66.3(3)6-7,123
Қ18

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті

НҰРСҰЛТАН НАЗАРБАЕВ

Қызмет хроникасы

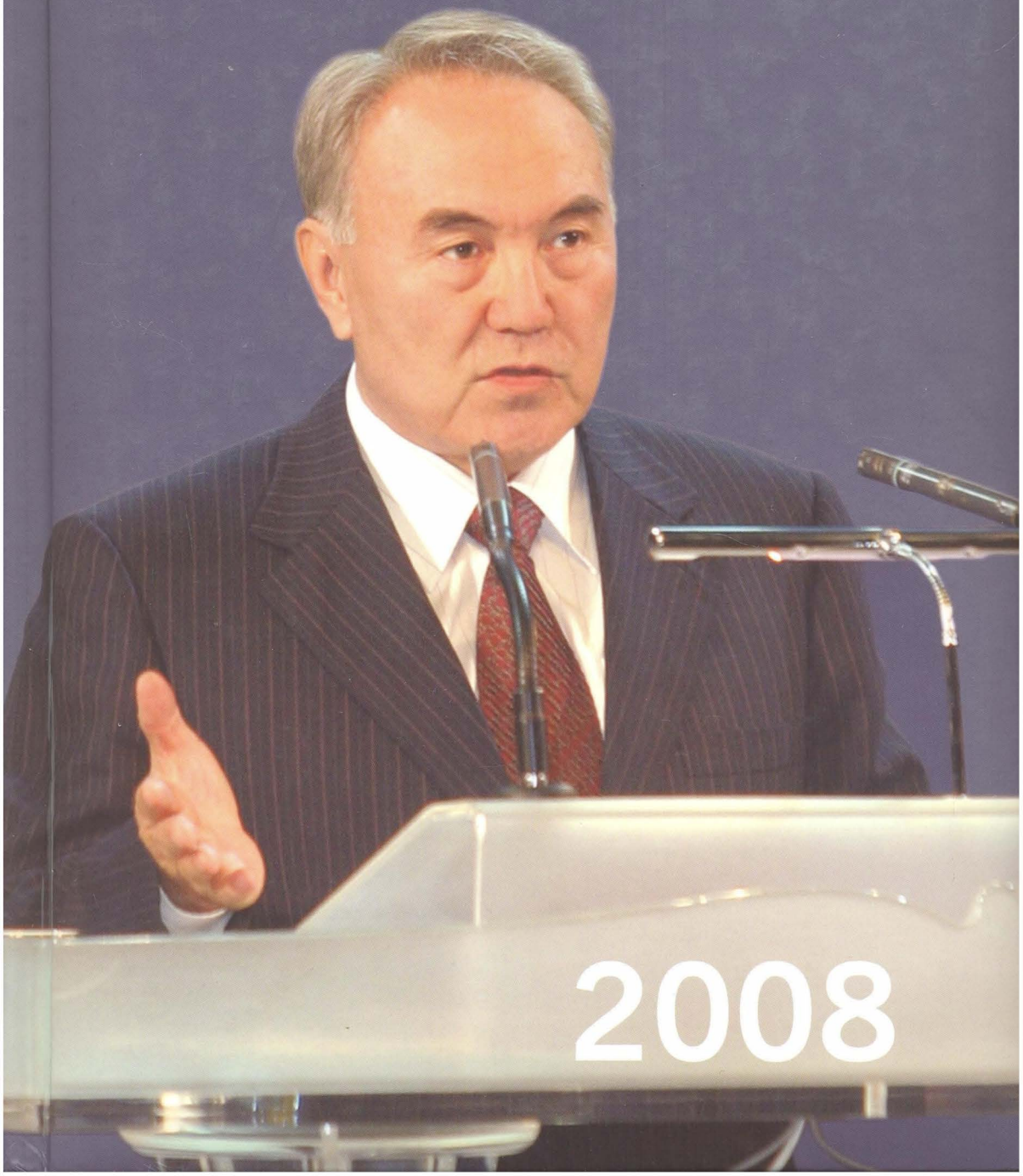

2008

«Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет хроникасы» сериясы

Қазақстан Республикасының
Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев

ҚЫЗМЕТ ХРОНИКАСЫ 2008 жыл

МАЗМҰНЫ

АСТАНА 2012

Мазмұны

Кіріспе 3
ҚАҢТАР 17
АҚПАН 31
НАУРЫЗ 41
СӘУІР 57
МАМЫР 75
МАУСЫМ 95
ШІЛДЕ 117
ТАМЫЗ 131
ҚЫРКҮЙЕК 149
ҚАЗАН 161
ҚАРАША 181
ЖЕЛТОҚСАН 197
Қосымшалар 217
«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысында сөйлеген сөзі 218
Жұмыс берушілердің «Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі» республикалық форумында сөйлеген сөзі 226
Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының кеңейтілген алқа отырысында сөйлеген сөзі 231
«Болашақ» бағдарламасы түлектерінің форумында сөйлеген сөзі 239
«Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауы 246
Олимпиада алауының жер жүзін айналып өтетін халықаралық эстафетасының салтанатты ашылу рәсімінде сөйлеген сөзі 260
VII Еуразиялық медиа-форумда сөйлеген сөзі 262
«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы «Жас Отан» жастар қанатының I съезінде сөйлеген сөзі 268
«Елдің бәсекеге қабілеттілігін көтерудегі мемлекеттік қызметтің рөлі» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияда сөйлеген сөзі 277
ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының жыл сайынғы 17-ші сессиясында сөйлеген сөзі 284

Астана қаласының 10-жылдығына арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі 289

АӨСШК мүше мемлекеттерінің сыртқы саясат ведомстволары басшыларының III кездесуінде сөйлеген сөзі 300

Қазақстан Республикасы Парламенті төртінші шақырылымы II сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі 305

Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының V форумында сөйлеген сөзі 315

Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысында сөйлеген сөзі 319

Қазақстан халқы Ассамблеясының XIV сессиясында сөйлеген сөзі 329

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес форумында сөйлеген сөзі 340

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі 348

Жаңажылдық құттықтауы 358

2008 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі 361

2008 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі 368

Қысқартылған сөздер тізбесі 379

Географиялық атаулар көрсеткіші 380

Есімдер көрсеткіші 388

Мекемелер мен ұйымдар көрсеткіші 393

Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі
Ақпарат және мұрағат комитеті
«Әдебиеттің әлеуметтік маңызды түрлерін басып шығару»
бағдарламасы бойынша шығарылды

Басып шығарушы: «Деловой Мир Астана» ЖШС

Редакциялық-баспагерлік топ:
М.Б. Қасымбеков (жетекші), саяси ғылымдардың докторы, профессор,
Б.Б. Темірболат (жауапты редактор), саяси ғылымдардың кандидаты,
Ж.К. Үсембаева, техника ғылымдарының докторы, профессор,
Е.А. Хасенов, филология ғылымдарының кандидаты,
Т.А. Темірханов, М.М. Бейсенова

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті Нұрсұлтан Назарбаев.
Қызмет хроникасы. 2008 жыл. — Астана: Деловой Мир Астана, 2012. — 406 б.

© Қасымбеков М.Б., 2012
© «Деловой Мир Астана» ЖШС. 2012
© Барлық құқықтары қорғалған

2008 жыл Қазақстан үшін түрлі жарқын әрі жоспарлы оқиғаларға толы жыл болды. Елдің қоғамдық-саяси өмірі барлық қырынан Елбасының барынша тығыз жұмыс кестесінің мазмұнынан өз көрінісін тапты. Шет елдерге және еліміздің өңірлеріне жасаған жұмыс сапарларын, еліміздің тыныс-тіршілігінің мәселелері бойынша өткен түрлі мәжілістерді, халықаралық және республикалық форумдардың жұмысына қатысуларын, шетелдік мемлекет және қоғам қайраткерлерін қабылдауларын, жұртшылық өкілдерімен және кәсіпорындардың еңбек ұжымдарымен кездесулерін, өнеркәсіптік және әлеуметтік объектілерде болғандарын және тағы басқаларды қоса алғанда, жыл бойы Президент Н.Ә. Назарбаевтың қатысуымен 500-ден астам іс-шаралар өткізілді.

Атап айтқанда, осы кезеңде Н.Ә. Назарбаев Үкіметтің ақпанда және қазанда болған 2 кеңейтілген отырысына қатысты; Үкімет мүшелерінің және Президент Әкімшілігі басшылығының қатысуымен 5 жұмыс мәжілісін өткізді, олардың қатарында 2015 жылға дейінгі Индустриялық-инновациялық даму стратегиясын және денсаулық сақтау және білім беру салаларындағы мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру барысы, 2009–2011 жылдарға арналған үшжылдық республикалық бюджет жөніндегі және т.б. мәселелер бар; құқық қорғау жүйесіндегі әкімшілік реформа, сот реформасы, сыбайлас жемқорлықпен күрес, ішкі саясат және идеологиялық жұмыс, т.б. мәселелер жөнінде 6 кеңес, сонымен бірге облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдерімен кеңес өткізді. Бұдан басқа, Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімдігінде елорданың 10 жылдығын мерекелеуге әзірлік және оның одан арғы дамуы жөнінде 4 кеңес, сондай-ақ еліміздің өңірлеріне жұмыс сапарлары барысында 6 көшпелі кеңес өткізді.

Президенттің жанындағы консультативтік-кеңестік органдар жүйесі бойынша Н.Ә. Назарбаевтың төрағалығымен Ұлттық инвесторлар кеңесінің отырысы, Шетел инвесторлары кеңесінің 2 отырысы, сондай-ақ Қауіпсіздік кеңесінің 4 отырысы

өтті, оларда Ұлттық қауіпсіздіктің 2007–2012 жылдарға арналған стратегиясын жүзеге асыру барысы, төтенше жағдайлардың алдын алу және олардың зардаптарын жою саласында мемлекеттік органдардың басқару тиімділігін арттыру, заңдылық пен құқық тәртібін қорғауды, қылмыспен және сыбайлас жемқорлықпен күресті қамтамасыз етудегі мемлекеттік органдардың жұмыс жағдайы жөніндегі, т.б. мәселелер қаралды.

Президент Бас прокуратура мен Сыртқы істер министрлігі алқаларының кеңейтілген отырыстарына қатысты, сондай-ақ орталық және жергілікті атқарушы органдардың, ұлттық компаниялар мен даму институттары басшыларының есептерін тыңдады.

Н.Ә. Назарбаев Парламент палаталарының бірлескен екі отырысына қатысып, Парламент палаталары төрағаларымен және депутаттармен кездесе отырып, депутаттық корпуспен тұрақты байланыста болды.

Жыл бойында Президент сондай-ақ Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының төрағасы, Бас мүфти Әбсаттар қажы Дербісәлімен; Қазақ тағам академиясының президенті, академик Т.Ш. Шармановпен; Ауған соғысының ардагерлері ұйымдары қауымдастығының төрағасы Б. Смағұлмен; «Атамекен» одағы» Қазақстан ұлттық экономикалық палатасы басқармасының мүшелерімен; Астананы алғаш салушылармен; ұлттық университеттер ректорларымен; Олимпиадалық ойындарға қатысушылармен және жүлдегерлерімен, тағы басқалармен кездесті.

Мемлекет басшысы еліміздің өңірлеріне 19 жұмыс сапарын жасады.

Сыртқы саяси кесте де тығыз болды. Барлығын қоса алғанда, Президенттің қатысуымен халықаралық сипаттағы 112 кездесу мен іс-шаралар өтті, олардың қатарында екіжақты қарым-қатынастар аясында 6 шетелдік сапар, 9 көпжақты саммит пен 8 халықаралық форумға қатысу бар.

Н.Ә. Назарбаев 13 баспасөз конференциясы мен 15 брифинг өткізді, 20 жетекші шетелдік және отандық БАҚ-қа сұхбат берді.

Президент 2700-ден астам құжаттарды қарап, қол қойды, олардың қатарында 102 заң, 215 жарлық, 115 өкім, 22 мәжіліс хаттамалары, 2000-ға тарта қызметтік құжаттар, талдамалық және ақпараттық-анықтамалық материалдар, 84 Алғыс хаттар, азаматтардың 179 арыз-шағымдары бар, соңғы аталғандардың 106-сы бақылауға алынды.

Осы кезеңде Мемлекет басшысы 59 күн сапарларда болды, оның 20 күні шет елдерге, 39 күні Қазақстанның өңірлеріне арналды.

Ғаламдық дағдарыстың әсерінен 2008 жылы әлемдік экономикалық конъюнктураның күрт нашарлауын ескере отырып, Мемлекет басшысы еліміздің әлеуметтік-экономикалық дамуы мәселелерін айрықша назарға алды.

Президент 6 ақпанда Парламент палаталарының бірлескен отырысында жасаған «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» деп аталатын Қазақстан халқына арналған жыл сайынғы Жолдауының өзінде-ақ оның негізгі арқауы әлемдік экономикалық дағдарыстың зардаптарына қарсы тұру әрекеті болды.

Бұл Жолдау 2006 және 2007 жылғы Жолдаулардың қисынды жалғасы екенін атап өте отырып, Н.Ә. Назарбаев модернизациялауды одан әрі жүйелі

жалғастырудың, әлемдік нарықта жаһандық іркілістің жақындап келе жатуы жағдайында тұрақты экономикалық өсімді қамтамасыз етудің және әлеуметтік даму қарқынын сақтап қалудың маңыздылығына айрықша мән берді. Осыған байланысты қаржы секторының тұрақтылығын қамтамасыз ету; халықаралық мұнай және энергетика нарығында ықпалды әрі жауапты қатысушы ретінде мемлекеттің позицияларын нығайту; экономиканың инфрақұрылымын, ең алдымен «Қазақстан экономикасының дамуына ілесе алмай жататын» электр энергетикасы мен көлік инфрақұрылымын дамыту; ауыл шаруашылығының экспортқа бағдарланған салаларын ұлғайтудың негізінде агроөнеркәсіптік секторды нығайту; бизнеске қосымша қолдау көрсету бірінші кезектегі міндеттер ретінде белгіленді. Сонымен бірге Жолдауда зейнетақылар мен бюджеттіктердің еңбекақысын одан әрі арттыру жөніндегі мемлекеттің әлеуметтік міндеттемелері дәйектелді.

Жаңа Жолдауды жүзеге асыру жөніндегі міндеттерді нақтылау шеңберінде Мемлекет басшысы Үкімет мүшелерімен, орталық және жергілікті атқарушы органдар басшыларымен, тағы басқаларымен бірқатар кеңестер мен жұмыс кездесулерін өткізді.

14 ақпанда Мемлекет басшысының төрағалығымен Үкіметтің кеңейтілген отырысы болып өтті, онда Президент 2007 жылдағы әлеуметтік-экономикалық дамудың қорытындыларын шығарып, Жолдаудың алдағы кезеңге арналған межелерін жүзеге асыру жөнінде кең көлемді міндеттерді алға тартты. Н.Ә. Назарбаев банктердің әдеттен тыс стратегиясының салдарынан пайда болған қаржы жүйесіндегі, құрылыс пен жылжымайтын мүлік секторындағы «қызып кетуден» сабақ алудың маңыздылығын атап өте отырып, министрліктер, ведомстволар мен мемхолдингтер басшылықтарының алдына қаржы тұрақтылығын қамтамасыз ету және әлемдік қаржы нарықтарындағы дағдарыстың ұлттық экономикаға теріс ықпалын төмендету жөнінде міндеттер қойды. Одан басқа, облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдеріне тұрмысы төмен халықтың жағдайына айрықша назар аудару; адамдарды, әсіресе бұрынғы құрылысшыларды жұмысқа орналастыру, оларды қайта мамандық даярлаудан өткізумен айналысу; 100 мектеп пен 100 аурухана бағдарламасының орындалуын қамтамасыз ету; өңірлерде сыбайлас жемқорлықпен күреске басшылық жасау тапсырылды.

Үкімет және Президент Әкімшілігі басшылығымен наурызда өткізілген кеңесте Президент жаңа Жолдауды жүзеге асыру барысында мемлекеттік бағдарламаларды орындау, әлеуметтік салаларды дамыту, мемлекеттік қызмет пен экономикалық жоспарлау жүйесін жетілдіру мәселелерін көтерді.

Соның қорытындысы ретінде, 2008 жылдың басында-ақ Үкімет ұлттық банк жүйесінің алдағы сыртқы қатерлерге қажетті дайындық деңгейін қамтамасыз етіп, өтімділік мәселесін жедел шешті; қазақстандық банктер үшін олардың өздерінің сыртқы және ішкі міндеттемелерін орындауы жөнінде қолайлы ахуалдар жасады; құрылыс нарығын қолдау және үлескерлік құрылысқа қатысушылардың құқығын қорғау жөнінде қажетті шаралар қабылдады; шағын және орта бизнесті дамыту үшін қаржылар бөлді.

Сонымен бірге, әлемдік экономикалық дағдарыстың одан әрі шиеленісіне түсуіне байланысты, 13 қазанда облыстардың, Астана және Алматы қалалары әкімдерінің, ұлттық компаниялар басшыларының қатысуымен өткен Үкіметтің кеңейтілген отырысында Президент Үкіметке дағдарысқа қарсы кешенді бағдарлама әзірлеуді

тапсырды. Мемлекет басшысы оның негізгі бағыттары ретінде қаржы секторын тұрақтандыруды, жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешуді, шағын және орта бизнеске қолдау көрсетуді, агроөнеркәсіптік кешенді ынталандыру мен индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыруды атады.

Н.Ә. Назарбаев сол күні-ақ облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдерімен кеңес өткізіп, онда халықтың тұрмысы төмен бөлігіне қолдау көрсету, жаңа жұмыс орындарын ашу, үлескерлердің заңды құқықтарын қорғау, шағын және орта бизнеске қаржылай қолдау көрсету, сондай-ақ мемлекет пен ұлттық компаниялардың тапсырыстарын отандық кәсіпорындарға орналастыруына ықпал ету жөнінде дағдарысқа қарсы бағдарламаның шеңберінде, аймақтық деңгейде қосымша іс-шаралар қабылдау қажеттігіне назарларын аудартқызды.

Мемлекет басшысының тапсырмаларына сәйкес дағдарыстың теріс зардаптарын жоюға бағытталған бірқатар қосымша іс-шаралар қабылданды.

Ең ірі «Қазына» және «Самұрық» мемлекеттік холдингтерінің бірігуінің базасында дағдарысқа қарсы бағдарламаны жүзеге асырудың негізгі құралдарының бірі болуға тиісті «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» құрылды. Холдингке қолда бар активтерін толықтыра отырып, «Қазатомөнеркәсіптің», «Еуразия табиғи ресурстар корпорациясының», «Қазақмыстың», «Қазақстандық ипотекалық компанияның», «Қазақстандық ипотекалық кредиттерге кепілдік беру қорының» және «Тұрғын үй құрылыс жинақ банкінің», сондай-ақ 7 әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияның мемлекеттік акциялар пакеттері берілді.

Сондай-ақ акциялар пакетіне ие болу жолымен еліміздің төрт жетекші коммерциялық банктері — Халық банкін, Альянс банкін, БТА және Қазкоммерцбанкті қосымша капиталдандыру жүзеге асырылды.

25 қарашада Үкімет «Самұрық-Қазына» қоры мен «ҚазАгро» холдингін қатыстыра отырып, Үкіметтің, Ұлттық банктің және Қаржы нарығын реттеу және қадағалау агенттігінің дағдарысқа қарсы бірлескен іс-қимыл бағдарламасын қабылдады. Оны жүзеге асыру үшін 2009–2010 жылдары Ұлттық қордан 10 млрд. доллар қаржы көзделіп отыр.

Бұдан басқа, 2009 жылдан бастап Қазақстанда жаңа Салық кодексін қолданысқа енгізу жоспарланды, ол шикізаттық емес секторға салмақты едәуір жеңілдетеді. Корпоративтік салық кезең-кезеңімен 30-дан 15%-ға дейін төмендейді, ҚҚС мөлшері 13-тен 12%-ға дейін азаяды.

Шығындарды кейінге шегеру мерзімі 3 жылдан 10 жылға дейін ұзартылады. Үлескерлік тұрғын үй құрылысының қатардағы қатысушыларын қолдау жөнінде теңдесі жоқ іс-шаралар қабылданды.

Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің 6 маусымдағы Атырау қаласында және 5 желтоқсандағы Алматы қаласында өткен кезекті отырыстары, сондай-ақ Ұлттық инвесторлар кеңесінің 21 қарашадағы «Дағдарысты еңсеру жөніндегі тұрақтандыру шараларын іске асырудағы мемлекет пен бизнестің өзара бірлескен іс-қимылы» деген тақырыппен өткен отырысы әлемдік экономикалық дағдарыс жағдайында қолайлы инвестициялық ахуалды қамтамасыз ету және инновациялық жобаларды іске асыру мәселелеріне арналды.

Осы және басқа да мәселелер сондай-ақ АҚШ Конгресі Өкілдер палатасының Табиғи ресурстар жөніндегі комитетінің төрағасы Н. Рэйхэлл басқарған делегация-

мен, Солтүстік Каспий жобасы бойынша «Royal Dutch Shell», «Total», «Eni S.p.A.», «ExxonMobil Corporation», «ConocoPhillips Inc.» және «INPEX» мердігерлік компанияларының өкілдерімен; «General Electric» компаниясының президенті және бас атқарушы директоры Ф. Беккалимен; «Kingdom» инвестициялық компаниясы басқармасының төрағасы Әл-Уалид бен Талап бен Абдел Әзиз әл-Саудпен; Еуропа қайта құру және даму банкінің президенті Т. Мировпен, Дүниежүзілік банктің президенті Р. Зеллекпен және басқалармен болған кездесулерде де басты назарда болды.

Соның нәтижесі ретінде, жаһандық экономикадағы дағдарыс құбылыстарына қарамастан, Қазақстан шетел инвесторлары үшін жоғары инвестициялық тартымдылығын сақтауда. Н.Ә. Назарбаевтың тек шетелдік сапарларының қорытындылары бойынша Бахрейнмен және Абу-Дабимен 1,5 млрд. доллардан астам сомаға екі бірлескен қор құру, «CITIC» қытай корпорациясымен бірге қоры 1 млрд. долларға дейін капиталдандырылған қор құру, сондай-ақ француз және жапон компанияларымен серіктестік арқылы 3 млрд. доллар сомадан асатын жобаларды іске асыру жөніндегі уағдаластықтарға қол жетті.

Дағдарысқа қарсы қабылданып жатқан іс-шаралар нәтижелілігінің маңызды көрсеткіші 2008 жылы Қазақстанның 9 облысында 19 жаңа өнеркәсіптік өндіріс орындарының іске қосылғаны бола алады; отандық алғашқы «Астана-Бурабай» автобаны ашылды; еліміз үшін маңызды, Ресей аумағы бойынша 82 шақырымдық транзитті қысқартып, Қазақстанның шығысын орталықпен жалғастырған «Шар-Өскемен» теміржол магистралінің құрылысы аяқталды; 2 театр, жаңа мектептер, ауруханалар және басқалар салынды.

Мемлекет басшысының тікелей қатысуымен Алматы облысының Іле ауданында «Даму» индустриялық-логистикалық орталығы, Шымкент қаласында ТМД-да баламасы жоқ Медициналық мақсаттағы құрал-жабдықтар мен бұйымдарды стерилизациялау жөніндегі орталығы, ұзындығы 224 шақырымдық «Астана-Щучье» алты жолақты автобаны, Алматы әуежайының барлық әуе кемелері түрлерін шектеу қоймай қабылдайтын жаңа ұшу-қону жолағы, Қарағанды облысында «30 корпоративтік көшбасшы»мемлекеттік бағдарламасының шеңберінде салынған «Silicium Kazakhstan» металлургиялық кремний өндіру жөніндегі зауыт сияқты маңызды инновациялық жобалардың, тағы басқалардың тұсаукесері болды.

Жыл ішінде Мемлекет басшысы сонымен қатар елдің қоғамдық-саяси және мәдени өміріне белсене араласты.

17 қаңтарда Н.Ә. Назарбаев «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысына төрағалық етіп, оның қорытындысы бойынша «Қазақстанның өркендеуі және қазақстандықтардың игілігі үшін: біз елдің әрбір азаматының өмірін қалай жақсартамыз» атты партиялық тұғырнаманы іске асыру бағдарламасы қабылданды.

Қаңтардың соңында өткен «Болашақ» бағдарламасы стипендиаттарының форумында Президент Қазақстанның бәсекеге қабілеттілігін көтеру жолындағы басым бағыттардың бірі ретінде «Зияткерлік ұлт-2020» ұлттық жобасын әзірлеу идеясын алға тартты. Өз сөзінде ол «Болашақтың» бәсекеге қабілетті ұлт қалыптастыруға бағытталған маңызды «серпінді жобалардың» бірі болып табылатындығын және

«Болашақ» түлектерінің келешекте реформалар мен мемлекет басқарудың басында тұруға қабілетті басқарушылардың жаңа үдетушісінің негізі бола алатындығын атап көрсетті.

«Нұр Отан» Халықтық демократиялық партиясы «Жас Отан» жастар қанатының бірінші съезінің делегаттарымен мамырдағы кездесуі де жастардың елдің қоғамдық-саяси өміріне араласуы тақырыбына арналды.

Сәуірде Н.Ә. Назарбаев Қазақ жерінің кеңістігіне біздің тарихымызда тұңғыш рет жол тартқан Олимпиада алауының халықаралық эстафетасын қабылдады.

Маусымда Президент «Мәдени мұра» бағдарламасын іске асыру жөніндегі қоғамдық кеңестің отырысына қатысып, онда бағдарламаның келесі кезеңінің басымдықтары айқындалды, сондай-ақ Қазақстанның мемлекеттік қызметінің үлгісін реформалаудың перспективалық қағидаттарын тұжырымдауға арналған «Елдің бәсекеге қабілеттілігін көтерудегі мемлекеттік қызметтің рөлі» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияға қатысты.

Қазақстан елордасы Астана қаласының 10 жылдығын мерекелеу жылдың маңызды оқиғасы болды, оны еліміз бұрын-соңды болмаған ауқыммен атап өтті.

Мерекелік салтанаттың алдында үлкен дайындық жұмыстары жүргізілді. Оның аясында Мемлекет басшысы 11 ақпанда «Астанабасжоспар» МКМ ғылыми-зерттеу жобалау институтында және 26 наурыз бен 3 шілдеде Астана қаласының әкімдігінде 3 кеңес өткізді. «Алдағы мерейтойдың саяси мәні аса маңызды. Бұл қатардағы жай мереке емес, ол Астана қаласының ғана емес, бүкіл елдің дамуына жаңа серпін беруге тиіс үлкен жалпыұлттық іс-шара» екендігін Президент үнемі қадап айтумен болды. Сондықтан елорданы дамыту мен оның құрылысы мәселесі, әсіресе коммуналдық жүйенің, жолдардың, астана ПИК қызметінің жай-күйіне, тұрақтардың, бала бақшалардың, кітап дүкендерінің және басқаларының жетіспейтіндігіне байланысты проблемалық жағдайлар оның айрықша назарында болды.

Арнайы мерекеге арналған «Астананың 10 жылдығы» мерейтойлық медалі тағайындалып, онымен бүкіл республика бойынша 30 мыңға жуық адам марапатталды.

Мерекелік салтанат Мемлекет басшысы «Атамекен» қорғандық кешенінде Мемлекеттік жалауды көтеру рәсімін ашып, қазақстандықтарды алда тұрған мерейтоймен құттықтаған 30 маусымнан бастау алды.

Одан кейінгі күндер ішінде Н.Ә. Назарбаев Астана қаласының Қазақстанның өңірлері елордаға тарту еткен нысандарын аралап шықты. Олардың қатарында цирк ғимаратының алдындағы алаңқай (Қарағанды облысы), «Жастар» алаңы (Алматы қаласы), «Нұр Астана» орталық мешітінің жанындағы гүлзар (Маңғыстау облысы), Кеңес Одағының Батыры Б. Момышұлы (Жамбыл облысы) мен Жамбыл (Алматы облысы) ескерткіштері, Кеңес Одағының Батыры Ә. Молдағұлова мемориалдық кешені (Ақтөбе облысы), «Еуразия» монументі (Батыс Қазақстан облысы) және басқалары бар. Сонымен қатар мереке күндері Президент Республикалық диагностикалық орталықтың, Қазақ гуманитарлық-заң университетінің жаңа ғимаратының, «Астана» ұлттық теннис орталығының және басқаларының ашылуына қатысты.

5 шілдеде Мемлекет басшысы өзінің «Ақорда» резиденциясында Қазақстанға мерейтойлық іс-шараларға қатысу үшін келген Әзірбайжан Президенті И.Г. Алиев, Армения Президенті С.А. Саргсян, Грузия Президенті М.Н. Саакашвили,

Қырғызстан Президенті Қ.С. Бакиев, Ресей Президенті Д.А. Медведев, Тәжікстан Президенті Э.Ш. Рахмон, Түрікменстан Президенті Г.М. Бердымұхамедов және Түркия Президенті А. Гүлді қабылдады.

Сол күні Президент Бейбітшілік пен келісім сарайында елорданың 10 жылдығына арналған салтанатты жиналысқа қатысты.

6 шілдедегі мерекелік іс-шаралар Н.Ә. Назарбаевтың сөзімен айтқанда ұрпақтар сабақтастығын нышандау үшін тұрғызылған «Қазақ елі» монументінің ашылу салтанатынан басталды.

Мерейтойлық оқиғаға байланысты Қазақстан көшбасшысының атына еліміздің азаматтары мен еңбек ұжымдарынан, мемлекет басшыларынан, халықаралық ұйымдардың жетекшілерінен, шетелдік саяси және қоғам қайраткерлерінен көптеген құттықтаулар келіп түсті. Олардың қатарында БҰҰ бас хатшысы Пан Ги Мун, АҚШ Президенті Дж. Буш, ЮНЕСКО бас директоры К. Мацуура, Сингапур Парламентінің спикері А. Тармуга, АҚШ Ұлттық демократия институтының президенті К. Уоллак және басқалары бар.

Тұтастай алғанда елорданың жаңа нысандарының саны мерейтойлық іс-шаралар аясында берілгендерімен шектелген жоқ. Жыл ішінде «Сарыарқа» және «Керуен» ойын-сауық орталықтары, ҰҚК жаңа әкімшілік ғимараты, Астана қаласының №60 лицейі, «Авиценна-Элит», «Солтүстік шұғыласы» тұрғын үй кешендері, «Astana Financial Tower» бизнес-орталығы, «Пекин Палас» бес жұлдызды қонақүй кешені, Есіл өзені арқылы өтетін жаңа көпір және басқалары пайдалануға берілді.

Әлемдік экономикалық дағдарыстың зардаптарына қарамастан елордада сонымен қатар тұрғын үй құрылысының да қарқынды жүргізілгенін атап айту керек. Жаңа жыл қарсаңында 500-ден астам отбасы қоныс тойларын жасады. №2 перзентхана дәрігері А. Югайға, көп балалы ана Т. Тоқтароваға, Ұлы Отан соғысының ардагері Ғ. Шәмілұлына, Қ. Қуанышбаев атындағы қазақ музыкалық-драма театрының актрисасы А. Аймағанбетоваға, балалар-жасөспірімдер спорт мектебінің суда жүзу бойынша жаттықтырушысы А. Кудрявцевке, №58 орта мектеп мұғалімі О. Шахановқа жаңа пәтер кілтін тапсырып тұрып: «Муниципалдық тұрғын үй беру — мемлекеттің дәрігерлерге, мұғалімдерге, мәдениет қайраткерлеріне, мемлекеттік қызметшілерге, табысы аз адамдарға, мүгедектерге, ардагерлерге деген қамқорлығының жарқын куәсі», — деп атап өтті Н.Ә. Назарбаев.

2008 жылы Астана қаласын дамытудың қорытындылары Астана қаласының әкімдігінде Мемлекет басшысының қатысуымен өткен желтоқсандағы елорданы одан әрі дамыту мәселелері жөніндегі кезекті кеңесте жасалды. Онда үшжылдық кезеңге арналған бірінші кезектегі қала құрылысы іс-шараларын көздейтін қаланың Бас жоспарына түзетулер жобасы ұсынылды. «Елордаға негізгі керектілерді біз жасадық, барлық инфрақұрылым салынды, барлық үкіметтік және заң шығарушы билік құрылымдары осында, қаланың орталығы салынды, адамға қажеттілердің бәрі бар, — деді өз сөзінде Президент. — Алайда өмір бір орнында тұрмайды, алға жылжиды, біз де бар күш-жігерімізді артта қалған инфрақұрылымды алға сүйреуге шоғырландыруға тиіспіз». Осыған байланысты қалалық әкімдікке барлық күш-жігерді елорданың инфрақұрылымын, бірінші кезекте жылу және энергиямен қамсыздандыру жүйесін дамытуға шоғырландыру тапсырылды.

2008 жылы үлкен қоғамдық серпіліс туғызған іс-шаралар қатарында Мемлекет басшысының қыркүйек айында Парламенттің төртінші шақырылымының екінші

сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі болды. Сонда депутаттық корпус алдына қойылған міндеттерге сәйкес 2008 жылы Салық және Бюджет кодекстері, 2009–2011 жылдарға арналған үшжылдық бюджет, бәсекелестік туралы заң қабылданды, сондай-ақ 2007 жылы қабылданған Конституцияға түзетулер аясында елді одан әрі демократияландыру үшін құқықтық база жасау жөнінде кең ауқымды жұмыс жүргізілді.

Және бір мәнді оқиға қазан айында өткен Қазақстан халқы Ассамблеясының XIV сессиясы болды, онда Президент ұлттық бірлік доктринасын, жастарды тәрбиелеудің кешенді бағдарламасын және мемлекеттік тіл мәртебесін көтеру жөнінде шаралар жүйесін әзірлеуге бастама көтерді.

6 қарашада Н.Ә. Назарбаев «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы ұйымдастырған Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес форумына қатысты. Оған қатысушылар алдында сөз сөйлеген Президент Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі жалпыұлттық іс-қимыл жоспарының қабылданғанын жария етті, қолданыстағы заңнаманы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес тұрғысынан ревизиялаудың және лоббилау туралы арнайы заң қабылдау қажеттігін қадап айтты.

Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес тақырыбын Президенттің ұдайы назарында ұстап отырғанын атап көрсеткен жөн. Жыл ішінде аталған проблематика сонымен қатар сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес мәселелері жөніндегі кеңесте, Қауіпсіздік Кеңесінің отырысында, Бас прокуратура алқасының кеңейтілген отырысында, Бас прокуратура, Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі, Ұлттық қауіпсіздік комитеті, Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті, Ішкі істер министрлігі, Әділет министрлігі, Қаржы министрлігінің Кедендік бақылау комитеті басшыларының есеп беру барысында қаралды.

Қараша-желтоқсанда Н.Ә. Назарбаев «Сапа саласындағы үздік жетістігі үшін» Қазақстан Республикасы Президенті сыйлығының лауреаттарын және «Алтын сапа» республикалық байқауы-көрмесінің дипломанттарын марапаттау салтанатына қатысты, сондай-ақ 2008 жылдың басында тағайындалған жыл сайынғы бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» байқауының жеңімпаздарына сыйлық тапсырды.

Елдің қоғамдық-саяси күнпарағының мерейлі жабылуы Қазақстан Тәуелсіздігінің 17 жылдығын мерекелеу болды. Мереке қарсаңында Мемлекет басшысы қазақстандықтардың үлкен тобына мемлекеттік наградалар мен сыйлықтар тапсырды. Олардың қатарында «Халық қаһарманы» жоғары атағына ие болған Қазақстан Қарулы Күштері Штабтар бастықтары комитеті төрағасының орынбасары, генерал-лейтенант Б.Е. Ертаев, сондай-ақ еңбектегі ерлігі үшін «Қазақстанның Еңбек Ері» жоғары мемлекеттік наградасының тұңғыш иегерлері болған Ы. Алтынсарин атындағы №159 Алматы гимназиясының директоры А.Т. Миразова және Солтүстік Қазақстан облысы Қызылжар ауданының «Зенченко және К» коммандиттік серіктестігінің бас директоры Г.И. Зенченко бар.

Жыл ішінде Президент сонымен қатар жұмыс сапарымен елдің барлық өңірлерінде болды. Бұл сапарлардың барысында ол облыстардың активтерімен, кәсіпорындардың еңбек ұжымдарымен, жұртшылық өкілдерімен кездесіп, 100-ден астам өнеркәсіптік және әлеуметтік нысандарда болды, жаңа өндіріс орындарын

ашуға қатысты. Мемлекет басшысы курорттық аймақтардың инфрақұрылымын дамыту мәселелері жөнінде — Бурабай қаласында, елдің энергетика кешенін дамыту перспективалары жөнінде — Павлодар қаласында, денсаулық сақтау жүйесінің проблемалары жөнінде — Шымкент қаласында, химиялық өнеркәсіпті дамыту жөнінде — Тараз қаласында, әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияларды дамыту және 30 корпоративтік көшбасшы мәселелері жөнінде — Қостанай қаласында, Шығыс Қазақстан облысы қалаларының, аудандарының және ауылдық округтерінің әкімдерімен — Глубокое ауданының Предгорное ауылында көшпелі кеңестер өткізді. Н.Ә. Назарбаев сонымен қатар Қарағанды облысының Жезқазған қаласында өткен Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі мәселелері жөніндегі республикалық форумға және Қостанай облысының Рудный қаласында өткен орта буын кәсіптік-техникалық кадрлар даярлау проблемаларына арналған Халықаралық еңбек форумына қатысты.

Ұлттық қауіпсіздік пен Қарулы Күштер құрылысы мәселелерін өткір назарда ұстай отырып, Мемлекет басшысы тұрақты негізде әскери бөлімшелерде болып тұрды. Жыл ішінде ол Астана қаласына қоныс аударған бірқатар әскери бөлімдерде, Оңтүстік Қазақстандағы «Оңтүстік» өңірлік басқармасының Сарыағаш шекара жасағында және басқаларында болды.

Сыртқы саясат қызметінің аясында Мемлекет басшысы 9 жан-жақты саммиттерге (ТМД, ЕурАзЭҚ, ҰҚШҰ, ШЫҰ саммиттеріне, Орталық Азия көшбасшыларының кездесуіне, Астана қаласының 10 жылдығын мерекелеу аясында және Ақмола облысының Шортанды-Бурабай курорттық аймағындағы мемлекет басшыларының бейресми кездесулеріне), сондай-ақ елімізде және шетелде өткен 8 халықаралық форумдарға (VII Еуразиялық медиа-форумға, Таяу Шығыс бойынша Дүниежүзілік экономикалық форумға, ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының жыл сайынғы 17-сессиясына, Қазақстан мен Ресейдің Өңіраралық ынтымақтастығының V форумына, «Ортақ әлем: саналуандық арқылы прогреске» мұсылман және батыс елдерінің сыртқы істер министрлерінің конференциясына және басқаларына) қатысты.

Достастық елдерінің мемлекетаралық бірлестіктері желісі бойынша өзара іс-қимыл анағұрлым қарқындылығымен сипатталды.

Осылайша, жыл ішінде ТМД-ның 3 саммиті: жоғары деңгейдегі 2 бейресми кездесу — 22 ақпанда Мәскеу қаласында және 6 маусымда Санкт-Петербургте болды, сондай-ақ 10 қазанда Бішкекте саммит өтті.

ТМД мемлекеттері басшыларының кездесулерінде талқыланған негізгі тақырып — ТМД-ны одан әрі дамыту тұжырымдамасын іске асырудың, сондай-ақ ТМД-ны 2020 жылға дейін экономикалық дамыту стратегиясы жобаларын әзірлеудің барысы, Азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша шаралар кешені, 2020 жылға дейін көлік саласындағы ынтымақтастықты дамытудың басым бағыттары мәселелері болды.

5 қыркүйекте Мемлекет басшысы Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі сессиясының жұмысына қатысты, оның барысында Ұжымдық қауіпсіздік шарты ұйымы (ҰҚШҰ) жауапкершілігі аймағында туындаған проблемалар қаралды, сондай-ақ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің Минск (2006) және Душанбе (2007) сессиялары шешімдерінің орындалуы қорытындыланды.

Н.Ә. Назарбаев қазанда Бішкек қаласында ТМД-ға қатысушы мемлекеттер басшылары кеңесінің, ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырыстарына және Орталық Азия мемлекеттері басшыларының кездесуіне қатысты.

ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырысының күн тәртібі 2010 жылға дейін кеден одағын қалыптастыру жөніндегі бұрын қабылданған Іс-қимыл жоспарына сәйкес ЕурАзЭҚ аясында кеден одағы мен біртұтас экономикалық кеңістікті қалыптастыру мәселелерін қамтыды.

Орталық Азия мемлекеттері басшыларының кездесуінде өңірдегі су шаруашылығы, энергетика және азық-түлік салаларындағы ағымдағы мәселелерді бірлесіп шешу шаралары, сондай-ақ Халықаралық Аралды құтқару қорының қызметі талқыланды.

19–21 желтоқсанда Мемлекет басшысы Ақмола облысының Бурабай курорты аймағында өткен Қазақстан, Армения, Қырғызстан, Ресей және Тәжікстан президенттерінің бейресми саммитіне қатысты. Кездесудің қорытындысында ҰҚШҰ аясында жедел әрекет ету күштерінің тобын қалыптастыру, әлемдік экономикалық дағдарыс зардаптарын еңсеруге көмектесу үшін бірлескен қор құру және инновациялық жобаларды бірлесіп әзірлеу мен енгізу жөніндегі жоғары технологиялар орталығын құру туралы келісімдер болды. Саммит барысында Қазақстан мен Ресейдің 2009–2010 жылдарға арналған Бірлескен іс-қимыл жоспарына қол қойылды.

Ел Президенті басқа да халықаралық және мемлекетаралық форумдар жұмысына қатысуға басым ден қойды.

Мемлекет басшысы Алматы қаласында сәуір айының аяғында дәстүрлі түрде өткізілген VII Еуразиялық медиа-форумға қатысты. Форум қонақтары мен қатысушыларының алдында сөз сөйлеген Мемлекет басшысы әлемдік экономиканың дамуы мен жаһандық сәйкессіздіктерді еңсеруді тұрақтандыруға мүмкіндік беретін халықаралық кооперациялардың жаңа нысанын әзірлеуге қатысты батыл қадам жасау туралы көпшілік қатысушылардың ұстанымын қолдады. «Бүгін барлық елдерден, әлемдік тарихта еш уақытта болмаған, жаңа тәртіп орнатуға деген жауапкершілік қажет. Әлемдік қоғамдастықтың құзыретіне сай оның мүмкіндіктерін халықаралық құқық пен әр мемлекеттің рөлі мен жауапкершілігі тұрғысынан қайтадан бағамдау қажеттілігі туып отыр», — деді Нұрсұлтан Назарбаев.

Н.Ә. Назарбаев 18 мамырда Египеттегі Шарм әл-Шейх қаласында өткен Таяу Шығыс бойынша Дүниежүзілік экономикалық форумға (Давос) қатысты. Форумға 15 мемлекет пен үкіметтің басшылары, 80-ге жуық министр, әлемнің 60-тан астам елінің ірі бизнесмендері мен қоғам қайраткерлері, оның ішінде Таяу Шығыстағы «төрттіктің» (БҰҰ, ЕО, АҚШ және РФ) арнаулы өкілі Т. Блэр, МАГАТЭ-нің бас директоры М. әл-Барадеи, Дүниежүзілік банк президенті Р. Зеллек қатысты.

Мемлекет басшысы маусымда Астанада ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының жыл сайынғы 17 сессиясының жұмысын ашты. Н.Ә. Назарбаев оған қатысушылардың алдында сөйлеген сөзінде ЕҚЫҰ-ның бүгінгі күн тәртібінің өзекті мәселесі оны жаңа халықаралық болмысқа бейімдеу болып табылады деп мәлімдеді. Өз кезегінде, «Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық ету туралы шешім елімізді «Еуропаға жол» атты арнаулы бағдарламаны әзірлеуге жетеледі». Ол энергетика, көлік транзиті, технологиялар трансферті, білім, гуманитарлық ынтымақтастық саласында Еуропа елдерімен кең тұрғыда іс-қимыл жасаудағы мүдделілігімізді білдіреді.

Сессия аясында Қазақстан Президенті ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының төрағасы Й. Леннмаркер, ЕҚЫҰ-ның аз ұлттар істері жөніндегі Жоғарғы комиссары К. Воллебек, сондай-ақ Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық жөніндегі бірлескен комиссия төрағасы Э. Хастингс басшылық еткен АҚШ Конгресі делегациясымен екіжақты кездесулер өткізді.

28 тамызда Душанбеде өткен ШЫҰ-ға қатысушы мемлекеттер басшылары кеңесінің кезекті отырысында Н.Ә. Назарбаев сауда-экономикалық ынтымақтастықты кеңейту, біртұтас энергетикалық кеңістік құру, көлік коммуникацияларын дамыту, азық-түлік қауіпсіздігін, стихиялық апаттардың алдын алу және ШЫҰ-ға қатысушы мемлекеттер аумағында олардың зардаптарын жою тетіктерін қамтамасыз ету қажеттігіне баса ден қойды.

Президент екіжақты қатынастар желісі бойынша жылды Оман Сұлтандығына 15–16 наурызда барған ресми сапарымен ашты. Күн тәртібінде Парсы шығанағы бағытындағы және қайтар жолдағы өзара жүк тасымалын ұйымдастыру, Оманның Қазақстанның стратегиялық маңызды салаларында инвестициялық қатысуын кеңейту, сондай-ақ Қазақстанның Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі (АӨСШК) мен Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезі сияқты халықаралық бастамаларының қызметіне қатысуы мәселелері болды.

Маусымның бірінші жартысында Мемлекет басшысы Францияда ресми сапармен болды, онда Президент Н. Саркозимен, Премьер-министр Ф. Фийонмен, Парламент палаталарының спикерлері К. Понселемен және Б. Аккуайемен, Францияның бұрынғы Президенті Ж. Ширакпен кездесті. Сапардың маңызды бөлігі Канныдағы «Thales» аэроғарыш компаниясына бару, сондай-ақ Францияның іскер топтарының өкілдерімен кездесу болды. Сапардың қорытындысы бойынша Қазақстан мен Францияның стратегиялық әріптестігі туралы маңызды құжатқа, сондай-ақ экономиканың түрлі салаларында екіжақты ынтымақтастықты кеңейтуге бағытталған 10 келісімдер мен шарттарға қол қойылды.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстан-Франция ынтымақтастығын дамытудағы сіңірген еңбегі үшін Францияның жоғары мемлекеттік наградасы — Құрметті легионның Үлкен Крест орденімен марапатталды.

Маусымның екінші жартысында Президент Жапонияда ресми сапармен болды. Оның аясында Император Акихитомен, Парламент палаталарының спикерлері Й. Конномен және С. Эда, Премьер-министр Я. Фукудамен, Жапонияның Экономика, индустрия және сауда министрі А. Амаримен кездесулер өткізді. Сонымен қатар жапондық кәсіпкерлердің Қазақстанға деген үлкен қызығушылығын ескере отырып, Н.Ә. Назарбаев әлемге әйгілі компаниялар «Sumitomo Corporation», «Marubeni Corporation», «Toshiba», «Kansai Electric Power Company Inc.», «Tokio Electric Power Company Inc.», «Mitsui&Co Ltd», «Itochu Corporation», «Mitsubishi Corporation», «INPEX» басшылығымен кездесіп, олардың Қазақстанның қайта өңдеу кешенін, машина жасауды, энергетика, көлік және коммуникация инфрақұрылымын, құрылысты, фармацевтиканы дамыту жобаларына қатысуын талқылады.

Ядролық қарусыздану ісіне қосқан үлесі, халықаралық бейбітшілікпен қауіпсіздікті, толеранттық пен ұлтаралық үйлесімді нығайту жөніндегі бастамалары үшін Император Акихито Н.Ә. Назарбаевты Жапонияның жоғары мемлекеттік наградасы — Үлкен лентадағы Хризантема орденімен марапаттады.

Шілденің соңы — тамыздың басында Мемлекет басшысы Испанияда жұмыс сапарымен болды, ол Король Хуан Карлоспен I кездесті, жетекші испандық компаниялар — «Telefonica, S.A.» (телекоммуникациялар), «Iberdrola» (энергетика), «Indra» (ақпараттық технологиялар), «DRAGADOS,S.A.» (құрылыс және инфрақұрылым), «Talgo» (теміржол көлігі) басшыларымен Қазақстанда балама энергетика, автомобиль жолдары құрылысы, жүрдек теміржол қатынасы, туризм саласындағы ірі жобаларды іске асыру тұрғысында келіссөздер жүргізді. Н.Ә. Назарбаев сапарының соңында Сарагостағы «Экспо-2008» Дүниежүзілік көрме аясында Қазақстан Республикасының Ұлттық күнінің ашылу салтанатына қатысты.

6 тамызда Моңғолияға мемлекеттік сапар болды. Ел Президенті Н. Энхбаярмен, Парламент төрағасы Д. Лундээжанцанмен және Премьер-министр С. Баярмен кездесулер барысында бірлескен кәсіпорындар құру, өнеркәсіп және ауыл шаруашылығы өнімдерін өзара жеткізіп беруді жолға қою, бірлескен транзит-көлік әлеуетін дамыту саласында ұзақ мерзімді сауда-экономикалық ынтымақтастық мәселелері қаралды. Н.Ә. Назарбаев қазақ диаспорасының өкілдерімен де кездесті.

Н.Ә. Назарбаевқа қазақ-моңғол қарым-қатынастарын нығайтуға қосқан елеулі үлесі үшін осы елдің жоғары мемлекеттік наградасы — «Эрдэнэ Очир» ордені тапсырылды.

Мемлекет басшысы Моңғолияға сапары аяқталған соң бірден Қытайға жол жүрді, онда Бейжіңдегі XXIX жазғы Олимпиада ойындарының салтанатты ашылу рәсіміне қатысып, қазақстандық олимпиадашылармен кездесті. Сол кезде Президент ҚХР Төрағасы Ху Цзиньтаомен, РФ Үкіметінің төрағасы В.В. Путинмен және Корея Президенті Ли Мен Бакпен кездесті.

Н.Ә. Назарбаев 12 тамызда қысқа мерзімді жұмыс сапарымен Қырғызстанда болып, онда Чолпан-Атада Президент Қ.С. Бакиевпен өңірлік және екіжақты ынтымақтастықтың жекелеген мәселелері бойынша келіссөздер жүргізді.

Қазақстанда өз кезегінде 12 шет мемлекеттің: Украинаның, Қырғызстанның, Өзбекстанның, Тәжікстанның, Ресейдің, Грузияның, Түрікменстанның, Түркияның, Біріккен Араб Әмірліктерінің, ГФР-дың, Латвияның, Катардың басшылары сапармен болды. Осы арада Ресей Президенті Д.А. Медведевтің ұлықтау рәсімінен кейін алғашқы шетелге жол жүруін — біздің елімізге 22 мамырда жасаған мемлекеттік сапарын атап көрсетуге болады.

Президент жыл бойы 9 шетелдің Премьер-министрлерін, атап айтқанда, Италияның, Люксембургтің, Литваның, Кореяның, Францияның, сондай-ақ қазан айында Ұйым үкіметтері басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін Астанаға келген ШЫҰ-ға мүше мемлекеттер мен бақылаушыларды қабылдады. Олардың қатарында — ҚХР Мемлекеттік кеңесінің Премьері Вэнь Цзябао, РФ Үкіметінің төрағасы В.В. Путин, Тәжікстанның Премьер-министрі А. Акилов пен Моңғолияның Премьер-министрі С. Баяр бар.

2008 жылы Қазақстанға келген халықаралық ұйымдардың, шетелдің саяси және іскер топтарының өкілдерімен көптеген кездесулер болды. Олардың арасында «Азия қоғамының» төрағасы Р. Холбрук, Таяу Шығыстағы «төрттіктің» (БҰҰ, ЕО, АҚШ және РФ) арнаулы өкілі Т. Блэр, АҚШ-тың Мемлекеттік хатшысы К. Райс, ИЕК (Ислам елдері конференциясы) бас хатшысы Э. Ихсаноғлы, ҰҚШҰ бас хатшысы Н.Н. Бордюжа, ЕҚЫҰ төрағасы — Финляндияның Сыртқы істер министрі А. Стубб, ЕурАзЭҚ бас хатшысы Т.А. Мансұров, Түркияның Ұлы ұлттық жиналысы төрағасы

К. Топтан, Абу Даби мұрагер ханзадасы шейх Мұхаммед бен Заид әл-Нахаян, БДҰ бас директоры М. Чан және басқалар бар.

Мемлекет басшысы Ресейдің, Израильдің, Латвияның президенттерімен, АҚШ-тың сайланған Президенті Б. Обамамен, Палестинаның ұлттық әкімшілік төрағасы М. Аббаспен телефон арқылы келіссөздер жүргізді.

Президент жыл соңында Қазақстанда тіркелген шетелдік дипломатиялық корпуспен дәстүрлі кездесу өткізді. Жыл бойына әлемнің 20 елінің елшілері сенім грамоталарын тапсырғанын атап өтуге болады.

Қазақстанның 2008 жылғы сыртқы саяси қызметін қорыта келе, оның көпвекторлылық мен тату көршілік қатынастар принципіне негізделген халықаралық бағытының басты басымдықтарының тұрақты екендігін атап айтуға болады.

Қазақстан Ресей қатынастарының биік деңгейде сақталуы да кездейсоқтық емес. Жоғары деңгейде 10 кездесу өткізілді, оның ішінде Ресей Президенті Д.А. Медведевтің (мамыр) Қазақстанға келуі, оның Астана қаласының онжылдық мерейтойына арналған салтанатқа (шілде), Қазақстан мен Ресейдің Өңіраралық ынтымақтастығының V форумының жұмысына (Ақтөбе қ., қыркүйек) және мемлекет басшыларының бейресми кездесуіне қатысуы бар.

ҚХР басшылығымен де өзара қарым-қатынастар қарқынды түрде қалып отыр. Бейжің қаласында XXIX Олимпиадалық ойындардың ашылуына байланысты іс-шаралар барысында ҚХР Төрағасы Ху Цзиньтаомен келіссөздер жүргізуі 2008 жылғы Қазақстан-Қытай қатынастарындағы айтулы оқиға болды. ҚХР Мемлекеттік кеңесінің Премьері Вэнь Цзябаоның Қазақстанға ресми сапары ҚХР мен ынтымақтастықты одан әрі нығайтуға себін тигізді.

АҚШ пен байланыстар да Мемлекеттік хатшысы К. Райстың Қазақстанға сапарымен жылды тәмамдап, мазмұны жағынан тартымды болды. АҚШ Конгресі Сенаты мен Өкілдер палатасының делегацияларымен көптеген кездесулер өткізілді.

Қазақстанның сыртқы саясатының еуропалық векторы да едәуір қарқынға ие болды. 2010 жылы ЕҚЫҰ-на төрағалық етуі қарсаңында Астана қаласында ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының жыл сайынғы 17-ші сессиясы өткізіліп, Мемлекет басшысының ЕҚЫҰ өкілдерімен кездесулері болды.

Орталық Азиядағы ықпалдасу процестерін кеңейту мәселелері басты назарға алынды. Бұған Қырғызстан, Өзбекстан және Тәжікстан президенттерінің елімізге ресми сапарлары, сондай ақ Астана қаласының 10-жылдығына байланысты іс шаралар аясындағы Түрікменстан Президентімен келіссөздер көп ықпал етті.

Н.Ә. Назарбаевтың Жапонияға, сонымен бірге Германия, Катар, БАӘ басшыларының елімізге сапарларының мазмұндылығын да атап айту қажет. Қол жеткізілген уағдаластықтарды дамыту үшін Премьер-министр К.Қ. Мәсімов пен Үкімет мүшелері шетел мемлекеттеріне бірнеше рет сапарларға барды.

Сонымен қатар АӨСШК, ЕҚЫҰ, ИКҰ, ШЫҰ, ЕурАзЭҚ және ТҮРКСОЙ сияқты 6 ықпалды халықаралық бірлестікке таяудағы үш жылда Қазақстанның алдағы төрағалық етуімен байланысты халықаралық танылудың сапалы жаңа деңгейіне шыққанын ескере отырып, Мемлекет басшысы 19 қарашада болған кеңейтілген алқа отырысында Сыртқы істер министрлігі алдына бірқатар міндеттер қойды. Н.Ә. Назарбаев өз сөзінде: «Алдағы кезеңде сыртқы саясат ведомствосы барлық мемлекеттік органдардың белсенді қатысуымен мынадай маңызды бағыттарда күш жұмылдыруы керек: біздің шекарамыздың бойымен қауіпсіздік және тату көршілік

белдеуін нығайту; әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында елдің экономикалық дамуына жан-жақты жәрдемдесу; Еуразиялық және Орталықазиялық ықпалдасуды тереңдету», — деп атап көрсетті. Президент Қазақстанның сыртқы саясатының жаңа тұжырымдамасын әзірлеуді, сондай-ақ «Еуропаға жол» атты мемлекеттік бағдарламаны толыққанды іске асыруды қамтамасыз етуді, 2009 жылы Астанада — Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезін, Давос экономикалық форумы аясында жаһандық конференцияны өткізуді, 2010 жылы — АӨСШК-нің кезекті саммитін өткізуді және басқа мәселелерді тапсырды.

Мемлекет басшысы тәуелсіздіктің 17 жылдығын атап өтуге байланысты салтанатты жиналыста: «Мен үшін ең жоғары награда — осы жылдардың барлығында өзгермеген бүкілхалықтық қолдау мен халықтың сенімі. Ең қиын уақытта маған жігер беретін, жігерлендіретін — осы сенім. Денсаулығым мен күш-қуатым жеткенше Отанымыздың және Қазақстан халқының игілігіне жұмыс істеймін, еңбек етемін деп нақты айта аламын!» деген еді.

Президенттің осы сөздері 2008 жылдың ауқымды да айқын арқауы болмақ.

ҚАҢТАР

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	31
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

РЕСПУБЛИК
БОЛАШАҚ

4 қаңтар

Мемлекет басшысы «В.П. Зверьков туралы» №507 Жарлығына қол қойды.

5 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстандағы православиелік христиандарын баспасөз бетінен Рождество мерекесімен құттықтады.

6–11 қаңтар

Мемлекет басшысы қысқа мерзімді демалыста болды.

7 қаңтар

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасындағы қысқа мерзімді демалысының барысында ҚХР Төрағасының арнайы өкілі, ҚХР Мемлекеттік кеңесінің мүшесі Тан Цзясюаньді, Хайнань провинциясының губернаторы Ло Баоминді және «CITIC» тобының директорлар кеңесінің төрағасы Кун Данды қабылдады.

11 қаңтар

Мемлекет басшысы Қарағанды облысындағы «Абай» шахтасында орын алған апат кезінде қаза болған және зардап шеккен кеншілердің отбасыларына көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Бұл қайғылы оқиға барлығымыздың жүректерімізді ауыртты. Қазақстан халқының және жеке өз атымнан қаза болған кеншілердің туыстары мен жақындарына қатты қайғырып көңіл айтамын. Менің тапсырмам бойынша апат себептерін зерттеп, оның салдарларын жою және зардап шеккендерге қажетті көмек көрсету үшін үкіметтік комиссия құрылды», — делінген жеделхатта.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Финляндия Республикасының Үкіметі арасындағы Инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» №16-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Азия даму банкінің арасындағы Техникалық көмек туралы негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» №17-IV заңдарына қол қойды.

14 қаңтар

Мемлекет басшысы Солтүстік Каспий жобасы бойынша мердігер компаниялардың өкілдерін қабылдады. Президентпен кездесуге «Royal Dutch Shell», «Total S.A.», «Eni S.p.A.», «ExxonMobil Corporation», «ConocoPhillips Inc.» және «INPEX» компанияларының өкілдері қатысты.

Кездесу барысында Қазақстан Республикасының Энергетика және минералдық ресурстар министрі С.М. Мыңбаев Президенттің тапсырмасына сәйкес Қазақстан Үкіметінің Солтүстік Каспий жобасы өнімдерін бөлу туралы келісімге қол қойған компаниялар консорциумымен жүргізген келіссөздерінің қорытындылары жөнінде хабардар етті.

«Қашаған әлемдегі ірі мұнай-газ кен орнының бірі болып табылады. Оны игеру үшін Қазақстан аса ірі трансұлттық компаниялармен өнімді бөлу туралы Келісім жасады. Алайда, осы компаниялардың бірінші мұнай алу мерзімін кешіктіруіне байланысты, Қазақстан табыстың өзіне тиесілі үлесінен айрылды. Көп раундтық күрделі келіссөздердің нәтижесінде Қазақстан тарапы өз мүдделерін қорғап қалды. «ҚазМұнайГаз» компаниясы жобадағы өз үлесін екі есеге ұлғайтатын болды, бұл болашақта табыстың еселеп артуына әкеледі. Бұл өте маңызды. Бүгінгі кездесу біздің барлығымыздың ортақ шешімге тоқталғанымызды білдіреді. Біз байланыстарды үзген жоқпыз. Және инвестор компаниялар да, Қазақстан жағы да жүргізілген келіссөздердің нәтижелеріне риза», — деп атап көрсетті Н.Ә. Назарбаев.

Өзара түсіністік туралы жаңа Меморандумда бекітілген қол жеткізілген уағдаластықтарға сәйкес, «Қазмұнайгаз» Ұлттық мұнайгаз компаниясы» АҚ үлесі екі еселенді және ол басқа инвесторлардан қосымша үлестерді сатып алу процедуралары аяқталғаннан кейін 16,81% құрайды. Бұл Қазақстанды «Қазмұнайгаз» компаниясы атынан автоматты түрде Солтүстік Каспий жобасының ірі қатысушысы ете алады.

Мемлекет басшысы «Ғ.Р. Әбдірахымовты Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №508, «Н.Б. Онжановты Қазақстан Республикасының Германия Федеративтік Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы»

№509, «М.Х. Абалақовты Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №510, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 27 ақпандағы №3859 Жарлығының күші жойылды деп тану туралы» №511 жарлықтарына қол қойды.

15 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрі Б.Ә. Мұхаметжановты қабылдады. Ол министрліктің 2007 жылғы жұмыс қорытындылары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы бойынша өзінің орынбасарлары Б.Т. Жұмағұловпен, Қ.Н. Келімбетовпен және С.Н. Громовпен кездесті. Олар 2007 жылғы 18 тамызда өткен Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісіне депутаттарды сайлаудан кейінгі партияның жүргізіп отырған жұмысы жөнінде, сондай-ақ 2008 жылғы 17 қаңтарға жоспарланған «Нұр Отан» Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысын өткізуге дайындық барысы туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы Грузияның Президенті М.Н. Саакашвилидің президенттік сайлаудағы жеңісіне байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Жеделхатта Н.Ә. Назарбаев М.Н. Саакашвилидің басшылығымен халықтың әл ауқатын одан әрі жақсартуға және мемлекеттілікті нығайтуға бағытталған әлеуметтік-экономикалық дамудың жалғаса беретіндігіне, ал екі ел арасындағы достық қарым-қатынастардың алдағы уақытта да әріптестік негізде әрі өзара тиімді ынтымақтастықта дами беретініне сенім білдірді.

Мемлекет басшысы «Бурабай» арнайы экономикалық аймағын құру туралы» №512 Жарлығына қол қойды.

17 қаңтар

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысына төрағалық етті.

Отырыстың күн тәртібінде партияны және оның рөлін қазіргі заман талабына сай одан әрі дамыту мәселелері қаралды, соған байланысты Саяси кеңес мүшелерінің қарауына «Қазақстанның өсіп-өркендеуі мен қазақстандықтардың игілігі үшін: біз елдің әрбір азаматының өмірін қалай жақсартамыз» партиялық тұғырнамасын іске асыру бағдарламасының жобасы шығарылды.

Саяси кеңеске қатысушылар алдында сөз сөйлеген Президент партия ел дамуының ұзақ мерзімді бағытының сабақтастығын қамтамасыз етіп қана қоймай, сонымен бірге ел дамуының жаңа стратегиялық идеяларын да туындатуы керектігін атап көрсетті. «Өсіп-өркендеген және қуатты Қазақстан — біз бастаған жаңғырулардың мақсаты мен мазмұны. Мен еліміздің нығайып, толысқанын, халықаралық беделінің өскенін көрген кезде мақтаныш сезіміне бөленемін. Мұнда «Нұр Отан» партиясы маңызды рөл атқарады», — деп атап өтті Н.Ә. Назарбаев.

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының «Қазақстанның өсіп-өркендеуі мен қазақстандықтардың игілігі үшін: біз елдің әрбір азаматының өмірін қалай жақсартамыз» партиялық тұғырнамасы (Халықтық тұғырнама) 2007 жылғы 4 шілдеде партияның кезектен тыс XI съезінде қабылданған болатын. Онда әрбір азамат үшін берік әлеуметтік кепілдіктері бар экономикалық жағынан өркендеген мемлекет құру бойынша 2007–2012 жылдарға арналған басты міндеттер белгіленген.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қоршаған ортаны қорғау министрі Н.А. Ысқақовты қабылдады. Ол министрліктің 2007 жылғы жұмыс қорытындылары туралы баяндады.

Кездесу қорытындысы бойынша Президент министрлікке 2024 жылға дейін орнықты даму мақсатында энергия мен жаңартылатын ресурстарды тиімді пайдалану стратегиясын қабылдауды тапсырды, сондай-ақ балама энергия көздерін қолдау бойынша заң жобасын әзірлеу мен Қазақстанға «лас» технологияларды енгізуге тыйым салу қажеттілігіне назар аударды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар министрі С.Н. Ахметовті

қабылдады. Ол Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі көлік стратегиясының жүзеге асырылу барысы туралы есеп берді, сондай-ақ автокөлік және темір жол, су көліктері салаларындағы инфрақұрылымдық нысандар құрылысын салу барысы туралы баяндады.

Кездесу соңында Президент теміржол саласы мен азаматтық авиация бойынша нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Әбусейітовті Қазақстан Республикасының Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №513, «А.Б. Қарашевты Қазақстан Республикасының Чехия Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №514 жарлықтарына қол қойды.

18 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрі Е.Қ. Ертісбаевты қабылдады. Ол министрліктің 2007 жылғы жұмыс қорытындылары мен 2008 жылға арналған басты басымдықтары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «А.Н. Хамзаев туралы» №515, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 қаңтардағы №273 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №516 жарлықтарына қол қойды.

21 қаңтар

Мемлекет басшысы «Самұрық» Мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ директорлар кеңесінің төрағасы Р. Эвансты қабылдады. Ол холдингтің 2007 жылы атқарған қызметінің қорытындылары туралы есеп берді.

Кездесу барысында Президент басшылықтың алдына 2008 жылға арналған бірқатар нақты тапсырмалар қойды.

22 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыста төтенше жағдайлардың алдын алу және салдарын жою саласында мемлекеттік басқарудың тиімділігін арттыру мәселесі және Қазақстанның Ауғанстан Ислам Республикасында орын алған қақтығыстардан кейінгі қалпына келтіру шараларына қатысу мәселесі талқыланды.

Аталған мәселелер бойынша Қазақстан Республикасының Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божко, Сыртқы істер министрі М.М. Тәжин, Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі Н.С. Әшімовтің баяндамалары тыңдалды.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының төрағасы Қ.К. Тоқаевты қабылдады. Ол палатаның заңнамалық қамтамасыз ету жөніндегі қызметі мен 2008 жылғы жұмыс жоспары туралы хабардар етті.

23 қаңтар

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы Саяси кеңесі бюросының отырысына төрағалық етіп, бірқатар кадрлық шешімдерді жария етті.

Н.Ә. Назарбаев Ә.Р. Жақсыбековті «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы төрағасының бірінші орынбасары етіп тағайындады. Партия төрағасының бірінші орынбасары Б.Т. Жұмағұлов Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің төрағасы қызметіне тағайындалуына байланысты және партия төрағасының орынбасары Қ.Н. Келімбетов Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің басшысы лауазымына тағайындалуына байланысты өз міндеттерінен босатылды.

Мемлекет басшысы «Атамекен» одағы» Қазақстан ұлттық экономикалық палатасы басқармасының өкілдерімен кездесті.

Өз сөзінде Президент Қазақстан тәуелсіздік алған алғашқы күндерден бастап-ақ елдің шағын және орта бизнесінің қалыптасуын қолдап келе жатқандығын атап айтты. «Қазақстандағы кәсіпкерліктің дамуын тежейтін басты факторға бизнеске әкімшілік қысымның сақталуы, шағын бизнестің қаржы ресурс-тарына қолжетімділігінің төмендігі, жоғары

білікті кадрлардың жетіспеушілігі жатады. Бұл мәселелермен жүйелі түрде, Үкіметпен, мемлекеттік холдингтермен және әлеуметтік кәсіпкерлік корпорацияларымен тығыз қарым-қатынас жасай отырып айналысу қажет», — деп атап көрсетті Н.Ә. Назарбаев.

Кездесу барысында «Атамекен» одағы» Қазақстан ұлттық экономикалық палатасының төрағасы А.Т. Перуашев, Қазақстанның астық одағы президенті Н.С. Тілеубаев, Қазақстанның микроқаржы ұйымдары қауымдастығының директорлар кеңесінің төрағасы Ш.А. Жүсіпов, Қазақстанның жеңіл өнеркәсіп кәсіпорындары қауымдастығының президенті Л.Н. Худова, Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты, Қазақстанның машина жасаушылар одағының басқарма төрағасы М.Қ. Пішембаевтар сөз сөйледі.

Мемлекет басшысы Иордания Королі Абдалла II бен Хусейнмен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгімелесу барысында Н.Ә. Назарбаев Иордания Королімен екіжақты ынтымақтастыққа қатысты бірқатар мәселелерді талқылады және оны өзіне ыңғайлы уақытта Қазақстанға ресми сапармен келуге шақырды. Сондай-ақ Президент Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовтің 2008 жылы Иорданияға жұмыс сапарымен баруы жоспарланғандығын хабарлады.

Мемлекет басшысы «С.Д. Пірімбетовті Қазақстан Республикасының Әзірбайжан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №517, «Ө. Өзбеков туралы» №518, «Ә.Р. Жақсыбеков туралы» №519, «Қ.Н. Келімбетовті Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Басшысы қызметіне тағайындау туралы» №520, «М.Т. Есенбаев туралы» №521, «А.П. Рауды Ақмола облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №522, «Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» конкурсы туралы» №523 жарлықтарына қол қойды.

24 қаңтар

Мемлекет басшысы Қарағанды облысында жұмыс сапарымен болып, Жезқазған қаласында өткен жұмыс

берушілердің «Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі» атты республикалық форумының жұмысына қатысты.

Президент өз сөзінде мемлекет пен бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін қалыптастыру орнықты дамудың негізгі қағидаларының бірі болып табылатынын атап өтті. «Қазақстанда мемлекет пен бизнес экономикалық қана емес, сондай-ақ әлеуметтік мәселелерді шешуде де толыққанды серіктес болуы тиіс. Қазіргі заманғы әлемде бизнестің қоғам дамуына, әлеуметтік, экономикалық және экологиялық салаларға қосқан ерікті үлесі болып табылуын бағамдайтын корпоративтік әлеуметтік жауапкершілікті анықтап, қабылдайтын кез келді. Мемлекет саясаттан ең бастысы, әлеуметтік жауапкершілікті, жаңа жұмыс орындарын ашуды, жұмыскерлерге кепілді әлеуметтік пакет ұсынуды, экологиялық нормалардың сақталуын күтеді».

Президент бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі жыл сайынғы конкурсын өткізу және «Парыз» сыйлығының лауреаты арнайы атағын тағайындау туралы Жарлыққа қол қойғанын мәлімдеді. «Біздің қоғамда кәсіпкерлерге жалпыұлттық байлықтар жасаушы және Қазақстанның гүлденуі мен қазақстандықтардың тұрмысын жақсартуға жағдай жасаушы адамдар ретінде сенім артылуы тиіс. Бүгінде Қазақстанда осындай сенімге лайықты қуатты да табысты жеке құрылымдар, ірі шетелдік инвесторлар жетерлік», — деп атап көрсетті Президент (Қосымшаны қараңыз).

Түстен кейін Мемлекет басшысы Жезқазған қаласының №10 орта мектепті аралап көрді және «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС филиалы «Қазкат» зауытының жұмыстарымен танысты.

25 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының кеңейтілген алқа мәжілісіне қатысты.

Алқа мәжілісінің күн тәртібінде «Заңдылық, қылмыспен және сыбайлас жемқорлықпен күрестің жағдайы туралы» мәселе қаралды.

Алқа мәжілісіне қатысушылар алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев елімізде құқық қорғау органдарының тиімді жұмыс істеуі үшін барлық

жағдайлар жасалғандығын атап өтті. Сонымен бірге Президент құқық қорғау органдарының жұмысындағы кемшіліктерді өткір сынға алып, олардың жұмыстарының басты көрсеткіші ел азаматтарының құқық қорғау органдарына және нақты қызметкерлеріне деген сенімінің деңгейінен көрінуі қажеттігін атап айтты (Қосымшаны қараңыз).

Мәжіліс барысында Қазақстан Республикасының Бас прокуроры Р.Т. Түсіпбеков, Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің (қаржы полициясы) төрағасы С.С. Қалмырзаев, Ішкі істер министрі Б.Ә. Мұхаметжанов және Жоғарғы сотының төрағасы Қ. Мәми баяндама жасады.

Мәжілісті қорытындылай келе, Н.Ә. Назарбаев құқық қорғау органдарының алдына мемлекеттік органдар қызметіндегі заңдылықты одан әрі нығайту, қылмыспен және сыбайлас жемқорлықпен күрес тиімділігін арттыру, азаматтардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз ету бойынша нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Е.К. Баударбек-Қожатаевты Қазақстан Республикасының Сингапур Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №524 Жарлығына қол қойды.

28 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қаржы министрі Б.Б. Жәмішевті қабылдады. Ол республикалық бюджеттің 2007 жылғы орындалу қорытындылары және министрліктің 2008–2010 жылдарға арналған стратегиялық даму жоспары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысының әкімі Ж.С. Кәрібжановты қабылдады. Ол Президентке облыстың 2007 жылғы әлеуметтік экономикалық даму қорытындылары және 2008 жылға арналған міндеттері жөнінде хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау

жөніндегі есеп комитетінің төрағасы О.Н. Өксікбаевты қабылдады. Ол комитеттің 2007 жылдың IV тоқсанында жүргізілген бақылау шараларының нәтижелері туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Грузиядағы Дипломатиялық миссиясын қайта ұйымдастыру туралы» №525 Жарлығына қол қойды.

29 қаңтар

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты В.А. Нехорошевті қабылдады. Ол «Арселор Миттал Теміртау» компаниясы мен «Қорғау» көміршілер кәсіподағы арасындағы келіссөздер қорытындылары туралы, сондай-ақ осы келіссөздер барысында кеншілер мен металлургтерге арналған әлеуметтік жеңілдіктер көлемін ұлғайту мен жалақыны арттыру туралы келісімге қол жеткізілгендігі жайында хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі А.С. Есімовті қабылдады. Ол Президентке өткен жылғы аграрлық сектордың даму қорытындылары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Лама Шариф туралы» №526 Жарлығына қол қойды.

30 қаңтар

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен «Болашақ» бағдарламасы түлектерінің форумына қатысты.

Президент өз сөзінде Қазақстанның келешек дамуындағы «Болашақ» бағдарламасы түлектерінің рөлін ерекше атады. Президент қазіргі таңда «Болашақ» бәсекеге қабілетті ұлт қалыптастыруға бағытталған аса маңызды «серпінді жобалардың» бірі болып табылатындығын, сондай-ақ нақ осы «Болашақ» бағдарламасының түлектері реформалар мен мемлекеттік басқарудың тұтқасын ұстайтын жаңа басқарушылар қатарының негізін қалай алатындығын айтты.

«Біз «Болашақ» түлектері арқылы жаңа Қазақстанның қалыптасуына нақты үлес қосуға да-

йын еліміздің Отанын жан-тәнімен сүйетін, патриот жастарын көреміз. Өздеріңе ел артқан үмітті ақтайтын кез келді», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Форумда Президент «Интеллектуалды ұлт — 2020» ұлттық жобасының идеясын талқылауды ұсынды. Жобаның мақсаты — қазақстандықтарды жаңа қалыпта тәрбиелеу, сондай-ақ Қазақстанды бәсекеге қабілетті адами капиталы бар мемлекетке айналдыру болып табылады (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында Щучье көлінің жағасында әлемдік деңгейдегі туристік-ойын-сауық кешенін құруды қарастыратын «Бурабай» курорттық аймағын дамыту жобасымен танысты.

Президент «Бурабай» курорттық аймағы Қазақстанның інжу-маржаны екендігін, сондықтан ормандарды қолдан келгенше сақтап, шабылған ағаштардың аумағын қалпына келтіру қажеттігін айтты. Сонымен қатар жобаны жасаушыларға курорттық аймақтың көлік инфрақұрылымын салу қажеттігін ескертті.

«BF Global» түрік компаниясы жасаған Бурабай курорттық аймағын дамыту жобасы қазіргі заманғы талаптарға сай 3700 нөмірлік 9 қонақ үй салуды қарастырады. Сондай-ақ, жалпы ауданы 21 мың шаршы метрден асатын ойын-сауық және сауда орталықтары салынады. Кешенге бірнеше казино, 700-ден астам жеке меншік коттеджден мен 1620 пәтерлік 4–5 қабаттан тұратын тұрғын үйлер кіреді.

Жобаны жүзеге асыру «Бурабай» курорттық аймағын танымал жазғы және қысқы демалыс орны ретінде дамытуды көздейді. Гольф-клубтар, ат-спорты орталығы, шыңға өрмелеуге арналған учаскелер осында әлемнің түпкір-түпкірінен туристерді тартады.

Қыста демалуды сүйетіндер үшін онда мұз айдындары, шаңғы жолбағыттары мен осы заманғы көтергіштері бар тау шаңғысы жолдары ұйымдастырылады.

Жобаны 5 кезеңге бөліп, 12 жылда жүзеге асыру жоспарланып отыр.

Мемлекет басшысы Өзбекстан Республикасының Президенті И.А. Каримовпен телефон арқылы сөйлесті.

Н.Ә. Назарбаев И.А. Каримовты 70-жылдық мерейтойымен құттықтап, оған денсаулық, ұзақ өмір, егеменді Өзбекстанның Бірінші Президенті қызметінде

зор табыстарға жетуін тіледі. Президент сонымен қатар екі ел арасындағы санғасырлық достық пен өзара түсіністік дәстүріне негізделген қарым-қатынастар Қазақстан мен Өзбекстан халықтарының игілігі үшін одан әрі қарқынды түрде дами беретіндігіне сенім білдірді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №527, «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №528 жарлықтарына қол қойды.

1

2

Алтын алқа» (1-сурет) және «Күміс алқа» (2-сурет) алқалары 1993 жылдан бастап беріле бастады. Олар көп балалы аналарға арналған наградалар болып табылады. Алғашқыда «Алтын алқа» алқасымен 10 және одан көп бала, ал «Күміс алқа» алқасымен 8–9 бала туып, тәрбиелеген аналар марапатталатын.

Кейін, Қазақстан Республикасының 2009 жылғы 2 желтоқсандағы «Азаматтардың жекелеген санаттарын әлеуметтік қолдау мәселелері жөніндегі Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Заңына сәйкес, «Алтын алқа» алқасымен 7 және одан көп бала, «Күміс алқа» алқасымен 6 және одан көп бала тәрбиелеген аналар марапатталатын болды.

АҚПАН

Дс		4	11	18	25
Сс		5	12	19	26
Ср		6	13	20	27
Бс		7	14	21	28
Жм	1	8	15	22	29
Сн	2	9	16	23	
Жк	3	10	17	24	

Рост благосостояния
граждан Казахстана –
главная цель
государственной
политики

5 ақпан

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Орынбор газ өңдеу зауытының базасында шаруашылық қоғам құрудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №18-IV, «1926 жылғы 25 қыркүйектегі Құлдық туралы конвенцияны, 1953 жылғы 7 желтоқсандағы Құлдық туралы конвенцияға өзгерістер енгізу туралы хаттаманы және 1956 жылғы 7 қыркүйектегі Құлдықты, құл саудасын және құлдыққа ұқсас институттар мен әдет-ғұрыптарды жою туралы қосымша конвенцияны ратификациялау туралы» №19-IV Қазақстан Республикасының заңдарына қол қойды.

6 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысында елдегі жағдай мен ішкі және сыртқы саясаттың басты бағыттары туралы «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауын жариялады.

Жолдаудың 2006 және 2007 жылдардағы Жолдаулардың заңды жалғасы болып табылатындығын айта келе, Н.Ә. Назарбаев одан әрі жүйелі жаңғыртудың, әлемдік экономикалық дағдарыс жағдайында тұрақты экономикалық өсуді қамтамасыз ету мен әлеуметтік даму қарқынын сақтап қалудың маңыздылығын атап көрсетті. Осыған байланысты қаржы секторының тұрақтылығын қамтамасыз ету; мемлекеттің халықаралық мұнай және энергетикалық нарықтарында ықпалды да жауапты қатысушысы ретінде ұстанымын күшейту; экономика инфрақұрылымын, оның ішінде ең алдымен Қазақстан экономикасының дамуына «ілесе алмай келе жатқан» электр энергиясы мен тасымалдау жүйесін дамыту; ауыл шаруашылығының өнімдерді экспортқа шығаратын секторларын кеңейту негізінде агроөнеркәсіптік секторды нығайту; бизнесті қосымша қолдау бірінші кезектегі басты міндеттер ретінде айқындалды. Бұл ретте Жолдауда мемлекеттің зейнетақыны және бюджеттік сала қызметкерлерінің жалақыларын одан әрі көтеру бойынша әлеуметтік міндеттемелері нақтыланды (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «А.Қ. Жанқұлиевті Қазақстан Республикасының Швейцария Конфедерациясындағы

Төтенше және Өкілетті Елшісі, Женева қаласындағы (Швейцария) Біріккен Ұлттар Ұйымының бөлімшесі мен басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы Қазақстан Республикасының Тұрақты өкілі міндетін қоса атқарушы қызметіне тағайындау туралы» №529, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу туралы» №530 жарлықтарына қол қойды.

7 ақпан

Мемлекет басшысы ЕурАзЭҚ бас хатшысы Т.А. Мансұровты қабылдады.

Т.А. Мансұров 2008 жылы 24–25 қаңтарда Мәскеу қаласында болып өткен үкімет басшылары деңгейіндегі Интеграциялық комитеті мен Мемлекетаралық кеңес отырысының қорытындылары туралы хабардар етті. Атап айтқанда, ол ЕурАзЭҚ Бірыңғай көлік кеңістігін қалыптастыру Тұжырымдамасын бекіту туралы, Кедендік одақтың құқықтық базасын қалыптастыру барысы және т.б. жөнінде баяндап берді.

Өз кезегінде Президент 2007 жылы 6 қазанда Душанбе қаласында ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырысында мемлекеттердің басшылары бекіткен Кедендік одақты қалыптастыру жөніндегі іс-шаралар Жоспарын нақпа-нақ орындау, ЕурАзЭҚ-тың барлық органдарының Қоғамдастықты одан әрі дамыту жөніндегі жұмыстарының тиімділігін арттыру және белсенді ету қажеттігін атап көрсетті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкі басқармасының төрағасы Ә.Ғ. Сәйденовпен, «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ президенті Ж.Ә. Құлекеевпен, Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісі төрағасының орынбасары Б.Т. Жұмағұловпен бірқатар жұмыс кездесулерін өткізіп, онда «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауын іс жүзіне асырудың жай-жапсарлары талқыланды.

8 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Франция Республикасының Премьер-министрі Ф. Фийонды қабылдады.

Кездесу барысында тараптар сауда-экономикалық қатынастарды кеңейтудің перспективалары мен халықаралық ұйымдар аясында екі елдің ынтымақтастығы мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №531 Жарлығына қол қойды.

11 ақпан

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары Мемлекеттік хатшысының Оңтүстік және Орталық Азия істері жөніндегі көмекшісі Р. Баучерді қабылдап, онымен екіжақты қарым-қатынастарды одан әрі дамыту перспективаларын талқылады.

Мемлекет басшысы израильдік тараптың бастамасы бойынша Израиль Мемлекетінің Президенті Ш. Переспен телефон арқылы сөйлесті.

Әңгіме барысында екі жақты қарым-қатынастарды түрлі салаларда дамытудың жағдайы мен перспективалары талқыланды. Мәселен, тараптар парламентаралық ынтымақтастықты жандандыру керектігіне тоқталды, технологиялар мен инновациялар саласындағы өзара ықпалдастықты нығайтуға мүдделілік танытты.

Н.Ә. Назарбаев Таяу Шығыстағы ахуал бейбіт реттеледі деген үміт білдірді және Ш. Перестi Қазақстанға ресми сапармен келуге шақырды.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы жаңа «Сарыарқа» сауда орталығында және Астана қаласы бас жоспарын жобалау ғылыми-зерттеу институтында болды. Онда Президент «Қазақ елі» монументінің, ұлттық әскери университеттің, «Беларусь» әкімшілік іскерлік және көрме орталығының жобаларымен және жеке тұрғын үй құрылысының даму келешегімен танысты.

Мемлекет басшысы «Е.Х. Қазыхановты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне

тағайындау туралы» №532, «Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің штат саны мен құрылымы туралы» №533 жарлықтарына қол қойды.

13 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржылық ұйымдарды реттеу және қадағалау жөніндегі агенттіктің төрайымы Е.Л. Бахмутованы қабылдады. Ол агенттіктің 2007 жылғы жұмыс қорытындылары туралы есеп берді әрі Президенттің Қазақстан халқына арнаған Жолдауында алға қойылған міндеттерді іске асыру бойынша өз ұсыныстарын білдірді.

14 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген құрамдағы мәжілісіне төрағалық етті. Үкімет 2007 жылдың нәтижелерін қорытындылап, 2008 жылдың жоспарын жария етті.

Президент банктердің әдеттен тыс стратегиясының салдарынан пайда болған қаржы жүйесіндегі, құрылыс пен жылжымайтын мүлік секторындағы «қызып кетуден» сабақ алудың маңыздылығын атап өте отырып, министрліктер, ведомстволар мен мемхолдингтер басшылықтарының алдына қаржы тұрақтылығын қамтамасыз ету және әлемдік қаржы нарықтарындағы дағдарыстың ұлттық экономикаға теріс ықпалын төмендету жөнінде міндеттер қойды.

Одан басқа, облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдеріне тұрмысы төмен халықтың жағдайына айрықша назар аудару; адамдарды, әсіресе бұрынғы құрылысшыларды жұмысқа орналастыру, оларды қайта мамандық даярлаудан өткізумен айналысу; 100 мектеп пен 100 аурухана бағдарламасының орындалуын қамтамасыз ету; өңірлерде сыбайлас жемқорлықпен күреске басшылық жасау тапсырылды.

Отырыста сондай-ақ Премьер-министр К.Қ. Мәсімов, Ұлттық банк төрағасы Ә.Ғ. Сәйденов, Қаржы министрі Б.Б. Жәмішев, «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ басқармасының төрағасы Қ.А. Бозымбаев, Қаржы нарығын және қаржылық ұйымдарды реттеу және қадағалау жөніндегі агенттіктің төрайымы Е.Л. Бахмутова, Қызылорда облысының әкімі М.А. Құл-Мұхаммед және Ақтөбе облысының әкімі Е.Н. Сағындықов сөз сөйледі.

Мемлекет басшысы Халықаралық теннис федерациясының президенті Ф. Риччи Биттиді және Ресей теннис федерациясының президенті, Халықаралық Олимпиадалық комитеттің мүшесі Ш. Тарпищевті қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстандағы теннистің даму келешегі, атап айтқанда — қазақстандық спортшылардың халықаралық теннис турнирлеріне қатысуы талқыланды.

Мемлекет басшысы «Ш.А. Тарпищевті II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №534, «Мемлекет басшысының 2008 жылғы 6 ақпандағы «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» №535, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 29 қыркүйектегі №1449 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №536, «О.И. Жұмабековті Қазақстан Республикасы Жоғары сот кеңесінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №537, «С.М. Бүркітбаев туралы» №538, «Ә.Ө. Исекешевті Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» №539 жарлықтарына қол қойды.

19 ақпан

Мемлекет басшысы «F.I. Оразбақов туралы» №540, «В.С. Школьникті Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрі қызметіне тағайындау туралы» №541, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгеріс мен толықтыру енгізу туралы» №542, «Б.М. Имашевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік Кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №543, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №544 жарлықтарына қол қойды.

20 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан мұсылмандары діни басқармасының төрағасы, Бас мүфти Ә. Дербісәліні қабылдады.

Кездесу барысында дін саласының жекелеген мәселелері талқыланды. Президент сонымен

қатар Түркістан қаласында 2000 жылы Түркістан қаласының 1500 жылдық салтанатына орай Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев пен Түрік Республикасының Президенті А.Н. Сезер тасын қалап белгі еткен жерге салынатын мешіттің жобасымен таныстыды.

21 ақпан

Мемлекет басшысы «General Elektric» компаниясының президенті және бас атқарушы директоры Ф. Беккалиді қабылдап, онымен компанияның Қазақстанда іске асыруды жоспарлап отырған бағдарламаларын талқылады.

Мемлекет басшысы «Самұрық» Мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ басқармасының төрағасы Қ.А. Бозымбаевты қабылдады. Ол холдингтің өткен жылғы жұмыс қорытындылары мен 2008 жылға арналған жоспарлары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен телефон арқылы сөйлесіп, ауа райының апатты жағдайларының нәтижесінде пайда болған Тәжікстандағы жағдайдың мән-жайын білді.

Э.Ш. Рахмон Тәжікстанның қазіргі кезде бірінші кезекте электр энергиясы мен азық-түліктің жетіспеуіне байланысты үлкен қиындықтарға ұшырап отырғанын хабарлады және қиындықтан шығу үшін көмек көрсетуді өтінді.

Н.Ә. Назарбаев дизель отыны мен пешке жағатын мазут, астық, қысқы киім және азық-түлікті қосқанда 1,5 млн. доллар көлеміндегі гуманитарлық көмекті жіберуге шешім қабылданғаны туралы хабарлады.

Мемлекет басшысы «Н.Ж. Дәненов туралы» №545, «И.Д. Меркель туралы» №546 жарлықтарына қол қойды.

22 ақпан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының астанасы Мәскеу қаласында өткен ТМД-ға мүше мемлекеттер басшыларының бейресми кездесуіне қатысты.

Саммит барысында мемлекеттер басшылары ТМД-ның одан әрі дамуының Тұжырымдамасын іске асыру жөніндегі негізгі Іс-шаралар жоспарының орындалу барысын талқылады, ТМД-ның экономикалық даму стратегиясының жобасы, ортақ энергетикалық және азық-түлік нарықтарын қалыптастыру жөніндегі ұсыныстарды әзірлеу, Достастықтың жарғылық органдары қызметінің тиімділігін арттыру жөніндегі кешенді шараларды қабылдау және т.б. бойынша арнайы топтардың жұмыстарын жандандыруға қатысты пікірлерін ортаға салды.

Қазақстан Президенті өзінің сөйлеген сөзінде «ЕҚЫҰ-на төрағалық етуге Қазақстанның кандидатурасын қолдау мәселесінде орнықты және жүйелі ұстанымдары үшін» әріптестеріне алғыс сезімін білдірді. Мемлекет басшысы Қазақстанның Достастық елдерінен бірыңғай кандидат ретінде қарастырылуына орай бұл табысты ортақ жетістік деп бағалайтындығын айтты. ЕҚЫҰ төрағалығы лауазымын бірінші рет ТМД мемлекеті иеленеді, әрі ол географиялық жағынан мұсылман тұрғындары басым азиялық өңірге жақын орналасқан Қазақстанның төрағалығы туралы шешім Ұйымның барлық қатысушы мемлекеттерінің тең құқықтығы туралы айтуға мүмкіндік береді.

Н.Ә. Назарбаев халықаралық қаржы нарықтарындағы соңғы кездегі дағдарыстарға және оның Достастық елдері үшін мүмкін болатын салдарына байланысты мәселелерге әріптестерінің назарын аударды. ТМД елдерінің экономикаларын тұрақсыздандыруға жол бермеу мақсатында Қазақстан Президенті мемлекеттердің басшыларын экономикалық саясатты үйлестіруге және неғұрлым тығыз ықпалдастыққа шақырды. Осыған орай Н.Ә. Назарбаев әлемдік қаржы нарықтарындағы тұрақсыздықты болдырмаудың, осы салада үйлестірілген саясат жүргізудің тетіктерін әзірлеу үшін халықаралық қаржы институттарын тарта отырып, экономикалық блок министрлерінің, ұлттық банктер төрағаларының конференциясын өткізуді ұсынды.

Отырыс аяқталған соң Н.Ә. Назарбаев саммиттің басқа да қатысушыларымен бірге Мемлекеттік Кремль сарайына келіп, Отан қорғаушылар күніне арналған салтанатты кешке қатысты.

28 ақпан

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі Н.С. Әшімовті қабылдады. Ол облыста орын алған

су тасқыны жағдайларының сипаты, келтірілген зияны мен табиғи тосын апаттың салдарларын жою бойынша жүргізіліп жатқан шаралар туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы барлық зардап шеккендерге қажетті көмек көрсету, үйлерді, мектептерді, медицина мекемелерін, электр желілерін, газ құбырларын қалпына келтіру үшін республикалық және жергілікті бюджеттен қажетті қаражат бөлу жөнінде тапсырма берді.

Мемлекет басшысы «Б.Ө. Исабаев туралы» №547, «Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 24 қыркүйектегі Босқындарға және мәжбүрлі қоныс аударушыларға көмек туралы келісім мен 1995 жылғы 10 ақпандағы Босқындарға және мәжбүрлі қоныс аударушыларға көмек туралы келісімге хаттамаға қатысушы болмау ниеті туралы» №548 жарлықтарына қол қойды.

29 ақпан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының төрағасы Қ.К. Тоқаевты қабылдады. Ол Сенаттың заң шығарушылық қызметінің ағымдағы және перспективалық бағыттары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы «В.П. Зверьков туралы» №549 Жарлығына қол қойды.

НАУРЫЗ

Дс		3	10	17	24	31
Сс		4	11	18	25	
Ср		5	12	19	26	
Бс		6	13	20	27	
Жм		7	14	21	28	
Сн	1	8	15	22	29	
Жк	2	9	16	23	30	

3 наурыз

Мемлекет басшысы Д.А. Медведевке Ресей Федерациясының Президенті қызметіне сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жіберді.

«Сіздің кандидатураңызға дауыс бере отырып, Ресей халқы елдің әлеуетін тиімді іске асыруға бағытталған салиқалы саясаттың одан әрі жалғасуын таңдады. Сіз, ресейліктердің қолдауымен өзіңіздің барлық біліміңізді, күш-жігеріңізді және тәжірибеңізді экономикалық өсім мен әлеуметтік әл-ауқатты қамтамасыз етуге, саяси тұрақтылықты сақтауға әрі Ресей Федерациясының халықаралық беделін нығайтуға жұмсайтыныңызға сенімдімін», — делінген жеделхатта.

Н.Ә. Назарбаев Ресей басшысының қызметі алдағы уақытта да Ресей мен Қазақстанның арасындағы бұрын қол жеткізілген уағдаластықтарды одан әрі іске асыру мен достық қарым-қатынастарды нығайтуға бағытталатынына нық сенім білдірді.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті В.В. Путинмен және Ресейде 2008 жылғы 2 наурызда болған президенттік сайлауда жеңіске жеткен Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Н.Ә. Назарбаев В.В. Путиннің президентігі кезеңінде Қазақстан мен Ресейдің қарым-қатынасы барлық салада — саясатта, экономикада, қорғаныс ынтымақтастығы мәселелерінде, мәдени-гуманитарлық байланыстарда мүлдем жаңа деңгейге жеткенін атап көрсете отырып, екіжақты ынтымақтастықты дамытуға сіңірген зор үлесі үшін оған ризашылығын білдірді.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев Д.А. Медведевті президент сайлауындағы айқын жеңісімен құттықтады және екі елдің одақтастық қатынастарын өскелеңдікпен дамытатындығына сенім білдіре отырып, оған Ресей мен ресейлік халықтың игілігі жолында жаңа лауазымда табыстар тіледі.

Мемлекет басшысы «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» №550 Жарлығына қол қойды.

4 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Катар Мемлекетінің Әмірі шейх Хамад бен Халифа әл-Танимен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында Қазақстан мен Катар арасындағы екі жақты қатынастар мәселелерінің тұтастай кешенін талқылады, сондай-ақ өңірлік және халықаралық өзекті проблемалар бойынша пікір алмасты. Тараптар халықаралық және өңірлік ұйымдар, оның ішінде БҰҰ мен ИКҰ шеңберінде ынтымақтастықты дамытуға мүдделі екендігін білдірді.

Сондай-ақ екі елдің сыртқы істер министрліктерінің арасында саяси кеңестерді тұрақты түрде өткізіп тұру, сауда-экономикалық байланыстарды жандандыру мақсатында Қазақстан-Катар Іскерлік кеңесін құру, сонымен бірге Қазақстанның мұнай-газ, мұнайхимия, туристік және басқа салалардағы ірі ауқымды жобаларды іске асыруға Катар инвестицияларын тарту бойынша уағдаластықтарға қол жеткізілді.

Келіссөздер барысында Үкіметаралық инвестицияны қолдау және өзара қорғау жөніндегі Келісімнің және бірлескен инвестициялық қорды құру мәселесі бойынша «Қазына» Тұрлаулы даму қоры» АҚ және Катар инвестициялық қоры арасында Өзара түсіністік туралы меморандумын қоса қанда бірқатар құжаттарға қол қойылды. 2007 жылы Катардың астанасы — Доха қаласында Қазақстанның Елшілігінің ашылуына жауап ретінде Астана қаласында Катар тарабы өзінің дипломатиялық өкілдігін ашуды жоспарлап отырғандығын хабарлады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы «Арал теңізінің балық шаруашылығы кәсіпорындарын қоғамдық басқару және олардың тұрақты тыныстіршілігін қамтамасыз ету» жобасын қаржыландыру үшін грант бөлу туралы келісім хатқа қол қою туралы» №551 Жарлығына қол қойды.

5 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстанда ресми сапармен жүрген Катар Мемлекетінің Әмірі шейх Хамад бен Халифа әл-Танимен бірге «Нұр Астана» Ислам мәдени орталығында болды.

Президент Катар Әмірін елордамыздың көрікті орындарының біріне айналған осы мешіттің құрылысына қосқан үлесі үшін алғыс білдірді.

«Нұр Астана» Ислам мәдени орталығы Катар Әмірінің Қазақстанға ресми сапарының бағдарламасы барысында аралап көрген соңғы нысан болды.

«Нұр Астана» Ислам мәдени орталығы Катар мемлекетімен қайтарымсыз негізде бөлінген қаражатқа салынған болатын. Бұл туралы уағдаластыққа 1999 жылғы сәуір айында Катар мемлекетінің Әмірі шейх Хамад бен Халифа Әл Танидың Қазақстанға ресми сапармен келуі кезінде қол жеткізілген еді.

Ислам мәдени орталығының салтанатты түрде ашылуы 2005 жылғы 22 наурызда болды.

Діни ғимараттың жалпы аумағы 3 мың шаршы метрден асады. Оны әрқайсысы 62 метрлік төрт мұнара қоршап тұр. Бас күмбездің биіктігі 43 метрді құрайды. Мешіт 5 мыңға дейін дінге сенушілерді қабылдай алады.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Украинаның Президенті В.А. Ющенкомен кездесті.

Шағын құрамда келіссөздер жүргізгеннен кейін Н.Ә. Назарбаев пен В.А. Ющенко Астана қаласындағы Конгресс-холлда өткізілген Қазақстандағы Украина жылының ашылуына орайластырылған салтанатты шараға қатысты.

Салтанатты рәсімді ашқан Президент өткен жылы Украинадағы Қазақстан жылының табысты өткенін атап өтті. Украиндықтар Қазақстанның тәуелсіздік жылдарындағы жетістіктерімен танысып, елдің бай мәдени мұрасы жайлы көптеген мәліметтер алды, қазіргі Қазақстанның қадамдарын сезінді. Н.Ә. Назарбаев 2007 жылғы Қазақстанның Украинадағы жылын қорытындылай келіп, оның экономикалық тиімділігін — 2007 жылы екіжақты тауар айналымының 2006 жылмен салыстырғанда 64%-ға өскенін ерекше атап өтті.

«Біз келешекті ойлай отырып, елдеріміз бен халықтарымыз арасындағы байланыстарды одан әрі нығайту үшін қолдан келгеннің бәрін жасауға міндеттіміз. 2008 жылы Қазақстандағы Украина жылын өткізудің басты мақсаты осында жатыр», — деді Н.Ә. Назарбаев.

6 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстанда ресми сапармен жүрген Украинаның Президенті В.А. Ющенкомен

кеңейтілген құрамда келіссөздер өткізіп, екі-жақты ынтымақтастықты одан әрі дамытудың мәселелері, сондай-ақ өңірлік және халықаралық өзекті мәселелер бойынша пікір алмасты.

Келіссөздер барысында екі мемлекеттің Бірлескен мәлімдемесі қабылданды, онда «Қазақстан-Украина 2007–2008 жылдарға арналған іс-әрекет Жоспарын («Жол картасы — 2») қоса алғанда, барлық бұрынғы қол жеткізілген уағдаластықтарды толықтай іске асыруға нық сенімді екендіктері көрсетілді; Экономикалық ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан — Украина Мемлекетаралық комиссиясының жұмысын жандандыруға қатысты пікірлерін білдірді; бірлескен энергетика саласындағы, қазақстандық мұнайды транзиттеудегі, мұнай-газ кен орындарын игерудегі жобалар мен мұнай-газ жабдықтарын бірлесіп өндіру аясында ынтымақтастықты одан әрі жалғастыру келісілді.

Кездесу қорытындысы бойынша мемлекет басшыларының бірлескен баспасөз конференциясы өткізілді.

Сол күні Мемлекет басшысы Украинаның Президенті В.А. Ющенкомен бірге Қазақстан-Украина бизнес-форумының жұмысына қатысты.

Бизнес-форумға 130 қазақстандық компания, Украина жағынан машина жасау, құрылыс, ауыл шаруашылығы, көлік, энергетика, жеңіл өнеркәсіп және экономиканың басқа да салаларымен айналысатын 80 компания қатысты.

Сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев бүгінгі бизнес-форумның нәтижесінде екі елдің компаниялары мен кәсіпорындары үшін үлкен мүмкіндіктер ашылатынына, соның нәтижесі ретінде жаңа келісім-шарттарға қол қойылып, бірлескен жобалар іске асырылатынына, Қазақстан мен Украина кәсіпкерлері арасындағы өзара ықпалдастықтың еселеп артатынына сенім білдірді.

«Бұл үшін бізде барлық қажетті нәрсе бар, оның ішінде екі елдің саяси қалауы да бар», — деді Президент.

7 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Салтанат сарайында өткен 8 наурыз — Халықаралық әйелдер күніне арналған мерекелік Көктем балына қатысты.

Салтанатты мерекені ашып, сөз сөйлеген Президент Қазақстанның барлық әйелдерін көктем мейрамымен құттықтап, зор денсаулық, баянды бақыт, дүниедегі бар жақсылықты тіледі.

11 наурыз

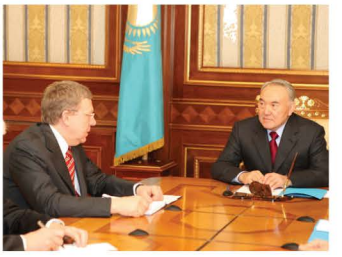

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясы Үкіметі төрағасының орынбасары — Қаржы министрі А.Л. Кудринді қабылдады.

Кездесуде қаржы секторындағы, ДСҰ-ға кірудегі екіжақты қарым-қатынастарды дамыту мәселелері, Еуразиялық даму банкінің қызметі, сондай-ақ Қазақстан мен Ресейдің көлік инфрақұрылымындағы және т.б. жобаларды іске асыру бойынша даму институттарының ынтымақтастығы талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі туралы ережені бекіту туралы» №552 Жарлығына қол қойды.

12 наурыз

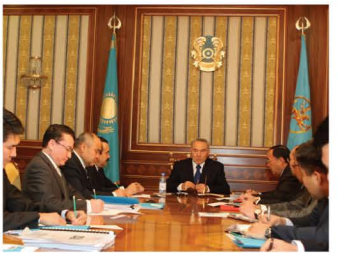

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің және Президент Әкімшілігінің басшылығымен жұмыс бабындағы кеңес өткізді.

Кеңесті ашқан Президент Қазақстанда 29 мемлекеттік бағдарлама қабылданғанын, осыған байланысты қазіргі уақытта жаңа бағдарлама қабылдаудың қажеттілігі жоқтығын, бұған дейін қабылданған бағдарламаларды іске асыруға ден қою қажеттігін атап өтті. «Мемлекеттік бағдарламалардың тиімді іске асырылуы үшін әр бағдарламаға нақты басшы жауап беруі тиіс. Мен келесі айдан бастап басымды болып табылатын 7 мемлекеттік бағдарламаның орындалу барысын тыңдамақпын. — деді Н.Ә. Назарбаев.

Отырыс соңында Мемлекет басшысы Үкіметке және Президент Әкімшілігіне Қазақстан халқына Жолдауын жүзеге асыруға бағытталған нақты тапсырмалар берді.

Басымды болып табылатын 7 мемлекеттік бағдарламаның қатарында Қазақстан Республикасының Индустриялық-инновациялық дамуының 2003–2015 жылдарға арналған стратегиясы, Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі Көлік стратегиясы, Қазақстан Республикасындағы тұрғын үй құрылысының 2008–2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы, Қазақстан Республикасында денсаулық сақтауды реформалау және дамытудың 2005–2010 жылдарға арналған

мемлекеттік бағдарламасы, Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2005–2010 жылдарға арналған Мемлекеттік бағдарламасы, 2007–2009 жылдарға арналған «Мәдени мұра» бағдарламасы, Қазақстан Республикасының агроөнеркәсіп кешенін тұрақты дамытудың 2006–2010 жылдарға арналған тұжырымдамасы бар.

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Қырғыз Республикасының Төтенше және Өкілетті Елшісі Ж. Рүстенбековтен сенім грамотасын қабылдады.

14 наурыз

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №553 Жарлығына қол қойды.

15 наурыз

Мемлекет басшысы Оман Сұлтандығында ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Маскат қаласында Оман Сұлтаны Кабус бен Саидпен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар саяси, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықты дамыту мәселелерін талқылады. Атап айтқанда, Парсы шығанағы бағытына және одан кері бағытта жүк тасымалдауды өзара ұтымды ұйымдастыру перспективалары, Оманның Қазақстандағы стратегиялық маңызды салаларды инвестициялауын кеңейту, сондай-ақ Оманның АӨСШК және Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезі тәрізді Қазақстанның халықаралық бастамаларының қызметіне қатысу мәселелерін қарастырды. Осыған байланысты тараптар Сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық және ғылыми-техникалық ынтымақтастық жөніндегі екіжақты үкіметаралық комиссияны, сонымен қатар Қазақстан-Оман Іскерлік кеңесін құрудың маңыздылығын атады.

Оман Сұлтандығы — Қазақстанның араб әлеміндегі аса белсенді әріптестерінің бірі. Біздің елдеріміз арасындағы табысты ынтымақтастықты дамыту негізі 1997 жылы Н.Ә. Назарбаевтың Оманға жасаған бірінші ресми сапары кезінде қаланды. Содан бергі екі елдің өзара қарым-қатынасы кең ауқымды мәселелер бойынша серпінді саяси үнқатысумен, сондай-ақ бірқатар ірі

экономикалық жобаларды нақты жүзеге асырумен сипаттап отыр.
Қазақстан Оман Сұлтандығының экономиканы әртараптандыру мен шикізат секторын дамыту бойынша тәжірибесіне көбірек назар аударады.
Қазақстан тәрізді Оман Сұлтандығының экономикалық дамуының негізінде әуел бастан мұнай өндіру өнеркәсібі тұрды, ол 40% жылдық жалпы ұлттық өнімді және 75% экспортты қамтамасыз етті. Бұл ретте Оманның өзге көршілеріне қарағанда ірі мұнай қоры жоқ, Мұнай экспорттаушы елдер ұйымына да (МЭЕҰ), Араб мұнай экспорттаушы елдерінің ұйымына да (АМЭЕҰ) кірмейді.
2000 жылы Кабус бен Саид Сұлтан 2020 жылға дейін елдің мұнайды бағытқа алмауы жөніндегі «Оман-2020» бағдарламасын ұсынды.
Реформалар Сұлтандықтың ұлттық табыс көздері мен адами ресурстардың дамуын өзгертуді көздейді.
Осыған байланысты 2006 жылы Оман басшылығымен 7-ші бесжылдық жоспары бекітілді, онда мұнай мен шетелдік жұмыс күшіне тәуелділікті азайту, индустриалдық жобаларды, туризм саласын, орта және шағын кәсіпкерлік пен банк, транспорттық және ақпараттық инфрақұрылымдарды дамытуға жұмсалатын шығындар көлемін арттыру бойынша шаралар қарастырылған.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президентіне арналған «Қазақстандағы билік шуағы» атты кітаптың авторы, сауд саясаттанушысы, танымал ғалым Маджид ат-Түрікпен кездесті.

Кездесу кезінде автор бұл Қазақстан мен оның Президенті туралы жазылған араб тіліндегі тұңғыш рет кітап екендігін және Нұрсұлтан атты есім араб тілінде «Билік шуағы» деп аударылатынын ерекше атап өтті.

16 наурыз

Мемлекет басшысы Оман Сұлтандығына ресми сапары барысында Маскат қаласының көрікті жерлерімен танысты.

Н.Ә. Назарбаев Кабус Сұлтанның үлкен мешітін, Кабус Сұлтанның Ұлттық университетін және «Білім алабы» технопаркін аралап көрді.

Сапар аясында Қазақстан Республикасының Білім министрлігі мен Оман Сұлтандығының Білім министрлігі арасында Білім және ғылым саласындағы ынтымақтастық туралы меморандумға, екі елдің Сыртқы істер министрліктерінің арасындағы визалық талаптардан дипломатиялық паспорт иелерін босату туралы меморандумға, Қазақстан Республикасының

Сауда-өнеркәсіптік палатасы мен Оман Сауда-өнеркәсіптік палатасы арасындағы ынтымақтастық туралы келісімге қол қойылды.

Кабус Сұлтанның үлкен мешіті Арабия түбегіндегі Қағбадан кейінгі екінші үлкен мешіт болып саналады. Мешіттің жалпы аумағы 416 мың шаршы метрді құрайды. Мешіттің бес мұнарасы бар, олардың ең бастысының биіктігі 91 метрден асады. Ал мінажат залында салмағы 21 тонна, жан-жақ өлшемдері 70-те 60 метрді құрайтын әлемдегі ең үлкен парсы кілемі ілінген. Мінажат залына 7 мыңға дейін адам сыяды.

Кабус Сұлтанның Ұлттық университеті Омандағы жалғыз жоғарғы оқу орны болып табылады. Университет Кабус Сұлтанның бастамасымен 1986 жылы бой көтерген болатын. Оқу кешенінің аумағында клуб, кітапхана, 5 лекция залдары, 100 дәрісхана, мәдениет және конференция орталығы, студенттік орталық және мешіт бар. Университетте қарапайым азаматтар да қызметін пайдалана алатын госпиталь орналасқан. Университет 4 ғылыми-зерттеу журналы мен 2 жаңалықтар газетін шығарады.

«Білім алабы» технопаркі 2003 жылы ашылған, 25 гектардан аса жерді алып жатыр, оның ішінде 20 мың шаршы метрдей жерді кеңселік орынжайлар мен бизнес-инкубаторлар алып жатыр. Паркте жоғары технологиялармен айналысатын 60-тан аса компаниялар, сондай-ақ 2 ақпараттық технологиялар колледжі («Уальжад» қолданбалы ғылым колледжі және Ақпараттық технологиялардың Таяу Шығыс колледжі) жұмыс істейді. Технопарктің басты мақсаты ішкі нарыққа жетекші әлемдік компанияларды тарту мен отандық жоғары технологиялар өндірісін дамытуға түрткі болу болып табылады.

18 наурыз

Мемлекет басшысы «Б.С. Шабарбаев туралы» №554 Жарлығына қол қойды.

20 наурыз

Мемлекет басшысы «Kingdom» инвестициялық компаниясының басқарма төрағасы, Сауд Арабиясының корольдік үйінің мүшесі, ханзада Әл-Уәлид бен Талал бен Әбдел Әзиз әл-Саудты қабылдады.

Әңгіме барысында Президент Қазақстан нарығына Сауд Арабиясының іскер топтарын тартуға еліміздің айрықша маңыз беретінін атап өтті.

Өз тарапынан ханзада Әл-Уәлид бен Талал Астана қаласында «Four Seasons» мейманхана кешенінің құрылысын салуға немесе осы сауда белгісімен елордада салынып жатқан мейманханалардың бірін басқаруға алуға қызығушылық танытты.

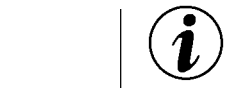

«Kingdom» холдингтік компаниясы әлемдегі ең ірі инвестициялық құрылымдардың бірінен саналады. Ол жоғары деңгейлі «Four Seasons», «Fairmont» және «Movenpick» қонақ үйлерін басқару жөніндегі үш үлкен халықаралық компания акцияларының бақылау пакеттеріне иелік етеді, сондай-ақ «News Corporation Ltd», «Time Warner», «Motorola», «Apple Inc.», «Disney Land Resort Paris» сияқты әлемдік бизнес-топтардың және бірнеше Сауд Арабиясы банктерінің ірі акционері болып табылады.

Холдинг телекоммуникацияларды, ақпараттық технологияларды, электрониканы, банк және машина жасау салаларын, ауыл шаруашылығын, денсаулық сақтауды, туризм мен мейрамхана және қонақүй бизнесін, бөлшек сауданы, жоғары сән үлгісінің индустриясын, сауда үйінің желілері мен супермаркеттерді дамытуға қаражат салады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі кеңестің Хатшылығы арасындағы Хатшылықтың Қазақстан Республикасының аумағында болуы шарттары туралы келісімді ратификациялау туралы» №20-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордания Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды өзара көтермелеу және қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» №21-IV заңдарына қол қойды.

21 наурыз

Мемлекет басшысы Халықаралық әуесқой бокс федерациясының (AIBA) президенті Чинг Куо Ву бастап келген делегацияны қабылдады.

Кездесу елордада өтіп жатқан «Астана-2008» бокстан екінші Азиялық олимпиадалық іріктеу турнирі аясында болды, мұнда спортшылар Бейжіңдегі олимпиада ойындарына жолдама үшін бақ сынасуда.

Әңгіме барысында Президент Орталық Азия елдерінде бокс, күрес сияқты спорт түрлері дәстүрлі дамып келе жатқандығын, бұл Қазақстанның спортшылар қауымы үшін маңызды шара екендігін атап өтті.

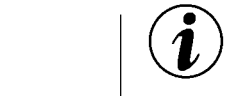

Екінші Азиялық олимпиадалық іріктеу турнирі отандық бокс тарихында алғаш рет Қазақстанның елордасы — Астана қаласында 2008 жылғы 17–23 наурыз күндері өткізілді. Турнир барысында Азияның 24 елінен келген боксшылар Бейжіңдегі олимпиада ойындарына бару үшін Азия құрлығына арналған 19 қалған лицензия үшін бақ сынасты. Сайыс қорытындысы бойынша Олимпиадаға жолдаманы 5 қазақстандық спортшы иемденді.

Мемлекет басшысы Қазақ ұлттық музыка академиясының ректоры А.Қ. Мұсақожаеваға Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің Мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығын табыс етті.

Жоғары награда «дүниежүзілік музыка өнерін дамытуға қосқан айрықша үлесі, жалпыадамзаттық руханият, бейбітшілік және келісім құндылықтарына негізделген белсенді әртістік қызметі үшін» берілді.

Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің Мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығы бейбітшілік және халықтар арасындағы достықты, өзара сенімді, мемлекетаралық қатынастарда теңдік пен бірдей қауіпсіздікті нығайтуға бағытталған белсенді қызметі үшін; қоғамдық және ұлтаралық келісімді орнықтыруға, Республиканың көпұлтты халқының бірлігін нығайтуға қосқан ерекше үлесі үшін; Қазақстан ұлттары мен ұлыстарының мәдениеті мен тарихи дәстүрлеріне деген құрметті қалыптастыратын терең ойлы публицистикалық шығармалар үшін беріледі.

Мемлекеттік сыйлыққа ие болған адамдарға «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің Мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығының лауреаты» атағы беріледі, диплом, омырау белгісі, куәлік және ақшалай сыйақы тапсырылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығын беру туралы» №555, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 25 шілдедегі №155 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №556, «М.А. Құл-Мұхаммед туралы» №557, «1965 жылғы 21 желтоқсандағы Нәсілдік кемсітушіліктің барлық нысандарын жою туралы халықаралық конвенцияның 14-бабында көзделген Нәсілдік кемсітушілікті жою жөніндегі комитеттің құзыретін тану туралы Қазақстан Республикасының мәлімдемесіне қол қою туралы» №558 жарлықтарына қол қойды.

22 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Астана-Бәйтерек» монументінің жанында Наурыз мейрамына орай өткен мерекелік шараларға қатысты.

Президент елорда тұрғындары мен қонақтары алдында сөйлеген сөзінде қазақстандықтарды Наурыз

мейрамымен құттықтап, барлығына зор денсаулық, бақыт пен береке тіледі.

23 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазақстан» спорт кешенінде Бейжің олимпиадасына жолдама ойнатылған екінші Азиялық олимпиадалық іріктеу турнирін тамашалады.

25 наурыз

Мемлекет басшысы белгілі қырғыз жазушысы Ш.Т. Айтматовты қабылдады.

Президент ұлы жазушыны алда келе жатқан 80-жылдық мерейтойымен құттықтап, мерейтойлық шаралардың қазақ жерінде де өткізілетінін айтты. «Ш.Т. Айтматовтың шығармаларынан қаншама қазақстандық ұрпақтар тәлім алды. Қазіргі жаңа тарихи жағдайларда қалыптасып келе жатқан жастардың да Шыңғыс Айтматовтың туындыларын оқуы өте маңызды», — деп атап өтті Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қарашада Кейптаунда қол қойылған Авиациялық объектілерге қолданылатын жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға қосылуы туралы» №559, «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №560 жарлықтарына қол қойды.

26 наурыз

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімдігінде елорданың 10 жылдығын атап өтуге байланысты өткен кеңесіне төрағалық етті.

«Алдағы мерейтойдың саяси мәні аса маңызды. Бұл қатардағы жай мереке емес, ол Астана қаласының ғана емес, бүкіл елдің дамуына жаңа серпін беруге тиіс үлкен жалпыұлттық іс-шара», — деп атап айтты Президент кеңесті аша отырып. Осыған байланысты Н.Ә. Назарбаев қала дамуының өзекті проблемаларына назар аударып, коммуналдық жүйелердің, жолдар мен астаналық ПИК, автокөлік қою орындарының, бала бақшалардың, кітап дүкендерінің және т.б. жетіспеушілігін өткір сынға алды.

27 наурыз

Мемлекет басшысы ҰҚШҰ бас хатшысы Н.Н. Бордюжаны қабылдады. Ол сол күні Астана қаласында болып өткен ҰҚШҰ мүше мемлекеттердің Заңсыз есірткі айналымына қарсы күрес жөніндегі құзіретті орган басшыларының үйлестіру кеңесі отырысының қорытындылары туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысына төрағалық етті.

Отырыста Қазақстан Республикасының 2007–2012 жылдарға арналған Ұлттық қауіпсіздік стратегиясын жүзеге асыру барысы талқыланып, Қазақстан Республикасының Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі Б.Т. Сұлтанов, Ішкі істер министрі Б.Ә. Мұхаметжанов, Ауыл шаруашылығы министрі А.С. Есімов, Ұлттық қауіпсіздік комитеті төрағасының орынбасары В.З. Жұмақанов, Алматы облысының әкімі С.А. Үмбетов баяндама жасады.

Отырыс қорытындысы бойынша Н.Ә. Назарбаев Үкіметке және тиісті орган басшыларына тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «М.С. Мырзамадиева туралы» №561 Жарлығына қол қойды.

31 наурыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Ж.К. Түймебаевты қабылдады. Ол министрліктің 2007 жылғы жұмыс қорытындылары туралы және 2008 жылға арналған қызметінің басты басымдықтары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының жергілікті соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №562 Жарлығына қол қойды.

СӘУІР

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

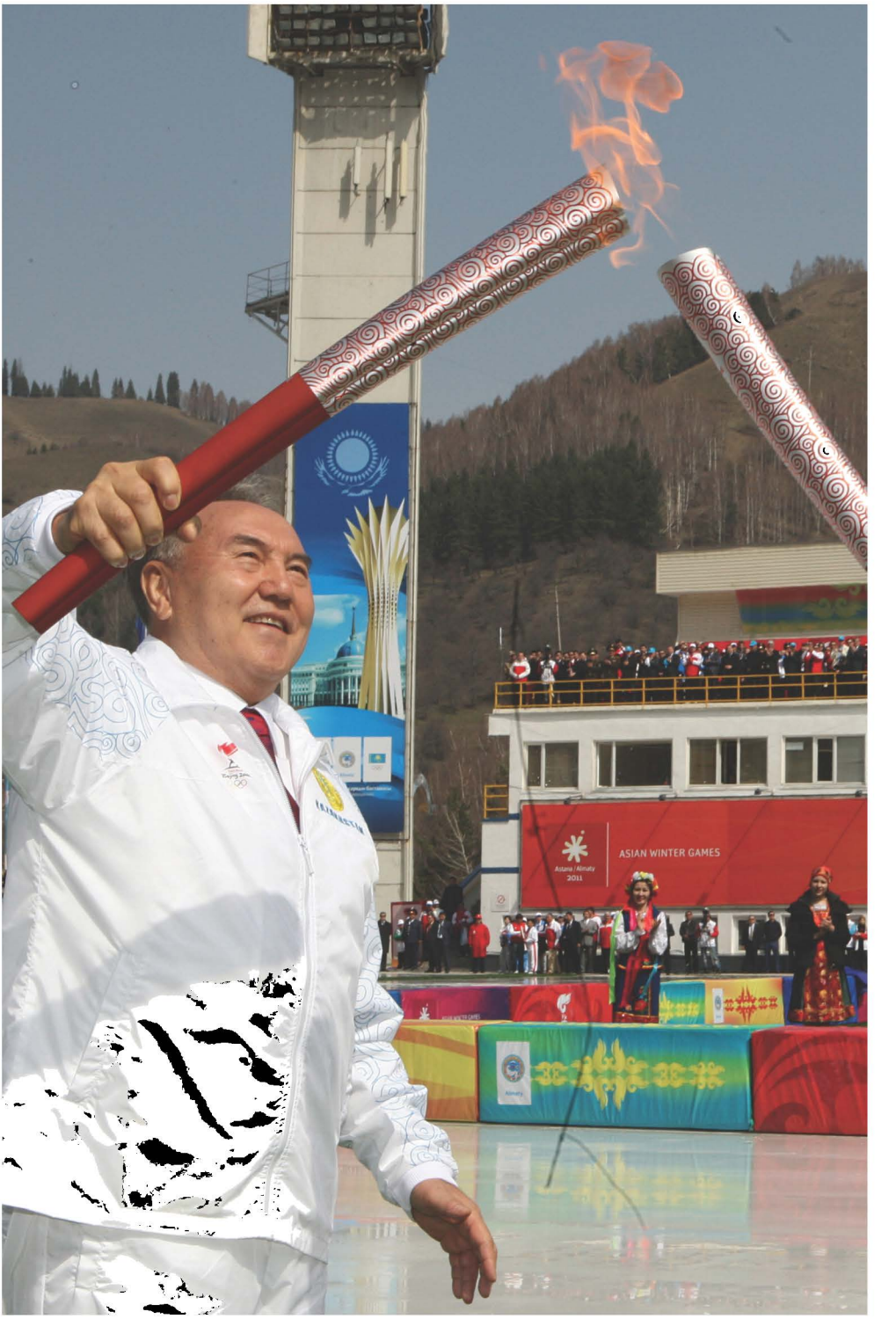
ASIAN WINTER GAMES
Astana / Almaty
2011

1 сәуір

Мемлекет басшысы Кувейт Мемлекетінің Әмірі Әкімшілігінің басшысы шейх Насер Сабах әл-Ахмад әл-Жабер Ас-Сабахты қабылдады.

Ол Президентке Кувейт Мемлекеті Әмірінің, сондай-ақ мұрагер ханзада мен осы елдің Премьер-министрінің сәлемін жеткізді.

Кездесу барысында екіжақты қарым-қатынастарды одан әрі дамыту мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Белгіленген әскери қызмет мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2008 жылдың сәуір-маусымында және қазан-желтоқсанында кезекті мерзімді әскери қызметке шақыру туралы» №563 Жарлығына қол қойды.

2 сәуір

Мемлекет басшысы Алматы қаласындағы «Медеу» мұз айдынында Олимпиада алауын алып жүру арқылы жер жүзін айналып өтетін халықаралық Олимпиада эстафетасының ашылу салтанатына қатысты.

Салтанатты рәсімді ашқан Н.Ә. Назарбаев тарихта тұңғыш рет кең-байтақ байырғы қазақ жеріне Олимпиада алауының келуімен құттықтады. «Қазір көпұлтты Қазақстан халқы бүкіл әлем алдында әлемнің олимпиада алауына өз батасын береді. Біз бұл алаудың осы жылы өзіміздің ұлы көршіміз және досымыз Қытайда XXIX-шы Олимпиадалық ойындардың жарық жұлдызы ретінде жарқырап жанатындығына қуанамыз. Пекиндік олимпиада миссиясының жиырма бірінші ғасырда спорттың жаһандық дамуын жаңа белестерге бастайтындығына сенім мол. Қазақстанда спорт, ең алдымен бұқаралық спорт мемлекеттік саясаттың маңызды бағыты болып табылады. Біздің еліміз Олимпиадалық ойындардың 117 чемпионын, Әлем мен Азиялық ойындар чемпиондарын тәрбиелеп шығарды. Олардың қол жеткізген табыстары біздің мемлекетіміздің беделін өсіре түсіреді. Спортты дамытудағы Қазақстанның үлесін мойындау ретінде біздің оңтүстік астанамыз — Алматы қаласы — 2011 жылы VII қысқы Азиялық ойындарды өткізу құқығын иеленді. Біз оны жоғары деңгейде өткізетін боламыз.

Және де мен болашақта қысқы Олимпиадалық ойындарды осы Алматыда өткізу құқығын жеңіп аламыз деп үміттенемін», — деді Президент.

Мемлекет басшысы спортшыларға Бейжің ойындарындағы олимпиадалық жеңістер мен рекордтар өзара теңдік пен жаһандық келісімнің символына, адамзат рухының ең жоғары көрінісі, халықтар, елдер мен құрлықтар достығының гимніне айналуын тіледі (Қосымшаны қараңыз).

Салтанатты рәсімнің соңында Н.Ә. Назарбаев Қытай Халық Республикасының Қазақстандағы елшісі Чжан Сиюннен алауды қабылдап алып, «Медеу» стадионының жарыс жолымен жүгіріп өтті және алауды 2004 жылғы Афины Олимпиадасының чемпионы, боксшы Б. Артаевқа табыс етті.

24 наурызда Афиныдағы киелі Олимп тауында жағылып, жазғы ойындар өтетін Бейжіңге жеткізілген олимпиадалық алау 2008 жылдың 1 сәуірінде Алматыға әкелінді. Қазақстандық шаһар — олимпиада алауын алып жүрушілердің 130 күндік маршрутты жүріп өтетін бес құрлықтағы 22 ірі қаланың біріншісі.

Қазақстандағы олимпиада алауының эстафетасына танымал спорт ардагерлері, еңбек сіңірген жаттықтырушылар, болашағынан үміт күттіретін жас спортшылардан құралған 80 алау алып жүруші қатысты. Эстафетаға сондай-ақ белгілі саясаткерлер, бизнесмендер, спорт федерацияларының басшылары, әртістер қатысты.

Мемлекет басшысы Қазақстан менеджмент, экономика және болжау институтының (ҚМЭБИ) жаңа оқу ғимаратында болды.

Президент «ҚМЭБИ түлектері жоғары бәсекеге қабілеттілікке ие екендігін атап өтті. Мұның жарқын дәлелі — жұмыс берушілердің бағасы. Олардың пайымдауынша, ҚМЭБИ Қазақстанның жоғары оқу орындары рейтингісі бойынша гуманитарлық-экономикалық ЖОО-лардың арасында бірінші орынды иеленеді.

1992 жылы Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен құрылған ҚМЭБИ Солтүстік Американың кредиттік технологиялары бойынша магистрлер мен бакалаврлар даярлайтын коммерциялық емес жоғары оқу орны болып табылады.

Бүгінде институтта Қазақстанның барлық өңірлерінен 4 мыңнан астам жастар білім алуда. ҚМЭБИ АҚШ, Германия, Польша, Румыния, Сауд Арабиясы, Түркия, Ресей, Қытай, Корея, Балтық жағалауы елдерінен және бүкіл

Орталық Азия республикаларынан келген 300-ге тарта шетелдік студенттерді даярлауда.
Жалпы аумағы 5,6 мың шаршы метрді құрайтын жаңа корпуста қазіргі заманғы мультимедиялық құралдармен жабдықталған 14 аудитория, 3 дәрісханалық амфитеатр, 100-ден аса пайдалану терминалдарын ұсынатын 3 жеке компьютерлік сыныптар, бүкіл ғимарат бойынша жоғары жылдамдықтағы сымсыз интернет байланысы және студенттердің жеке жұмыс істеуіне арналған арнайы бөлінген орын бар.

4 сәуір

Мемлекет басшысы Астана қаласының төртінші шақырылымдағы 11-ші кезектен тыс сессиясына қатысып, депутаттардың қарауына елорда әкімі қызметіне тағайындау үшін И.Н. Тасмағамбетовтің кандидатурасын ұсынды.

«И.Н. Тасмағамбетов елдің Премьер-министрі, Президент Әкімшілігінің басшысы, Атырау облысының және Алматы қаласының әкімі болған жылдарда өз ісінің тиімділігін көрсетті», — деді Н.Ә. Назарбаев. Президент елорда басшылығының алдыңғы кезектегі міндеті — Астананың 10 жылдық мерейтойын тиісті деңгейде өткізу екендігін атап өтті. «Біздің қаламызды және Қазақстанның мүмкіндіктерін бүкіл әлемге көрсету қажет», — деп атап көрсетті Президент.

Мемлекет басшысы сондай-ақ 2011 жылы аталып өтетін Қазақстан тәуелсіздігінің 20 жылдығына дейін қаланың барлық қажетті инфрақұрылымдарын, оның ішінде коммуналдық жүйелерді, мәдениет, денсаулық және білім беру мекемелерінің құрылысын аяқтау қажеттігіне назар аударды. «Елорда Қазақстанның барлық қалаларына үлгі болуы қажет. Астана — біздің еліміздің негізгі серпінді жобаларының бірі. Мен жүктеген тапсырмаларды әрдайым орындап келген И.Н. Тасмағамбетов, астаналықтарға қала құрылысының, осы қаладағы тәртіп пен мәдениеттің озық үлгілерін көрсете отырып, алдына қойылған міндеттерді шешеді деп үміттенемін. Сонымен бірге, елорданы дамыту — бұл әкімдіктің ғана емес, сондай-ақ Үкіметтің және тұтастай алғанда, мемлекеттің ісі», — деп мәлімдеді Президент.

Қалалық мәслихаттың шешімімен И.Н. Тасмағамбетовті Астана қаласының әкімі қызметіне тағайындауға келісім берілді.

Мемлекет басшысы Астана қаласының 10 жылдығын жоғары деңгейде өткізуге әзірлік пен қаланы одан әрі дамыту үшін Қазақстан

Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов пен Астана әкімі И.Н. Тасмағамбетовке жеке жауапкершілік жүктеді.

Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаев елорданың бұрынғы әкімі А.Ұ. Маминге жақсы жұмысы үшін ризашылығын білдірді және қала активіне оның «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ президенті болып тағайындалғанын хабарлады.

Мемлекет басшысы «А.Ұ. Мамин туралы» №564, «И.Н. Тасмағамбетовті Астана қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №565, «А.С. Есімовті Алматы қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №566 жарлықтарына қол қойды.

7 сәуір

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстанның оңтүстігіндегі Көксарай су реттегішінің құрылысы мәселесі жөнінде кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Премьер-министрінің орынбасары Ө.Е. Шүкеев, Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божко, Ауыл шаруашылығы министрлігі Су ресурстары жөніндегі комитетінің төрағасы А.Д. Рябцев, Оңтүстік Қазақстан облысының әкімі Н.С. Әшімов, «Қазгипроводхоз» институтының директоры Л. Дмитриев, «Euroconsult Mott MacDonald» компаниясының «Сырдария өзенінің арнасын реттеу және Арал теңізінің солтүстік бөлігін сақтау» жобасы бойынша топ жетекшісі Я. Йохан (Нидерланды) қатысты.

Талқылау қорытындысы бойынша Президент Сырдария өзенінде су реттегіш құрылысын салудың дұрыс болатындығын айтты. «Осындай үлкен шығындарға барып, жаңа су қоймасын салу — бұл оңай шешім емес. Бірақ бізде басқа таңдау жоқ. Сондықтан мәселені түпкілікті шешейік — Көксарайды салатын боламыз. Бұл, мәселен, Батыстан Қазақстанның оңтүстігіне тартылатын газ құбыры секілді нысан — ол пайда әкелмейді, бірақта көптеген проблемаларды шешуге көмектеседі», — деп қорытындылады Н.Ә. Назарбаев.

Бұған қоса, Президент осы мәселеге байланысты су реттегішті салу Сырдария өзеніндегі судың ластануына және Аралдың одан әрі тартылуына

соқтыратын болады деп қате пікір қалыптастырған Қызылорда облысының жұртшылығы арасында түсінік жұмыстарын жүргізуді тапсырды.

Сырдария өзенінде Көксарай су қоймасының құрылысын салу Қызылорда және Оңтүстік Қазақстан облыстарына қарасты аумақтар мен елді мекендерді тасқын су басып кету проблемасын шешуге арналған. Жыл сайын Қызылорда облысындағы 200 мыңға жуық тұрғын, 51 елді мекен мен Оңтүстік Қазақстан облысындағы 20 елді мекен тұрғындары тасқын судың салдарынан зардап шегеді.

Аталған проблема қысқы мезгілде Тоқтағұл (Қырғызстан), Қайраққұм (Тәжікстан) және Шарбақ (Өзбекстан) су қоймаларынан Шардара су қоймасына құйылатын су мөлшерінің артуына байланысты туындап отыр. Қазақстан мемлекетаралық және үкіметаралық деңгейде әлденеше рет бірыңғай гидроэнергетикалық жүйе аясындағы проблемалық мәселелерді шешуге көмектесетін ортаазиялық су-энергетикалық консорциумын құру туралы ұсыныс білдірген болатын. Алайда бұл ұсыныс көрші елдерден қолдау таппаған еді.

Осыған байланысты Елбасының тапсырмасымен Қазақстан Үкіметі Көксарай су реттегішінің құрылысын салу туралы шешім қабылданды. Оның толық сыйымдылығы 3,0 текше шақырым, су бетінің аумағы 466 шаршы шақырым, орташа тереңдігі — 6,44 метр, тоған жотасының ұзындығы — 44,7 шақырымды құрайды.

Көксарай су реттегіші ұзақмерзімді су сақтау қоймасы емес, онда қысқы қалдық су 3–4 ай көлемінде жинақталады да, жазғы мезгілде Қызылорда облысының ауыл шаруашылығының қажетіне және Сырдария өзені сағасының су экожүйесіне жұмсалады.

Бұл жобаны жүзеге асыру жақын маңдағы аумақтар мен елді мекендерді тасқын су басып кету, өзен жағасындағы суармалы жерлерді суару проблемаларын шешумен қатар Шардара СЭС-нде қысқы мезгілде электр энергиясының өндірілуін арттырып, еліміздің оңтүстігінде электр қуаты тапшылығын жоюға да мүмкіндік береді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Армения Республикасының Үкіметі арасындағы Азаматтардың өзара сапарлары туралы келісімді ратификациялау туралы» №22-IV, «Шанхай қаласында (Қытай Халық Республикасы) 2001 жылғы 15 маусымда қол қойылған Терроризмге, сепаратизмге және экстремизмге қарсы күрес туралы Шанхай конвенциясына өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №23-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Кешірім жасау туралы» №567 Жарлығына қол қойды.

8 сәуір

Мемлекет басшысы Эстония Республикасының бұрынғы Президенті А. Рюйтельді қабылдады.

Кездесу барысында түрлі салалардағы екіжақты экономикалық ынтымақтастықты дамыту жайы әңгіме болды.

Мемлекет басшысы Үндістан Республикасының вице-президенті — Үндістан Парламенті жоғарғы палатасының төрағасы М.Х. Ансаримен кездесті.

Тараптар сауда-экономикалық, саяси және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты дамытудың кең ауқымды мәселелерін талқылады. Атап айтқанда, мұнай-газ саласындағы, оның ішінде Каспий қайраңындағы Сәтбаев мұнай блогы бойынша өзара іс-қимылдарды жандандыру; инвестиция мен банк ісі, ақпараттық технологиялар, туризм, әскери-техникалық кооперация, мәдени-гуманитарлық, және бірінші кезекте білім және ғылым саласындағы қатынастарды жандандыру, парламентаралық байланыстарды нығайту мәселелері қозғалды.

Кездесу соңында Н.Ә. Назарбаев М.Х. Ансариді 2009 жылы Астана қаласында өткізілетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысуға шақырды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-қырғыз мемлекеттік шекарасындағы бірлескен бақылау туралы келісімді ратификациялау туралы» №24-IV, «Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) 2002 жылғы 7 маусымда қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы Өңірлік терроризмге қарсы құрылым туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №25-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «А.Қ. Күрішбаевты Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі қызметіне тағайындау туралы» №568 Жарлығына қол қойды.

9 сәуір

Мемлекет басшысы «Guif Financial House» компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы Э.Ю. Джанахи мен «PFC Energy International» компаниясының басқарма төрағасы В. Заноянды қабылдады.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев Каспий маңы өңірінде мұнай және газ өнеркәсібін құруды қарастыратын «Каспий энергетикалық хабы» жобасымен таныс.

Каспий энергетикалық хабы Маңғыстау облысының Ақтау қаласындағы Каспий теңізі жағасында еліміздің мұнай-газ саласы үшін коммерциялық, техникалық және кадрлық қызметтерді толық қамтитын энергетикалық кластер салуды қарастырады. Жоба мұнай-газ экспортын әртараптандыру мен оның құрылымындағы шикізат құрамды азайтуға бағытталған.

Каспий энергетикалық хабының аумағында ғылым мен техника паркі, геофизикалық мәліметтер зертханасы, ақпараттық технологиялар, қоршаған ортаны зерттеу орталықтары, жаңартылатын энергия көздері, сондай-ақ мамандандырылған техникалық колледж бен мұнай-газ компаниялары үшін техникалық кадрларды даярлау мен жалдау орталығының құрылыстары салынбақ.

Қазіргі уақытта жобаны жасаушылар осындай жобаларды Катарда, Үндістан мен Ливияда табысты жүзеге асырды.

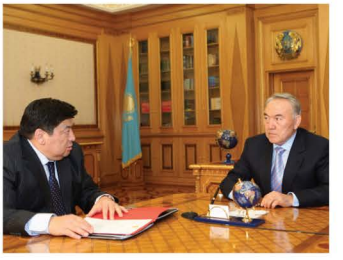

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Бас прокуроры Р.Т. Түсіпбековті қабылдады. Ол елдегі заңдылықты сақтау мен құқықтық тәртіптің ахуалы және прокуратура органдарының ағымдағы жылдың бірінші тоқсанында атқарған жұмысы, сондай-ақ Бас прокуратураның кеңейтілген алқа отырысында Президент берген тапсырмалардың орындалу нәтижелері туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Атырау облысының әкімі Б.С. Рысқалиевті қабылдады. Ол облыстың 2007 жылғы әлеуметтік-экономикалық дамуының қорытындылары жөнінде әңгімеледі.

Кездесу соңында Президент облыс әкіміне Атырау облысының одан әрі дамуына қатысты бірқатар тапсырмалар берді.

10 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің бір топ депутаттарын қабылдады.

Депутаттар В.Я. Бобров, Ж.А. Досқалиев, Г.И. Есімбаева және Р.М. Шаекинмен кездесу барысында денсаулық сақтау, білім беру салаларының жай-күйі, әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорацияны дамыту, шағын және орта бизнеске салық салу жүйесін жетілдіру жолдары туралы тыңғылықты әңгіме болды.

«Сіздер «Нұр Отан» партиясы ұсынғандар болып табыласыздар. Қазір менің Жолдауымды іске асыру жөнінде ауқымды жұмыс жүріп жатыр. Меморгандардың бақылауында 149 тапсырма тұр. Үстіміздегі жылы Жалпыұлттық іс-шаралар жоспарына сәйкес біздің алдымызда тұрған міндеттерді жүзеге асыруға қажетті 19 заңды қабылдау көзделген. «Нұр Отан» партиясының, депутаттық корпустың міндеті — адамдардың тұрмысын жақсарту жөнінде тұрақты жұмыс істеу», — деді кездесу соңында Президент.

Әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорация (ӘКК) дегеніміз елдің тиісті өңірлерінде мемлекеттік активтерді басқаратын өңірлік даму институттары болып табылады. Олардың міндеті — кластерлік жолмен мемлекеттік жеке серіктестік негізінде бәсекеге қабілетті, экспортқа бағытталған өндірістерді құру арқылы өңірлік экономикалық нарықтарды дамыту және инвестицияларды тарту мен инновацияларды ендіру үшін қолайлы жағдайлар қалыптастыру.

Қазақстанның жеті макроөңірлерінде 7 ӘКК құрылған, олар — «Сарыарқа» (Астана қ., Ақмола және Қарағанды облыстары), «Жетісу» (Алматы қ. және Алматы облысы), «Ертіс» (Шығыс Қазақстан және Павлодар облыстары), «Оңтүстік» (Жамбыл, Қызылорда, Оңтүстік Қазақстан облыстары), «Каспий» (Атырау және Маңғыстау облыстары), «Тобыл» (Қостанай және Солтүстік Қазақстан облыстары), «Батыс» (Ақтөбе және Батыс Қазақстан облыстары).

ӘКК қызметін үйлестіру «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-мен жүзеге асырылады.

11 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Президенті Әкімшілігі, Үкіметі мүшелері, құқық қорғау органдары, арнайы және басқа да мемлекеттік органдар басшылығының қатысуымен құқық қорғау жүйесіндегі әкімшілік реформа мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңестің қорытындысы бойынша Президент құқық қорғау жүйесін реформалау, азаматтардың конституциялық құқықтары мен бостандықтарын сақтаудың деңгейін арттыру, заңдылық пен құқықтық тәртіпті сақтау, шағын және орта бизнеске әкімшілік

қысым көрсетуді азайту жөнінде нақты тапсырмалар берді.

14 сәуір

Мемлекет басшысы «Chevron Corporation» корпорациясының директорлар кеңесінің төрағасы — бас атқарушы директоры Д. О'Райллиді қабылдады.

Д. О'Райлли Президентке мұнай өндіруді арттыру бойынша компаниямен қабылданып жатқан шаралар туралы, сондай-ақ күкіртті сақтау мен пайдалану жобасының іске асырылу барысы жөнінде айтып берді.

Президент Теңіз кен орны ауданындағы экологиялық жағдайды жақсартуға қатысты нақты тапсырмалар берді және елдің табиғатты қорғау туралы заңын мүлтіксіз сақтау қажеттігін атап айтты.

15 сәуір

Мемлекет басшысы «Мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі «Самұрық» Қазақстан холдингі» АҚ басқармасының төрағасы Қ.А. Бозымбаевты қабылдады. Ол «Самұрықтың» 2015 жылға дейін дамытудың жаңа стратегиясын таныстырды.

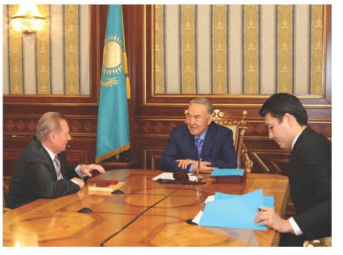

Мемлекет басшысы Словакия Республикасының бұрынғы Президенті Р. Шустерді қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан-Словакия экономикалық ынтымақтастығын дамыту туралы сөз болды.

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовті қабылдады. Ол елорданың халықаралық тұсаукесерінің 10 жылдығын өткізудің тұжырымдамасымен таныстырды.

16 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметі мүшелерінің, орталық мемлекеттік органдары мен Ұлттық даму институттары басшыларының қатысуымен жұмыс кездесуін өткізіп, онда Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015 жылға дейін стратегиясын жүзеге асырудың барысы туралы есептерін тыңдады.

Кездесу барысында Премьер-министр К.Қ. Мәсімов, Индустрия және сауда министрі В.С. Школьник,

Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі Б.Т. Сұлтанов, «Қазына» Тұрақты даму қоры» АҚ басқармасының төрағасы А.Ғ. Дунаев баяндама жасады.

Кездесуді қорытындылай келе, Президент Стратегияның негізгі міндеті — шикізат ресурстарына тәуелді емес балама экономика құру екендігін атап өтті. «Бұл экономикалық дамудың маңызды міндеті. Еліміздің келешегі осыған байланысты. Қазіргі уақытта Индустриялық-инновациялық даму стратегиясы әртараптандырылған, экспортқа бағытталған және инновациялық экономиканы құруға бағыт алды. Экономиканы әртараптандыруда даму институттарының қызметі маңызды рөл атқарады әрі әлемдік қаржы жүйесінің жаһандық дағдарысы жағдайында өзінің маңыздылығын көрсетті», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Елбасы сондай-ақ Стратегияны жүзеге асыру жөніндегі жұмыстағы кемшіліктерді атап көрсетіп, тиісті түзетулер енгізуді тапсырды.

«Үкіметке стратегияны жүзеге асыру жөніндегі мемлекеттік органдардың жұмыстарын оңтайлы үйлестіру, «30 корпоративтік көшбасшы» бағдарламасын жүзеге асыру жөніндегі жұмыстарды жүйелеу қажет. Жалпы алғанда, «30 корпоративтік көшбасшы» бағдарламасы ел экономикасының бәсекеге қабілетті салаларын дамыту жөніндегі мемлекеттік саясаттың жүйелік тетігі болуы керек», — деп атап көрсетті Н.Ә. Назарбаев.

Президент сондай-ақ инвестициялық жобаларды жүзеге асыруда бизнес-қоғамдастыққа қолдау көрсетудегі «Қазына» тұрақты даму қоры» акционерлік қоғамы мен әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялардың рөлін күшейту міндетін қойды.

«Қазақстанның 30 корпоративтік көшбасшысы» мемлекеттік бағдарламасы Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2007 жылғы 19 қарашадағы Қаулысымен қабылданған. Бағдарламаның мақсаты — Қазақстан Республикасындағы экономиканың шикізаттық емес секторын әртараптандыруды және экспорттық әлеуетін дамытуды қамтамасыз ететін қолданыстағы өндірістерді жаңғырту және жаңаларын салу болып табылады.

Базалық тізбеге 45 серпінді жобалар енгізілді. Олардың ішінде 2007–2008 жылдары жалпы сомасы 1,5 миллиард доллардан асатын 7 жоба іске асырылды. Атап айтқанда, Павлодар облысындағы бастапқы алюминий шығару және электролиз зауытының бірінші кезектегі алғашқы іске қосу кешені, Ақтөбе облысындағы «Восход» кен орнының хром рудаларын байытатын кен байыту комбинаты, Қарағанды

облысындағы металлургиялық кремний өндіретін «Silicium Kazakhstan» ЖШС, Шығыс Қазақстан облысындағы тантал ұнтақтарын шығару жөніндегі жоғары технологиялық өндіріс, «Солтүстік Қазақстан — Ақтөбе облысы» электр жеткізу желілерінің құрылысы, дайын тоқыма өнімдерін шығаратын өндіріс пайдалануға берілді.

Мемлекет басшысы Алматы қаласының әкімі А.С. Есімовті қабылдады. Қала әкімі қала дамуының басты бағыттары мен кезек күттірмейтін шаралар бағдарламасы туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «F.I. Оразбақовты Қазақстан Республикасының Израиль Мемлекетіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №569 Жарлығына қол қойды.

17 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевпен кездесті.

Екі елдің мемлекет басшылары шағын құрамдағы келіссөздер өткізді, содан кейін Қазақстан мен Қырғызстанның Жоғары мемлекетаралық кеңесінің мәжілісіне қатысты.

Отырыс барысында тараптар Ортаазиялық мемлекеттер одағын (ОАМО) құру перспективалары туралы пікір алмасты және бұл мақсатты ТМД, ЕурАзЭҚ және ҰҚШҰ аясындағы уағдаластықтар негізінде өңірлік деңгейде тереңірек ықпалдастыру арқылы кезең-кезеңмен жүзеге асыруды ұсынды. Осыған байланысты 2009 жылы Қазақстанда ОАМО құру бастамасына арналған халықаралық форум өткізу бойынша уағдаластыққа қол жеткізілді.

Сонымен қатар, тараптар су-энергетика саласындағы, көлік және коммуникация, тау-кен өнеркәсібі, ауыл шаруашылығы, туризм, инвестиция салаларындағы ынтымақтастықты жандандыру қажеттігін атап өтті. Одан басқа, тараптар Қазақстан мен Қырғызстанның шекаралық аумақтары тұрғындарының мемлекеттік шекараны кесіп өту тәртібі туралы үкіметаралық келісім жасау туралы уағдаласты.

Екіжақты ынтымақтастық мәселелерін жедел шешу мақсатында Жоғары мемлекетаралық кеңес құруға және оның отырыстарын жыл сайын екі елдің

премьер-министрлерінің төрағалық етуімен өткізуге шешім қабылданды.

Отырыс қорытындысы бойынша 2003 жылғы 25 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасының арасында Одақтастық қатынастар туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы Хаттамаға, Екіжақты ынтымақтастық жөніндегі 2008–2010 жылдарға арналған іс-шаралар жоспарына, Қазақстан Республикасы және Қырғыз Республикасының Жоғарғы мемлекетаралық кеңесі және Сыртқы істер министрлері кеңесі туралы ережелерге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы шешімге, Қазақстан-Қырғыз Үкіметаралық кеңесін құру туралы келісімге қол қойылды.

Отырыс аяқталғаннан кейін екі мемлекеттің басшылары бірлескен баспасөз конференциясына қатысып, журналистердің сұрақтарына жауап берді.

Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасының Жоғарғы мемлекетаралық кеңесі (ЖМАК) екіжақты ынтымақтастықтың стратегиялық бағыттарын анықтауға және барлық түбегейлі мәселелерді жоғары деңгейде үйлестіру мен шұғыл шешуді қамтамасыз етуге бағытталған.

ЖМАК екі мемлекеттің президенттерімен басқарылады. Оның құрамына сондай-ақ екі елдің үкіметтері мен парламенттерінің басшылары кіреді.

18 сәуір

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірлігінің Президенті істері жөніндегі министрі шейх Мансұр бен Заид әл-Нахаянды қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстан мен БАӘ арасындағы инвестициялық ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

21 сәуір

Мемлекет басшысы өз өкімдерімен Қазақстанның ұлттық университеттерінің басшылығы қызметіне тағайындалған ректорларды қабылдады.

Жаңадан тағайындалған ректорлармен өткен кездесу барысында Президент аталмыш жоғары оқу орындарының белгілі бір артықшылықтары бар екендігіне баса назар аударды. Олар — барынша жоғары қаржыландыру, профессорлық-оқытушылық құрамының жалақысы, сондай-ақ жоғары білімді мамандар дайындауға мемлекеттік тапсырысты бөлу

кезіндегі артықшылық. Сондықтан да ұлттық жоғары оқу орындары бүкіл ел бойынша тиісінше қайтарымды қамтамасыз етулері тиіс.

Н.Ә. Назарбаев ұлттық жоғары оқу орындарының бәсекелестік басылымдықтарын дамыту, оқу процесінің сапасы мен қазақстандық білім берудің тиісті рейтингісін және мәртебесін арттыру, жоғары оқу орындарында сыбайлас жемқорлықпен күресті ымырасыз жүргізу, студент жастармен жұмыстар жүргізу міндеттерін алға қойды.

«Сіздердің басты мақсаттарыңыз — біздің қарқынды өсіп отырған экономикамыз үшін сапалы білімді және жоғары білікті кадрлар даярлау, жас буынды отансүйгіштік рухта тәрбиелеу», — деді Президент кездесуді қорытындылай келе.

Ректорлары Мемлекет басшысымен тағайындалатын және босатылатын ұлттық мәртебесі бар мемлекеттік жоғарғы оқу орындарының тізбесі Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 21 сәуірдегі Жарлығымен бекітілді. Оның құрамына 9 жоғарғы оқу орны кірді: Әл Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Қ.И. Сәтбаев атындағы Қазақ ұлттық техникалық университеті, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Қазақ ұлттық аграрлық университеті, Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы, Қазақ ұлттық музыка академиясы, Т.Қ. Жүргенов атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы, С.Д. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медициналық университеті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Кедендік бақылау комитетінің төрағасы Қ.К. Кәрбозовты қабылдады. Ол Президентті кедендік шаруалардың қазіргі таңдағы жағдайымен таныстырды.

Н.Ә. Назарбаев кеден органдарының жұмысын оң бағалады және кеден жұмысын жалпы дамыту мен жетілдіруге бағытталған бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №571, «Бірінші басшыларын Қазақстан Республикасының Президенті қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын мемлекеттік

жоғары оқу орындарының мәселелері туралы» №573 жарлықтарына қол қойды.

22 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Өзбекстан Республикасының Президенті И.А. Каримовпен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында екіжақты қарым-қатынастардың жағдайы мен келешегі, сондай-ақ екі тараптың өзара мүдделі халықаралық және аймақтық саясат мәселелері талқыланды.

Атап айтқанда, Қазақстан мен Өзбекстан арасындағы сауда-экономикалық байланыстардың одан әрі қарқын алу мәселелері, еркін сауданың толық ауқымды аймағын қалыптастыру, екі мемлекеттің астаналарында бизнес-орталықтары мен сауда өкілдіктерін ашу, орталық азиялық өңірдің су энергетика ресурстарын бірлесіп пайдалану және Орталық Азия елдерінің Су энергетика консорциумын құру, қазақ және өзбек диаспораларының ана тілдерінде білім алуы үшін қолайлы жағдайлар жасау, екі елдің шығармашылық орталарындағы байланыстарды жандандыру және тағы басқа мәселелер талқыланды.

Мемлекет басшысы «2000 жылғы 10 қазандағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастық құру туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №26-IV, «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің темір жолдарын техникалық бүркемелеудің бірыңғай жүйесін құру туралы келісімді және 2003 жылғы 28 сәуірдегі Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің темір жолдарын техникалық бүркемелеудің бірыңғай жүйесін құру туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №27-IV заңдарына қол қойды.

23 сәуір

Мемлекет басшысы Қазақстанда ресми сапармен жүрген Өзбекстан Президенті И.А. Каримовпен бірге Астана қаласындағы бірқатар нысандарды аралап көрді.

Н.Ә. Назарбаев пен И.А. Каримов «Мега Центр» сауда, ойын-сауық орталығында және Республикалық

нейрохирургиялық ғылыми орталығында болды. Ғылыми орталықта жансақтау бөлімі, интенсивті емдеу бөлімі, ота жасау бөлімдері мен науқастарға арналған бөлмелерді аралап көрді.

«Мега Центр» сауда, ойын-сауық орталығы жалпы ауданы 35 мың шаршы метрді алып жатқан төрт қабатты ғимарат. Онда гипермаркет, «Бэбилон» балалар паркі, кинотеатрлар, 10 дәмхана мен мейрамханалар, 12 метрлік скалодром, 70 сауда бутиктері орналасқан.

Республикалық нейрохирургиялық ғылыми орталығы Астанада құрылып отырған медицина кластерінің 6 нысанының бірі. Медицина кластерінің құрамына сондай-ақ Республикалық диагностикалық орталық, Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы, Республикалық балаларды оңалту орталығы, Республикалық медициналық жедел жәрдем ғылыми орталығы және Республикалық кардиохирургиялық орталық кіреді.

Орталық заманауи құрал-жабдықтармен жабдықталған және 160 орынға арналған. Бір жылда орталық дәрігерлері үш мыңға жуық емделушілерді қабылдап, екі мыңға жуық операциялар жасай алады.

Мемлекет басшысы «Біріккен Ұлттар Ұйымының Теңіз арқылы жүк тасымалдау туралы 1978 жылғы конвенциясын ратификациялау туралы» №28-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ қатар «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1270 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №575 Жарлығына қол қойды.

24 сәуір

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен VII Еуразиялық медиа-форумына қатысты.

Форум қонақтары мен қатысушыларының алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев әлемдік экономиканың дамуы мен жаһандық сәйкессіздіктерді еңсеруді тұрақтандыруға мүмкіндік беретін халықаралық кооперациялардың жаңа нысанын әзірлеуге қатысты батыл қадам жасау туралы көпшілік қатысушылардың ұстанымын қолдады. «Бүгін барлық елдерден, әлемдік тарихта еш уақытта болмаған, жаңа тәртіп орнатуға деген жауапкершілік қажет. Әлемдік қоғамдастықтың құзыретіне сай оның мүмкіндіктерін халықаралық құқық пен әр мемлекеттің рөлі мен жауапкершілігі тұрғысынан қайтадан бағамдау қажеттілігі туып отыр», — деді Президент (Қосымшаны қараңыз).

Еуразиялық медиа-форумды құру туралы бастаманы көтерген «Хабар» ұлттық ақпараттық агенттігі болып табылады. Форум Қазақстанда 2001 жылы «Еуразиялық медиа-форум» Қоры коммерциялық емес үкіметтік емес ұйымы ретінде ресми түрде тіркелген.
Форумның басты мақсаты қазіргі заманғы дамудағы әлемдік мәселелер бойынша саясаткерлер, журналистер мен сарапшылардың еркін және ашық пікір алысуларына жағдай жасау және оларға БАҚ тарапынан әсер ету болып табылады.
Алғашқы медиа-форум 2002 жылдың сәуір айында болып өтті.

Мемлекет басшысы VII Еуразиялық медиа-форумға келген бірқатар қонақтармен және қатысушылармен кездесті. Олардың ішінде — АҚШ Президентінің ұлттық қауіпсіздік мәселелері жөніндегі бұрынғы кеңесшісі З. Бжезинский, ЕҚЫҰ бас хатшысы М.П. де Бришамбо, БҰҰ Бас Ассамблеясының төрағасы С. Керим, «МИР» Мемлекетаралық телерадиокомпаниясының төрағасы Р. Батыршин, «ИТАР-ТАСС» ақпараттық агенттігінің басшылары В.Н. Игнатенко және М.С. Гусман бар.

Сол күні Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі, Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарының жұмысын реттеу және қадағалау агенттігі (ҚНА) және Алматы өңірлік қаржы орталығының (АӨҚО) қызметін реттеу агенттігінің 2007 жылғы жұмыс нәтижелері жөніндегі есептеріне арналған кеңесті өткізді.

Ұлттық банк төрағасы Ә.Ғ. Сәйденов инфляцияны тежеу мен елдегі қаржы тұрақтылығын қамтамасыз ету бойынша атқарылып жатқан шаралар туралы баяндады.

ҚНА төрайымы Е.Л. Бахмутова өз баяндамасында екінші деңгейлі банктердің активтері мен несиелік жиынтықтың өсу қарқыны біршама бәсеңсігені жөнінде және қаржылық тұрақтылықты бағалау жүйесін әзірлеуге қатысты агенттікпен қабылданған іс-шаралар жөнінде айтып өтті.

АӨҚО қызметін реттеу агенттігінің төрағасы А.К. Арыстанов агенттіктің елдің қаржы нарығын жандандыруға, халықтың қаржылық сауаттылығын арттыруға қатысты жүргізілген жұмыстары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы өз сөзінде мемлекеттік органдардың әлемдік қаржылық дағдарыс жағдайындағы қаржылық тұрақтылықты қамтамасыз етудегі рөлдерін жалпы оң бағалады. Сонымен қатар ол 2008 жылға арналған бірінші кезектегі міндеттер — инфляцияны төмендету, банк жүйесіндегі жағдайлардың дамуын мониторингтеуді күшейту, банктік қадағалауды күшейту, сондай-ақ отандық қаржы нарығына жаңа эмитенттерді, яғни құнды қағаз шығарушылар мен инвесторларды тарту жұмысын жандандыру қажеттілігіне баса көңіл бөлді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №576, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №577 жарлықтарына қол қойды.

27 сәуір

Мемлекет басшысы Алматы қаласындағы Әулие Вознесенск кафедралды соборында болып, Қазақстанның православиелік христиандарын Жарқын Христос мерекесімен құттықтады.

«Жақыныңды құрмет тұту, бір-біріңді сыйлау, ұлтаралық және дінаралық келісім сияқты адамзаттың мәңгілік қасиеттерін тірек ете отырып, біз Қазақстанды тұрақты мемлекет ретінде құра білдік. Біз экономикамызды өркендету арқылы ел азаматтарының игілігінің артуына барлық жағдайды жасап келеміз. Ел ішіндегі келісім мен бейбітшілік, шекаралас елдермен арамыздағы сенім және барлық көршілес елдермен достық қатынастар — бейбіт Қазақстан құру үшін және ұрпақтарымыз үшін ең керегі осылар. «Мен, Мемлекет басшысы ретінде Пасха және басқа да діни мейрамдардың көпұлтты Қазақстанда бейбітшілік пен келісім жағдайында аталып өтілуіне мүмкіндік беретін теңдік саясатын жүргізе беретін боламын», — деді Президент.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстанның православиелік шіркеуіне, Астаналық және Алматылық Митрополит Мефодийге және барлық шіркеу қызметкерлеріне ортақ Отанымыз — Қазақстан Республикасының өркендеуі жолында өзара келісім мен достықты нығайту бағытында атқарып жатқан қызметтеріне алғысын айтты.

28 сәуір

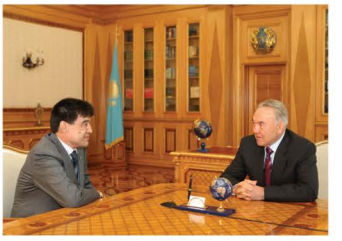

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаты Б.Ә. Жылқышиевті қабылдады. Ол жергілікті жерлерде өзін-өзі басқаруды реформалау мәселесі жөнінде бірқатар ұсыныстар енгізді.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы бірқатар нысандардың құрылыс барысымен танысты.

Атап айтқанда, Президент Тәуелсіздік сарайы ғимаратын, «Қазақ елі» монументін және жабық стадионды аралап көрді.

Тәуелсіздік сарайы ірі халықаралық форумдар өткізуге арналған. Оның жалпы ауданы — 42 мың шаршы метр. Сарайдың бас залы 4500 орынға арналған, сондай-ақ ғимаратта бірнеше конференц-залдар, 700 орындық мейрамхана және баспасөз конференциясын өткізуге арналған зал орналасқан. Сарайдың екінші қабатында сурет галереясы мен көрме павильондары орналастырылған. Үшінші қабатта Астана қаласы тарихының мұражайын орналастыру жоспарланып отыр.

«Қазақ елі» монументінің орталық элементі — биіктігі 91 метрлік бедер тақта, одан кейін 120 метрлік ұстын тізбек орналастырылған. Осында қазақ халқының азаттық жолындағы сан ғасырлық күресінде тарих жадында мәңгі есімдері қалған халқымыздың тарихи тұлғаларының мүсіндік топтары орналастырылмақ.

30,8 мың орынға арналған жабық футбол стадионының жылжымалы шатыры бар, жылдың барлық мезгілдерінде футбол және басқа да спорт түрлерінен жарыстар өткізуге мүмкіндік береді және УЕФА-ның барлық талаптарына сай келеді.

29 сәуір

Мемлекет басшысы «Ү. Жетенов туралы» №578 Жарлығына қол қойды.

30 сәуір

Мемлекет басшысы «Мемлекеттік наградалар мен мерекелік медальдардан, арнаулы және әскери атақтар мен дипломатиялық дәрежелерден айыру туралы» №579 Жарлығына қол қойды.

МАМЫР

Дс		5	12	19	26
Сс		6	13	20	27
Ср		7	14	21	28
Бс	1	8	15	22	29
Жм	2	9	16	23	30
Сн	3	10	17	24	31
Жк	4	11	18	25	

1 мамыр

Мемлекет басшысы Ақмола облысында жұмыс сапарымен болды.

Н.Ә. Назарбаев Көкшетау қаласындағы Абылайхан алаңында барлық қазақстандықтарды Қазақстан халықтарының бірлігі күнімен құттықтады.

«1 мамыр — бүкіл елімізде, әр қала мен ауылда тойланатын жалпыхалықтық мереке. Тәуелсіздік алғаннан бері мереке жаңа әрі терең мазмұнға толды. Қазақстан халықтарының бірлігі күні біздің берік достығымыз бен тұтастығымыздың, адал ниетіміз бен мақсат-мүддеміздің бірлігінің символына айналды. Бізде бірлескен болашақты құру жөніндегі аса үлкен жоба бар. Ол — барша қазақстандықтардың ортақ Отаны — өркендеген, ынтымақ-берекесі асқан Қазақстанды құру жобасы», — деді Президент.

Мемлекет басшысы ақмолалықтардың ел экономикасына қосқан маңызды үлестерін атап өтті және облыс жұртшылығын мерекемен құттықтап, бейбітшілік пен игілік, береке-бірлік тіледі.

4 мамыр

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесі Төралқасының «Қазақстан Республикасы прокуратура органдарында қызмет атқару туралы, Қазақстан Республикасы прокуратурасы қызметкерлерінің кластық шендері мен әскери атақтары туралы ережені бекіту туралы» қаулысының күші жойылды деп тану туралы» №29-IV, «Республикалық референдум туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» №30-IV, «Біріккен Ұлттар Ұйымының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы конвенциясын ратификациялау туралы» №31-IV заңдарына қол қойды.

5 мамыр

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Румынияның елшісі Е. Рапчадан, Түрікменстанның елшісі Қ. Қасымовтан, Чехия Республикасының елшісі Б. Копецкиден, Түркия Республикасының елшісі А. Гюнайдан сенім грамоталарын қабылдады.

Президент елшілерді дипломатиялық миссияларының ресми басталуымен құттықтады және олардың

қызметі Қазақстанмен қарым-қатынастардың одан әрі нығаюына ықпал ететініне сенім білдірді.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Қазақстан Республикасының Ұлттық қауіпсіздік комитетінің жаңа әкімшілік ғимаратын аралап көрді.

Президент Комитет қызметкерлерін қазіргі заманға сай жарақтандырылған ғимаратқа көшуімен құттықтап, ҰҚК өзіне жүктелген міндеттерді, атап айтқанда лаңкестік пен экстремизмге қарсы күресті, елдің ақпараттық және экономикалық қауіпсіздігін қамтамасыз етуді, мемлекеттік шекараны қорғауды тиімді атқарып отырғанын атап өтті. «Отан қорғаушылар күні және Жеңіс мерекесі қарсаңында мен ҰҚК-нің бір топ қызметкерлерін жоғары мемлекеттік наградалармен марапаттадым. Сіздерге алғыс білдіремін және біздің Отанымыз — Қазақстан Республикасына қызмет етуде табыс тілеймін», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы «Жоғары әскери және арнаулы атақтар, сыныптық шендер беру туралы» №580 Жарлығына қол қойды.

6 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласында орналасқан әскери бөлімде болды.

Ұлы Отан соғысының және еліміздің Қарулы Күштерінің ардагерлерімен, шетелдік мемлекеттердің әскери-дипломатиялық корпусының өкілдерімен болған салтанатты жиында Президент жуырда құрылған 12-ші механикаландырылған бригаданың командиріне жауынгерлік ту тапсырды.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев әскери техниканың жаңартылған үлгілерімен танысты. Президентке осы заманғы танктер үлгісі, жаяу әскерлердің әскери машинасы мен бронды транспортерлер таныстырылды, сондай-ақ «Айбат», «Найза», «Семсер» артиллериялық жүйелерінің жаңа үлгілері көрсетілді. Елбасы байланыс құралдарын, тыл жабдықтары мен мүліктерін, техникалық қамтамасыз етілуді және арнайы әскерлерді аралап шықты, сонымен қатар ұшқышсыз ұшу аппараттарының жұмысымен танысты.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Конгресс-холлда Отан қорғаушылар күніне орай өткен мерекелік концертті тамашалады.

Мемлекет басшысы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне толықтыру енгізу туралы» №32-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы астанасының 10 жылдығы құрметіне арналған мерекелік медаль туралы» №581 Жарлығына қол қойды.

7 мамыр

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің, арнаулы қызметтің, құқық қорғау органдарының, прокуратура органдарының, Төтенше жағдайлар министрлігінің бір топ өкілдеріне мемлекеттік наградалар мен әскери ерекшелік белгілерін табыс етті.

Президент Ирактағы халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті қолдау жөніндегі операцияларға қатысып, ерекше танылған Қорғаныс министрлігінің әскери қызметкерлерін, Төтенше жағдайлар министрлігінің қызметкерлерін, Алматы халықаралық әуежайының күзет қызметінің қызметкерлерін қызметтік міндеттерін атқару кезінде көрсеткен ерліктері мен батырлықтары үшін ордендермен және медальдармен марапаттады.

Сонымен бірге Н.Ә. Назарбаев Астана қаласында тұратын Ұлы Отан соғысының ардагерлеріне «Астананың 10 жылдығы» мерекелік медалін табыс етті. Олардың ішінде — Қ. Абитов, Қ. Бекенов, М. Бутенко, Қ. Жексенбаев, Ғ. Зарипов, Х. Қариев, Н. Нагорняк, Б. Табешов, Қ. Тоқабаев, А. Фроловтар бар. «Сіздерді мерейтойлық медальдармен марапаттай отырып, біз аға ұрпақтарға — Жеңімпаз ұрпақтарға зор құрмет көрсетеміз. Сіздердің жеңістеріңіз бен аянбас еңбектеріңіз болмаса, Қазақстанның бүгінгі табыстары да болмас еді. Біз ата-бабамыздың ізгілікті ерліктерін, батырлықтары мен жеңістерін елімізде сақтап қалу үшін барлық мүмкіндіктерді жасаймыз. Оның жарқын дәлелі — бүгінгі қазақстандық ұрпақтарымыздың

ерен ерліктері», — деп атап көрсетті Мемлекет басшысы ардагерлерге арнап сөйлеген сөзінде.

Салтанатты рәсімнің соңында Президент Ұлттық қауіпсіздік комитетінің, Президенттің Күзет қызметінің, Бас прокуратураның, Қорғаныс, Ішкі істер, Әділет және Төтенше жағдайлар жөніндегі министрліктерінің өкілдеріне жоғары әскери және арнайы атақтардың, сыныптық шендердің ерекшелік белгілерін тапсырды.

«Астананың 10 жылдығы» мерейтойлық медалі 2008 жылы Қазақстан Республикасы астанасы — Астана қаласының 10 жылдық мерейтойының құрметіне шығарылған. Онымен Қазақстан Республикасы мен оның елордасының қалыптасуы мен дамуына қарымды үлес қосқан қазақстандық және шетелдік азаматтар марапатталады.

Мемлекет басшысы Ауған соғысы ардагерлері ұйымдары қауымдастығының төрағасы Б. Смағұлды қабылдады. Ол Президентке Б. Момышұлының 90 жылдығына арналған Естелік құрмет белгісін тапсырды.

Кездесу барысында ардагерлер ұйымының жастарды отансүйгіштікке тәрбиелеудегі рөлі, Ауған соғысының ардагерлерін әлеуметтік қорғау, Совет әскерлерінің Ауғанстаннан шығарылғанына 20 жыл толуына арналған іс-шаралардың өткізілуі мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Ж.С. Кәрібжанов туралы» №582, «Ә.С. Бергеневті Шығыс Қазақстан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №583 жарлықтарына қол қойды.

8 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің мүшелерімен жұмыс кеңесін өткізді. Онда денсаулық сақтау және білім беру саласындағы мемлекеттік бағдарламалардың жүзеге асырылу барысы талқыланды.

Кеңесте Денсаулық сақтау министрі А.Г. Дерновой мен Білім және ғылым министрі Ж.К. Түймебаев баяндама жасады.

А.Г. Дерновойдың Денсаулық сақтауды реформалау мен дамытудың 2005-2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының орындалу барысы

туралы есебін тыңдай келе, Президент оны жүзеге асырудағы бірқатар кемшіліктерге назар аударды, оның ішінде ана мен бала өлімінің, жүрек-қантамыр ауруларының, туберкулез, онкологиялық аурулар мен жарақат алу ауруларының алдын алу бойынша жұмыстардың бәсеңдігін атап көрсетті. Н.Ә. Назарбаев Үкіметке денсаулық сақтау саласындағы жобаларды іске асыруда мемлекеттік-жеке серіктестіктер тетіктерінің қолданылуын жандандыруды, дәрі-дәрмектерді дистрибуциялау мен медициналық жабдықтарды сатып алуда халықаралық тәжірибені ендіру жолымен дәрі-дәрмектерді сатып алудың тиімділігі мен қауіпсіздігі мәселесін шешуді, салауатты өмір салтының құндылықтарын насихаттауды күшейтуді, бұқаралық және балалар спортының дамуына баса назар аударуды, Темекі шегуді шектеу туралы заң нормаларын іске асыруға тиімді бақылау жасауды қамтамасыз етуді, қоғамдық орындарда, мектеп аумағында және басқа да оқу орындарының аумағында темекі шегуге тыйым салуды тапсырды және осы жұмыстарға аталған ұйымдардың басшыларының әкімшілік жауапкершілігін күшейтіп, кешкі және түнгі мезгілде ішімдіктің сатылуын заң жүзінде шектеу қажеттігін тапсырды.

Ж.К. Түймебаевтың Білімді дамытудың мемлекеттік бағдарламасының алғашқы кезеңі мен 2009–2011 жылдарға арналған жұмыстардың басты бағыттарының іске асырылуы туралы есебін тыңдаған соң, Президент Үкіметке және әкімдерге мектепке дейінгі мекемелердің құрылысын салуға инвестициялар тарту бойынша нақты шаралар қабылдауды, ауыл мектептеріне ерекше назар аудара отырып, мектептердің материалдық-техникалық базасын күшейтуді, үш ауысымдық оқытуды тоқтатуды, халықаралық стандарттарға сай сапалы білім беру процесін қамтамасыз етуді тапсырды.

Мемлекет басшысы сонымен қатар Білім және ғылым министрлігіне жоғарғы білім беру саласына отандық жоғарғы сапалы білімнің халықаралық бағасын ендіруді, Ұлттық бірыңғай тестілеу тетіктерін нақтылауды, оқу әдебиеттері мен оқу бағдарламаларының халықаралық стандарттарға сәйкестігіне тексеру жүргізуді тапсырды.

Кеңес қорытындысы бойынша Президент Үкіметке қазақстандықтардың өмір сапасын түбегейлі өзгерту және экономикалық өсуді жеделдету мақсатында

денсаулық сақтау мен білім берудің ұзақмерзімді бәсекеге қабілетті үлгілерін жасап, Президент қарауына ұсынуды тапсырды.

9 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласында Жеңіс күніне орай өткен мерекелік шараларға қатысып, Отан қорғаушылар монументіне гүл шоғын қойды, майданда қаза тапқан жауынгерлерді бір минут үнсіздікпен еске алды және барша қазақстандықтарды Жеңіс күнімен құттықтады.

Ресми салтанат аяқталғаннан кейін, Президент соғыс ардагерлері қатарын аралап шығып, оларды Ұлы Отан соғысындағы Жеңістің 63 жылдық мерекесімен құттықтады.«Біз соғыста қаза тапқандарды мәңгілік жадымызда сақтаймыз. Егер сол Отан үшін жанын қиғандар болмаса, Кеңес Одағы ғана емес, бүкіл Еуропа мен Азияның көптеген елдерінде де бейбіт күндер болмас еді. Бүгін соғыс ардагерлеріне салтанатпен құрмет көрсету күні. Олар ауыр майдан жолдарымен жүріп, қызу еңбекке белсене араласып кетті және Қазақстанның қазіргі қуатты экономикасының негізін салды», — деп атап айтты Н.Ә. Назарбаев.

11 мамыр

Мемлекет басшысы Қызылорда облысында жұмыс сапарымен болып, Қорқыт ата әуежайын қайта жөндеу жобасымен танысты. Содан кейін Қазақстанның Тұңғыш Президенті саябағына барып, ағаш отырғызу рәсіміне қатысты, сондай-ақ «Сырдария өзенінің жағасын нығайту мен Қызылорда қаласының маңындағы су бөгеттерін қайта жөндеу» жобасымен танысты. Мемлекет басшысына сондай-ақ «Сырдария өзенінің арнасын реттеу мен Арал теңізінің солтүстік бөлігін сақтау» жобасының екінші кезеңіне әзірлік барысы жайы баяндалды.

Кейін Н.Ә. Назарбаев Қызылорда облыстық медицина орталығын аралап көрді, мұнда оған «100 мектеп, 100 ауруханa» бағдарламасының жүзеге асыру барысы туралы есеп берілді, сондай-ақ телемедицина және электрондық карталау жобасы таныстырылды. Аталған жобаны жүзеге асыру облыстың барлық аудандары мен облыстық медицина орталығының Астана, Алматы және алыс шетелдердегі академиялық орталықтармен тікелей байланыс орнатуына мүмкіндік береді.

12 мамыр

Мемлекет басшысы Қызылорда облысына жұмыс сапары барысында облыс мәслихатының отырысына қатысып, облыс әкімі қызметіне тағайындау үшін Б.Б. Қуандықовтың кандидатурасын депутаттардың қарауына ұсынды.

Облыстық мәслихат сессиясының шешімімен Қызылорда облысының әкімі қызметіне Б.Б. Қуандықовты тағайындауға келісім берілді.

Мемлекет басшысы Қызылорда облысының активімен кездесіп, жаңа тағайындалған облыс әкімі Б.Б. Қуандықовты таныстырды.

Сөйлеген сөзінде Президент Қазақстанның дамудың жаңа сатысына қадам басқанын айтты. Оның Жолдауда көрсетілген басты бағыттары — елдің тұрақты дамуы мен халықтың әл-ауқатын қамтамасыз ету. Қызылорда облысы барлық басты бағыттар бойынша қарқынды дамып келеді әрі алға қойылған жоспарларды іске асыру үшін жеткілікті әлеуетке ие.

Өңірлік экономиканы дамыту басымдықтары қатарында Н.Ә. Назарбаев күріш шаруашылығы мен жеміс-көкөніс өнімдерінің өндірісін тірек еткен аграрлық секторды, сондай-ақ уран кен орнын игеруді атады. Президент көп бөлігі облыс аумағының үстімен өтетін Сырдария өзенінде Көксарай су реттегішін салу, «Бейнеу-Бозой-Шымкент» магистралды газ құбырының және «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» халықаралық автомагистралының құрылысын салу жобаларын іске асырудың маңыздылығын атап көрсетті.

Кездесуді қорытындылай келе, Мемлекет басшысы М.А. Құл-Мұхаммедтің Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрі болып тағайындалғанын хабарлады.

Мемлекет басшысы Қызылорда облысының келешегі зор инвестициялық жобаларымен танысты. Олардың қатарында — уран кенішін игеру, Жаңақорған ауданындағы «Шалқия» кен орнында қорғасын-мырыш кен байыту фабрикасының құрылысын салу, «Қоныс-Құмкөл», «Арыс-Құмкөл» мұнай құбырларының, шыны зауытының, газды пайдалану кешенінің, керамикалық кірпіш

шығаратын, ванадий кенін өндіретін, құбырлар мен түрлі диаметрлердегі поливинилхлоридтер өндіретін зауыттардың құрылыстарын салуды атауға болады.

Мемлекет басшысы Қызылорда облысының ауыл шаруашылығын дамытуға өз кезінде зор үлес қосқан және Социалистік Еңбек Ері атағына ие болған ардагер-әйелдер — С. Жұмабековаға, Ш. Қазанбаевaға, Ж. Таспамбетоваға жаңа пәтерлердің кілтін салтанатты түрде табыс етті.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласына аттанып, Қазақстанға ресми сапармен келген Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен перспективалары талқыланды.

Тараптар экономикалық ынтымақтастықты одан әрі арттыра түсу мақсатында гидроэнергетика, ауыл шаруашылығы, тау-кен өнеркәсібі, көлік инфрақұрылымы және басқа да салалардағы перспективалық жобаларды іске асыру үшін 100 млн. доллардан тұратын жарғылық капиталы бар Қазақстан-Тәжік инвестициялық қорын құруға шешім қабылдады.

Тараптар екіжақты ынтымақтастықтың стратегиялық міндеттерін неғұрлым тиімді шешу мақсатында екі елдің Мемлекетаралық Үйлестіру Кеңесін және Сыртқы істер министрлерінің Кеңесін құру туралы уағдаласты. Сондай-ақ сауда-экономикалық саладағы жаңа жоспарлар мен жобалар белгіленген екі елдің Үкіметтері арасындағы экономикалық ынтымақтастық Бағдарламасы және 2008–2010 жылдарға арналған экономикалық ынтымақтастық жөніндегі Іс-шаралар жоспары қабылданды.

Келіссөздер барысында өңірдің су-энергетикалық ресурстарын тиімді пайдалану мәселесі маңызды тақырыпқа айналды. Осы орайда тараптар ЕурАзЭҚ аясында Орталық Азия өңірінің су-энергетикалық ресурстарын тиімді пайдалану тұжырымдамасын жедел түрде қабылдау және түбінде Халықаралық су-

энергетикалық консорциумын құру қажеттігін атап өтті.

Тараптар ЕурАзЭҚ, ШЫҰ, ҰҚШҰ, АӨСШК сияқты халықаралық ұйымдар аясында екі елдің өзара іс-қимылын тереңдетуге қолдау білдірді, сондай-ақ халықаралық терроризм, діни және басқа да экстремизмге, есірткі трафигіне, трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа және басқа да қатерлерге қарсы күресте ынтымақтастықты нығайтуға әзір екендіктерін қуаттады.

Келіссөздер барысында мәдениет пен білім беру саласындағы өзара іс-әрекетке баса назар аударылды.

Сапардың қорытындысы бойынша Н.Ә. Назарбаев пен Э.Ш. Рахмон Бірлескен мәлімдеме қабылдады, сондай-ақ Қазақстан Республикасы және Тәжікстан Республикасы Мемлекетаралық Үйлестіру Кеңесін және Қазақстан Республикасы мен Тәжікстан Республикасы Сыртқы істер министрлерінің Кеңесін құру туралы Меморандумға қол қойды.

Сонымен қатар Қазақстан Республикасы Қоршаған ортаны қорғау министрлігі мен Тәжікстан Республикасы Ауыл шаруашылығы және табиғатты қорғау министрлігі арасында табиғатты қорғау саласындағы, «Қазақстан-Тәжікстан тікелей инвестициялар қоры» АҚ құру туралы келісімдерге қол қойылды. Сондай-ақ энергетика және минералдық ресурстар министрліктері арасындағы өзара түсіністік туралы, Қазақстан Республикасы Туризм және спорт министрлігі мен Тәжікстан Республикасы Үкіметі жанындағы Жастар, спорт және туризм жөніндегі Комитет арасындағы ниеттер туралы; Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігі мен Тәжікстан Республикасы Президенті жанындағы Мемлекеттік қызмет басқармасы арасында мемлекеттік қызметті дамыту саласындағы ынтымақтастық туралы ведомствоаралық меморандумдарға қол қойылды.

Келіссөздер аяқталғаннан кейін екі мемлекеттің басшылары журналистердің сауалдарына жауап берді.

Мемлекет басшысы «Е.Қ. Ертісбаев туралы» №584, «М.А. Құл-Мұхаммедті Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрі қызметіне

тағайындау туралы» №585, «Б.Б. Қуандықовты Қызылорда облысының әкімі, Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоңыр» кешеніндегі арнаулы өкілі қызметіне тағайындау туралы» №586, «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 20 қаңтардағы №3827 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» №587 жарлықтарына қол қойды.

13 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстанда ресми сапармен жүрген Тәжікстан Президенті Э.Ш. Рахмонмен бірге Астана қаласының бірқатар нысандарын аралап көрді.

Н.Ә. Назарбаев пен Э.Ш. Рахмон «Сарыарқа» сауда, ойын-сауық кешенінде және Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығында болды.

Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы Астана қаласында құрылған медициналық кластердің 6 нысанының бірі. Медицина кластерінің құрамына сондай-ақ Республикалық нейрохирургия ғылыми орталығы, Республикалық диагностикалық орталық, Республикалық балаларды оңалту орталығы, Республикалық медициналық жедел жәрдем ғылыми орталығы және Республикалық кардиохирургиялық орталық кіреді.

Мемлекет басшысы Литва Республикасының Премьер-министрі Г. Киркиласты қабылдады.

Кездесу барысында екі ел арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастықты кеңейту мәселелері, сондай-ақ Литва аумағында инвестициялық жобаларды іске асыруға, атап айтқанда Вильнюс, Каунас және Клайпеда қалаларында үш ірі логистика орталықтарының құрылысын салуға Қазақстанның қатысуы талқыланды.

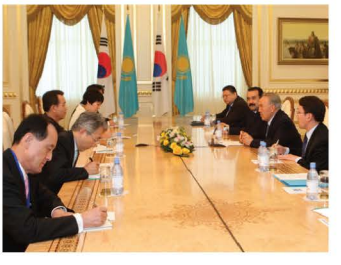

Мемлекет басшысы Корея Республикасының Премьер-министрі Хан Сын Суды қабылдады. Премьер-министр Н.Ә. Назарбаевқа Корея Республикасы Президенті Ли Мён Бактың жолдауын табыс етті. Жолдауда Оңтүстік Кореяға ресми сапар жасауға қатысты шақыру бар. Нұрсұлтан Назарбаев шақыруды ықыласпен қабыл алып, өз кезегінде Астанаға Корея Президенті Ли Мён Бакты да ресми сапармен келуге шақырды.

Кездесу барысында екі ел арасындағы экономикалық өзара іс-әрекет мәселелері, оның

ішінде кореялық бизнестің Қазақстандағы жаңа инновациялық өндірістер мен технологияларды құруға қатысуы талқыланды.

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Н.Ә. Назарбаев Д.А. Медведевті Ресей Федерациясының Президенті лауазымындағы белсенді қызметінің басталуымен және елдің жаңа Үкіметінің жасақталуымен құттықтады, сондай-ақ алдағы 2008 жылдың 22 мамырында Ресей Президентінің Қазақстанға ресми сапармен келуіне байланысты жекелеген мәселелерді талқылады.

Мемлекет басшысы «М.Х. Мубаракты «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» №588 Жарлығына қол қойды.

14 мамыр

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы «Жас Отан» жастар қанатының I съезіне қатысты.

Съезд делегаттарының алдында сөйлеген сөзінде Президент «Жас Отан» жастарды әлеуметтендірудің, жас ұрпақтың бойында прогресшіл түсініктер мен осы заманғы құндылықтарды қалыптастырудың басты тетіктерінің бірі болуы қажеттігін айтты. Осыған байланысты жастар қанаты патриоттық құндылықтар мен прогресс мақсаттарының, дені сау ұлт қалыптастыру идеясын насихаттаудың, мемлекеттік басқару жүйесі, бизнес пен қоғамдық қызмет саласы үшін осы заманғы және тиімді басқарушылардың жаңа генерациясын қалыптастырудың негізінде ел жастарын топтастыруға күш салуы керек.

Сөз соңында Н.Ә. Назарбаев ел Президентінің жанынан жастар саясаты жөнінде арнаулы Кеңес құруға шешім қабылдағанын жариялады және Үкіметке жастар саясатының біртұтастығын қалыптастыру бойынша ұсыныстар әзірлеуді тапсырды.

Мемлекет басшысы Абу-Дабидің мұрагер ханзадасы шейх Мұхаммед бен Заид әл-Нахаянмен кездесті.

Кездесу барысында мұнай-газ және инвестиция салаларындағы екіжақты ынтымақтастықты дамыту мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, Қазақстан-әмірлік тікелей инвестициялар қорын құру, мұнай-химия кешенінің құрылысын салу жайы, Абу-Даби қорының Қазақстандағы қызметі, «Ақтау Сити» және «Абу-Даби — Плаза» жобалары мен басқа да бірқатар бірлескен ірі жобаларды жүзеге асыру мәселесі әңгіме болды.

Мемлекет басшысы «Ядролық терроризм актілерімен күрес туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» №33-IV Заңына қол қойды.

15 мамыр

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының жаңа кеңсесін аралап көрді. Партия кеңсесінің ғимараты Астана қаласындағы «Сулы-жасыл-желекті бульварда» әкімшілік-тұрғын үй кешенінде орналасқан.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2007 жылғы есебін бекіту туралы» №589, «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы шеңберінде әскери-экономикалық ынтымақтастық барысында алынған және пайдаланылатын зияткерлік қызмет нәтижелеріне құқықтарды өзара қорғау туралы келісімді бекіту туралы» №590, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 сәуірдегі №314 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №591, «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы әскери-экономикалық ынтымақтастық саласындағы жарнама-көрме қызметі аясындағы өзара іс-қимыл туралы келісімді бекіту туралы» №592, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №593 жарлықтарына қол қойды.

17 мамыр

Мемлекет басшысы Таяу Шығыс жөніндегі Дүниежүзілік экономикалық форум (Давос) жұмысына қатысу үшін Египеттің Шарм әл-Шейх қаласына келді.

Сол күні Мемлекет басшысы Египет Араб Республикасының Президенті М.Х. Мубаракпен кездесті.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстан халқының атынан және жеке өз атынан М.Х. Мубаракты 80 жылдық мерейтойымен құттықтап, екіжақты ынтымақтастықты нығайтуға қосқан зор үлесі үшін «Алтын қыран» орденімен марапаттады.

Өз кезегінде М.Х. Мубарак Н.Ә. Назарбаевқа өз елінің ең жоғарғы наградасы — «Ұлы Ніл» орденін табыс етті.

Кездесу барысында тараптар өңірлік және халықаралық проблемалар бойынша пікір алмасып, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты кеңейту мәселелерін талқылады.

1

2

3

«Алтын қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік дәрежесі болып табылады. 1995 жылдан бастап тағайындалып келеді. Онымен қазақстандық және шетелдік азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (1-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (2-сурет) тұрады.

«Ұлы Ніл» орденімен (3-сурет) Египет мемлекеті алдындағы айрықшы қызметі және екіжақты қарым-қатынастарды дамытқаны үшін шетел мемлекеттерінің басшылары марапатталады.

18 мамыр

Мемлекет басшысы Египет Араб Республикасының Шарм әл-Шейх қаласында өткен Таяу Шығыс жөніндегі Дүниежүзілік экономикалық форумының жұмысына қатысты.

Форумға 60 елден қатысқан 1,5 мың қатысушылардың ішінде 15 мемлекет және үкімет басшылары, 80-нен астам министрлер, ірі бизнесмендер мен қоғам қайраткерлері, сонымен қатар Америка Құрама Штаттары Президенті Дж. Буш, Иордания Королі Абдалла II бен Хусейн, Таяу Шығыстағы «Төрттіктің» (БҰҰ, ЕО, АҚШ және РФ) арнайы өкілі Т. Блэр, МАГАТЭ бас директоры М. әл-Барадеи, Дүниежүзілік банктің президенті Р. Зеллек бар.

Қатысушылардың талқылаған тақырыптары саясат мәселелері (Израиль-Палестина шиеленісін реттеу), сондай-ақ әлемдік қаржы дағдарысын жоюдың, мұнай ресурстарын тиімді пайдаланудың, әлеуметтік

кәсіпкерлікті дамытудың, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің жолдарын жасауға бағытталған экономикалық тақырыптар болды.

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік экономикалық форумның төрағасы К. Швабпен кездесті.

Мемлекет басшысы Таяу Шығыс жөніндегі Дүниежүзілік экономикалық форум аясында қазақстандық тараппен ұйымдастырылған Қазақстандық кешті ашты.

Қонақтар алдында сөз сөйлеген Қазақстан Президенті осы форумның құндылығы оның осы заманғы күрделі сынақтарға сайма-сай жауаптар қалыптастыру үшін өңірдің қуатты саяси, іскерлік және интеллектуалдық әлеуетін тартқандығы болып табылатындығын айтты. «Менің форумға және бүгінгі кешке қатысуым — Қазақстанның Таяу Шығыс елдерімен нағыз достық қатынастарының жарқын мысалы және ең тиімді ынтымақтастық пен өзара ықпалдастыққа біздің ортақ ұмтылысымыздың көрсеткіші», — деп атап өтті Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы Таяу Шығыс жөніндегі Дүниежүзілік экономикалық форум аясында Иордания Королі Абдалла II бен Хусейнмен кездесті.

Кездесуде тараптар қазақстандық-иордандық қарым-қатынас мәселелерін талқылап, маңызы зор өңірлік және халықаралық проблемалар бойынша пікір алмасты.

20 мамыр

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының жергілікті соттарының алқалары төрағаларын, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №594, «Қазақстан Республикасының прокуратура органдарында қызмет өткеру туралы ережені және Қазақстан Республикасының прокуратура органдары қызметкерлерінің антын бекіту туралы» №595 жарлықтарына қол қойды.

21 мамыр

Мемлекет басшысы «Е.Ә. Әбілдаевты Қазақстан Республикасының Канададағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №596, «Ә.І. Ахметовті Қазақстан Республикасының Тәжікстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №597, «М.С. Тәшібаевты Қазақстан Республикасының Француз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №598, «А.Б. Қарашев туралы» №599 жарлықтарына қол қойды.

22 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сапармен келген Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен кездесті.

Келіссөздерді ашқан Қазақстан басшысы елімізде Ресей Президентінің лауазымына кіріскеннен кейінгі алғашқы шетелдік сапарын Қазақстанға жасағанын жоғары бағалайтынын атап өтті.

Содан кейін делегациялар кеңейтілген құрамда келіссөздер жүргізіп, онда саяси, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың ахуалы мен болашағын талқылады.

Атап айтқанда, тараптар мұнай-газ кен орындарын бірлесіп игеру, мұнай мен газды тасымалдау, бірлескен мұнай-химия кәсіпорындарын құру, «Байқоңыр» кешенін пайдалану және ғарыш кеңістігін бірлесіп игеру, шекаралық ынтымақтастық жөніндегі жобаларды жүзеге асыруға байланысты мәселелерді талқылады.

Экономикалық байланыстарды тереңдету мақсатында Н.Ә. Назарбаев экономикалық ынтымақтастық және ықпалдастық туралы ұзақ мерзімді келісім әзірлеуді ұсынды.

Тараптар өзара мүдделестікке ие бірқатар халықаралық және өңірлік проблемалар жөнінде пікір алмасты. Сондай-ақ ТМД, ЕурАзЭҚ және ҰҚШҰ аясындағы, сонымен қатар БҰҰ, ЕҚЫҰ, ШЫҰ, АӨСШК және басқа да халықаралық ұйымдар мен форумдар аясындағы өзара іс-қимылды одан әрі дамыту қажеттігін аталып өтті.

Кездесу соңында Н.Ә. Назарбаев Д.А. Медведевті Астананың 10 жылдық мерейтойын атап өту шараларына қатысуға шақырды.

Сапар қорытындысы бойынша мемлекет басшылары Бірлескен мәлімдемеге қол қойды. Сондай-ақ Ресей Президентінің мемлекеттік сапары аясында бірқатар құжаттарға қол қойылды. Атап айтқанда, ресейлік «ГЛОНАСС» ғаламдық-навигациялық спутниктік жүйесін пайдалану және дамыту саласында ынтымақтасу туралы үкіметаралық келісімге, Қазақстан мен Ресей үкіметтерінің арасында ғарыш кеңістігін бейбіт мақсаттарда зерттеу және пайдалану саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге, Мәскеудің Чистопрудный бульвары, 3 мекен-жайындағы ғимаратты Қазақстан Республикасының меншігіне рәсімдеу туралы келісімге, «Ұлттық инновациялық қор» АҚ мен «Ресейдің нанотехнологиялар корпорациясы» мемлекеттік корпорациясы арасындағы өзара іс-әрекет туралы келісімге, «Қазақстанның даму банкі» АҚ мен «Ресей Федерациясының даму және сыртқы экономикалық қызмет (Сыртқы экономбанк) банкі» арасында ұзақ мерзімді несиелік желі туралы келісімге қол қойылды.

Келіссөздерден кейін президенттер бірлескен баспасөз конференциясын өткізді.

Ресей Президенті Д.А. Медведевтің лауазымын атқаруына кіріскеннен кейінгі өзінің алғашқы шетелдік сапарын нақ осы Қазақстанға жасауы Ресей басшылығының Қазақстанмен өзара қарым-қатынастарының қаншалықты маңызды екендігін көрсетеді.

23 мамыр

Мемлекет басшысы «А.А. Мусинов туралы» №600, «Қ.Е. Омаров туралы» №601 жарлықтарына қол қойды.

26 мамыр

Мемлекет басшысы Ақтөбе облысының әкімі Е.Н. Сағындықовты қабылдады. Ол облыстың әлеуметтік-экономикалық дамуы туралы баяндады.

Президент жергілікті атқарушы органның жұмысына оң баға берді, сонымен қатар облыста электр энергиясы, халықты ауыз сумен қамтамасыз ету, ауылдарды газдандыру проблемаларын шұғыл түрде шешу қажеттігін айтты.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі

Б.М. Сапарбаевты қабылдады. Ол қазақстандықтардың еңбек құқықтарын әлеуметтік қамтамасыз ету мен қорғау саласындағы Президент тапсырмаларының орындалу барысы және көші-қон, техникалық кадрларды даярлау салаларындағы жағдай туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовті қабылдады. Ол Президентке Астананың 10 жылдық мерейтойын атап өтуге дайындық мәселелері жөнінде есеп берді.

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары Конгресі Өкілдер палатасы Табиғи ресурстар жөніндегі комитетінің төрағасы Н. Рэйхэл бастаған бір топ конгрессмендерді қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты саяси және сауда-экономикалық ынтымақтастық мәселелер талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №34-IV Заңына қол қойды.

27 мамыр

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының бір топ депутатын қабылдады. Депутаттар құрамында Қ.С. Сұлтанов, Ғ. Есім, Е.И. Аман және С.Б. Ақылбай бар.

Кездесу барысында Қазақстанның экономикалық дамуының және қоғамдық-саяси өмірінің өзекті мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қостанай облысының әкімі С.В. Кулагинді қабылдады. Ол облыстың әлеуметтік-экономикалық дамуы және биылғы егіс науқанының барысымен таныстырды.

Мемлекет басшысы «Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы жанындағы Қазақстан

Республикасының тұрақты өкілдігін ашу туралы» №602 Жарлығына қол қойды.

28 мамыр

Мемлекет басшысы Алматы қаласының әкімі А.С. Есімовті қабылдады. Ол Алматы қаласының әкімшілік-аумақтық жүйесін жетілдіру жөніндегі Президент тапсырмасының орындалу барысы туралы, сондай ақ 2011 жылы Азиада өткізуге арналған инфрақұрылым құрылысының мәселелері жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасы арасындағы Қазақстан Республикасының Каспий теңізі және Әзірбайжан Республикасының аумағы арқылы мұнайды «Баку-Тбилиси-Джейхан» жүйесімен халықаралық нарықтарға тасымалдауға қолдау көрсету және жәрдемдесу жөніндегі шартты ратификациялау туралы» №35-IV Заңына қол қойды.

29 мамыр

Мемлекет басшысы «Б.С. Оспановты Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №604 Жарлығына қол қойды.

30 мамыр

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №605 Жарлығына қол қойды.

МАУСЫМ

Дс		2	9	16	23	30
Сс		3	10	17	24	
Ср		4	11	18	25	
Бс		5	12	19	26	
Жм		6	13	20	27	
Сн		7	14	21	28	
Жк	1	8	15	22	29	

2 маусым

Мемлекет басшысы «Ресей темір жолдары» ААҚ-ның президенті В.И. Якунинді қабылдады.

Әңгіме барысында халықаралық тасымал саласындағы Қазақстан-Ресей ынтымақтастығының дамуы және Қазақстан мен Ресей қатысушылары бола алатын жаңа көлік дәлізін құру мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, Қазақстан мен Ресей аумағы арқылы Қытайдан Еуропаға транзиттік жүк тасымалдауды ұйымдастыру туралы сөз болды.

3 маусым

Мемлекет басшысы «Н.Б. Онжанов туралы» №606, «Қазақстан Республикасы Президентінің Күзет қызметі туралы ережені бекіту туралы» №607 жарлықтарына қол қойды.

4 маусым

Мемлекет басшысы Атырау облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент қаланың «Балықшы» және «Жұмыскер» аудандарын байланыстырып тұратын Жайық өзені арқылы өтетін жаңа көпірдің салтанатты ашылуына қатысты және «Мұнайшы» спорт кешеніндегі жаңа жүзу бассейнін қарап шықты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне 2008 жылға арналған республикалық бюджетті нақтылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №36-IV, «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын толықтыратын Адамдарды, әсіресе әйелдер мен балаларды сатудың алдын алу мен жолын кесу және ол үшін жазалау туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №37-IV, «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын толықтыратын Мигранттарды құрлық, теңіз және әуе арқылы заңсыз әкелуге қарсы хаттаманы ратификациялау туралы» №38-IV, «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын толықтыратын Атыс қаруының, оның құрамдас бөліктері мен компоненттерінің, сондай-ақ оның оқ-дәрілерінің заңсыз дайындалуына және айналымына қарсы хаттаманы ратификациялау туралы» №39-IV,

«Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын ратификациялау туралы» №40-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «А.Қ. Жанқұлиев туралы» №609 Жарлығына қол қойды.

5 маусым

Мемлекет басшысы Атырау облысына жұмыс сапары барысында Жылыой ауданындағы Теңіз мұнай-газ кен орнында болып, екінші буындағы екі зауытты ашуға қатысты.

Олар сатылуға шығарылатын мұнай өндірісін елеулі арттыруға, табиғи газдың бөлінуін жүзеге асыруға, мұнайды күкірттен арылтып, тұрақтандыруға, сондай-ақ жоғары қаттық қысымды ұстап тұруды демеп, ұңғыманың тиімділігін арттыру үшін қышқыл газды қатқа қайта айдауға мүмкіндік береді.

Салтанатты рәсімге қатысушылар алдында сөз сөйлеген Президент бұл жаңа технологиялық кешеннің Қазақстанның мұнай-газ саласындағы аса ірі кешендердің бірі екендігін атап өтті. Жалпы құны 7 млрд. долларды құрайтын жаңа өндіріс орындары Теңіздегі мұнай өндіруді жылына 13 млн. тоннадан 25 млн. тоннаға дейін арттыруға мүмкіндік береді.

Өз кезегінде «Chevron Corporation» корпорациясы директорлар кеңесінің төрағасы Д. О'Райлли Н.Ә. Назарбаевқа компанияға көрсетілген сенім үшін алғысын білдірді және «Теңізшевройл» компаниясының құрылуының 15 жылдығына орай шығарылған естелік белгіні табыс етті. ТШО бас директоры Т. Леви жобалардың кеңейтілуінің ерекше белгісі — екінші деңгейлі зауыттардың пайдалануға берілгенінен кейін алынған алғашқы мұнайды табыс етті.

1993 жылы Қазақстанмен бірлесе отырып «Теңізшевройл» кәсіпорнын (ТШО) құрған «Chevron Corporation» корпорациясы — Қазақстанға жұмыс істеуге келген алғашқы шетелдік мұнай компаниясы. 1993 жылы компаниямен жасалған шарт кеңестік кезеңдегі ең ірі шарт болды. Өткен жылдар ішінде «Chevron Corporation» кен орындарын игеруге 20 миллиард доллардан аса қаржы құйды. Елдің бюджетіне салық және басқа төлемдер ретінде осынша қаражат түсті.

Қазіргі уақытта «Chevron Corporation» еліміздің екі ең ірі Теңіз бен Қарашығанақ мұнай жобаларының акцияларын иеленуші, сондай-ақ Каспий құбыры консорциумының (КҚК) ең үлкен жеке акционері болып табылады.

Түстен кейін Мемлекет басшысы өз жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі мүшелерімен бірқатар кездесулер өткізді.

«JP Morgan Chase» директорлар кеңесі төрағасының орынбасары Р. Ренвик өзінің компаниясы өткен жылдар ішінде Қазақстан экономикасына 15 млрд. доллар енгізгенін және алдағы 5 жыл ішінде де одан кем емес көлемде қаражаттар тартуға ниетті екенін хабарлады.

«Лукойл» ААҚ президенті В.Ю. Алекперов Президентпен геологиялық-барлау жұмыстары мен өндіріс көлемін арттыру жөніндегі перспективалық жоспарларды талқылады.

«AccessIndustries» компаниясы директорлар Кеңесінің Төрағасы Л.В. Блаватник Мемлекет басшысымен Атырау облысында жалпы сомасы 6 млрд. долларды құрайтын заманауи мұнай-химия кешенінің құрылысын салу туралы жоспарымен бөлісті.

«Chevron Corporation» корпорациясы директорлар кеңесінің төрағасы — бас атқарушы директор Д. О'Райлли өз компаниясының Қазақстанның батысындағы «Ескене-Құрық» бағыты бойынша мұнай құбыры құрылысына қатысуға мүдделі екендіктерін білдірді. Бұл мұнай құбыры бойынша Теңіз, ал болашақта Қашаған мұнайы да өтетін болады.

«Arselor Mittal» компаниясының бас атқарушы директоры Л. Миттал құны 4 млрд. доллар тұратын сортты прокат өндірісін іске қоса отырып, Теміртау қаласындағы зауыттың өндіріс көлемін екі есеге арттыруды жоспарлап отырғанын хабарлады.

6 маусым

Мемлекет басшысы Атырау қаласында өткен өз жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XIX пленарлық отырысына төрағалық етті.

Отырыстың басты тақырыбы Қазақстанның электрлі-энергетикалық саласының даму мәселелеріне арналды.

«Көтеріліп отырған мәселенің көкейкестілігі күмән тудырмайды, энергетика экономикалық өсім мен әлеуметтік дамудың маңызды бөлшегі болып табылады. Күн өткен сайын оның маңызы арта түсетін болады», — деді Н.Ә. Назарбаев кеңесті аша отырып. — Қазақстанда 2002 жылдан бастап электр қуатын

пайдалану үш есеге, ал орнатылған қуат көзі — 3,5%-ға артқан. Сол себепті бүгінде қолданыстағы станциялардың қоры жоққа сай болып тұрғандықтан, экономикаға, соның ішінде өнеркәсіпке энергия қуатын үнемдеп пайдалану арқылы жұмыс істеуге тура келеді. Мұндай жағдайдың өнеркәсіптің одан әрі дамуына, экономиканың әртараптандырылуына және халықтың өмір сүру деңгейінің көтерілуіне үлкен кедергі болуы мүмкін. Қазіргі таңда жаңа станциялар салу негізінде, сондай-ақ қолданыстағы станцияларды жаңғырту негізінде энергетикалық қуатты жылдам арттыратын мезгіл жетті». Энергетиканы одан әрі дамытудың келешегі зор бағыттарының қатарында Президент энергияны үнемдеуді ынталандыру мен жаңғыртылған энергия көздерін пайдалануды атап өтті.

Пікір алмасу қорытындысы бойынша Мемлекет басшысы Қазақстан Үкіметіне электрлі-энергетикалық саланың нарықтық қарым-қатынастарының даму тұжырымдамасын әзірлеуді және 2015 жылға дейін электр энергиясының және басқа да тиісті қызметтердің болжамды баға деңгейін бекітуді тапсырды.

Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі Қазақстанда жұмыс жасайтын шетел инвесторлары арасында тікелей байланысты қамтамасыз ету, сондай-ақ инвестициялық қызметтерге байланысты проблемалы сұрақтарды шұғыл турде шешуді қамтамасыз ету мақсатында Мемлекет басшысының 1998 жылғы 30 маусымдағы Жарлығымен құрылған.

Кеңес кеңесші-консультативтік орган болып табылады. Кеңесті оның қызметіне басшылық жасап, күн тәртібін бекітетін және отырыстарына қатысуды жүзеге асыратын Қазақстан Республикасының Президенті басқарады.

Кеңес шеңберінде салық салу, заңдылықтар сұрақтары, шетел инвесторларының ағымдағы қызметтері, Қазақстанның инвестициялық имиджін арттыру және мұнай-газ секторы мәселелері бойынша 5 біріккен жұмыс тобы қызмет атқарады.

Кеңестің отырысы жылына 1–2 рет өткізіледі.

Сол күні Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Санкт-Петербург қаласына аттанып, ТМД мемлекеттері басшыларының бейресми кездесуіне қатысты.

Саммит барысында мемлекет басшылары ТМД мемлекеттерінің одан әрі даму Концепциясын іске асыру жөніндегі негізгі іс-шаралар жоспарының орындалу барысын, оның ішінде 2020 жылға дейінгі ТМД-ның экономикалық даму стратегиясы жобаларының әзірлену барысын, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар кешенін, 2020 жылға дейінгі көлік саласындағы ынтымақтастықты дамытудың басым бағыттарын, Достастық органдарының қызметін жетілдіру және гуманитарлық саладағы ынтымақтастық мәселелерін талқылады.

Кездесуде сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев ТМД Экономикалық даму стратегиясында бірыңғай инновациялық кеңістікті қалыптастыруға баса көңіл аударған дұрыс екендігін атап өтті. Осыған байланысты Мемлекет басшысы Қазақстанның және ТМД төрағасы ретіндегі Қырғызстанның 2009 жылды келісілген энергетикалық саясат тақырыбына арнап, 2008 жылдың күзінде Бішкекте тиісті шешім қабылдау қажеттігі жөніндегі ұсынысын жеткізді.

Н.Ә. Назарбаев сөзінің қорытындысында әріптестерін құрметті мейман ретінде Астананың 10 жылдық мерейтойына қатысуға шақырды.

10 маусым

Мемлекет басшысы Франция Республикасында ресми сапармен болып, Канны қаласында орналасқан әлемге әйгілі «Thales» компаниясының аэроғарыштық кәсіпорнын аралаудан бастады. Н.Ә. Назарбаев «Thales» компаниясының президенті Д. Ранкпен және «Thales Alenia Space» еншілес компаниясының басшысы Р. Сезнекпен кездесті. Олармен бірге Қазақстан Президенті кәсіпорынның спутниктік жүйе, оны монтаждау және жүйені сынақтан өткізуге арналған бірегей, теңдесі жоқ құрал-жабдық шығарылатын негізгі өндіріс жайларында болды.

Кездесу барысында «Thales» басшылары Қазақстанмен ғарышты игеру саласындағы келешегі зор серіктес ретінде ынтымақтастықты барынша тереңдете түскісі келетіндіктерін және Қазақстандағы өндірістік инфрақұрылым мен жаңа технологияларды дамытуға қолдау көрсетуге әзір екендігін айтты.

«Thales» компаниясы — телекоммуникация саласындағы ақпараттық жүйелер, бағдарламалық қамтамасыз ету және электрондық жабдықтау бойынша Еуропадағы ең ірі өндіруші. Оның «Thales Alenia

Space» еншілес компаниясы Еуропалық Одақ елдері үшін ғарыштық спутниктердің негізгі тасымалдаушысы бола отырып, олардың өндірісіне мамандандырылған. Оның зерттемелерінің қатарында ғарыштық бағдарламаларда сан мәрте сыналған, Еуропадағы ең үздік жоғары рұқсаты бар оптикалық аппаратура болып табылатын Spacebus L 500 көпмақсатты тұғырнамасы және т.б. бар.
«Thales» компаниясы Қазақстанмен 1992 жылдан бастап ынтымақтастықта жұмыс істеп келеді және «KAZSAT-1» және «KAZSAT-2» қазақстандық жерсеріктерін жасаушылардың бірі болып табылады.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Франция Республикасының астанасы Париж қаласына барып, онда бірқатар кездесулер өткізді.

Н.Ә. Назарбаев алдымен Францияның бұрынғы Президенті Ж. Ширакпен кездесті. Әңгіме барысында Қазақстан Президенті Тұрақты даму және мәдениеттер диалогы қорын құрған Ж. Ширакпен екі ел арасындағы мәдени ынтымақтастық мәселелерін талқылады және оны 2009 жылы Астана қаласында өткізілуі жоспарланған Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысуға шақырды.

Кездесуден кейін Н.Ә. Назарбаев Франция Республикасы Парламентінің Ұлттық жиналысы орналасқан Бурбон сарайында болды. Мұнда Мемлекет басшысы Ұлттық жиналыс төрағасы Б. Аккуайемен кездесті.

Сол күні Қазақстан Президенті Франция Парламентінің Сенаты орналасқан Люксембург сарайында болып, қазақстандық жоғары мәртебелі қонақтың құрметіне орай ұйымдастырылған кешкі асқа қатысты.

11 маусым

Мемлекет басшысы Франция Республикасына ресми сапары барысында жоғары технологиялар саласында жұмыс істейтін «AREVA», «Aubert&Duval», «EADS», «Alstom» жетекші компаниялардың басшыларын қабылдады.

Н.Ә. Назарбаев инвестициялық ынтымақтастық саласында Қазақстанның бірлескен өндіріс орындарын, инфрақұрылымдық қызмет көрсетуді құру, технологияны трансферттеу, қазақстандық кәсіпорындарда тапсырыс орналастыру, инженер мамандар мен қызметшілерді оқытуға бағытталған индустриялық-инновациялық жобаларға басымдық беретінін атап өтті.

Түстен кейін Мемлекет басшысы Елисей сарайында ресми салтанаттан кейін Франция Республикасының Президенті Н. Саркозимен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында екі елдің сауда-экономикалық байланыстарын кеңейту перспективасы және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

Келіссөздер аяқталғаннан кейін мемлекет басшылары Қазақстан мен Францияның Стратегиялық әріптестік жөніндегі шартына қол қойды. Сонымен қатар сапар барысында екіжақты үкіметаралық және ведомстваралық құжаттарға, атап айтқанда — Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Франция Республикасының Үкіметі арасындағы туризм саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге, қазақстан-француз іскерлік кеңесін құру жөніндегі келісімге, көлік саласындағы ынтымақтастық жөніндегі меморандумға қол қойылды.

Кездесу соңында Н. Саркози Қазақстан-Франция ынтымақтастығын дамытуға қосқан мол үлесі үшін Қазақстан Президентін Францияның аса жоғары мемлекеттік наградасы — «Құрметті легионның Үлкен Крест орденімен» марапаттады.

«Құрметті легионның Үлкен Крест ордені» — 1802 жылы Наполеон Бонапартпен бекітілген, ол Франция мемлекеті алдындағы баға жетпес әскери немесе азаматтық істері үшін беріледі.

Күн соңында Мемлекет басшысы Франция Республикасының Премьер-министрі Ф. Фийонмен кездесті.

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевтің атына танымал жазушы Ш.Т. Айтматовтың мезгілсіз қайтыс болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Қырғыз халқының біртуар ұлы перзенті, әлем әдебиетінің алыбы, қазақ халқының үлкен досы, бүкіл түркі әлемінің зор мақтанышы — Шыңғыс Төреқұлұлы Айтматовтың өмірден озуына байланысты Сізге, Сіз арқылы бүкіл қырғыз халқына және марқұмның отбасына орны толмас ауыр қайғыларыңызға ортақтасып, көңіл айтамын.

Шығармалары дүниежүзінің 165 елінің тіліне аударылып, «Адамзаттың Айтматовы» деген атаққа ие болған дара дарынды қаламгер, ұлы ойшылдың әлемдік әдебиетте алатын орны тым өзгеше еді. Оның қаламынан туған әр шығарманы дүниежүзінің әдебиет сүйер қауымы әрдайым асыға күтіп, үлкен рухани ләззат алатын.

Жарты ғасырға жуық уақыт бойы әлемдік әдебиет додасын өзінің дара үнімен дүбірлетіп тұрған Шыңғыс Айтматовты өмірден озды деуге қимаймыз. Оның адамгершілік пен жақсылыққа үндейтін, ұлы гуманистік идеяларға толы шығармалары, жарқын дидары әрдайым адамзатпен бірге жасай беретініне ешбір күмән жоқ. Енді оның екінші — мәңгілік өмірі басталары анық.

Марқұмның топырағы торқа болып, нұры пейіште шалқысын!

Қош бол, аяулы Шыңғыс аға!», — делінген жедел-хатта.

12 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Қырғыз Республикасының елшілігінде болып, әлемге танымал жазушы Ш.Т. Айтматовтың қайтыс болуына байланысты Көңіл айту кітабына қолтаңба қалдырды.

Мемлекет басшысы елорданың 10 жылдық мерейтойына орай қала нысандарының мерекеге дайындық барысымен танысты. Президент елорда көшелерінің, алаңдары мен саябақтарының көріктендірілу барысымен танысып, «Қазақ елі» монументі, Есіл өзені арқылы өтетін көпір құрылыстары және басқа да қалалық инфрақұрылымдық нысандарда болды.

Құрылыс нысандарымен танысу барысында Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовке бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Б.Қ. Әміреевті Қазақстан Республикасының Түрік Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №610, «Б.С. Тасымовты Қазақстан Республикасының Египет Араб Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №611 жарлықтарына қол қойды.

13 маусым

Мемлекет басшысы «Азия қоғамының» төрағасы Р. Холбрукты қабылдады.

Р. Холбрук Мемлекет басшысына бүгін Астанада өткен Азия қоғамының халықаралық конференциясының қорытындысы жөнінде хабарлады.

Азия қоғамы АҚШ пен Азия-Тынық мұхиты елдері халықтарының арасында өзара түсіністік орнатуға бағытталған үкіметтік емес білім ұйымы ретінде 1956 жылы АҚШ-та құрылған. Қоғам қызметі өнер, мәдениет, саясат және бизнес салаларында жүзеге асырылады. Ұйымның штаб-пәтері Нью-Йорк қаласында орналасқан.

2005 жылғы маусым айында Азия қоғамы Алматы қаласында «Қазақстан инвестициялардың жаңа толқынын тартуда: белсенді ету және тұрақты өсу стратегиясы» атты халықаралық бизнес-конференцияны ұйымдастырды.

Мемлекет басшысы «Мәдени мұра» бағдарламасын іске асыру жөніндегі Қоғамдық кеңестің кеңейтілген отырысына төрағалық етті. Онда 2007–2009 жылдарға арналған салалық бағдарламаның орындалу барысы қаралды.

Отырыс барысында Қоғамдық кеңес мүшелері — Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Р.Б. Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының директоры М.Х. Әбусейітованың, Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Ә.Х. Марғұлан атындағы археология институтының директоры К.М. Байпақовтың, мәдениеттанушы М.М. Әуезовтің, «Қазақ энциклопедиясы» баспасының директоры Б.Ғ. Аяғанның, Президенттік мәдениет орталығының директоры М.Ж. Жолдасбековтің, академик Ә.Н. Нысанбаевтың және т.б. баяндамалары тыңдалды.

Отырысты қорытындылай келе, Н.Ә. Назарбаев елдің мәдени-тарихи мұрасын одан әрі зерттеп, сақтап және қалпына келтіру үшін 2009–2011 жылдарға арналған «Мәдени мұра» стратегиялық ұлттық жобасының Тұжырымдамасын жасауды тапсырды.

Отырыс аяқталғаннан кейін Президент «Мәдени мұра» бағдарламасы аясында жүргізілген жұмыстардың нәтижесін көрсететін көрмемен танысты. Мемлекет басшысына сондай-ақ «Мәдени мұра» ақпараттық-танымдық веб-порталы көрсетілді.

2004 жылғы 13 қаңтарда Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен 2004–2006 жылдарға арналған «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасы қабылданған болатын. Оны жүзеге асырған жылдары ерекше тарихи-мәдени маңызға ие 35 архитектуралық ескерткіштер қалпына келтірілді. 30 археологиялық және 17 қолданбалы ғылыми-зерттеу жобалары іске асырылды. Батыс Еуропа, АҚШ, Жапония, Түркия, Египет, Қытай, Ресей және Армения елдерінде жүргізілген ізденіс жұмыстарының нәтижесінде Қазақстан тарихына қатысты 5 мыңға жуық құнды мәліметтер табылып, олардың көшірмелері елге әкелінді. Археологтар 32 ескі қалашықтар, елді мекендер мен қорғандарда зерттеу жұмыстарын жүргізді. Мемлекеттік маңызға ие тарихи-мәдени ескерткіштердің жаңа Мемлекеттік Тізімі дайындалып, оған 218 нысан енгізілді.

Екінші кезеңде 2007–2009 жылдарға арналған «Мәдени мұра» салалық бағдарламасы жасалып, Қазақстан Республикасының Үкіметінің 2007 жылғы 10 желтоқсандағы Қаулысымен бекітілген болатын. Оның аясында 2007–2008 жылдар аралығында тарихи және мәдени 16 ескерткіш қалпына келтірілді; ел аумағындағы 39 қалашықтар, мекендер мен қорғандарда археологиялық зерттеулер жүргізілді; Қазақстанның тарихы, археологиясы, этнографиясы мен мәдениетінің мәселелері бойынша бірегей материалдарды басып шығару жалғастырылды.

Бағдарламаны одан әрі дамыту Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 6 қарашадағы Қаулысымен бекітілген 2009–2011 жылдарға арналған «Мәдени мұра» стратегиялық ұлттық жобасы Тұжырымдамасынан көрініс тапты.

Мемлекет басшысы «Е.Б. Бөлегеновті Қазақстан Республикасының Испания Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №612, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 29 мамырдағы №335 Жарлығына өзгеріс мен толықтыру енгізу туралы» №613 жарлықтарына қол қойды.

14 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласының «жасыл аймағын» құру барысымен танысты.

Астана қаласының айналасына «жасыл аймақ» құру міндеті Н.Ә. Назарбаевпен елорданы ауыстырған сәттен бастап алға қойылған болатын. Содан бері жыл сайын қаланың айналасына 5 мың гектарға дейін жасыл көшеттер отырғызылып келеді. Қазіргі уақытта отырғызылған ағаштардың жалпы аумағы 50 мың гектардан асады.

16 маусым

Мемлекет басшысы «Қазатомөнеркәсіп» Ұлттық атом компаниясы» АҚ президенті М.Е. Жәкішевті қабылдады. Ол компанияның жұмыс нәтижесі мен қызметін кеңейту перспективасы жөнінде баяндады. Атап айтқанда, 2008 жылғы 10–11 маусымда Францияда қол қойылған келісім мен Президенттің 2008 жылғы 19–20 маусымда жоспарланған Жапонияға сапарының негізіндегі «Қазатомөнеркәсіптің» даму стратегиясы талқыланды. Сондай-ақ компанияның отын-жанармай нарығындағы үлесін арттыруға және оны реакторлық құрылым нарығына шығаруға қатысты жоспары қарастырылды.

Мемлекет басшысы Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институтының ректоры Ш.К. Беркімбаеваны қабылдады.

Кездесу барысында жоғары білім беру саласының, ауылдық жерлерге оқытушы мамандарды даярлаудың бірқатар мәселелері талқыланды.

17 маусым

Мемлекет басшысы өз жанындағы Мемлекеттік басқару академиясында өткен «Еліміздің бәсекелестігін арттырудағы мемлекеттік қызметтің рөлі» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференциясына қатысты.

Конференция жұмысына қатысушылардың арасында Франция, Ұлыбритания, Германия, Ресей, Сингапурдың мемлекеттік басқару саласының 14 шетелдік сарапшылары болды.

Н.Ә. Назарбаев сөйлеген сөзінде Қазақстандағы мемлекеттік қызмет үлгісін реформалаудың негізгі әдістемелерін белгілеп берді. Олардың ішінде ол жаңа кадр саясатының негізгі ережелерін әзірлеу мен бақылауға, саяси қызметкер мен әкімшілік мемлекеттің қызметтің айқын жіктелуіне, екі негізгі корпустан тұратын әкімшілік мемлекеттік қызметті қалыптастыруға жа-уапты Ұлттық комиссия құру қажеттігін атап өтті.

«Отанға қызмет ету мемлекеттік қызмет пен барша патриоттардың басты мәніне айналуы тиіс. Әйтпесе барша қазақстандықтардың бізден күтер барлық ең озық және мінсіз әзірленген жобаларымыз ешқандай

нәтижеге әкелмейді. Ал біз, яғни мемлекет солар үшін қызмет етеміз», — деді Президент (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Үкіметі мүшелерімен жұмыс кеңесін өткізіп, онда бірқатар өзекті экономикалық мәселелер талқылады.

Кеңестің күн тәртібінде азаматтардың тұрғын үй құрылысына үлестік қатысуы, азық-түлік қауіпсіздігі, әлемдік экономикалық дағдарыс жағдайында шағын және орта бизнеске қолдау көрсету мәселелері қаралды.

Кеңесте Индустрия және сауда министрі В.С. Школьник пен Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаев баяндады.

Кеңес қорытындысы бойынша Президент баспасөз үшін елдегі экономикалық ахуал туралы арнайы мәлімдеме жасады.

Мемлекет басшысы Таяу Шығыстағы «төрттіктің» (БҰҰ, ЕО, АҚШ және РФ) арнайы өкілі Т. Блэрді қабылдады.

Кездесу барысында тараптар Таяу Шығыстағы жағдай жөнінде пікір алмасты. Президент Қазақстанның Таяу Шығыс мәселесінің Израильдің қауіпсіздікте және көршілерімен бейбіт өмір сүруге деген құқын және палестина халқының тәуелсіз мемлекет құру жолындағы өзін-өзі тануға деген заңды құқын, босқындар мен аумақтардың қайтарылуын ескере отырып, әділ әрі бәрін толық қамту арқылы шешілетініне қолдауын жеткізді.

Мемлекет басшысы сұхбаттасының назарын Қазақстанның АӨСШК, Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезі сияқты сыртқы саясаттағы бастамаларына аударды.

Н.Ә. Назарбаев жуық уақытта ғана Дінаралық қайырымдылық қорын құрған Т. Блэрді 2009 жылы Астанада өтетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысуға шақырды.

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік банктің президенті Р. Зеллекті қабылдады.

Кездесу барысында банк пен Қазақстанның арасындағы бірлескен жобалар талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Конституциялық кеңесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №41-IV, «Қылмыстық сот ісін жүргізуге қатысушыларды қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» №42-IV, «Биологиялық әртүрлілік туралы конвенцияға биологиялық қауіпсіздік жөніндегі Картахен хаттамасын ратификациялау туралы» №43-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 29 маусымдағы №645 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №614, «Астананың 10 жылдығы» мерекелік медалімен наградтау туралы» №615 жарлықтарына қол қойды.

19 маусым

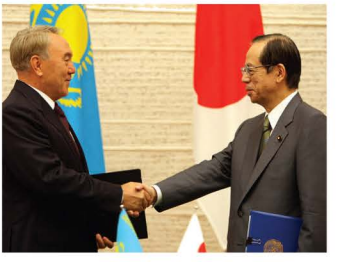

Мемлекет басшысы Жапонияда ресми сапармен болып, осы елдің астанасы Токио қаласында Император Акихитомен кездесті.

Шағын құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екіжақты экономикалық ынтымақтастық мәселелері мен өзекті халықаралық проблемалар бойынша пікір алмасты.

Кездесу аяқталған соң, Н.Ә. Назарбаев Императордың екі ел халықтарының арасындағы достық пен өзара түсіністікті нығайтуға қосқан жеке үлесін назарға ала отырып, Ұлы Мәртебеліні Қазақстанның ең жоғарғы мемлекеттік наградасы — «Алтын қыран» орденімен наградтау туралы жарлыққа қол қойғанын жеткізді және оны Қазақстанға сапармен келуге шақырды.

Өз кезегінде Император ядролық қарусыздану ісіндегі аса көрнекті үлесі, халықаралық бейбітшілік пен қауіпсіздікті нығайту және толеранттылық пен ұлтаралық үйлесім жөніндегі жаһандық бастамалары үшін Қазақстан Президенті Жапонияның жоғары мемлекеттік наградасы — Үлкен лентадағы Хризантема (Бақытгүл) орденімен марапаттады.

1

2

«Алтын қыран» ордені Қазақстан Республикасының ең жоғарғы дәрежелі ерекшелік дәрежесі болып табылады. 1995 жылдан бастап тағайындалып келеді. Онымен қазақстандық және шетелдік азаматтар Қазақстан Республикасына сіңірген айрықша мемлекеттік қызметі үшін марапатталады. Орден жұлдыздан (1-сурет) және ілмекті алқалық белгіден (2-сурет) тұрады.

3

Үлкен лентадағы Хризантема (Бақытгүл) ордені (3-сурет) 1877 жылы бекітілген. Онымен тек императорлық, корольдік және жоғары топтағы ақсүйектер отбасыларынан шыққан жапондық және шетелдік азаматтар, сондай-ақ шетел мемлекеттерінің басшылары мемлекеттік, қоғамдық және қайырымдылық қызметтегі жетістіктері үшін, сонымен бірге жер шарында бейбітшілік пен келісімді қамтамасыз етуге қосқан зор үлесі үшін марапатталады.

Сол күні Мемлекет басшысы Жапонияның Парламенті палаталарының басшыларымен — Өкілдер палатасының (төменгі палата) спикері Й. Конномен және Кеңесшілер палатасының (жоғары палата) спикері С. Эдамен кездесті.

Кездесулер барысында екі ел арасында, соның ішінде заң шығарушы органдар деңгейінде де саяси байланыстарды нығайту перспективалары; екіжақты экономикалық ынтымақтастықты дамыту; білім беру, денсаулық сақтау, мәдениет салаларындағы өзара ықпалдастық мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Қазақстанмен ынтымақтастықты дамытуға мүдделі Жапонияның іскер топтар өкілдерімен кездесті.

Кездесуге Жапонияның Экономика, индустрия және сауда министрі А. Амари бастаған бүкіл әлемге танымал компанияларының басшылары — «Sumitomo Corporation», «Marubeni Corporation», «Toshiba», «Kansai Electric Power Company Inc.», «Tokio Electric Power Company Inc.», «Mitsui&Co Ltd», «Itochu Corporation», «Mitsubishi Corporation», «INPEX» басшылары қатысты.

Кездесу барысында олардың Қазақстанның қайта өңдеу кешенін, машина жасауды, энергетика, көлік және коммуникация инфрақұрылымын, құрылысты, фармацевтиканы дамыту жобаларына қатысуы талқыланды.

Кездесу аяқталғаннан кейін Н.Ә. Назарбаев бірқатар жапондық бизнесмендермен екіжақты келіссөздер жүргізді.

20 маусым

Мемлекет басшысы Жапонияға ресми сапары барысында ел Премьер-министрі Я. Фукудамен кездесті.

Кездесу барысында Қазақстан-Жапония ынтымақтастығының перспективалық бағыттары, оның ішінде — жоғары технологиялар, машина жасау, энер-

гетика, көлік және коммуникациялық инфрақұрылым, құрылыс салаларындағы бағыттар талқыланды.

Келіссөздер қорытындысы бойынша Н.Ә. Назарбаев пен Я. Фукуда екі елдің арасындағы ынтымақтастықты табысты дамытуға деген берік ниеттерін білдіріп, Бірлескен мәлімдемеге қол қойды.

Сапар аясында үкіметаралық деңгейде Қазақстан Республикасы және Жапония арасындағы екіжақты салық салудан құтылу және салықтан жалтаруды болдырмау жөніндегі конвенция жобасына Қазақстан Республикасы мен Жапония арасындағы меморандумға және Сауда мен инвестицияны дамыту саласындағы өзара ынтымақтастық меморандумына қол қойылды. Мемлекет басшысы сондай-ақ Қазақстанның Киото хаттамасын ратификациялау мүмкіндігін қарастыруда екендігін айтып өтті.

Киото хаттамасы — 1997 жылғы желтоқсан айында Киото қаласында (Жапония) БҰҰ-ның Климаттың өзгеруі туралы Негіздемелік конвенциясына толықтыру ретінде қабылданған халықаралық құжат. Ол дамыған елдер мен ауыспалы экономикасы бар елдерді 1990 жылға қарағанда 2008–2012 жылдары парник газы шығарындыларын азайтып, шектеуге міндеттейді.

Киото хаттамасы — жаһандық экологиялық проблемаларды шешуге нарықтық тетіктерді пайдаланатын алғашқы халықаралық құжат. Бұл квота — шығарындыларды тастауға рұқсат саудасы. Егер ел өз квотасын толық жұмсамаса, онда ол өзінің «бос» квотасын басқа елге беруіне немесе сатуына болады.

Сол күні Мемлекет басшысы Фучу қаласында орналасқан «Toshiba» компаниясының өндірістік кешенін аралап шықты. Президент лифт әзірлеу орталығымен, бақылау жүйесі залымен және энергиямен қамтамасыз ету және локомотивті цех басқармасымен танысты.

Мемлекет басшысы «Е.К. Баударбек-Қожатаев туралы» №616 Жарлығына қол қойды.

24 маусым

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының Сыртқы істер министрі Ян Цзечиді қабылдады.

Кездесу барысында қазіргі заманғы жағдайларда екі елдің тұрақтылығын, қауіпсіздігі мен өркендеуін

қамтамасыз етудің маңызды факторы болуы тиіс Қазақстан-Қытай стратегиялық әріптестігінің өзекті мәселелері талқыланды.

Н.Ә. Назарбаев Қытай халқына, жуық маңда ғана Қытайда болған табиғи апатқа орай Қазақстан халқы атынан көңіл айтты. Әрі біздің республикамыздың көрші мемлекетке әрдайым қолдау көрсетуге дайын екендігін жеткізді.

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында ішкі саясат және идеологиялық жұмыс мәселелері жөнінде кеңесті өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасы Премьер-министрі, Президенті Әкімшілігінің басшылары, Үкіметінің мүшелері, Президентке тікелей есепті мемлекеттік органдарының басшылары, Астана, Алматы қалалары мен облыс әкімдері қатысты.

Кеңес барысында орталық және жергілікті атқарушы органдар басшыларының есептері тыңдалып, ұлтаралық және конфессияаралық қатынас, тіл, көші-қон саясаттары салалары мен шетелдік кәсіпорындардағы қазақстандық азаматтар құқықтарының сақталуы мәселелері,сондай-ақ басқа да мәселелер талқыланды.

Сонымен қатар елорданың 10 жылдық мерейтойына дайындық барысы туралы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовтің есебі тыңдалды.

Кеңесті қорытындылай келе, Президент ішкі саясаттың жаңа тұжырымдамасын және осы саланың 3 жылдық іс-қимыл жоспарын әзірлеуді тапсырды.

Мемлекет басшысы «Бірыңғай кеден аумағын құру және кеден одағын қалыптастыру туралы шартты ратификациялау туралы» №44-IV, «Кеден одағының комиссиясы туралы шартты ратификациялау туралы» №45-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне түзеу мекемелерін күзету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №46 IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Д.Х. Бақышев туралы» №617, «Д.Ә. Бердәлиевті Қазақстан Республикасының Корея Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №618, «Б.С. Сәрсенбаев туралы» №619 жарлықтарына қол қойды.

25 маусым

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Сарыағаш ауданындағы қайтадан салынған Қызыләскер елді мекенінде болды. Бұл елді мекен 2008 жылғы ақпан айында су тасқынының нәтижесінде зардап шеккен болатын.

2008 жылдың ақпанында Оңтүстік Қазақстан облысына қарасты Арыс, Сарыағаш, Ордабасы аудандарының 49 елді мекендері су тасқынынан зардап шекті. Табиғи апат нәтижесінде 3 мыңға жуық үй, 9 мектеп, 6 аурухана қирап, газ құбырлары мен электр берілісінің желілері істен шыққан еді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына толықтыру енгізу туралы» №47-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №620, «Жан-Клод Юнкерді I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №621, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 11 қазандағы №1459 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №622 жарлықтарына қол қойды.

26 маусым

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында тарихи отанына оралған қандастарымызға арналып Шымкент қаласында салынып жатқан «Асар» шағын ауданының құрылыс барысымен танысты және «Hyper House» атты жаңа сауда орталығында болып, жергілікті тауар өндірушілердің азық-түлік көрмесіне қатысты.

Сапар қорытындысы бойынша Президент Үкіметке ел экономикасының азық-түлік саласын жедел дамытуға қатысты мемлекеттік бағдарлама әзірлеуді тапсырды.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласына оралып, Қазақстанға ресми сапармен келген Ұлы Люксембург Герцогтігінің Премьер-министрі Ж.К. Юнкерді қабылдады.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екіжақты ынтымақтастық мәселелерін талқылап, соңында Бірлескен мәлімдемеге қол қойды.

Кездесу кезінде Ж.К. Юнкер Қазақстан Президентіне екіжақты қатынастарды дамытуға қосқан үлесі үшін «Емен тәжі» Үлкен Крест орденін салтанатты түрде табыс етті.

Өз кезегінде Н.Ә. Назарбаев Люксембург Премьер-министрін I дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

1

2

3

4

«Достық» ордені 1995 жылы шығарылған. Екі дәрежесі бар. Онымен қоғамда өзара келісімді сақтау бойынша жемісті еңбек еткен, халықтар арасындағы бейбітшілік, достық және ынтымақтастықты нығайтуға айрықша үлес қосқан қазақстандық және шетелдік азаматтар марапатталады.

I-ші дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және аспалы лентаға тағылған орден белгісінен (2-сурет), I-ші дәрежелі «Достық» ордені — төске тағатын орден белгісінен (3-сурет) тұрады.

«Емен тәжі» ордені (4-сурет) 1841 жылы Нидерланды Королі, Люксембургтің Ұлы Герцогі Вильгельм II-мен бекітілген. Онымен Люксембург халқының алдында азаматтық және әскери еңбегін сіңірген, сондай-ақ зор шығармашылық табыстарға жеткен тұлғалар марапатталады. Ерекше жағдайларда орден шетел азаматтарына беріледі.

Мемлекет басшысы «Азаптауларға және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе арнамысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлеріне қарсы конвенцияға факультативтік хаттаманы ратификациялау туралы» №48-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 27 қыркүйектегі №217 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №623, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 25 қыркүйектегі №1193 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №624 жарлықтарына қол қойды.

27 маусым

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Қырғыз Республикасы Ыстықкөл, Талас,

Шу облыстарының Қазақстан Республикасымен шекаралас аудандарының және Қазақстан Республикасы Алматы, Жамбыл облыстарының Қырғыз Республикасымен шекаралас аудандарының аумақтары шегінде Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасының үшінші мемлекеттердің азаматтарына берілетін туристік визаларын өзара тану туралы келісімді ратификациялау туралы» №49-IV, «Қазақстан Республикасының Қылмыстық, Қылмыстық іс жүргізу кодекстеріне және Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне есірткінің заңсыз айналымы саласындағы жауапкершілікті күшейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №50-IV заңдарына қол қойды.

29 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының жыл сайынғы 17-ші сессиясының ашылуына қатысты.

Сессияға қатысушылар алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев ЕҚЫҰ-ның бүгінгі күн тәртібінің өзекті мәселесі оны жаңа халықаралық болмысқа бейімдеу болып табылады деп мәлімдеді. Өз кезегінде, Қазақстанның 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық ету туралы шешімі елімізді «Еуропаға жол» атты арнаулы бағдарламаны әзірлеуге жетеледі. Ол энергетика, көлік транзиті, технологиялар трансферті, білім, гуманитарлық ынтымақтастық саласында Еуропа елдерімен кең тұрғыда іс-қимыл жасаудағы мүдделілігімізді білдіреді (Қосымшаны қараңыз).

Сессия соңында Қазақстан Президенті ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының төрағасы Й. Леннмаркермен, ЕҚЫҰ-ның аз ұлттар істері жөніндегі Жоғарғы комиссары К. Воллебекпен, сондай-ақ Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық жөніндегі бірлескен комиссия төрағасы Э. Хастингс басшылық еткен АҚШ Конгресі делегациясымен екіжақты кездесулер өткізді.

ЕҚЫҰ-на төрағалық ету қарсаңында Мемлекет басшысының 2008 жылғы 29 тамыздағы Жарлығымен бекітілген 2009–2011 жылдарға арналған «Еуропаға жол» мемлекеттік бағдарламасын жасап, қабылдады. Онда еуропалық интеграция және институционалдық-құқықтық реформалар тәжірибесіне сүйенудің, технологиялық, энергетикалық, көлік, сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық, сондай-ақ өмір

сапасы саласындағы ынтымақтастықты тереңдетуді қосқанда, Қазақстан Республикасының Еуропаның жетекші елдерімен саяси, экономикалық және мәдени байланыстарының басымдықтары белгіленген.

30 маусым

Мемлекет басшысы Астана қаласының 10 жылдығына арналған мерекелік іс-шараның бастамасы болып табылатын «Атамекен» қорғандық кешенінде Мемлекеттік туды көтеру рәсіміне қатысты. Елдің бас жалауымен қатар елорданың туы да көтерілді. Рәсімді аяқтай келе, Н.Ә. Назарбаев Астананың 10 жылдығына арналған естелік кітабына қолтаңба қалдырды.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Цирк ғимараты алдындағы алаңда болып, Қарағанды облысы жүргізген елорданың 10 жылдығына сыйлық ретіндегі цирктің алаңын абаттандыру жұмысымен танысты.

Мемлекет басшысы Елорданың 10 жылдығына арналған мерекелік шаралар аясында Астана қаласының алғашқы құрылысын салушылармен кездесіп, оларды «Астананың 10 жылдығы» мерейтойлық медалімен марапаттады.

Өз кезегінде алғашқы құрылысшылардың тілегі бойынша Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов Н.Ә. Назарбаевқа мерейтойлық медальды табыс етті.

«Астананың 10 жылдығы» мерейтойлық медалі Астана қаласының 10-жылдығының құрметіне 2008 жылы бекітілген.

Мерекелік медальмен Қазақстан Республикасы мен оның астанасының дамуы мен қалыптасуына елеулі үлес қосқан Қазақстан Республикасының азаматтары және шетел азаматтары марапатталады.

ШІЛДЕ

Дс		7	14	21	28
Сс	1	8	15	22	29
Ср	2	9	16	23	30
Бс	3	10	17	24	31
Жм	4	11	18	25	
Сн	5	12	19	26	
Жк	6	13	20	27	

АСТАНА

1 шілде

Мемлекет басшысы Алматы қаласының әкімдігімен қайта құрылымдалған Астана қаласындағы «Жастар» алаңында болып, қазақстандықтарды елорданың 10 жылдығына арналған мерекенің басталуымен құттықтады.

«Жастар» алаңын қайта құрылымдау Алматы қаласының әкімдігімен жүзеге асырылды. Қайта құрылымдалған аумақтың жалпы көлемі 22,5 мың шаршы метрді, көгалдандырылған алаң аумағы 7105 шаршы метрді құрайды. Жаңартылған алаңға түнгі иллюминациямен жабдықталған 3 жаңа субұрқақ көрік беріп тұр.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Республикалық диагностикалық орталықта болып, диагностикалау мен түрлі ауруларды емдеуге арналған заманауи шетелдік құрал-жабдықтармен жарақталған лор-кабинеттер және ультрадыбыстық зерттеу кабинеттерінің жұмысымен танысты.

Республикалық диагностикалық орталық Астана қаласында құрылып жатқан 6 медициналық кластер нысанының бірі. Кластер құрамына сондай-ақ Республикалық нейрохирургия ғылыми орталығы, Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы, Республикалық балаларды оңалту орталығы, Республикалық медициналық жедел жәрдем ғылыми орталығы және Республикалық кардиохирургиялық орталық кіреді.

Республикалық диагностикалық орталық 30-дан аса дәрігерлік мамандықтар бойынша жаңа медициналық технологиялар мен заманауи диагностика әдістерін қолдана отырып, жоғары мамандандырылған диагностикалық және кеңестік көмектерді көрсетеді. Орталық құрылымында үлкендер мен балаларға арналған кеңес беру бөлімдері, функционалдық диагностика және ядролық медицина бөлімі, клиникалық-диагностикалық зертхана бар. Орталық күніне 500 адамға дейін қабылдай алады.

Мемлекет басшысы Қарағанды облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Қарағанды қаласында Бұхар жырау ескерткішінің ашылу рәсіміне қатысып, бұл қарағандылықтардың ғана емес, бүкіл еліміздің мәдени өміріндегі елеулі оқиға екендігін атап өтті.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев Теміртау қаласына келіп, сортты прокат цехын салтанатты түрде ашты.

Металлургтер алдында сөз сөйлеген Президент жаңа заманауи цех Қазақстан елордасының 10 жылдығына арналған керемет тарту екендігін айтты және көп ұзамай екінші желінің құрылысын салу мәселесінің шешілетіндігіне сенім білдірді. Бұл серпінді жоба сортты прокатты өндіру көлемін 2,5 есеге арттыруға және оны 1 млн. тоннаға жеткізуге мүмкіндік беретін «Қазақстанның 30 корпоративті көшбасшысы» мемлекеттік бағдарламасына енгізілді.

Жұмыс сапарының соңында Мемлекет басшысы «Металлург» стадионында Теміртау қаласының тұрғындарымен кездесті. Кездесу барысында Елбасы қарағандылықтарға металлургиялық комбинатты дамыту, кәсіпорын қызметкерлерінің әл-ауқатын жақсарту, тұрғын үй құрылысын салу жөніндегі жоспарлары туралы әңгімеледі және «Арселор Миттал Теміртау» АҚ басшылығына «XXI ғасырдың зияткерлік мектептерінің» құрамына енетін жаңа мектеп құрылысын салуды тапсырды.

Мемлекет басшысы «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы бірлескен әскери оқу-жаттығулар өткізу туралы келісімді ратификациялау туралы» №51-IV, «1995 жылғы 10 ақпандағы Тексеру және метрологиялық аттестациялау мақсатында алып өтілетін нормативтік құжаттарды, эталондарды, өлшеу құралдарын және стандарттық үлгілерді алып өткені үшін кеден бажын, салықтар төлеуден және арнайы рұқсат беруден босату туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №52-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Жастар саясаты жөніндегі кеңес құру туралы» №625, «Қазақстан Республикасында техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2008–2012 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы туралы» №626 жарлықтарына қол қойды.

2 шілде

Мемлекет басшысы Астананың 10 жылдық мерейтойына сыйлық ретінде Маңғыстау облысының шеберлерімен безендірілген «Нұр Астана» орталық мешітінің жанындағы гүлзарды және зергерлік әшекейлер экспозициясын аралап көрді.

Сондай-ақ Президент Қазақстанның Әскери-теңіз күштерінің офицерлері — Ақтау қаласындағы Әскери-теңіз институтының үздік түлектерімен кездесті.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Қазақ гуманитарлық заң университетінің (ҚазГЗУ) жаңа ғылыми-білім беру кешенінде болды.

Н.Ә. Назарбаев кешен ғимаратын, оқу дәрісханаларын, университет мұражайын, Ислам және еуропалық құқық орталықтарын аралап көрді.

ҚазГЗУ-нің студенттер және оқытушылар қауымымен кездесуде Н.Ә. Назарбаевқа құрметті профессор мантиясы табыс етілді.

ҚазГЗУ Қазақстан Республикасы Президентінің Жарлығымен 1994 жылы құрылған. 2001 жылы бас кеңсесі Алматы қаласынан Астана қаласына көшірілді. Жаңа ғимарат құрылысы 2006 жылғы маусымда басталған болатын. Оның жалпы аумағы 32 мың шаршы метрді құрайды. Кешенде 400-ден аса оқу дәрісханалары, 15 компьютерлік сыныптар, 3 лекция залы, спорт залы мен басқа да қосалқы орынжайлар бар.

Мемлекет басшысы «Ақорда» резиденциясы мен Бейбітшілік пен келісім сарайының ортасында орналасқан Президенттік саябақтың екінші кезеңінің ашылуына қатысты.

«Бұл керемет саябақтың аумағы үлкен — 83 гектарды алып жатыр. Мұндай саябақ Қазақстанда бұрын-соңды болмаған. Мен барлықтарыңызды саябақтың ашылуымен құттықтаймын. Біз абаттандыру жұмыстарын жалғастыра отырып, саябақ аумағын бұдан да кеңейтетін боламыз. Бірақ барлығына уақыт керек. Келешекте бұл саябақ елорданың барлық тұрғындары мен қонақтары үшін сүйікті демалыс орнына айналады деп ойлаймын», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы ЕҚЫҰ төрағасы — Финляндия Республикасының Сыртқы істер министрі А. Стуббті қабылдады.

Кездесу барысында 2010 жылы Қазақстанның ЕҚЫҰ-ға төрағалық етуі жөнінде пікір алмасулар болды, сондай-ақ Қазақстан мен Финляндия арасындағы сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту перспективасы талқыланды.

А. Стубб Қазақстан басшысына Финляндия Республикасының Президенті Т. Халоненнің 2009 жылы Финляндияға ресми сапармен келуі туралы арнайы шақыруын жеткізді.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 17 мамырдағы №1096 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №627 Жарлығына қол қойды.

3 шілде

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімдігінде өткен елорданы дамыту мәселелері жөніндегі кеңеске төрағалық етті.

Президент Астана әкімі И.Н. Тасмағамбетовтің Астана қаласын дамыту жөнінде 2008 жылғы 26 наурызда өткен кеңесте Президент жүктеген міндеттердің орындалу барысы туралы есебін тыңдады.

Кеңес қорытындысы бойынша Н.Ә. Назарбаев Үкімет пен Астана әкімдігіне елорданы одан әрі дамытуға қатысты бірқатар нақты тапсырмалар жүктеді.

Мемлекет басшысы «Кешірім жасау туралы» №628 Жарлығына қол қойды.

4 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстанның аймақтары Астана қаласына сыйға тартқан жаңа нысандарды аралап көрді.

Президент «Еуразия» монументін, сондай-ақ ұлы ақын Ж. Жабаевтың, Кеңес Одағының Батыры Б. Момышұлының, Кеңес Одағының Батыры Ә. Молдағұлованың ескерткіштерін тамашалады.

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында Астана, Алматы қалаларының әкімдерін және облыс әкімдерін «Астананың 10 жылдығы» мерейтойлық медальдарымен марапаттады және оларға елорданың 10 жылдығына дайындық жұмыстарына қатысқандары үшін алғысын білдірді.

«Астананың 10 жылдығы» мерейтойлық медалі Астана қаласы 10 жылдығының құрметіне 2008 жылы бекітілген.

Мерекелік медальмен Қазақстан Республикасы мен оның астанасының дамуы мен қалыптасуына елеулі үлес қосқан Қазақстан Республикасының азаматтары және шетел азаматтары марапатталады.

Мемлекет басшысы «Астана» ұлттық теннис орталығының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты, содан кейін елорда ипподромында Президенттің қатысуымен ат спорты бойынша Әлем кубогы кезеңінің ресми ашылу рәсімі өтті.

«Астана» ұлттық теннис орталығы ғимаратының негізгі кортында көрермендерге арналған 2500 орын және басқа үш корттарында 600 орын бар. Орталық теннис турнирлерін трансляциялау үшін барлық техникалық жабдықтармен қамтамасыз етілген.

Мемлекет басшысы Еуропа футбол қауымдастықтары одағының (УЕФА) президенті М. Платиниді қабылдап, Қазақстан футболын дамыту мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жеке және заңды тұлғалардың нысанды және арнаулы киімді киіп жүруі (пайдалануы) мәселесі бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №53-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №54-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №55-IV, «Қазақстан Республикасының мемлекеттік нышандары туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер енгізу туралы» №56-IV, «Нормативтік-құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №57-IV заңдарына қол қойды.

5 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстанға Астананың 10 жылдығы мерекесіне қатысуға келген Грузияның Президенті М.Н. Саакашвилимен кездесу өткізіп,

екі елдің сауда-экономикалық қатынастарын дамыту мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында Астананың 10 жылдық мерейтойына арнайы келген шет елдердің басшылары — Әзірбайжан Республикасының Президенті И.Г. Алиевті, Армения Республикасының Президенті С. Саргсянды, Грузия Президенті М.Н. Саакашвилиді, Қырғызстан Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевті, Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевті, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонды, Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедовты, Түркия Республикасының Президенті А. Гүлді қабылдады.

Сол күні Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік пен келісім сарайында Қазақстан елордасының 10 жылдық мерейтойына орай өткен салтанатты жиналысына қатысты (Қосымшаны қараңыз).

Салтанатты жиналыста Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведев, Түркия Президенті А. Гүл, Қырғызстан Президенті Қ.С. Бакиев және Иордания Королі Абдалла II бен Хусейн құттықтау сөз сөйледі.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне корпоративтік дауларды шешу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы»№58-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне туристік қызмет мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №59-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне банкроттық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №60-IV, «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» №61-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №62-IV, «Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №63-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі

мамандандырылған ауданаралық соттар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №64-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қамауға алу, үйде қамауда ұстау түріндегі бұлтартпау шараларын қолдану мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №65-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне концессия мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №66-IV, «Трансферттік баға белгілеу туралы» №67-IV заңдарына қол қойды.

6 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстанға Астананың 10 жылдығы мерекесіне қатысуға келген Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен, Түрікменстанның Президенті Г.М. Бердымұхамедовпен және Түркия Республикасының Президенті А. Гүлмен екіжақты кездесулер өткізді.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Қазақ елі» монументін ашты.

Өз сөзінде Президент монументтің биіктігі — 91 метр болуы Қазақстанның өз тәуелсіздігін 1991 жылы алуына орайлас жасалғандығын, монументтің ұрпақтар жалғастығының символы болуға үндейтінін атап көрсетті.

Монументтің ашылу рәсімі «Алтын жауынгер туралы аңыз» театрландырылған қойылымымен және Құрманғазы атындағы мемлекеттік оркестрдің мерекелік концертімен жалғасын тапты.

8 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 20 тамыздағы №383 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №629, «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қалыптастырылуы мен пайдаланылуы туралы 2007 жылғы есепті бекіту туралы» №630 жарлықтарына қол қойды.

10 шілде

Мемлекет басшысы мемлекет және халықаралық ұйым басшыларынан, шетелдік саясат және қоғам қайраткерлерінен Астананың 10 жылдығымен құттықтауларын қабылдады.

Құттықтаушылардың ішінде БҰҰ бас хатшысы Пан Ги Мун, АҚШ Президенті Дж. Буш, ЮНЕСКО бас директоры К. Мацуура, БҰҰ бас хатшысының орынбасары, ЭСКАТО атқарушы хатшысы Н. Хейзер, Сингапур Республикасы Парламентінің спикері А. Тармуга, АҚШ Демократия ұлттық институтының президенті К. Уоллак, АҚШ бұрынғы Мемлекеттік хатшысы М. Олбрайт, Черногория Президенті Ф. Вуянович және басқалары бар.

11 шілде

Мемлекет басшысы Ақмола облысының бурабай қаласында өткен Шортанды-Бурабай курорттық аймағының инфрақұрылымдарын дамыту жобаларын жүзеге асыру мәселелеріне арналған көшпелі кеңесіне төрағалық етті.

Кеңес жұмысына Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Президенті Әкімшілігінің Басшысы Қ.Н. Келімбетов, Президентінің Іс басқарушысы Б.Д. Өтемұратов, Спорт және туризм министрі Т.М. Досмұхамбетов, Ақмола облысының әкімі А.П. Рау, «Сембол Иншаат» құрылыс компаниясының жетекшісі Ф. Таминдже қатысты.

Кеңес барысында инженерлік инфрақұрылым құрылысы, сумен қамтамасыз ету, энергетика, көлік, әуе қатынасы құрылыстары, жоғары білікті кадрлар дайындаумен байланысты жобаны дамытудың ең жоғары халықаралық стандарттарға жауап беруі тиісті ағымдағы және ұзақ мерзімді мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы өңірдің экологиялық ортасын сақтауға ерекше екпін түсірді. «Курорттық аймақты дамыта отырып, бірінші кезекте, экологиялық дамуын қаперде ұстау қажет. Сондықтан Щучье, Бурабай және Қарасу көлдерін тазарту жөніндегі жұмыстарды одан әрі жалғастыру керек», — деп атап өтті Президент.

Кеңес қорытындысында Мемлекет басшысы мәселелердің барлық кешені бойынша нақты тапсырмалар берді.

Жобаны 7 кезеңге бөлу арқылы 2021 жылға дейін іске асыру жоспарланған. Осы кезең ішінде заманауи мейманханалар, тұрғын үй кешендері, ойын-сауық және сауда орталықтары, мейрамханалар, спорттық базалар, гольф клубтар, туристердің интернет арқылы қонақ үйлердегі орындарға және туристік маршруттарға тапсырыс берулеріне мүмкіндік беретін туристер ағыны мен демалушыларды басқаратын визит орталығының құрылыстары салынбақ. Визит орталығы ауқымды ақпараттық базамен, жеке қорсақтағышпен және кітапханамен қамтамасыз етіледі.

14 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстанның Олимпиадалық құрама командасымен Бейжің қаласындағы XXIX жазғы Олимпиада ойындарына барар алдында кездесті.

Өз сөзінде Н.Ә. Назарбаев Олимпиада алауы алғаш рет Қазақстаннан бастау алғандықтан, биылғы Бейжің Олимпиадасының Қазақстан үшін маңызы ерекше екендігін атап өтті.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Қазақстанның спорттық әлеуетін арттыру үшін елімізде көп істер атқарылып жатқандығын айтты. Елімізде 30 мыңнан аса спорттық ғимараттар, 407 балалар мен жасөспірімдерге арналған спорт мектептері бар. 2009 жылы Алматы қаласының жанындағы Республикалық олимпиадалық даярлық базасының және Ақмола облысының Щучинск қаласында Республикалық шаңғы даярлығы базасының құрылыстарын салу жоспарлануда.

Кездесу соңында Президент Қазақстан құрамасының капитаны, бокстен екі дүркін әлем чемпионы С. Сәпиевке Олимпиада жалауын салтанатты түрде табыс етті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының жергілікті соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №631 Жарлығына қол қойды.

15 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Біріккен Араб Әмірліктерінің Президенті шейх Халиф бен Заид әл-Нахаянмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық саладағы екіжақты ынтымақтастықтың деңгейі мен болашағы талқыланды. Тараптар соңғы екі жыл ішінде аталған салалардағы қарым-қатынастың одан әрі нығая түскенін атап өтті.

Н.Ә. Назарбаев Біріккен Араб Әмірліктерінің елорданың инфрақұрылымын дамытуға қосқан үлесін атап өтті және Әмірліктің Оңтүстік Қазақстан облысында тұрғызылатын кешенді жұма мешіті мен перзентхананы қаржыландыру шешіміне де ризашылығын білдірді.

Шейх Халифа бен Заид әл-Нахаян Н.Ә. Назарбаевты Біріккен Араб Әмірліктеріне ресми сапармен келуге шақырды.

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінің Президенті шейх Халифа бен Заид әл-Нахаянды Қазақстанға ресми сапары барысында Астананың көрікті жерлерімен таныстырды.

Мемлекеттер басшылары Бейбітшілік пен келісім сарайын, сондай-ақ жаңа Тәуелсіздік сарайын аралап көрді, онда араб елінің басшысы елорданы дамытудың бас жоспарымен таныстырды.

18 шілде

Мемлекет басшысы Қазақстанның аса ірі құрылыс компанияларының жетекшілері: «Базис-А» корпорациясы директорлар кеңесінің төрағасы А.Я. Беловичті және «Қуат» корпорациясы директорлар кеңесінің төрағасы О.Ю. Намды қабылдады.

Кездесуде жылжымайтын мүлік нарығындағы қалыптасқан жағдай, сондай-ақ Астана мен Алматыдағы құрылыс мәселелері талқыланды.

20 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» №632 Жарлығына қол қойды.

23 шілде

Мемлекет басшысы ағымдағы жылдың астық жинау науқаны мәселелері жөнінде кеңес өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Президенті Әкімшілігінің Басшысы Қ.Н. Келімбетов, Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаев, Қостанай облысының әкімі С.В. Кулагин, Солтүстік Қазақстан облысының әкімі С.С. Біләлов және Ақмола облысының әкімі А.П. Рау қатысты.

Облыстардың басшылары аймақтардың астық жинау науқанына әзірлігі, сондай-ақ ауыл тұрғындарын жанар-жағармаймен және техникамен қамтамасыз ету мәселелері жөнінде есеп берді.

Кеңес барысында бидай өндірісінің тұрақтылығын қамтамасыз ету мәселесі, биылғы астық жинау науқанына дайындық және агроөнеркәсіп кешенінің басқа да өзекті мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау агенттігінің (Монополияға

қарсы агенттік) кейбір мәселелері туралы» №633 Жарлығына қол қойды.

24 шілде

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Алматы қаласының әкімі А.С. Есімовті қабылдады.

А.С. Есімов Алматы қаласында жаңа Алатау ауданын құру және үлестік құрылыс жағдайы туралы баяндады.

Президент қаладағы құрылыс мәселесіне ерекше көңіл бөлу керектігін қадап айтты. «Мен қаланы, әсіресе, оның тарихи бөлігін нығыздай беру мәселесін кешенді түрде қарастырып, тоқтатуды тапсырамын. Қазір біз жаңа Алатау ауданын аштық. Құрылыс салғысы келетіндер сол жерге баруы тиіс. Онда бос жерлер бар. Сол ауданды дамыту керек. Қаланың экологиялық ахуалын, көлік қозғалысын жақсарту қажет. Біз келесі жылы Алматыда метро ашамыз. Мен екі жыл бұрын Үлкен және Кіші Алматы өзендерінің бойында, Ұлттық саябақта кез келген құрылысты тоқтатуға, қоршауларды алып тастауға, өзендерді тазартуға тапсырма бердім. Ол жер жұрттың демалатын орнына айналуы тиіс», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС президенті В.С. Кимді қабылдады. Ол компанияның инвестициялық жобалары туралы хабардар етті.

Кездесу барысында Президент корпорация өндіріспен қоса, әлеуметтік жауапкершілік пен қоршаған ортаны қорғау мәселесін басты назарда ұстауы қажеттігін айтты.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы облысының бірқатар аудандарында жұмыс сапарымен болды.

Іле ауданында Президент «Даму» индустриялық-логистикалық орталығының жұмысымен танысты, сондай-ақ «Кнауф гипс Қапшағай» ЖШС гипсокартон тақтайшаларын шығаратын зауыттың өндірістік цехтарын аралап көрді.

Н.Ә. Назарбаев Алматыға жұмыс сапары барысында сонымен қатар Қапшағай қаласындағы пенополистиролды толтырғыштан үшқабатты тақта жасайтын «Silk City 3D Construction» ЖШС кәсіпорнында болды.

«Даму» орталығы қазақстандық және шетелдік компанияларға көліктік-логистикалық қызметтер көрсететін өндірістік нысандардың, әкімшілік құрылымдар мен қоймалық орынжайлардың аумақтық бірлестігінен тұрады. Оның құрылысы Қазақстанның барлық аумақтарында көліктік-логистикалық орталықтар желісін құру бойынша стратегияны іске асырудың алғашқы кезеңі болып табылады.

Мемлекет басшысы «Тэцуо Итоны Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №634 Жарлығына қол қойды.

28 шілде

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттарын сайлауды 2008 жылғы 4 қазанға тағайындау туралы» №635 Жарлығына қол қойды.

29 шілде

Мемлекет басшысы Испания Королі Хуан Карлос I-нің шақыруы бойынша Пальма де Майорка қаласына келіп, осында онымен ресми кездесуін өткізді.

Шағын құрамдағы келіссөздер барысында тараптар халық аралық ынтымақтастық мәселелерін, сондай-ақ екіжақты ықпалдастықтың ағымдағы жайкүйі мен оны жандандырудың болашағын талқылады.

Н.Ә. Назарбаев Испания Королін 2009 жылы Қазақстанға мемлекеттік сапармен келуге шақырды.

Мемлекет басшысы Испания Корольдігінің ірі жетекші компанияларының басшыларымен кездесті.

Кездесуге қатысушы компаниялар ішінде «Telefonica S.A.» (телекоммуникациялар), «Iberdrola» (энергетика), «Indra» (ақпараттық технологиялар), «DRAGADOS S.A.» (құрылыс және инфрақұрылым), «Talgo» (темір жол көлігі) бар.

Кәсіпкерлермен кездесу барысында Қазақстанда баламалы энергетика, автомобиль құрылысы, жылдам теміржол қатынасы, туризм саласындағы ірі жобаларды іске асыру мүмкіндіктері талқыланды.

ТАМЫЗ

Дс		4	11	18	25
Сс		5	12	19	26
Ср		6	13	20	27
Бс		7	14	21	28
Жм	1	8	15	22	29
Сн	2	9	16	23	30
Жк	3	10	17	24	31

2 тамыз

Мемлекет басшысы Испания Корольдігіне жұмыс сапары барысында Сарагоса қаласындағы Дүниежүзілік «ЭКСПО-2008» көрмесі аясында Қазақстан Республикасының ұлттық күні мерекесінің салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

Н.Ә. Назарбаев Испанияның экономикалық даму министрі М. Альвареспен, «ЭКСПО-2008» көрмесінің бас комиссары Э.Ф. Кастаньомен, Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі В.С. Школьникпен, сондай-ақ екі мемлекеттің басқа да ресми тұлғаларымен бірге Қазақстан павильонының экспозицияларымен танысты. Н.Ә. Назарбаев Ресейдің, Жапонияның, Йорданияның және Испанияның павильондарында да болып, олардағы экспонаттармен үлкен қызығушылықпен танысты.

Қазақстан Президенті «ЭКСПО-2008»-дің Құрметті қонақтар кітабына қолтаңба қалдырды.

Дүниежүзілік «ЭКСПО» әмбебап көрмесі ең беделді әлемдік көрме алаңы болып табылады және ел мен оның әлеуетінің мүмкіндіктерін жария ететін едәуір тиімді құралдардың бірінен саналады.

Көрме тарихы 150 жылдан аса уақытта қамтиды. 1851 жылы Лондонда «Барлық ұлттардың өнеркәсіптік кәсіпорындарынан шыққан бұйымдарының ұлы көрмесі» атты тақырыппен өткен алғашқы көрмеден кейінгі кезеңнен бері әлемнің әртүрлі елдерінде осындай 48 шара ұйымдастырылыпты.

1889 жылы осындай көрмелердің бірінің ашылуына орай Парижде Эйфел мұнарасы салынып, Францияның шынайы символына айналды.

«ЭКСПО» фирмалық атауы Монреаль қаласында (Канада) 1967 жылы өткізілген көрмеде берілді.

Азия құрлығындағы дүниежүзілік алғашқы көрме 1970 жылы Осака қаласында (Жапония) өткізілді.

Өз кезегінде, Қазақстан 2008 жылы «ЭКСПО-2017» көрмесін Астана қаласында өткізу туралы бастама көтерді.

4 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының төрағасы Қ.Қ. Тоқаевты қабылдады.

Кездесу барысында ағымдағы жылдың 4 қазанында өтетін Сенат депутаттарын сайлауға әзірлік жұмыстарына байланысты жекелеген мәселелер талқыланды.

5 тамыз

Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы төрағасының бірінші орынбасары Ә.Р. Жақсыбековті қабылдады.

Ә.Р. Жақсыбеков Президентке партияның өңірлік филиалдарының «Нұр Отаннан» Сенат депутаттығына үміткерлерді ұсыну жөніндегі әзірлік жұмыстары, фракцияның қызметі туралы, сондай-ақ тұтастай алғанда партияның ағымдағы жұмыстары туралы айтып берді.

Мемлекет басшысы жұмыстың негізгі бағыттары бойынша, соның ішінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті күшейту, кадр резервін әзірлеу және партия тұрмысының басқа да маңызды мәселелері бойынша нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы «Самұрық» Мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ басқармасының төрағасы Қ.А. Бозымбаевты қабылдады.

Кездесу барысында Қ.А. Бозымбаев Президентті холдингтің үстіміздегі жылдың бірінші жартыжылдығындағы жұмыс нәтижелері, теміржол саласында ірі инвестициялық жобаларды іске асырудың барысы, сондай-ақ электр энергетикасы саласында жүзеге асырылып жатқан жобалар — Балқаш ЖЭС-і және Мойнақ СЭС-і туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Әбусейітов туралы» №636, «Қазақстан Республикасының елордасы — Астана қаласында «Есіл» ауданын құру туралы» №637, «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы Құпия ақпаратты өзара қорғау туралы келісімге қол қою туралы» №638, «О.Н. Өксікбаевты Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №639, «А.Б. Зейнелғабиден туралы» №640, «Ш. Шардарбек туралы» №641 жарлықтарына қол қойды.

6 тамыз

Мемлекет басшысы Моңғолия Республикасында мемлекеттік сапармен болып, осы елдің астанасы Ұлан-Батыр қаласында Президент Н. Энхбаярмен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында бірлескен кәсіпорындар құру, өнеркәсіптік және ауыл шаруашылығы өнімдерін өзара жеткізуді жолға қою, бірлескен транзиттік-көлік әлеуетін дамыту салаларындағы ұзақмерзімді сауда-экономикалық ынтымақтастық мәселелерін талқылады.

Кездесу соңында Н. Энхбаяр Қазақстан мен Моңғолия арасындағы қарым-қатынастарды нығайтуға қосқан айрықша үлесі үшін Қазақстан Президентіне осы елдің жоғарғы мемлекеттік наградасы «Эрдэнэ Очир» орденін табыс етті.

Келіссөздер қорытындысы бойынша мемлекет басшылары саяси байланыстарды одан әрі жалғастыруға нық сенімділігін, экономикалық ынтымақтастықтың алдағы дамуы мен әртараптандырылуына және оның оның инвестициялық құрамын нығайтуға айрықша назар аударуын растайтын Бірлескен мәлімдемеге қол қойды. Сонымен қатар Білім беру саласындағы ынтымақтастық туралы келісімге, Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрлігі мен Моңғолия Республикасының Сыртқы істер министрлігі арасындағы 2009–2012 жылдарға арналған ынтымақтастық бағдарламасына, Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі мен Моңғолия Республикасының Еңбек және әлеуметтік қорғау министрлігі арасындағы ынтымақтастық туралы меморандумға қол қойылды.

«Эрдэнэ Очир» ордені Моңғолияда алғаш рет 1913 жылы бекітілген. Кейін, 1991 жылы Моңғол Халық Республикасының Кіші Хуралының қаулысымен орден халықаралық қатынастардағы демократиялық принциптерді, сондай-ақ Моңғолиямен достық және ынтымақтастық қарым-қатынастарды нығайтуға қосқан айрықша үлесі үшін шетелдік саясат және қоғам қайраткерлерін марапаттау үшін қайта қалпына келтірілді. «Эрдэнэ Очир» орденінің 3 дәрежесі бар. I дәрежелі гаухартасты «Эрдэнэ Очир» орденімен шетел мемлекеттерінің басшылары марапатталады. II дәрежелі маржантасты орден шетел мемлекеттерінің парламент және үкімет мүшелеріне беріледі. III дәрежелі ақық тасты «Эрдэнэ Очир» орденімен вице-министрлер және басқа да мемлекет және қоғам қайраткерлері марапатталады.

Сол күні Мемлекет басшысы Моңғолия Республикасы Ұлы мемлекеттік хуралының төрағасы Д. Лундээжанцанмен кездесіп, онымен парламентаралық

ынтымақтастықты дамыту перспективаларын талқылады.

Қазақстан Республикасының Президенті мен Моңғолия Республикасының Премьер-министрі С. Баярдың кездесуінде екі елдің арасындағы сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастықты одан әрі дамыту мәселесі басты тақырыпқа айналды.

Мемлекет басшысы Моңғолиядағы қазақ диаспорасының өкілдерімен кездесті.

7 тамыз

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының астанасы Бейжің қаласына XXIX жазғы Олимпиада ойындарының ашылу салтанатына қатысу үшін келіп, ҚХР Төрағасы Ху Цзиньтаомен кездесті.

Шағын құрамдағы келіссөздер барысында тараптар сауда-экономика, саяси және гуманитарлық салаларда екіжақты қатынастардың жай-күйін және даму перспективаларын талқылады, трансшекаралық өзендерді пайдалану проблемасына айрықша көңіл бөлді. Бұл мәселе бойынша Трансшекаралық өзендер бойынша бірлескен комиссияны Қазақстан-Қытай ынтымақтастық комитеті тетігінің құрамына қосу туралы маңызды уағдаластыққа қол жеткізілді. Бұл уағдаластық судың бөлінуі, сапалы сумен қамтамасыз ету, судың ластануының алдын алу мәселелерін толықтай талқылауға жағдай жасайды.

Кездесу соңында Ху Цзиньтао Н.Ә. Назарбаевты 2009 жылы Қытайға ресми сапармен келуге шақырды.

8 тамыз

Мемлекет басшысы Бейжіңдегі XXIX жазғы Олимпиада ойындары ашылуының ресми шараларына қатысты.

Н.Ә. Назарбаев Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаоның Олимпиада ойындарының ашылу салтанатына келген шет елдің мемлекет және үкімет басшыларының құрметіне жасаған ресми қабылдауына қатысты.

Сол күні Мемлекет басшысы Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы В.В. Путинмен жұмыс кездесуін өткізді.

Кездесуде екі елдің сауда-экономикалық ынтымақтастығын дамыту мәселелері, сондай-ақ халықаралық саясаттың жекелеген өзекті тақырыптары, соның ішінде Оңтүстік Осетиядағы жағдай да талқыланды.

Кездесу соңында Н.Ә. Назарбаев пен В.В. Путин қазақстандық және ресейлік олимпиадашыларға табысты өнер көрсетулерін тіледі.

Мемлекет басшысы Бейжің қаласындағы «Құс ұясы» стадионында болған XXIX жазғы Олимпиада ойындарының салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

9 тамыз

Мемлекет басшысы Олимпиада қалашығына барып, онда қазақстандық спортшылармен кездесті.

«Мен сіздерді жігерлендіру үшін, сіздерге өз қолдауымызды, барша Қазақстан халқының қолдауын сезіндіру үшін осында келіп отырмын. Сіздер Олимпиа-дада лайықты өнер көрсетеді деп сенемін. Жеңістер міндетті түрде болады», — деді Президент спортшыларға ақ жол тілеп.

Қазақстан құрамасының мүшесі, боксшы С. Сәпиев олимпиадашылар атынан Н.Ә. Назарбаевқа Олимпиаданың естелік медалін сыйға тартты.

Кездесу соңында Мемлекет басшысы олимпиадалық бітім символы болып табылатын «Бейбітшілік және достық» қабырғасындағы арнайы тақтаға қолтаңба қалдырды.

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасының бұрынғы Төрағасы Цзян Цзэминьмен кездесіп, оны Қытайдың үлкен жетістігі — XXIX жазғы Олимпиада ойындарын өткізуімен құттықтады.

«Бұл Сіздің үлкен еңбегіңіз. Бейжіңде Олимпиада ойындарын өткізу туралы шешім Сіздің елге басшылық етуіңіз кезінде қабылданған болатын», — деді Н.Ә. Назарбаев. Қазақстан Президенті Цзян Цзэминьнің біздің елдер арасындағы шекара мәселелерін шешудегі, Шанхай ынтымақтастық ұйымын құрудағы айрықша рөлін де атап көрсетті.

Мемлекет басшысы Корея Республикасының Президенті Ли Мён Бакпен жұмыс кездесуін өткізді.

Кездесу барысында тараптар екі елдің экономикалық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастық мәселелерін талқылады. Атап айтқанда, кореялық компаниялардың мұнай-химия, атом энергетикасы, ауыл шаруашылығы, көлік салаларындағы индустриялық-инновациялық жобаларға қатысуы, сондай-ақ бірлескен инвестициялық қор құру арқылы инвестициялық ынтымақтастықты дамыту мәселелері талқыланды.

11 тамыз

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, қаланың бірқатар нысандарын аралап көрді.

Президент Рысқұлов пен Розыбақиев көшелерінің қиылысында іске қосылған айналма жолды қарап шықты, сондай-ақ Абай және Жандосов көшелерінің қиылысында салынып жатқан айналма жолдың құрылысымен танысты.

Бұдан кейін Н.Ә. Назарбаев «Арзан» көтерме сауда базары мен «Орбита» қазандық кешенінде де болды.

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің ректоры Б.Т. Жұмағұловты қабылдады. Ол университеттің таяудағы 3 жылға арналған даму бағдарламасын ұсынды.

12–13 тамыз

Мемлекет басшысы Қызғыз Республикасында жұмыс сапарымен болып, Шолпан-Ата қаласында Қырғызстан Президенті Қ.С. Бакиевпен кездесті.

Тараптар кездесуде Грузияда орын алған жағдайды, сондай-ақ екі елдің ағымдағы жылдың 17 сәуірінде Жоғарғы мемлекетаралық кеңес отырысында қабылданған шешімінің іске асырылу барысын талқылады.

18 тамыз

Мемлекет басшысы олимпиялық чемпион, Бейжіңдегі XXIX Олимпиада ойындарында алтын ме-

даль жеңіп алған штангашы Илья Ильинге құттықтау жеделхатын жолдады.

«Қымбатты Илья, — делінген жеделхатта, — миллиондаған қазақстандықтардың және тікелей өз атымнан тамаша жеңісіңмен құттықтаймын! Табандылық, мақсаткерлік, жоғары спорттық шеберлік және жеңіске деген жігерлілік көрсете отырып, сен бүкіләлемдік ойындарда Қазақстанды лайықты таныттың. Сенің аса көрнекті табысың біздің спорттың шежіресіне мәңгілік болып енеді».

Мемлекет басшысы «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» №642 Жарлығына қол қойды.

19 тамыз

Мемлекет басшысы «Е.Ж. Имантаев туралы» №643, «Б.М. Имашевты Қазақстан Республикасының Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» №644, «Қ.Ш. Сүлейменовті Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» №645, «Қазақстан Республикасында ювеналды әділет жүйесін дамытудың 2009–2011 жылдарға арналған тұжырымдамасы туралы» №646 жарлықтарына қол қойды.

20 тамыз

Мемлекет басшысы Солтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Қызылжар ауданының Новоникольское ауылына келіп, картоп өсірудің голландиялық технологиясының енгізілу нәтижесімен танысты және «Карусель» сиыр сауу қондырғысы орнатылған сүт өндіру кешенін қарап шықты. Мемлекет басшысы кешеннің ұйымдастырылуына жоғары баға берді және тағы уақыттары осындай бес сүт фермасы мен екі мал бордақылау алаңы салынатынын айтты.

Осыдан кейін Елбасы астық жинау жұмысының барысымен танысты және ағымдағы жылдың мамыр айында «Джон Дир» тұқым себу кешенімен астық егілген екі егіс алқабында болды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271

Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» №647 Жарлығына қол қойды.

21 тамыз

Мемлекет басшысы Солтүстік Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында жартылай вагондарды, вагондарды жөндейтін, элементтерін ауыстыра отырып, дөңгелек жұптарын дайындау және жөндеумен айналысатын «ЗИКСТО» зауытында болды.

Содан кейін Мемлекет басшысы «Абылай хан резиденциясы» кешенінің ашылу рәсіміне қатысты.

Салтанатты рәсімге жиналғандар алдында сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев әр елдің шежіресінде есімі ұмытылмас тұлғалары барын атап өтті. Соның ішінде, жоңғар шапқыншылығы тұсында қазақ халқын құрып кетуден сақтап қалған Абылай ханның орны бөлек.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Солтүстік Қазақстан облысының активімен кездесті, онда осы өңірдің ағымдағы жылдың жеті айындағы әлеуметтік-экономикалық дамуы туралы облыс әкімі С.С. Біләловтің есебін тыңдады. Президент облыс басшылығының алдына инфляцияны тоқтатуға, шағын және орта бизнесті дамытуға, халықтың әлеуметтік аз қамтылған топтарын қолдауға бағытталған міндеттер қойды.

Сол күні Мемлекет басшысы жұмыс сапарымен Қостанай облысына аттанды.

Қостанайда Президент «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы филиалының ғимаратында болып, әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялар (ӘКК) басшыларымен барлық профильдік емес активтердің ӘКК-ға тапсыру мәселесі жөнінде кеңес өткізді.

Кеңес аяқталған соң, Президент Қостанай қаласының орталық алаңында қостанайлықтарды Қала күнімен құттықтады.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев «Заречный» ЖШС-нің егістік алқаптарын аралап көрді.

22 тамыз

Мемлекет басшысы Қостанай облысына жұмыс сапары барысында Рудный қаласында орта буынды кәсіби-техникалық кадрлар дайындау мәселесіне арналған Халықаралық еңбек форумына төрағалық етті.

Сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев экономикалық өсімнің жоғары қарқыны еңбек рыногы құрылымында айтарлықтай өзгерістерге және білікті жұмыс күшіне деген сұраныстың артуына әкеліп отырғанын атап өтті. Қазіргі таңда орта буынды жоғары білікті мамандардың жетіспеушілігі өндірістің және ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігін арттыруға әсер етіп отыр. «Қазақстанда ел жастарының сапалы кәсіби-техникалық білім алуына және де сол арқылы еңбек нарығына барынша епті бейімделуіне қажетті барлық жағдайды жасау қажет. Бұл жалпымемлекеттік басты міндет, — деді Президент.

Мемлекет басшысының орта буынды кәсіби-техникалық кадрлар дайындау жөніндегі тапсырмасын орындау мақсатында Үкімет Техникалық және кәсіби білім беруді дамытудың 2008–2012 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын жасап, қабылдады.

Сол күні Мемлекет басшысы Рудный қаласындағы «Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі» АҚ мамандар даярлау оқу орталығының жұмысымен танысты. Мұнда кәсіпорындарға қажетті кәсіби-техникалық кадрларды даярлау өндіріс басында жүргізіледі.

Мемлекет басшысы «Е.Б. Бөлегенов туралы» №648 Жарлығына қол қойды.

23 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметі мен Президенті Әкімшілігінің басшылығымен кеңес өткізді.

Кеңес жұмысына Премьер-министр К.Қ. Мәсімов, Президент Әкімшілігінің Басшысы Қ.Н. Келімбетов, Премьер-министрдің орынбасарлары Ө.Е. Шөкеев пен Е.Т. Орынбаев, Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі Б.Т. Сұлтанов қатысты.

Кеңесте жаңа Салық және Бюджеттік кодекстердің және 2009–2011 жылдарға арналған үш жылдық бюджеттің жобалары талқыланды. Аталған құжаттарды Үкімет Президенттің ағымдағы жылдың ақпан айында жасаған «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауында айтылған тапсырмаларға сәйкес дайындады.

Кеңестің қорытындысы бойынша, Мемлекет басшысы қаралған мәселелерге қатысты нақты тапсырмалар берді.

24 тамыз

Мемлекет басшысы Бейжің қаласындағы XXIX жазғы Олимпиада ойындарында алтын медаль жеңіп алған боксшы Б. Сәрсекбаевқа құттықтау жеделхатын жолдады.

«Қымбатты Бақыт, — делінген жеделхатта, — сені әлемдегі ең басты спорттық жарыстағы аса үздік табысыңмен — Бейжіңде өтіп жатқан XXIX жазғы Олимпиадалық ойындардың бокстан жеңімпазы болуыңмен шын жүректен құттықтаймын! Мұндай ұлы додада топ жарудың қаншалықты қиын екенін жақсы түсінемін. Бұл табысыңмен сен бүкіл Қазақстан халқын шексіз қуанышқа бөлеп отырсың. Бұл жеңіс мыңдаған жастарымыздың спортпен айналысуына, шынығып, шымыр болып өсуіне, салауатты өмір салтын ұстануына жаңа бір серпін берері анық».

25 тамыз

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі (АӨСШК) кеңеске мүше мемлекеттер сыртқы істер министрлерінің III кездесуіне қатысты.

Президент форумға қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Иордания Хашимиттік Корольдігі мен Біріккен Араб Әмірліктерін Кеңестің толыққанды мүшелері қатарына енуімен құттықтады.

Өз сөзінде Қазақстан Президенті ұйымның одан әрі дамуына қатысты мәселелерге тоқталды.

«Бүгінде АӨСШК-ге қатысушылар алдында маңызды міндеттер тұр. Ұжымдық дипломатияның барлық мүмкіндіктерін пайдалана отырып, біз өзіміздің күш-қуатымызды халықаралық лаңкесшілдікпен, діни экстремизммен, ұйымдасқан қылмыспен,

есірткі трафигімен және заңсыз көші-қонмен күреске бағыттауға тиіспіз», — деді Н.Ә. Назарбаев. Азия құрлығындағы қауіпсіздікке қатер төндірушілердің қатарында Президент Ауғанстандағы, Ирактағы, Таяу Шығыстағы тұрақсыздық пен шиеленіс ошақтарын және Ирандағы ядролық бағдарламасы төңірегінде қалыптасқан ахуалды да атады. Сондай-ақ өз сөзінде Н.Ә. Назарбаев Оңтүстік Осетия мен тұтастай алғанда, Кавказда қалыптасып отырған ахуалды қозғады. Қазақстан аталған мәселені БҰҰ-ның Жарғысы, халықаралық құқық нормалары мен принциптері негізінде шешу жөніндегі Ресей басшылығы ұсынған жолды қолдайтынын атап өтті.

2002 жылдан бері төрағалық етіп келе жатқан Қазақстанның мандаты 2010 жылы аяқталуына байланысты, бұл лауазымға АӨСШК-нің барынша белсенді қатысушыларының бірі — Түркия Республикасын сайлауды ұсынды (Қосымшаны қараңыз).

Форум барысында Кеңеске мүше мемлекеттердің ынтымақтастығы, халықаралық шиеленістерді реттеу, әлемдік қауымдастықтың алдында тұрған жаһандық проблемаларды шешу, сондай-ақ Кеңеске мүше елдердің өзара ықпалдастығының одан әрі тиімді жолдарын іздеу мәселелері талқыланды.

2007 жылы қабылданып, АӨСШК сенім шаралары каталогының тетіктерін бекітілген «АӨСШК сенім шараларын жүзеге асыруға кооперативтік қадамды» іс жүзінде іске асыру проблемасына баса назар аударылды.

Мемлекет басшысы өзінің алматылық резиденциясында Қазақстан Республикасының Халық банкі басқармасының төрағасы Г.А. Марченконы қабылдады. Ол Алматы қаласы Өңірлік қаржы орталығының даму келешегі, тұрғын үй рыногындағы жағдай және инфрақұрылымдық, атап айтқанда, энергетика және жол құрылысы салаларындағы жобаларды қаржыландыру мүмкіндіктері туралы хабардар етті.

Сондай-ақ Қазақстанның банк секторының даму қарқыны мен келешегі, банктердің сыртқы қарызына қызмет көрсету, олардың өтімділігі, сыртқы рыноктарға қазақстандық банктердің қолжетімділігі мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы ЕурАзЭҚ бас хатшысы Т.А. Мансұровты қабылдады.

Ол ағымдағы жылдың 10-шы қазанында Бішкек қаласында мемлекет басшылары деңгейінде ЕурАзЭҚ халықаралық кеңесінің отырысын өткізуге дайындық жұмыстарының барысы туралы баяндады.

Кездесуде сондай-ақ ЕурАзЭҚ аясындағы жанжақты ынтымақтастық мәселелері, ұйымның даму перспективалары, Кедендік одақты қалыптастыру мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы «Астананың 10 жылдығы» мерекелік медалімен наградтау туралы» №649 Жарлығына қол қойды.

26 тамыз

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрайымы Е.Л. Бахмутованы қабылдады. Ол Қазақстандағы қаржы нарығының ағымдағы жай-күйі, Агенттік пен Үкіметтің қаржы саласында қабылдап отырған шаралары туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Джон Ордвейді II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №650, «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің Терроризмге қарсы бірлескен оқу-жаттығуларын ұйымдастыру және өткізу тәртібі туралы келісімге қол қою туралы» №651 жарлықтарына қол қойды.

27 тамыз

Мемлекет басшысы ШЫҰ мүше мемлекеттер Басшылары кеңесінің отырысына қатысу үшін Тәжікстан Республикасының астанасы Душанбе қаласына келді.

Сол күні Н.Ә. Назарбаев Өзбекстан Республикасының Президенті И.А. Каримовпен кездесіп, онда екіжақты ынтымақтастықтың кең ауқымды мәселелері талқыланды.

28 тамыз

Мемлекет басшысы Тәжікстан Республикасының астанасы Душанбе қаласында өткен ШЫҰ мүше мемлекеттер Басшылары кеңесінің отырысына қатысты.

Саммитке сондай-ақ Қытай, Қырғызстан, Ресей, Тәжікстан, Ауғанстан және Иран елдерінің басшылары қатысты.

Отырыста ШЫҰ мүше мемлекеттердің қауіпсіздігі мәселелері, халықаралық лаңкестікке қарсы әрекеттер және сауда-экономикалық ынтымақтастық мәселелері талқыланды.

Сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев ұйымның даму қарқынына және алға қойған міндеттердің орындалу барысына қанағаттанатындығын білдірді. Сонымен қатар, ол қауіпсіздік пен тұрақты дамуға едәуір қауіп төндіретін мәселелерді, ең алдымен халықаралық терроризм, экстремизм, заңсыз көші-қон мен есірткі айналымы проблемаларын бөліп көрсетті.

Қазақстан Президенті сондай-ақ сауда-экономикалық ынтымақтастықтың, бірыңғай энергетикалық кеңістікті құрудың, көлік коммуникацияларын дамытудың, азық-түлік қауіпсіздігін қамтамасыз етудің, стихиялық апаттардың алдын алу және олардың салдарын ШЫҰ-ға мүше-мемлекеттерінің аумағында жою тетігінің маңызын атап өтті. «Бүгінде ШЫҰ кең-байтақ еуразиялық кеңістіктегі тұрақтылық пен қауіпсіздікті қамтамасыз етудің маңызды элементі болып табылады», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Отырыстың қорытындысы бойынша бірқатар құжаттарға, оның ішінде ШЫҰ-ға мүше мемлекеттер басшыларының Душанбе декларациясына және мемлекет басшыларының Бірлескен коммюникесіне қол қойылды.

Мемлекет басшысы Душанбе қаласында өткен ШЫҰ саммиті аясында оның қатысушыларымен бірқатар екіжақты кездесулер өткізді.

Н.Ә. Назарбаев Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен кездесіп, екіжақты ынтымақтастықтың бірқатар мәселелерін талқылады. Қазақстан Президенті Д.А. Медведевті ағымдағы жылдың 22 қыркүйегінде Ақтөбе қаласында өтетін Қазақстан

мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының V форумына қатысуға шақырды.

Н.Ә. Назарбаев Оңтүстік Осетиядағы ахуалға қатысты айта келе, Қазақстан Ресейдің осы өңірдегі бітімгершілік күш-жігеріне түсіністікпен қарайтынын атап өтті және бұл ахуалдың халықаралық құқық нормалары мен принциптері негізінде реттелетініне сенім білдірді.

Сондай-ақ Мемлекет басшысы Иран Ислам Республикасының Президенті М. Ахмадинежадпен кездесуін өткізіп, онда екіжақты ынтымақтастықтың бірқатар өзекті мәселелері талқыланды.

29 тамыз

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында Бейжіңдегі XXIX жазғы Олимпиада ойындарының жеңімпаздары атанған қазақстандық спортшыларды қабылдады.

Президент қазақстандық жүлдегерлерге табысты өнер көрсеткендері үшін алғыс білдірді, солардың арқасында Қазақстан ұлттық құрамасы әлемнің екі жүз елінің ішіндегі үздік отыздықтың қатарына кірді. Жалпы медальдар саны бойынша еліміз 19 орынды иеленді. Қазақстан спортшылары екі мәрте Олимпиада ойындарының чемпионы атанып, жеңістің биік тұғырынан көрінді.

Н.Ә. Назарбаев Олимпиадалық наградалар — бұл спортшының ғана жеке жетістігі еместігін атап өтті. Бұл — бүкіл елдің жеңістері, Қазақстанның әлемдегі беделін нығайтуға қосқан айрықша үлес.

Мемлекет басшысы Олимпиада ойындарының чемпиондары мен жүлдегерлерін мемлекеттік наградалармен марапаттау туралы жарлыққа қол қойғанын айтты.

Олимпиада чемпиондары штангашы И. Ильин мен боксшы Б. Сәрсекбаев I-ші дәрежелі «Барыс» орденімен марапатталды.

Күміс жүлдегерлер И. Некрасова мен А. Важенина (ауыр атлетика), А. Жіткеев (дзюдо) және Т. Тигиев (еркін күрес) «Парасат» орденімен марапатталды.

«Құрмет» орденімен Олимпиаданың қола жүлдегерлері М. Грабовецкая (ауыр атлетика), Е. Шалыгина (еркін күрес), Е. Шынәлиев (бокс), А. Шылманов (таэквондо), М. Муталимов (еркін күрес), Н. Теңізбаев пен Ә. Мәмбетов (грек-рим күресі) наградталды.

1

2

3

4

5

6

«Барыс» ордені 1999 жылы үш дәрежелі болып бекітілді. I, II, III дәрежелі «Барыс» орденімен наградтау Қазақстан Республикасының мемлекеттігі мен егемендігін нығайту ісіне; бейбітшілікті, қоғамның топтасуы мен Қазақстан халқының бірлігін қамтамасыз етуге; мемлекеттік, өндірістік, ғылыми, әлеуметтік-мәдени және қоғамдық қызметте; халықтар арасындағы ынтымақтастықты нығайтуға; ұлттық мәдениеттерді жақындастыру мен өзара байытуға; мемлекеттер арасындағы достық қатынастарды дамытуға сіңірген ерекше еңбегі үшін жүргізіледі.

I дәрежелі «Барыс» ордені жұлдыздан (1-сурет) және иыққа асатын лентадағы белгіден (2-сурет), II дәрежелі «Барыс» ордені тақташасындағы белгіден (3-сурет), III дәрежелі «Барыс» ордені мойынға асатын лентадағы белгіден (4-сурет) тұрады.

Парасат» ордені (5-сурет) 1993 жылы бекітілген. «Парасат» орденімен ғылым мен мәдениет, әдебиет пен өнер қайраткерлері, мемлекет және қоғам қайраткерлері, сондай-ақ және халықтың рухани және ой-өрісін жоғарылатудағы әлеуетін дамытудағы еңбегі үшін, азаматтардың құқығы мен әлеуметтік мүдделерін қорғауда ерен еңбегін сіңірген азаматтар марапатталады.

«Құрмет» ордені (6-сурет) 1993 жылы бекітілген. «Құрмет» орденімен азаматтар экономиканы, әлеуметтік саланы, ғылым мен мәдениетті, білім беру ісін дамытуға сіңірген еңбегі, мемлекеттік қызметтегі үлгілі қызметі және белсенді қоғамдық қызметі үшін марапатталады.

Мемлекет басшысы Египет Араб Республикасының Сауда және индустрия министрі Р.М. Рашидті қабылдады.

Кездесу барысында сауда-экономикалық ынтымақтастықты кеңейту мен бірлескен инвестициялық жобаларды жүзеге асыру мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы дипломатиялық миссиясының аяқталуына байланысты Америка Құрама Штаттарының Қазақстандағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Дж. Ордвейді қабылдады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік пен келісім сарайында Қазақстан Республикасы Конституциясы күніне орай өткен салтанатты жиналысқа қатысты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №652, «2009–2011 жылдарға арналған «Еуропаға жол» мемлекеттік бағдарламасы туралы» №653 жарлықтарына қол қойды.

ҚЫРКҮЙЕК

Дс	1	8	15	22	29
Сс	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	
Бс	4	11	18	25	
Жм	5	12	19	26	
Сн	6	13	20	27	
Жк	7	14	21	28	

1 қыркүйек

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы №60 лицейдің ашылуына қатысты.

Лицей оқушылары мен ұстаздарының алдында сөз сөйлеген Президент еліміздің барлық оқушыларын жаңа оқу жылының басталуымен құттықтады. «Бұл білім ордасы — Астанадағы үздік мектептердің бірі. Бұл мектеп озық заманауи технологияларды пайдалана отырып, интеллектуалды жастарды тәрбиелеп шығаруға тиіс. Бүгінде біздің балаларымыздың болашақтағы өмірлеріне қажетті терең білім алуы үшін барлық жағдай жасалып отыр. Біздің елде жүргізіп отырған саясатымыз да осыған бағытталған», — деп атап өтті Мемлекет басшысы.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ мектептің оқу бөлмелерін аралап көрді және лицейді бітіруші сыныптың алғашқы сабағына қатысты.

Сол күні Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің отырысына төрағалық етті.

Отырыс барысында таяуда Душанбе қаласында өткен Шанхай ынтымақтастығы ұйымына (ШЫҰ) мүше мемлекеттер басшыларының кеңесінен туындаған мәселелер қаралды. Сонымен қатар, Қазақстанның экономикалық ахуалы мен ішкі саясатының мәселелері және Кавказдағы қақтығыс аймағына гуманитарлық көмек көрсету мәселелері талқыланды.

2 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті палаталарының бірлескен отырысына қатысып, төртінші шақырылымының II сессиясын ашты.

Депутаттар алдында сөйлеген сөзінде Президент Парламенттің бірінші кезектегі міндеттерінің бірі ретінде экономикалық блоктың стратегиялық маңызды заң жобалары — Салық және Бюджет кодекстерін, үшжылдық бюджет, сондай-ақ бәсекелестік туралы заң жобасын қабылдауды атады. Келесі маңызды стратегиялық бағыт ретінде Мемлекет басшысы Конституциямызға 2007 жылы енгізілген елдегі одан әрі демократияландыру ісіне қажетті құқықтық негіздер құруды белгіледі. Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаев Парламентті кемінде екі партияның қатысуымен жасақтауға мүмкіндік беретін құқықтық тетік құру қажеттігін атап өтті. Осыған байланысты таяуда «Сайлау

туралы» конституциялық заңға, «Саяси партиялар туралы», «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы» және басқа да заңдарға өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы заң жобалары Парламентке енгізілетін болады. «Аталған заң жобаларын қабылдау елдегі саяси реформалар аясындағы маңызды кезең болмақ», — деді Президент (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Жапонияның елшісі С. Нацуиден, Палестина ұлттық әкімшілігінің елшісі Х.Ю. Абу-Олы, Ватиканның елшісі М.М. Буендиа және Еуропалық комиссияның Қазақстандағы Өкілдігінің басшысы Н. Жустеннен сенім грамоталарын қабылдады.

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттары мемлекеттік хатшысының Оңтүстік және Орталық Азия істері жөніндегі көмекшісі Р. Баучерді оның өтініші бойынша қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты ынтымақтастықты дамыту мәселелері талқыланды.

3 қыркүйек

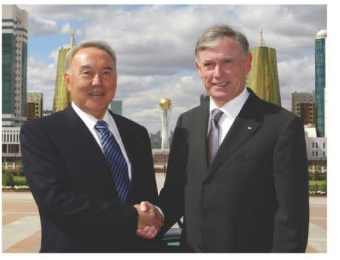

Мемлекет басшысы Қазақстанға мемлекеттік сапармен келген Германия Федеративтік Республикасының Федералды президенті Х. Келлерді қабылдады.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында саяси, сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық салалардағы екіжақты ынтымақтастықтың ахуалы мен перспективасы талқыланды. атап айтқанда, 2010 жылы Қазақстанның ЕҚЫҰ-ға төрағалық етуі аясында екіжақты инвестициялық ынтымақтастық пен өзара әрекетті одан әрі дамыту, гуманитарлық байланыстар аясында 2009 жылы Германиядағы Қазақстан жылын және 2010 жылы Қазақстандағы Германия жылын өткізу мәселелері талқыланды.

Германия Федералды президентінің мемлекеттік сапары аясында Қазақстан Республикасы мен ГФР арасындағы Болашақтың игілігі жолындағы әріптестік туралы бірлескен мәлімдемеге, сондай-ақ Қазақстан мен Германия үкіметтері арасындағы Алматыдағы Қазақстан-неміс университетін дамыту жөніндегі одан әрі ынтымақтастық туралы келісімге және Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрлігі

мен ГФР Экономика және технологиялар федералды министрлігі арасындағы 2011 жылға дейінгі кезеңге арналған инновациялық-инвестициялық әріптестікті қалыптастыру туралы келісімге қол қойылды.

Келіссөздерден кейін мемлекет басшыларының бірлескен баспасөз конференциясы болып өтті.

Мемлекет басшысы дипломатиялық миссиясының аяқталуына байланысты Қазақстан Республикасындағы Қытай Халық Республикасының Төтенше және Өкілетті Елшісі Чжан Сиюнді қабылдады.

Мемлекет басшысы «Хабар» Агенттігі» АҚ бас директоры Г.М. Ықсанованы қабылдады. Ол Президентке агенттіктің жай-күйі мен келешегі туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Чжан Сиюньді Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» №654 Жарлығына қол қойды.

4 қыркүйек

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Әбдірахмановты Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы және Вена қаласындағы басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы Қазақстан Республикасының Тұрақты өкілі қызметіне тағайындау туралы» №655 Жарлығына қол қойды.

5 қыркүйек

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының астанасы Мәскеу қаласында өткен ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесінің сессиясына қатысты.

Онда ҰҚШҰ-ның жауапты аймағындағы ахуалды дамыту мен ұжымдық қауіпсіздікке төнген қауіп-қатерлерді бейтараптандыру, ең бастысы қазіргі заманғы қатерлерге қарсы күрес шараларына қатысты өзекті мәселелер жөнінде сындарлы үнқатысу болды. Сондай-ақ 2006 жылы — Минск қаласында, 2007 жылы — Душанбе қаласында өткен Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі сессиясы шешімдерінің орындалу қорытындысын қарады.

Сессия жұмысының қорытындысы бойынша лаңкестікке қарсы күрес және Ұйымға мүше мемлекеттердің сыртқы саяси қызметін үйлестіру

мәселелерінде ҰҚШҰ әлеуетін нығайтуды қамтамасыз ететін бірқатар маңызды шешімдер қабылданды. Атап айтқанда, ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің халықаралық қауіпсіздіктің негізгі мәселелеріне қатысты көзқарасы, Ұйымның аталған мәселелерді шешуге қатысты ұстанымы көрсетілген Декларация қабылданды, ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің құқық қорғау, өрт сөндіру қызметі, апаттан сақтандыру органдары мен арнайы қызметтері үшін кадрлар даярлау туралы келісімге қол қойылды, ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің ақпараттық қауіпсіздігі жүйесін құру жөніндегі бірлескен іс-қимыл бағдарламасы, БҰҰ-ның 2008–2012 жылдарға арналған лаңкестікке қарсы жаһандық стратегиясын жүзеге асыру жөніндегі ҰҚШҰ-ға мүше мемлекеттердің ұжымдық іс-қимыл жоспары, Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының арнайы мемлекетаралық бағдарламасын әзірлеу, қаржыландыру және іске асыру тәртібі туралы ереже бекітілді және «Арна» кешенді жедел алдын алу операциясына ҰҚШҰ-ның есірткіге қарсы өңірлік тұрақты операциясы мәртебесін беру туралы шешім қабылданды.

8–18 қыркүйек

Мемлекет басшысы қысқа мерзімді демалыста болды.

19 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімовті қабылдады. Ол Президентті еліміздегі қазіргі әлеуметтік-экономикалық жағдай туралы, құрылыс саласындағы ахуал, егін жинау науқанының барысы, сондай-ақ Үкіметтің ағымдағы жылдың 9 айында атқарған жұмысының алдын ала қорытындылары туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Р.С. Жиенбаев туралы» №656, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 26 сәуірдегі №853 және 2003 жылғы 18 тамыздағы №1166 жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» №657 жарлықтарына қол қойды.

21 қыркүйек

Мемлекет басшысы Ақтөбе облысында жұмыс сапарымен болып, Ақтөбе қаласының жаңа әуежай ғимараты мен «Нұрсәт» атты жаңа мектепке дейінгі балалар орталығын аралап көрді.

1933 жылы ашылған Ақтөбе әуежайы еліміздегі ескі әуежайлардың бірі болып саналады. Әуежай кешенінің техникалық тозуына байланысты, 2004 жылы оны қайта жөндеу қолға алынды, нәтижесінде әуежайдағы ұшыру және қону жолақтары ұзартылып, заманауи жарықтандыру қондырғылары жаңартылды. Сондай-ақ әуежай кешені қайта жаңғыртылды. Соның нәтижесінде сағатына жолаушылар өткізілімі 200-ден 500 адамға дейін артқан, ал жүктерді өңдеу тәулігіне 20 тоннадан 60 тоннаға дейін жоғарылаған. Қазіргі кезде Ақтөбе қаласының әуежайы барлық халықаралық стандарттар мен талаптарға сай келеді.

Мемлекет басшысы Пәкстан Ислам Республикасының Президенті А.А. Зардариге осы елде көптеген адамдарды опат еткен террористік әрекеттің болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

22 қыркүйек

Мемлекет басшысы Ақтөбе облысына жұмыс сапары барысында Ақтөбе қаласындағы «Алатау» сауда, ойын-сауық орталығында және Қазақстандағы медициналық және өндірістік рентген аппараттарын шығаратын жалғыз өнеркәсіп «Ақтөберентген» АҚ болды.

Мұнда Президентке КРФ-112 «Флюкар» жылжымалы рентген флюорографиялық сандық кешені мен КРМ-111 «Маммокар» рентген маммографиялық диагностикалық кешені көрсетілді.

Сол күні Мемлекет басшысы Ақтөбе қаласында өткен Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының V форумына қатысты.

Форум аясында Н.Ә. Назарбаев Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен кездесіп, отын-энергетика және көлік саласындағы, шекаралас және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастық салаларындағы екіжақты нақты жобалардың жүзеге асырылу барысы жөнінде пікір алмасты.

Келіссөздер аяқталғаннан кейін екі елдің басшылары «Қоныс» спорт сарайына барып, «Жоғары технологиялар — өңірлерге. Шекарадағы ынтымақтастық» атты қазақстандық-ресейлік тауар өндірушілердің көрмесін тамашалады. Көрмеге Қазақстан Республикасының жеті өңірінің тауар өндірушілері мен даму институттары, ал Ресей Федерациясы жағынан 13 өңірдің тауар өндірушілері қатысты. Сондай-ақ Ақтөбе облысының

озық жобалары мен «Қазақстанның 30 корпоративтік көшбасшысы» мемлекеттік бағдарламасы аясында жүзеге асырылатын жобалар таныстырылды.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев пен Д.А. Медведев жоғары технологиялар саласындағы ықпалдастықты дамытуға арналған Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының V форумының жалпы отырысына қатысты.

Форумда сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев шекаралас өңірлер басшыларының кездесуін тұрақты негізде ұйымдастыру — Қазақстан мен Ресейдің екіжақты ықпалдастығының айқын дәлелі екенін атап өтті. «Ақтөбеде өтіп отырған бүгінгі, бесінші форумның айрықша маңызы бар. Бұл форум біздің екі елдің Мәңгілік достық және ынтымақтастық жөніндегі Қазақстан-Ресей декларациясына қол қоюдың 10 жылдығымен тұспа-тұс келіп отыр. Мұның өзі екіжақты қарым-қатынастың ұзақ мерзімді сипатын аңғартады», — деді Президент. Қазақстан басшысы екі елдің бүгінде атом энергетикасы, ғарыш салаларында белсенді өзара іс-әрекет етіп жатқандығын атап өтті. Ағымдағы жылы Инновациялық даму бойынша қазақстандық-ресейлік ынтымақтастықты жандандыру жөніндегі жұмыс тобы құрылды. Екі елдің инновациялық саладағы ықпалдастығы да екіжақты қарым-қатынастарды дамытудағы маңызды кезең болып табылады (Қосымшаны қараңыз).

Форум соңында өзара ынтымақтастық туралы екіжақты құжаттарға қол қойылды және келесі форумды 2009 жылдың қыркүйегінде Орынбор қаласында өткізу туралы уағдаластыққа қол жеткізілді.

Қазақстан-Ресей екіжақты қарым-қатынасында шекара маңындағы ынтымақтастық мәселесі ерекше орынды иеленеді, бұның өзі бірқатар объективті себептерге негізделеді.

Қазақстан мен Ресей ұзындығы 7,5 мың шақырымнан астам құрлықтағы бірлескен шекараға ие. ТМД мемлекеттерінің шекаралары бойында орналасқан Ресей Федерациясының 27 субъектісінің 12-сі қазақстандық 7 облыспен көршілесе орналасқан. Ресейдің 89 өңірлерінің 76-сы Қазақстанмен сауда-экономикалық байланыста. Бұдан бөлек, шекара маңындағы ынтымақтастықтың үлесіне Қазақстан-Ресей арасындағы барлық сауданың 70% тиесілі.

Шекара маңындағы ынтымақтастықты одан әрі нығайту мақсатында Қазақстан мен Ресей 1999 жылдың қыркүйегінде шекара маңы ынтымақтастығы туралы үкіметаралық келісімге қол қойды және 1999-2007 жылдарға арналған шекара маңы ынтымақтастығының бағдарламасын қабылдады.

2003 жылдан бастап екі мемлекеттің басшыларының қатысуымен Қазақстан мен Ресей шекара маңындағы өңірлер басшыларының жыл сайынғы форумын өткізу практикасы ауқымдана түсті, оның барысында екіжақты ынтымақтастықтың аса өзекті мәселелері талқыланатын болды.
Алғашқы қазақстандық-ресейлік форум 2003 жылдың сәуірінде Омбы қаласында (Ресей), екіншісі — 2005 жылдың мамырында Челябі қаласында (Ресей), үшіншісі — 2006 жылдың қазанында Орал қаласында (Қазақстан), төртіншісі — Новосибирскіде болып өтті.

Мемлекет басшысы «А.Т. Оразбайды Қазақстан Республикасының Түрікменстандағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №658, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №659, «Бір тараптан Қазақстан Республикасы және екінші тараптан еуропалық қоғамдастықтар мен оларға мүше мемлекеттер арасындағы Әріптестік пен ынтымақтастық туралы келісімге (ӘЫК) Тоқыма саудасы жөніндегі екі жақты келісімнің қолданылу мерзімінің аяқталуын ескере отырып, тоқыманың екі жақты саудасына ӘЫК ережелерінің қолданылуын таратуға қатысты хаттамаға қол қою туралы» №660 жарлықтарына қол қойды.

23 қыркүйек

Мемлекет басшысы Батыс Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент облыстың ірі өндіріс ошақтарының бірі болып табылатын «Батыс Қазақстан машина жасау компаниясы» АҚ аралап көріп, Қазақстандағы алғашқы газкомпрессорлық стансалардың жабдықтарын жасау мен жөндеу желісінің салтанатты ашылуына қатысты және «Гидромаш-Орион МЖБК» ЖШС-інде болып, құрылыс материалдарын шығаратын жаңа жоғары технологиялық желіні іске қосуға қатысты.

Содан кейін, Президент Орал қаласында Мемлекеттік тұрғын үй бағдарламасының аясында жас отбасыларға арнап салынған 90 пәтерлік «Жас отау» тұрғын үйін, сондай-ақ 300 бүлдіршінге арналған «Балбұлақ» жаңа балалар бақшасын аралап көрді.

Сол күні Мемлекет басшысы «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы облыстық филиалының жаңа ғимаратында облыс активімен кездесуін өткізді.

24 қыркүйек

Мемлекет басшысы Маңғыстау облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Ақтау қаласында өткен Маңғыстау облысының құрылғанына 35 жыл толуына арналған салтанатты жиналысқа қатысқан соң, облыстың бірқатар аудандарын аралап көрді. Атап айтқанда, Н.Ә. Назарбаев Мұнайлы ауданына барып, аудан орталығында бой көтерген жаңа мектепті аралап көрді, сондай-ақ Түпқараған ауданындағы Баутино кентіне келіп, теңіз мұнай операцияларын қолдау базасының жұмысымен танысты.

Содан кейін Президент Т.Г. Шевченко мемориалдық мұражайын және Түпқараған ауданының жаңа емханасын аралап көрді.

25 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Ә.Ғ. Сәйденовті қабылдап, ішкі және халықаралық қаржы нарығындағы ағымдағы жағдайларды талқылады.

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімі И.Н. Тасмағамбетовті қабылдады. Ол елорданың әлеуметтік-экономикалық дамуы мен Президенттің қала құрылысына байланысты тапсырмаларының орындалу барысы жөнінде хабардар етті.

26 қыркүйек

Мемлекет басшысы «Самұрық» Мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ басқармасының төрағасы Қ.А. Бозымбаевты қабылдады. Ол Президентке холдингтің экономикалық дамуының ағымдағы ахуалы, сондай-ақ энергетика саласындағы ірі инвестициялық жобаларды іске асырудың барысы туралы баяндады.

29 қыркүйек

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Жоғарғы сотының төрағасы Қ.Ә. Мәмиді қабылдап, ол сот төрелігі жүйесін одан әрі жетілдіру, сот реформасын тереңдету жөнінде қабылданған шаралар туралы, «Қазақстан Республикасының Конституциясына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2007 жылғы 21 мамырдағы Заңға сай конституциялық түзетулерге сәйкес Жоғарғы сот әзірлеген «Қазақстан

Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Конституциялық заң жобасының Парламентте талқылану барысы туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Кеден одағының шарттық-құқықтық базасын қалыптастыруға бағытталған халықаралық шарттардың күшіне ену, олардан шығу және оларға қосылу тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №68-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Румыния Үкіметі арасындағы Жүктердің халықаралық автомобиль тасымалдары туралы келісімді ратификациялау туралы» №69-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «М.С. Өтебаев туралы» №661, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 11 ақпандағы №533 Жарлығына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» №662 жарлықтарына қол қойды.

30 қыркүйек

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Нұр Астана» мешітінде болып, Қазақстандағы барша мұсылмандарды Ораза айт мерекесімен құттықтады.

«Еліміздің барша мұсылмандар қауымын осы керемет мереке — Ораза айт мерекесімен құттықтаймын. Қасиетті айда ораза ұстап, дұға жасаған, құран оқып Аллаға жалбарынған барлық ағайынның ниеттері Алланың құлағына шалына берсін. Баршамыздың жасаған дұғаларымыз, Алладан тілеген тілектеріміз қабыл болсын. Ел тұрғындарының арасындағы достық қарым-қатынас сақталып, еліміз әрдайым жетекші мемлекеттердің қатарынан табылып, мәртебесі биіктей берсін», — деді Президент.

Сол күні Мемлекет басшысы Павлодар облысына жұмыс сапарымен келіп, облыстық мәслихат сессиясына қатысты.

Президент Павлодар облысының әкімі қызметіне тағайындау үшін Б.Ә. Сағынтаевтың кандидатурасын депутаттардың қарауына ұсынды. Депутаттар Павлодар облысының әкімі лауазымына Б.Ә. Сағынтаевтың кандидатурасын бірауыздан қолдады.

Отырыс аяқталған соң, Н.Ә. Назарбаев облыс активіне өңірдің жаңа басшысын таныстырды және облыстың жаңа басшылығының алдына өңірдің

әлеуметтік-экономикалық дамуына, атап айтқанда, отын-энергетикалық кешенді, өнеркәсіпті, сондай-ақ шағын бизнесті өркендету жөнінде бірқатар нақты тапсырмалар қойды.

Мемлекет басшысы «Павлодарэнерго» ЖЭО-3 АҚ-ында болып, еліміздің электр энергетикалық кешенін дамыту мәселелеріне арналған кеңес өткізді.

Н.Ә. Назарбаев Қазақстан бүгіннің өзінде электр энергиясы тапшылығын тартып отырғанын атап өтті. Осыған байланысты Балқаш ЖЭС-інің құрылысын салу, елдің электр энергетикалық желісін, атап айтқанда, «Солтүстік-Ақтөбе», «Солтүстік-Оңтүстік» желісінің бірінші учаскесінің электр желілерін дамыту жөніндегі жобаларды жедел іске асыру міндетін қойды. Мемлекет басшысы энергияны үнемдеу, саланы реттеудің жаңа тарифтік жүйесін енгізу және Қазақстанның Киото хаттамасына қосылуын жеделдету міндеттерін алға қойды.

Кездесудің қорытындысы бойынша Президент ел Үкіметіне, «Самұрық» Мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ мен «KEGOC» АҚ басшыларына елдің энергетикалық кешенін одан әрі дамыту бойынша бірқатар нақты тапсырмалар берді.

Мемлекет басшысы Павлодар қаласында Достық үйінің ашылу салтанатына қатысты және Павлодар облысының ұлттық-мәдени және діни бірлестіктерінің басшыларымен кездесті. Сондай-ақ Н.Ә. Назарбаев ұлттық-мәдени бірлестіктердің шығармашылық ұжымдары республикалық фестивалінің «Достықтың дархан ұясы» атты концертін тамашалады.

Мемлекет басшысы «Қ.А. Нұрпейісов туралы» №663, «Б.Ә. Сағынтаевты Павлодар облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» №664 жарлықтарына қол қойды.

ҚАЗАН

Дс		6	13	20	27
Сс		7	14	21	28
Ср	1	8	15	22	29
Бс	2	9	16	23	30
Жм	3	10	17	24	31
Сн	4	11	18	25	
Жк	5	12	19	26	

АСТАНА
ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫ АССАМБЛЕЯСЫНЫҢ
XIV СЕССИЯ АССАМБЛЕИ НАРОДА К

1 қазан

Мемлекет басшысы Шығыс Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент Глубокое ауданындағы Предгорное ауылына барып, облыстағы қалалар мен аудандардың және ауылдық округтердің әкімдерімен кеңес өткізді. Кеңесте сөз сөйлеген Мемлекет басшысы жиналғандар назарын Қазақстанды одан әрі серпінді дамыту жөніндегі стратегиялық жоспарлардың табысты іске асуы әсіресе жергілікті жердегі атқарушы билік органдарының кәсіби, байыпты іс-қимылына тікелей байланысты екендігіне аудартты. Осыған байланысты Үкіметке орталық пен өңірлер арасындағы өкілеттікті бөлу жөніндегі мәселені шешу, әкімнің мәртебесін көтеру, әкімдіктер мен орталық атқарушы биліктің аумақтық бөлімшелерінің құрылымдарын Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі аумақтық даму стратегиясына сәйкестендіру, жергілікті өзін-өзі басқаруды енгізу тетіктерін қарастыратын заң жобасын әзірлеу міндеттерін жүктеді. Президент мемлекеттік басқару жүйесін реформалаудың түпкі мақсаты мемлекет ұсынған қызметтердің сапасына халықтың көңілін толтыру болып табылатынын атап өтті. Бұл — мемлекеттік аппарат жұмысының тиімділігін бағалаудың басты өлшемі.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев Өскемен қаласындағы №1 кәсіби лицейге келді. Н.Ә. Назарбаев шеберханаларды аралап көріп, оқушылармен әңгімелесті және «Өскемен титан-магний комбинаты» АҚ-ында болып, магний өндіру цехының өндірістік циклімен және шығарылатын өнімдердің көрмесімен танысты.

2 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласында салынып жатқан орталық концерт залы құрылысының барысымен танысты.

Мемлекет басшысы «В. Затлерсті I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №665 Жарлығына қол қойды.

3 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстанға ресми сапармен келген Латвия Республикасының Президенті В. Затлерспен кездесті.

Шағын және кеңейтілген құрамдағы келіссөздер барысында тараптар екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықтың жай-күйі мен перспективаларын талқылады. Осыған орай Сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссияның жұмысын жандандыруға айрықша маңыз берілді. Латвияның дамыған порттық, темір және автомобиль жолдары бар көліктік әлеуетін транзиттік дәліз ретінде пайдалану мүмкіндігі әңгіменің басты өзегі болды. Тараптар «Қытай-Қазақстан-Ресей-Балтық» көлік дәлізі бойынша теміржол тасымалын ұйымдастыру жөніндегі жұмыстарды жалғастыруға уағдаласты. Резекне — Алматы бағыты бойынша 2003 жылғы сәуірден бастап қатынайтын «Балтық транзит» контейнерлік бағытын, 2005 жылы пайдалануға берілген Вентспил портындағы Қазақстан-Латвия бірлескен астық терминалын дамытуға ниет білдірілді.

Тараптар, сонымен қатар ауыл шаруашылығы саласындағы ынтымақтастық мәселелерін де көтерді. Атап айтқанда, латвиялық әріптестердің ауыл шаруашылығы және мал шаруашылығы өнімдерін өңдеу бойынша экспортқа шығарылатын тауар өндірісін құруға қатысу перспективасы, егін және асыл тұқымды мал шаруашылығының озық технологияларын алмасу мәселелеріне назар аударылды.

Екі елдің басшылары ақпараттық және коммуникациялық технологиялар, білім беру, денсаулық сақтау, туризм және спорт салаларында да өзара ынтымақтасуға мүдделілік танытты.

Кездесу соңында В. Затлерс Қазақстан Президентіне Латвия Республикасының жоғары мемлекеттік наградасы — «Үш жұлдыз» орденін табыс етті. Қазақстан басшысы өз кезегінде Латвия Президентін I дәрежелі «Достық» орденімен марапаттады.

Келіссөздердің қорытындысы бойынша мемлекет басшыларының Бірлескен мәлімдемесі қабылданды. Содан соң президенттер бірлескен баспасөз конференциясына қатысып, журналистердің сұрақтарына жауап берді.

«Достық» ордені 1995 жылы шығарылған. Екі дәрежесі бар. Онымен қоғамда өзара келісімді сақтау бойынша жемісті еңбек еткен, халықтар арасындағы бейбітшілік, достық және ынтымақтастықты нығайтуға айрықша үлес қосқан қазақстандық және шетелдік азаматтар марапатталады.

1

2

3

4

I-ші дәрежелі «Достық» ордені жұлдыздан (1-сурет) және аспалы лентаға тағылған орден белгісінен (2-сурет), II-ші дәрежелі «Достық» ордені — төске тағатын орден белгісінен (3-сурет) тұрады.

«Үш жұлдыз» ордені (4-сурет) 1924 жылы Латвия мемлекетінің 1918 жылғы 18 қарашада құрылуына естелік ретінде бекітілген. 1994 жылы орден қайта қалпына келтірілді. Ол қоғамдық, мәдени, ғылыми, спорттық және шаруашылық қызметтерге қосқан елеулі үлесі үшін беріледі. Бес дәрежесі бар.

Сол күні Мемлекет басшысы Латвия Республикасының Президенті В. Затлерспен бірге Қазақстан-Латвия бизнес-форумының ашылуына қатысты.

Қазақстан басшысы форумға жиналғандар алдында сөйлеген сөзінде бизнес-форумның өзара тиімді ынтымақтастықты нығайтуға және екіжақты қарым-қатынасты одан әрі дамытуға серпін беретініне сенім білдірді.

Мемлекет басшысы «Кешірім жасау туралы» №666, «Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 10 жыл» мерекелік медалінен айыру туралы» №667 жарлықтарына қол қойды.

5 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстанға жұмыс сапарымен келген Америка Құрама Штаттарының Мемлекеттік хатшысы К. Райсты қабылдап, халықаралық және аймақтық мәселелерін кеңінен талқылады. Атап айтқанда, Ауғанстандағы жағдайды оңалту, Ирактағы ахуалды тұрақтандыру, Кавказдағы шиеленісті реттеу, Орталық Азия өңірінің дамуы, Америка-Ресей қарым-қатынасының қазіргі жай-күйі мәселелері сөз болды.

Президент Қазақстанның 2010 жылы Еуропалық қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына төрағалық етуіне көрсеткен қолдауы үшін АҚШ-қа ризашылық білдіріп, осы Ұйымның аясында екі елдің ынтымақтастығының арта түсетініне сенетінін жеткізді.

Тараптар Қазақстан мен АҚШ арасындағы сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық саладағы байланыстарды одан әрі кеңейте беруге уағдаласты.

6 қазан

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевке 2008 жылдың 5 қазанында Ош облысында болған жер сілкінісі салдарынан құрбан болғандарға байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Қазақстан адамдардың қазасына әкелген Ош облысындағы жер сілкінісі туралы суыт хабарды терең күйзеліспен қабыл алды. Қазақстан халқының және жеке өз атымнан қаза болғандардың туыстары мен жақындарына қатты қайғырып көңіл айтуымды және болған іске болаттай берік болуларын жеткізуіңізді сұраймын», — делінген жеделхатта.

7 қазан

Мемлекет басшысы Палестина ұлттық әкімшілігі төрағасының арнаулы өкілі Я. Аббасты қабылдады.

Кездесу барысында Таяу Шығыстағы шиеленісті реттеуге байланысты мәселелер қаралды. Президент осы мәселені шешуде келіссөздер үдерісін жалғастыру қажеттігін атап көрсетті.

Әңгіме барысында сондай-ақ екіжақты ынтымақтастық пен Қазақстан-Палестина сауда-экономикалық өзара іс-қимылын кеңейтудің мүмкіндігі мәселелері қозғалды.

Мемлекет басшысы «С. Чамморроны II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» №668 Жарлығына қол қойды.

8 қазан

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Америка Құрама Штаттарының елшісі — Р. Хоугланд, Египет Араб Республикасының елшісі Абдалла әл-Арнуси, Швейцария Конфедерациясының елшісі Ш. Неллен, Венгрия Республикасының елшісі Я. Балла, Армения Республикасының елшісі В. Казарян, Израиль Мемлекетінің елшісі И. Мей-Ами, Қытай Халық Республикасының елшісі Чэн Гопиннен сенім грамоталарын қабылдады.

Президент сондай-ақ дипломатиялық миссиясының аяқталуына байланысты Испания Корольдігінің Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі С. Чаморроны қабылдады.

Кездесу барысында Н.Ә. Назарбаев С. Чаморроға Қазақстан-Испания ынтымақтастығын нығайту және дамыту жөніндегі жемісті еңбегі үшін алғыс айтты және II дәрежелі «Достық» орденін табыс етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Қаржы министрі Б.Б. Жәмішевті қабылдады. Ол Үкіметтің еліміздің қаржы секторындағы ахуалды жақсарту үшін қабылдаған шаралары туралы, ағымдағы жылға арналған бюджеттің орындалуы жөнінде, 2009 жылғы бюджетті орындау жөніндегі алдағы атқарылатын міндеттер туралы баяндап берді. Бірқатар қазақстандық ұлттық холдингтер директорлар кеңесінің мүшесі болып табылатын министр, сондай-ақ осы холдингтердің қызметі туралы хабардар етті.

9 қазан

Мемлекет басшысы Жамбыл облысында жұмыс сапарымен болды.

Президент алдымен Жаңажамбыл фосфор зауытына барып, онда Қазақстанның химиялық өнеркәсібін дамыту мәселелеріне арналған республикалық кеңесті өткізді.

Кеңеске Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі В.С. Школьник, Энергетика және минералды ресурстар министрі С.М. Мыңбаев, Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаев, «Қазына» Тұрақты даму қоры» АҚ басқарма төрағасы А.Ғ. Дунаев, Жамбыл облысының әкімі Б.Б. Жексембин қатысты.

Президент облыстың химиялық өнеркәсібін одан әрі дамыту бойынша бірқатар нақты міндеттер жүктеді, сондай-ақ Үкіметке кеңесте айтылған әр жоба бойынша, оларды жүзеге асыруға байланысты барлық мәселелерді шешуді қарастыра отырып, нақты жоспар әзірлеуді тапсырды.

Химия өнеркәсібінің маңызы туралы айта келе, Мемлекет басшысы журналистерге арналған брифингте былай деді:

«Химиялық кластер — мұнай-газ, тау-кен, металлургия және ауылшаруашылығы сияқты аса үлкен әрі маңызды кластер. Бүгінде біз фосфор кенінің қоры бойынша әлемдегі 4-ші орындамыз. Қазақстанның минералдық тыңайтқыштарға ішкі сұранысы

2,6 млрд. тоннаны құрайды, ал біз бүгінде тек 200 мың тонна өнімді тұтынып отырмыз. Бүгінде инвесторлар еліміздің химиялық өнеркәсібіне 5 млрд. доллар көлемінде қаржы салуға дайын. Келесі жылдың өзінен бастап 500 млн. долларға жуық инвестиция тартылатын болады».

Түстен кейін Мемлекет басшысы «Тараз металлургиялық зауыты» ЖШС болып, ферроқорытпа өндіру цехының жұмысымен танысты.

Осыдан соң Президент ұлы сазгер, қобызшы Ықылас Дүкенұлының ескерткішіне гүл шоғын қойды, сол жерде облыстың ардагерлерімен және шығармашылық ұжым өкілдерімен кездесті; сондай-ақ қайта жаңартылған қалалық киноконцерт залын аралап көрді.

Содан кейін Н.Ә. Назарбаев Жамбыл облыстық Ішкі істер департаментінің жедел басқару орталығына барып, орталықтың және «02» операторлары залының жұмысымен танысты.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Гродеково ауылында болып, «Сенім» медициналық орталығының ғимаратын аралап көрді. Бұл медициналық мекеме ұсынатын негізгі қызмет түрлері босанған әйелдерге амбулаторлық және стационарлық медициналық көмек көрсету болып табылады.

10 қазан

Мемлекет басшысы Қырғыз Республикасының астанасы Бішкек қаласында өткен ТМД-ға қатысушы мемлекеттер Басшылары кеңесінің отырысына қатысты.

Отырыстың күн тәртібіне Достастық аясында ынтымақтастықты одан әрі дамытуға қатысты кең ауқымды мәселелер енгізілді.

Саммит қорытындысы бойынша ТМД елдері арасында энергетиканың жетекші салаларындағы өзара іс-қимылдың 2009 жылғы ынтымақтастық шараларын айқындау, әлемдік қаржы дағдарысының салдарын жеңілдету мәселелері бойынша қаржы министрлері деңгейінде жұмыс тобын құру туралы шешімдер қабылданды. Сондай-ақ, шекаралық және өңіраралық ынтымақтастық, қауіпсіздік саласы бойынша бірқатар халықаралық келісімдерге қол қойылды.

Н.Ә. Назарбаев аталған саммит халықаралық қарым-қатынастардың барлық жүйелерінің шұғыл өзгеріске ұшырап жатқан шағында өтіп жатқанын және осы өзгермелі әлемде ТМД қызметі мен оның бұдан кейінгі келешегіне жаңаша қарауды талап ететінін атап өтті. Мемлекет басшысы Достастықтың болашағына қатысты мәселеге жауапкершілікпен әрі сарабдалдықпен қарауға шақырып, ол қазірде Қазақстан үшін өзінің геосаяси, экономикалық және мәдени маңызын сақтайтынына тоқталды.

Сол күні Мемлекет басшысы ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесінің отырысына қатысты.

Онда қауымдастықтың өзекті проблемалары мен даму келешегіне қатысты мәселелерді талқылады. 2010 жылға дейін Кедендік одақ құру жөніндегі Іс-қимыл жоспарына сәйкес, ЕурАзЭҚ шеңберінде Кедендік одақ пен Біртұтас экономикалық кеңістік құру мәселелері қаралды.

Сонымен қатар, Еуразиялық даму банкіне Қауымдастық жанындағы бақылаушы мәртебесін тағайындау жөніндегі стратегиялық маңызды шешім қабылданды. Бұл шешім аталған халықаралық қаржы ұйымына жаңа қатысушылардың кіруіне, қатысушы мемлекеттердің сауда-экономикалық байланыстарын дамытуға және интеграцияны одан әрі дамытуға ықпал ететін болады.

Н.Ә. Назарбаев өз сөзінде «ЕурАзЭҚ қызметінің стратегиялық мақсаттарының бірі — оның эволюциялық ілгерлеу арқылы келесі, яғни барынша жетілдірілген құрылым — Еуразиялық экономикалық одаққа өту болып табылады. Осыған орай, мұндай Одақты құрудың негізгі құралдарының бірі ретінде экономиканың нақты секторы, дәлірек айтқанда, өнеркәсіпшілер мен кәсіпкерлер, банк және қаржы институттары, әрбір мемлекеттің инновациялық дамуын қамтамасыз ететін ғылыми орталар болуы тиіс», — деп атап көрсетті.

Мемлекет басшысы сондай-ақ Орталық Азия мемлекеттері басшыларының кездесуіне қатысты.

Онда өңірдегі су шаруашылығы, энергетика және азық-түлік салаларындағы көкейкесті мәселелерді бірлесе шешу, сондай-ақ Аралды құтқарудың

халықаралық қоры қызметінің мәселелері қаралды. Кездесу қорытындысында Орталық Азия мемлекеттері арасындағы одан әрі өзара іс-қимылдың міндеттері мен келешек бағыттары айқындалды.

Күн соңында Мемлекет басшысы Молдова Республикасының Президенті В.Н. Воронинмен екіжақты кездесуін өткізіп, Қазақстан-Молдова сауда-экономикалық ынтымақтастығын кеңейтудің перспективасын талқылады.

13 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысына төрағалық етті.

Отырысқа облыстардың, Астана мен Алматы қалаларының әкімдері, мемлекеттік холдингтер мен ұлттық компаниялардың басшылары қатысты.

Отырыстың күн тәртібі әлемдік қаржы дағдарысына қарсы әрекеттер мәселесіне арналды.

Сөйлеген сөзінде Президент Үкіметтің алдағы уақыттағы басты міндеті келесі үш негізгі бағытқа бөлінетінін айтты: макроэкономикалық тұрақтылықты, қазақстандықтардың әлеуметтік әл-ауқатын және экономиканы жетілдіруді қамтамасыз ету. Осыған байланысты Мемлекет басшысы Үкіметке дағдарысқа қарсы кешендік бағдарлама әзірлеуді тапсырды.

Сондай-ақ Мемлекет басшысы «Қазына» және «Самұрық» екі ірі мемлекеттік холдингтерін біріктіріп, олардың негізінде Үкіметтің дағдарысқа қарсы бағдарламасын іске асыруының басты құралы болып табылатын «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» атты жаңа холдингті құру туралы хабарлады.

Н.Ә. Назарбаев өзінің қорытынды сөзінде Қазақстанның мүмкіндігі дағдарыстан лайықты шығып қана қоймай, сондай-ақ тоқыраудан кейін елді дамытудың жаңа деңгейіне көтерілуге де жететінін атап айтты (Қосымшаны қараңыз).

«Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ — мұнай-газ, телекоммуникация, көлік салалары мен мемлекеттік даму институттарын қоса алғанда экономиканың түрлі салаларындағы ұлттық компанияларға иелік ететін және басқаратын мемлекеттік холдингтік компания. Қор 2009 жылғы қыркүйекте «Самұрық» мемлекеттік активтерді басқару жөніндегі қазақстандық холдингі» АҚ мен «Қазына» тұрақты даму қоры» АҚ-ның бірігуі

нәтижесінде құрылып, дағдарысқа қарсы бағдарламаны жүзеге асырудың негізгі құралдарының бірі болуға бағытталған. Оның құрамына сондай-ақ ұлттық «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ, «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС, «Еуразиялық табиғи ресурстар корпорациясы» («ENRC»), «Қазақстан ипотекалық компаниясы» АҚ, «Қазақстандық ипотекалық несиелерді кепілдендіру қоры» АҚ, «Тұрғын үй-құрылыс жинақ банкі» АҚ және 7 әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялар кіреді.

Сол күні Мемлекет басшысы облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдерімен кеңес өткізіп, онда халықтың тұрмысы төмен бөлігіне қолдау көрсету, жаңа жұмыс орындарын ашу, үлескерлердің заңды құқықтарын қорғау, шағын және орта бизнеске қаржылай қолдау көрсету, сондай-ақ мемлекет пен ұлттық компаниялардың тапсырыстарын отандық кәсіпорындарға орналастыруына ықпал ету жөнінде дағдарысқа қарсы бағдарламаның шеңберінде, аймақтық деңгейде қосымша іс-шаралар қабылдау қажеттігіне назарларын аудартқызды.

Мемлекет басшысы Қарағанды облысының әкімі Н.З. Нығматулинге «Қазақмыс» корпорациясының «Жезқазғантүстіметалл» ӨБ Оңтүстік кенішінің №65 шахтасындағы апатқа байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Шахтадағы адам құрбандығына соқтырған апат туралы хабарды терең күйзеліспен қабыл алдым. Қазақстан халқының және жеке өз атымнан қаза болған кеншілердің туыстары мен жақындарына қатты қайғырып көңіл айтамын.Мен тиісті мемлекеттік органдарға апаттың себептерін тексеру және оның салдарын жою, зардап шеккендердің отбасыларына қажетті көмек көрсету жөнінде тапсырмалар бердім», — делінген жеделхатта.

Мемлекет басшысы «Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігі мен тұрақтылығын қамтамасыз ету жөніндегі кейбір шаралар туралы» №669, «Қ.Н. Келімбетовті «Самұрық-Қазына» Ұлттық әлауқат қоры» акционерлік қоғамының басқарма төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №670, А.Е. Мусинді Қазақстан Республикасы Президенті

Әкімшілігінің Басшысы қызметіне тағайындау туралы» №671, «Д.А. Кәлетаев туралы» №672, «Қ.А. Нұрпейісовті Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №673, «Ғ.Р. Әбдірахымов туралы» №674, «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №675, «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №676 жарлықтарына қол қойды.

14 қазан

Мемлекет басшысы Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының (ДДҰ) бас директоры М. Чан мен ЮНИСЕФ атқарушы директоры Э. Венеманды қабылдады.

Кездесу барысында Қазақстанның денсаулық сақтау саласын дамыту мен ЮНИСЕФ-тің елімізбен өзара іс-қимыл мәселелері талқыланды.

М. Чан мен Э. Венеман Президентке Бастапқы медициналық-санитарлық көмек туралы ДДҰ Алматы декларациясының 30 жылдығына арналған халықаралық конференцияға қатысу үшін келгендерін жеткізді.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрағасы О.Н. Өксікбаевты қабылдады.

Кездесу барысында О.Н. Өксікбаев Президентке комитеттің ағымдағы жылдың 9 айындағы жұмысының нәтижелері туралы баяндады.

Мемлекет басшысы «Астана-Бурабай» бағытындағы автобанды ашты.

Ұзындығы 224 шақырымды құрайтын алты жолақты «Астана-Бурабай» автобаны халықаралық қауіпсіздік нормаларына сай салынған. Автомагистраль сағатына 150 шақырым жылдамдықпен жүруге мүмкіндік береді. Жолдың бойы бейне бақылау және жылдамдық өлшеу құралдарымен, сондай-ақ апаттық байланыс жүйесімен жарақтандырылатын болады. Жобаның жалпы құны 115 миллиард теңге.

Мемлекет басшысы «Н.Ә. Әбіқаев туралы» №677, «А.Қ. Жанқұлиев туралы» №678 жарлықтарына қол қойды.

15 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі төрағасының орынбасары Ж.С. Кәрібжановты қабылдады. Ол Президентті Мәжілістің заң шығарушылық жұмысы, оның ішінде жаңа салық және бюджет кодекстерінің қаралу барысы жөнінде хабардар етті.

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өтіп жатқан Бастапқы медициналық-санитарлық көмек туралы ДДҰ Алматы декларациясының 30 жылдығына арналған халықаралық конференцияға қатысушыларға сәлем жолдады.

«Отыз жыл бұрын осы қалада әлемдік қоғамдастық үшін аса маңызды оқиға — алғашқы медициналық-санитарлық көмек туралы ДДҰ Алматы декларациясы қабылданған еді. Тарихта тұңғыш рет адам денсаулығы адамзаттың жаһандық мақсаттары деңгейіне көтерілген болатын. Осы халықаралық құжаттың негізгі қағидалары бұрынғысынша өзекті, олар дүниежүзінің көптеген мемлекеттерінің денсаулық сақтау саласын дамытуда басымдылыққа ие болып келеді. Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы мен ЮНИСЕФ-тің мерейтойлық конференцияны біздің елімізде өткізу жөніндегі шешімі үшін айрықша ризашылығымды білдіремін. Біз, қазақстандықтар, бұл шешімді біздің медициналық көмектің сапасын жан-жақты жақсартуға, адамдардың денсаулығын нығайтуға деген ұмтылысымызды қолдау деп бағалаймыз», — делінген Мемлекет басшысының жолдауында.

16 қазан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Сыртқы істер министрі С.В. Лавровты қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты, атап айтқанда энергетика және ғарыш саласындағы қарым-қатынасты дамытудың перспективасы талқыланды.

Сондай-ақ ТМД, ЕурАзЭҚ аясындағы өзара іс-қимыл, Бірыңғай кедендік одақ құру мәселелері бойынша пікір алмасулар болды.

Мемлекет басшысы VII Азиядағы ынтымақтастық жөніндегі сыртқы істер министрлері кеңесінің диалогына және «Ортақ әлем: әралуандылық арқылы прогреске» атты сыртқы істер министрлерінің конференциясына қатысушыларды қабылдады.

Н.Ә. Назарбаев қатысушылар алдында сөз сөйлеп, Сеулде 2007 жылы маусымда қабылданған шешімге сәйкес Қазақстан 2008–2009 жылдарға Азиядағы ынтымақтастық жөніндегі Диалогтың (АЫД) төрағасы міндетін атқаруға кірісетінін айтты. «Осы кезең ішінде АЫД тетіктері мен нысандарын пайдалана отырып, Қазақстан Азия құрлығының тұрақты дамуын, өңірдің мемлекетаралық экономикалық ынтымақтастығының кеңейтілуін, «азиялық сәйкестікке» деген сезімінің нығаюын қамтамасыз ету үшін бар күшін салатын болады», — деп мәлімдеді Президент.

Мемлекет басшысы И.Г. Алиевке Әзірбайжан Республикасының Президенті болып қайта сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

Мемлекет басшысы Қазақстанның жетекші телеарналары — «Қазақстан» ұлттық телеарнасының, «Хабар» агенттігінің, «КТК» және «Астана» телеарналарының журналистеріне «Дағдарысты еңсеру стратегиясы» тақырыбында сұхбат берді.

Сұхбат барысында Президент қазақстандықтарды алаңдатып отырған өзекті сұрақтарға жауап берді. Мемлекет басшысы жаһандық дағдарыстың Қазақстан экономикасына кері әсерін азайту үшін жасалып жатқан іс-шараларға, ұлттық экономиканы қорғау шараларына тоқталды. Н.Ә. Назарбаев сондай-ақ тұрғындарды әлеуметтік қолдау бойынша жоспарларға баса назар аударды.

Мемлекет басшысы «Т.С. Донақовты Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» №679,

«Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №680 жарлықтарына қол қойды.

17 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік пен келісім сарайында өткен «Ортақ әлем: әралуандылық арқылы прогреске» атты мұсылман және батыс елдерінің сыртқы істер министрлерінің конференциясына қатысты.

Мемлекет басшысы «Ортақ әлем: әралуандылық арқылы прогреске» атты мұсылман және батыс елдерінің сыртқы істер министрлерінің конференциясына қатысушылар — Эстония Республикасының Сыртқы істер министрі У. Паэтпен және Ислам конференциясы ұйымының бас хатшысы Э. Ихсаноғлымен кездесті.

Эстонияның Сыртқы істер министрімен кездесу барысында екіжақты сауда-экономикалық ынтымақтастықты дамыту мәселелері, оның ішінде қазақстандық жүктерді Эстония аумағы және одан әрі Балтық теңізі порттары арқылы Еуропа мемлекеттерінің нарықтарына тасымалдау мәселесі талқыланды.

Қазақстан Президентімен әңгіме барысында ИКҰ бас хатшысы Э. Ихсаноғлы 2009 жылы өткізілетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезіне қатысу ниеті бар екендігін, 2011 жылы Қазақстанның ИКҰ төрағалық етуін қолдайтынын айтты және соның аясында одан әрі жемісті ынтымақтастықтың жалғасатынына сенім білдірді.

20 қазан

Мемлекет басшысы «Қазақтелеком» АҚ басқарма төрағасы А.Қ. Жұмағалиевті қабылдады. Ол Президентті компанияның ағымдағы жұмысы туралы және «Қазақтелеком» АҚ 2017 жылға дейінгі ұзақ мерзімді даму стратегиясын жүзеге асыру барысы туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» №70-IV, «Қазақстан Республикасының

Үкіметі мен Солтүстік атлантикалық шарт ұйымы арасындағы НАТО байланыс офицерінің Қазақстан Республикасында болу және қызмет ету шарттары туралы ноталар алмасу нысанындағы келісімді ратификациялау туралы» №71-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» №681 Жарлығына қол қойды.

21 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі Ж.Қ. Түймебаевты қабылдады. Ол Президентке министрліктің жыл басынан бергі жұмысының негізгі қорытындылары жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы Түркия Республикасы Ұлы ұлттық жиналысының төрағасы К. Топтанды қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты сауда-экономикалық және мәдени-гуманитарлық ынтымақтастықты кеңейту, ТҮРКСОЙ аясында парламенттік байланыстар мен өзара іс-әрекеттерді дамытудың кең ауқымды мәселелері талқыланды.

Мемлекет басшысы Республика күні қарсаңында Астананың бірқатар жаңа нысандарында болды. Атап айтқанда, Президент «Авиценна-Элит», «Солтүстік шұғыласы» тұрғын үй кешендері мен «Astana Financial Tower» бизнес орталығын аралап көрді.

22 қазан

Мемлекет басшысы Тәуелсіздік сарайында болып, оның құрылысымен танысты.

Тәуелсіздік сарайы құрамына «Қазақ елі» монументі және «Шабыт» шығармашылық сарайы енетін біртұтас сәулет-құрылыс кешенінің ажырамас бөлігі болып табылады.

Тәуелсіздік сарайы ірі халықаралық форумдар өткізуге арналған. Оның жалпы ауданы — 42 мың шаршы метр. Сарайдың бас залы 4500 орынға арналған, сондай-ақ ғимаратта бірнеше конференц-залдар, 700 орындық мейрамхана және баспасөз конференциясын өткізуге арналған

зал орналасқан. Сарайдың екінші қабатында сурет галереясы мен көрме павильондары орналастырылған. Үшінші қабатта Астана қаласы тарихының мұражайын орналастыру жоспарланып отыр.

23 қазан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік пен келісім сарайында өткен Қазақстан халқы Ассамблеясының XIV сессиясына төрағалық етті.

Сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев бүгінгі таңда Ассамблея мемлекетіміздегі тұрақтылық пен тұтастықты сақтаудың берік тұғырына айналғанын атап өтті. Осыған байланысты Ассамблея алдында бірқатар маңызды міндеттер тұрғанын, атап айтқанда ұлттық бірлік доктринасын, жастарды тәрбиелеудің кешенді бағдарламасын және мемлекеттік тіл мәртебесін көтеру бойынша шаралар жүйесін жасау қажеттігін атап өтті (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қаржы жүйесінің тұрақтылығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №72-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін 2008 жылға арналған нысаналы трансферт туралы» №682, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 6 шілдедегі №1605 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №683 жарлықтарына қол қойды.

24 қазан

Мемлекет басшысы «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының бітімгершілік қызметі туралы келісімді ратификациялау туралы» №73-IV, «2002 жылғы 7 қазандағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының құқықтық мәртебесі туралы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №74-IV, «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы ұжымдық қауіпсіздік жүйесінің күштері мен құралдарын басқару жүйесін құру туралы келісімді ратификациялау туралы» №75-IV, «2008 жылға арналған республикалық

бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» №76-IV заңдарына қол қойды.

26 қазан

Мемлекет басшысы Қазақстанға жұмыс сапарымен келген Италия Республикасы Министрлер кеңесінің төрағасы С. Берлусконимен кездесті.

Келіссөздер барысында екіжақты ынтымақтастықтың өзекті мәселелері талқыланды.

28 қазан

Мемлекет басшысы «П.Р. Сұлтанқұловты мемлекеттік наградасынан айыру туралы» №684 Жарлығына қол қойды.

29 қазан

Мемлекет басшысы Ага Ханның даму жөніндегі ұйымының төрағасы ханзада К. Ага Хан IV-шіні қабылдады.

Кездесу барысында Ага Ханның даму жөніндегі ұйымы мен Қазақстанның білім беру саласындағы ынтымақтастығын дамыту мәселелері, атап айтқанда, Алматы облысында Орталық Азия университетінің құрылысын салу мәселелері талқыланды.

30 қазан

Мемлекет басшысы Біріккен Араб Әмірліктерінің Президент істері жөніндегі министрі, шейх Мансұр бен Заид әл-Нахаянды қабылдады. Тараптар екіжақты қарым-қатынастарды дамыту мәселелері, атап айтқанда Қазақстан мен БАӘ арасындағы инвестициялық ынтымақтастықты кеңейту жайын талқылады.

Мемлекет басшысы 2008 жылғы 29–30 қазан күндері Астана қаласында болып өткен ШЫҰ Үкімет басшылары кеңесінің VII отырысына қатысу үшін келген Ұйымға мүше мемлекеттердің делегациялары басшыларын қабылдады.

Президентпен кездесуге Қазақстан Республикасының Премьер-министрі К.Қ. Мәсімов, Қытай Халық Республикасы Мемлекеттік кеңесінің Премьері

Вэнь Цзябао, Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы В.В. Путин, Тәжікстан Республикасының Премьер-министрі А. Акилов, Өзбекстан Республикасы Премьер-министрінің орынбасары Р. Азимов қатысты.

Кездесуге сондай-ақ ШЫҰ жанындағы байқаушы-мемлекеттердің өкілдері: Иран Ислам Республикасының бірінші вице-президенті П. Давуди, Моңғолия Республикасының Премьер-министрі С. Баяр, Үндістан Республикасының Энергетика министрі С. Шинде, Пәкстан Ислам Республикасының Қорғаныс министрі Ч.А. Мухтар қатысты.

Н.Ә. Назарбаев қатысушылар алдында сөз сөйлеп, Ұйымның үкімет басшылары Кеңесінің қазіргі отырысы жаһандық қаржы дағдарысының кезінде өтіп отырғанына тоқталды. «Көптеген жылдар бойы жұмыс істеп келген әлемдік қаржы жүйесінің сұлбасы көз алдымызда өзгеріп жатыр. Әлемдік қаржы жүйесі енді бұрынғыдай болмайтындығы анық, демек, жаңа көзқарасты талап етеді», — деді Қазақстан басшысы.

Мемлекет басшысы қалыптасып отырған жағдайда ШЫҰ-ға мүше елдерге күш-жігерді дағдарыс құбылыстарын еңсеру және одан ең төменгі шығындармен өту жөніндегі жүйелі шараларды әзірлеуге жұмылдыру керектігін айтты. Бұл ретте энергетикалық қауіпсіздікті қамтамасыз ету, біртұтас көлік жүйесін құру, суды пайдаланудың проблемаларын шешу, жасырын көші-қон мен эпидемияларға қарсы тұру, мәдени және гуманитарлық байланыстарды нығайту бойынша өзара іс-қимылдарды жүзеге асыру өзекті болып табылады.

Мемлекет басшысы 2008 жылғы 29–30 қазан күндері Астана қаласында болып өткен ШЫҰ Үкімет басшылары кеңесінің VII отырысына қатысу үшін келген Ресей Федерациясы Үкіметінің төрағасы В.В. Путинді қабылдады.

Кездесу барысында екіжақты ынтымақтастықтың кең ауқымды мәселелері талқыланды. Атап айтқанда, Қазақстан мен Ресей экономикасының жаһандық қаржы дағдарысы жағдайындағы өзара іс-қимылы, көлік, энергия көздерін тасымалдау, ғарыш, бірлескен кәсіпорындар құру саласындағы әріптестіктің перспективасы сөз болды.

31 қазан

Мемлекет басшысы Қытай Халық Республикасы Мемлекеттік кеңесінің Премьері Вэнь Цзябаоны қабылдады.

Әңгіме барысында саяси, экономикалық және гуманитарлық салалардағы ынтымақтастықтың кең ауқымды мәселелері талқыланды. Сондай-ақ тараптар көршілес екі ел экономикасының жаһандық қаржы дағдарысы жағдайындағы өзара іс-қимылы жөнінде пікір алмасты.

Мемлекет басшысы «Ғ.І. Оразбақов туралы» №685 Жарлығына қол қойды.

ҚАРАША

Дс		3	10	17	24
Сс		4	11	18	25
Ср		5	12	19	26
Бс		6	13	20	27
Жм		7	14	21	28
Сн	1	8	15	22	29
Жк	2	9	16	23	30

4 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Ә.Ғ. Сәйденовті қабылдап, оның банк тарапынан жүргізіп отырған ақша-несие саясатының негізгі бағыттары туралы есебін тыңдады.

Кездесу барысында Президент Үкіметке, Ұлттық банк пен жергілікті басқару органдарына жыл қорытындысы бойынша инфляцияны 10 пайыз деңгейінде ұстап тұруды тапсырды. Сонымен қатар Ұлттық банкке қысқа мерзім ішінде «Самұрық-Қазына» қорына шағын және орта бизнесті, құрылыс индустриясын, ауыл шаруашылығын қолдау үшін қаражат бөлуді, сондай-ақ ШЫҰ және ТМД қатысушы мемлекеттерімен қаржылық саясат саласында өзара іс-қимылды үйлестіруді тапсырды.

5 қараша

Мемлекет басшысы Б. Обамаға Америка Құрама Штаттарының Президенті болып сайлануына байланысты құттықтау жеделхатын жолдады.

«Ядролық қарусыздану мен таратпау ісіндегі ауқымды ынтымақтастықпен басталған мемлекеттеріміз арасындағы қарым-қатынастар қазіргі таңда Орталық Азия аймағында тұрақтылық пен демократияның нығаюы үшін аса маңызды стратегиялық әріптестік дәрежесіне көтерілді. Біздің байланыстарымыз Ирактағы тұрақтандыру мен Ауғанстанды қалпына келтіру бағыттарындағы бірлескен күш-жігерімізбен нығая түсті.

Қазақстанның 2010 жылы басқаратын Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымында Құрама Штаттарының елімізге көрсеткен қолдауына үлкен ризашылық білдіреміз. Бұл біздің «Демократиялық әріптестік туралы хартияда» көрсетілген принциптерге берік тігімізді көрсетеді.

Жеке кәсіпкерлік, инвестициялар және үлкейіп келе жатқан жаһандық нарықтың сұранысын қанағаттандыру үшін энергетикалық ресурстардың қамтамасыз етілуіне колдау көрсетудегі әріптестік қарым-қатынастарымыздың аса маңызды факторы болып табылады. Гуманитарлық салада бізді діни төзімділік пен ұлысаралық келісімнің жалпы дәстүрлері біріктіреді.

Қазақстан мен АҚШ арасындағы достастық пен өзара сенім негізіндегі әріптестік қарым-қатынастар

елдеріміз халықтарының игілігі үшін әрі қарай дамып, нығая беретініне сенім білдіремін.

Мүмкіндікті пайдалана отырып, Сізге зор денсаулық, жауапты қызметіңізде табыс және Америка Құрама Штаттарының халқына бейбіт өмір, игілік және өркендену тілеймін», — делінген құттықтау жеделхатында.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің төрағасы Ә.Ғ. Сәйденовті және Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығы кеңесінің төрағасы С.А. Ақановты қабылдады.

С.А. Ақанов Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығының атынан әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында қазақстандық банк секторына көрсетіп отырған қолдауы үшін Президентке алғыс айтты және елдегі қаржы саласы мен мемлекеттік-жеке әріптестікті дамыту перспективалары жөнінде хабардар етті.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Қауіпсіздік кеңесінің кезекті отырысына төрағалық етті.

Отырыста мемлекеттік органдардың заңдылық пен құқықтық тәртіпті қамтамасыз ету, қылмыспен және сыбайлас жемқорлықпен күрес бойынша атқарған жұмыстары қаралды.

Бас прокуратура, Ұлттық қауіпсіздік комитеті, Ішкі істер министрлігі, Әділет министрлігі, Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі (қаржы полициясы), Қаржы министрлігінің Кедендік бақылау комитеті басшыларының, сондай-ақ Жоғарғы сот төрағасының есептері тыңдалды.

Отырыс қорытындысы бойынша Президент Бас прокуратураға — әлемдік қаржы дағдарысының қолайсыз жағдайында азаматтардың құқықтары мен бостандықтарының сақталуына, мемлекеттік органдар қызметінде заңдылықтардың сақталуына бақылауды күшейту; Ішкі істер министрлігіне — қоғамдық тәртіпті қамтамасыз ету жөніндегі жұмысты, ұйымдасқан қылмыспен, әсіресе жастар арасындағы нашақорлыққа қарсы күресті қарқынды жүргізу; Әділет министрлігіне — қылмыстық-атқару жүйесіндегі істерге бақылауды күшейту; Қаржы министрлігіне — кеден жүйесінде сыбайлас

жемқорлыққа қарсы қатаң шараларды іске асыруды қамтамасыз ету, Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігіне (қаржы полициясы) экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімділігін арттыру тапсырылды.

6 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласында «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының ұйымдастыруымен өткен Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес форумына қатысты.

«Нұр Отан» партиясының бастамасымен өткізілген форум жұмысына мемлекеттік органдардың басшылары, Парламент депутаттары, партия басшылығы, «Нұр Отан» ХДП-ның жанындағы жемқорлықпен күрес жөніндегі республикалық және аймақтық қоғамдық кеңестердің мүшелері, үкіметтік емес ұйымдардың, бұқаралық ақпарат құралдарының өкілдері және ғалымдар қатысты.

Форумға қатысушылар алдында сөз сөйлеген Президент Сыбайлас жемқорлықпен күрес жөніндегі іс-әрекеттердің жалпыұлттық жоспарының қабылдануы туралы мәлімдеді. Мемлекет басшысы сонымен қатар құқық қорғау жүйесін реформалау мәселесін көтерді, қолданыстағы заңнаманы сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес тұрғысынан ревизиялаудың және «Лоббилау туралы» және «Мемлекеттік бақылау және қадағалау туралы» арнайы заң қабылдау қажеттігін қадап айтты, «электрондық үкімет» жүйесін одан әрі дамыту мен «электрондық әкімдіктер» құрудың маңыздылығын айрықша атап өтті.

Осыған байланысты Н.Ә. Назарбаев Үкіметтің, Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің (қаржы полициясы), сондай-ақ «Нұр Отан» партиясының алдына нақты міндеттер қойды (Қосымшаны қараңыз).

Сыбайлас жемқорлықпен күрес жөніндегі іс-әрекеттердің жалпыұлттық жоспары «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясымен жасалды. Оның басты басымдықтары сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы жетілдіру, мемлекеттік басқару қызметтерін нақтылау мен одан әрі оңтайландыру, мемаппарат жұмысының сапасын арттыру, сыбайлас жемқорлыққа қарсы әрекеттерді анықтау жүйесін жетілдіру, қаржы-экономикалық саласында сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды күшейту, мемлекеттік тексерулердің

тұнықтығын қамтамасыз ету, қоғамда сыбайлас жемқорлыққа жол бермеу атмосферасын қалыптастыру болып табылады.

Сол күні Мемлекет басшысы жұмыс сапарымен Оңтүстік Қазақстан облысына барып, жақында пайдалануға берілетін денсаулық сақтау нысандарымен танысты. Мемлекет басшысы Медициналық мақсаттағы құрал-жабдықтар мен мен бұйымдарды зарарсыздандыру орталығын және жаңа облыстық Қан орталығын аралап көрді.

Медициналық мақсаттағы құрал-жабдықтар мен мен бұйымдарды зарарсыздандыру орталығы — әзірге ТМД аумағындағы бірден-бір және Қазақстандағы осындай жалғыз медициналық орталық. Бұл орталық 5200 тұрақты төсектік ауруханаңы және 32 операция жасау блоктарын зарарсыздандырылған медициналық мақсаттағы құрал-жабдықтар және бұйымдармен қамтамасыз етуге қабілетті.

Орталық материалдарды алдын ала өңдеу мен залалсыздандырудан өткізетін заманауи жабдықтармен жарақталған. Бұйымды зарарсыздандыруда дәстүрлі термикалық әдістер де, сенімділігі жоғары төмен температуралы әдістер де қолданылады. Бұл эндоскопиялық жабдықтарды және ота жасауға арналған эндоскопиялық құралдарды, тігу жиынтықтары, имплантацияланатын бұйымдарды, экстракорпоральды қанайналымы аппаратын және басқа да материалдарды зарарсыздандыруға мүмкіндік береді.

Облыстық қан орталығының өткізу қуаты жылына 20 мың литрге жетеді, бұл қан дайындау көлемін арттыру мен облыс жұртшылығын сапалы қан препараттарымен және оның құрамдарымен қамтамасыз етуге жағдай жасайды.

Қан жинау мен дайындау үшін бір донордан қажетті мөлшерде түрлі қан құрамдарын бірдей уақытта алуға мүмкіндік беретін жоғары технологиялы автоматты аппараттар қолданылады. Донорлық қандардың иммунологиялық және инфекциялық қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін трансмиссивті инфекция скринингіне және реципиент үшін жеке донор таңдауға арналған жоғары сапалы зертханалық жабдықтар пайдаланылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау секторындағы технологияларды беру және институционалдық реформа жүргізу жөніндегі жоба) ратификациялау туралы» №77-IV, «Әзірбайжан Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қырғыз Рес-

публикасы, Ресей Федерациясы, Тәжікстан Республикасы, Түрікменстан және Өзбекстан Республикасы арасындағы Есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен олардың прекурсорларының заңсыз айналымына қарсы күрес жөніндегі Орталық Азия өңірлік ақпараттық үйлестіру орталығын құру туралы келісімді ратификациялау туралы» №78-IV заңдарына қол қойды.

7 қараша

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысына жұмыс сапары барысында денсаулық сақтау мәселелері жөніндегі республикалық кеңеске қатысты.

Президент өзінің сөйлеген сөзінде денсаулық сақтау саласының нақтылы проблемаларына ерекше көңіл аударды және оларды шешу жөнінде министрлік пен жергілікті басқару органдарының алдына айқын міндеттер қойды.

Сол күні Мемлекет басшысы Шымкент қаласындағы жаңадан салынған Опера және балет театрында болды.

11 қараша

Мемлекет басшысы «Ә.Р. Жақсыбековті Қазақстан Республикасының Ресей Федерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №686, «Б.Қ. Әміреев туралы» №687 жарлықтарына қол қойды.

12 қараша

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 9 қазандағы №194 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №688, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу туралы» №689 жарлықтарына қол қойды.

14 қараша

Мемлекет басшысы Оңтүстік Қазақстан облысында жұмыс сапарымен болып, «Оңтүстік» өңірлік басқармасының Сарыағаш шекаралық отряды «Қапланбек» бірыңғай бақылау-өткізу бекетінің жұмысымен танысты.

Н.Ә. Назарбаевқа сондай-ақ мемлекеттік шекараны қорғауда пайдаланылатын әскери техника таныстырылды.

15 қараша

Мемлекет басшысы Алматы қаласында жұмыс сапарымен болып, Алматы әуежайының жаңадан салынған ұшыру-қондыру алаңының техникалық мүмкіндіктерімен танысты, сондай-ақ Райымбек пен Сүйінбай даңғылдарының қиылысындағы жаңа жол айрығын аралап көрді.

Жаңадан салынған ұшыру-қондыру алаңы өзінің техникалық сипаттамасына қарай ТМД аумағындағы ең үздік жобалардың қатарына жатады. Алаң ауыр салмақты әуе кемелерінің кез келген түрін шектеусіз қабылдай алады. Ол көрінуі төмен жағдайда да ұшақты қондыра алатын барлық қажетті құрал-жабдықпен жарақтандырылған. Оның ұзындығы 4,5 шақырымды, ал ені 60 метрді құрайды.

17 қараша

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Жоғары сот кеңесі туралы» №79-IV, «Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №80-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Оралмандарды 2009–2011 жылдарға арналған көшіп келу квотасы туралы» №690, «1995 жылғы 23 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Байқоңыр қаласының мәртебесі, ондағы атқарушы өкімет органдарын құрудың тәртібі мен олардың мәртебесі туралы келісімге толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы хаттамаға қол қою туралы» №691 жарлықтарына қол қойды.

18 қараша

Мемлекет басшысы Норвегияның «NRK» хабар тарату корпорациясының және «Morgenbladet» апталық газетінің журналистері К. Къелструп пен К. Бьоргангa, сондай-ақ ресейлік БАҚ өкілдеріне, атап айтқанда «Интерфакс» ақпарат агенттігіне, «Вести-24» телеарнасына және «Российская газетаға» сұхбат берді.

Норвегиялық журналистерге берген сұхбат барысында Н.Ә. Назарбаев Қазақстан мемлекеттілігін қалаудың бірегей тәжірибесі жөнінде, Астананың

еліміз тәуелсіздігін нығайтудағы рөлі жайында әңгімеледі. Сонымен қатар, Қазақстанның сыртқы саяси басымдықтары, еуразиялық сәйкестілік және басқа да көптеген мәселелер қозғалды.

Ресейлік журналистер екі елдің арасындағы сауда, отын-энергетикалық, атом және ғарыш салаларындағы екіжақты қатынастарды дамыту перспективаларына, сондай-ақ Қазақстанның алдағы уақытта ЕҚЫҰ-на төрағалық етуіне байланысты мәселелерге қызығушылық танытты.

Мемлекет басшысы Америка Құрама Штаттарының жаңадан сайланған Президенті Б. Обамамен телефон арқылы сөйлесті.

Тараптар ағымдағы халықаралық саясат мәселелерін, Қазақстан мен Американың жаһандық және өңірлік қауіпсіздік саласындағы ынтымақтастықтарын, сондай-ақ әлемдік қаржы дағдарысының салдарларын еңсеру мәселелерін талқылады.

Мемлекет басшысы «Бірыңғай кедендік-тарифтік реттеу туралы келісімді ратификациялау туралы» №81-IV, «Үшінші елдерге қатысты тарифтік емес реттеудің бірыңғай шаралары туралы келісімді ратификациялау туралы» №82-IV, «Үшінші елдерге қатысты кедендік әкету баждары туралы келісімді ратификациялау туралы» №83-IV заңдарына қол қойды.

19 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Сыртқы істер министрлігінің кеңейтілген алқа мәжілісіне қатысты.

Мәжіліске қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде Мемлекет басшысы әлемдегі қазіргі ахуалдың қиыншылығына қарамастан, Қазақстан сыртқы қауіп-қатерлерге сенімді әрі лайықты қарсы тұра білгенін және жаһандық үдерістерге белсенді қатысатынын атап өтті.

Сонымен қатар, Н.Ә. Назарбаев қазіргі жағдайда ұстанымдар, мақсаттар мен мүмкіндіктерді нақты айқындау негізінде сыртқы саяси қызметті барынша жандандыру қажеттігін атап көрсетті. Осыған байланысты Сыртқы істер министрлігіне Қазақстанның сыртқы саясатының жаңа тұжырымдамасын әзірлеп,

оны 2009 жылдың бірінші жартыжылдығының ішінде бекітуге ұсынуды тапсырды. Құжатта әлемдегі қазіргі ахуалға терең талдау жасалуы тиіс, маңызды халықаралық проблемалар бойынша біздің еліміздің ұстанымдары, сондай-ақ Қазақстан Республикасының жаһандық және өңірлік істердегі сыртқы саясат мүдделері мен рөлі нақты белгіленуі керек.

Сонымен қатар, Президент елдің сыртқы саясат ведомствосы алдына алдағы кезеңге арналған бірқатар нақты міндеттерді қойды. Атап айтқанда, әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында елдің экономикалық дамуына жан-жақты ықпал ету туралы; еуразиялық және орталық-азиялық интеграцияны тереңдету туралы; 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға ойдағыдай төрағалықты қамтамасыз ету туралы; «Еуропаға жол» Мемлекеттік бағдарламасын толықтай жүзеге асыру туралы; 2011 жылы ИКҰ Министрлік конференциясына төрағалық етуге дайындық туралы; 2009 жылы Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының III съезін және 2010 жылы АӨСШК-нің кезекті Саммитін өткізу туралы міндеттер алға қойылды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Кеден қызметін дамыту жобасы) ратификациялау туралы» №84-IV, «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Өскемен қаласының қоршаған ортасын қалпына келтіру жобасы) ратификациялау туралы» №85-IV, «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Технологияларды коммерцияландыру жобасы) ратификациялау туралы» №86-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «А.Г. Дерновой туралы» №692, «Ж.А. Досқалиевты Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі қызметіне тағайындау туралы» №693, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №694 жарлықтарына қол қойды.

20 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласында өткен Қазақстан Республикасы Президентінің «Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығының лау-

реаттары мен «Алтын сапа» республикалық көрме-байқауының дипломанттарын марапаттау рәсіміне қатысты.

«Көрме» кешеніне келген Мемлекет басшысы алдымен «Алтын сапа» көрме-байқауына қатысушы кәсіпорындар өндіретін тауарлар ұсынылған көрме павильонын аралап көрді.

Конкурс жеңімпаздарын марапаттау рәсімінде сөйлеген сөзінде Н.Ә. Назарбаев бүгінде бизнестегі белсенділік, ізденіс пен шығармашылық күллі әлемде, әсіресе Қазақстанда бұрынғыдан да үлкен маңызға ие болып отырғанын айтты. Еліміздің алдына қойылған жаңа ауқымды міндеттер үздік әлемдік тәжірибені пайдаланудың, ең озық инновациялық жобаларды енгізудің қажеттілігін бірінші кезекке қойып отыр. Тауарлар мен қызмет көрсетудің сапасы ұлттық экономиканы жемісті дамытудың шешуші факторы болып табылады. Ол қазіргі әлемдік дағдарыс жағдайында ерекше мәнге ие.

Салтанатты рәсімнің соңында Н.Ә. Назарбаев Қазақстан Республикасы Президентінің «Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығының 2008 жылғы лауреаттары атанған 5 кәсіпорынның басшыларына наградаларды табыс етті.

Қазақстан Республикасы Президентінің «Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығына арналған байқау пен «Алтын сапа» республикалық көрме-байқауы Мемлекет басшысымен 2006 жылдың 9 қазанындағы №194 қаулысымен бекітілген.

Конкурстың басты мақсаты — өнімдердің бәсекеге қабілеттігін арттыру, отандық тауар өндірушілердің экспорттық мүмкіндіктерін күшейту және олардың ішкі және сыртқы нарықтардағы беделін арттыруды қалыптастыру.

«Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығы жыл сайын үш номинацияда: «Өндірістік бағыттағы ең үздік кәсіпорын», «Тұрғындар үшін тауарлар шығаратын ең үздік кәсіпорын» және «Қызмет көрсететін үздік кәсіпорын», екі категория (шағын және орта кәсіпкерлік субъектісі, ірі кәсіпкерлік субъектісі) бойынша беріледі.

«Алтын сапа» республикалық көрме-конкурсы үш номинацияда: «Өндірістік бағыттағы үздік тауар», «Тұрғындар үшін үздік тауарлар» және «Ең үздік азық-түлік тауарлары», екі категория (заңды тұлға және жеке кәсіпкер) бойынша жүргізіледі. Оның дипломанттары әр номинация бойынша I, II, III дәрежелі «Алтын сапа» дипломдарымен марапатталады.

2008 жылы «Сапа саласындағы жетістіктері үшін» сыйлығын алуға 97 кәсіпорын, «Алтын сапа» көрме-байқауына 148 үміткер қатысты.

Мемлекет басшысы «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №87-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ұжымдық инвестициялау және жинақтаушы зейнетақы қорлары қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №88-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің еңбекші-мигранттары мен олардың отбасы мүшелерінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға қол қою туралы» №695 Жарлығына қол қойды.

21 қараша

Мемлекет басшысы өз жанындағы Ұлттық инвесторлар кеңесінің пленарлық отырысына төрағалық етті.

Талқылауға түскен басты тақырып мемлекет пен бизнестің әлемдік дағдарыс жағдайындағы өзара іс-қимылдары туралы болды. Басым бағыттар қатарында Н.Ә. Назарбаев қаржы секторын тұрақтандыру, жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешу, шағын және орта бизнесті қолдау, агроөнеркәсіптік кешенді ынталандыру, индустриялық және инфрақұрылымдық жобаларды жүзеге асыруды атады және Үкіметке сәйкесінше тапсырмалар берді.

Отырыс барысында «Қазақстан қаржыгерлері қауымдастығы» кеңесінің төрағасы С.А. Ақанов, «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС президенті, директорлар кеңесінің төрағасы В.С. Ким, «Қазақстанның Эксимбанкі» АҚ директорлар кеңесінің төрағасы А. Клебанов, «Қазкоммерцбанк» АҚ Директорлар кеңесінің төрағасы Н.С. Сұбханбердин, «Қазақстанның халық банкі» АҚ директорлар кеңесінің төрағасы А.С. Павлов және басқалар сөз сөйледі.

Ұлттық инвесторлар кеңесі Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы консультативтік-кеңесші орган болып табылады. Ол Мемлекет басшысының Жарлығымен 2007 жылы 10 қыркүйекте құрылған.
Мұндай институт Қазақстанда алғаш рет құрылған және бұл отандық бизнестің ұлттық экономиканы жаңартуға және қайта құрылымдауға байланысты серпінді жобаларды іске асырудағы мүмкіндіктерінің зор екендігін көрсетеді.

Кеңес төрағасы Кеңестің дербес құрамын бекітетін Қазақстан Республикасының Президенті болып табылады. Премьер-министр, Президент Әкімшілігі Басшысының орынбасары немесе Президенттің көмекшісі, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрағасы, Индустрия және сауда министрі, Қаржы министрі, Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ Басқарма төрағасы, Индустрия және сауда министрлігі Инвестициялар комитетінің төрағасы Кеңестің тұрақты мүшелері болып табылады.

Кеңес құрамы іскер ортадан, Қазақстан Республикасы Президентінің «Қазақстан Республикасының экономикасын модернизациялау бойынша шаралар туралы» 2007 жылғы 13 сәуірдегі Жарлығымен құрылған Қазақстан Республикасының экономикасын модернизациялау жөніндегі Мемлекеттік комиссияның ұсыныстары негізінде қазақстандық компаниялардың бірінші басшыларының арасынан қалыптастырылады.

Кеңестің жұмыс органы Қазақстан Республикасы Индустрия және сауда министрлігінің Инвестициялар комитеті болып табылады.

Кеңес отырысы жылына екі рет, Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің отырыстарынан бұрын өткізіледі.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне байланыс мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №89-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Сирия Араб Республикасының Үкіметі арасындағы Дамаск қаласында Әл-Фарабидің тарихи-мәдени орталығының және кесенесінің құрылысын салудағы, Сұлтан Аз-Захир Бейбарыс кесенесін қалпына келтірудегі ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №90-IV, «2002 жылғы 7 маусымда Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы Өңірлік терроризмге қарсы құрылым туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №91-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен «SOS Kinderdorf International» SOS балалар ауылдарын құру жөніндегі халықаралық қоғам арасындағы шартқа толықтырулар енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №92-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының Жоғары сот кеңесінің құру және оның құрамы туралы» №696 Жарлығына қол қойды.

24 қараша

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Әділет министрі З.Я. Балиеваны және Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божконы қабылдады.

З.Я. Балиева Президентке Әділет министрлігінің ағымдағы қызметі, атап айтқанда шағын және орта бизнес үшін әкімшілік кедергілерді азайту, тұрғын үй құрылысындағы үлестік қатысу бойынша заң жобасын жетілдіру, халыққа қызмет көрсету орталықтарының, Қылмыстық-атқару жүйесі комитетінің, Сот сараптамасы орталығының қызметтерін жақсарту туралы баяндады.

В.К. Божко Төтенше жағдайлар министрлігін реформалау барысы, елдің мемлекеттік материалдық резервінің жай-күйі, Қазақстанның халықаралық гуманитарлық ынтымақтастыққа қатысуы туралы баяндады.

25 қараша

Мемлекет басшысы сот реформасы жөнінде кеңес өткізді. Оған Қазақстан Республикасы Жоғарғы сотының, Жоғары сот кеңесінің, Президенті Әкімшілігінің басшылары, сондай-ақ Үкіметінің мүшелері қатысты.

Президент сот жүйесінің жай-күйі мен оны дамытудың келешегі, елдің жаңарған Конституциясы аясында сот корпусын қалыптастыруға бағытталған негізгі қадамдар туралы баяндамаларды тыңдады.

Н.Ә. Назарбаев сот жұмысындағы соңғы жылдары қол жеткізген жетістіктерді атап өтті және сот жүйесі қызметіндегі бірқатар кемшіліктерге назар аудартты. Атап айтқанда, судья лауазымына кандидаттарды даярлау мен іріктеу тетігін барынша қатайту, судьялардың өз міндеттерін лайықты атқаруына бақылау мен талапты күшейту, сот төрелігі жүйесінің қызметі туралы жаңа заңнаманы тиімді орындау үшін тиісті шаралар қабылдау жөнінде нақты тапсырмалар берді.

Кеңес қорытындысы бойынша сот жүйесін одан әрі реформалаудың маңызды қадамдары айқындалған ҚР Жоғарғы сотының 2009–2011 жылдарға арналған стратегиялық жоспары жобасының негізгі қағидалары мақұлданды.

Мемлекет басшысы «Әдебиет пен өнер саласындағы Қазақстан Республикасының 2008 жылғы Мемлекеттік сыйлығын беру туралы» №697 Жарлығына қол қойды.

26 қараша

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Хан шатыр» сауда, ойын-сауық кешені құрылысының барысымен танысты.

«Хан шатыр» кешені әлемдегі шатыр үлгісінде салынған ең биік ғимараттардың бірі болмақ. Онда сауда, ойын-сауық орталығы, кеңселер, сәнді тұрғын жайлар мен бесжұлдызды мейманхана орналасады.

27 қараша

Мемлекет басшысы жаңадан тағайындалған Қазақстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті елшілер — Куба Республикасының елшісі А. Феррерден, Испания Корольдігінің елшісі А. Кортестен, Катар Мемлекетінің елшісі Насер Рашид Мұхаммед әл-Наимиден, Өзбекстан Республикасының елшісі Ф. Тұрсыновтан сенім грамоталарын қабылдады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан темір жолы» Ұлттық компаниясы» АҚ президенті А.Ұ. Маминді қабылдады. Ол компанияның 2008 жылдың 10 айындағы жұмысының қорытындылары, оның даму стратегиялары, сондай-ақ машина жасау саласындағы ауқымды жобалардың іске асырылу барысы жөнінде баяндады.

Мемлекет басшысы Үндістан Республикасының Премьер-министрі М. Сингхке Мумбаи қаласында болған террористік әрекетке байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Қылмыскерлердің қатыгез әрекетін толық айыптай отырып, Қазақстан халқының және жеке өз атымнан Сізге, Сіз арқылы қаза тапқандардың отбасыларына және Үндістан халқына шынайы қайғырып, көңіл айтамын. Осы қаралы оқиғаға байланысты терроризммен күресте халықаралық ынтымақтастықты күшейту қажеттігін баса атап өткім келеді. Терроризмнің барша түрін осы арқылы ғана жоя аламыз деген сенімдемін», — делінген жеделхатта.

28 қараша

Мемлекет басшысы «Eighth Wonder International limited» американдық компаниясы директорлар кеңесінің төрағасы М. Адвентон бастап келген бір

топ өкілдерін қабылдап, олармен компанияның Қазақстанның туристік саласына 20 млрд. доллар инвестиция салу мүмкіндігін талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының кейбір мәселелері туралы» №698, «Б.Ғ. Ысқақов туралы» №699, «А.В. Смирновты Қазақстан Республикасының Беларусь Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, ТМД Жарғылық органдары жанындағы Тұрақты Өкіл міндетін қоса атқарушы қызметіне тағайындау туралы» №700, «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының алқалар төрағалары, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» №701, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылдың 26 сәуіріндегі №853 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №702 жарлықтарына қол қойды.

ЖЕЛТОҚСАН

Дс	1	8	15	22	29
Сс	2	9	16	23	30
Ср	3	10	17	24	31
Бс	4	11	18	25	
Жм	5	12	19	26	
Сн	6	13	20	27	
Жк	7	14	21	28	

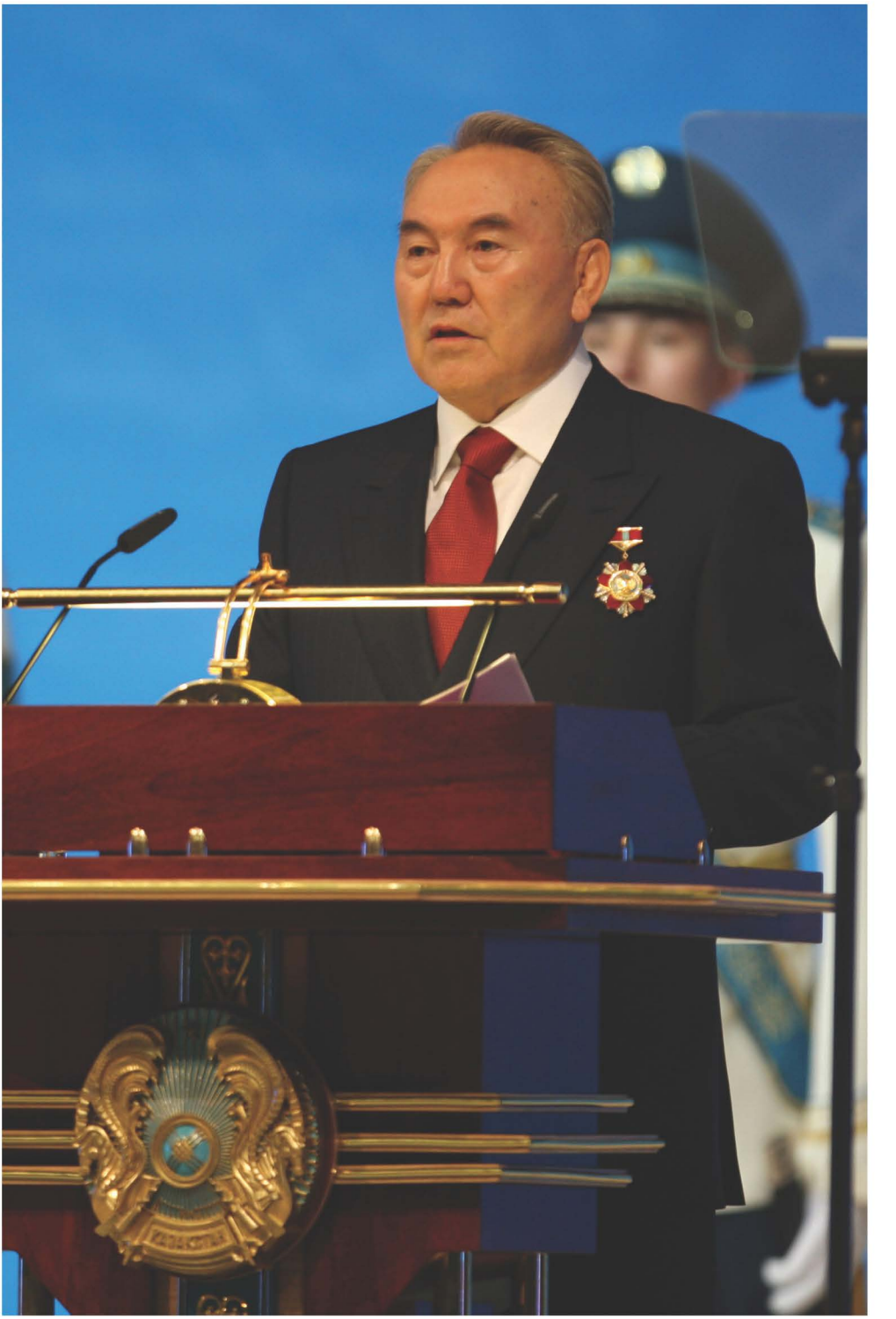

1 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласында Есіл өзені арқылы өтетін жаңа көпірдің салтанатты ашылу рәсіміне қатысты.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы «Ақорда» резиденциясының маңындағы алаңда Жаңажылдық бас шыршасының ашылуына қатысты.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградалары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерту мен толықтырулар енгізу туралы» №93-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №94-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан халқының рухани даму қоры» акционерлік қоғамын құру және қызметін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар туралы» №703 Жарлығына қол қойды.

2 желтоқсан

Мемлекет басшысы «М.М. Тәжинге Төтенше және Өкілетті Елші дипломатиялық дәрежесін беру туралы» №704, «Дипломатиялық дәрежелер беру туралы» №705 жарлықтарына қол қойды.

3 желтоқсан

Мемлекет басшысы Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен телефон арқылы сөйлесті.

Тараптар Қазақстан, Армения, Қырғызстан, Ресей және Тәжікстан елдерінің 2008 жылдың 19–21 желтоқсанында Қазақстанда өтетін бейресми саммитінің күн тәртібін талқылады, сондай-ақ Қазақстан мен Ресей Президенттерінің кездесуі кезінде қол жеткізілген уағдаластықтар аясындағы екіжақты ынтымақтастық мәселелері, әлемдік қаржы дағдарысына байланысты қабылданып жатқан шаралар жайында пікір алмасты.

4 желтоқсан

Мемлекет басшысы ЕҚДБ президенті Т. Мировты қабылдады.

Кездесуде әлемдік экономикалық дағдарыс жағдайында Қазақстанның ЕҚДБ-мен шағын және орта бизнес, ауыл шаруашылығы, құрылыс және инфрақұрылымды дамыту салаларындағы өзара іс-қимылының мүмкіндіктері талқыланды.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапарымен аттанды.

Н.Ә. Назарбаев өзінің алматылық резиденциясында Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің мүшелерімен бірқатар жұмыс кездесулерін өткізді. Атап айтқанда, Президент Азия даму банкінің вице-президенті Шаою Жаоны, «BG Group» компаниясының бас атқарушы директоры Ф. Чапмэнді, «Лукойл» компаниясының президенті В. Алекперовты, «ConocoPhillips Inc.» компаниясының басқарма төрағасы және бас атқарушы директоры Дж. Малваны және «Arcelor Mittal» компаниясының бас атқарушы директоры Л. Митталды қабылдады.

Кездесу барысында инвесторлар Н.Ә. Назарбаевты жүзеге асырылып жатқан жобалар туралы хабардар етті және алдағы жоспарларды талқылады.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Бюджеттік кодексі» №95-IV, «2009–2011 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» №96-IV, «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне бюджет процесін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №97-IV, «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2007–2009 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы» №98-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Т.С. Қабдырахманов туралы» №706, «Ғ.Т. Қойшыбаевты Қазақстан Республикасының Литва Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» №707а жарлықтарына қол қойды.

5 желтоқсан

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен өз жанындағы Шетел инвесторлары кеңесінің XX мерейтойлық пленарлық отырысына төрағалық етті.

Отырыста әлемдік экономикалық дағдарыс жағдайындағы инвестициялық саясаттың ерекшеліктері, сондай-ақ шетелдік компаниялармен шарт жасасуда қазақстандық үлесті кеңейту мәселелері талқыланды.

Кеңесті ашқан Н.Ә. Назарбаев жиналғандарға Кеңестің жаңа мүшелері — ЕҚДБ президенті Т. Мировты, Азия даму банкінің вице-президенті Шаою Жаоны және «Eni S.p.A.» корпорациясының бас өндірістік директоры К. Дескальциді таныстырды.

Президент бүкіл әлем қиыншылық кешіп жатқан қазіргідей жағдайда елдер тек өз экономикасының ішкі өсім қорларына сенім арта алатынын айтты. Осыған байланысты Үкіметке, ұлттық компаниялар мен мемлекеттік органдарға отандық өндірушілерден сатып алуларды барынша қамтамасыз ету тапсырылды. Мемлекет басшысы инвестициялық және операциялық шығындарда, еңбек ресурстарында қазақстандық үлесті арттыру бойынша шетелдік инвесторларға да осындай ұсыныс білдірді. «2008 жылдың 9 айының қорытындысы бойынша ұсынылған есепке сәйкес елімізде жұмыс істеп жатқан шетелдік компаниялар қызметіндегі қазақстандық үлес 10–15%-дан аспайды. Бұл сан біздің өнім өндірушілердің әлеуетін көрсетпейтіні айқын. Мұндай жайт біздің мемлекетімізді де, жер қойнауын пайдаланушыларды да, өнім өндірушілерді де қанағаттандыра алмайды. Оның үстіне барлық келісім-шарттарда компанияларға қазақстандық үлесті ұлғайту жөнінде тікелей міндеттеме жүктелген», — деп атап айтты Н.Ә. Назарбаев.

Кеңес жұмысын қорытындылай келе, Мемлекет басшысы Үкіметке қазақстандық үлесті арттыру бойынша нақты ұсыныстар жасау жөнінде бірқатар тапсырмалар берді.

Кеңес жұмысында сондай-ақ Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі В.С. Школьник, ЕҚДБ президенті Т. Миров, «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ басқарма төрағасы Қ.Н. Келімбетов сөз сөйледі.

Мемлекет басшысы Алматы қаласында өткен «Үздік шетел инвесторы — 2008» байқауының жеңімпаздарын құттықтау рәсіміне қатысып, конкурс жеңімпаздарына дипломдар табыс етті.

Сол күні Мемлекет басшысы Алматы қаласындағы жеке бизнес өкілдерінің орта білім беру саласындағы алғашқы қайырымдылық жобасы — «Haileybury Almaty» мектебінде болды.

Бұл жоба 150 жылдан бері британдық жетекші тәуелсіз оқу орындарының бірі болып табылатын Ұлыбританияның танымал «Haileybury» жеке мектебінің үлгісі негізінде жасалған.

Мемлекет басшысы Орыс православиелік шіркеуінің Қасиетті синодына Мәскеу және бүкіл Русь Патриархы Алексий II-нің қайтыс болуына байланысты көңіл айту жеделхатын жолдады.

«Мәскеу және бүкіл Русьтің Аса қасиетті Патриархы Алексий II-нің қайтыс болғандығы туралы терең қасіретпен және қайғылы жағдайда естіп-білдім.

Алексий II-нің Орыс православиелік шіркеуінің беделін нығайтуға, қоғамның рухани өрлеуіндегі оның рөлін арттыруға қосқан зор үлесіне баға жетпейді. Адамға деген сүйіспеншілік, әділдік пен құлықтылық, ізгілік пен қайырымдылық идеяларын таратудағы, тыныштық пен түрлі діни наным адамдарының арасындағы келісімді сақтаудағы Патриархтың сіңірген еңбегі орасан зор. Қазақстанда оның біздің елімізге 1995 жылғы пастырлық сапарын ерен ықыласпен еске алады. Нақ осы Аса қасиетті Патриарх Алексий II Астанада Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының съезін өткізуге бата берген еді.

Қазақстан халқының және тікелей өз атымнан Патриархтың туысқан-туғандары мен жақындарына, қасірет тартқан ресейліктерге, иерархтарға, Орыс православиелік шіркеуінің қызметшілері мен барлық келуші адамдарына қатты қайғырып көңіл айтамын. Алексий II-нің жарқын бейнесі қазақстандықтардың жүрегінде әрдайым сақталады», — делінген жеделхатта.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» №708 Жарлығына қол қойды.

8 желтоқсан

Мемлекет басшысы Алматы қаласына жұмыс сапары барысында Орталық мешітте болып, барша мұсылмандарды Құрбан айт мерекесімен құттықтады.

Сол күні Мемлекет басшысы Қарағанды облысына жұмыс сапарымен аттанды.

Президент «Сарыарқа» әуежайының жаңартылған ғимаратында, «Фитохимия» ғылыми-өндірістік орталығында болып, «Гүлдер» шағын ауданындағы бюджеттік сала қызметкерлері үшін салынған 352 пәтерлік жаңа тұрғын үйге барды, сондай-ақ С. Сейфуллин атындағы қазақ драма театрының жаңа ғимаратын аралап көріп, М.О. Әуезовтің пьесасы бойынша қойылған «Айман-Шолпан» спектаклінің премьерасын тамашалады.

9 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қарағанды облысына жұмыс сапары барысында А. Құнанбаевқа арналған ескерткіштің ашылу рәсіміне қатысты, сондай-ақ «30 корпоративтік көшбасшы» мемлекеттік бағдарламасы аясында салынған жаңа металлургиялық кремний өндіретін «Silicium Kazakhstan» ЖШС зауытында болды.

«Бұл еліміз үшін елеулі оқиға: әлемдік қаржы дағдарысына қарамастан, Қазақстанда жаңа өндіріс орындары ашылуда. Жазық далада мынадай үлкен зауыт тұрғызылды. Өткен жылдың шілдесінде басталған құрылыс нысаны бір жарым жылда салынып бітті. Қарағанды облысында Көмір бассейні, меткомбинат тәрізді корпоративтік көшбасшылар жетерлік, енді осы зауыт та біздің мақтанышымызға айналды», — деді Н.Ә. Назарбаев зауыттың ашылу рәсімінде.

Жаңа кәсіпорынның өндірістік қуаты 25 мың тонна металлургиялық кремнийді, 10,5 мың тонна кремний ұнтағын және 875 тонна кремний шлағын құрайтын болады.

Зауыт өнімдері ғарышты игеру, радио-электроника салаларында, заманауи құрылыс материалдары өнідірісінде кеңінен қолданылатын болады.

10 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстанда тіркелген шетелдік дипломатиялық корпус өкілдерімен кездесті.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Конгресс-Холлда елорданың Астанаға ауыстырылғанына 11 жыл толуына орай өткен мерекелік концертті тамашалады.

Мемлекет басшысы «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі)» №99-IV, «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының кодексін (Салық кодексі) қолданысқа енгізу туралы» №100-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №101-IV заңдарына қол қойды.

11 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Астанабасжоспар» МҚК болып, үшжылдық мерзімге арналған бірінші кезекті қала құрылысы шараларының кешенін қарастыратын Астананың Бас жоспарына енгізілетін түзетулер жобасымен танысты.

Содан кейін Президент Астана қаласының әкімдігінде елорданы одан әрі дамыту мәселелеріне арналған кеңес өткізді. Онда 2008 жылы атқарылған жұмыстар қорытындыланып, алдағы жылдың перспективалық міндеттері айқындалды.

Кеңесте сөз сөйлеген Н.Ә. Назарбаев елорданың болжанған мерзімнен жылдам дамып отырғанын атап өтті. Қала тұрғындары мен автокөліктер саны артуда. Алайда, инженерлік және көліктік инфрақұрылымды, жылу және энергиямен жабдықтау жүйелерін дамыту қарқыны төмен деңгейде қалып отыр. Мемлекет басшысы Астананы дамытудың басым міндеттері қатарында қаланың архитектуралық жоспарлау құрылымын жетілдіру, өнеркәсіпті аймақтарды

қайта құру мен абаттандыру, біртұтас көгалдандыру жүйесін қалыптастыру, қалалық көлік ағындарын автоматтандырылған басқару жүйесін жасауды атады.

Кеңес қорытындысы бойынша Мемлекет басшысы Үкіметке Астананы дамыту жөніндегі 2006–2010 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаның орындалу барысын талқылаудан өткізуді тапсырды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (Жалпы бөлім) өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» №102-IV Заңына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Б.Ж. Өтемұратов туралы» №709, «С.С. Қалмырзаевты Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқарушысы қызметіне тағайындау туралы» №710, «Мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияға және Мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияға Факультативтік хаттамаға қол қою туралы» №711 жарлықтарына қол қойды.

12 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Ақорда» астаналық резиденциясында өткен бірқатар саяси мемлекеттік қызметкерлердің Қазақстан халқына ант беру рәсіміне қатысты.

Қазақстан Республикасының Конституциясына сәйкес Қазақстан халқы мен Президентіне адал қызмет етуге Президент Әкімшілігі Басшысының орынбасарлары Қ.А. Нұрпейісов пен Т.С. Донақов, Президент көмекшісі Ә.О. Исекешев, Президент кеңесшісі Г.Н. Әбдіхалықова, Денсаулық сақтау министрі Ж.А. Досқалиев, Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаев, Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі Б.М. Сапарбаев, Қаржы министрі Б.Б. Жәмішев, Төтенше жағдайлар министрі В.К. Божко, Экономика және бюджеттік жоспарлау министрі Б.Т. Сұлтанов, Қаржы нарығын және қаржы ұйымдарын реттеу мен қадағалау агенттігінің төрайымы Е.Л. Бахмутова, Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің (қаржы полициясы) төрағасы Қ.П. Қожамжаров, Ақмола облысының әкімі А.П. Рау, Шығыс Қазақстан облысының әкімі Ә.С. Бергенов, Қызылорда облысының әкімі Б.Б. Қуандықов, Павлодар облысының әкімі Б.Ә. Сағынтаев, Солтүстік Қазақстан облысының әкімі С.С. Біләлов салтанатты түрде ант берді.

Мемлекет басшысы «Астана» кәсіпқой командасының жетекші велошабандоздарын қабылдады.

Қазақстандық «Астана» кәсіпқой шосселік велокомандасы (Astana Team) 2007 жылы оның алғашқы капитаны болған қазақстандық атақты велошабандоз А. Винокуровтың бастамасымен құрылған. Командаңың Про-Тур мәртебесі бар әрі Швейцарияда базаланады. Командаңың Бас менеджері Швейцария Турының бұрынғы ұйымдастырушысы Й. Брюнель болып табылады. Командаңың қазіргі көшбасшысы – испандық А. Контадор. 2008 жылы «Астананың» құрамына «Tour de France»-тың жеті мәрте жеңімпазы болған аты аңызға айналған американдық велошабандоз Л. Армстронг та қосылды.

Құрылғанына аз уақыт өтсе де, команда көптеген жеңістерге жетіп, даңқын аспандатты. Оның жетістіктерінің қатарында француздық «Criterium du Dauphine Libere» — 2007 (командалық топ), итальяндық «Giro d,Italia» — 2008 (бас топ), испандық «Vuelta a Espana» — 2008 (бас топ) тәрізді айтулы веложарыстардағы бірінші орындарды атауға болады.

Мемлекет басшысы қытайлық инвесторлардың қаражатына салынған жаңа «Пекин Палас» бесжұлдызды қонақ үйін аралап көрді.

Мемлекет басшысы «Қ.П. Қожамжаровты Қазақстан Республикасы Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» №712, «М.С. Тәшібаев туралы» №713 жарлықтарына қол қойды.

15 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Тәуелсіздігі күні қарсаңында «Ақорда» астаналық резиденциясында бір топ қазақстандықтарға мемлекеттік наградаларды табыс етті. Олардың ішінде танымал мәдениет, ғылым, білім беру, денсаулық сақтау саласының қайраткерлері, өндірістік саланың, құқық қорғау органдарының өкілдері, әскери қызметшілер, соғыс және еңбек ардагерлері бар.

Мемлекетіміздің жоғарғы наградасы — «Халық қаһарманы» атағы Қазақстан Қарулы күштері Штаб-

тар бастықтары комитеті төрағасының орынбасары, генерал-лейтенант Б.Е. Ертаевқа, еліміздің экономикасы мен әлеуметтік-гуманитарлық дамуына сіңірген айрықша еңбектері үшін «Қазақстанның Еңбек Ері» атағы Алматыдағы Ы. Алтынсарин атындағы №159 гимназияның директоры А.Т. Миразоваға және Солтүстік Қазақстан облысы Қызылжар ауданындағы «Зенченко және К» шаруашылық серіктестігінің бас директоры Г.И. Зенченкоға берілді.

1

2

3

«Халық қаһарманы» атағы 1993 жылы бекітілген, Қазақстан Республикасының жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. Атақ Қазақстан Республикасына сіңірген аса көрнекті қызметі үшін, оның бостандығы мен тәуелсіздігі жолындағы азаматтық және жауынгерлік ерліктері үшін беріледі. «Халық қаһарманы» атағына (1-сурет) ие болған тұлғаларға Алтын жұлдыз және «Отан» ордені (2-сурет) тапсырылады.

«Қазақстанның Еңбек Ері» атағы 2008 жылдың желтоқсанында бекітілген, Қазақстан Республикасының жоғарғы дәрежелі ерекшелік белгісі болып табылады. Атақ елдің экономикалық және әлеуметтік-гуманитарлық дамуына қосқан айрықша үлесі үшін беріледі. «Қазақстанның Еңбек Ері» атағына (3-сурет) ие болған тұлғаларға Алтын жұлдыз және «Отан» ордені (2-сурет) тапсырылады.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында Қазақстан Республикасының тәуелсіздігін жариялағанына 17 жыл толуына арналған салтанатты жиналысқа қатысып, қатысушылар алдында сөз сөйледі (Қосымшаны қараңыз).

Мемлекет басшысы «Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) 2002 жылғы 7 маусымда қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымының хартиясына өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №103-IV; «Күштеп жоқ қылып жіберуден барлық адамдарды қорғауға арналған халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» №104-IV; «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттерге агрессия қатері туындаған немесе агрессия актісі жасалған жағдайларда әскери-техникалық көмек көрсету тетігі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» №105-IV; «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің электр энергетикасы жүйелерінің орнықты қосарлас

жұмысын қамтамасыз ету үшін ресурстар резервін жасау және оларды тиімді пайдалану туралы келісімді ратификациялау туралы» №106-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасы мен Жапония арасындағы Табысқа салынатын салыққа қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға және оған Хаттамаға қол қою туралы» №714, «Иран Ислам Республикасындағы Қазақстан Республикасының Бас консулдығын көшіру туралы» №715 жарлықтарына қол қойды.

19–21 желтоқсан

Мемлекет басшысы Ақмола облысының Бурабай қаласында өткен Қазақстан Республикасы, Армения Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы және Тәжікстан Республикасы президенттерінің бейресми кездесуіне қатысты.

Саммит барысында мемлекет басшылары ҰҚШҰ, ЕурАзЭҚ, ТМД және ШЫҰ тәрізді бірлестіктер шеңберінде әлемдік қаржы дағдарысы жағдайында өңірлік ынтымақтастықты дамытудың өзекті мәселелері бойынша пікірлер алмасты.

Кездесудің нәтижесінде ҰҚШҰ аясында жедел әрекет ету күштері тобын құру туралы, әлемдік қаржы дағдарысының салдарын жоюда көмек көрсету үшін бірлескен қор құру туралы, инновациялық жобаларды бірлесіп әзірлеу мен енгізу бойынша жоғары технологиялар орталығын құру жөнінде уағдаластықтарға қол жеткізілді.

Мемлекет басшысы Ақмола облысының Бурабай қаласында өткен бейресми кездесу аясында Армения Республикасының Президенті С.А. Саргсянмен, Қырғыз Республикасының Президенті Қ.С. Бакиевпен, Тәжікстан Республикасының Президенті Э.Ш. Рахмонмен және Ресей Федерациясының Президенті Д.А. Медведевпен екіжақты кездесулер өткізді.

Д.А. Медведевпен келіссөздер жүргізу нәтижесінде Қазақстан мен Ресейдің 2009–2010 жылдарға арналған бірлескен іс-қимыл жоспары қабылданған Бірлескен мәлімдемеге қол қойылды. Іс-қимылдар Жоспарына Қазақстан-Ресей ынтымақтастығының бүкіл салаларын: саяси және экономикалық сала-

ларды, отын-энергетикалық кешенді, ғарыш кеңістігін игеруді, көлік және комуникацияны, өңіраралық, шекаралық және көші-қон ынтымақтастығын, әскери-техникалық жүйені, төтенше жағдайлардың алдын алуды және жоюды, ғылыми және гуманитарлық салаларды қамтитын 40 нақты іс-шара енгізілген.

23 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Бейбітшілік пен келісім сарайында өткен бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі жыл сайынғы «Парыз» байқауының жеңімпаздарын марапаттау рәсіміне қатысты.

Салтанатты рәсімге жиналғандар алдында сөз сөйлеген Президент бизнес халықтың әлеуметтік мәселелерін шешуге белсенді атсалысуы және қазақстандықтардың өмір сүру деңгейін арттыру үшін қолдан келгеннің бәрін жасауы тиіс екенін атап өтті. «Онсыз жақсы еңбек көрсеткіштеріне де, тұрақты дамитын өндіріс көлеміне де қол жеткізу мүмкін емес. Мемлекеттік және бизнес құрылымдары жүзеге асырып жатқан әлеуметтік бағдарламалар әлемдік қаржы дағдарысының біздің экономикамызға кері әсерін тигізіп отырған бүгінгі күні айрықша маңызды», — деді Н.Ә. Назарбаев.

Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» байқауы Мемлекет басшысының 2008 жылғы 23 қаңтардағы Жарлығымен бекітілген.

Конкурсқа 296 кәсіпорын қатысты. «Жылдың үздік әлеуметтік жобасы», «Үздік ұжымдық шарт», «Үздік әлеуметтік жауапты кәсіпорын» номинациялары бойынша 28 кәсіпорын лауреат атанды. Бұл ретте әрбір номинацияның үш категориясы бар: шағын, орта және ірі кәсіпкерлік субъектісі.

Конкурстың Бас жүлдесін «Қазақмыс» корпорациясы» ЖШС жеңіп алды. Корпорация 150-ден астам ірі әлеуметтік сала нысандарының қызметін қаржыландырып отыр. Олардың ішінде 5 медициналық мекеме, 4 санаторий, 8 балаларды сауықтыру кешендері, 36 мектепке дейінгі балалар мекемелері бар. Тау-кен өндірісінің ардагерлеріне мекен-жайлық қолдау көрсету үшін корпорацияда арнайы қор құрылған.

Тек 2008 жылдың өзінде корпорация әлеуметтік мәселелерді шешуге 92 млн. доллар қаржы бөлген.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы 2002 жылғы 10 шілдедегі өзара түсіністік

туралы меморандумды ратификациялау туралы» №107-IV, «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы 2001 жылғы 15 желтоқсандағы өзара түсіністік туралы меморандумды ратификациялау туралы» №108-IV заңдарына қол қойды.

24 желтоқсан

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі А.Қ. Күрішбаевты қабылдады. Ол елдің агроөнеркәсіптік секторының 2008 жылғы жұмыс қорытындылары туралы баяндады.

Мемлекет басшысы Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің бір топ депутаттары — Н.В. Геллерт, М.Қ. Пішембаев, Н.С. Сабильянов, Р.Қ. Сәрпековті қабылдады.

Депутаттар Президентті әлемдік қаржы дағдарысының кері ықпал етуі жағдайында экономиканы қолдауға бағытталған дағдарысқа қарсы заңдар топтамасын қалыптастыру жөніндегі заң шығарушылық жұмысы жөнінде, сондай-ақ «Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы парламенттік фракциясының қызметі туралы хабардар етті.

Мемлекет басшысы «Парижде Халықаралық эпизоотиялық бюроны құру туралы халықаралық келісімді ратификациялау туралы» №109-IV, «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» №110-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ауылдық елді мекендердің әлеуметтік сала қызметкерлерін әлеуметтік қолдау және ынталандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №111-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» №716 Жарлығына қол қойды.

25 желтоқсан

Мемлекет басшысы ТҮРКСОЙ бас директоры Д.Қ. Қасейіновті қабылдады. Ол Президентті

ТҮРКСОЙ-ға Қазақстанның төрағалық еткен алты айының ішінде атқарылған жұмыстар жайынан және Ұйымды дамыту келешегінен хабардар етті.

Өз кезегінде Президент Д.Қ. Қасейіновті түркітілдес мемлекеттердің халықаралық ұйымының бас директоры қызметіне тағайындалуымен құттықтады. «Бұл Қазақстанның халықтар мен түркі тілдес кеңістіктегі елдер арасындағы өзара іс-қимылының ауқымды дамуына қосқан үлесін бағалаудың нәтижесінде жүзеге асты, сондай-ақ біздің еліміздің әлемдегі рөлінің арта түскені», — деп атап өтті Н.Ә. Назарбаев.

Мемлекет басшысы Астана қаласының әкімдігінде болып, «Арендалық тұрғын үй» бағдарламасы бойынша елорданың тұрғындарына пәтер кілттерін тапсыру салтанатты рәсіміне қатысты.

Іс-шараға қатысушылар алдында сөйлеген сөзінде, Мемлекет басшысы 500-ден астам астаналық отбасы жаңа пәтерге ие болумен қатар, Жаңа 2009 жылды жаңа қоныста мерекелейтінін атап өтті. «Муниципальдық тұрғын үйлерді беру — бұл мемлекеттің дәрігерлер мен мұғалімдер, мәдениет қайраткерлері, мемлекеттік қызметшілер туралы, соғыс ардагерлері мен табыстары көп емес адамдар туралы қамқорлығының жарқын куәсі», — деп атап өтті Н.Ә. Назарбаев.

Президент №2 балалар үйінің дәрігері А. Югайға, Көп балалы ана Т. Тоқтароваға, Ұлы Отан соғысының ардагері Ғ. Шәмілұлына, Қ. Қуанышбаев атындағы қазақ сазды-драма театрының актері А. Аймағамбетоваға, Балалар мен жасөспірімдер спорт мектебінің жүзу жөніндегі жаттықтырушысы А. Кудрявцевке, №58 орта мектептің мұғалімі О. Шахановқа пәтер кілттерін тапсырды.

Президент жаңа пәтер иелерін келе жатқан Жаңа жылмен құттықтап, оларға жаңа қоныстары әрдайым ырыс пен берекеге толы болсын деген игі тілегін білдірді.

Мемлекет басшысы Астана қаласының сол жақ жағалауына болгарлық сәулетші Г. Стоиловтың жобасы бойынша тұрғызылған жаңа «Керуен» сауда, ойын-сауық орталығын аралап көрді.

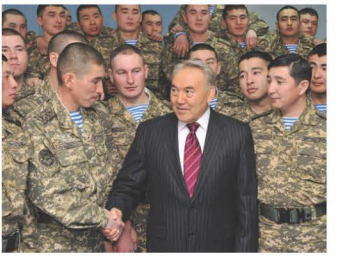

Мемлекет басшысы Астана қаласында орналасқан әскери бөлімде болып, жаңа және жаңартылған үлгідегі әскери техникамен және қару-жарақпен танысты, сонымен бірге бөлімнің жеке құрамымен кездесті.

Президентке осы заманғы танктер үлгісі, жаяу әскерлердің әскери машинасы мен бронетранспортерлер таныстырылды. «Қалқан» арнаулы мақсаттағы десанттық-шабуылдаушы батальонының жеке құрамы шабуылдаушы аландa көрсетілімдер көрсетті.

Мемлекет басшысы «Бәсекелестік туралы» №112-IV, «Бәсекелестік мәселелері жөніндегі Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №113-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Қазақстан Республикасының кейбір аудандық және оларға теңестірілген соттарын қайта ұйымдастыру туралы» №717 Жарлығына қол қойды.

26 желтоқсан

Тәуелсіздік күніне орай Мемлекет басшысының атына алыс және жақын шетелдердің мемлекет басшыларынан құттықтау жеделхаттары келіп түсуде.

Америк Құрама Штаттарының Президенті Дж. Буш өз жолдауында Америка халқының атынан Н.Ә. Назарбаевты және Қазақстан халқын Тәуелсіздіктің 17 жылдығымен құттықтады. «Біз Сіздің мемлекетіңіздің экономикалық реформаларды ілгерілетудегі және стратегиялық әріптестікті, оның ішінде Ауғанстан мен Ирактағы ынтымақтастықты дамытудағы күш-жігерін жоғары бағалаймыз. Осының арқасында біздің екіжақты қарым-қатынастарымыз нығая түсті. Біз әдеттегідей Қазақстандағы және бүкіл өңірдегі еркіндік, тұрақтылық пен өркенділікті нығайтуға ниеттіміз. Мен Сізге және Қазақстан халқына алға қойған мақсаттарға жетуді және бейбіт болашақ тілеймін», — делінген жолдаухатта.

Қытай Халық Республикасының Төрағасы Ху Цзиньтаоның құттықтау жеделхатында Н.Ә. Назарбаевтың басшылығымен «Қазақстан халқының тәуелсіз егемен мемлекетті құруда, ұлттық экономиканы дамыту мен халықаралық сахнадағы

елдің мәртебесін арттыруда айтулы жетістіктерге қол жеткізіп отырғанын» атап көрсеткен. «Тату көрші және стратегиялық серіктес ретінде Қытай бұл жетістіктерге қуанады. Қазақстан мемлекетті құрудың түрлі салаларында әлі де көптеген табыстарға қол жеткізетіндігіне сенімдіміз», — делінген оның құттықтауында.

Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігінің ханшайымы Елизавета II өз хатында, Қазақстанды Тәуелсіздік күні мерекесімен құттықтау ол үшін үлкен құрмет екенін айта келіп, Қазақстан халқына бақыт пен гүлдену тіледі.

Германия Федеративтік Республикасының Президенті Х. Келлер өз құттықтауында: «Еуропалық Одақ Орталық Азия бойынша Стратегияны қабылдай отырып, Сіздің еліңізбен және көршілеріңізбен серіктестік ынтымақтастыққа дайындығын көрсетіп отыр. «Еуропаға жол» мемлекеттік бағдарламасын әзірлеген Қазақстан осы ұсынысты сындарлы негізде қабылдауға деген өз еркін білдіруде. Құттықтаумен бірге, осынау өзара ынтымақтастықтан туындайтын мүмкіндіктерді бірлесіп пайдаланамыз деген үмітімді де білдіремін», — деп атап көрсеткен.

Түрік халқының және жеке өзінің атынан Н.Ә. Назарбаевты және барша қазақстандықтарды Тәуелсіздік күнімен құттықтаған Түркия Республикасының Президенті А. Гүл: «Біз Тәуелсіздік жылдары Қазақстан Сіздің дана басшылығыңызбен күннен күнге қарқынды өсіп келе жатқанын және елдің халықаралық аренадағы мәртебесінің өсіп отырғанын үлкен ықыласпен және ризашылықпен бақылап отырмыз. Әсіресе, тарихтың, тіл мен мәдениеттің ортақтығына негізделген Түркия мен Қазақстанның арасындағы өзара қарым-қатынастың дамуы мен нығаюы мені қуантады. Арадағы ынтымақтастығымыз өзара құрмет пен ортақ мүдделер негізінде әрі қарай беки түсетіндігіне сенімдімін», — дейді.

Жапония Императоры Акихито Н.Ә. Назарбаевқа жолдаған хатында: «Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне орай, Аса мәртебелі Президент мырза, Сізге өзімнің шынайы құттықтауымды жолдаймын және халқыңызға бақыт пен гүлдену тілеймін», — деп жазған.

Қазақстан халқы мен Президентінің атына сондай-ақ Бельгия Королі Альберт II, Палестина ұлттық әкімшілігінің төрағасы М. Аббас, Австралия

генерал-губернаторы К. Брайс, ханзада К. Аға Хан IV, сондай-ақ Австрия Президенті Х. Фишер, Әзірбайжан Президенті И.Г. Алиев, Армения Президенті С.А. Саргсян, Болгария Президенті Г. Пырванов, Израиль Премьер-министрі Ш. Перес, Грекия Президенті К. Папулиас, Индонезия Президенті С. Юдойоно, Корея Республикасының Президенті Ли Мён Бак, Қырғызстан Президенті Қ.С. Бакиев, Ливан басшысы М. Сулейман, Латвия Президенті В. Затлерс, Польша Президенті Л. Качинский, Сингапур Президенті С. Натан, Тәжікстан басшысы Э.Ш. Рахмон, Түрікмен Президенті Г.М. Бердымұхамедов, Өзбекстан Президенті И.А. Каримов, Бразилия Президенті Л.И. Лула да Силва және басқалар құттықтаулар жолдаған.

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы Тәуелсіздік сарайында өткен Президенттік шырша мерекесіне қатысты.

Н.Ә. Назарбаев еліміздің басқа қалаларында жаңажылдық шыршаға шақырылған балаларды интерактивті байланыс арқылы құттықтай отырып: «Бүгін Қазақстанның барлық облыстары мен ірі қалаларынан келген 2,5 мың бала бірдей уақытта көңілді жаңажылдық шыршаға қатысып отыр. Біз үшін барлық қазақстандық балаларда мерекелер ғана болып қоймай, жақсы білім алып, мықты, дені сау болып өсулері үшін барлық мүмкіндіктері де болуы аса маңызды», — деді.

Мемлекет басшысы «Қ.Қ. Әбдірахманов туралы» №718, «Е.Х. Қазыхановты Қазақстан Республикасының Австрия Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, Қазақстан Республикасының Вена қаласындағы халықаралық ұйымдар жанындағы Тұрақты Өкілі қызметіне тағайындау туралы» №719, «Қ.Ш. Сарыбайды Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» №720 жарлықтарына қол қойды.

29 желтоқсан

Мемлекет басшысы «Хабар» агенттігі» АҚ Астанадағы кеңсесінде болды.

Президент монтаждау орнында болып, шығармашылық ұжымның жұмысымен танысты, содан кейін Қазақстанның жетекші БАҚ басшыларына сұхбат берді. Олардың қатарында — «Егемен Қазақстан» Республикалық газеті» ААҚ президенті С.А. Абдрахманов және «Казахстанская правда» Республикалық газеті» ААҚ президенті А.Ю. Тараков, «Хабар» агенттігі» АҚ бас директоры Г.М. Ықсанова, «Қазақстан» Республикалық телерадиокорпорациясы» АҚ басқарма төрағасы Ж.С. Омаров, «Қазақпарат» Ұлттық компаниясы» АҚ Президенті Д.К. Дияров және «Астана телевизиясы» ЖШС бас директоры С.Ж. Сәлиев бар.

Сұхбат барысында Нұрсұлтан Назарбаев өтер жылдың қорытындысын шығарып, 2009 жылға арналған жоспарлар туралы ой бөлісті, бірқатар сұрақтарға жауап берді.

Мемлекет басшысы «Арнайы әлеуметтік қызметтер туралы» №114-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне арнаулы әлеуметтік қызметтер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №115-IV, «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тәуелсіз салалық реттеуіштер қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» №116-IV заңдарына қол қойды.

Президент сондай-ақ «Б.С. Тасымов туралы» №721, «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылдың 29 маусымындағы №645 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» №722 жарлықтарына қол қойды.

30 желтоқсан

Мемлекет басшысы Астана қаласындағы балалар үйінің «Гүлдер» пансионатында болып, оның тәрбиеленушілерімен кездесті және балаларды Жаңа жылмен құттықтай отырып, сыйлықтар тарту етті.

Өз кезегінде, балалар үйі көркемөнерпаздарының шығармашылық ұжымы қонақтар назарына концерттік бағдарламасын ұсынды.

Мемлекет басшысы «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Египет Араб Республикасының Үкіметі

арасындағы Каир қаласында Сұлтан Аз-Захир Бейбарыс мешітін қалпына келтіру жөніндегі ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» №117-IV Заңына қол қойды.

31 желтоқсан

Мемлекет басшысы қазақстандықтарды келе жатқан Жаңа 2009 жылмен құттықтады (Қосымшаны қараңыз).

ҚОСЫМШАЛАР

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы Саяси кеңесінің кеңейтілген отырысында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 17 қаңтары

Қадірлі қауым!
Құрметті саяси кеңес мүшелері!

Табалдырығымыздан жаңа аттаған 2008 жыл тәуелсіз еліміздің алдына тағы да маңызды міндеттер мен мақсаттар қойып отыр. Сондықтан да жыл басында өткен жылдың қорытындыларын таразылай отырып, биылғы жылдың келелі міндеттерін айқындап алған жөн.

2007 жыл Қазақстан тарихында елеулі Конституциялық өзгерістер мен саяси жаңарулар жылы болғаны бәрімізге мәлім. Біз еліміз тарихында тұңғыш рет саяси партиялар арасында өркениет өлшемдеріне сай келетін Парламент сайлауын өткіздік. Ел басқару үрдісінде заң шығарушы органның құзыреті күшейтілді.

Айтулы саяси додада біздің «Нұр Отан» партиясы сайлаушылардың басым дауысына ие болып, жарқын жеңіске жетті. Саяси ұйым үшін халық сенімінен асқан биік мәртебе болмақ емес.

Сондықтан да біз сайлауалды тұғырнамамызда халыққа айтқан, ел экономикасын өркендету, саяси тұрақтылық пен ұлтаралық татулықты нығайту, азаматтардың әл-ауқатын жақсарту, демократиялық жаңарулар мен ел қауіпсіздігін қамтамасыз ету басты бағыттарымыз болып қала бермек.

Біз саяси күштерді біріктірудің және іргелі сайлау науқандарының кезеңдерін табысты жүріп өттік. Алдымызда болашағымызды байсалдылықпен саралай алатын біршама тыныштау жылдар тұр. Бұл кезеңді біз өзекті саналатын әлеуметтік мәселелерді шешуге және партияның тұғырын одан әрі нығайтуға арнағанымыз жөн.

Уважаемые члены Политсовета!
Приглашенные гости!

Наша встреча — первый крупный форум в 2008 году. Сегодня мы собрались на заседании Политсовета партии «Нур Отан» в новом формате.

Более широкие вопросы, связанные с социально-экономическим развитием страны, будут изложены мной в Послании народу Казахстана. А сегодня хотелось бы обсудить вопросы дальнейшего развития партии и ее роли в современных условиях.

В последние десятилетия политические процессы во всем мире многократно усложнились. Поэтому современному политическому лидеру сегодня не обойтись без команды профессионалов-единомышленников.

Такой надежной опорой, профессиональной и слаженной командой на протяжении последних лет для меня является партия «Нур Отан».

«Нур Отан» объективно стал лидирующей партией, представляющей интересы всего населения страны.

Мы успешно прошли через период объединительных процессов и крупных избирательных кампаний. Теперь мы должны использовать накопленный опыт и силы

для решения актуальных социальных задач, а также дальнейшего качественного укрепления партии.

Начинается новый этап в развитии «Нур Отана».

Партия реально должна стать главным проводником системных преобразований в Казахстане, самым эффективным механизмом массовой политической работы в стране.

«Нур Отан» должен не только обеспечивать преемственность долгосрочного курса развития, но и генерировать новые стратегические идеи развития страны.

Опыт многих ныне успешных стран подтверждает, что рывок в их развитии был обеспечен во многом за счет лидерства и эффективности основной политической партии.

Опыт развития таких стран, как Япония, Швеция, Сингапур, Малайзия, Индия, Мексика показал, что многопартийная система с доминирующей партией оказалась оптимальной моделью управления в период переломных политических и экономических реформ.

Именно такую мощную, массовую, эффективную, современную партию мы создали в Казахстане.

Для достижения этой стратегической цели партии в предстоящие годы следует обратить приоритетное внимание на работу по следующим семи направлениям.

Во-первых, необходимо обеспечить эффективную реализацию предвыборной платформы «Нур Отана», рассчитанную на 5 лет.

Все обещания, которые партия давала избирателям в ходе выборов, должны быть выполнены.

В первую очередь, речь идет о социальном блоке предвыборной платформы, который нацелен на повышение благосостояния и качества жизни каждого казахстанца.

С учетом финансово-экономических возможностей страны следует продолжать повышать основные социальные нормативы — прожиточный минимум, минимальный размер заработной платы, пенсионных выплат, пособий.

Партия обязана быть главным защитником интересов казахстанцев, требовать от Правительства выполнения каждого пункта предвыборной платформы.

Правительство со своей стороны должно учитывать, что в новом конституционном поле оно несет равную с партией ответственность за реализацию предвыборной платформы партии «Нур Отан».

Мы должны быть честны перед народом и поставить общество в известность, что финансовые проблемы в мировой экономике задевают и Казахстан. Мы, составляя Стратегию «Казахстан-2030», предусматривали, что жизнь может внести коррективы в наши планы.

Получилось как на фронте, когда передовые войска оторвались и наступают, а тыл отстал. Такого допустить нельзя. Видимо, в ситуации, которая сложилась на внешних финансовых рынках, нам надо немножко осадить лошадей и подтянуть тылы. Это будет на пользу Казахстану.

Наша частная банковская система, увлекшись дешевыми кредитами за счет рейтинга страны, накопила внешние долги и теперь решает прежде всего проблему этих долгов. А это закономерно осложнит кредитование экономики.

Поэтому государство должно взять на себя рычаги управления и ни в коем случае не допустить ухудшения социального положения населения.

Второе приоритетное направление — законотворческая деятельность в стенах Парламента.

Сейчас необходимы законы нового поколения, которые обеспечат рывок вперед в нашем развитии. Особенно это касается создания условий для индустриально-инновационного сектора экономики. В то же время законотворческая деятельность всегда должна учитывать социальные интересы населения.

В этом году необходимо принять новые законы и внести изменения в действующие законы о государственной адресной социальной помощи, социальных услугах, защите прав потребителей, социальной защите военнослужащих и членов их семей, инвестициях и экспорте, социально-предпринимательских корпорациях, науке и защите прав интеллектуальной собственности, модернизации системы государственного управления.

Кроме того, в 2008 году на законодательном уровне необходимо окончательно закрепить все положения конституционной реформы. Это касается совершенствования выборного законодательства, расширения полномочий Счетного комитета, партийных фракций в Парламенте и маслихатах, формирования системы местного самоуправления, механизма финансирования политических партий, реформы судебно-правовой системы, а также других важнейших моментов жизнедеятельности государства.

Правительству надо ускорить подготовку соответствующих законопроектов. Партия должна проводить постоянные консультации с Правительством, совместно изучать законопроекты и при необходимости отклонять недостаточно проработанные до их поступления в Парламент.

А в Парламенте должно быть критическое рассмотрение законопроектов с участием членов Правительства. И эта критика должна быть очень суровой и жесткой — ради качества этих законов.

Третьим приоритетным направлением должна стать активная работа партии в регионах. Нужно повысить эффективность работы филиалов партии. Нужно на деле доказать, что мы являемся народной партией.

Имея самую разветвленную сеть региональных филиалов и большинство мест в маслихатах, «Нур Отан» обладает всеми необходимыми возможностями для эффективной работы на местах.

Следует активизировать работу маслихатов с тем, чтобы они стали действенными органами местного самоуправления и решения местных проблем.

Региональные и территориальные филиалы, а также первичные ячейки партии должны стать центрами активной политической работы, а также борьбы с негативными явлениями, встречающимися в нашем обществе. Региональные филиалы партии должны развернуть целенаправленную борьбу с коррупцией на местах.

Специальные Советы при областных и районных филиалах партии должны рассматривать жалобы на взяточников и казнокрадов. Партия должна публично требовать отстранения от должностей и наказания нечистоплотных чиновников.

С коррупцией и взяточничеством можно бороться только вместе — всем народом. И наша партия должна показать, что она стоит в авангарде этой борьбы.

Некоторые госслужащие разных рангов хорошо устроились, совмещая государственную службу со своим бизнесом и оказывая всяческую поддержку последнему. Отдельные чиновники проявляют неуважение к чаяниям простых людей, зло-

употребляют служебным положением. Среди них встречаются члены партии «Нур Отан». Люди это видят. Такого рода чиновников нужно жестко наказывать. «Нур Отан» должен инициировать отставки крупных чиновников и работников правоохранительных органов, замешанных в коррупционных скандалах. Это послужит авторитету нашей партии.

Наша партия должна избавляться от тех, кто вступил в партию ради личной выгоды, зная, что партию власти возглавляет Президент страны.

Чистота рядов, порядочность, внутрипартийная и личная дисциплина — это очень важные аспекты, от которых зависит будущее нашей партии.

Нужно проработать вопрос о принятии специальной программы партии «10 сокрушительных ударов по коррупции», в которой изложить конкретные и комплексные меры по борьбе с этим социальным злом.

Нужно максимально задействовать общественные приемные партии. В течение прошлого года в приемные обратилось, как отмечалось, более 66 тысяч граждан. И в общей сложности по 90% обращений граждан были найдены положительные решения проблем. Это хороший пример. Надо эту работу продолжать и находить новые формы защиты интересов простых людей. Акиматы всех уровней должны решительно поддержать такую работу.

Партия через депутатов в маслихатах должна взять под контроль расходование местных бюджетов. Сегодня средства на местах есть. Они должны направляться на первостепенные социальные нужды людей, а не на дорогостоящие объекты, возводимые лишь ради престижа и доклада начальству.

Четвертое направление — консолидация общества в целях ускоренного развития страны.

Партия должна взять на себя роль консолидации казахстанского общества. Сейчас эту работу проводит только Президент. При этом у него нет для этой цели постоянно действующего рабочего органа. Им должна стать партия.

«Нур Отан» должен взять на себя инициативу по выстраиванию общенациональной инфраструктуры политического партнерства — взаимодействия по всему спектру общественных мнений и позиций.

Это значит — необходимо развивать диалоговые механизмы, работать с другими партиями, в том числе оппозиционными, с широким кругом общественных объединений и НПО.

В стратегическом плане миссией партии «Нур Отан» должно стать сплочение нации в целях обеспечения модернизационного рывка. Партия должна стать и идеологом, и локомотивом решения этой задачи.

Для этого нужна эффективная работа партийной фракции в Мажилисе, созданных при ней трех консультативных Советов — социального, по диверсификации экономики, по связям с маслихатами и институтами гражданского общества. Кроме того, партия должна активно использовать потенциал Общественной палаты при Мажилисе Парламента.

Пятая приоритетная задача — работа с молодежью.

«Нур Отан» должен более активно привлекать целеустремленных молодых людей к участию в партийной работе.

Наша политика должна быть сориентирована на формирование молодой гвардии для работы в партии «Нур Отан» и на государственной службе. Энергия и здоровая

амбициозность молодого поколения должны придать мощный импульс партийной активности.

Необходимо укрепить молодежное крыло партии. Создав «Жас Отан», наша партия объединила усилия более 200 молодежных организаций. Это позволило реально увеличить число сторонников «Нур Отана» среди молодежи.

Теперь «Жас Отан» должен стать центром молодежной политики в нашей стране. Нашей партии необходимо выработать политику по всесторонней поддержке молодежного движения.

Весной предлагаю провести съезд «Жас Отана», на который собрать молодых членов партии со всего Казахстана и предметно обсудить вопросы молодежной политики.

Основные усилия «Жас Отана» следует направить на воспитание у молодежи казахстанского патриотизма. Партия должна сделать ставку на молодежь как на главный проводник реформ, создавать мотивацию для ее привлечения к делам партии.

Партия должна показывать пример патриотизма. Наша молодежь должна расти приверженной таким высоким ценностям, как честь, верность долгу, порядочность, созидание во имя процветания нашей Родины.

Требовательность в отношении себя, честность в отношении окружающих, верность в отношении страны — вот ключевые моменты в воспитании подрастающего поколения.

Молодежь необходимо воспитывать в духе нетерпимости к таким социально опасным явлениям, как наркомания, алкоголизм, антисоциальное поведение, правовой нигилизм и коррупция.

В целом считаю, что партия должна разработать соответствующую стратегию действий своего молодежного крыла, направленную на привлечение молодежи в партию, решение молодежных проблем, в том числе сельской молодежи, укрепление патриотической работы.

В своем выступлении представитель Актюбинской области высказал хорошее предложение по поводу кадрового резерва и «фабрики мысли». В этой связи у меня зреет мысль сформировать из выпускников вузов (может, это будут болашаковцы) группу из 200-300 молодых людей и заняться их основательным обучением для выдвижения на высокие руководящие должности. Таким образом создать новый костяк руководящих кадров в стране. Это важная задача.

Шестой приоритет — необходимо продолжать организационное, кадровое, идеологическое усиление партии, внедрять современные модели политического менеджмента.

За последние годы, участвуя в нескольких конкурентных выборных кампаниях, «Нур Отан» организационно окреп и закалился. Существенно улучшена материальная база партии.

«Нур Отан» должен стать центром выработки стратегических решений. Это значит, что необходимо продолжать усиливать аналитическую и исследовательскую работу в партии.

Следует также способствовать карьерному продвижению наиболее способных работников, повышению квалификации партийных кадров, особенно регионального актива.

Необходимо готовить публичных политиков, как на центральном, так и региональном уровне, способных вести аргументированную дискуссию, отстаивая и разъясняя позицию партии по тем или иным вопросам.

В сфере кадровой политики мы должны проводить принцип «вертикальной мобильности»: перед каждым нуротановцем, активно проявившим себя в общественной и партийной жизни, должны открываться новые возможности и перспективы роста.

Давайте вводить такую практику, когда работники региональных филиалов партии, хорошо проработавшие 2-3 года, приглашались бы в центральный аппарат. А тех, кто проявил себя в центре, уже можно выдвигать для работы в государственных органах с выполнением всех необходимых конкурсных процедур.

В целом подготовку кадров для партии следует поставить на системную основу. Думаю, можно было бы разработать специальную программу «Кадровый резерв партии».

Кроме того, одним из направлений деятельности созданного при партии Института парламентаризма должна стать организация партийной учебы, повышение квалификации партийного актива. Мы должны готовить кадры, обладающие современными знаниями, владеющие современными политическими технологиями.

Считаю важным выдвигать в руководство партией молодых, подготовленных членов партии.

Нахождение в рядах партии должно стать предметом гордости и уважения в обществе. Соответственно, нам нужно поднимать ответственность членов партии. Если ты вступил в ряды партии, то докажи не словом, а делом, что ты разделяешь цели партии, активно участвуешь в их реализации, стремишься поднять авторитет «Нур Отана». Этим внесешь свой вклад в укрепление нашего государства и в рост благосостояния народа.

И седьмое направление работы — участие партии в работе по укреплению межнационального согласия.

Вопросам обеспечения стабильности и межнационального согласия в Казахстане я всегда уделяю первостепенное внимание. Надеюсь, что в 2008 году партия системно подключится к этой работе.

Мы не должны самоуспокаиваться, говоря о том, что в Казахстане уже сформирована уникальная модель межэтнического согласия. Этому вопросу внимание необходимо уделять постоянно.

Фракция партии «Нур Отан» должна активно взаимодействовать с Ассамблеей народа Казахстана, которая теперь представлена в Парламенте. Партия должна тесно работать с малыми ассамблеями на местах — на уровне партийных ячеек и национально-культурных объединений.

Важнейшее направление работы партии — содействие реализации сбалансированной языковой политики. Казахский язык как государственный должен стать фактором единения, сплоченности казахстанского общества. Сильный и конкурентоспособный государственный язык должен последовательно расширять свои социальные функции и ареал применения.

Поддерживая такой подход, наши граждане проявляют искреннее уважение казахскому народу, его культуре, языку. Это вызовет ответную признательность

казахского народа, и будет работать на большее доверие между людьми. Я благодарен всем, кто правильно понимает эту задачу.

Наряду с этим мы должны способствовать развитию других языков, на которых говорят представители многочисленных этносов, проживающих в Казахстане. Мы не должны допускать ущемления прав граждан по языковому принципу.

Мы представляем разные этносы, но страна у нас одна. Мы должны интегрировать общество вокруг понятия «казахстанец». «Мы — казахстанцы. Казахстан — моя Родина, моя страна!», — таков наш лозунг.

Партия должна активно пропагандировать среди различных слоев населения идею межнационального мира и согласия, этнической и религиозной толерантности. Считаю, что «Нур Отан» мог бы разработать собственную программу разъяснительной работы «Мир и согласие — наш главный приоритет».

Вместо ответственности одного Главы государства партия должна стать механизмом коллективной ответственности за стабильность в стране. В обществе должно быть широкое понимание того, что партия «Нур Отан» — это гарант и фактор стабильности в Казахстане.

Помимо национального вопроса, партия должна четко определить позицию по религиозному вопросу, учитывая рост влияния религий, прежде всего ислама и христианства, на жизнь общества.

И, конечно, «Нур Отан» должен постоянно проявлять принципиальный подход в отношении таких деструктивных явлений, как религиозный радикализм, политический экстремизм. Должен предлагать меры по совершенствованию законодательства, направленного на пресечение этих негативных явлений, проводить широкую разъяснительную работу среди населения.

Партийная работа в предстоящий период должна быть сосредоточена вокруг изложенных мною семи направлений. Аппарат партии должен подготовить конкретные мероприятия по каждому направлению.

Уважаемые коллеги, друзья!

Процветающий и сильный Казахстан — цель и смысл начатых нами преобразований. Я испытываю чувство гордости, когда вижу, как окрепла и возмужала наша страна, возрос ее международный авторитет. И важную роль в этом играет партия «Нур Отан».

«Нур Отан» сегодня — становой хребет нашей политической системы. Именно на «Нур Отан» сегодня возложена вся полнота ответственности за судьбу Казахстана. На «нуротановцев» смотрит вся страна.

Мы — проверенная сила в политике и экономике. Мы едины, сильны, и поэтому нас ждут новые успехи и победы. Нам нужно еще раз доказать это.

Қымбатты отандастар!
Қадірлі әріптестер!

Ғарышты дамитын қуатты мемлекет қана өзінің алдына үлкен міндеттер қоя алады. Өз халқын заманның жаңа игіліктеріне кенелтіп, қоғамның топтасуына берік тұғыр қалап береді.

Еліміздегі барша игілікті бастамалардың бастауында «Нұр Отан» партиясы тұрғандықтан да, саяси кеңес мүшелерінің алдына зор міндеттер жүктелетінін естен шығармағандарыңыз жөн.

Бүгінгі таңда «Нұр Отан» — жалпыхалықтық іргелі саяси ұйымға айналды. Біз қай салада да алдыңғы саптан көрініп, ұлттық дамуымыздың ұзақ мерзімді бағыттарын кезең-кезеңімен іске асыра беруіміз керек.

Осы орайда мен баяндама барысында атап көрсеткен жеті бағыт бойынша біз белсенді түрде жұмыс істеуіміз кажет деп санаймын.

Аталған жұмыстарды іске асыру нәтижесінде партия мемлекетіміздегі саяси жаңарулардың басты жолбасшысына және еліміздің негізгі саяси күшіне айналуы тиіс. Яғни, партия еліміздің ұзақ мерзімді экономикалық және саяси бағытының сабақтастығын қамтамасыз ететін басты күш ретінде қалыптасуы қажет.

Сөз соңында айтарым, біз «ел дегенде езіліп, жұрт дегенде жұмылып» бірлесе еңбек еткенде ғана осынау өміршең істеріміздің сабақтастығын қамтамасыз етіп, саяси бастамаларымызды баянды ете алмақпыз.

Жаңа жылда баршаларыңызға зор денсаулық, еңбектеріңізге табыс, отбасыларыңызға береке тілеймін!

Жұмыс берушілердің «Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі» республикалық форумында сөйлеген сөзі

Қарағанды облысы, Жезқазған қаласы, 2008 жылдың 24 қаңтары

Форумға қатысушы қауым!
Қадірлі қонақтар!
Уважаемые участники и гости Форума!

Прежде всего, хотел бы еще раз выразить глубокие соболезнование родным и близким шахтеров, погибших на шахте «Абайская» в результате производственной аварии. Почтим их память минутой молчания.

Обращаясь к руководителям предприятий, требую уделять больше внимания условиям труда работников и неукоснительно соблюдать технику безопасности. Прежде всего, на вас ложится и правовая, и моральная ответственность за жизнь и здоровье людей.

Эта трагедия отчасти является следствием тех проблем, которые мы с вами должны обсудить на сегодняшней встрече.

Формирование социальной ответственности государства и бизнеса является одним из базовых условий устойчивого развития.

В Казахстане проведены результативные экономические реформы, созданы институты, необходимые для нормального функционирования рыночной экономики. Были приняты меры по обеспечению всеобщего доступа к любой хозяйственной деятельности, созданию условий для обеспечения мобильности факторов производства, свободы передвижения капитала, развитию конкуренции.

Общеизвестно, что рыночный механизм, в основе которого лежат конкуренция и получение прибыли, имеет ограниченные возможности по решению проблем, имеющих общесоциальный характер.

Именно государство обеспечивает всеобщую доступность и общественно приемлемое качество важнейших социальных благ. Поэтому в ходе реформ были установлены государственные минимальные социальные стандарты. За их обеспечение отвечает государство.

И с каждым годом государство берет на свои плечи все больше социальных обязательств. Мы постоянно увеличиваем расходы на социальную сферу, боремся с бедностью и безработицей.

Благодаря этому удалось сформировать эффективную модель развития человеческого потенциала и заложить основы для постоянного улучшения качества жизни.

За последние пять лет финансирование образования, здравоохранения, науки выросло в 3-3,5 раза, средства на социальную помощь и социальное обеспечение возросли более чем в 2 раза. Растут размеры заработной платы, пенсий и пособий.

Несмотря на некоторое замедление темпов роста мировой экономики, мы будем поддерживать стабильный рост социальных расходов государства.

За годы независимого развития в стране были созданы все условия для формирования предпринимательства. По состоянию на 1 декабря 2007 года в республике зарегистрировано 267 тысяч юридических лиц, в том числе 166 тысяч малых предприятий.

Вы знаете, я всегда поддерживал развитие малого и среднего бизнеса.

Государство снизило налоговую нагрузку на реальный сектор экономики, введя единую фиксированную ставку индивидуального подоходного налога для физических лиц в 2007 году на уровне 10%, уменьшив с 1 января 2008 года ставку социального налога на 30%.

Казахстанский бизнес имеет возможность напрямую принимать активное участие в нормотворческой деятельности государственных органов, в сотрудничестве на концессионной основе, в диверсификации экономики на принципах государственно-частного партнерства.

С точки зрения социальной ответственности государство в основном прошло свою часть пути, в целом эффективно выполняет эту свою функцию.

Теперь очередь за бизнесом.

Сегодня назрела необходимость определить и принять принципы корпоративной социальной ответственности. Именно поэтому мы впервые обсуждаем эту важную тему в столь широком и представительном составе.

В настоящее время практически во всех развитых странах очень сильна тенденция социализации рынка. Причем ведущую роль в этом процессе играют крупные корпорации. Власть и бизнес совместно выстраивают социальную инфраструктуру, вкладывая инвестиции в человеческий капитал.

Корпоративная социальная ответственность в современном мире воспринимается не только как благотворительность, но и как эффективная деятельность, повышающая деловую репутацию и капитализацию компании. Это добровольный вклад бизнеса в развитие общества, социальной, экономической и экологической сфер. Это осознанные инвестиции бизнеса в будущее.

В последнее время в части развития корпоративной социальной ответственности особенно продвинулись страны Юго-Восточной Азии.

Индонезия — первая страна в мире, которая приняла закон о корпоративной социальной ответственности для компаний, работающих в добывающих отраслях.

Малайзия с сентября 2006 года ввела новые правила для всех компаний, зарегистрированных на фондовом рынке. А именно — отчитываться по проводимой ими политике корпоративной социальной ответственности.

В Сингапуре принципы социальной ответственности бизнеса еще в 1960-х годах стали закладываться в инвестиционную политику.

Убежден, что Казахстан подошел к такой стадии развития, когда и мы должны вплотную заняться разработкой этого тренда, в том числе продвижением у нас в стране принципов Глобального договора ООН в сфере социально-трудовых отношений.

В Казахстане государство и бизнес тоже должны стать полноценными партнерами в решении не только экономических, но и социальных вопросов.

При этом нужно стремиться к тому, чтобы, как и в развитых странах, социальная ответственность не мешала, а способствовала конкурентоспособности бизнеса.

Первые шаги на этом пути уже сделаны.

В «Концепции развития гражданского общества в Республике Казахстан на 2006–2011 годы» говорится, что поощрение социальной ответственности бизнеса — это путь к созданию условий для развития и софинансирования социально значимых проектов, своевременной выплаты достойной заработной платы, обеспечения безопасных условий труда, социальной поддержки наемных работников.

Но я предлагаю шире взглянуть на задачи, стоящие перед нашим обществом. Мы вместе должны укреплять в республике культуру социальной солидарности, систему нравственных ценностей развитого рыночного общества.

Главный мотив для участия предпринимателей в этой важной работе — формирование благоприятной, социально неконфликтной среды для их деятельности. Зарубежные компании, работающие в Казахстане, также должны это осознать.

Все эти годы мы стремились к созданию сильных инструментов влияния гражданского общества. Законодательное усиление роли партий, профсоюзов, СМИ — это шаги, направленные на укрепление социальной справедливости, оптимального баланса интересов всех социальных групп общества.

Особенно важна роль профсоюзов.

Чтобы эффективнее защитить работника от произвола со стороны работодателя, был принят новый Трудовой кодекс. Призываю казахстанские профсоюзы в соответствии с новым трудовым законодательством взять на себя роль общественного контроля на предприятиях!

Вы должны участвовать в согласовании любых действий, предпринимаемых работодателем: от подписания коллективных договоров до решения других вопросов, касающихся прав рабочих. Речь идет о правах и здоровье казахстанцев.

Не секрет, что далеко не на всех предприятиях, особенно иностранных, созданы профсоюзные организации. Из-за этого работодатели занимают антипрофсоюзную позицию, беззастенчиво нарушают трудовое законодательство и права своих работников.

Надо воспитывать гражданское сознание трудящихся. Каждый работник должен знать свои права и обязанности. Создавая сильный профсоюз, работники имеют возможность общаться с работодателем на равных.

В конце 2006 года было подписано Генеральное соглашение между Правительством Казахстана, республиканскими объединениями работников и работодателей на 2007–2008 годы. Эти договоренности реализуются.

Чего же мы ждем сегодня от политики «социальной ответственности»?

Прежде всего, создания новых рабочих мест, гарантированного предоставления социального пакета работникам, соблюдения экологических норм.

Наличие работы, стабильного заработка — это уверенность в завтрашнем дне для тысяч людей, их родных и близких. А это, в свою очередь, гарантия социальной стабильности общества, главное условие для успешного развития бизнеса.

Бизнес должен более ответственно подходить к решению проблем в сфере социально-трудовых отношений. Необходимо развивать и совершенствовать коллективно-договорные механизмы. Это касается заработной платы, охраны и безопасности труда, в том числе и экологической безопасности людей, профессиональной подготовки и повышения квалификации специалистов.

Бизнес должен принимать участие в строительстве социальных объектов и развитии регионов. Особая роль у градообразующих предприятий, которые формируют

местный бюджет, финансируют городской транспорт, помогают содержать школы, детские учреждения, местную медицину.

Сегодня наш бизнес начинает осознавать свою социальную ответственность. Пример в этом подают национальные компании и крупные инвесторы, выделяя средства на проекты в образовании, здравоохранении, спорте и культуре, оказывая реальную поддержку социально незащищенным слоям населения.

«Казахмыс» финансирует 5 медицинских учреждений, 4 санатория, 8 детских оздоровительных комплексов, 36 детских дошкольных учреждений. Построены мечети, православные храмы. Для оказания адресной поддержки ветеранам горного производства в корпорации создан специальный фонд.

АО «Казцинк» в последние годы выступает спонсором Федерации Казахстана по хоккею с шайбой. Кроме того, предприятие оказывает спонсорскую помощь детским домам, интернатам и домам престарелых.

По программе социального партнерства регионов за пять последних лет Национальная компания «КазМунайГаз» построила более 40 социальных объектов на сумму 60 млрд. тенге. Компания выступила с инициативой строительства спортивных площадок, предназначенных для широких слоев населения. До 2011 года будет построено около 50 типовых спортивных площадок практически во всех регионах страны.

АО «Ульбинский металлургический завод» оказывает спонсорскую помощь областному детскому фонду «Саулетай», дому ребенка, дошкольному детскому дому, обществу женщин-инвалидов.

Стратегическую программу социального развития депрессивных территорий реализует Национальная компания «Казатомпром». В ее активе строительство школ, больниц, детских садов, жилья, медицинское обслуживание работников с семьями, финансирование обучения их детей в отечественных и зарубежных учебных заведениях.

Конечно, я не могу перечислить все позитивные примеры. Они вызывают огромное уважение к работе компаний. Такая помощь очень важна для страны. Политическая стабильность, межнациональное согласие и спокойствие являются основными условиями развития страны. Своей социальной работой компании оказывают поддержку государству.

Мы вправе ожидать от государственных холдингов и национальных компаний, их дочерних организаций большего вклада сообразно немалым возможностям наших экономических «тяжеловесов».

Следует активно использовать механизм государственно-частного партнерства в создании системы подготовки квалифицированных кадров, с учетом изменяющихся условий рынка труда.

Должна быть продолжена существующая практика создания специальных фондов для поддержки талантливой молодежи, особенно из глубинки. Это надежный резерв для роста трудовой инициативы и повышения общественной активности населения.

Отдельно следует сказать о социально-предпринимательских корпорациях, ориентированных на активизацию частного предпринимательства в отдельных или взаимосвязанных регионах, консолидацию государственного и частного секторов.

СПК сформированы не только для повышения эффективности регионального бизнеса, но и в целях решения социальных вопросов в регионе. Это должно найти отражение в инвестиционных портфелях СПК.

СПК должны направлять усилия на социально-ориентированные проекты по развитию транспорта, энергетики, обеспечения населения питьевой водой, медицинскими, образовательными и информационными услугами. Приоритетом должны обладать проекты малого бизнеса по занятости населения в народных промыслах, торговле, услугах, сельском хозяйстве.

Уже на данном этапе нужно разработать схемы и механизмы распределения получаемой прибыли СПК на социальные проекты.

Характерным является то, что первая СПК «Сарыарка», которую мы создали на территории Акмолинской и Карагандинской областей, в прошлом году стала прибыльной. И именно эту прибыль СПК направляет на социальные объекты. Остальные СПК должны в этом направлении работать.

Нужно поднять на должную высоту имидж компаний, осознающих свою ответственность перед обществом, проводить активную информационно-разъяснительную работу.

Я вчера подписал указ о проведении ежегодного конкурса по социальной ответственности бизнеса и учреждении специального звания — лауреата премии «Парыз». Бренд победителя этого конкурса должен стать легко узнаваемым не только в мире бизнеса, но и среди всех казахстанцев. В нашем обществе должно возрастать доверие к предпринимателям, как к людям, которые создают общенациональное богатство.

Сегодня в Казахстане уже есть достаточно крепкие и успешные национальные компании, частные структуры, крупные иностранные инвесторы, которые заслужили подобное к себе отношение.

Вместе с успехом приходит ответственность — именно такую формулу поведения я предлагаю взять за основу всем лидерам казахстанского бизнеса, кто начинает осознавать прямую взаимосвязь своего личного преуспевания с благополучием окружающих.

Уверен, начинающаяся сегодня большая работа приведет к гармонизации взаимоотношений между интересами бизнеса, общества и государства для успешного решения наших общенациональных задач. Этот треугольник должен обрести реальное равенство сторон.

Благодарю за внимание.

Қазақстан Республикасы Бас прокуратурасының кеңейтілген алқа отырысында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 25 қаңтары

Құрметті қауым!

Біздің мемлекетімізде барлық тиісті органдар құрылып, экономикамыз алға басты, халықтың әл-ауқаты жақсарды. Ендігі кезекте экономика мен өмірдің жаңа реформасына күшу міндеті тұр. Басқа зайырлы әрі құқықты мемлекеттермен тереземіз тең болуы керек. Бүгінде экономикамыз өркендеп, өсіп отыр. Табысты саяси реформалар жүргізілді. Конституция мен заң — халық пен биліктің арасындағы келіссөз. Осы келіссөз тиімді жүзеге асырылмаса, демократия да, мемлекет те, тәртіп те болмайды. Қарапайым адамның құқығын қорғау мәселесі прокуратура мен ішкі істер министрлігінің, сот жүйесінің қолында. Біз қылмыскерлерге қарсы тұрып, құқықтық тәртіпті қадағалайтын полиция қызметкерлеріне рахмет айтуымыз керек. Осы орайда құқық қорғау органдары өздерінің ішкі тәртіптерін күшейтуге тиіс.

Уважаемые участники совещания!

Как вы знаете, в прошлогоднем Послании народу Казахстана мной были определены 30 важнейших направлений нашей внутренней и внешней политики.

Сегодня я посчитал необходимым с вами встретиться, чтобы обсудить ход реализации одного из важнейших направлений. Это совершенствование практики правоприменения и укрепление правопорядка.

Наша встреча проходит в рамках расширенной коллегии Генеральной прокуратуры, поскольку именно прокуратура по Конституции осуществляет от имени государства высший надзор за точным и единообразным применением законов, Указов Президента Республики и иных нормативных правовых актов, за законностью оперативно-розыскной деятельности, дознания и следствия, административного и исполнительного производства, принимает меры по выявлению и устранению любых нарушений законности. Прокуратура также осуществляет координацию деятельности правоохранительных органов по борьбе с преступностью.

Хочу отметить, что правоохранительная система в целом справляется с возложенными на нее задачами. Именно полицейские круглосуточно стоят на страже правопорядка. Они стоят лицом к лицу с преступниками, они ведут непростые расследования уголовных дел. Там в большинстве трудятся преданные долгу, честные люди.

Наши граждане за решением своих проблем стали больше обращаться в суды. Судебная система постоянно совершенствуется, используя современные методы работы.

Немало делается финансовой полицией в борьбе с коррупцией и другими финансовыми нарушениями. Благодаря ее усилиям возвращены государству миллиарды тенге.

В стране наращивается необходимый потенциал для противодействия криминальному насилию, обеспечения надежной охраны жизни, здоровья и собственности

граждан. Достигнута стабилизация уровня преступности в целом. Более того, отмечается ее снижение.

Улучшению криминогенной ситуации, наряду с деятельностью правоохранительных органов, способствует повышение уровня жизни населения, трудоустроенность людей.

За годы независимости мы создали законодательство в правоохранительной сфере, в целом отвечающее условиям рыночной экономики, демократического и правового государства.

Государством принимаются необходимые меры по материально-техническому обеспечению правоохранительных и специальных органов. Увеличивается заработная плата сотрудников, решаются социальные вопросы.

Таким образом, есть все основания говорить о том, что условия для эффективной работы вам созданы.

Государство и граждане вправе требовать от вас реальных активных действий.

Должен заметить, что вас, начиная от руководителей центральных государственных органов и территориальных подразделений, чрезмерно успокаивают благополучные, на ваш взгляд, цифровые показатели.

Между тем, ваша самооценка и оценка, которую дает вашей работе общественность, существенно расходятся. Многие не верят в торжество и верховенство закона, в справедливость суда и способность органов власти защитить их от преступных посягательств.

Главным показателем должен стать уровень доверия граждан страны к нашим правоохранительным органам и конкретным сотрудникам. Ведь имидж целого государственного органа может подорвать неблаговидный поступок одного сотрудника. Однако надлежащей результативности в вопросах координации я пока не вижу. В работе правоохранительной системы все еще наблюдается и разобщенность, и ведомственный подход, и даже противоречия, а в отдельных случаях — противостояние. По данным прокуратуры, продолжают оставаться распространенными факты отказа в регистрации заявлений граждан о совершенных преступлениях, тем самым умышленно искажается отчетность. Выявлено около 3,5 тысяч преступлений, укрытых от учета. О том, что здесь не все в порядке, красноречиво говорят и результаты проведенного эксперимента, когда при введении, например, в Южно-Казахстанской области альтернативной формы регистрации заявлений о преступлениях их количество только за полгода возросло на 42%. Не будет лишним подчеркнуть, что именно укрытие от учета и непринятие своевременных и законных мер сотрудниками Толебийского РОВД по факту преступного надругательства над малолетним мальчиком стало одной из причин произошедших там бесчинств.

Обеспечение общественного порядка, если хотите, первейшая задача государства. Полиция начинает шевелиться только тогда, когда к ним обращаются с заявлением об уже совершенных в их отношении преступлениях (если человек остался жив), а ведь вы должны работать на упреждение, вычислять преступников и их намерения, принимать меры по предотвращению преступлений, уметь застигать преступников на месте преступления, чтобы реально защитить человека. Пока нет ощутимых результатов в борьбе с организованной преступностью, наркобизнесом, теневой экономикой. Вы сами отмечаете, что преступность приобретает все более организованный характер. Вместе с тем, должные меры к выявлению органи-

заторов и руководителей преступных групп реально не принимаются. Отмечается заметное снижение количества выявленных фактов бандитизма, создания, руководства и участия в организованных преступных группах. А в это время службы, занимающиеся борьбой с организованной преступностью, подвергаются постоянным структурным преобразованиям.

По-прежнему не обеспечивается принцип неотвратимости наказания, что подрывает веру граждан в способность правоохранительных органов защитить их от преступных посягательств. Здесь я считаю нужным отойти от привычных для вас критериев: раскрыто — не раскрыто, и подчеркнуть, что на свободе безнаказанно разгуливают преступники, совершившие кражи, грабежи, убийства. Цифры известны. Наихудшая в этом плане ситуация в г. Алматы, Атырауской и Павлодарской областях. При таком ракурсе разве есть основание соглашаться с вашим видением об успехах борьбы с преступностью? Очевидно, что нет.

Негативно влияют на имидж правоохранительной системы нарушения законности, конституционных прав и свобод граждан. В докладе Генерального Прокурора приводились факты незаконного возбуждения уголовных дел, задержания и ареста граждан, а также привлечения к уголовной ответственности невиновных лиц. Расследование многих дел волокитится годами. Люди незаконно томятся за решеткой. В этой связи считаю необходимым отметить, что зачастую реакция и самих прокуроров или запаздывает, или прокуроры в упор не видят нарушений. А ведь никто иной, как прокурор дает «добро» на возбуждение уголовного дела, санкционирует ряд важных действий, утверждает обвинительное заключение и передает обвиняемого суду.

Казахстан является полноправным членом международного сообщества. Мы присоединились практически ко всем общепризнанным актам международного права. В этой связи мы никому не должны позволить посягать на закрепленные Конституцией и законами права человека и наносить урон имиджу страны.

Особо считаю необходимым остановиться на вопросе борьбы с коррупцией.

Я обостряю этот вопрос не потому, что ситуация в Казахстане хуже, чем в других государствах, или меня беспокоят периодически публикующиеся разного рода рейтинги, а прежде всего потому, что коррупция значительно снижает конкурентоспособность государства, препятствует осуществлению демократических преобразований в обществе, подрывает в людях веру в закон и справедливость, в конечном счете — доверие к власти. Мы намерены в ближайшее время ратифицировать Конвенцию ООН против коррупции от 31 октября 2003 года, и мы примем очень жесткие и эффективные меры, направленные на минимизацию коррупции. Ориентиром для нас должны быть такие наименее коррумпированные государства, как страны Европы, Юго-Восточной Азии, Австралия, Новая Зеландия.

На прошлой неделе я поставил перед партией «Нур Отан» задачу по развертыванию целенаправленной борьбы с коррупцией на местах. Но это не означает, что «Нур Отан» будет вместо вас выполнять вашу же работу. Партия и не вправе это делать, она должна выявлять взяточников, а вы должны ее поддержать и принимать законные меры. С коррупцией и взяточничеством можно и нужно бороться только вместе — всем народом. Как я говорил, партия «Нур Отан» должна быть в авангарде этой борьбы. Мои слова обращены и к другим институтам гражданского общества, ко всем гражданам страны. Известно, что коррупция не выносит

прозрачности. Вот и надо всем миром обеспечить прозрачность: выявлять всех, кто имеет незаконные доходы; чиновников, незаконно совмещающих государственную службу и бизнес, привлекать к предусмотренной законом ответственности; остро реагировать на выступления СМИ и проверять факты, публиковать ответы.

Откровенно говоря, удары по коррупции должны наносить, в первую очередь, правоохранительные и специальные органы. Но проблема в том, что в коррупции погрязли те, кто обязан бороться с ней! Из осужденных в истекшем году 692 лиц, по которым приговоры вступили в законную силу, 99 сотрудников МВД, 29 — таможенных органов, 28 — органов юстиции, 21 — судебный исполнитель, 15 — органов финансовой полиции, 4 — органов прокуратуры, 3 судей!

Поговорим о работе прокуратуры. На заседании Совета Безопасности 21 февраля 2007 года Генеральной прокуратуре поручалось принять меры к возврату жилья, реализованного в нарушение государственной жилищной программы. В результате «напряженной» работы из 924 единиц жилья, которые, по мнению прокуратуры, были реализованы незаконно, возвращено всего 213. Таким образом, надзорным органом обеспечен фактический возврат государству менее трети (28%) незаконно предоставленных квартир. В этой связи возникает несколько вопросов. Почему не возвращены остальные 700 квартир, о незаконности распределения которых было заявлено Генеральным прокурором с трибуны Совета Безопасности? Если нарушения закона имели место, то почему они не устранены? Или информация Генерального прокурора была необъективной? Так нельзя работать. Таких примеров можно привести много. Но мое особенное возмущение вызвали факты, изложенные в обращении ко мне Анны Тимченко. Одинокая женщина жалуется, что четвертый год она не может добиться исполнения приговора в отношении Мухамедьярова, которого суд приговорил к 8 годам лишения свободы за организацию похищения и убийство ее мужа. Как выяснилось, начиная с октября 2005 года, лично Генеральный прокурор и его первый заместитель трижды приостанавливали исполнение вступившего в законную силу приговора в отношении Мухамедьярова и его соучастников. Их якобы беспокоило, чтобы невиновные не были осуждены. Все это время убийцы и их заказчик находятся на свободе. Они смогли спокойно лишить вдову части причитающегося ей и сыну имущества, после чего благополучно сбежали. Никто и не думает разыскивать их и сажать в тюрьму. С каких пор к лицам, осужденным за похищение и убийство человека, вдруг проявляется столь невиданная снисходительность?

СМИ широко освещали случай, когда сотрудники Бостандыкского РУВД г. Алматы незаконно обвинили студентку Елену Кузнецову в хранении наркотиков. С санкции прокурора девушка, замечательно характеризующаяся преподавателями, отличница, не имеющая к наркотикам никакого отношения, 3 месяца безвинно провела в камере. И только благодаря настойчивости своего отца, а не прокурора, как этого требует закон, смогла выйти на свободу. В отношении виновных сотрудников полиции дело почему-то передали в КНБ, а не в финансовую полицию, которая как раз специализируется на должностных преступлениях. И, как всегда, никто не понес ответственности ни за незаконный арест, ни за незаконную передачу дела. Почему я, Глава государства, говорю об этих вроде бы единичных фактах? Потому что суть работы правоохранительной системы как раз и заключается в том, чтобы оказывать помощь простым людям.

Отдельного разговора заслуживает реакция прокуратуры на критику в свой адрес. В декабре прошлого года депутат Мажилиса С. Токпакбаев обратился ко мне с запросом, в котором обнажил некоторые проблемы в борьбе с коррупцией, в первую очередь, в самих правоохранительных органах, в том числе и в прокуратуре. Вместе того, чтобы разобраться, внимательно изучить указанные проблемы и принять по ним адекватные меры, ему устроили настоящую обструкцию в СМИ. Но разве не прав депутат, говоря о том, что незаконное строительство в предгорьях г. Алматы осталось без должного внимания правоохранительных органов? Что никто из их сотрудников не привлечен к ответственности за игнорирование своих прямых служебных обязанностей? За все эти безобразия я снял с должности Министра по чрезвычайным ситуациям, Премьер-министр освободил руководителя земельного агентства. Строгие дисциплинарные наказания понесли акимы. А кто из алматинских прокуроров привлечен к ответственности? Кто из них лишился своей должности? Опять прокуратура оказалась в стороне. Я требую от руководителей правоохранительных органов и Председателя Верховного Суда немедленно принять меры по очищению собственных рядов.

Примиренческое отношение к коррупционерам и к склонным к коррупции сотрудникам служит причиной других серьезных недостатков. За год окончено расследованием чуть более 40% уголовных дел, находившихся в производстве, а в суд направлено еще меньше. Практически каждое пятое возвращается на дополнительное расследование. Значительное количество дел приостанавливается, а также прекращается, причем более половины из них по реабилитирующим основаниям. 28 лиц оправдано судом.

Подавляющая часть прекращенных дел возбуждается без качественного проведения первоначальных оперативно-следственных мероприятий, особенно по взяточничеству, что и приводит к последующему их прекращению по реабилитирующим основаниям. Состояние отправления правосудия по делам о коррупционных преступлениях также не способствует на сегодня эффективной борьбе с этим злом. Принятые за последние годы меры законодательного характера по усилению ответственности за коррупцию не реализуются. В течение прошлого года вами были привлечены к уголовной ответственности 906 лиц, совершивших коррупционные преступления, а осуждено за этот же период 692 коррупционера. Две трети из них — к мерам наказания, не связанным с лишением свободы. А ведь коррупционные преступления относятся к числу самых опасных. Почему суды так либерально относятся к лицам, их совершившим?

Службы собственной безопасности не в полной мере оправдывают свое предназначение.

Характерной чертой становится тесная связь коррупции и организованной преступности. Меры правоохранительных органов в противовес этому недостаточно эффективны.

Известной всей стране стала продажность правоохранительной и судебной систем г. Тараза, где правят бал преступные авторитеты. В течение нескольких лет там не могли привлечь к уголовной ответственности руководителей организованной преступной группировки. Но когда, наконец, с трудом удалось это сделать, то благодаря предательству служебных интересов со стороны сотрудников следственного изолятора они совершили побег.

Практически аналогичная ситуация в г. Актобе, где в течение длительного времени волокитится следствием, а затем судом уголовное дело в отношении лидеров другой преступной группировки.

Борьбу с коррупцией необходимо вести, невзирая на лица, должности, регалии, связи. Кто бы ни был, пусть остерегается заступничества за коррупционера.

Не следует забывать и о произволе мелких мздоимцев, с которыми люди наиболее часто сталкиваются.

Сегодня назрела необходимость построения предельно четкой и скоординированной работы по борьбе с коррупцией. Для этого все у вас есть: и законы, и полномочия, и ресурсы. Нашему закону о борьбе с коррупцией уже почти 10 лет, специальное Агентство действует, Государственная программа мною утверждена. Надо только работать в полную силу, честно и добросовестно.

Сегодня я не могу не сказать несколько слов о состоянии дел с рассмотрением жалоб и заявлений граждан. Ведь быстрое и квалифицированное реагирование на поступивший сигнал позволяет своевременно пресекать нарушения законности, восстановить нарушенные права граждан и избежать негативных последствий. Между тем, бюрократические проволочки и волокита становятся причиной многочисленных обращений граждан по факту проявлений беззакония. Не веря в справедливое рассмотрение их заявлений государственными структурами, граждане все чаще стали обращаться за защитой в СМИ, в неправительственные, в том числе и международные организации, или непосредственно ко мне, как Главе государства.

На местах вы перестали уделять должное внимание такой важной форме работы, как личный прием граждан. Люди месяцами не могут добиться справедливости, обивают пороги ваших кабинетов в надежде быть выслушанными и получить поддержку, но немногим это удается. Отгородились от народа высокими заборами, КПП, помощниками и советниками. Это касается всех правоохранительных органов. Следует регулярно и открыто доводить до общественности то, как развивается ситуация, что делается и что нужно сделать, привлекать общественное внимание к наиболее острым проблемам правоохранительной деятельности, заручаться поддержкой населения и НПО. Сотрудники правоохранительных органов решают судьбы людей. Поэтому каждый из них и руководители особенно должны уметь работать с людьми, с прессой, быть публичными лицами.

Об административной реформе. Вы, господа руководители правоохранительных органов, не сумели обеспечить решение задач по административной реформе силами своих заместителей, включенных в рабочую группу. Я напомню, что уже год во всех государственных органах проводится административная реформа. Ее главная цель — сокращение госаппарата, оптимизация его функций, уход от дублирования и т.д. И как высший надзорный орган, прокуратура должна была, в первую очередь, начать с себя, а уже потом требовать с других. Генеральный Прокурор до сих пор имеет 6 заместителей. Чем они все занимаются? Посмотрите, в МВД служит более 100 тысяч человек, у них масса задач, но у министра в два раза меньше замов.

Есть большие претензии в этой части и к Министерству юстиции, которое никак не может навести у себя порядок. Проведенная по моему поручению Отделом государственного контроля и организационно-территориальной работы Администрации Президента проверка показала, что в течение 2007 года обновилась почти треть

руководителей территориальных управлений КУИС, а в самом Комитете за последние 4 года сменилось 5 председателей. Но положение не улучшается. Значит, на должности руководителей назначаются не те люди. В свое время приказом Министра юстиции, без согласования с Администрацией Президента, на должность начальника управления по г. Алматы и Алматинской области был назначен Кульманов, позже совершивший преступление и сейчас находящийся в розыске. Этот позорный факт широко освещался в СМИ. Министру юстиции необходимо в корне пересмотреть свою кадровую политику и сделать это немедленно.

Еще одно важное направление, на котором я хочу заострить ваше внимание, — это правовой нигилизм и низкий уровень правовой культуры населения. Более того, это в большой степени характерно и для самих правоохранительных органов. Вопросы праворазъяснительной работы, формирования правовой культуры, правового обучения и воспитания являются взаимосвязанными и взаимообусловленными, касаются всех сторон жизни и деятельности общества. Особенно важно это в работе с молодежью. С этого начинается создание правового государства. Правительство, другие государственные и местные исполнительные органы все еще недооценивают важность этой работы. Правительство в декабре 2004 года утвердило Программу по праворазъяснительной работе, формированию правовой культуры, правовому обучению и воспитанию граждан на 2005–2007 годы. Она, как следует, не выполнена. Поручаю Правительству в первом полугодии 2008 года разработать соответствующую программу на дальнейший период и заниматься этой работой на постоянной основе.

Все недочеты в правоохранительной деятельности стали возможны вследствие неудовлетворительной работы с кадрами. Непродуманные реорганизации, субъективизм при подборе и расстановке кадров, слабая система их обучения привели к вымыванию профессионального ядра, неоправданной сменяемости личного состава. Недостатки в кадровой работе еще более укоренились, вошли в систему и негативно отражаются на формировании здорового морально-психологического климата коллективов. Отдельные руководители при расстановке кадров исходят не из принципа профессионализма и опыта сотрудников, а их лояльности, родства и др. В итоге, эти должности нередко замещаются людьми случайными. И таких в правоохранительной системе становится слишком много. Не изжиты такие негативные явления, как землячество, протекционизм, оценка сотрудников по признакам личной преданности и дружбы.

Практически повсеместно формально подходят к работе с резервом кадров на выдвижение. Резервисты не привлекаются к стажировке в центральном аппарате или на должности, к которым они готовятся. Молодые сотрудники не воспитываются в духе преданности своему делу, честному служению народу. Зачастую, видя рядом с собой примеры коррупционных действий старших коллег, сами становятся на скользкий путь. Многие, не вписываясь в такую «систему», попросту увольняются. Практически во всех правоохранительных органах большая текучесть кадров. Только за истекший год освобождены от занимаемых должностей 99 начальников горрайорганов внутренних дел.

Средняя продолжительность работы в должности, например, начальников областных департаментов финансовой полиции 1,5 года. Как же тогда подбирались кадры, если их вскоре приходится снимать с должности? В то же время немало руководителей областного и районного уровней находятся на одной и той же

должности 5–10 и более лет. Считаю оптимальным нахождение на одной должности руководителя не более 4–5 лет.

Обращаясь лично к вам, господа первые руководители — Мами, Тусупбеков, Шабдарбаев, Калмурзаев, Мухамеджанов, Балиева. Хочу особо подчеркнуть, что правоохранительная и судебная системы должны разработать свои прорывные проекты, аналогичные тем, которые мы реализовываем в экономике, науке, образовании и здравоохранении.

В этом плане вы сегодня явно отстаете.

Основным прорывным направлением вашей деятельности должна стать широкомасштабная и бескомпромиссная борьба с коррупцией. Вы и ваши сотрудники должны всегда помнить, что Конституция страны провозгласила высшими ценностями государства человека, его права и свободы.

Каждый гражданин Казахстана должен всегда, где бы он не находился, знать и чувствовать, что государство его оберегает.

И в заключение, хочу предупредить. Я всегда буду строго спрашивать с тех, кто находится на этом направлении государственной службы. Но буду и всемерно поддерживать тех, кто самоотверженно, инициативно и продуктивно трудится на этом поприще.

Благодарю за внимание. Успешной вам работы.

«Болашақ» бағдарламасы түлектерінің форумында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 30 қаңтары

Қадірлі достар!

Бүгін аталып өтіп отырған «Болашақ» бағдарламасының 15 жылдығымен баршаларыңызды құттықтаймын! Сол кезде қабылданған бағдарламаның арқасында дүниежүзінің үздік оқу орындарын бітіріп, мамандық алған сіздер бақытты болыңыздар, денсаулықтарыңыз зор болсын!

Ата-бабаларымыз бізге кең-байтақ жерді аманат етіп қалдырды. Көлемі жағынан дүниежүзіндегі тоғызыншы орында тұрған жеріміздің қойнауында қыруар кен жатыр. Осы қазыналы жер біздің халқымыздың құтты мекені саналады. Осы отансүйгіш біздің халқымызға, біздің буынға өткен ғасырдың аяғында үлкен бақыт орнады. Егемендік жолында бабаларымыздың төккен қаны мен аналарымыздың құйылған жасы текке кетпей, тұңғыш рет дүниенің картасында Қазақстан деген тәуелсіз мемлекет шаңырақ көтерді. Сендер барлықтарыңыз бақытты ұрпақсыңдар. Сол тәуелсіз мемлекетті өз қолдарымен орнатқан ата-ананың ұландарысыңдар.

Мұндай тарихи сәтті сендерге, яғни осы ұрпаққа көру бақыты бұйырған. Қазіргі жасалып жатқан шаруаның барлығы қайталанбас, тарихи тамаша кезең. Біз Қазақстанда дербес тәуелсіз мемлекеттің не екенін сезіндік. Сол кезде қандай қиын-қыстау заманды бастан кешірдік. Қазақстан бұрын дербес мемлекет болмағандықтан, басқару жүйесін біз білгеміз жоқ. Қираған Одақтың бір бөлшегі, сынығы боп қалдық. Оның барлығынан біз аман-есен өттік, енді оны айта берудің қажеті жоқ. Ол тарих. Оны жазу керек, түсіну керек.

Мен де өз кітаптарымда қолдан келгенше жаздым, кейінгі «Қазақстан жолы» деген кітапты оқысаңдар, қандай күрделі кезеңдерден өткенімізді білесіңдер. Біз тек 1999 жылдан бастап өсіп-өркендей бастадық. Қазақстанды бүгінгі өркендеген жағдайға жеткіздік. Дүниежүзіне белгілі болды, экономикасы дамыды. Бірақ біз әлі де алға ұмтыла беруіміз керек. Атқарылған іспен шектеліп қалсақ, тағы артта қаламыз. Кеңестер Одағы Батыстан қырық-елу жыл артта қалған сияқты, соған жетеміз деп үнемі соңынан қуалап жүруге болмайды.

Уважаемые участники встречи!

Дорогие друзья!

Рад приветствовать вас на форуме, посвященном 15-летию программы «Болашак».

Благодарю вас за выступления — это великая услада для моего сердца, потому что все, что мы делаем — делаем для будущего Казахстана.

Казахстан прошел через все трудности: гиперинфляцию, пустые прилавки, остановившееся производство и массовую безработицу. Но мы знали, что все эти трудности преодолеем и будем строить свое государство. Мы его построили.

Казахстан имеет обширную территорию, богатые недра, талантливый многонациональный образованный народ. Сегодня страна стоит перед новым выбором: ходить в догоняющих или встать вровень с развитыми странами мира.

Мы поставили общенациональную задачу — войти в число 50 наиболее конкурентоспособных стран мира. Чтобы построить конкурентоспособный Казахстан с индустриальной экономикой, не зависящей от сырьевых ресурсов, нужны высокообразованные человеческие ресурсы.

Вот почему, несмотря на все трудности, я еще в 1993 году принял решение направлять нашу молодежь в лучшие университеты мира. И не ошибся.

Сегодня вы представляете собой самую образованную часть нашей молодежи. Хочу поговорить с вами об очень важных вещах: о будущем Казахстана и о вашей роли в нем. Скоро на ваше поколение ляжет груз ответственности за развитие страны, и вы уже сейчас должны доказывать народу, что готовы нести ее.

Именно вы олицетворяете патриотическую молодежь страны, готовую внести реальный вклад в становление нового Казахстана. Пора оправдывать надежды, возложенные на вас страной.

Вы знаете, что «Болашак» создавался по моей личной инициативе. Мы сделали это первыми в СНГ. Другие страны шли уже за нами, используя казахстанский опыт.

В первые годы большинство «болашаковцев» обучалось по экономическим, юридическим и социально-политическим специальностям. И это было закономерным. Стране, проводившей системные реформы, требовались специалисты именно этого профиля.

В 1997 году с принятием Стратегии развития Казахстана до 2030 года начался новый этап в жизни республики. Ситуация стабилизировалась. Экономика пошла в рост. В связи с этим программа «Болашак» была скорректирована: мы расширили учебные программы для студентов технических и медицинских специальностей.

В 2005 году масштаб «Болашака» был значительно мною увеличен, и это был очень серьезный шаг для страны. Количество государственных стипендий возросло до 3 тысяч. Расширилась и география «Болашака». Мы направляем наших стипендиатов в 32 страны. До 2005 года их было всего 13.

В итоге, за 15 лет своего существования «Болашак» смог внести значительный вклад в формирование высокообразованных кадров страны.

Из 1114 «болашаковцев» 325 человек работает в сфере государственного управления, бюджетных организациях и национальных компаниях. Ваши коллеги также успешно работают в отечественных и иностранных компаниях.

Я знаю, что в странах дальнего зарубежья учатся 20 тысяч молодых казахстанцев. Еще 15 тысяч обучаются в России. То есть учатся не только по программе «Болашак». Я думаю, все они составят костяк наших будущих кадров.

Теперь возникает вопрос: достаточно ли этого? Как нам необходимо дальше развивать программу?

В данном контексте я глубоко убежден, что «Болашак» должен стать одним из наших важнейших «прорывных проектов», нацеленных на формирование конкурентоспособной нации.

Чтобы раскрыть эту мысль, нужно прежде всего понять, куда направлен вектор глобального развития. Понять, в чем состоит суть современного прогресса и развития.

Современная реальность такова, что сегодня государства конкурируют своими интеллектуальными ресурсами. Именно за счет интеллектуального капитала создается 75% национального богатства развитых стран.

Лидирующие позиции в мировом развитии прочно заняли те государства, экономика которых развивается на стыке науки и бизнеса.

С учетом всех этих аспектов, в Казахстане за последние 10 лет государственное финансирование образования увеличилось почти в 7 раз. Полностью завершилась компьютеризация всех школ и завершается их подключение к Интернету.

С 2000 года финансирование науки также увеличено в 7 раз. Создается мощная инфраструктура: Фонд науки, парк информационных технологий, современные лаборатории для исследований на прорывных направлениях научно-технического развития.

Можно сказать, что мы подготовили хорошую стартовую позицию для инновационного прорыва. И есть четкая цель — стать государством с высокотехнологичной экономикой, которая будет служить постоянному улучшению благосостояния народа. Мы не можем вечно уповать на нефть, газ и другие природные ресурсы.

В этой связи в предстоящие годы приоритетное значение будут иметь следующие задачи.

Прежде всего, в ближайшие годы нам необходимо сформировать новую генерацию современных и эффективных управленцев, как для государственного управления, так и для бизнеса.

Нам нужны люди, которые знают, как работать в XXI веке. Профессионалы, прекрасно разбирающиеся во внутренних и международных процессах. Патриоты, ставящие государственные интересы выше частных. Управленцы, готовые внедрять самые передовые методы менеджмента.

Я много говорю перед молодежью о патриотизме.

В моем понимании патриот тот, кто любит Казахстан. Патриот тот, кто следует истинным ценностям. Это — честность, честь, благородство, верность традициям, любовь к Родине и желание работать на ее процветание.

Вы, выпускники «Болашака», должны стать моими помощниками в достижении наших стратегических целей, так как вместе с прекрасным зарубежным образованием вы приобрели прогрессивное мышление и умение генерировать новые идеи.

Две недели назад на заседании Политсовета партии «Нур Отан» я высказал мысль о том, чтобы сформировать группу молодых людей — это будут 200–300 человек, в том числе «болашаковцы» — которых можно целенаправленно готовить в качестве кадрового резерва на высокие государственные должности.

Это большой шанс для каждого из вас, здесь сидящих. Конечно, отбор будет производиться не только среди «болашаковцев».

Это должны быть лучшие представители молодежи, которые доказали свой профессионализм, организаторские способности, ответственность и патриотизм.

В данном контексте выпускники «Болашака» могут стать основой новой генерации управленцев, способной встать у руля реформ и управления государством.

Этот процесс уже идет. К примеру, в моей Администрации трудятся 10 выпускников «Болашака», причем некоторые уже на политических должностях. Несколько десятков ваших коллег успешно работают в аппарате Правительства, министерствах, национальных и иностранных компаниях.

Кстати, я думаю, что иностранные инвесторы должны брать обязательства по подготовке казахстанских кадров, в целевом порядке участвовать в программе «Болашак». Это нужно сделать нормой при заключении инвестиционных контрактов и внести в действующие контракты.

Одним словом, вы, болашаковцы, должны быть внутренне готовы к ответственной работе и сделать все, чтобы оправдать народное доверие.

Это первое, о чем я хотел поговорить с вами.

Второй аспект касается того, как нам сделать передовые знания, современные модели образования, прогрессивные формы экономической жизни достоянием всего общества.

Поэтому сегодня на встрече с вами я хочу поделиться и вынести на обсуждение идею национального проекта «Интеллектуальная нация — 2020». Его главная цель — воспитание казахстанцев новой формации и превращение Казахстана в страну с конкурентоспособным человеческим капиталом.

На мой взгляд, этот проект должен учитывать три принципиальных момента.

Первый из них касается инновационного развития системы образования.

Традиционный подход к образованию ставит своей целью дать учащимся максимальный объем информации и знаний. Но сегодня акценты меняются. Специалисты подсчитали, что каждые 7–8 лет объем профессиональной информации удваивается.

Чтобы совладать с этим потоком обновляющегося знания, ориентироваться в нем, современные работники должны владеть системным и критическим мышлением и навыками постоянного самообучения.

Кроме того, нужно добиться, чтобы наша молодежь умела не только получать, но и создавать новые знания. Сегодня самым ценным качеством становится креативное мышление, умение перерабатывать знания, рождать новые решения, технологии и инновации.

Для этого нужны новые методики, новые формы преподавания, новые специалисты.

Вторым ключевым моментом реализации проекта «Интеллектуальная нация — 2020» является мощная информационная революция, которую в наши дни переживает весь мир.

Однако в этой сфере мы серьезно отстаем от лидеров. Для поддержания темпов развития в нашей стране необходимо обеспечить прорыв в электронных услугах.

Мы можем создать на базе Парка информационных технологий в г. Алматы крупный региональный «IT-университет» с участием ведущих мировых вузов, привлечением лучших специалистов из-за рубежа.

Наряду с этим необходимо создавать индустрию информационных технологий, благоприятные условия для развития интернет-компаний, электронной коммерции.

В качестве третьего приоритета проекта «Интеллектуальная нация — 2020» следует выделить духовное воспитание молодежи.

Нужно учитывать нивелирующее воздействие процесса глобализации, которому мы должны противопоставить укрепление национально-культурных ценностей и нравственности нашего молодого поколения.

Знания или профессиональные навыки не могут быть созидательной силой, если не основаны на национальных приоритетах, нравственных ценностях, понятиях общественного долга, социальной солидарности и преемственности поколений.

Наше молодое поколение должно однозначно усвоить старую, как мир, истину: настоящего успеха в жизни добивается только тот, кто приносит пользу людям и своей стране.

Государственность всегда держалась на глубоком постижении национальной истории и культуры, которые являются основными хранителями коллективной памяти. Если граждане знают и берегут их, общество становится сильнее.

Я часто слышу, что некоторые «болашаковцы», обучаясь за границей, теряют национальный контекст, национальные корни. Мы все вместе должны не допускать этого.

История и культура Казахстана — это живительные источники, из которых наша молодежь может черпать мощную энергию созидания.

Я считаю, что казахский язык будет объединительной силой для всех казахстанцев. Это ни в коем случае не предполагает ущемление других языков. У нас не этническая, у нас общеказахстанская идеология должна быть.

Я надеюсь, «болашаковцы» станут мне хорошими помощниками в реализации данного национального проекта, разовьют его основные идеи.

Дорогие друзья!

Еще один аспект, который я хотел бы сегодня перед вами поднять, касается модернизации самой программы «Болашак».

Новые задачи закономерно требуют дальнейшего развития программы. Речь идет как о необходимых коррективах в саму программу «Болашак», так и об эффективном использовании многогранного потенциала ее выпускников.

В первую очередь, необходимо постоянно обеспечивать максимальную прозрачность системы отбора стипендиатов. Общественность не должна сомневаться в демократичности и справедливости программы. Республиканская комиссия по подготовке кадров за рубежом должна контролировать весь этот процесс, а Министерство образования и науки нести ответственность за результат.

Сегодня определены два десятка приоритетных специальностей, необходимых стране. Среди них международное право, медицина, инжиниринг, морская техника и судовождение, атомная промышленность, информатика, нано- и биотехнологии, телекоммуникации, мехатроника, экология, управление человеческими ресурсами, государственная политика.

По этим специальностям нам нужно в приоритетном порядке готовить специалистов в рамках программы «Болашак».

Будет неплохо, если к процессу отбора стипендиатов в качестве общественного контролера подключится Ассоциация выпускников «Болашака».

Нужно увеличить количество стипендий для сельской молодежи. Обязательное условие для таких стипендиатов — возвращение в свой регион и отработка не менее 5 лет по специальности.

Это нужно для того, чтобы добиться сбалансированного распределения выпускников. Иначе складывается ситуация, когда 9 из 10 «болашаковцев» оседают в Алматы и Астане. В регионах работает всего 115 выпускников программы.

В программе следует заложить возможность для повышения квалификации молодыми государственными служащими, особенно из регионов, предоставив возможность обучения иностранному языку и получения магистерской степени по своему профилю.

Если молодые люди за год-два работы на госслужбе хорошо проявят себя, надо давать им возможность улучшить образование за рубежом.

Эта мера повысит престиж и профессиональный уровень госслужбы.

В целом нам нужно больше готовить магистров и докторов. Что касается бакалавров, то их следует готовить только по приоритетным научным и техническим направлениям, где у нас особый дефицит кадров.

Есть предложение на базе Центра международных программ создать школу мировых языков. По-моему, здравое предложение, которое может сэкономить много времени и средств и государству, и претендентам на стипендию.

Чтобы в период обучения стипендиаты не отрывались от казахстанской среды, необходимо предусмотреть их стажировки и практики в государственных органах, научных институтах, национальных компаниях в период летних каникул.

Необходимо консолидировать интеллектуальный и организационный потенциал воспитанников программы, повысив роль Ассоциации выпускников «Болашака».

Почему бы вашей Ассоциации не создать собственный веб-портал, на форуме которого вы могли бы обмениваться идеями, выдвигать предложения, инициировать широкие дискуссии по актуальным вопросам, знакомить общественность с зарубежным опытом, изучать глобальные процессы и их влияние на Казахстан.

Надо активно общаться с международными исследовательскими центрами, больше выступать в СМИ, организовать свою передачу на телевидении. Вы знаете жизнь и там, и здесь, и можете реально оценивать достижения нашей страны.

Через Ассоциацию, через собственный сетевой ресурс выпускники программы могут вести кураторство над стипендиатами — помогать в учебе, в выборе специализации, трудоустройстве.

Вам надо идти в молодежную среду. Читайте лекции перед студентами, проводите с ними регулярные встречи, просвещайте молодежь! Пускай это будет вашей общественной нагрузкой!

В Астане в этом году начнется строительство нового университета мирового уровня. Он будет сформирован из филиалов ведущих зарубежных университетов, которые являются законодателями мод по своим специальностям. Я полагаю, что по этим специальностям нам уже не нужно будет направлять студентов за рубеж. На мой взгляд, в этом университете многие выпускники «Болашака» смогут найти приложение своим силам и знаниям.

Знаю, что некоторые из вас уже вступили в партию «Нур Отан». Это отрадная тенденция. Нужно усиливать ее работу, принимать участие в политической жизни. Это школа политического роста.

В заключение хочу сказать, что вы должны оценивать предоставленное вам образование как уникальный шанс внести вклад в становление своего молодого независимого государства. Не каждому такой шанс предоставляется. Будьте его достойны.

Каждый из вас получил от народа огромный кредит доверия, который он должен вернуть своим трудом. Помните — чтобы отправить вас в престижные университеты, тратились народные деньги. Сегодня общество и я, как Глава государства, вправе требовать от вас полной самоотдачи во благо Родины.

Я еще раз хочу подчеркнуть, что «Болашак» — это один из наших важнейших прорывных проектов, нацеленных на формирование конкурентоспособной нации.

Уверен, вы ясно осознаете, насколько важны задачи, стоящие перед страной.

Вы — поколение граждан, которое создаст новый Казахстан в новом мире. Верю, что у вас достаточно желания и сил, чтобы сделать Казахстан XXI века достойным, сильным и процветающим.

«Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауы

Астана қаласы, 2008 жылдың 6 ақпаны

Құрметті қазақстандықтар!

Менің жыл сайынғы Жолдауларым әдеттегідей жетістіктерімізді саралап, келешегімізді бағдарлауға, ең бастысы — баршамызға ортақ ұлы мақсатқа жетудің дұрыс жолын бірлесе айқындауымызға бағытталып келеді.

Қазақстан халқына арналған 2006 және 2007 жылдардағы Жолдауларымда мен ағымдағы міндеттер туралы ғана емес, біздің дамуымыздың келешегі жайында да айтқан едім. Осыған орай, әлемнің бәсекеге қабілетті 50 елінің қатарынан нық орын алу мен 30 корпоративтік көшбасшыларын қалыптастыру негізінде елді индустрияландыру міндеттері біздің басты стратегиялық мақсатымыз болып қала бермек.

Үстіміздегі жылы Үкімет олардың орындалуы жөнінде есеп беруі тиіс.

Өткен жыл Қазақстан үшін жан-жақты экономикалық, әлеуметтік және саяси жаңару жолында тағы бір сенімді ілгері қадам жасаған жыл болды.

Қазақстан 2008 жылды жаңа экономикалық жетістіктерімен, жаңарған саяси құрылымымен қарсы алды.

Ел Конституциясына енгізілген өзгерістер Парламент пен саяси партиялардың, азаматтық қоғам институттарының рөлін арттыра түсті. Тәуелсіз Қазақстанның тарихында тұңғыш рет теңдестірілген негізде парламент сайлауы өткізілді. Сайлауда «Нұр Отан» партиясы айқын басымдықпен жеңіске жетіп, алғаш рет Үкімет жасақтады.

Әкімшілік реформа жалғасын тауып, оның аясында мемлекеттік органдар аппараттарының тұрақтылығын нығайтатын жауапты хатшылар институты құрылды.

Өткен жылғы экономикамыздың өсу қарқыны 8,5 пайызды құрады. Жалпы алғанда, ел экономикасы 2001 жылдан бастап жылына орта есеппен 10 пайызға өсіп отырды. Бұл өте үлкен де жедел өсу болып саналады.

Бүгінгі күнге дейін еліміздің айтарлықтай резерві қалыптастырылып, Ұлттық қор қаражатын қоса есептегенде ол шамамен 40 млрд. АҚШ долларына жетті. Осындай елеулі жинақтаулардың болуы еліміздің қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз етуде өзекті рөл атқарды.

Еліміздегі әлеуметтік ахуал да тұрақты қалпында. 2000 жылдан бастап, мемлекеттік бюджеттің білім беруге, денсаулық сақтауға және әлеуметтік қамсыздандыруға арналған шығындары 5 еседен астам ұлғайды. Біздің 5 миллионнан астам азаматтарымыз мемлекеттік әлеуметтік қорғаумен қамтылып отыр. Бұл көрсеткіш осыдан бес жыл бұрынғыға қарағанда екі есеге артық.

Біз зейнеткерлерімізді қолдау көлемін ұдайы арттырып келеміз. Халықтың зейнетақылық жинақтаулары тұрақты түрде көбеюде, оның көлемі 1,1 триллион теңгеден асып түсті.

Әлеуметтік инфрақұрылым нығайып отыр. 2007 жылы ғана республика бойынша 76 мектеп пен 23 денсаулық сақтау нысаны салынды.

Біз демографиялық құлдырауды тоқтатуға қол жеткіздік.

Мемлекеттік тұрғын үй құрылысы бағдарламасының аясында өткен үш жыл ішінде 18 млн. шаршы метрден астам тұрғын үй пайдалануға берілді, бұл біздің жоспарымыздағыдан 2,2 млн. шаршы метрге артық.

Жоғарыда аталынған қоғамдық өмірдің барлық салаларындағы ілгерілеу серпіні — біздің экономикамыздың өркендеуінің, сындарлы әлеуметтік саясатымыздың және тұрақты саяси жүйеміздің тиімділігінің айқын айғағы.

Құрметті депутаттар, мәжіліске қатысушылар, меймандар!

Бүгінгі әлемдік конъюнктура нашарлаған жағдайда біз рөлі өсе түсіп отырған мемлекеттік холдингтердің, даму институттарының, әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялардың ішкі инвестициялық ресурстарын белсенді етуге тиіспіз.

Пайда болған қиындықтарға қарамастан, менің тапсырмам бойынша Үкімет экономиканы орнықты өсіру бойынша шаралар қабылдады.

Қысқа мерзімді және орта мерзімді міндеттерді мына басым бағыттарда шешу үшін жұмылу қажет.

Бірінші — өндіруші сектор.

Мұнай-газ саласындағы басты бағыт — мемлекеттің халықаралық мұнай және энергетика рыноктарына ықпалды және жауапты қатысушы ретіндегі ұстанымын күшейту. Бұл үшін біз энергетика саласының стратегиялық маңызды буындарына мемлекеттің ықпалын дәйектілікпен күшейтеміз. Біз қазірдің өзінде Қашаған, Құмкөл мұнай кен орындарын, Богатырь көмір разрезін, т.б. игеруде қазақстандық үлесті ұлғайттық.

Бұл біз үшін және қосымша құн салығы үлесі жоғары дайын өнімді халықаралық рынокқа шығаруды қамтамасыз ету үшін аса маңызды.

Осы бағыттағы жұмысты жалғастыру керек.

«Самұрық» холдингі мен өңірлік әлеуметтік кәсіпкерлік корпорациялар тау-кен металлургия саласын тиімді дамыту мен оның бәсекеге қабілеттілігін арттыру жөнінде нақты шаралар қабылдауы тиіс. Бұл үшін қазіргі тау-кен металлургия компаниялары акцияларының мемлекеттік пакеттерін бір жағына шығарып, оларды нақты басқаруға кірісу, сондай-ақ сирек кездесетін металдарды қоса алғанда, қара және түсті металдардың барланған кен орындары қойнауын пайдалану құқығын өз қолымызға алуымыз қажет.

Үкіметпен бірлесіп, жаңа кен орындарын барлау мәселесін шешу қажет.

Екінші– экономиканың негізгі секторларын озық инфрақұрылымдық қамтамасыз ету.

Үкіметке электр энергетикасын, тасымалдау жүйесін дамыту бойынша шаралар қабылдау қажет. Бұл секторлар бүгінде Қазақстан экономикасы дамуына анық «ілесе алмауда».

Экономика мен тұрғындарды электр энергиясымен қамтасыз ету саласындағы бірінші кезектегі міндеттер Балқаш ЖЭС-ін, Екібастұз ГРЭС-2-нің үшінші энергоблогын, Мойнақ ГЭС-і және басқаларын салу құрылысы болып табылады.

2009 жылы «Қазақстанның Солтүстігі — Оңтүстігі» жобасы бойынша қуат тасымалдаудың екінші желісі мен «Солтүстік Қазақстан — Ақтөбе облысы» қуат тасымалдау желісінің құрылысын аяқтау қажет. Бұл Қазақстанның оңтүстігі мен батысындағы қуат тапшылығын төмендетуге мүмкіндік береді.

Республиканың оңтүстік өңірлерінің газға сұранысын тұрақты қамтамасыз ету үшін «Бейнеу-Шымкент» магистральді газ құбыры мәселесі мүмкіндіктерін талдап, құрылысты бастау керек. Ақтау қаласында атом электр стансасын салу бойынша нақты ұсыныстар енгізу қажет.

Үкімет осымен бір мезгілде өзінің күш-жігерін қуат жинақтаушы және экологиялық таза технологиялар енгізуге жұмылдыруы тиіс.

Электр энергиясын барлық жерде бірдей үнемдеуге біздің кәсіпорындарымыз бен азаматтарымыз әлі кірісе қойған жоқ. Арзан энергияның сарқыла бастағанын ашық айтуға тиіспіз. Аз төлегіміз келсе, көп үнемдеу керек. Бұл әркімнің өз қамы болуы қажет.

Үкімет осы жұмысты кеңінен қолға алуы тиіс.

Темір жол және автомобиль инфрақұрылымдарын салу мен жаңғыртуды қамтамасыз ету қажет.

Біз биылғы жылдың өзінде концессиялық негізде «Шар-Өскемен» темір жолы құрылысын аяқтап, «Маңғыстау-Баутино», «Ералиев-Құрық» темір жол желілері мен «Қорғас-Жетіген» учаскесінің құрылысын, «Мақат-Қандыағаш» темір жол учаскесін электрлендіруді бастауымыз керек. Жылжымалы құраманың тапшылығын төмендету үшін үстіміздегі жылы отандық көліктік мәшине жасауды дамыту жөніндегі шаралар кешенін әзірлеп, іске асыруға кірісуіміз керек.

Біз барлық оңтүстік облыстарды көктей өтіп, Қызылорда мен Ақтөбе арқылы Ресейге шығатын, өңірлердің экономикасын жандандыратын Қазақстандағы ең ірі көліктік жобаны — «Батыс Еуропа — Батыс Қытай» трансқұрлықтық дәлізді іс жүзіне асыруды қолға алуымыз қажет.

Бюджетке түсетін салмақты азайту мақсатында, тұтастай алғанда, концессиялық негізде, алдағы уақытта ақылы ету арқылы «Астана-Бурабай», «Астана-Қарағанды», «Алматы-Қапшағай», «Алматы-Қорғас» автомобиль жолдарын, сондай-ақ Үлкен Алматы айналма жолын салу мен қайта жаңғырту басталады.

Концессиялық жобаларды тартымды ету мен жандандыру үшін Үкімет қолданыстағы заңнамалық және нормативтік базаны жетілдіруі тиіс.

Үшінші. «30 корпоративті көшбасшы» бағдарламасын іске асыру экономиканың шикізаттық емес секторын іс жүзінде дамытуға ықпал етеді.

Қазірдің өзінде «серпінді» аталудан үміткер 100-ден астам жоба пайда болды. Ақтөбе облысындағы үшінші Жаңажол газ өңдеу зауыты, кен байыту комбинаттары мен мыс қорыту зауытын салу, Павлодар облысындағы алюминий зауыты және хлор мен каустикалық сода өндірісі зауытының құрылыстарын одан әрі жалғастыру, Қарағанды облысында сортты прокат өндірісі мен металлургиялық кремний өндірісін ұйымдастыру секілді экономикамыз үшін айрықша маңызды жобалар және басқа да көптеген жобалар іске асырылып жатыр.

Таяудағы уақытта Атырау қаласында алғашқы интеграцияланған газ-химия кешенінің, келесі жылы Қарашығанақ кен орнының базасында газ өңдеу зауытының, Қостанай облысында жаңа алюминий зауытының құрылысы басталады.

Біз Астана қаласында шина жасау кешенін құру, Астана мен Алматы қалаларында логистикалық орталықтарды дамыту, поликристалл кремнийі өндірісін құру жөніндегі жобаларды іске асыруды жалғастырамыз.

Мен аса ірі нысандарды атап өттім. Ал осы жылдар ішінде Қазақстанда жүздеген, мыңдаған жаңа кәсіпорындар пайда болды. Шыны шығару өндірісі Қазақстанда

ешқашан болған емес — бұл өте тапшы, қажет материал. Қазақстанда алюминий өндірісі де болған емес.

Қазіргі кезде автомобиль құрастыратын, оның ішінде жеңіл автокөліктер де құрастыратын бес кәсіпорын жұмыс істейді. Бүгінде Қазақстанда радиотехника мен компьютер де құрастырылады. Жиһаз жасау өнеркәсібі, құрылыс индустриясы және басқа салалар серпінді дамуда.

Тұтастай алғанда, «30 корпоративті көшбасшы» бағдарламасы мемлекет пен бизнестің өзара іс-қимылын қағидатты жаңа деңгейге шығаруы тиіс.

Бейіндік министрліктердің, «Қазына» қоры мен өзге де холдингтердің, сондай-ақ барлық деңгейдегі әкімдіктердің жұмысы, бірінші кезекте, «серпінді» жобаларды жүзеге асыру көрсеткіші бойынша бағаланатын болады.

Дамудың жаңа кезеңі ел агроөнеркәсіп кешенінің алдына бірқатар жаңа, аса маңызды міндеттер қойып отыр.

Өткен 5 жылда Қазақстан аграрлық секторды дамытуда айтарлықтай нәтижелерге жетті. Ауыл шаруашылығының жалпы өнімі 2002 жылмен салыстырғанда 2 есеге жуық өсті. Инвестициялар 3 еседен астамға ұлғайды. Бұл аграрлық секторды мемлекеттің орасан қолдауы нәтижесінде мүмкін болды. Сіздер біз табысты жүзеге асырған ауылды қолдаудың үш жылдық бағдарламасын жақсы білесіздер. Бағдарлама ел ішін дамытуға қуатты серпін берді.

Соңғы жылдары қазіргі заманғы технологияларды қолданудың арқасында дәнді-дақылдарды жинау күрт артты.

2004 жылдан бастап егінді міндетті сақтандыруды енгізу фермерлерге құрғақшылық жылдарының өзінде кепілді кіріс алуына мүмкіндік туғызды.

Қабылданған шаралар ауыл шаруашылығындағы тауар айналымының төрт есеге жуық жалпы өсіміне оң ықпал етсе, ол 4 млрд. доллар мөлшерінен асып түсті.

Ауылдарымыз бен селоларымыздың өмір сапасын жақсарту мемлекеттік саясаттың басым бағыты болып қала береді.

Қалыптасқан әлемдік үрдістер мен қолда бар әлеуетті ескерер болсақ, агроөнеркәсіп кешені біздің экономикамыздың жоғары маңызды, табысты саласы болуы тиіс.

Ауыл шаруашылығы өнімдеріне баға өсу үстінде, және тұтастай алғанда, аталған сала өте пайдалы болуда, сондықтан біз оған ақша салуымыз қажет. Ауылдың бұған екпінді еңбегімен және жоғары қайтарыммен жауап беретініне сенімдімін.

Бірінші. Елдің азық-түлік қауіпсіздігі қамтамасыз етілуге тиіс. Ол үшін ауыл шаруашылығына және тамақ өнеркәсібіне инвестициялар тартуды ұлғайту қажет. Қазақстан азық-түліктің негізгі түрлері бойынша өз қажеттілігін қамтамасыз етеді әрі экспорттық әлеуетке ие.

Ел мұқтажы қанағаттандырылмай отырған маңызды тамақ өнімдерін өндіруді ынталандыруға ерекше назар аудару талап етіледі. Мәселен, өсімдік майы, жеміс-тер, қант және басқалар. Біздің бұл проблемаларды шешуге мүмкіндігіміз бар.

Екінші. Ауыл шаруашылығының өнімдерді экспортқа шығаратын секторларын күшейтуге күш-жігерді шоғырландырудың маңызы зор. Атап айтқанда, Каспий және Қара теңіздердің порттары арқылы өтетін және Қытай бағытындағы экспорттық арналарды кеңейту қажет.

Үшінші. Мал шаруашылығы саласы да үлкен экспорттық әлеуетке ие. Қосымша шара ретінде ветеринария жүйесін халықаралық стандарттарға көшіру қажет.

Үкіметке ауыл шаруашылығына барлық деңгейлерде жүйелі қолдау көрсетуде одан әрі шаралар қабылдауды тапсырамын.

Шикізат өндеуге айрықша назар аудару қажет.

Енді макроэкономикалық саясаттың басымдықтары туралы.

Үкімет, Ұлттық банк, Қаржылық бақылау агенттігі мемлекеттің қаржылық тұрақсыздық қатерлеріне қарсы жүйелі де жедел іс-қимылдар жасауының ықпалды тетігін қалыптастырып, халықаралық рыноктардың Қазақстан экономикасына деген сенімін нығайтуы керек.

Бірінші. Қаржылық бақылау агенттігінің жұмысын жүйелі түрде нығайту қажет.

Елдің қаржы жүйесінің, әсіресе, банк секторының бәсекеге қабілеттілігін және тұрақтылығын арттыру Агенттіктің Ұлттық банкпен және Қаржы министрлігімен бірлесе отырып атқаратын басты міндеті болуға тиіс. Өмір біздің жоспарларымызға түзетулер енгізіп тұратын болады. Біз оған дайын тұруға тиіспіз.

АҚШ-тың біздің банктерге елеулі әсер еткен ипотекалық дағдарысының сабақтарын естен шығармаған жөн. ҚБА әр банктегі ахуалды неғұрлым мұқият қадағалап, қажет болған жағдайда алдын алатын және ықпалды шаралар қабылдауы керек.

Мемлекеттік қолдау біржақты бола алмайды, сондықтан банктер тәуекелдің өздеріне тиесілі бөлігін өз мойындарына алуға тиіс. Егер банктердің акционерлері өздерін дамыту үшін қосымша ресурстар тартқысы келмесе немесе оған қабілетсіз болса, ондай кезде мемлекет қажетті шаралар қабылдауға дайын болуы керек.

Мұндай жағдайда реттеушілік араласу бүкіл банк секторы үшін барынша мөлдір және ұғынықты болуға тиіс.

Шетелдік капиталдың банк секторына келуіне біз Қазақстанға көрсетілген сенім, қажетті қаржылық қолдаудың көзі және банк қызметінің халықаралық озық тәжірибесі ретінде қараймыз.

Біздің қаржы жүйемізді құрылымдық реформалауды одан әрі жалғастыру қажет. Мұның құнды қағаздар рыногын, қазіргі заманғы қаржылық құралдарды дамытуға, банкроттық туралы заңдарды жетілдіруге, сот жүйесін тереңдете реформалауға қатысы бар.

Бізге жеке сектордағы да, сонымен бірге, мемлекеттік сектордағы да жүйелік тәуекелдерді басқаруды дамыта түсу қажет. Үкімет, ҚБА және Ұлттық банк тәуекелдерді басқарудың икемді де сенімді жүйесін құруы керек.

Сондай-ақ, күтпеген ахуалдарға қарсы шапшаң іс-қимылдар жасау шараларының жүйесін әзірлеу міндеті де тұр.

Халық пен бизнестің, оның ішінде шетелдіктердің де сенім деңгейі елдің қаржы жүйесі тиімділігінің негізгі критерийіне айналуға тиіс.

Екінші. Салық жүйесін Қазақстанның жаңа сатыдағы дамуының міндеттерімен сәйкестендіру қажет.

Қолданыстағы Салық кодексі экономикалық өсуде оң рөл атқарды, дегенмен, қазіргі кезде оның әлеуеті іс жүзінде таусылды. Кодексте үнемі және жүйесіз өсіп отыратын 170-тен астам жеңілдіктер мен преференциялар бар.

Үкіметтің жаңа Салық кодексін әзірлеуі қажет. Ол экономиканы жаңғыртуға, әртараптандыруға және бизнестің «көлеңкеден» шығуына жағдай жасауға тиіс.

Жаңа Кодекс салық қызметтерінің оның нормаларын өз қалауларынша түсіндірулерінен қорғайтындай, әкімшілендіру сапасы мен салық төлеушілер мүдделері үйлесетіндей тікелей іс-әрекет ету заңы сипатына ие болуы керек.

Бірақ, ең бастысы, ол экономиканың шикізаттық емес секторы, әсіресе, шағын және орта бизнес үшін жалпы салықтық ауыртпалықтардың төмендетілуін қарастыруы керек. Бюджеттің күтілетін шығындарының орны өндіруші сектордың экономикалық қайтарымын арттыру есебінен өтелуі тиіс.

Үшінші. Экономикамыздың тиімділігі мен бәсекеге қабілеттілігін қамтамасыз етудегі айрықша миссияны менің тапсырмам бойынша жаңадан құрылған Бәсекелестікті қорғау жөніндегі агенттік атқаратын болады.

Агенттіктің өкілеттіктерін кеңейту бағаға қатысты «ауыз жаласуға», адал емес бәсекелестікке, рынок субъектілерінің өздерінің үстемдікті және монополиялық жағдайларын бұра пайдаланушылығына қарсы күресті қамтамасыз етіп, қазақстандық бизнестің әлемдегі ұстанымын нығайтуға тиіс.

Елдегі кәсіпкерлік белсенділіктің өсуіне елеулі серпін беретіндей бәсекелестік туралы жаңа заң қажет.

Төртінші. Инфляцияға қарсы күресті күшейту қажет. Инфляцияның жаһандық экономикалық үдерістер тарапынан болатын қысымның күшейе түсуінен де ұлғайып отырғанын ескеріп, Үкімет тарапынан ойластырылған және сол әрекеттерге сәйкес іс-шаралар қабылдануы қажет.

Ұлттық банк инфляцияға қарсы күресте айтарлықтай нәтижелерге қол жеткізеді деп сенемін.

Жаһандық экономикалық тұрақсыздық жағдайында мемлекет ахуалды белсенді түрде басқара білуге тиіс. Ол үшін қажетті ресурстардың бәрі де бар.

Сондықтан әлемдік экономиканың болжамды баяулауы және бірқатар экспорттық тауарлар бағасының төмендеуі мүмкін болған жағдайда Үкімет пен Ұлттық банкте тұрақтандырушылық іс-қимылдардың жедел жоспары болуға тиіс.

Бірінші кезекте, Үкімет уақытша, қаржы секторындағы проблемалар жойылғанға дейін, әлеуметтік саладан өзге, барлық бағыттар мен бағдарламалар бойынша мемлекеттік шығындарды қысқартуы керек.

Жоғарыда аталған жоспарлардың бәрі осы талапқа бағынуға тиіс.

Күте тұра алады дегендердің бәрі тоқтатылуы қажет. Бұл барлық өңірлерге де қатысты. Мұндай үнем инфляцияға түсетін қысымның төмендеуіне жағдай жасап, сонымен бірге, энергия көздері мен шикізат ресурстарының бағасы төмендеген жағдайда елдің резервтерін ұлғайтады.

Құрметті мәжіліске қатысушылар!

Демократиялық дамудың жалпыға бірдей танылған заңдылықтары мен біздің қоғамымыздың дәстүрлерін үйлестіре отырып, біз одан әрі де саяси және мемлекеттік құрылыстың қазақстандық моделін жетілдіру жолымен жүре беретін боламыз.

Бірінші. Тәуелсіздіктің 16 жылы ішінде біз қоғамдық тұрақтылықты, ұлтаралық келісімді қамтамасыз етуде, қазақстандық біртұтастық пен жалпықазақстандық патриотизмді қалыптастыруда өз моделімізді жүзеге асырдық.

Бұл — біз мақтануға құқылы және бәріміз ұқыптылықпен сақтауға міндетті қазақстандық «ноу-хау».

Конституциялық реформа аясында Қазақстан халқы Ассамблеясының мәртебесі мен өкілеттігі өсті.

Біздің көп ұлтты еліміздің барлық халқының мүдделерін бейнелей отырып, Ассамблеядан сайланған депутаттар Қазақстандағы этносаралық бітім мен келісімді нығайту үдерісінде айрықша рөл атқаруға тиіс.

Қазіргі уақытта қазақстандық осынау ғажайып институттың рөлін жан-жақты нығайту қажет. Ассамблеядан сайланған депутаттар осы жауапкершілікті сезініп, Ассамблеямен және оның жергілікті жерлердегі ұйымдарымен тығыз байланыс орнатуы керек.

Мемлекетті, оның қауіпсіздігін одан әрі нығайтып, экономиканың тұрақты дамуы мен азаматтарымыздың әл-ауқатының артуын қамтамасыз ету үшін Қазақстанға ұзақ мерзімді тұрақтылық, бейбітшілік пен келісім керек дегенді мен әрқашанда айтып келдім және барлық жауапкершілікпен тағы да атап көрсетемін.

Екінші. Қазақстанда қазіргі заманғы саяси жүйені дамыту міндеті тұр.

Бұл үдерісте саяси партиялар, үкіметтік емес ұйымдар және басқа да қоғамдық институттар басты рөл атқаруы тиіс.

Партиялық механизмді нығайту қазіргі заманғы азаматтық қоғамның қалыптасуына, халықты қоғамдық үдерістерге кеңінен тартуға жағдай жасайтын болады.

Қазіргі сатыда «Нұр Отан» партиясының басым моделі Қазақстанның саяси жүйесіндегі оңтайлы пішін ретінде қарастырыла алады.

Бұл алдағы уақытта басқа да саяси партиялардың сайлауға қатысып, Парламенттен өз орнын алуына және барлық үдерістерге қатысуына мүмкіндік береді. Бүгінгі күні ешкім де жаңа партиялардың құрылуына және өзіндік ой-пікірлері мен көзқарастарын айтуға тосқауыл бола алмайды.

Үшінші. Демократиялық қоғам жағдайында қылмыс пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес ерекше мәнге ие болады.

Өткен жылдар ішінде елдің құқық қорғау және сот жүйелерінің криминалдық көріністерге қарсы тұратын, азаматтарымыздың өмірі мен құқықтарын қорғайтын әлеуеті едәуір нығайды.

Дегенмен, олардың қызметінде елеулі кемшіліктер бар.

Бұл жөнінде барлық құқық қорғау органдарының қатысуымен Бас прокуратураның жақында өткен алқа отырысында айтылды.

Құқық қорғау және сот жүйесі қазақстандықтардың құқықтарының әділ де тиімді қорғалуын, бизнеске заңсыз араласуды болдырмауды қамтамасыз етуге тиіс.

Бұл саладағы басым бағыт — жазалаушы іс-әрекет емес, құқық бұзушылықтарды абайлату мен олардың алдын алу болуға тиіс. Сондықтан биылғы жылы «Құқық бұзушылықтардың алдын алу туралы» заң жобасын әзірлеп, Парламентке енгізу қажет.

Президент Әкімшілігіне аталған барлық шаралардың іске асырылуын қамтамасыз етуді, әкімшілік реформаны құқық қорғау органдарында, сондай-ақ ел Президентіне есепті барлық ұйымдарда жүргізуді тапсырамын.

Төртінші. Үкімет әкімшілік реформада көзделген Қазақстанның мемлекеттік басқару жүйесін үздік халықаралық тәжірибені ескере отырып, нәтижелілік, ашықтық және қоғам алдындағы есептілік негізінде дамыту жөніндегі шараларды жедел қарқынмен іске асыруға тиіс.

Мұндай жаңа қағидаттар 2008 жылы қанатқақты мемлекеттік органдарда — Әділет, Экономика және бюджеттік жоспарлау, Қаржы министрліктерінде және Оңтүстік Қазақстан облысының әкімдігінде екшелуге тиіс.

Әкімшілік реформаның басты мақсаты басқарушы аппарат жұмысының тиімділігі мен нәтижелілігін арттыру болуға тиіс. Яғни, халыққа қызмет етуі шарт.

Ол төрешілдікті, сөзбұйдаға салуды азайтуға тиіс.

Әкімшілік реформаның негізгі элементтерінің бірі елдегі жаңа кадр саясаты болуға тиіс. Дамудың қазіргі кезеңінде адам факторы айқындаушы фактор болып табылады.

Мемлекеттік басқару жүйесінде жаңа тұрпатты басқарушылардың кәсіби ұйытқысын қалыптастыруға бағытталған қазіргі заманғы қағидаттарды әзірлеу қажет.

Бұл үдерісте үлкен рөл «Нұр Отан» партиясына тиесілі болмақ. Партия мемлекеттік басқару жүйесі үшін кадрлар жасақтауға белсенді қатысып, лайықты азаматтар үшін «әлеуметтік көтергіш» рөлін атқаруы керек.

Бұл орайда жас ұрпаққа, «Болашақ» бағдарламасының түлектеріне де маңызды рөл берілуге тиіс.

Жас кәсіби мамандар ел өмірінде болып жатқан үдерістерде өз орнын тауып, болашақты орнатуға белсенді қатысуы керек. Сондықтан да резервпен жұмыс істеу дежаңа деңгейдегі жұмысты талап етеді.

Президент Әкімшілігі кадр жұмысына басшылық жасауға тиіс.

Бесінші. Келесі жылдан бастап еліміздің тарихында тұңғыш рет мемлекеттік бюджеттік жоспарлаудың жаңа жүйесінің негізі 3 жылдық бюджет болады. Бұл үшін Үкімет ағымдағы жылдың өзінде жаңа Бюджет кодексін әзірлеуі қажет.

Сондай-ақ жоспарлау жүйесін жаңарту мен жетілдіру, бюджет қаражатын пайдалану мен мемлекеттік активтерді басқарудың тиімділігін арттыру жөніндегі жұмысты шұғыл түрде жеделдету керек.

Алтыншы. Үкімет нысаналы аудит, керек десеңіз, негізгі мемлекеттік әлеуметтік-экономикалық бағдарламалар бойынша бөлінген мемлекеттік қаражатқа «тым мұқият аудит» жүргізуі керек.

Бұл аудиттің мақсаты — қол жеткен нәтижелерді бағалау, мемлекеттік қаражатты басқару мен жұмсаудың тиімділігін күрт арттыру.

Жетінші. Үкімет шағын және орта бизнестің бәсекеге қабілеттілігін ынталандыру жөніндегі дәйекті жұмысты жалғастыруға тиіс.

Шағын несие ұйымдарының жұмысын, соның ішінде мемлекет қаражаты есебінен де қолдау керек. Олар біздің жүз мыңдаған азаматтарымыздың өз ісін ашуына қолдау көрсетуде. Шағын несие берудің қолжетімділігін арттыру және көптеген қазақстандықтар үшін жаңа жұмыс орындарын ашу жөніндегі шараларды ойластыру қажет.

Дамыған кәсіпкерлік сектор — кез келген ел экономикасының негізі.

Осыған байланысты әкімшілік реформа аясында Үкіметке бизнеске түсетін әкімшілік салмақты батыл азайтуды, рұқсат беру жүйесін, ең алдымен лицензиялауды, сертификаттауды, аккредиттеуді одан әрі оңайлатуды тапсырамын.

Бір мысал келтірейін. Дүниежүзілік банктің «Бизнесті жүргізу» туралы соңғы есебі бойынша барлық экспорттық рәсімдерден өту үшін Қазақстанға 89 күн, мәселен, Эстонияға бұл үшін небәрі 5 күн керек екен.

Кәсіпкер үшін нағыз кесапат — 50-ден астам заңда көзделген түрлі-түрлі тексерулер болып отыр.

Кейбір ведомстволар заңнаманы бұза отырып, түрлі сылтаулармен кәсіпорынды бірнеше рет «тексеруге» мүмкіндіктер іздейді. Бұл бизнесті өз ісінен едәуір алаңдатады. Бұл мен жүргізіп отырған саясатқа қайшы келеді. Құқық қорғау және басқа да тексеруші органдардың тексерулерінің санын едәуір қысқартып, ретке келтіру керек.

Қымбатты қазақстандықтар!

Қазақстандықтардың, Қазақстан қоғамының барлық жіктері мен әлеуметтік топтарының әлеуметтік көңіл-күйін ұдайы жақсарта түсу мемлекет саясатының алдыңғы сапында болып келді және осылай болып қала береді.

Өмір сапасының стандарттары адам капиталын дамытудың және Қазақстанды әлеуметтік жаңартудың тиімді нарықтық құралына айналуға тиіс, бұл ретте масылдық пиғылды орнықтыруға жол беруге болмайды.

Мемлекеттің әлеуметтік саясаты жұмыс орындарын ашуға және еңбекке қабілетті халықты ел экономикасына тартуға бағдарланған жағдайда ғана тиімді бола алады. Бұл қағиданы біз бұрын да ұстанып келдік, болашақта да одан ауытқымаймыз.

«Нұр Отан» партиясының 5 жылға арналған сайлауалды тұғырнамасына сәйкес халықтың әлеуметтік қорғалмаған жіктерінің тұрмыс деңгейін алдағы уақытта да арттыра беру үшін бізде барлық негіз бар.

Жаңа үшжылдық бюджет:

- тұтас алғанда 2007 жылға қарағанда зейнетақылардың орташа мөлшерін 2012 жылға қарай 2,5 есе, оның ішінде 2009 жылы — 25%, 2010 жылы — 25% және 2011 жылы 30% арттыруды қамтамасыз етуге тиіс. Бұл ретте 2011 жылы арқаулық зейнетақылық төлемдер мөлшері ең төменгі күнкөріс мөлшеріне қарай 50%-ға дейін өсірілуге тиіс;
- мемлекеттік әлеуметтік жәрдемақылардың және арнаулы мемлекеттік жәрдемақылардың мөлшерін 2009 жылдан бастап жыл сайын орта есеппен 9% арттыруды;
- сәби бір жасқа толғанға дейін күтіп-бағуға берілетін ай сайынғы жәрдемақыны 2010-2011 жылдары кезең-кезеңмен өсіруді,орта есеппен алғанда 2007 жылғы жәрдемақының мөлшерінен 2,5 есеге арттыруды;
- 2010 жылдан бастап 4 және одан да көп бала туғанға берілетін біржолғы жәрдемақылардың мөлшерін 2007 жылға қарағанда 4 еседен асыра өсіруді;
- бюджет саласы қызметкерлерінің жалақысын кезең-кезеңмен өсіру арқылы 2012 жылы 2 есе деңгейге, оның ішінде 2009 жылы — 25%, 2010 жылы — 25%, 2011 жылы 30% арттыру қамтамасыз етілуі тиіс.
- тарихи атажұртына көшіп келу үшін оралмандарға бөлінетін жыл сайынғы квотаны 2009 жылы 5 мың отбасына дейін ұлғайтып, жылына 20 мың отбасына жеткізуіміз керек.

Әлеуметтік игілікті қамтамасыз ету өмір сүру сапасын арттырумен, сондай-ақ еліміздің адам ресурстарын ұлғайтумен қатар жүргізілуге тиіс. Еліміздің ғылыми, білім беру және денсаулық сақтау кешендерінің басты мұраты осы.

Білім беру саласының басты міндеті — 2010 жылға дейінгі білім беруді дамыту жөніндегі мемлекеттік бағдарламаны орындай отырып, осы саланың сапалы қызмет көрсету аясын кеңейту.

Бірінші. Білім және ғылым министрлігі үш жылдың ішінде заманға сай білім алуға және озық технологияларды игеруге мүмкіндік беретін білім берудің тиімді инфрақұрылымын жасауды аяқтайтын болсын.

Үстіміздегі жылы біз 68 мың оқушы орынға арналған 88 мектептің құрылысын, ал 2009–2010 жылдары 69 мың оқушы орынға арналған тағы да 102 мектептің құрылысын бастай аламыз.

Екінші. Үкіметке, мемлекеттік холдингтерге облыстардың, Астана және Алматы қалаларының әкімдерімен бірлесе отырып кәсіптік-техникалық білім беруді одан әрі дамыту бағдарламасын әзірлеп, іске асыруды тапсырамын.

Бұл бағдарлама ел экономикасы үшін барынша қызығушылық тудырып отырған тиісті білім салаларына шетел ғалымдары мен оқытушыларын тартуды көздеуі тиіс.

Бұған, ең алдымен, жұмыс берушілер мен олардың қауымдастықтары, яғни бірінші кезекте осындай кадрларға зәрулік танытқан бизнес өкілдері белсенді түрде тартылуы қажет.

Үшінші. Үкімет «Тілдердің үш тұғырлылығы» мәдени жобасын іске асыруды жеделдетуі тиіс. Бүкіл қоғамымызды топтастырып отырған мемлекеттік тіл ретінде қазақ тілін оқыту сапасын арттыру қажеттігіне ерекше назар аударғым келеді.

Халықаралық тәжірибелерге сүйене отырып қазақ тілін оқытудың қазіргі заманғы озық бағдарламалары мен әдістерін әзірлеп, енгізу қажет. Мемлекеттік тілді тиімді меңгерудің ең үздік, инновациялық әдістемелік, тәжірибелік оқу-құралдарын, аудио-бейнематериалдарды әзірлеу керек.

Қазақ тіліндегі оқулықтар шығаруға арналған тендерді үнемі жеңіп алатын бір-екі баспа ғана бар. Сонда оқулықтардың сапасын жақсарту үшін қандай бәсекелестік болмақ. Қазақ тіліндегі оқулықтардың сапасы сын көтермейді. Олар адамдарды қазақ тілін үйренуге емес, қазақ тілінен қашуға итермелейді. Осы салаға жауапты тиісті органдар нақты шешім қабылдауы тиіс.

Төртінші. Әзірге халықты мектепке дейінгі балалар мекемелерімен қамтамасыз етуде «бетбұрыс» жасала қойған жоқ. Үкімет пен әкімдер барлық жерде бұл проблеманы терең зерделеп, осы негізде бұл мәселенің шешімін әзірлеуі тиіс.

Кішкентай бүлдіршіндердің дамуына ықпал ететін үздіксіз білім берудің алғашқы сатысы ретіндегі мектепке дейінгі білім беруге баса назар аударған жөн. Және бұл сатыны олардың шығармашылық және интеллектуалдық қабілеттерін дамытуға арналған тиімді бағдарламалармен қамтамасыз ету қажет.

Әрі балалардың білім алуға, еңбекке және қоршаған ортаға бейімі, қарым-қатынасы нақ осы кезеңде қаланатынын естен шығармауымыз керек.

Бүгінгі күні біздің денсаулық сақтау жүйеміз осы заманғы Қазақстан азаматтарының талаптарына қазірше сай емес. Бұл — денсаулық сақтау саласының басты мәселесі. Қазіргі кезде қолымыздағы инфрақұрылым да, медициналық қызметтің сапасы да әрі қызмет көрсетуді ұйымдастыру деңгейі де көңілден шықпайды.

Бірінші. Үкімет денсаулық сақтау нысандарын қалпына келтіру мен дамыту жөніндегі жұмысты жандандыруы қажет.

Биыл біз республикалық маңызы бар 9 денсаулық сақтау нысанының, жергілікті маңызы бар 112 нысанның құрылысын қолға алдық.

Екінші. Ауруды емдеуден гөрі оның алдын алудың арзанға түсетінін есепке ала отырып, басымдықты аурудың алдын алуға, яғни ең озық әдістерді енгізу арқылы алдын ала диагностика жүргізу, ауруды анықтау мен емдеу сияқты қолданыстағы бағдарламаларды қайта саралауға бағыттаған жөн.

Денсаулық сақтау саласындағы қаржы ресурстарын тиімді пайдалану үшін тиісті талдау жүргізіп, медициналық қызметтің нақты құнын бағалау керек.

Үшінші. Денсаулық сақтау, Білім және ғылым министрліктеріне бірлесе отырып ауруханалардың медициналық қызметкерлерінің, соның ішінде медицина қызметкерлерін қосымша даярлау мен қайта даярлау, оларды сертификаттау мен лицензиялау жолымен біліктілігін арттыру бағдарламасын әзірлеуді тапсырамын.

Сондай-ақ медициналық жоғары оқу орындарында гранттар мен «Болашақ» бағдарламасы бойынша медициналық мамандықтарға квота санын көбейту қажет.

Төртінші. Ерекше назар халықты дәрі-дәрмекпен қамтамасыз етуге аударылуы тиіс. Елге әкелінетін медициналық препараттардың сапасына қатаң бақылау орнатып, белсенді түрде отандық фармацевтикалық фабрикаларды құруға қажетті инвестиция тарту қажет.

Бесінші. «Дені сау ұлт» үшін инфрақұрылымын дамытудың маңызы жоғары. Балалық шақтан бастап дене шынықтыру мен спорттық даярлыққа және оған ең қолайлы мүмкіндіктер туғызуға ерекше ден қойылуы керек.

Әкімдер жаңа стадиондар мен спорт кешендерін, балаларға арналған және басқа спорт алаңдарын салу мен ескілерін жаңарту арқылы барлық жастағы адамдардың спортпен шұғылдануына, өздерінің бойларын сергек ұстауына, сөйтіп, өмір жастарын ұзартуына жағдай жасауы қажет.

Министрліктер мен әкімдіктер саламатты өмір салтын кеңінен насихаттау жұмысын жандандыруы қажет. Бұл мемлекеттік маңызды мәселе, сондықтан Үкімет оған барынша ауқымды дәрежеде көңіл бөлуге тиіс.

Демографиялық ахуалды түбегейлі жақсарту жөніндегі кешенді шараларды белгілеу қажет. Бұл мәселеге таяу уақыттағы Ұлттық кеңестің мәжілісін арнау керек.

Дені сау ұлт — жалпыұлттық міндет. Оны жүзеге асыру мәселесіне отандық бизнес-қауымдастық белсенді қатысуға тиіс.

Осы ретте бизнестің әлеуметтік жауапкершілігін арттыру жөніндегі менің үндеуіме барлық бизнес қауымдастығының қызу үн қосқанын қанағаттанғандық сезіммен атап өткім келеді.

«Қазақмыс» корпорациясы, Еуразиялық өнеркәсіптік ассоциациясы, Қазмырыш, Теңізшевройл, Аджип, «ҚазМұнайГаз», «Қазатомөнеркәсіп», «Қазақстан темір жолы» ұлттық компаниялары сияқты құрылымдар тек өткен жылы ғана әлеуметтік салаға арналған нысандарды: мектептер, медициналық және мектеп жасына дейінгі мекемелерді, сауықтыру кешендерін, мүгедектерге арналған оңалту орталықтарын, мәдениет және спорт мекемелерін дамытуға 30 млрд. теңгеден астам қаржы бағыттады.

Бұл — корпоративтік әлеуметтік жауапкершіліктің жарқын үлгісі. Мұндай тәжірибе барынша кең таратылуға тиіс. Ал бұқаралық ақпарат құралдары оған барынша қолдау көрсетуі керек.

Біздің азаматтарымыз үшін, әсіресе, жас отбасылар үшін тұрғын үйдің қолжетімділігі мен сапалылығы — мемлекеттің барынша өмірлік маңызы бар басымдықтарының бірі болып келді және алдағы уақытта да солай болып қала бермек.

Мемлекеттік тұрғын үй бағдарламасына мына бағыттар бойынша өзгерістер енгізу қажеттілігі пісіп-жетілді.

Бірінші. Мемлекеттік қызметкерлерге және бюджеттік саланың еңбеккерлеріне тұрғын үй құрылысының жинақ жүйелері арқылы жылдық мөлшері 4 пайыздан аспайтын алдын ала тұрғын үй займдарын беруді жүзеге асыру керек.

Екінші. Жалға берілетін тұрғын үй құрылысына, оның ішінде мемлекеттік қызметкерлер мен бюджеттік сала еңбеккерлері үшін салынатын үйлерге екпін түсірген жөн. Өзінің жеке меншік тұрғын үйлерін салғысы келетін азаматтар үшін мемлекет жеке меншік құрылысына арналған инфрақұрылымдар қалыптастырады.

Бағдарлама аясында бұл үдеріске ЭКК-лер белсенді қатысуы керек.

Үшінші. Құрылыс компанияларының қызметінде мөлдірлікті және саладағы бәсекелестікті арттыру дәрежесін заңды түрде қамтамасыз ету керек. Тұрғын үй құрылысы үлескерлерінің құқықтарын қорғауды арттыру қажет.

Жеке меншік тұрғын үй құрылысын дамытуды ынталандыру мақсатында жер телімдерін беру және тіркеу ережелерін мейлінше жеңілдеткен дұрыс.

Төртінші. Жеке меншік тұрғын үй құрылысында индустриялық, арзан және экологиялық таза технологияларды игеру басымдыққа ие болуға тиіс. Шет мемлекеттердің озық тәжірибелерін кеңінен қолдану керек.

Бесінші. Биылғы жылы өзінің 10 жылдығын атап өткелі отырған біздің елордамыз Астананы одан әрі дамыту маңызды міндет болып саналады.

Елордадағы энергия көздерінің, инженерлік инфрақұрылымдардың және бүгінгі озық көлік жүйесінің құрылысын одан әрі жалғастыру қажет. Қаланы энергия қуатымен қамтамасыз етудің сенімділігін арттыру үшін мемлекеттік-жеке меншік әріптестік негізінде ЖЭО-3 құрылысымен қоса, энергетикалық кешенді дамыту бағдарламасын жүзеге асыру керек.

Үкімет елорданың тұтыну рыногындағы бағаны тұрақтандыру және оны барынша толықтыру мақсатында Астана қаласының азық-түлік белдеуін жасау жөніндегі жұмысты жандандыруы керек.

Үкімет және Астана қаласының әкімдігі 2008 жылы медициналық кластер құру жөніндегі жұмысты негізінен аяқтауды және елорданың 10 жылдығы қарсаңында тапсырылуға тиіс құрылыс нысандарын пайдалануға беруді қамтамасыз етуі қажет.

Тұрғындардың әл-ауқатын жақсарту барлық дәрежедегі әкімдердің бірінші кезектегі міндеті болып қалуға тиіс. Сондықтан мына бағыттарда мақсатты түрде жұмыс жүргізу керек.

Бірінші. Бюджеттің нәтижелілігін арттыру. Тұрғындардың әлеуметтік әл-ауқатын арттыруға арналмаған барлық шығындарды қысқарту қажет.

Орталықта нәтижелілікке бағытталған бюджетті өмірге енгізу жөніндегі жұмыс қазірдің өзінде жүзеге асырылып жатыр. Бұл жұмысты жергілікті жердегі деңгейде де дамыту қажет. Тұрғындар өңірлік биліктің нақты қамқорлығын сезінуге тиіс.

Жаңа әлеуметтік нысандар: медициналық мекемелер, мектептер, спорт ғимараттары тұрғындарға сапалы, озық және ең бастысы, бұқаралық қызмет көрсету орталығына айналуға тиіс.

Екінші. Әкімдер инфрақұрылымдарды, әсіресе, жергілікті маңызы бар жолдарды барынша дамытуды қамтамасыз етуі керек.

Үшінші. Жер телімдерін жасырын бөлу тәсілінің тәжірибесін тоқтату керек. Барлық жер телімдері ашық аукциондар арқылы бөлінуге тиіс. Бұл ретте тек ӘКК қызметтеріне арналған жер телімдеріне ғана артықшылық беріледі.

Үкімет жүргізген тексерістер Астананың және облыс орталықтарының маңайындағы жер телімдері алдын ала жасанды фирмалар мен жеке тұлғалардың есебіне сатылып кеткендігін анықтады. Енді, міне, кейбір адамдар, олардың ішінде көпшілігі шенеуніктер, бұл жерлерді нарықтық бағамен сатып, ешқандай шығын шығармай-ақ мемлекеттің есебінен баюда.

Оларға бұл жерлерді мемлекетке өз еріктерімен қайтару жөнінде ұсыныс жасау қажет немесе құқық қорғау органдары бұл іс-әрекеттердің заңдылығын және ондай адамдардың жауапкершілігін анықтауға міндетті.

Егер «Нұр Отан» партиясы және оның Парламенттегі фракциясы бұл мәселені өз бақылауына алса, нұр үстіне нұр болар еді. Тұтастай алғанда, «Нұр Отанның» бастауыш ұйымдары және филиалдары, жергілікті мәслихаттардың депутаттары аймақтарды дамытудың және экономиканы жаңғыртудың сындарлы факторына айналуы қажет. Олар жоғарыда айтылған кешенді шараларды жүзеге асыруға белсенді түрде қатысып, атап көрсетілген міндеттерді айрықша бақылауға алулары керек.

Құрметті Парламент депутаттары!
Ханымдар мен мырзалар!

Тәуелсіздік жылдарында Қазақстан әлемдік қоғамдастықтың толыққанды мүшесі болды, оның бастамалары тәжірибе жүзінде әрқашан кең қолдау тапты және нақты іс жүзіне асырылып отырды.

АӨСШК, ШЫҰ, ҰҚШҰ сияқты аймақтық қауіпсіздіктің тиімді жүйесін қалыптастырудың негізі болған, Қазақстанның бастамасымен немесе тікелей қатысуымен құрылған мемлекетаралық бірлестіктер өздерінің қажеттігін іс жүзінде дәлелдеді.

Біз Ресеймен, Қытаймен және Орталық Азия мемлекеттерімен өзіміздің экономикалық және саяси ынтымақтастығымызды одан әрі нығайта беруге тиіспіз. Өңірдегі тұрақтылық, ашық пікір алысу және өзара іс-қимыл таныту үшін берік негіз қалауымыз қажет.

Орталық Азия өңіріндегі қауіпсіздікті нығайту мақсатында біз, сонымен қатар, АҚШ-пен, Еуропалық Одақпен және НАТО-мен сындарлы өзара іс-қимылды кеңейте береміз.

Бүгін біздің еліміз халықаралық дәрежеде танылудың жаңа сапалық деңгейіне көтерілді. Қазақстанның 2010 жылы Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымына төрағалық етуі туралы шешім оның сенімді дәлелі болды. Біз осы ұйымның мүшелеріне, әсіресе, біздің кандидатурамызды ұжымдық негізде ұсынған ТМД мемлекеттерінің басшыларына алғыс сезімімізді білдіреміз.

Осыған байланысты «Еуропаға жол» атты арнайы бағдарлама әзірлеу қажет. Ол экономикалық ынтымақтастықты дамытуға, басқарудың тәжірибесі мен технологиясын тартуға, заңдарымызды жетілдіруге, ЕҚЫҰ-ға төрағалық етуіміздің стратегиялық пайымын және өзіміздің күн тәртібімізді белгілеуге ықпал етуге тиіс.

Тұтастай алғанда, біздің сыртқы саясаттағы және қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы басымдықтарымыз өзгеріссіз қала береді.

Бірінші. Біздің сыртқы саясатымыз негізгі мүдделер ортақтығын іздестіруге, барлық, тіпті ең бір өткір мәселелердің өзінде де мәмілеге қол жеткізу қажеттігін түсінуге құрылған.

Екінші. Қазақстан алдағы уақытта да халықаралық лаңкестік пен діни экстремизмге қарсы күрес жөніндегі халықаралық коалицияның белсенді мүшесі ретіндегі ұстанымын жан-жақты нығайта беруге ниетті.

Үшінші. Біз Қазақстан армиясын жаңғыртуды және оның жауынгерлік дайындығын жетілдіруді жалғастырамыз.

Өткен жылдар ішінде еліміздің Қарулы Күштері өзінің әскери және техникалық сапасын елеулі түрде арттырды.

Қауіпсіздіктің бүгінгі заманғы қатерлеріне тойтарыс беруге қабілетті Қарулы Күштердің кәсіби, әскери және басқару корпусын құру қажет.

Тұтастай алғанда, еліміздің Қарулы Күштерінің алдында жаңа Әскери доктринаға сәйкес өзінің жауынгерлік дайындығын және бәсекеге қабілеттілігін одан әрі арттыру міндеті тұр. Үкімет пен мемлекет, бүтіндей алғанда, біздің Қарулы Күштерімізге барынша қолдау көрсетуге тиіс.

Алдағы жылдары жаһандық маңызы бар бірқатар халықаралық іс-шаралар өткізу қажеттігін ерекше атап көрсеткім келеді.

Әңгіме 2009 жылы өтетін Әлемдік және дәстүрлі діндер көшбасшыларының үшінші съезі, 2010 жылы өтетін Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңес, 2009 жылдан басталатын ЕҚЫҰ-ның басқарушы үштігінің жұмысы және 2010 жылы ЕҚЫҰ-ға төрағалық ету мәселелері туралы болып отыр.

Қазірдің өзінде осы мәселелерге байланысты ұйымдастырушылық жағынан да, сол сияқты мазмұны тұрғысынан да байсалды әзірлік жұмыстарын жүргізу қажет. Бұл Үкімет пен Сыртқы істер министрлігінің ғана емес, барша мемлекеттік басқару органдарының міндеті.

Қымбатты отандастар!

Құрметті депутаттар мен Үкімет мүшелері!

Байқасаңыздар, алдымызға қойылып отырған міндеттер жылдан-жылға артып келеді. Сондықтан еліміздің тәуелсіздігін нығайту жолында халықтың және сіздер мен біздердің істеп жатқан шаруамыздың барлығы мемлекетіміздің нығаюы, тәуелсіздіктің мықтылығы, халықтың әл-ауқатының артуы үшін жасалуда. Осы жолда бәріміз елдің бізге деген сенімін ақтап, мақсаттарға жетеміз деп мен нық сенемін.

Айтайын дегенім осы еді, ағайын!

Зейін қойып тыңдағандарыңызға рахмет!

Олимпиада алауының жер жүзін айналып өтетін халықаралық эстафетасының салтанатты ашылу рәсімінде сөйлеген сөзі

Алматы қаласы, 2008 жылдың 2 сәуірі

Құрметті достар!

Олимпиада алауы кең байтақ Қазақ жеріне де келіп жетті. Бүгін біз ерекше қуанышпен бейбітшілік пен достық алауын қабыл алудамыз. Баршаңызды шын жүректен құттықтаймын!

Алатаудың баурайындағы ару қаламыз Алматы Афины мен Бейжіңнен кейінгі 2008 жылғы XXIX жазғы Олимпиада ойындарының Олимпиада алауы эстафетасын қабылдайтын бірінші қала ретінде белгіленді. Бұл — еліміз үшін үлкен мәртебе.

Спорт қай заманда да адамзатты бейбітшілік пен берекелі тірлікке үндеп келеді. Бүгінгі эстафетаны да әлем елдерін тыныштыққа, ынтымаққа шақыратын үлкен іс-шараға теңеуге болады.

Қазақстан — әлемде саяси тұрақты, экономикасы өркендеген іргелі ел ғана емес, халықаралық спорттағы табыстарымен және талантты спортшыларымен танылған мемлекет.

Олимпиада алауының Алматыға келуі осы айтулы жетістіктерімізге жасалған үлкен құрмет деп білейік.

Уважаемые казахстанцы и зарубежные гости!

В этот прекрасный день я с радостью приветствую вас от имени всего народа Казахстана и поздравляю с первым в истории прибытием олимпийского факела на просторы древней казахской земли, в наш любимый г. Алматы!

«Добро пожаловать» — говорим мы этой великой гуманистической традиции олимпийского огня, несущей народам мир и высокое чувство человеческого достоинства!

Для всей планеты спорт — это посол мира, который объединяет людей, возводит мосты взаимопонимания между народами, культурами и цивилизациями.

И я уверен, что сегодня, здесь, в сердце Евразии, где вместе с казахами живут потомки многих народов континента, олимпийский огонь заискрится с новой силой.

Сейчас на глазах всего мира многонациональный народ Казахстана дает свое благословение олимпийскому факелу мира.

Мы рады, что этот факел будет служить путеводной звездой XXIX Олимпийским играм, которые пройдут в этом году в Китае, в гостях у нашего великого соседа и друга.

То, что после Пекина первым пунктом эстафеты Олимпийского огня стал г. Алматы, свидетельствует о добром отношении Китая к Казахстану, добром отношении ко мне лично Председателя КНР Ху Цзиньтао. Мы благодарны за такие дружеские чувства к Казахстану.

Уверен, что Пекинская олимпийская миссия откроет новый путь глобального развития спорта в двадцать первом веке.

Пусть олимпийские победы и рекорды Пекинских игр станут символом равенства и планетарного единства, высшим проявлением человеческого духа, гимном дружбе народов, стран, континентов!

Дорогие друзья!

В Казахстане спорт и прежде всего массовый спорт является важнейшим направлением государственной политики. Мы многое делаем, чтобы каждый житель республики, независимо от социального положения и возраста, имел возможность для занятий спортом.

Наша страна воспитала 117 чемпионов Олимпийских игр, чемпионов мира и Азиатских игр. Их успехи поднимают престиж нашего государства.

Как признание заслуг Казахстана в развитии спорта наша южная столица — г. Алматы — получила право на проведение VII зимних Азиатских игр 2011 года. Мы проведем их на высочайшем уровне. И я надеюсь, что в будущем мы завоюем право проведения зимних Олимпийских игр здесь в Алматы.

Сегодня, прежде чем взять в руки олимпийский факел, я вместе со всеми казахстанцами хочу еще раз сказать — Казахстан верен олимпийским идеалам.

Казахстан горд, что начинает кругосветную эстафету огня Пекинской Олимпиады, которая пройдет в 22 городах на 5 континентах планеты.

И жар 15,5 миллионов казахстанских сердец будет поддерживать силу и неугасимость Олимпийского огня.

До встречи в Олимпийском Пекине!

Ардақты ағайын!

Спорт — әр елдің даңқын шығарып, байрағын биіктететін айтулы сын. Қазақстан спортшыларының алдағы Пекин олимпиадасында мәртебелі биіктерге көтеріліп, елдің абыройын арттыратындарына сенімдімін.

Олимпиада алауының Орталық Азия елдері ішінде Алматыға келуі біз үшін үлкен қуаныш. Бүгінгі эстафетаны ұйымдастырушыларға үлкен ризашылығымды білдіремін.

Баршаларыңызға зор денсаулық, табыс тілеймін!

VII Еуразиялық медиа-форумда сөйлеген сөзі

Алматы қаласы, 2008 жылдың 24 сәуірі

Құрметті ханымдар мен мырзалар!
Қадірлі медиа-форум мейманлары!

Бүгінде әлемдік қауымдастықтың беделді мүшесі және Орталық Азия өңірінің көшбасшысы ретінде танылған Қазақстан еліне, қазақ жеріне келген қадамдарыңыз құтты болсын.

Осымен жетінші рет өткізіліп отырған Еуразиялық медиа-форум өз тарихында дүние дамуындағы ең күрделі деген проблемаларды шешудің жолдарын іздестіріп келеді.

Биылғы форумда да талқыланатын проблемалар аясының ауқымы арта түспек. Өйткені, жаһанды алаңдатып отырған бүгінгі экономикалық дағдарыс пен бірқатар саяси қайшылықтарды шешуге баршамыз мүдделі екеніміз анық.

Сондай-ақ, қазіргі уақытта сөз бостандығы мен ой еркіндігін қамтамасыз ету, баспасөздің қоғамға анық та айқын ақпарат жеткізуі әлемдегі келелі мәселенің біріне айналып отыр.

Осы алқалы басқосуға келген халықаралық ақпарат құралдарының өкілдері үшін бұл мәселелер де салиқалы сұхбат тақырыбына айналады деп ойлаймын.

Дамы и господа!

Прошел ровно год с нашей последней встречи, на которой мы говорили о глобальной ответственности и необходимости диалога между цивилизациями. Стал ли мир безопаснее с тех пор? Найдены ли решения насущных проблем? Удалось ли снизить опасность, исходящую от современных вызовов?

К сожалению, нет. Все существующие конфликты продолжаются, а угрозы не уменьшились. И даже появились новые.

Мир вновь вплотную столкнулся с проблемой сепаратизма, которая в этот раз вызвала настоящий кризис системы международного права. События в Косово и Тибете сразу же вошли в арсенал средств, используемых в глобальной геополитической борьбе.

Самым большим испытанием за прошедший год стал мировой финансовый кризис, поставивший под угрозу кредитно-финансовые системы многих стран. В этих условиях государства-доноры стали уменьшать размеры экономической помощи бедным странам.

И мир сегодня в ожидании масштабных гуманитарных катастроф: голода, эпидемий и гражданских конфликтов. По данным ООН, мировые цены на продукты питания за последние три года увеличились на 83%, а размеры продуктовых резервов упали до самого низкого уровня за последние 30 лет.

По мнению международных аналитиков, рост потребления продуктов на каждого жителя, рост производства биоэтанола (к 2010 году треть урожая кукурузы в США будет тратиться на это), а также изменение климата приводят к тому, что продовольственная безопасность вновь становится насущной проблемой.

По планете прокатилась волна продовольственных бунтов. И это происходит в XXI веке!

Мировые цены на энергоносители безудержно растут, влияя на рост стоимости всех видов товаров, в том числе продовольствия. Похоже, что мировая экономика скоро достигнет предела своей устойчивости из-за растущих цен на нефть и газ. Еще большим риском, по мнению Международного энергетического агентства, является то, что в течение ближайших 10 лет инвестиции в энергетику будут отставать от темпов развития спроса. Это значит, что дефицит энергоресурсов сохранится, со всеми вытекающими отсюда последствиями.

Уважаемые участники форума!

События прошедшего года вынуждают нас делать не самые утешительные выводы.

Во-первых, ухудшение ситуации в мировой экономике и продовольственный кризис свели на нет все прежние усилия международного сообщества, направленные на борьбу с гуманитарными угрозами. По основным гуманитарным показателям мир откатился на 10 лет назад, а достижение целей тысячелетия ООН становится проблематичным.

Сегодня новое лицо обретает проблема голода. Если раньше он был следствием засухи или других природных катаклизмов, то теперь причина — дороговизна еды. Почти 40 стран в самых разных регионах мира испытывают нехватку продовольствия и нуждаются в помощи.

В мире по-прежнему от нехватки воды страдает более 1 млрд. человек, а к 2025 году эта цифра увеличится втрое.

Существующее распределение материальных благ уже долгое время испытывает на прочность глобальное равновесие, и никто не может гарантировать, что в скором будущем этот хрупкий баланс не нарушится.

Все мы убедились в том, что, не преодолев глобального экономического дисбаланса, нельзя добиться устойчивого развития мировой системы, поскольку он создает благоприятную почву для нелегальной миграции, экстремизма и роста социальной напряженности.

Сегодня от стран-лидеров и в целом от мирового сообщества требуются решительные действия по выработке новых форм международной кооперации, которые смогут стабилизировать развитие всей мировой экономики и преодолеть глобальные диспропорции.

Что касается Казахстана, то мы можем играть значимую роль и в энергетической, и в продовольственной сфере. Поставки казахстанских энергоносителей на мировой рынок имеют большую перспективу. К примеру, около трети потребляемых европейскими странами энергоносителей поставляется из Казахстана. Это известно. Но наша страна уже вышла в мировые лидеры также по производству зерна и муки. Огромные возможности открываются в животноводстве, причем это производство экологически и генетически чистой продукции. Агропромышленный сектор Казахстана становится чрезвычайно привлекательным для инвестиций.

Во-вторых, наблюдаемое усиление геополитического и межцивилизационного противостояния отвлекает огромные ресурсы от решения социально-экономических и экологических проблем.

Сегодня мир раздираем многочисленными геополитическими противоречиями, которые по мере своей эскалации и с легкой руки комментаторов приобретают культурно-цивилизационную окраску. Разделение стран на богатые и бедные, ставшее результатом многовекового развития, облачается в культурные и религиозные категории.

Это влечет за собой предрассудки, непонимание и неосторожности, подобные пресловутому карикатурному скандалу или бессмысленным нападкам на эстафету Олимпийского огня.

Запад и Россия, христианский мир и исламский мир, богатый Север и бедный Юг, развитые демократии и страны-«изгои». Это далеко не полный перечень существующих цивилизационных противостояний, которые лишают радужности наши будущие перспективы. Неудивительно, что на этом фоне в мире возникает атмосфера тотального недоверия, которая толкает многих на увеличение своего оборонного потенциала и гонку вооружений.

Для любого здравомыслящего человека из этого возникает вывод, что нужно изменить господствующие приоритеты и ценности.

Сегодня, как никогда в мировой истории, от всех стран требуется ответственность нового порядка.

Необходимо взаимодействовать на фундаменте выстраданных историей правовых и культурных доминант, способных вести к созданию новой архитектуры глобальной безопасности, основанной не на силовом паритете, а на принципах открытости, диалога и доверия.

В-третьих, назрела необходимость переоценки представлений о возможностях, пределах компетенции мирового сообщества с точки зрения международного права, роли и ответственности каждого государства.

Сегодня государства по-прежнему исходят из эгоистически понятых национальных интересов. Причем приверженность стран принципам международного права часто оказывается обратно пропорциональной их мощи.

Понятие «международное сообщество» становится абстракцией, к которой прибегают только для того, чтобы переложить на нее ответственность за трудноразрешимые проблемы или получить «глобальную индульгенцию» для своей внешней политики.

Необходимо вырабатывать качественно новые механизмы для эффективного согласования интересов различных участников международной политики. Каждая страна обязана действовать во имя укрепления региональной и глобальной безопасности, независимо от своего экономического и политического потенциала. В XXI веке становится очевидным, что будущее нужно не предсказывать, его нужно создавать. Будущее не может быть плохим или хорошим. Оно только такое, каким мы его созидаем. Поэтому на всех странах без исключения лежит огромная ответственность. От наших сегодняшних действий зависит, будут ли наши дети и внуки жить в безопасном мире, пригодном для жизни, или же реализуются наиболее пессимистичные и драматичные прогнозы развития мировой системы.

Дамы и господа!

С момента обретения независимости Казахстан являет собой пример государства, которое ни одним своим шагом, действием или даже словом не подорва-

ло региональную и глобальную безопасность. Наши первые инициативы — отказ от ядерного оружия и развитие режима доверия в Азии — сразу же показали, что мы осознаем свою ответственность перед мировым сообществом. Кстати говоря, ядерные державы, призывая всех к разоружению, к нераспространению и необладанию ядерным оружием, сами ничего не делают для сокращения и уничтожения ядерных арсеналов. Это серьезная проблема, стоящая перед человечеством. Именно это побуждает другие страны к созданию ядерного оружия. Сегодня Казахстан имеет собственную повестку региональных и глобальных задач. Она состоит из нескольких пунктов.

Первое. Находясь на стыке Запада и Востока, мы не только осознаем необходимость постоянного диалога между цивилизациями, культурами и религиями, но и выступаем его активными проводниками. Инициатива СВМДА, идея Евразийского союза, предложенные нашей страной, привлекают все больше сторонников. Несмотря на непонимание отдельных лидеров, идея создания Союза центральноазиатских государств имеет хорошую перспективу и отвечает интересам народов, проживающих в нашем регионе. В 2003 году наша столица Астана, которая через два месяца отпразднует свое 10-летие, стала центром глобального межконфессионального диалога. В следующем году мы планируем провести III Съезд лидеров мировых и традиционных религий, и хотели бы, чтобы он прошел под эгидой ООН. Этот уникальный форум может служить наглядным примером того, что преодоление пропасти между религиями и культурами возможно только через установление мира, взаимопонимания и партнерства между различными народами. И эти цели достижимы: нужны только терпение и воля к диалогу.

Второе. Мы выдвинули инициативу по налаживанию диалога между Западом и исламским миром. Могу сказать, что она вызвала большой интерес у стран-участниц Организации «Исламская Конференция». Ее высоко оценили и в западном мире. Для ее дальнейшей проработки в Астане в октябре этого года пройдет международный форум «Общий мир: прогресс через разнообразие», на который мы пригласили министров иностранных дел мусульманских и западных стран. Мы видим его как диалоговую площадку, близкую идее «Альянса цивилизаций», целью которой является мобилизация коллективной политической воли для преодоления разрыва и растущего недоверия между цивилизациями.

Третье. Наша республика стремится играть важную роль и в экономическом взаимодействии между Европой и Азией. Кстати сказать, несмотря на негативное воздействие мирового финансового кризиса, все базовые показатели нашей экономики стабильно растут и не вызывают никаких опасений. Экономический рост сохраняет свои высокие темпы. Цены на традиционные статьи казахстанского экспорта по-прежнему высоки. Достаточные валютные резервы, устойчивая экономика страны способны преодолеть любые временные трудности. Стремясь к роли экономического моста между частями континента, мы приступили к проекту «Западный Китай – Западная Европа», реализация которого должна связать две крупнейшие части Евразии мощными транспортными коммуникациями. В него мы планируем вложить 7,5 млрд. долларов. Это будет возрождение Великого Шелкового пути, который в древности сблизил народы Азии и Европы.

С удовлетворением констатирую, что именно Европа в последние годы стала главным торговым партнером Казахстана. Позитивно развивается и политический

диалог. Только так можно оценить решение о председательстве Казахстана в ОБСЕ в 2010 году. Это решение подтолкнуло нас к разработке специальной программы под названием «Путь в Европу». Она отражает нашу заинтересованность в углублении взаимодействия с европейскими странами в области энергетики, транспортного транзита, трансферта технологий, образования, гуманитарного сотрудничества.

Четвертое. Особое внимание будет уделено разработке международной повестки дня предстоящего председательства Казахстана в ОБСЕ. Мы планируем акцентировать внимание на решении насущных проблем безопасности и содействии межкультурному и межконфессиональному диалогу. Наша цель — еще раз напомнить, что нельзя пожать друг другу руки, сжатые в кулаки. Наша цель — способствовать нивелированию новых разделительных линий в Европе, поиску объединяющих факторов для стран евроатлантической и евроазиатской зон ответственности Организации.

Отдельный блок — это вопросы построения безопасной, стабильной и предсказуемой Центральной Азии. В этом плане мы рассчитываем на активную реализацию Стратегии партнерства ЕС со странами Центральной Азии. Нужно также обеспечить адекватную роль ОБСЕ в процессе постконфликтного урегулирования и реабилитации в Афганистане. Мы хотим предложить членам Организации разработать своего рода «Дорожную карту» укрепления межэтнического и межконфессионального согласия. Она будет полезна во всех постконфликтных обществах на обширном евразийском пространстве. Все наши усилия и весь наш опыт свидетельствует об одном — диалог между культурами и цивилизациями не только нужен, но и возможен. В Казахстане мирно сосуществуют представители около 130 национальностей и 46 конфессий. Только таким образом могут быть преодолены разрушительные стереотипы, выставляющие обе стороны в образе противников.

Разумеется, в этом вопросе средства массовой информации и экспертное сообщество играют важную роль. От их объективности, от их моральных принципов зависит, будут ли разрушены те надуманные преграды, будут ли развеяны те мифы и заблуждения, которые мешают культурному диалогу и гармоничному сосуществованию различных цивилизаций.

Уважаемые участники форума!

В XXI веке масс-медиа приобрели колоссальные возможности. Появление глобальных коммуникационных сетей, спутникового телевидения и Интернета наделило СМИ «всепроникающей» способностью.

Да, новые информационные возможности сулят беспримерную свободу, но одновременно таят в себе угрозу манипулирования и поражения сознания людей. Сегодня из-за национальной пристрастности и сильной зависимости от правящих элит СМИ часто становятся инструментом в глобальной политической борьбе, осваивая «окопы» информационных войн. Это тревожная тенденция. Каждый журналист должен осознавать власть своего слова. Хотя международная повестка формируется политиками, но именно журналисты имеют возможности корректировать ее, вносить в нее акценты морали и справедливости. Лев Толстой когда-то сказал: «Заблуждение не перестает быть заблуждением только оттого, что большинство разделяет его». Неся информацию об идеалах, культуре, стремлениях и потребностях

других народов, СМИ могут способствовать ликвидации невежества и непонимания между ними, возникновению и укреплению общечеловеческой солидарности.

Объективность и справедливость ведущих мировых СМИ могли бы значительно снизить конфликтный потенциал во многих горячих точках планеты. Мы обязаны научиться находить баланс между правом на свободу слова и заботой о сохранении глобальной безопасности. Надеюсь, что работа медиа-форума будет посвящена поискам ответов на эти актуальные вопросы современной жизни.

Спасибо за внимание!

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясы «Жас Отан» жастар қанатының I съезінде сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 14 мамыры

Құрметті съезд делегаттары!
Жас достар!

Ең алдымен сіздерді «Жас Отанның» алғашқы съезінің өткізілуімен шын жүректен құттықтаймын.

Бүгін еліміздің белсенді, күш-жігері тасыған жастары бас қосып, туған Отанымыздың болашағына деген салиқалы көзқарастарын ортаға салуға жиналып отыр. Сіздердің бұл қадамдарыңыз мені ерекше қанаттандырады. Өйткені, «Жас Отан» бүгінде жастықтың, азаматтық белсенділіктің, сындарлы ой-пікірдің орталығы десем қателеспеймін.

Еліміздің түкпір-түкпіріндегі жастар ұйымдарындағы өздеріндей пікірлес, ниеттес белсенді жастардың өкілдерін көргенге зор қуаныштымын.

«Жасотандықтар» — еліміздің ең белді саяси партиясы «Нұр Отанның» берік тұғыры ғана емес, менің жас көмекшілерім, серіктестерім.

Сондықтан да бүгінгі басқосуымызды «Қазақстанның жас патриоттарының съезі» деп атауымызға әбден болады.

Мен Қазақстандық жастардың данышпан Абай бабамыздың «Жастықтың аты арындап, тас қияға өрледің» дегеніндей, өз болашағын құруға тас-түйін дайын екендігін көріп, қуанып тұрмын.

Ал «болашақ жастардың қолында» екендігі баршамызға аян. Демек, кең-байтақ Қазақстанның үкілеген үміті, сендерсіңдер, менің жас достарым!

Дорогие друзья!

Приветствую делегатов I съезда молодежного крыла «Жас Отан», а также зарубежных гостей съезда, прибывших из России, Китая, Кыргызстана и Таджикистана.

Мы, казахстанцы — молодая нация. Почти треть нашего населения — молодежь в возрасте от 14 до 29 лет.

Поэтому в своей предвыборной платформе партия «Нур Отан» одним из направлений своей деятельности выдвинула молодежную политику, выступая за широкую поддержку государством подрастающего поколения. И эту линию мы будем продолжать.

Вот почему мы придаем большое значение укреплению «Жас Отана». Он должен превратиться в сильное объединение с разветвленной структурой по всей стране, с четкой стратегией действий на перспективу.

Сегодняшний съезд должен стать началом большой и ответственной работы в данном направлении. В 1999 году мною была утверждена Концепция государственной молодежной политики. На ее основе был разработан закон «О государственной молодежной политике». Ежегодно на поддержку социальных молодежных инициатив из государственного бюджета выделяется более 1 млрд. тенге.

Главный капитал молодежи и страны — качественное образование. Это стоит на первом месте. В настоящее время мы проводим большую работу для подготовки высококвалифицированных кадров в Казахстане.

Ежегодно устанавливается государственный образовательный грант на подготовку специалистов высшего и средне-профессионального образования. Сейчас более 600 тысяч учащихся получают профессиональные и технические навыки в 848 организациях среднего профессионального образования. Практически 95% учащихся профшкол обучается за счет средств государственного бюджета. Около 135 тысяч молодых людей обучаются по государственному образовательному заказу в высших учебных заведениях страны. Начиная с 2005–2006 учебного года, в госзаказе на подготовку специалистов с высшим образованием акцент сделан на технические, инновационные специальности. Обладателям образовательных грантов ежемесячно выплачивается гарантированная государственная стипендия. Магистрантам с 1 января текущего года размер стипендии увеличен в 3 раза. Вводится кредитная технология обучения, признанная самыми известными университетами мира. В учебный процесс внедряются современные инфокоммуникационные технологии. Мы приняли программу зарубежной подготовки кадров «Болашак». Приняли в самое трудное для страны время — в 1993 году. А сегодня в лучших университетах мира учится в рамках данной программы и по своей инициативе около 35 тысяч молодых казахстанцев. Из них — 15 тысяч учится в России.

В государственном бюджете ежегодно предусматриваются средства на оказание гарантированного объема бесплатной медицинской помощи. Сегодня около 6 тысяч общеобразовательных школ оснащены медицинскими пунктами и кабинетами. В рамках Государственной программы развития жилищного строительства на 2008–2010 годы в качестве приоритетной выделена категория «молодая семья».

Таковы, если коротко, некоторые аспекты нашей заботы о подрастающем поколении, которые будут постоянно расширяться и углубляться.

Вместе с тем, в этой сфере остается немало проблемных моментов, связанных с вопросами сельской молодежи, ее активной миграцией из сельской местности в города и последующей адаптацией, трудоустройством. Некоторая часть молодежи не может найти применение своим силам и знаниям. Парадоксальным образом безработица среди молодежи сочетается с острой нехваткой инженерно-технических и рабочих кадров. Это следствие перекосов в нашей системе образования, а также в работе Правительства. Это надо исправить.

Сегодняшнее состояние молодежных проблем требует выработки новых приоритетов и механизмов в этой работе. С одной стороны, нужно воздерживаться от чрезмерной опеки и благотворительности, которые подрывают стимул к самостоятельной активности, ведут к иждивенчеству молодежи. Мы не должны забывать, что живем в условиях рыночной экономики. С другой стороны, государственная молодежная политика должна давать молодым людям хороший шанс стать полноправными гражданами страны. Гражданами, которые не просто ищут личного успеха в жизни, но и созидают для своих близких, своего народа и своей Родины. Государство должно создать все условия для того, чтобы каждый юноша или девушка, вступающие во взрослую жизнь, своим трудом и старанием имели возможность

для реализации четырех своих основных прав и обязанностей: получить хорошее профессиональное образование, иметь стабильную работу с достойным уровнем оплаты, иметь собственное жилье для создания семьи, иметь возможность вести здоровый образ жизни. Это 4 базовых элемента. Их достижение является важнейшей целью нашей стратегии роста конкурентоспособности нации, текущей политики Правительства, сформированного партийным большинством «Нур Отана» в Парламенте.

Для решения этих задач в ближайшие годы будут реализованы комплексные меры.

Первое — образование. Большое внимание в предстоящие годы должно быть уделено среднему образованию, усилению материально-технической базы школ, внедрению в учебный процесс современных технологий и методик.

С целью развития интеллектуального потенциала нации по моему поручению Правительство вчера приняло решение о начале реализации проекта 20 интеллектуальных школ в рамках программы строительства 100 школ и 100 больниц в особо нуждающихся регионах.

Это будут специализированные школы естественно-научного профиля, включая физико-математическое, химико-биологическое направления. Там будут учиться одаренные дети, показавшие отличные результаты в учебе. Выпускники этих школ будут отлично владеть государственным и иностранными языками. Думаю, у них не будет никаких проблем с поступлением в зарубежные университеты. Правительство последовательно будет усиливать качество технического и профессионального образования. Будет реформироваться система подготовки рабочих кадров и специалистов. Имеется в виду не только модернизация профессиональных школ, лицеев, колледжей и укрепление их инфраструктуры, но и обновление содержания профессионального образования с учетом конъюнктуры рынка труда и в соответствии с достижениями научно-технического прогресса.

Крупные иностранные компании, наши государственные компании должны создавать современные учебные центры. Оборудование в этих центрах должно быть такое, как и на производстве. В будущем мы должны в законодательном порядке установить, что каждая компания должна взять на себя обязательство принимать на работу определенное количество молодых людей.

В целом к 2011 году количество обучающейся молодежи в системе технического и профессионального образования увеличится на 24% — до 750 тысяч человек.

Правительство будет последовательно увеличивать государственный заказ на технические и рабочие специальности, внедрять заказ за счет частных компаний, создавать достаточный фонд общежитий, обеспечивать обязательную производственную стажировку учащихся.

Надо направлять молодежь на те специальности, в которых большая нужда, и в те регионы, где основной дефицит кадров. Например, для нашего нефтегазового сектора в Прикаспийском регионе уже скоро потребуется 150 тысяч технических работников. Их нужно готовить там, где есть трудоизбыточная молодежь — в Шымкенте, Таразе, городах Центрального Казахстана. Тогда вопросы трудоустройства будут эффективно решаться.

Серьезных качественных изменений мы ожидаем в системе высшего образования. Мы укрепляем 9 национальных университетов страны, усилили их руковод-

ство. Для развития научных навыков студентов завершается создание 15 лабораторий при университетах.

По моему поручению реализуется проект строительства нового университета мирового уровня в г. Астане. Он будет сформирован из филиалов ведущих зарубежных университетов, которые являются законодателями мод по своим специальностям. Не надо будет ездить за знаниями за рубеж. Тем более что немногие это могут себе позволить.

В настоящее время ведется работа по индексации стипендий. Уже в ближайшие годы размер стипендий для студентов значительно повысится. Государство будет усиливать политику по поддержке молодых специалистов.

Второе — жилье. В рамках государственной программы развития жилищного строительства в качестве приоритетной группы будут оставаться молодые семья. Государство сейчас меняет приоритеты — осуществляет переход от ипотечного к арендному жилью. Работающие молодые семьи смогут получать жилье в аренду. Акимы всех уровней, Министерство туризма и спорта должны усилить работу по развитию активного отдыха и оздоровления молодежи, предоставляя спортивные сооружения для массового пользования. Каждый должен знать: здоровье — это самое главное. И нужно заботиться о нем.

Я назвал только некоторые меры из предполагаемого плана действий. Поручаю Правительству к 1 сентября этого года подготовить пакет предложений по формированию целостной молодежной политики и реализации вышеотмеченных 4-х направлений.

Хорошие идеи о молодежной политике звучали в выступлениях участников съезда, в том числе по внесению изменений в законодательство. Их нужно учесть при подготовке предложений.

Сегодня хочу также объявить о том, что, учитывая стратегическую значимость данной проблематики, я принял решение создать специальный Совет по молодежной политике при Президенте. Данный Совет будет координировать молодежную политику в стране, тесно взаимодействуя с Центральным советом «Жас Отана», анализировать ситуацию в молодежной среде и готовить практические рекомендации для меня.

Администрации Президента поручаю принять необходимые меры по созданию Совета.

Дорогие юноши и девушки!

Одними усилиями государства трудно решить все проблемы в молодежной сфере. Очень многое зависит от гражданской позиции и энергии самих молодежных объединений. Об этом вы сами говорили.

Я глубоко убежден, что «Жас Отан» может принять на себя очень важные цели общенационального характера, став одним из главных механизмов социализации молодежи, формирования у молодого поколения прогрессивных представлений и современных ценностей.

В этой связи в деятельности партии и ее молодежного крыла «Жас Отан» в предстоящие годы видится несколько приоритетных задач.

Первая задача — «Жас Отан» должен взять на себя функции консолидации молодежи страны на основе патриотических ценностей и целей прогресса.

Молодежь с каждым днем становится все более активной и разносторонней. Сегодня в стране действует более 720 молодежных организаций, в деятельности которых участвуют более 1,2 млн. молодых людей.

Согласен с прозвучавшим предложением, что «Жас Отан» не должен просто оставаться крылом партии — он должен превратиться в ядро широкой молодежной коалиции, пригласить все молодежные организации к объединению. Вы обязаны стать голосом казахстанской молодежи, рупором ее чаяний и интересов, магнитом для ярких молодых талантов!

Как этого добиться? Особое внимание необходимо обратить на активность в регионах и сельской местности. Создавайте молодежные советы при маслихатах и акиматах! Государство поддержит вашу активную гражданскую позицию!

Не обязательно сразу стремиться вершить великие дела, гораздо важнее целеустремленно и упорно следовать «стратегии малых шагов», добиваясь пусть небольших, зато осязаемых результатов.

Позаботьтесь о ветеранах, о своих родителях. Как вы будете относиться к старшему поколению, так будут относиться и к вам ваши дети. Вспоминаю Марка Твена, который рассказывал о себе: «Когда мне было четырнадцать, мой отец был так глуп, что я с трудом переносил его. Но когда мне исполнился двадцать один год, я был изумлен, насколько этот старый человек поумнел за последние семь лет». Конечно же, Марк Твен хотел сказать этими словами, как он сам поумнел.

Одним словом, есть сотни и тысячи дел, в которых нужны руки молодых. В последние годы мы возобновили студенческие отряды, в которых работают почти 60 тысяч человек. Ведем программу «Жасыл Ел» по озеленению нашей страны. Это огромное участие нашей молодежи в благородных делах.

Нужно подумать о том, чтобы принять специальную программу партии в этом направлении и назвать ее, к примеру, «Жастар — Отанға». Собственным примером молодежное крыло партии должно пропагандировать ценности патриотизма, повышать престиж службы в армии, бороться с коррупцией, развивать социальные проекты.

Вам необходимо возглавить антикоррупционную кампанию в вузах. Коррупция в вузах, с одной стороны, происходит еще и потому, что сами студенты идут по легкому пути. Вы должны разъяснять, что в наше время такой диплом никому не нужен. Каждый должен понять, что учится сам для себя, чтобы стать конкурентоспособным и хорошо жить. К этому ведут только знания, профессионализм. В прошлом году мы объявили 4 июня Днем государственных символов. Ежегодно в этот день жасотановцы по всей стране могли бы проводить патриотические акции, формирующие уважение к нашим государственным символам — флагу, гимну и гербу Казахстана. Этим воспитывается любовь к Родине.

У участников съезда позвучало хорошее предложение об активизации сотрудничества между «Жас Отан» и Ассамблеей народа Казахстана и создании молодежного крыла Ассамблеи. Поддерживаю это предложение. Я всегда говорю, что мир и согласие — наши главные богатства. Каждый молодой человек должен чувствовать свою ответственность за эти ценности и вносить свой вклад в их сохранение.

Интересное предложение прозвучало о поддержке молодежного предпринимательства. Думаю, здесь есть рациональное зерно. «Жас Отан» мог бы этим заняться.

Ваша основная миссия — сделать все возможное для того, чтобы активных молодых людей становилось больше, чтобы каждый юный гражданин нашей страны хотел внести свой вклад в развитие нового Казахстана. Не нужно уповать на «вселенскую» поддержку государства. Государство помогает только пенсионерам, инвалидам, тем, кто не может работать. Остальным — создает необходимые условия для того, чтобы они могли зарабатывать себе на жизнь.

Учитесь смолоду доверять самому себе, готовить себя к труду. Мы должны воспитывать будущее поколение трудолюбивых работающих граждан Казахстана. Только тогда страна будет процветать.

Вторая задача — «Жас Отану» следует стать активным проводником идеи формирования здоровой нации. Об этом вы сегодня тоже говорили. Государство выделяет огромные средства на развитие системы здравоохранения. По всей стране, особенно в сельской местности, строятся новые и ремонтируются действующие объекты здравоохранения, спортивные сооружения. По моему поручению по всей стране будет построено 200 новых спортивных площадок. В Астане строятся крытый стадион, велотрек, зимний спортивный комплекс. Новые объекты строятся в Алматы к зимним Азиатским играм.

Но усилий одного государства недостаточно, чтобы укрепить здоровье нации. Как в физическом, так и в духовном плане. Важно культивировать здоровый образ жизни среди подрастающего поколения. Это ежедневные занятия спортом, умеренное питание, отказ от дурных привычек. Я недавно говорил на рабочем совещании в Акорде, что здоровье человека лишь на 10% зависит от медицины, а на 50% — от его образа жизни.

Имею ли я моральное право призывать к здоровому образу жизни? Говорят, человек начинает советовать тогда, когда сам уже ничего не может показать. Я не отношусь к этой категории людей и сам активно играю в большой теннис, езжу верхом, на горных лыжах.

Нам нужна здоровая нация. Нужно активно продвигать идею борьбы с наркоманией среди молодежи, с курением, пьянством и антиобщественным поведением. Предлагайте смелые, эффективные идеи.

«Жас Отану» нужно активизировать вовлечение молодежи в спортивные соревнования между учебными заведениями, регионами, стимулировать занятие молодежи активными видами спорта. У казахстанской молодежи должен быть культ здоровья. Нынешний год Олимпийских игр — хороший повод для начала этой работы.

Необходимо вплотную заняться развитием детского и юношеского спорта, который является основой не только для наших успехов на мировой спортивной арене, но и для здоровья всей нации. Партия «Нур Отан» повсеместно должна поддерживать и помогать молодежным организациям в этих делах.

«Жас Отан» вместе с лидерами общественного мнения должен возглавить работу по культурно-нравственному воспитанию молодежи. Необходимо формировать правильную систему ценностей у молодежи, в основе которой такие качества, как трудолюбие, честь, порядочность, стремление к постоянному самосовершенствованию и обучению, дисциплина.

«Малым жанымның садақасы, жаным арымның садақасы» деген қазақ. С древних времен народная мудрость казахов гласит: «Все богатство отдам за здоровье, а жизнь отдам за честь».

У всех народов мира всегда ценились порядочность, честность, уважение к старшим, уважение к женщинам, верность дружбе, любовь к родной Отчизне. Эти категории всегда будут в цене. Воспитывайте в себе именно такие качества. Следует усилить пропаганду в СМИ духовно-нравственных ценностей, противостоя бездуховным образцам массовой эрзац-культуры. В этом активную роль должна сыграть наша партия.

Необходимо решить вопрос о создании телеканала, целиком посвященного вопросам культуры, спорта и духовно-нравственных ценностей молодежи. Его актуальность стала очевидной уже для всех. Данный канал нужно создать на базе государственного канала «Ел Арна». «Жас Отан» должен активно участвовать в составлении и подготовке программ этого телеканала. Правительству поручаю немедленно принять соответствующее решение.

Третья задача — чтобы поднять престиж работы в сельской местности, необходимо разработать и реализовать общенациональную инициативу «Ауыл жастары», направленную на поддержку сельской молодежи. Интересные предложения вами сегодня были высказаны.

В организации этой инициативы вы, как представители главной общественной силы — партии «Нур Отан» — должны принять самое непосредственное и активное участие. Предлагаю, например, такой партийный проект — «С дипломом в село», рассчитанный на выпускников вузов. В свою очередь, Правительство и местные исполнительные органы будут обеспечивать материальную и организационную поддержку таких проектов.

Мы знаем, что урбанизация — это общемировое явление. Но сейчас, с резким ростом мирового спроса на продовольственные ресурсы, сельский бизнес становится хорошим объектом для инвестиций и источником прибылей. Казахстан здесь имеет огромный потенциал и для внутреннего обеспечения, и для экспорта продовольствия. Это новый шанс для молодых, для их энергии и предприимчивости. Особенно для сельской молодежи, перед которой открываются новые перспективы.

Четвертая задача — в ближайшие годы нам необходимо из вашего числа сформировать новую генерацию современных и эффективных управленцев для системы государственного управления, бизнеса и сферы общественной деятельности.

Как вы знаете, в начале года на Политсовете партии, а затем на встрече со стипендиатами программы «Болашак» я поделился своей мыслью о том, что нам необходимо готовить кадровый резерв из молодежи на партийную и государственную службу. Нужно уже с этого года начать реализацию проекта молодежного кадрового резерва из 200 молодых партийных лидеров для их подготовки к партийной работе и государственной службе.

Администрации Президента, Правительству вместе с «Жас Отан» поручаю приступить к открытому конкурсному отбору таких молодых людей, которые пройдут подготовку по специальной программе и будут в дальнейшем работать на ответственных должностях. Конечно, мы не остановимся только на этих 200 молодых людях.

Нам нужны люди, которые знают, как работать в XXI веке. Профессионалы, прекрасно разбирающиеся во внутренних и международных процессах. Управленцы, готовые внедрять самые передовые методы менеджмента во всех сферах. Все

ресурсы партии должны быть нацелены на то, чтобы растить и воспитывать достойных и способных молодых лидеров.

«Жас Отан» должен стать не просто молодежной организацией, а школой, которую необходимо пройти, чтобы получить опыт работы в политических и общественных институтах.

Важнейшей задачей молодежной политики должно стать воспитание самодостаточной и конкурентоспособной личности — «казахстанца будущего».

Я часто спрашиваю себя, каким он будет, «казахстанец будущего». Сегодня, глядя на вас, я вижу его. Его глаза должны гореть жаждой новых знаний. Его ум должен быть отточен для решения самых сложных задач. Его сердце должно пылать беззаветной любовью к Родине. Он должен быть здоровым, подтянутым и крепким.

Каждый из вас обязательно станет конкурентоспособным, если будет усердно учиться, набираться новых знаний, при этом учиться и заниматься саморазвитием непрерывно всю жизнь.

Считается, что старость начинается с того момента, когда человек утратил способность учиться. Открою свой секрет, я начал изучать английский язык после 60 лет. Он мне нужен в работе.

«Казахстанец будущего» — это высококлассный специалист, владеет казахским, русским и английским языками, он социально активен, мобилен, не боится перемен. Надеюсь, что это ваше поколение.

Уверен, что вы оправдаете надежды нашего народа.

Өз тарихында тұңғыш рет тәуелсіздік туын көтеріп дербес ел болған жалғыз Отан-Анамыз — Қазақстан. Оған қызмет етіп, жан аямай қорғамасақ біз не үшін өмір сүреміз?

Желание активно участвовать в развитии страны, превращении Казахстана в одну из наиболее конкурентоспособных и процветающих стран мира должно объединять молодежь страны. В этом «Жас Отану» отводится особая роль.

За 17 лет мы сделали то, что в истории происходит не часто и что обычно называют подвигом. Мы создали независимый Казахстан в неимоверно трудных условиях, уберегли страну от многих опасностей, сохранили внутриполитическую стабильность, развили экономику, улучшили жизнь людей. Построили новую прекрасную столицу — Астану. Добились того, что Казахстан — ранее никому неизвестный — теперь признан во всем мире. Приложив колоссальные усилия и проявив истинное единство всего народа, наше поколение построило основы демократии и рыночной экономики.

Сегодня в стране развиваются высокотехнологичные и инновационные производства. Реализуются такие проекты, как «30 корпоративных лидеров», Стратегия индустриально-инновационного развития, программа развития сельских территорий.

Весь мир признает нашу модель межнационального диалога и общественного согласия образцовой. Через 2 года мы будем председательствовать в ОБСЕ — одной из самых авторитетных организаций современного мира.

Я знаю, что казахстанцы гордятся своей страной. Они рады, когда слышат хорошее о Казахстане от граждан других стран. Но еще надо, чтобы каждый казахстанец

мог бы гордиться и своими личными успехами, собственными делами. Теперь перед вашим поколением стоит важнейшая задача — не растерять наши достижения. Именно вам предстоит продолжить реализацию наших долгосрочных экономических и политических проектов, включая стратегическую программу «Путь в Европу». Помните, именно вы, молодежь независимого Казахстана, являетесь самым главным достоянием страны, и от вас зависит будущее нашей Родины — Республики Казахстан!

Құрметті достар!

Ата-бабамыз соңғы екі жарым ғасырда ірілі-кішілі 300-ге жуық көтерілісті, майдангершілікті бастан кешкен. Соның дені ұлт-азаттық шайқас еді. Найзасы Айға шағылысқан сол бостаншыл бабалардың рухы алдында біз мың мәрте тағзым етуге тиіспіз.

Аталардан қалған арманды, тәуелсіздікке деген аңсарды жүзеге асыруды тағдыр біздің маңдайға жазды. Тәуелсіздік атты киелі ұғымның төрт аяғын тең басып келмегенін сіздер жақсы білесіздер.

Барыңда баптайтын, жоғыңда таптайтын нарық экономикасының алғашқы жылдарындағы елге түскен ауыртпалықты сіздердің ата-аналарыңыз қайыспай көтерді. Сол тұлғалы азаматтарға, «Елім үшін — еліммен бірге» деген отандастарыма алғыстан басқа айтарым жоқ.

Осының бәрі сіздердің болашақтарыңыз үшін жасалған игілік. Ағартушы Ахмет Байтұрсынов «Балам деген ел болмаса, елім деген бала қайдан шығады» деген. Ұлы сөз! Егемен еліміздің тұлымды ұлы, бұрымды қызы деп сіздер үшін барлық жағдай жасалды. Ертеңгі күні қадірлі Қазақстаным деген қасиетті ұғым әрқайсыңыздың кеуделеріңізде атой салып жатуы тиіс.

Тәуелсіздіктің қыран қанат көк туын әлемнің әр түкпірінде жүрсеңіздер де шырқау биікте ұстап өтулеріңіз парыз.

Қанмен жазылған, арманмен әдіптелген, күреспен көмкерілген, болашақпен баянын табар тәуелсіздік шежіресін сіздердің қуатты қолдарыңызға табыстамақпыз.

Бұл — ұлы сенім!

Бұл — аталардың аманаты!

Бұл — туған жердің мәртебесі, мерейі!

«Елдің бәсекеге қабілеттілігін көтерудегі мемлекеттік қызметтің рөлі» атты халықаралық ғылыми-практикалық конференцияда сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 17 маусымы

Қымбатты достар, әріптестер!
Құрметті қонақтар!

Өткен жылдар ішінде егемендігімізді нығайтып, еліміздің бәсекеге қабілеттілігін арттыруға ықпал еткен біршама ауқымды өзгерістер болып өтті. Реформалар жүргізген осы жылдары қоғамдық сана мен халықтың мінез-құлқы жағымды жағынан түбегейлі өзгерістерге түсті.

Бүгінгі таңда қазақстандықтардың көпшілігінің санасы нарыққа бейімделіп, олар жаңа жағдайда көңіл көншітер жақсы ұмтылыстар танытып жатыр.

Үздік халықаралық практиканың негізінде біз экономиканы әртараптандырудың қазіргі заманғы инфрақұрылымын құра білдік. Бұл біздің холдингтеріміз, әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациялар, индустриалдық парктер, венчурлік қорлар және технологиялық бизнес инкубаторлары болып саналады.

Жыл сайын экономикаға 25 млрд. астам АҚШ доллары көлемінде негізгі капиталға инвестиция түсуде.

Индустриалдық стратегия шеңберінде бүгінде жалпы сомасы шамамен 7 млрд. АҚШ доллары маңайында болатын 180 астам инвестициялық жобаларды жүзеге асыру басталды.

Елдің өңдеуші саласына трансұлттық капитал қатты қызығушылық танытуда.

Әлеуметтік саладағы, экономика мен саясаттағы қол жеткен табыстарымыз бен шыққан белестеріміз — бұл біз алған бағыттың нақты барометрі, таңдаған жолымыздың дұрыстығының айқын куәсі.

Біз реформаға дейінгі экономиканы қалпына келтіріп қана қоймай, сонымен бірге қысқа мерзім ішінде ішкі жалпы өнімді екі есе көбейттік.

Жан басына шаққандағы ішкі жалпы өнім мөлшері өткен бес жылда 4 есе — 1,5 мыңнан 7 мың АҚШ долларына дейін өсті.

Қор жинап қана қоймай, болашаққа инвестиция жасауға да мүмкіндік беретін елеулі қаржы ресурсын жинақтадық.

Көнеден келе жатқан мына бір аксиома әділ айтылған: «Алға қарай жүрмесең — ол шегіну деген сөз». Әлемдегі экономикалық түрлі сілкіністерге қарамастан еліміздің прогрессивті вектор бойынша дамуы нақ осыдан, яғни ішкі тұрақтылықты қамтатамыз ету тактикасын таңдай білгендіктен де, біз жалпы қазіргі заманғы әлем үшін негізгі қатер төндіретін саяси және ұлтаралық күйзелістерден аулақ болдық.

Мемлекеттік қызметшілерді, сондай-ақ жеке бизнес пен бюджеттік, әлеуметтік салада жұмыс істейтін азаматтарды елдік мүдде мен отандастарымыздың өмірін жақсартуға деген ортақ ұмтылыс біріктіруде.

Жаңару жолындағы серпіліс жасау үшін бізде қандай объективті жағдай бар?

Бұл — біріншіден, саяси тұрақтылық. Қазіргі заманғы денсаулық сақтау және білім беруді дамыту, әлеуметтік жағынан аз қамтылған халықты қорғау негізіндегі ілгерілемелі әлеуметтік саясат. Бұл қазіргі заманғы заңнамалық база, халықаралық қолдау, сондай-ақ алдағы болатын ЕҚЫҰ-на біздің төрағалық етуіміз де соның куәсі.

Еліміз айтарлықтай экономикалық ресурс жинады. Қазақстан біртіндеп өңірдің іскерлік орталығына айналып келеді. Еліміздің экономикасының ауқымы Орталық Азия өңірі, мемлекеттерінің экономикасын қоса алғанда, олардан 3 есе артық.

Таяуда болған әлемнің ірі мемлекеттері АҚШ, Ресей, Қытай, Франция, Араб мемлекеттері басшылықтарымен болған кездесулер біздің елімізге деген ауқымды инвестициялар салуға орасан қызығушылықты дәлелдеп отыр. Бұл біздің елемізде жасалған іскерлік және инвестициялық қолайлы климаттың куәсі. Бүгінде біздің жоспарымызда 20 млрд. АҚШ долларынан асатын маңызды инвестициялық жобаларды іске асыру міндеті тұр.

Сонымен қатар, Орталық Азиядағы экономикалық ынтымақтастықты тереңдету және бірлескен жобаларды жүзеге асыру мақсатында біз өңір елдерімен тікелей инвестициялар қорын құру ісін қолға алып жатырмыз.

Алда тұрған жаңару жолындағы зор серпіліс үшін алғы шарт болып табылатын осы аталғандардың баршасы бір-бірімен өзара байланысты. Және де тек оларды кешенді түрде жүзеге асырғанда ғана іс нәтижелі болмақ.

Это требует нового качества государственной службы как основного элемента активизации дальнейших реформ.

Административную реформу мы уже проводим: создается «электронное правительство», переходим на новый принцип бюджетного планирования, ориентированный на результат.

Я поручил Администрации Президента и Правительству разработать концепцию новой модели государственной службы Казахстана. Для этого был изучен международный опыт таких стран, как США, Франции, Великобритании, Германии, государств Юго-Восточной Азии и др.

В то же время мы не должны слепо копировать других. Надо учесть свою специфику, собственное видение, осознавать потенциал и слабые стороны.

Какие подходы применимы к создаваемой нами модели?

Во-первых, необходимо укрепить статус самой государственной службы, возвести государственную кадровую политику в ранг особо важного национального приоритета Казахстана.

Во-вторых, надо пересмотреть принципы государственной службы. В ее основе должны лежать меритократия, честность, эффективность.

Сочетание сильной политической воли и этих принципов, тщательное планирование и умение предвидеть проблемы, чуткость по отношению к нуждам людей, тщательный отбор и подготовка служащих должны стать главными факторами «очищения» и повышения эффективности государственной службы Казахстана.

В-третьих, назрела необходимость структурных изменений в существующей модели государственной службы. Необходимо более глубоко и четко подойти к разгра-

ничению политической и административной государственной службы. Сегодняшняя двухуровневая модель не в полной мере отвечает требованиям современного этапа развития нашей страны.

Политические служащие должны быть идеологами и практиками — активными проводниками партийной программы. Поэтому партия должна тщательно подойти к отбору тех, кто будет представлять ее перед народом.

Сегодня инициатива партии «Нур Отан», ведущей партии нашей страны, по формированию кадрового резерва является важной стратегией развития партии.

Следует усилить профессионализацию государственной службы.

Таким образом, мы хотим прийти к такой системе, при которой политические лидеры, которым оказал доверие народ Казахстана, формируют политику, а профессиональные государственные служащие — обеспечивают ее исполнение.

Как будет работать эта модель? Поделюсь своим видением основных элементов новой модели государственной службы, которые представляются рациональными.

Первое. Для укрепления статуса государственной кадровой политики будет создана соответствующая Национальная комиссия (возможно, вначале я ее возглавлю), ответственная за разработку и контроль основных положений новой кадровой политики, продвижение и назначение служащих высшего звена.

Очевидно, в части повышения качества отбора кандидатов нужно усилить роль Агентства по делам государственной службы, кадровых служб государственных органов. Все чаще работа последних сводится к «оформлению» нового сотрудника по указке вышестоящего руководителя. Поэтому их необходимо методологически подчинить агентству.

Для внедрения новой системы подготовки, рекрутинга и профессионального роста наиболее талантливых и подготовленных претендентов при агентстве необходимо создать Национальный центр по управлению персоналом государственной службы.

Второе. Мы четко разграничим политических служащих и административную государственную службу. На мой взгляд, в стране должно быть ограниченное число политических служащих.

Политиками будут публичные фигуры, выдвигаемые победившей на выборах партией.

По логике это министры, акимы областей и городов республиканского значения, и их заместители, а также ряд ключевых руководителей центрального уровня.

Все они — члены партии парламентского большинства, платформа которой является программой действий правительства. Персональный авторитет и личные качества политических служащих должны укреплять авторитет и имидж партии, а не наоборот. К ним будут предъявлены очень жесткие требования с точки зрения служебной этики и партийной дисциплины.

Политические служащие будут в основном выдвигаться из числа безукоризненно зарекомендовавших себя высших административных государственных служащих. При успешном завершении службы они будут представляться в законодательные органы или передавать свой опыт в качестве советников и наставников высших должностных лиц.

Третье. Административная государственная служба по новой модели будет состоять из двух основных корпусов. Первый корпус — я предлагаю назвать его корпусом «А» — это корпус профессиональных кадровых государственных менеджеров, которые будут заниматься планированием и реализацией конкретных направлений государственной политики, сформулированной правящей политической партией. То есть, данный корпус «А» будет являться активным звеном между принятием стратегических решений и их непосредственным исполнением. Все остальные административные государственные служащие войдут в состав корпуса «Б».

Я хотел бы подробнее остановиться на корпусе «А» как важном элементе новой модели.

Я ожидаю, что корпус «А», тщательно отобранные и зарекомендовавшие себя профессионалы, будет служить своеобразным «костяком» государственного управления, его кадровым стержнем, который сможет обеспечить столь необходимую сегодня Казахстану последовательность и системность государственной политики.

Его первым уровнем станут ответственные секретари, руководители государственных холдингов и национальных компаний, которые будут являться высшими административными служащими.

Кстати, при такой структуре институт ответственных секретарей будет более эффективным и реальным фактором обеспечения стабильности и преемственности аппарата государственного органа.

Вторым уровнем данного корпуса будут директора ключевых департаментов исполнительных органов, председатели комитетов, акимы районов и городов.

Руководители государственных, частных компаний и неправительственных организаций, работники науки, культуры, образования также будут иметь возможность стать членами «элитного корпуса» через специальную систему отбора и обучения. Это создаст своеобразный легитимный и транспарентный «социальный лифт» для наиболее талантливых и успешных менеджеров из негосударственного сектора.

Для кандидатов данного корпуса будут установлены ясные и четкие правила отбора, жесткие требования по системному видению государственных проблем, принятию решений, управлению персоналом и самое главное — высокие требования к репутации и моральным качествам кандидата.

Оцениваться будут не только прошлые заслуги и показатели эффективности, но также и потенциал дальнейшего роста. Так, у служащего, обладающего потенциалом в будущем занять должность министра, больше шансов попасть в корпус «А» и быть повышенным по карьерной лестнице.

В этом плане американцы справедливо считают, что разница между профессией и карьерой — это разница между 40 и 60 часами работы в неделю.

Для того чтобы продвинуться по служебной лестнице, государственный служащий не должен просто «стоять в очереди»: нужно добиваться результата и показывать этот результат.

После такого отбора, с учетом способностей кандидата, будет разработана индивидуальная «Дорожная карта», которая определит основные этапы его будущей карьеры, заставит планомерно и обдуманно накапливать опыт и квалификацию.

Ротация станет обязательным условием для этого корпуса. Перемещаясь из одного государственного органа в другой, а также внутри ведомства, государственные менеджеры будут в полной мере осознавать взаимосвязанность процесса го-

сударственного управления и обладать широким, системным видением работы исполнительной власти.

Как вы понимаете, исходя из этого, служащие корпуса «А» должны будут поддерживать друг друга и вникать во все проблемы, не ограничиваясь своей сферой. Таким образом, будет сформировано профессиональное кадровое звено — единая команда, ведущая за собой почти 100-тысячную армию административных государственных служащих.

Государство, в свою очередь, будет всячески поддерживать и развивать данный корпус. Специально для служащих корпуса «А» будут разработаны новая система оплаты труда и мотивационный пакет. Служащие корпуса «А» и члены их семей будут взяты под особую государственную защиту.

Действующая система оплаты труда претерпит серьезные изменения, направленные на отказ от уравнительного подхода. Будет оцениваться работа каждого по конечным результатам, в зависимости от сложности, рыночной стоимости работы и личного вклада.

Служащие корпуса «А» будут испытывать очень большие нагрузки. Им придется пройти обязательное обучение за рубежом, постоянно учиться в дальнейшем, разрабатывать инновационные методы работы, развивать системное мышление и находиться под конкурентным давлением наиболее талантливых и амбициозных служащих из нижестоящего корпуса «Б».

Основные подходы и требования к административным государственным служащим корпуса «Б» будут изменены.

Мы должны создать систему четких и конкретных стимулов честной службы и продвижения по карьерной лестнице. Я вижу такой механизм в виде карьерного плана государственного служащего.

По большому счету, исходя из принципа: «плох тот солдат, который не хочет стать генералом», это план продвижения из корпуса «Б» в корпус «А» и далее в разряд политических служащих — от сдачи проходного тестирования — до творческого оперирования стратегическими приоритетами развития государства.

Четвертое. Будет упразднена существующая система кадрового резерва, которая не оправдала себя, и, более того, стала механизмом «обхода» законного порядка назначения на государственную службу.

Каждый предыдущий корпус будет являться для следующего внутренним кадровым резервом. Но переходы из корпуса в корпус будут жестко регламентироваться и рассматриваться максимально объективно и транспарентно.

Таким образом, любой административный государственный служащий сможет подать свою заявку на отбор в корпус «А», который будет регулярно обновляться. Но при этом он должен иметь соответствующий стаж, как минимум, 4-5 лет административной государственной службы. Мы должны возвратиться к подготовке профессиональных кадровых служащих.

Пятое. Постоянное обучение и повышение квалификации должны стать одним из основных приоритетов государственной службы.

В связи с этим есть предложение при Академии государственного управления создать Национальную школу государственной политики. Положительный опыт работы Национальной высшей школы государственного управления при Президенте Республики Казахстан совместно с Национальной школой администрации

Франции («ЭНА») в конце 1990-х годов показал, что данная мера позволила объективно отобрать наиболее талантливых слушателей, качественно развить образовательный процесс.

Такая школа должна стать важным звеном в системе отбора и подготовки будущих лидеров и выполнять ключевую роль в создании и развитии нового корпуса элитной профессиональной государственной службы — корпуса «А».

Новая школа станет современным образовательным институтом. Ректор будет назначаться Президентом. Следует привлечь к управлению опытных зарубежных менеджеров. Наблюдательный совет школы будет формироваться из числа наиболее авторитетных общественных деятелей Казахстана и зарубежных профессоров.

Поэтому необходимо в соответствии с новыми задачами реформировать Академию государственного управления.

Поскольку подготовка профессиональных кадров должна вестись на сильной научно-методологической базе без отрыва от практической деятельности соответствующих государственных органов, следует выстроить четкую вертикаль, объединив Академию с региональными центрами подготовки госслужащих.

Администрирование курсов обучения за рубежом следует также сосредоточить в академии.

Уважаемые коллеги!

Все перечисленное — основные предлагаемые подходы по модернизации государственной службы и кадровой политики страны — это обдуманные и тщательно взвешенные предложения. Они должны быть положены в основу разрабатываемого проекта Концепции новой модели государственной службы.

Государственная служба отныне должна стать не просто инструментом служения народу: она призвана опираться на инициативу народа, укрепляться его потенциалом, выдвигать ярких и талантливых представителей нации. Помните слова Абая: «Не тот силен, кто кичится богатством и положением, но тот, кто обладает знаниями, трудолюбив, а главное — честен перед собой и своим народом».

Сейчас жизненно важно решить задачу укрепления доверия и уважения к государственному служащему. Доверия, подорванного во времена советского застоя и живучести бюрократических пороков в наши дни. Мы ведем с этим жестокий бой, и, я не сомневаюсь, одержим победу.

Но сверхзадача — сплотить государство и народ в едином национальном интересе. Это — главное условие созидания нового процветающего демократического Казахстана. Собраться вместе — начало. Остаться вместе — прогресс. Работать вместе — успех.

Наша история богата образами самоотверженности, патриотизма и бескорыстного служения своему народу. Подвигами батыров и мудростью аксакалов мы защитили и сберегли родную землю, обрели независимость, создали современное государство. Вспоминаю, как в свое время очень популярными, особенно в молодежной среде, были дискуссии на тему «Есть ли сегодня место подвигу»?

Я уверен, что есть. К примеру, раз и навсегда победить коррупцию и искоренить бюрократизм. Но этого недостаточно. Каждый человек на службе государства должен осознать, что он обязан на своем посту сделать для своей страны и своего народа и честно поступать в соответствии с этим убеждением.

Быть патриотом — не просто гордиться нашим Казахстаном, но, в первую очередь — не щадить себя, защищая интересы Казахстана, работать на ее благо. Служение Родине должно стать смыслом государственной службы и всех патриотов. Иначе все наши проекты, самые прогрессивные и безукоризненно разработанные, не приведут к результату, которого от нас ждут казахстанцы — для которых мы, государство, и существуем.

Вновь наступил определяющий исторический момент: мы должны войти в число передовых государств планеты, по сути — создать новую страну нового мира.

Для этого у нас есть все ресурсы, проведены соответствующие реформы. Мы имеем стабильную страну, образованный народ, умелые кадры. Мы ведем строительство альтернативной экономики, не зависящей от наших сырьевых ресурсов.

Давайте же послужим этой великой цели во имя казахстанской нации!

Благодарю за внимание!

ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясының жыл сайынғы 17-ші сессиясында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 29 маусымы

Құрметті төраға мырза!
Ханымдар мен мырзалар!

Еуропадағы Қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы Парламенттік Ассамблеясының 17-ші жыл сайынғы сессиясына қатысушыларға Қазақстан жеріне қош келдіңіздер деймін.

Еуропадағы Қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымының осындай алқалы басқосуы Астанада өтіп жатқанына өте қуаныштымын. Бұл біз үшін үлкен құрмет. Осы форум жас елордамыздың 10 жылдығы қарсаңында өтіп отыр. Біз айналасы 10 жылдың ішінде байтақ дала төсінде қазіргі заманға лайық қала тұрғыздық. Астана — біздің халқымыздың мақтанышына айналды.

Ал сіздердің келгендеріңіз мерейтойдың мәні мен сәнін кіргізді. Сол үшін баршаңызға ризашылық білдіреміз.

Бұл жайтты мен Қазақстандағы табысты экономикалық және саяси реформаларды қолдау, Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымымен қарым-қатынасымызды іс жүзінде нығайту қадамы деп бағалаймын.

Парламентская дипломатия играет ключевую роль в обеспечении климата доверия и взаимопонимания на всем пространстве ОБСЕ.

Деятельность Парламентской Ассамблеи особенно важна для национальных парламентов стран, вовлеченных в демократическое строительство, развитие гуманитарных и правовых стандартов. Именно парламентарии, являясь народными избранниками, могут максимально соотнести продвигаемые ОБСЕ политические идеи с потребностями и чаяниями простых людей, с контекстом культурно-цивилизационного многообразия.

Это особенно важно в современных условиях, когда международная обстановка приобретает все более сложный и нестабильный характер.

Ее повестку определяют финансово-экономический, энергетический, продовольственный и экологический кризисы, последствия которых ощущают все без исключения страны мира. Все это требует глобального ответа в форме как можно более широкого международного сотрудничества.

Состояние, близкое к параличу, испытывает система глобальной безопасности на основе режима нераспространения. Договор о нераспространении ядерного оружия (ДНЯО) носит асимметричный характер, налагает санкции только на неядерные государства, не побуждает членов ядерного клуба к сокращению ядерных арсеналов и разоружению. Эта несправедливость ведет к невыполнению ДНЯО.

Не менее серьезные тенденции происходят в мировой экономике. Значительная девальвация доллара США, в особенности против валют Китая, Японии и Европы, привела к расшатыванию его позиций в качестве мировой резервной валюты.

Это заставляет многих по-новому взглянуть на глобальные финансовые механизмы и ставит в повестку дня вопрос о многополярной финансовой системе. Мы зна-

ем о планах России к 2020 году сделать рубль региональной резервной валютой. Подобные идеи есть в арабском мире, в Латинской Америке, в Юго-Восточной Азии.

Глубокие геополитические изменения, произошедшие в последние годы, приводят к пониманию, что уже не существует только европейской или только азиатской безопасности. Нестабильность в том или ином государстве представляет угрозу безопасности всей Евразии.

Именно вопросы безопасности являются основным содержанием деятельности ОБСЕ. Как наша Организация будет обеспечивать безопасность и стабильное развитие государств-членов? Ответ на этот вопрос еще предстоит дать.

С момента обретения независимости Казахстан являет собой пример государства, которое вносит реальный вклад в укрепление региональной и глобальной безопасности.

Важным историческим решением нашей страны с первых дней независимости стало закрытие Семипалатинского ядерного полигона, добровольный отказ от ракетно-ядерного арсенала, четвертого по мощности в мире, полное уничтожение его инфраструктуры.

Наша страна была и остается активным участником широкого международного сотрудничества, направленного на ядерное разоружение и нераспространение, борьбу с международным терроризмом, религиозным экстремизмом, наркоторговлей и другими современными угрозами.

Мы также осознаем свою роль как ответственного участника региональных и глобальных экономических процессов. Казахстан является важным элементом системы глобальной энергетической инфраструктуры, входит сегодня в число крупных экспортеров углеводородного сырья. Эта роль нашей страны будет возрастать.

В условиях мирового продовольственного кризиса, Казахстан, являясь одним из лидеров по производству зерна и муки в мире, обладая возможностью значительно расширить посевные площади для многих сельскохозяйственных культур, представляет собой благодатную почву для лучших аграрных технологий и новых инвестиций.

Итак, Казахстан имеет избыточные энергетические и продовольственные ресурсы, способен увеличить их поставку на мировой рынок при условии масштабных инвестиций и внедрения технологий, имеющихся у европейских стран. Такая кооперация будет выгодной всем, поможет снижению мировых цен.

Мы готовы тесно работать с внешним миром по формуле «Ресурсы — технологии — инвестиции».

Всемирный банк включил нашу страну в список 20 стран мира, наиболее привлекательных для инвестиций. Среднегодовой рост валового внутреннего продукта в течение 8 лет составляет 10%. Золотовалютные резервы превысили 50 млрд. долларов. За годы независимости в Казахстан привлек около 100 млрд. долларов прямых иностранных инвестиций. Это 80% всех инвестиций, которые пришли в Центральную Азию. В последние годы наша страна сама становится активным инвестором: вложила в другие страны, в том числе соседние, 4,5 млрд. долларов.

Высокие темпы роста позволили нам достигнуть в 2007 году двукратного увеличения экономики по сравнению с 2000 годом, а к 2015 году мы увеличим ее в 3 раза.

Опираясь на эти успехи, Казахстан поставил своей задачей войти в ближайшие годы в число 50 наиболее конкурентоспособных стран мира. Наша цель — осуществить диверсификацию экономики в сторону индустриально-инновационной модели.

Одновременно Казахстан выстраивает многовекторную внешнюю политику. А это непросто. В свое время Наполеон высказал мысль о том, что «политика государства заключается в его географии».

Наша стратегия базируется на географическом положении Казахстана. Мы находимся здесь, в центре Азии, так распорядился Всевышний. У нас большая граница с Китаем (1700 км), еще больше — с Россией (7,5 тысяч км), недалеко на юге — бурлящий исламский мир, включая такие страны, как Афганистан, Пакистан, Иран и Ирак.

На западе — Каспий, по сути, вторая мировая «кладовая» нефти и газа. Важно, чтобы Каспий оставался регионом стабильности, и его ресурсы служили процветанию прикаспийских государств, которые поставляли бы на мировой рынок еще больше энергоресурсов.

Мы на серьезном геополитическом, геоэкономическом и транзитном перекрестке. Мы небольшое государство, нас всего 16 миллионов. Но мы хотим быть современной, демократической и процветающей страной. И мы всегда благодарны за добрые советы нашим друзьям.

Для достижения этой цели мы работаем изо дня в день, не покладая рук. Создаем новую несырьевую экономику.

Для обеспечения безопасности в регионе по нашей инициативе созданы Совещание по взаимодействию и мерам доверия в Азии — своеобразный азиатский аналог ОБСЕ, а также ШОС, ЕврАзЭС. Все эти организации активно поддерживаются Казахстаном. Для нас важно создание экономического союза центральноазиатских стран, которое стало бы гарантом стабильности и развития региона.

Казахи много веков боролись за свою землю, за свою независимость. Сохранение и укрепление независимости является главной целью всей нашей работы. Мы немало сделали, но предстоит сделать намного больше. Для этого нужно развитие. А для развития нужна внутренняя стабильность и неуклонное улучшение жизни нашего народа. Этой главной цели подчинена вся наша работа по проведению как экономических, так и политических реформ.

Поэтому наш главный вектор — через рост экономики обеспечить развитие современных систем образования и здравоохранения, социального обеспечения.

Сюда же примыкает проблематика гуманитарного развития, включая вопросы защиты прав граждан и социальных групп. Для нас реальное равноправие и укрепление согласия между всеми этническими и религиозными группами является одной из главных ценностей.

В Казахстане проживают более 130 национальностей, принадлежащих 46 религиозным конфессиям. На заре нашей независимости некоторые аналитики предрекали нам развал, хаос и гражданскую войну. Слава богу, мы избежали всего этого.

Наша страна успешно претворяет в жизнь собственную уникальную модель межкультурного и межрелигиозного диалога. Это важная часть нашего движения к демократии.

С 2003 года наша столица Астана стала центром глобального межконфессионального диалога — Съезда лидеров мировых и традиционных религий. Этот уникальный форум служит взаимопониманию и партнерству между различными народами. В следующем году мы планируем провести третий съезд уже под эгидой ООН.

Мы выдвинули инициативу по налаживанию диалога между Западом и исламским миром. Могу сказать, что она вызвала большой интерес у стран-участниц Организации «Исламской Конференции». Надеюсь, что она будет адекватно оценена в Европе.

Кстати, члены ОИК решили провести следующую конференцию в 2011 году в Казахстане.

Уважаемые дамы и господа!

Будучи избранным председателем ОБСЕ, Казахстан поставил своей целью укрепление Организации как форума для равноправного диалога, обмена позитивным опытом и поиска эффективных решений. Мы выступаем за превращение ОБСЕ в мощную организацию в условиях возрастающих вызовов и угроз.

Несмотря на существующие разногласия, потенциал ОБСЕ, заложенный 33 года назад в Хельсинки, продолжает оставаться прочным.

Мы выступаем за трансформацию деятельности ОБСЕ в соответствии с интересами всех ее участников. Рассматриваем предстоящее председательство как хорошую возможность придать «новое дыхание» взаимодействию стран-участниц Организации.

Мы намерены акцентировать внимание на решении насущных проблем безопасности и содействии межкультурному и межконфессиональному диалогу, усилиях по нивелированию новых разделительных линий в Европе, поиску объединяющих факторов для стран евроатлантической и евроазиатской зон ответственности Организации.

Мы будем всемерно содействовать усилиям ОБСЕ по борьбе с расизмом, нетерпимостью и дискриминацией. Рассчитываем, что председательство Казахстана в ОБСЕ будет способствовать решению проблем центральноазиатского региона и значительной активизации его сотрудничества с Европой, а также совместному решению проблем Афганистана.

Европа и Азия — единый субконтинент, переплетенный множеством исторических, экономических связей. Без объединения усилий нельзя эффективно бороться с современными вызовами, обеспечить безопасность. Я верю, что по примеру Европейского Союза мы в будущем придем к созданию Евразийского Союза. Этого требует благополучие всей Евразии.

Решение о председательстве Казахстана в ОБСЕ в 2010 году подтолкнуло нас к разработке специальной программы под названием «Путь в Европу». Она отражает нашу заинтересованность в более широком взаимодействии с европейскими странами в области энергетики, транспортного транзита, трансферта технологий, образования, гуманитарного сотрудничества.

Безусловно, важной частью этой программы, а также стратегических планов развития страны является совершенствование общественных институтов.

Наше понимание демократических процессов базируется на двух принципиальных моментах. Во-первых, наличие ряда универсальных принципов демократии.

Во-вторых, существование национально-культурных особенностей в механизмах реализации этих принципов.

«Казахстанский путь» продвижения к демократическому обществу — это реалистический сценарий, достоинство которого состоит в эффективном достижении цели.

Потенциал казахстанской Конституции, которая базируется на современной демократической модели, в настоящий момент позволяет реализовать несколько очень важных направлений дальнейшей демократизации общества.

Во-первых, это создание правового механизма, позволяющего сформировать парламент с участием не менее двух партий.

Во-вторых, создание более благоприятных условий для государственной регистрации политических партий. В то же время необходимо ясно понимать, что создание партий должно строго соответствовать Конституции страны.

В-третьих, совершенствование процедурных моментов электорального процесса.

В-четвертых, необходимо снять излишние бюрократические барьеры, регулирующие СМИ. Но при этом государство должно следить за тем, чтобы их деятельность не стала причиной нарушения прав человека, социальной и конфессиональной толерантности, общественной безопасности страны.

Эти принципы и предложения, надеюсь, будут рассмотрены нашим Парламентом.

Құрметті мырзалар мен ханымдар!

Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымын жаңа халықаралық ахуалға сәйкестендіру, оның өзіндік артықшылықтарын күшейту Ұйымның күн тәртібіндегі басты мәселелер. Бұл мәселелерді шешуде Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы Парламенттік Ассамблеясының да орасан үлесі бар.

Қазақстан Ассамблея аясындағы парламентаралық ынтымақтастықты Ұйымға қатысушы-мемлекеттермен диалог жүргізудің маңызды құралы ретінде көреді. Және оны дамытуға бүгінгі сессия жұмысының да оң ықпал етеріне біз сенімдіміз.

Жұмыстарыңызға табыс тілеймін. Біздің елден жақсы әсер, көңіл-күй алып қайтыңыздар.

Тыңдағандарыңызға рахмет.

Астана қаласының 10 жылдығына арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 5 шілдесі

Ардақты ағайын!
Құрметті қонақтар!
Қадірлі отандастарым!

Біз бүгін мемлекеттігіміздің символы, асқақ абыройымыздың айғағындай болған әсем Астанамыздың мерейлі тойына жиналып отырмыз.

Астананың 10 жылдығы — ел өміріндегі аса ірі тарихи оқиға, Қазақстан халқының мерейлі мерекесі.

Біз ғасырлар тоғысында тәуелсіз жаңа мемлекет орнатып, байтақ еліміздің дәл ортасынан бас қаламыз — Астананы салдық. Бүгінде әлемдік қауымдастық үшін Қазақстан мен Астана атаулары егіз ұғымға айналып кетті. Бұл ұғым қарыштап даму мен өрісті өркендеудің өнегелі үлгісі ретінде орнықты.

Біздер, қазақстандықтар, Астананы асқақтату арқылы дүние жүзіне өзімізді — келешегі кемел, әлеуеті қуатты мемлекет екенімізді таныттық.

Той құтты болсын, ағайын!

Осыдан тура 14 жыл бұрын, 1994 жылдың 6 шілдесінде Парламент қабылдаған шешім шын мәнінде тарихи да тағдырлы шешім болды. Бұл шешім тәуелсіздіктің алғашқы жемістері ғана емес, жас мемлекетіміздің тұңғыш жеңістерінің де бірі еді.

Осы он жылдың ішінде әлемге танылған Астана Қазақстанды да әлемге әйгілі етті. Сарыарқа төсінен бой көтерген Астана бүгінде еліміздің мақтанышына, даламыздың көркіне айналып отыр.

Мемлекет ұғымының өзі ең алдымен астанамен астасып жатады. Қай елді атасаңыз да ә дегеннен санаңызға ол елдің астанасының аты түсетіні сондықтан.

Біздің қазақтың арғы-бергі тарихында Ордабалық, Суяб, Тараз, Баласағұн, Сығанақ, Жент, Сарайшық, Түркістан сияқты қалаларда ордалы жұрттың туы тігілген. Астананың дәл іргесінен табылған Бозоқ қаласы да үлкен орталықтың бірі болғанын ғалымдар дәлелдеп берді.

Астананың қазіргі жарқыраған жаңа көшелеріне Сарайшық, Сығанақ, Түркістан деген аттардың берілгенін байқаған боларсыздар.

Бұл төл тарихымызға деген бүгінгі ұрпақтың құрметі.

Ертедегі ер бабамыз Едігеден бастап, айбынды Абылайға дейінгі хандарымыздың бәрі осы Есіл бойында орда тіккендері тіпті де тегін болмаса керек.

Құт қонған Арқа төсінде, қазақ жерінің кіндігінде халқымыздың дәулетті де сәулетті ұмыр кешуіне қазір барлық жағдай бар.

Біз еліміздің астанасын Алматыдан Ақмолаға ауыстырдық, елорданы Алатау бауырынан Арқа төсіне көшірдік деп айта салу аздық етеді.

Шын мәнінде, біз еліміздің жаңа астанасын салуға кірістік. Сол арқылы іс жүзінде жаңа мемлекет құруға кірістік.

Халқымыз жаңа да жас мемлекетінің астанасын өзінің қалаған жеріне, өзінің қалауы бойынша орнатты. Ең бастысы — өзінің кіндік қаласының құрылысына

білек сыбанып, бар күш-қайратын, ынта-жігерін салды. Әр көшеге, әр үйге жүрек мейірін, перзенттік сүйіспеншілігін, жан жылуын жұмсады.

Астана осылайша халқымыздың аялы алақаны, ыстық мейірімімен тұрғызылды. Сондықтан да бұл қала бәрімізге ерекше қымбат, айрықша аяулы.

Тәуелсіздіктің негізгі мәні — тарихтың жаңа бетін өз еркіңмен, өз шешіміңмен бастауда болса керек. Тәуелсіздік бізге жаңа жолымызды, өзіміздің соны соқпағымызды табуға зор мүмкіндік ұсынды. Сол жаңа жолымызды біз Астана арқылы таптық.

Қазіргі кезде Астана біздің келешегімізге қатысты маңызды шешімдер қабылдайтын мемлекетіміздің саяси орталығы ғана емес, ұлттық рухымызды ұйытып отырған рухани ордамызға да айналып отыр.

Кешегі өткен замандарда атамекенін ақ найзаның ұшымен, ақ білектің күшімен қорғап өткен халқымыз бүгінгі бейбіт бәсекеде де намысқа шаба білді. Жасампаздық істерде жасқанбай, ата-баба аманатына адалдығын танытты. Өркениет көшіне еркін қосылған ұлт ретінде білімділік те, біліктілік те, білектілік те, жүректілік те көрсетті. Сын сағатта сыр бермеді халқымыз.

Сол үшін де мен ел-жұртыма ризамын, алдарыңызда иіліп тағзым етемін.

Дорогие казахстанцы!

Уважаемые гости нашей столицы!

10 лет прошло с того памятного дня, когда на всю планету прозвучало имя — Астана. Оно возвестило миру, что именно здесь, в древних ковыльных степях Сарыарки, отныне находится политический и административный центр Республики Казахстан.

За эти 10 лет Астана обрела реальный столичный масштаб как одна из самых молодых и известных столиц мира.

Имя нашей столицы быстро вошло в международный лексикон, неся в себе важный смысл, означающий, что на карте мира появилось уверенное в себе государство.

Сегодня мы отмечаем первый значимый юбилей — 10-летие Астаны.

И хотел бы выразить особую благодарность за участие в праздновании наших высоких гостей.

Я искренне рад приветствовать Президента Российской Федерации Дмитрия Медведева.

Для Астаны огромное значение имеют побратимские связи с Москвой, расширение взаимодействия с Санкт-Петербургом, Казанью, Екатеринбургом, Омском и другими крупными городами России.

Сегодня в Астане успешно действует филиал МГУ имени М.В. Ломоносова. На карте столицы можно увидеть улицы, носящие имена выдающихся россиян.

Россия всегда была и будет оставаться нашим надежным другом и стратегическим союзником.

Завтра, 6 июля, исполняется 10 лет со дня подписания Казахстаном и Россией договора о вечной дружбе и союзничестве, ориентированном в XXI столетие.

Поздравляю вас с этой датой.

Среди наших дорогих гостей находится Президент Турции Абдулла Гюль, представляющий братский турецкий народ.

Огромный вклад в застройку и формирование архитектурного облика Астаны внесли турецкие компании, построившие и строящие в городе такие сооружения, как отели «Интерконтиненталь», «Риксос», Дворец мира и согласия, торгово-развлекательный центр «Хан шатыр» и многие другие объекты.

Для меня представляет большое удовольствие приветствовать на нашем празднике Короля Иордании Абдаллу II. Участие Его Величества в юбилее Астаны является для нас жестом искренней, сердечной дружбы, ярким свидетельством динамичного развития казахстанско-иорданских отношений.

Мне очень приятно, что в торжествах по случаю 10-летия Астаны принимают участие главы наших соседних братских государств — Президент Кыргызстана Курманбек Бакиев, Президент Таджикистана Эмомали Рахмон, Президент Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедов.

И мы можем с гордостью отметить, что заложенные нашими мудрыми предками отношения добрососедства, братской дружбы и сотрудничества успешно развиваются.

Мы всегда вместе переживаем друг за друга, оказываем взаимную поддержку в трудные времена и радуемся нашим успехам.

Я очень рад, что сегодня разделить нашу радость прибыли Президент Азербайджана Ильхам Алиев, Президент Грузии Михаил Саакашвили и Президент Армении Серж Саргсян.

Мы знаем, что на Кавказе особое отношение к дружбе. Горцы говорят: «У кого хорошие друзья, у того родник любви не иссякнет». Уверен, что теплый климат доверия и взаимопонимания между нашими странами послужит стимулом для дальнейшего укрепления торгово-экономического и культурно-гуманитарного сотрудничества.

Выражаю главам государств и всем гостям из других стран искреннюю благодарность за участие в наших праздничных мероприятиях. Желаю вам здоровья, благополучия и процветания вашим странам!

Позвольте также выразить благодарность другим главам государств СНГ и дальнего зарубежья, приславшим добрые поздравления по случаю юбилея нашей столицы.

Дорогие друзья!

Сегодня имя столицы нашей Родины — Астаны стало родным и близким для всех граждан страны.

Каждый казахстанец с момента переноса столицы стал жить с ощущением того, что в стране делается большое и нужное дело.

Что в стране, стряхнувшей вековое оцепенение и тоталитарные путы, пережившей недавний кризис и разруху, наступают новые, хорошие времена. Казахстанцы, все как один, почувствовали освежающие импульсы надежды и смелости, которые посылала вокруг себя юная столица юной державы — Астана.

История Астаны неотделима от истории нашей независимости. Обретение новой столицы стало для нас моментом истины, важнейшей точкой отсчета казахстанского пути в потоке глобальной истории.

У каждого государства есть свои символы, при упоминании которых сердца граждан начинают биться сильнее, а души наполняются достоинством и гордостью.

Для нас таким символом является Астана.

В мировой истории было много случаев переноса главного города страны. Всех примеров не перечесть. Но выбор столицы всегда определялся высшими интересами государства.

И в нашем случае перенос столицы, безусловно, был вызван стратегическими интересами нации, содержавшими и геополитический, и социально-экономический, и духовно-исторический контекст.

Однако с учетом сроков и условий переноса феномен Астаны представляет собой уникальное историческое событие, аналогов которому в современном мире найти сложно.

В начале 1990-х годов, когда экономическая ситуация в стране была достаточно сложной, больше всего нам была нужна вера в собственные силы. Вера в то, что мы сможем превратить Казахстан в сильное и процветающее государство.

Именно тогда у меня появилась мысль о новой столице, которая станет олицетворением безграничных возможностей народа Казахстана.

Для того чтобы претворить эту идею в жизнь, пришлось проделать огромную работу.

Выбор главного города страны шел по 32 критериям. Учитывались социально-экономические показатели, климат, ландшафт, окружающая среда, наличие и перспективы развития инженерной и транспортной инфраструктур, коммуникаций, строительный комплекс, трудовые ресурсы и т.д.

Ключевых аргументов в пользу Астаны было много. Назову несколько из них.

Перенос столицы должен был укрепить геополитические позиции Казахстана. Астана находится в центре страны и одинаково открыта ближайшему окружению и всем сторонам света, символизируя миролюбивость нашей внешней политики.

Перемещение столицы в город, который находится на стыке ключевых транспортных магистралей, было продиктовано и необходимостью оздоровления экономики Казахстана, стремлением обеспечить мультипликативный эффект для роста всей экономики.

Перенося столицу в регион, многонациональный по своему составу, мы подтверждали курс на создание стабильного полиэтничного государства и приоритет межнационального согласия.

После того, как выбор новой столицы пал на Астану, необходимо было убедить политическую элиту страны. Мною двигала четкая убежденность в государственной необходимости такого шага, я твердо отстаивал эту идею.

Многие считали обсуждение этого вопроса преждевременным, некоторые — вообще нецелесообразным. Летом 1994 года дискуссии удалось прекратить, Парламент страны принял историческое решение о переносе столицы в Астану.

Так началась история новой казахстанской столицы, а вместе с ней новая история всей страны.

Дамы и господа!

Десять лет строительства Астаны стали осевым стержнем периода независимости Казахстана, ключевым фактором национального успеха.

Десять лет в истории народа и страны — это небольшой отрезок времени. Но в случае с Астаной он вместил в себя глубинные процессы, коренным образом изменившие жизнь всего Казахстана и его многонационального народа.

Первое. Создание новой столицы завершило процесс строительства новой казахстанской государственности.

С этого момента Республика Казахстан стала располагать новым центром власти и принятия важнейших государственных решений.

Астана стала ключевым символом и мощным фактором нашей подлинной независимости, к которой наш народ стремился долгие века.

Второе. Новая столица стала важнейшим этапом в самоопределении казахской нации, прошедшей многовековой путь развития от кочевой орды до современной республики.

Столица страны, расположенная в самом сердце древней земли Дешт-и-Кипчак, в которой формировался казахский этнос, отныне воспринимается как конечная остановка многовекового исторического кочевья номадов, определение устойчивых координат пространственно-исторического ядра нации.

Астана стала тем идейным символом, который вывел наше национальное сознание на подлинно суверенный уровень и консолидировал казахский этнос. Неоценимо ее значение в подъеме патриотического духа наших граждан.

Третье. Астана способствовала обновлению государственной элиты и положила начало формированию нового класса управленцев, свободных от родимых пятен советской бюрократии. Способных осознать всю масштабность задач, которые встали перед нашей страной, и освоить новые принципы управления, необходимые для рыночной экономики и профессиональной государственной службы.

Перевод государственных органов в Астану — это не просто смена поколений государственных служащих, а создание той живительной среды, в которой вызревали идеи и решения по ускоренной модернизации страны.

Со всех регионов страны в Астану приезжают молодые, образованные, амбициозные казахстанцы, которые составляют основу государственных управленцев нового поколения.

Именно в Астане мы смогли приступить к реализации долгосрочных стратегических планов. Перенос столицы совпал с началом реализации Стратегии развития Казахстана до 2030 года.

Четвертое. Астана стала моделью социально-экономического развития для всего Казахстана.

За 10 лет столица достигла впечатляющих успехов. Более чем в 50 раз вырос объем валового городского продукта. Доля Астаны в ВВП страны увеличилась с 1,5 до 10%. Объем промышленного производства вырос более чем в 7 раз.

Залогом успешного экономического развития столицы стал рост инвестиций в основной капитал. С момента переноса столицы их объем вырос в 22 раза, в том числе в строительство — в 18 раз.

Динамичное развитие экономики Астаны обусловило рост благосостояния ее жителей. Среднемесячная заработная плата выросла более чем в 6 раз и составила почти 80 тысяч тенге. Уровень безработицы снизился с 14% в 1999 году до 7% — в 2007 году.

В новой столице успешно апробированы эффективные экономические механизмы, связанные с созданием специальных экономических зон, технопарков, применением инвестиционных льгот и преференций, внедрением высоких технологий в различных секторах экономики.

В строительство и обустройство столицы уже вложено 8 млрд. долларов. Размах строительства в Астане совершенно беспрецедентен: одновременно здесь возводится несколько сотен объектов.

Это дало толчок развитию новой для Казахстана отрасли производства строительных материалов, открытию сопутствующих производств, освоению новых технологий в градостроительстве.

Тысячи рабочих мест ежегодно создаются в Астане и в соседних областях.

Астана стала городом больших возможностей для бизнеса. Столица страны превратилась в уникальную платформу для развития бизнес-климата и деловой активности в стране.

В столице особое внимание уделяется развитию транспортной инфраструктуры, строительству дорог.

Пятое. Фактор переноса столицы вызвал к жизни новые феномены социальной мобильности, позитивно повлиял на развитие человеческих ресурсов.

Страна пришла в движение. Многие люди, и не только молодежь, стали исповедовать новые ценности, смело пускаясь в путь ради новой интересной работы, получения образования или новой специальности, открытия своего дела.

Во все времена носителем прогрессивных перемен становилась наиболее активная, пассионарная часть общества. Эти люди, открытые для перемен, не боявшиеся круто изменить свою жизнь, самостоятельно созидавшие свое будущее.

Развитие новой столицы открыло перед такими людьми новые возможности. Астана дала им шанс реализовать себя. Они нашли себя не только на государственной службе, но и на производстве, в бизнесе, в творчестве.

Каждый из них совершил подвиг, не побоявшись изменить свою жизнь, найдя силы начать ее с начала.

Эта энергия перемен создала своего рода культ конкурентоспособности, развития личных достоинств.

Люди убедились, что активная жизненная позиция, образование и трудолюбие, патриотизм и забота о родной стране открывают в Казахстане путь к настоящему успеху и благополучию. Именно эти качества сегодня нужны нашей стране, именно их воспитывает Астана.

Шестое. Являясь фактором обновления, проводником в новый век, наша молодая столица сегодня задает самые высокие и передовые стандарты во всех сферах жизни.

Астана превращается в мегаполис, где жить и работать становится все более комфортно. И это закономерный итог проявляемой заботы государства. За эти годы расходы на здравоохранение возросли более чем в 32 раза, на образование — в 22 раза, на нужды социального обеспечения — в 6 раз.

Сразу же после переезда мы в Астане открыли новый Евразийский университет имени великого ученого и евразийца Льва Гумилева, который сегодня вошел в число сильнейших учебных заведений региона. Астана быстро стала городом студентов и ученых не только Казахстана, но и многих стран СНГ и дальнего зарубежья.

Отдельно хочу сказать про столичный медицинский кластер. Он состоит из 6 самых современных медицинских институтов. С прошлого года уже действуют Центр материнства и детства, Детский реабилитационный центр. В нынешнем году введены Диагностический центр, Центр нейрохирургии, НИИ скорой медицинской

помощи. На очереди — Кардиологический центр. На основе этих центров создан уникальный «Городок здоровья», который управляется как единый холдинг.

Такого комплекса, оснащенного самым передовым медицинским оборудованием, нет даже во многих европейских странах. Уже сегодня здесь можно лечить тяжелые заболевания и делать сложнейшие операции, которые раньше проводились только за рубежом. В Астану, чтобы получить самое качественное лечение, приезжают люди со всего Казахстана и соседних стран.

Астана становится примером современного подхода к решению экологических проблем. Здесь реально воплощается идея архитекторов и экологов превратить столицу в зеленый оазис в степи. В результате за 10 лет площадь озеленения увеличилась в 7,5 раза и составит в скором времени более 6 тысяч гектаров озелененных территорий.

Полным ходом реализуется и инициированный мною проект по созданию «зеленого пояса» вокруг Астаны. За эти годы высажено 45 тысяч гектаров леса, который заметно изменил климат города и защищает от степных ветров. Уже через несколько лет этот зеленый пояс будет естественным образом смыкаться с лесными массивами боровской зоны.

Расцвет Астаны не остается незамеченным. В 1999 году ЮНЕСКО объявило Астану «Городом мира». В апреле 2008 года в Москве на смотре-конкурсе «Лучший город СНГ» Астана завоевала 9 из 16-ти призов! Она признана лучшей в категориях, касающихся стабильного и динамичного развития, внедрения современных технологий, социальной защиты, сохранения историко-культурного наследия, благоустройства и озеленения.

Седьмое. Астана стала примером новаторской архитектурной и ландшафтной эстетики.

По эскиз-идее известного японского архитектора Кисе Курокавы, на которой основан генплан Астаны, город застраивается в двух направлениях: наряду с преображением старой его части ведется освоение свободных территорий на левобережье Ишима.

10 лет назад в новом центре столицы мне виделась динамичная ось, определяющий вектор движения, подобный летящей стреле с оперением и острым наконечником. Вдоль этой стрелы должны были располагаться главные улицы и важнейшие объекты новой столицы.

В середине древка был задуман уникальный архитектурный объект. Сейчас это знаменитый монумент — «древо жизни» Байтерек, ставший визитной карточкой города.

Направление стрелы указывало на обширную излучину реки Ишим, которая должна была стать центром новой столицы и всего Казахстана. Именно здесь сейчас расположен архитектурный комплекс административных зданий, в который входят резиденция «Акорда», Дом Правительства, здания Мажилиса и Сената.

На наконечнике стрелы — устремленная в небо пирамида, знаменитое архитектурное творение основоположника стиля «хай-тек» Нормана Фостера — Дворец мира и согласия. Новаторские идеи, заложенные в его концепцию, позволили телеканалу «Discovery» включить его в список уникальных сооружений XXI столетия.

Венчает эту ось величественный памятник «Қазақ елі». Его высота — 91 метр. 91-й год — это год объявления независимости Казахстана. Монумент «Қазақ елі» —

это дань уважения к нашим предкам, в течение многих веков отстаивавшим родную землю, свободу и независимость нашего народа.

Сегодня, и это признается всеми, в столице Казахстана формируется новый архитектурный эталон, который и станет основой для разработки оригинального казахстанского стиля. Сегодняшнее столичное «портфолио» — это солидная коллекция не имеющих аналогов архитектурных сооружений, поражающих смелостью инженерной мысли.

Наша столица воздвигнута в самом центре евразийского пространства и воплощает архитектурные особенности как Европы, так и Азии.

Генеральный план Астаны стал органичной частью мирового опыта архитектурного творчества. Воплощенные здесь идеи вошли в число фундаментальных принципов современного градостроительства.

Вспоминая в эти праздничные дни Кисе Курокаву, которого, к сожалению, нет с нами, хочу сказать, что его дар столице, дар народу Казахстана останется в веках. И мы обязательно увековечим память этого великого зодчего.

Я недавно в Токио встречался с детьми Курокавы и пригласил их посетить г. Астану. Сегодня они среди нас в этом зале.

Восьмое. Значительно выросло международное значение Астаны. Астана — это крупнейший геополитический проект современности, который трансформирует представления о Казахстане.

Наша столица стала местом проведения множества форумов, призванных внести вклад в укрепление региональной и глобальной безопасности.

Астана уже не просто столица Казахстана, она уже выступает как столица евразийской интеграции. Именно Астана становится генератором новых идей, подходов, конкретных программ по региональному развитию.

Наш город стал столицей общемирового межконфессионального диалога.

В 2003 и 2006 годах здесь прошли два съезда лидеров мировых и традиционных религий. В следующем году духовные пастыри планеты вновь соберутся у нас. Мы показали миру, что диалог между религиями возможен, поскольку все они основываются на идеях созидания и человеческого блага.

В 2011 году Астана примет VII зимние Азиатские игры и участников Организации Исламская конференция. А буквально на днях здесь прошла ежегодная сессия Парламентской ассамблеи ОБСЕ.

Историческим стало решение о председательстве Казахстана в ОБСЕ в 2010 году. Это знак огромного доверия, признание эффективности казахстанского пути развития и высокого уровня толерантности казахстанцев.

Казахстан был выдвинут коллективным кандидатом от всех стран СНГ. И мы глубоко благодарны всем странам Содружества за оказанную поддержку и доверие.

Девятое. Астана стала ярким примером национального успеха, который воодушевил казахстанцев, помог нам пройти через сложный транзитный период. Астана показала, что мы можем решать практически любые задачи, достигать, казалось бы, самых фантастических целей.

Действительно, кто в середине 1990-х годов мог поверить, что посреди целинной степи вырастут небоскребы и будет построен современный город. Однако нам это оказалось «по плечу».

Сегодня Астана — это материализованная проекция казахстанского национального духа.

Мы перестали оглядываться на неудачи, терзать себя мыслью о том, как много трудностей предстоит преодолеть.

Астана показала, что для успеха нам нужно лишь четко видеть цель и каждый день работать во имя ее достижения. И это, возможно, самый важный урок, который мы твердо усвоили благодаря Астане. Мы поняли, что по праву можем быть в одном ряду с великими народами мира.

И мы, проведя глубокие и системные реформы, приступили к созданию нового, иновационного, конкурентоспособного Казахстана.

Астана заложила начало новой традиции Казахстана — традиции строить и побеждать!

Вместе с Астаной эти 10 лет высокими темпами развивалась и вся экономика Казахстана. В то время как вся страна строила столицу, столица развивала всю страну.

Ежегодный экономический рост Казахстана за эти годы составил около 10%. Валовый внутренний продукт на душу населения вырос почти в 10 раз. Объем инвестиций за этот период вырос более чем в 23 раза. Объем международных резервов страны, включая средства Национального фонда, приближается к 50 млрд. долларов.

И сегодня в условиях нестабильности на мировых финансовых рынках Казахстан демонстрирует уверенность в своих силах.

Мы сохранили устойчивость экономического роста, скорректировав его темпы. На диверсификацию экономики и развитие базовой инфраструктуры мы только в текущем году направляем более 70 млрд. тенге.

Одной из самых серьезнейших социальных проблем последних месяцев для нас стала проблема дольщиков. И сегодня мы практически решили эту проблему. Необходимые средства из государственного бюджета, а это практически 130 млрд. тенге, обеспечат возобновление активности строительной отрасли, и все дольщики получат свое жилье.

Государство серьезно и последовательно занимается созданием условий для развития малого и среднего бизнеса. Мы планируем в ближайшее время выделить на эти цели не менее 110 млрд. тенге, а в дополнение к этому еще на 50 млрд. тенге будет оказана финансовая поддержка.

В последнее время весь мир переживает последствия еще одного кризиса — продовольственного. Но Казахстан обеспечивает себя продовольствием и экспортирует продовольствие. У нас созданы резервы, и мы выделяем деньги на увеличение производства продовольственной продукции в нашей стране. Таким образом, наше государство подготовило адекватный ответ последствиям мирового кризиса.

Дорогие участники торжественного заседания!

Празднование юбилея столицы — это не самоцель, а возможность взглянуть на созданное критически, вычленить главное, и, что самое важное — определить цели на будущее.

Сделанное к сегодняшнему дню — это всего лишь часть из запланированного, все самое интересное и захватывающее только начинается.

Астана — мост в будущее народа Казахстана, который мы вместе строим.

Мы ставим себе амбициозную задачу — совместными усилиями сделать нашу столицу городом мирового класса, который будет удобен и привлекателен для жизни. Убежден, решение этой задачи нам под силу.

Главной чертой Астаны является молодость. Средний возраст жителей главного города составляет 32 года. А молодость — это самое лучшее, что есть в жизни. Ей присуща открытость, максимализм, красота, дух инноваций.

К 2010 году валовый региональный продукт столицы вырастет еще, как минимум, в 2 раза, промышленное производство — в 3,5 раза, а инвестиции в основной капитал — в 1,5 раза.

Мы ожидаем, что к 2015 году в Астане будет жить не менее миллиона человек. Это будет большой, современный и в то же время очень удобный для жизни мегаполис.

Здесь будет создан мощный научно-образовательный кластер, в который войдут престижные школы, университеты и научные центры. Уже начато строительство двух интеллектуальных «школ будущего», Международного университета, в котором каждый из институтов будет филиалом одного из авторитетных зарубежных вузов.

В столице создаются все условия для интенсивного развития высокотехнологичных производств и сектора услуг — это позволит ей стать первым постиндустриальным городом в Центральной Азии.

Курсу инновационного развития нет альтернативы. Об этом мы недавно говорили и сошлись во мнении с лидерами России, Японии, Франции, стран СНГ. Астана — компас этого курса.

Уже в ближайшее время мы совместно с крупнейшими зарубежными компаниями планируем создать в Астане ряд новых современных производств. Через несколько лет в столице Казахстана будут производиться современные автомобили, электровозы и даже космические спутники.

Наша Астана будет развиваться как региональный бизнес-центр. У нее есть хорошие перспективы, чтобы стать удобным плацдармом для распространения деловой активности на территории всего региона. В городе будет продолжено строительство бизнес-инфраструктуры.

Астана будет городом с высокими стандартами и возможностями для активной жизни. Для этого мы будем развивать соответствующую инфраструктуру — театры, музеи, галереи искусств. Астана станет городом, пропагандирующим здоровье. Мы построим самые современные спортивные и оздоровительные центры.

Уже сегодня в городе увеличилась рождаемость — почти в 4 раза, средняя продолжительность жизни составила — 71 год.

Астана всегда будет открыта для гостей из всех регионов и самых разных стран. Огромный экономический и инновационный потенциал, высокий уровень культуры, мультиязычная и доброжелательная среда, общественная стабильность — все это станет парадигмой развития Астаны и ее международным брендом.

Дамы и господа!

Города возникают не сразу. Каждое поколение вписывает в историю города свою строку. Их труд заслуживает глубокого уважения.

Вспоминая прошлое, я с теплотой думаю о моих соратниках и единомышленниках, которые поддержали мою идею перенести столицу и, не жалея сил, работали вместе со мной. Хочу выразить огромную благодарность всем, кто обеспечивал передислокацию столицы.

Благодарю архитекторов, инженеров, всех строителей, чей труд создал новый облик Астаны.

Хочу выразить признательность и глубокое уважение нашим зарубежным друзьям и партнерам, которые помогали строить Астану. Особый вклад в строительство Астаны внесли такие страны, как Катар, Саудовская Аравия, ОАЭ, США, Кувейт, Турция, Россия, Италия.

С их помощью построены президентская резиденция, здания Парламента и Правительства, Министерства сельского хозяйства, Национальная академическая библиотека, мечеть «Нур Астана», крытый стадион и спортивный комплекс «Казахстан», кардиологический центр.

Все это — дар и поддержка наших друзей со всего мира. Позвольте выразить им огромную благодарность.

Дорогие друзья!

В истории любой страны наступают периоды, когда коллективный дух нации переходит из стадии покоя в стадию пассионарного подъема. Тогда совокупная энергия людей, их интеллектуальные и творческие силы позволяют добиваться ошеломляющих результатов, в течение одного поколения преодолевать путь, на который у других стран уходили столетия.

В нашей истории такой период начался с появлением новой столицы — Астаны.

Сегодня великий праздник. Астана — это олицетворение свершившихся надежд и мечтаний казахстанского народа. Независимый Казахстан, преодолев все трудности переходного периода, вышел на путь успешного развития.

Эта победа — результат единства многонационального народа нашей страны, истинной дружбы между людьми, стабильности в обществе.

Мы живем по принципу — в многообразии наша сила. История учит, что идея превосходства по этническому признаку приносила только большие беды, несчастья и трагедии народам, которые ее проповедовали. И мы бережно относимся к полиэтничности казахстанского общества. У нас нет превосходства одних этносов над другими. Казахстан — это Родина всех своих граждан.

Астана — это мощь нового Казахстана и источник созидательной энергии его многонационального народа.

Астана — это символ надежды и уверенности в будущем всех наших граждан.

Это наш Город, это наша Столица, это наша Астана!

Поздравляю Вас с 10-летием Астаны. Желаю всего самого доброго, крепкого здоровья, успехов.

Да здравствует Казахстан!

Да здравствует Астана!

АӨСШК мүше мемлекеттерінің сыртқы саясат ведомстволары басшыларының III кездесуінде сөйлеген сөзі

Алматы қаласы, 2008 жылдың 25 тамызы

Құрметті министрлер!
Құрметті кездесуге қатысушылар!
Ханымдар мен мырзалар!

Қазақ елінің қонақжай шаңырағына қош келдіңіздер дей отырып, Азиядағы Өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңестің жұмысына белсенді қолдау көрсеткені үшін Сіздердің елдеріңізге ризашылығымды білдіремін.

Ең алдымен, Кеңеске мүше барлық мемлекеттердің атынан Иордан Хашимит Корольдігі мен Біріккен Араб Әмірліктерін біздің Форумның толыққанды мүшелері қатарына енуімен және Катар Мемлекетін Кеңеске бақылаушы ретінде қатысуымен құттықтауға рұқсат етіңіздер. Бұл оқиға Азиядағы ықпалдастық кеңесінің көпқырлы ынтымақтастықтың маңызды тетігіне айналғанын және Азия құрлығындағы қауіпсіздікті ұзақ мерзімді қамтамасыз етуге мүдделі тараптардың алдында орасан беделге ие екенін көрсетеді.

Уважаемые министры!
Уважаемые участники встречи!
Дамы и господа!

На Востоке говорят: самая большая иллюзия — это иллюзия разобщенности, поскольку все мы являемся частью одного целого. Ни государственные границы, ни языковые различия, ни политические противоречия не могут отменить того непреложного факта, что мы живем на одной планете, на которой предстоит жить нашим детям и нашим внукам.

Сегодня мир переживает непростые времена. Государства в своих противоречиях с другими странами все чаще используют силовые методы, радикальную риторику, усиливая взаимное недоверие и напряженность. Видя это, с тревогой вспоминаешь слова Гегеля о том, что «история учит лишь тому, что она никогда ничему не научила народы».

Голод, нищета, эпидемии, ухудшение экологии, терроризм, наркоторговля — ни одна из этих общепланетарных проблем не может быть решена без объединения усилий международного сообщества.

Сегодня я с удовлетворением отмечаю, что инициатива Казахстана о созыве СВМДА, озвученная в 1992 году на 47-й сессии Генеральной Ассамблеи ООН, превратилась в реальный фактор международных отношений и служит эффективным инструментом для поддержания безопасности и сотрудничества в Азии. Ее жизнеспособность основывается на искренних чаяниях и надеждах народов континента жить в безопасном мире, на объективной потребности региона в создании инфраструктуры для открытого и конструктивного диалога.

За прошедшие годы эта инициатива прошла долгий путь от идеи установления мира и доверия на Азиатском континенте до практических механизмов коллектив-

ной дипломатии. Состоялись два саммита СВМДА, которые возвестили о появлении на континенте нового механизма по обеспечению международной безопасности.

Завершился этап институционализации форума, успешно функционируют международный Секретариат, Специальные рабочие группы, регулярно заседает Комитет старших должностных лиц, налажено исполнение задачи по реализации Каталога мер доверия.

Хотел бы выразить признательность всем государствам-членам, взявшим на себя роль координаторов различных направлений деятельности форума.

Сегодня перед участниками СВМДА стоят важные задачи. Используя все возможности коллективной дипломатии, мы должны направить свои усилия на борьбу с международным терроризмом, религиозным экстремизмом, организованной преступностью, наркотрафиком и незаконной миграцией. Для этого целесообразно начать практическую работу по развитию и укреплению сотрудничества в военно-политическом измерении, которое в перспективе должно стать одним из важнейших направлений Каталога мер доверия наших государств.

К сожалению, на Азиатском континенте остается немало очагов нестабильности и напряженности.

Большую тревогу по-прежнему вызывает ситуация в Афганистане. Эта многострадальная страна стала одним из крупнейших центров международной наркоиндустрии, на которую приходится около трети ежегодного оборота «экономики терроризма».

Сегодня необходимо предпринять все усилия по скорейшему переходу Афганистана к мирной жизни и восстановлению разрушенной экономики. Правительством Казахстана уже принята специальная программа экономической помощи Афганистану — выделены средства на строительство дорог, школ, больниц, подготовку кадров по широкому кругу специальностей.

Отрадно, что государства-члены СВМДА также выступили с инициативой оказать посильную экономическую помощь Афганистану как участнику нашего форума. Призываю всех откликнуться на нее!

Мы не должны забывать об Ираке, многострадальный народ которого заслуживает лучшей судьбы. В этом регионе нам нужен стабильный и развивающийся сосед.

Выражаю большую надежду, что на Ближнем Востоке усилия ко-спонсоров мирного процесса, международных и региональных организаций, а также добрая воля участников переговорного процесса приведут к достижению мира в этом регионе.

Как государство, отказавшееся от ядерного оружия, Казахстан поддерживает усилия мирового сообщества в направлении всеобщего ядерного разоружения. В этой связи мы рады прогрессу по свертыванию ядерной программы Северной Кореи, достигнутому в рамках шестисторонних переговоров.

Мы твердо убеждены, что сложившуюся ситуацию вокруг ядерной программы Ирана также необходимо решать только дипломатическими методами.

Нельзя обойти стороной ситуацию, сложившуюся в Южной Осетии и на Кавказе в целом. Последние события вызывают серьезную тревогу за будущее и безопасность этого региона.

Попытка силового решения конфликта привела к гибели мирных жителей Южной Осетии, особенно в г. Цхинвали, и Грузии, а также российских миротворцев.

Ответной реакцией России стало применение военной силы. Это серьезно ухудшило возможность политико-правового решения этого этнотерриториального конфликта, последствия которого непредсказуемы не только для Кавказского региона.

Сейчас одной из первоочередных задач является срочная доставка гуманитарной помощи. Казахстан уже оказывает материальную поддержку пострадавшему населению. Очевидно, что после произошедшего в Южной Осетии потребуется пройти долгий и сложный путь поиска взаимоприемлемых решений.

Как известно, многонациональный Казахстан всегда придерживался того, что вопросы межнациональных и межконфессиональных отношений — это политические вопросы, которым необходимо постоянно уделять внимание, не допуская подобных конфликтов.

Мировое сообщество должно предпринять действенные меры для нормализации обстановки на Кавказе и снижения напряженности в регионе.

В этой связи мы поддерживаем предложенный руководством России путь решения данного вопроса на основе Устава ООН, норм и принципов международного права.

Мы также выступаем за увеличение количества международных наблюдателей в зоне конфликта и активизацию их роли. Казахстан готов принять участие в усилиях ОБСЕ по нормализации ситуации.

Уважаемые участники заседания!

Финансовый кризис в мире, рост цен на нефть и резко подорожавшие продовольственные ресурсы — именно эти вызовы в ближайшее время будут определять современную глобальную политику. Все страны пытаются предпринять шаги, которые позволят минимизировать последствия экономической турбулентности.

Сегодня все больше государств приходят к пониманию необходимости объединения своих усилий с соседями по региону. Осознавая коллективную ответственность за развитие, мы призываем наших партнеров к совместному сотрудничеству в рамках «Кооперативного подхода» в экономическом измерении.

Важными направлениями в рамках СВМДА являются развитие и укрепление сотрудничества в области культуры, межнационального и межконфессионального взаимодействия.

Интенсивная работа в данной сфере позволит обеспечить сближение культур, взаимное обогащение народов различных стран, сохранение разнообразия, воспитание толерантности и даже мирное урегулирование конфликтов.

Казахстан, как действующий председатель СВМДА и будущий председатель Диалога по сотрудничеству в Азии (ДСА), выражает уверенность в том, что адекватно реагировать на современные вызовы можно только, объединив усилия регионов. Для этого целесообразно наладить эффективное сотрудничество между двумя форумами — СВМДА и ДСА — имеющими много точек соприкосновения. Мы разделяем выдвинутый Таиландом тезис о том, что СВМДА и ДСА — две стороны одной медали прогрессирующей Азии.

Как известно, мандат Казахстана, председательствующего в нашем Совещании с 2002 года, истекает в 2010 году. Поэтому настало время определиться с канди-

датурой следующего председателя. Мы предлагаем избрать на этот пост одного из наиболее активных участников СВМДА — Турецкую Республику. На наш взгляд, это наиболее оптимальный претендент на столь важный пост.

Уверен, что реализация вышеупомянутых задач позволит подойти к III Саммиту СВМДА, который пройдет в 2010 году, с конкретными результатами.

Уважаемые дамы и господа!

В мире высоко оцениваются усилия Казахстана, направленные на укрепление стабильности и безопасности, формирование благоприятных условий для регионального и глобального развития.

Наша страна внесла исторический вклад в процесс ядерного разоружения и укрепление режима нераспространения, добровольно отказавшись от обладания четвертым по величине арсеналом ядерного оружия, а также закрыв бывший Семипалатинский полигон.

Неотъемлемыми элементами системы международных отношений стали СВМДА и Съезд лидеров мировых и традиционных религий.

Мы создаем новый форум для диалога между Западом и исламским миром под названием «Общий мир: прогресс через разнообразие». Его первая встреча, на которую приглашены министры иностранных дел мусульманских и западных стран, состоится в Астане в октябре нынешнего года.

Положено начало многомиллиардному проекту по возрождению «Великого Шелкового пути». Западная Европа и Западный Китай будут вскоре связаны через Казахстан мощными транспортными коммуникациями. Мы уже приступили к строительству автомагистрали, которая пройдет через территорию Казахстана.

Астана активно участвует в работе международных региональных организаций, включая ШОС и ЕврАзЭС.

С большим интересом встречена наша инициатива о создании Союза центральноазиатских государств, который является востребованным сегодня и в будущем.

Растет роль нашей страны в качестве ответственного партнера на евразийском энергетическом и продовольственном рынках.

Казахстан обладает достаточными ресурсами как в энергетике, так и в сфере продовольствия, которыми может поделиться со своими соседями по континенту.

Таким образом, Казахстан подходит к председательству в региональных объединениях не с «пустыми руками», а с большим позитивным багажом, который, конечно же, будет предложено использовать на общее благо, на укрепление роли и авторитета данных организаций.

Позвольте поблагодарить всех вас за участие в нынешнем заседании, за высокий уровень представительства ваших стран и поддержку процесса СВМДА, необходимого для всех наших стран.

Убежден, что в Азии не будет неразрешимых проблем, если мы противопоставим им взаимодействие и доверие. Понимание этого вселяет надежду и укрепляет веру в будущее.

Мы уверены в эффективности таких многосторонних механизмов, как СВМДА, в деле обеспечения безопасности и стабильности. Казахстан будет всегда вместе с теми государствами, которые настроены содействовать решению сложных вопросов и проблем всего региона.

Құрметті ханымдар мен мырзалар!

Құрлықта пәрменді дипломатия жүйесін орнықтыру үшін біз әлі де орасан шаруалар атқаруға тиіспіз.

Әр мемлекеттің сыртқы саясатындағы жалғыз дұрыс қағида — төзім мен жауапкершілік, диалог қана екенін барша әлемге біз өз мысалымызбен танытуымыз керек деп ойлаймын.

Кеңестің жұмысы табысты болсын! Рахмет.

Қазақстан Республикасы Парламенті төртінші шақырылымы II сессиясының ашылуында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 2 қыркүйегі

Құрметті депутаттар!

Біз, қалыптасқан дәстүр бойынша, Парламенттің кезекті сессиясын қыркүйек айының алғашқы күндерінде ашып отырмыз.

Бүгін біз осыған дейінгі заңнамалық, құқықтық саладағы атқарылған іс-шаралардың бас-аяғын қорытындылап, болашақтағы шаруалардың жоспарын пысықтап алуымыз керек.

Дүние сәт сайын өзгеру үстінде. Біздің еліміз де өткен бір жылдың ішінде қоғамдық-саяси, әлеуметтік, экономикалық тұрғыда оң үрдістерге қол жеткізді.

Төртінші шақырылымдағы Парламенттің бір жылдық қызметі табысты болды. Аз ғана уақыттың ішінде сіздер 67 заңнамалық актіні талдап, талқылап, қабылдадыңыздар.

Жалпы алғанда, конституциялық реформалар, соның ішінде заң шығарушы және атқарушы биліктің бірлесіп жұмыс жасауының жаңа тетіктері өзін-өзі толықтай ақтады деуге толық негіз бар.

Заңнамалық, құқықтық саладағы оң өзгерістерге Парламент Сенаты депутаттарының да қосқан үлесі зор. Келесі айдың басында сенаторлардың бір бөлігі қайта сайланбақ.

Осыған орай сенаторларға жемісті қызметтері үшін алғысымды білдіргім келеді. Сіздер бұдан әрі де Отанымыздың гүлденуі үшін барлық күш-жігерлеріңізді жұмсайтындарыңызға кәміл сенемін.

Соңғы айдағы Кавказ аймағындағы жағдай беделді халықаралық ұйымдар мен жетекші әлем саясаткерлерінің жаһандық пікірталасының басты тақырыбына айналып отыр.

Бүгінде Оңтүстік Осетия мен Грузиядағы жапа шеккен қарапайым адамдарға көмектесу аса маңызды. Қазақстан қазірдің өзінде қақтығыс аймағына қажетті гуманитарлық көмек жіберді. Мен бұл мәселе жөнінде Достастық мемлекеттері басшыларымен сөйлестім. Сондай-ақ, Азиядағы өзара ықпалдастық және сенім шаралары жөніндегі кеңестің, жақында Душанбеде өткен Шанхай ынтымақтастық ұйымының мәжілістерінде де бұл туралы әңгіме болды.

Кавказдағы ұзақ жылдар бойы созылып келе жатқан халықтар арасындағы қақтығыс талай мәрте қанды қырғынға әкеліп соққанын бәріміз білеміз. Оның алдағы уақытта тіпті басқа аймақтар үшін немен аяқталары әлі белгісіз.

Сондықтан да біздің бәріміз үшін негізгі міндет — ортақ Отанымыздың тыныштығы мен бірлігі екендігіне тағы бір мәрте назар аударамын.

Мен осы мәселені он жеті жыл бойы тынбай айтып келемін. Жоғарыдағы оқиғалармен салыстыратын болсақ, бұл айтылған сөздің бәрі бекер емес. Осы

бағытта атқарған шаруамыздың барлығы да татулықтың арқасы екенін тағы бір атап өткен жөн болар.

Халқымыздың өсіп-өркендеуі, бейбітшілік, саяси және экономикалық тұрақтылық, Қазақстандағы көпұлтты және сан алуан дін конфессиялары арасындағы түсіністік, заңды түрде бекітілген мемлекеттік шекара, көршілерімізбен жақсы қарым-қатынас — бұның бәрі тәуелсіздік жылдарында біз бірге қол жеткізген үлкен ұлттық жетістіктер.

Бүгін біз бұл жетістіктерімізді шын мәнінде мақтан тұтамыз.

Бүгінде біз баршымыз ұлтаралық және конфессияаралық келісімде қол жеткізген жетістіктерімізді сақтап, одан әрі дамытуға жауаптымыз. Сондай-ақ әлемдік қоғамдастықпен де жоғары дәрежелі әріптестік қатынастарды сақтауға мүдделіміз.

Біз әркез бұл жөнінде ұмытпауымыз керек және өз жұмысымызда осыны басшылыққа алып, халыққа үнемі түсіндіріп отыруымыз қажет. Және елдің тыныштығына, бірлігіне қарсы әрекеттердің қандайына болсын тыйым салуға тиіспіз.

Егер әр азамат, елдегі саяси қозғалыстар мен қоғамдық ұйымдар өз Отанын сүйетін, Қазақстанның болашағын ойлайтын болса, олардың осы мәселедегі іс-әрекеті бір болуы қажет. Бұл уақыт талабы болып отыр. Отанымыздың бақытты болашағы тек бірлікте.

Тек осылай ғана біз елімізді одан әрі дамыту тұрғысындағы міндеттерді жүзеге асыра алмақпыз.

Уважаемые депутаты Парламента!
Дамы и господа!

На протяжении последнего месяца ситуация в Кавказском регионе стала главной темой в глобальных дискуссиях ведущих мировых политиков и авторитетных международных организаций.

В условиях односторонней оценки со стороны западных стран этих событий мы заявили о поддержке мер, принятых Российской Федерацией для обеспечения стабильности в регионе и прекращения кровопролития.

Мы призываем стороны перейти к переговорам на основе утвержденных Медведевым и Саркози шести пунктов. Мы призываем западные страны и Россию отказаться от взаимных упреков и угроз и перейти к переговорам для стабилизации положения на основе приоритета основополагающих принципов международного права. Этого ждет весь мир.

Сейчас важно помочь пострадавшим простым людям как в Южной Осетии, так и в Грузии. Казахстан уже направляет необходимую гуманитарную помощь в зону конфликта.

Через призму этих событий по-новому оцениваются и наши достижения за годы независимости.

Благополучие народа, мир, политическая и экономическая стабильность, толерантность полиэтнического и многоконфессионального Казахстана, юридически оформленная государственная граница, добрые отношения с соседями — это то, что мы вместе создали за годы независимости Казахстана и чем по праву сегодня гордимся.

И это — наши главные национальные достояния.

Мы всегда будем проводить эту генеральную линию, которая обеспечивает поступательное развитие страны и ее безопасность.

Противостояние, продолжавшееся между народами на Кавказе многие годы, в который раз вылилось в кровавую трагедию.

Последствия этих событий могут быть самые драматичные, при этом не только для Кавказского региона.

Поэтому еще раз хотел обратиться к вам и повторить, что самая главная задача для всех нас — обеспечить мир и спокойствие в нашем общем доме.

Нужно постоянно разъяснять это людям и жестко пресекать любые попытки, подрывающие основы мира и стабильности в стране.

Сегодня мы несем общую ответственность за то, чтобы сберечь и преумножить наши успехи по межнациональному и межконфессиональному согласию, а также сохранить высокий уровень партнерских отношений с мировым сообществом.

Только так мы можем осуществить намеченные стратегические планы по дальнейшему динамичному развитию Казахстана.

Уважаемые депутаты!

Казахстан уже необратимо вовлечен в глобальные экономические и политические процессы. И влияние этих процессов на наши внутренние дела в дальнейшем будет только возрастать.

За примерами далеко ходить не надо. Нестабильность мировой экономики вот уже более года испытывает на прочность нашу экономическую систему. И в этих условиях казахстанская экономика продемонстрировала миру свою устойчивость.

Благодаря собственной стратегии развития, мониторингу и системному анализу тенденций в мировой экономике мы в упреждающем порядке принимали выверенные и сбалансированные решения.

Мировой экономике свойственны как подъемы, так и спады, поэтому надо постоянно предусматривать меры по стабилизации в случае кризисов. Такой своеобразной «подушкой безопасности» у нас является Национальной фонд и золотовалютные резервы страны.

Именно эти средства и позволили нам нормализовать ситуацию и минимизировать негативное влияние внешних тенденций на экономику страны.

Стабилизировалась ситуация в банковской системе. Банки страны не допустили дефолта ни по внешним, ни по внутренним платежам.

Хотя, если помните, было много желающих потратить средства Национального фонда на различные популистские цели. Сегодня мы видим, насколько правильно сделали, что не пошли на поводу дешевых лозунгов.

По моему поручению Правительством из наших резервов была оказана поддержка по трем важным направлениям, наиболее пострадавшим от неблагоприятного влияния мировой экономики.

Первое — это дольщики.

Правительство не несет прямой ответственности за взаимоотношения между гражданами и строителями. Каждый сам решает, кому доверить свои деньги. Никто не спрашивал совета у Правительства в это время. Но мы не могли оставить наших граждан в беде.

Мы своевременно нашли эффективное решение проблемы дольщиков. Только на завершение объектов долевого строительства в гг. Астане и Алматы было выделено более 157 млрд. тенге, из которых 41 млрд. тенге на выкуп квартир в строящихся в Астане домах для работников бюджетной сферы.

Для защиты дольщиков, которые пострадали от недобросовестных застройщиков, мы дополнительно выделили еще 17,2 млрд. тенге.

Правительство должно вернуть эти народные средства, предоставленные в виде кредитов, которых не стало у банков. Также надо взыскать их от застройщиков, обманувших людей. По этим вопросам должно быть проведено следствие, и дело должно быть доведено до конца.

Я поручил Правительству доработать законодательство о долевом участии в жилищном строительстве. Здесь у нас были пробелы, и мошенники этим воспользовались. Нам нужны четкие и ясные правила долевого строительства. Мы должны пересмотреть требования к застройщику, определить степень ответственности и долю риска дольщика. Данный проект закона находится уже в Парламенте.

Второе направление — малый бизнес.

С учетом того, что банки сократили кредитование, масштабная государственная поддержка — и финансовая, и институциональная — оказана малому и среднему бизнесу. За счет выделенных в конце прошлого года 48,8 млрд. тенге профинансировано свыше 2 тысяч проектов субъектов малого и среднего бизнеса.

В этом году из средств местных и республиканского бюджетов на малый бизнес также выделено 95,5 млрд. тенге. 50 млрд. тенге из этой суммы выделяется через Фонд «Казына», еще 50 млрд. тенге выделят банки.

Кроме того, по моему поручению Правительством проводится работа по сокращению административных барьеров, устранению излишних и формальных бюрократических процедур. Эту работу надо продолжать и дальше.

Третье направление — сельское хозяйство.

Как вы знаете, за последние годы мы реализовали дополнительные меры по развитию агропромышленного комплекса для обеспечения продовольственной безопасности страны.

В связи с тем, что продовольствие подорожало по всему миру, мы оказались вынужденными принимать меры по увеличению производства тех продуктов, которых в стране не хватает.

В целом в этом году за счет бюджета и институтов развития для АПК выделено свыше 127 млрд. тенге.

Эти средства пойдут на производство тех продуктов, которых нам не хватает: овощей, фруктов, молочных продуктов, мяса.

Во всех регионах созданы стабилизационные фонды зерна и социально значимых видов продукции. Создаются новые производства, в том числе и по переработке сельхозпродукции.

И сегодня я хочу еще раз подчеркнуть, что поводов для беспокойства в этой части у нашего населения не должно быть. Мы делаем все необходимое для обеспечения продовольственной безопасности.

Я только что проехал все зерносеющие регионы и должен сказать, что политика, которую мы проводим по стабилизации ситуации на рынке зерна, правильная. Казахстан всегда будет с хлебом.

В фазе активной реализации находятся инфраструктурные проекты, постоянно решаются вопросы социального благополучия наших граждан, уже есть первые позитивные результаты административной реформы.

Особо хочу сказать о реализации Программы «30 корпоративных лидеров Казахстана». Сформирован «Базовый перечень» из 45 прорывных проектов общей стоимостью более 53 млрд. долларов. Уже в этом году мы увидим первые результаты этой программы, а программа будет продолжаться до 2015 года.

В итоге по первому полугодию экономический рост в стране сохранился. Рост ВВП составил более 5%, и его замедление соответствует задаче по обеспечению сбалансированного роста экономики. То есть в этих трудных условиях отсутствия внешнего фондирования мы взяли управление этим процессом в свои руки. Мы могли бы увеличить темпы роста, но это привело бы к росту инфляции. Мы приняли позицию, балансируя, не увеличивать экономический рост и в то же время развиваться, и она правильная.

Общие резервы страны с учетом Национального фонда составили 47 млрд. долларов.

Таким образом, наши действия по стабилизации экономической ситуации в условиях турбулентности мировой экономики оказались взвешенными и своевременными.

Теперь наша задача — обеспечить еще более высокую степень экономической безопасности, максимально снизить риски банковского сектора.

Поэтому я поручил Правительству и Фонду «Казына» с учетом мировой практики и привлечением международных финансовых институтов проработать вопрос создания Фонда стрессовых активов. Это надежный рыночный механизм управления финансовыми рисками, и мы берем его на вооружение.

Речь идет о возможном дальнейшем ухудшении положения наших банков за счет того, что залоговое имущество под кредиты по цене падает и не возмещает затрат, которые понесли банки. Здесь государство за счет снижения этих цен может помочь. Это правительство должно четко проработать и согласовать с соответствующими частными структурами.

Анализ показывает, что кризисные тенденции в мировой экономике еще не преодолены. Поэтому Правительству и Парламенту необходимо исходить из того, что следующий год, возможно, также будет непростым. Нужно быть готовыми к сложностям и трудностям, вытекающим из мировой экономики.

Теперь — о новых планах на перспективу.

По моему поручению Правительство разработало и внесло в Парламент стратегически важные для нынешнего этапа развития страны законопроекты. Это Налоговый и Бюджетный кодексы, трехлетний бюджет, а также законопроект о конкуренции.

Надо отметить, что Правительство сделало большую работу за короткое время, подготовив эти проекты.

Проект Налогового кодекса предусматривает максимальное снижение общей налоговой нагрузки для несырьевых секторов экономики за счет повышения экономической отдачи от добывающего сектора, существенно упрощает налоговое администрирование и оптимизирует сложившуюся систему налоговых льгот.

Для снижения налогового бремени на несырьевый сектор предусмотрено поэтапное снижение ставки корпоративного подоходного налога с 30 до 20% в 2009 году, до 17,5% в 2010 году и до 15% в 2011 году.

Это станет хорошей поддержкой для казахстанских предпринимателей, которая позволит им высвободить значительные оборотные средства для дополнительного инвестирования в нашу экономику и бизнес.

Думаю, я обрадую предпринимателей, если скажу, что в новом Налоговом кодексе предложена отмена авансовых платежей по корпоративному подоходному налогу.

Кроме того, сохранены в прежнем виде специальные налоговые режимы для малого бизнеса на основе патента и упрощенной декларации.

Предусматривается целый ряд инициатив по сокращению налоговой отчетности.

Уверен, что новый Налоговый кодекс позволит значительно улучшить инвестиционный климат в стране. С учетом отсутствия таможенных барьеров со странами СНГ он сделает ведение бизнеса в Казахстане более выгодным как для отечественных, так и для иностранных производителей.

Естественно, это приведет к уменьшению доходной части бюджета. Я думаю, в ходе рассмотрения этого законопроекта вы депутаты внимательно посмотрите, чтобы все было сбалансировано: и бизнесу было хорошо, и бюджет наполнялся нормально.

Для повышения эффективности использования средств бюджета и государственных активов я поручил Правительству разработать новый Бюджетный кодекс.

Внесенный в Парламент проект кодекса — это результат проводимой административной реформы, означающий переход от традиционного государственного администрирования к новому государственному менеджменту.

В новом Кодексе усилена координация планирования и реализации государственной политики через бюджетный процесс.

Предусматривается внедрение комплексной системы постоянного мониторинга, контроля и оценки результативности использования бюджетных средств. Укреплена система государственного финансового контроля.

Важное место в пакете законодательных инициатив Правительства занимает республиканский бюджет на 2009–2011 годы. В проекте нового Бюджетного кодекса мы предусмотрели внедрение трехлетнего бюджета, и уже в текущем году такой бюджет внесен на рассмотрение Парламента.

Хочу отметить, что в представленном проекте бюджета Правительством учтены все данные мной в Послании поручения по повышению доходов населения.

Средний размер пенсионных выплат будет увеличен в 2009 году на 25%, в 2010 году — на 25% и в 2011 году — на 30%. Базовая пенсионная выплата к 2011 году будет доведена до уровня 50% от прожиточного минимума.

Размеры государственных социальных пособий и специальных государственных пособий с 2009 года будут увеличиваться ежегодно в среднем на 9%. Для реализации данных социальных инициатив в проекте трехлетнего бюджета предусмотрены необходимые средства.

В целях стимулирования рождаемости и улучшения демографической ситуации с 2010 года будет усилена социальная поддержка многодетных семей. Единовременные пособия на рождение четвертого и последующего ребенка будут повышены

до 50 месячных расчетных показателей. Ежемесячные пособия по уходу за ребенком по достижению им 1 года увеличиваются в среднем в 2,5 раза.

Вводится новый вид социальных выплат — пособия родителям, опекунам, воспитывающим детей-инвалидов, в размере 1 минимальной заработной платы.

Кроме того, предусматривается награждение многодетных матерей, родивших и воспитавших 7 и более детей, подвеской «Алтын алқа» и родивших и воспитавших 6 детей — подвеской «Күміс алқа».

Трехлетний бюджет также предусматривает повышение заработной платы работникам бюджетной сферы в 2 раза к 2012 году, в том числе в 2009 году — на 25%, в 2010 году — на 25% и в 2011 году — на 30%.

Расширен перечень специалистов, получающих доплаты за вредные условия труда.

На эти цели будет выделено в 2009 году 4,3 млрд. тенге, в 2010 году — 5,4 млрд. тенге, в 2011 году — 7,1 млрд. тенге.

В дополнение к этому по предложению партии «Нур Отан» я поручал Правительству осуществить поэтапное повышение размера стипендии обучающейся молодежи на 25% в 2009 году, на 25% в 2010 году и на 30% в 2011 году.

Таким образом, мы выполняем все ранее взятые на себя социальные обязательства. Все эти меры были предусмотрены в предвыборной программе партии «Нур Отан». И мы еще раз доказали, что «Нур Отан» — это партия реальных дел, у которой слова не расходятся с делами!

В целом система оплаты труда требует усовершенствования. Правительству поручено внести предложения по внедрению с 2010 года новых подходов к формированию уровня заработных плат работников различных отраслей бюджетной сферы.

Особое внимание мы должны уделить дальнейшему укреплению потенциала правоохранительной и судебной систем страны. Поэтому Правительство обеспечит с 2009 года повышение должностных окладов судей местных и приравненных к ним судов на 60%.

Надеемся, что достойное материальное и социальное обеспечение судей и работников правоохранительных органов позволит повысить эффективность всей системы защиты прав и свобод граждан страны, а также поможет успешнее бороться с коррупцией.

Уже в этом году предлагается пойти на повышение оплаты труда сотрудников дорожной полиции. Эту меру следует также рассматривать как один из механизмов противодействия коррупции. На эти цели в бюджете на 2009–2011 годы необходимо предусмотреть 14 млрд. тенге.

Еще один важный документ, на который необходимо обратить особое внимание, это проект закона «О конкуренции», разработанный при активном взаимодействии с бизнес-сообществом.

Он также разрабатывался как закон прямого действия в интересах роста предпринимательской активности в стране, развития инноваций, малого и среднего бизнеса.

Я прошу вас рассмотреть и принять данные законопроекты до конца текущего года, чтобы уже с начала следующего года мы могли работать в новых правовых рамках.

В ближайшее время к вам поступит также важнейший законопроект по вопросам продовольственной безопасности.

Есть еще ряд актуальных законопроектов: «О социальных услугах», «О внесении изменений и дополнений в Закон «Об образовании», «О социально-предпринимательских корпорациях» и др.

Также в условиях мирового кризиса ликвидности особое значение приобретают вопросы финансовой системы. Поэтому одним из важнейших законопроектов, вносимых на ваше рассмотрение, является «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам устойчивости финансовой системы».

Не менее актуален в современных экономических условиях поиск новых источников финансирования. Необходимо внедрение новых финансовых инструментов, чтобы привлечь перспективных инвесторов из Ближнего Востока, Малайзии и других регионов.

В рамках дальнейшего совершенствования системы государственного управления разрабатывается новая модель государственной службы. Будет сформировано новое профессиональное звено государственных служащих, не подверженных политическим факторам. Необходимо сформировать соответствующую законодательную базу.

Большая работа предстоит и по созданию правовой основы для дальнейшей демократизации в стране.

Необходимо предусмотреть законы, направленные на реализацию принятых в прошлом году поправок в Конституцию Республики Казахстан.

Речь прежде всего идет о таких законопроектах, как «Об Ассамблее народа Казахстана», «О внесении изменений и дополнений в Конституционный закон «О судебной системе и статусе судей Республики Казахстан», «О Высшем Судебном Совете», по вопросам местного самоуправления, а также регламентирующим фактическую отмену смертной казни.

Кроме того, нам необходимо сделать еще ряд шагов, которые позволят усовершенствовать нашу политическую систему. Об этом я говорил на сессии Парламентской Ассамблеи ОБСЕ в Астане.

Необходимо создать правовой механизм, позволяющий формировать Парламент с участием не менее двух партий, даже если вторая партия не проходит 7%-й барьер.

Доминирование партии «Нур Отан» в Парламенте — это решение народа. Это признание результатов нашей общей работы за годы независимости.

И все же, для формирования в Казахстане демократической культуры мы идем на этот шаг.

Следующий важный шаг, который мы можем сегодня сделать, касается создания более благоприятных условий для регистрации политических партий.

С учетом предложений международных и казахстанских экспертов необходимо продолжить совершенствование Закона «О выборах». Соответствующие предложения подготовлены.

Важным вопросом является и дальнейшая либерализация в сфере СМИ. Здесь нужно снять излишние бюрократические барьеры, регулирующие деятельность СМИ.

Но государство должно следить за тем, чтобы деятельность СМИ не шла вразрез с правами человека. Свобода слова — это право говорить правду. Никакие политические лозунги не должны покрывать ложь, клевету, разжигание межнациональной или любой другой социальной розни, которая способна поставить под угрозу судьбу и будущее нашей страны.

Таким образом, в ближайшее время в Парламент будут внесены законопроекты о внесении изменений и дополнений в конституционный закон «О выборах», в законы «О политических партиях», «О средствах массовой информации» и другие законы.

Принятие данных законопроектов станет важным этапом в рамках политической реформы в нашей стране.

Дамы и господа!

Как вы знаете, с января 2009 года Казахстан начнет свою работу в «тройке» ОБСЕ. Мы уже начали подготовительную работу к председательству в данной организации.

К настоящему времени уже сделано много работы. Я подписал Указ «Об открытии постоянного представительства Казахстана при ОБСЕ» в Вене, в МИДе создан новый департамент по сотрудничеству с ОБСЕ, сотрудники государственных органов проходят стажировки в странах-участницах ОБСЕ.

Работа по детализации приоритетов казахстанского председательства в ОБСЕ будет реализована в рамках Государственной программы «Путь в Европу» на 2009-2011 годы, которую мы только что приняли.

Цель программы — выход на уровень стратегического партнерства с европейскими странами по всем аспектам. В торгово-экономической сфере, в области инновационных технологий, энергетики, транспорта, технического регулирования, в сфере развития малого и среднего бизнеса, в области качества жизни, в гуманитарном измерении.

В этой работе будут задействованы все государственные органы.

Выполнение этой государственной программы должно стать одним из приоритетов деятельности Правительства и Парламента в 2009–2011 годах.

Уважаемые депутаты Парламента!

Как видите, работы предстоит много.

В предстоящий период Парламент должен быть более активным. Парламенту нужно и дальше конструктивно взаимодействовать с Правительством.

В то же время должен быть усилен контроль за выполнением законов, а также утвержденными программами по развитию экономики и улучшению социального положения наших граждан.

Фракция партии «Нур Отан» должна регулярно заслушивать членов Правительства и критически указывать на упущения, постоянно контролировать ход выполнения Правительством предвыборной платформы партии. Спрос должен быть жесткий: это наша общая задача. Правительство должно правильно понимать и более активно работать.

В заключение хочу подчеркнуть следующее.

В последнее время участились высказывания по поводу возможности проведения досрочных выборов в Мажилис.

Нынешний депутатский корпус избран легитимно, всенародно и работает эффективно. Ни правовых, ни политических причин для досрочных выборов нет. Выборы пройдут в предусмотренные Конституцией сроки, то есть в 2012 году. Сейчас нужно не избирательными кампаниями заниматься, а реальным законотворческим процессом для развития страны.

Наша задача — создать качественную и адекватную правовую базу для достижения всех наших целей, которые мы с вами наметили. Они очень серьезные, большие и трудные.

Хочу пожелать вам успехов в этой работе.

Баршаңызға жұмыстарыңызда табыс тілеймін.

Қазақстан мен Ресейдің өңіраралық ынтымақтастығының V форумында сөйлеген сөзі

Ақтөбе қаласы, 2008 жылдың 22 қыркүйегі

Уважаемый Дмитрий Анатольевич!
Уважаемые участники форума!

Рад приветствовать вас в г. Актобе, который на два дня стал центром казахстанско-российского сотрудничества.

Регулярное проведение встреч руководителей приграничных территорий — это яркий пример двусторонней интеграции Казахстана и России.

Проходившие в рамках форумов регионов обсуждения и достигнутые договоренности значительно дополнили межгосударственные усилия по развитию казахстанско-российских отношений, придали им конкретный характер.

Нынешний, пятый форум в Актобе имеет особое значение. Он проходит в год 10-летия подписания казахстанско-российской Декларации о вечной дружбе и союзничестве. Этот документ стал долгосрочной основой двусторонних отношений между нашими странами.

По договоренности с Президентом Дмитрием Анатольевичем Медведевым мы решили расширить формат ежегодных встреч регионов.

Сегодня в работе форума участвуют главы казахстанских и российских регионов, вносящих значительный вклад в развитие отношений и взаимовыгодного сотрудничества между нашими странами.

Рад приветствовать руководителей Санкт-Петербурга, Москвы, Свердловской области, Ингушетии и Татарстана. Казахстанская сторона на нынешней встрече представлена акимами 11 из 16 регионов страны.

Таким образом, отныне форум приграничных регионов становится форумом межрегионального сотрудничества Казахстана и России.

Убежден, что в дальнейшем состав его участников расширится еще больше!

Сегодня нам предстоит обсудить взаимодействие между регионами, определиться с практическими задачами и планами на перспективу.

Прежде всего хотел бы отметить нарастающее укрепление двустороннего экономического сотрудничества. Только за 7 месяцев текущего года товарооборот между двумя странами составил почти 12 млрд. долларов. Это на 32% больше по сравнению с аналогичным периодом прошлого года.

Основную лепту в достижении таких показателей вносит приграничное сотрудничество. Одна Актюбинская область дает более 10% от общего объема казахстанско-российской торговли. И судя по тому, что мы видели на выставке, это сотрудничество имеет огромный потенциал для дальнейшего развития.

Важно отметить, что рост товарооборота, а значит и укрепление наших торгово-экономических связей, происходят на фоне глобального кризиса. В то время как многие страны испытывают экономические трудности, порождаемые ростом цен на продовольственные ресурсы и кризисом на ипотечном рынке, наши страны

демонстрируют стабильность. Наше совместное сотрудничество приобретает еще большую актуальность, обеспечивая защиту от негативного влияния внешних факторов.

Говоря об углублении торгово-экономических связей между нашими странами, необходимо отметить приоритетность развития сотрудничества в сфере высоких технологий. Этой теме и посвящен наш форум.

На межгосударственном уровне у нас уже имеется опыт взаимодействия в сфере высоких технологий. Реализуется ряд крупных проектов.

Так, в атомной энергетике совместно осуществляется проект по производству обогащенного урана на базе учрежденного нами Международного центра в г. Ангарске Иркутской области.

В рамках ЕврАзЭС выполняется программа по разработке новых высокоэффективных технологий производства конкурентоспособной биопродукции для медицины, сельского хозяйства и охраны окружающей среды.

Сотрудничество Казахстана и России в космической сфере ярко выражено на примере взаимодействия по вопросам использования космодрома «Байконур», создания стартового комплекса «Байтерек» и участия в навигационной системе ГЛОНАСС. На повестке дня — совместные исследования в космосе с участием казахстанских космонавтов.

Этот опыт необходимо наращивать совместными усилиями.

В этом году по предложению Президента России создана Рабочая группа по активизации российско-казахстанского сотрудничества в сфере инновационного развития. За короткое время проведены две встречи, определены главные направления ее деятельности и основные сферы инновационного сотрудничества. В рамках этой рабочей группы одной российской компанией «Роснанотех» уже предлагается к реализации 9 проектов по нанотехнологиям.

Сегодня также рассматривается вопрос создания совместного казахстанско-российского венчурного фонда между АО «Фонд устойчивого развития «Казына», компанией «Роснанотех» и российской венчурной компанией. Новый фонд будет осуществлять инвестирование в инновационные проекты, осуществляемые на территории Российской Федерации и Республики Казахстан в области нанотехнологий.

И у Казахстана, и у России имеется достаточная научная база, позволяющая развивать наукоемкие производства на основе отечественных разработок по ряду направлений.

В условиях мирового продовольственного кризиса у наших стран, обладающих колоссальным сельскохозяйственным потенциалом и огромными территориями, имеются значительные возможности внести свой вклад в решение глобальных проблем за счет внедрения агротехнологий.

Особое внимание заслуживают совместные высокотехнологичные проекты в химической отрасли, в том числе производство минеральных удобрений, а также проекты по разработке и внедрению агротехнологий в целях повышения урожайности и эффективности сельского хозяйства в целом.

Актуальными сегодня являются вопросы охраны окружающей среды. Мы уже начали активно работать над разработкой законопроекта по возобновляемым источникам энергии и программы энергосбережения, которые придадут долговременный импульс устойчивого развития. Если доля использования возобновляемых

источников энергии в мире занимает порядка 18%, то аналогичные показатели Казахстана и России сегодня еще незначительны.

Поэтому важной задачей развития сотрудничества в этом направлении представляется реализация совместных проектов в области «зеленой» энергии. Такие задачи во всем мире стоят в первом ряду приоритетных вопросов технологического развития.

Очень интересным направлением для совместного сотрудничества является развитие атомной промышленности.

В настоящее время стороны приступили к реализации совместного проекта по разработке реакторов малой и средней мощности.

При этом мы нацелены не только на создание атомной электростанции в Казахстане, но и на дальнейшее использование полученных технологий и выход с ними на международный рынок.

На наш взгляд, сотрудничество Казахстана и России в инновационной сфере должно быть направлено на объединение научных и производственных ресурсов, создание совместных фондов, формирование системы обмена передовыми технологиями.

Мы создали ряд венчурных фондов в крупных международных технологических центрах Японии, США, Германии, Сингапура и других странах. Это позволяет нам получать выход на ведущие технологические компании мира, строить открытую систему обмена знаниями и опытом.

Мы могли бы совместно с Россией поработать в этом направлении и обеспечить трансферт передовых технологий для наших стран. Можно совместно рассмотреть вопрос покупки средних высокотехнологичных компаний с последующим переносом их производственных мощностей на территорию наших стран.

Безусловно, такой характер сотрудничества необходимо также переносить на межрегиональный уровень.

Большое значение для наших стран будет иметь практическая работа по созданию транспортного коридора, связывающего Западную Европу и Западный Китай по маршруту Санкт-Петербург — Казань — Оренбург — Актобе — Алматы — КНР. Меморандум о сотрудничестве Казахстана и России по реализации этого проекта будет подписан сегодня.

Казахстанские и российские регионы, по которым пройдет эта магистраль, должны внести свой вклад в осуществление проекта. Речь идет о создании современной придорожной инфраструктуры: логистических центров, сети комфортабельных пунктов отдыха, торговли, хранения грузов и т.д.

Важным направлением является интеграция двух стран в научно-образовательной сфере. Следует расширять межвузовское сотрудничество, обмен преподавателями и студентами, проводить совместные научные и образовательные исследования.

Для этого считаю необходимым поручить министерствам образования и науки наших стран разработать планы совместной деятельности научных организаций и образовательных учреждений наших регионов.

В наших странах создаются технопарки и наукограды. Предлагаю нашим коллегам для обмена опытом и информации рассмотреть возможность формирования на их базе совместных научно-исследовательских центров.

Мы приглашаем наших коллег к реализации крупных высокотехнологичных проектов в области информационных и ядерных технологий, биотехнологий и агротехнологий.

Здесь есть над чем работать, причем, в первую очередь, на межрегиональном уровне.

Считаю, что интеграция Казахстана и России в инновационной сфере — это особо важный элемент завоевания совместной ниши в мировом научно-технологическом пространстве. Ведь именно инновации являются одним из самых важных факторов обеспечения экономического развития и качественного изменения структуры внешней торговли любой страны.

Такой комплексный подход позволит нашим странам не только сконцентрировать ресурсы на прорывных направлениях научно-технического и инновационного развития, но и обеспечит значительную экономию во времени при разработке и выводе на рынок конкурентоспособной, высокотехнологичной продукции, работ и услуг.

Уважаемые коллеги!

Сегодня мы видим, как стремительно расширяется география казахстанско-российского сотрудничества.

Шесть лет назад, инициировав создание под эгидой глав государств Казахстана и России Форума приграничного сотрудничества, мы рассчитывали на рост взаимной торговли, расширение экономических связей между регионами, усиление взаимодействия по гуманитарным вопросам.

Нашей общей задачей стало превращение казахстанско-российской границы в рубеж добрососедства, дружбы, взаимовыгодного сотрудничества и доверия.

Сегодня можно сказать, что эти цели во многом достигнуты.

На очереди следующий этап — обеспечение качественного рывка двух стран в инновационном развитии. В этом плане огромным потенциалом обладают регионы Казахстана и России.

Выражаю уверенность в том, что плодотворное и конструктивное межрегиональное взаимодействие поднимет уровень стратегического партнерства наших стран на новую высоту.

Благодарю за внимание!

Қазақстан Республикасы Үкіметінің кеңейтілген отырысында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 13 қазаны

Құрметті жиынға қатысушылар!

Мен, биылғы жылғы 2 қыркүйекте, Қазақстан Республикасы Парламентінің бірлескен отырысында еліміздің алдағы саяси, әлеуметтік-экономикалық дамуына кеңінен тоқталып, Үкіметке нақты тапсырмалар берген едім. Елдегі экономикалық өсімді тұрақтандырып, халықтың әл-ауқатын жақсарту бағытындағы іс-шаралар жоспарға сәйкес жүзеге асырылып жатыр.

Өкінішке қарай, өмір бір орнында тұрмайтынын көзіміз көріп отыр. Былтырғы жылы АҚШ-тағы ипотекалық дағдарыстан басталған қаржылық тоқырау халықаралық қаржы жүйесі үшін нағыз сын кезеңі болды. Бұл дағдарыс Қазақстан экономикасына да залалын тигізді.

Үкіметтің, Ұлттық банктің, өзге де мемлекеттік органдардың дер кезінде тиісті іс-шаралар қолдануының арқасында біз бұл қиындықтың кері әсерін мейлінше азайттық деп ойлаймын.

Менің тапсырмам бойынша осы мақсатқа 2007–2008 жылдары 540 млрд. теңгеден астам қаражат бөлінгенін білесіздер.

Алайда, былтырғы жылы басталған халықаралық қаржы нарығындағы тоқырау әлемдік қаржы жүйесін тығырыққа тіреп отыр. Сарапшылардың айтуынша, бұл дағдарыстың өткен ғасырдың 30-жылдарындағы Ұлы тоқыраудан да асып түсетін түрі бар.

АҚШ-тан басталған қаржы дағдарысы соңғы уақытта Еуроодақ, Оңтүстік-Шығыс Азия елдерінің қаржы нарығын тұралатып тастады. Ресейдегі, өзге де көршілес елдердегі қаржы дүмпуінің нақты экономикаға қалай әсер етіп жатқанын көзіміз көріп отыр. Жаһандық қаржы жүйесімен тығыз байланысты болғандықтан бұл дағдарыс Қазақстанды да айналып өтпейді.

Бізге де қамданбаса болмайды. Үкіметтің 2009–2010 жылғы жұмысының басты бағыты осы болуы тиіс.

Мен бүгін осы мәселе төңірегінде сіздермен ой-пікірімді бөліссем деп отырмын.

Уважаемые участники расширенного заседания!

Прошедший год для большинства стран стал настоящим испытанием финансовых систем. Мировой финансовый кризис сильно пошатнул международные финансовые рынки. Казахстан тааже ощутил на себе последствия прошлогодней волны глобального кризиса.

Только скоординированные действия Правительства, Национального Банка и других государственных органов позволили нам преодолеть эти трудности. По моему поручению они оперативно разработали и реализовали комплекс мер по поддержанию банковской ликвидности, экономики и сдерживанию инфляционных процессов.

В целом на поддержку экономики в 2007–2008 годах мною было поручено выделить свыше 540 млрд. тенге, или более 3,5% от прогнозируемого на 2008 год объема ВВП страны.

На стабилизацию рынка жилищного строительства было выделено свыше 175 млрд. тенге, и эти средства, в первую очередь, направлены на поддержку дольщиков.

В целях обеспечения продовольственной безопасности страны для развития сельского хозяйства в 2008 году выделено порядка 135 млрд. тенге.

На поддержку малого и среднего бизнеса в 2008 году из всех источников выделено более 165 млрд. тенге.

Кроме того, для поддержки социально уязвимых слоев населения при уточнении республиканского бюджета 2008 года со второго полугодия увеличен размер базовой пенсии на 14%. Размеры минимальных пенсионных выплат увеличились на 24%.

Мы обеспечили рост государственных социальных пособий по инвалидности с 1 июля 2008 года в среднем более чем на 30%. За первое полугодие выплачена компенсация получателям базовой пенсионной выплаты и социальных пособий.

Благодаря принятым мерам практически 8 тысяч дольщиков уже получили квартиры.

Экономика имеет стабильный 5%-й рост, что значительно выше среднемировых темпов роста. Уровень безработицы не превышает 7%. Рост инвестиций в экономику составил 10%.

В целом стабилизируются цены, уровень инфляции в сентябре текущего года по отношению к декабрю 2007 года составил 8,1%, что позволяет надеяться по итогам года на инфляцию в размере не более 10%.

И все это достигнуто в сложных экономических условиях, при этом мы сохранили наши резервы.

Так, на 1 октября текущего года общий объем международных резервов страны и активов Национального фонда превысил 51,5 млрд. долларов, увеличившись с начала года на 34%.

Как видите, благодаря той политике, которую мы проводили, государство оказалось подготовленным встретить самые сложные экономические вызовы.

Хотя, наверное, все помнят, что кое-кто предлагал раздать наши резервы. Сегодня очевидно, какими опасными были подобные популистские заявления.

В целом я удовлетворен работой Правительства, Национального Банка и АФН, считаю, что главную задачу прошедшего этапа — не допустить резкого падения темпов роста экономики и кризиса финансовой системы, они решили.

Вместе с тем, вы все видите, что события на финансовых рынках, начавшиеся в прошлом году, приобрели характер мирового финансового кризиса. Эксперты оценивают, что по масштабам и степени влияния, данный кризис глубже даже, чем Великая депрессия 1930-х годов.

Кризис охватывает не только банки, но и реальный сектор экономики. Компании и финансовые институты продолжают объявлять банкротство и нести огромные убытки. Крупнейшие банки Америки и Европы, которые еще вчера казались нам непоколебимыми, сегодня либо обанкротились, либо национализируются.

Так, по оценкам МВФ, убытки финансовых инструментов, размещенных в США, вырастут до 1,4 трлн. долларов. В целом за последние полтора месяца акции американских компаний потеряли в стоимости почти 3,5 трлн. долларов.

По всей видимости, мировая финансовая система не будет такой, какой мы ее привыкли видеть еще вчера.

На наших глазах меняется вся конфигурация мировой финансовой системы, которая формировалась на протяжении последнего столетия. Уже скоро эта система станет совсем другой.

Поэтому мы должны быть готовыми действовать в иной, непривычной для нас экономической среде.

В силу тесной интегрированности Казахстана с глобальной экономикой влияние мирового финансового кризиса неизбежно.

Преодоление последствий мирового кризиса для Казахстана — это есть основная повестка дня работы Правительства на 2009-2010 годы.

Главную задачу Правительства на предстоящий период я формулирую из следующих трех ключевых направлений: обеспечение макроэкономической стабильности, социальное благополучие казахстанцев и модернизация экономики. Премьер-министр и его заместители должны быть лично ответственны за эти направления.

Население страны должно чувствовать защищенность их доходов и сбережений.

Именно это и глобальный кризис определяют важность роли государства в регулировании экономики.

Новые условия требуют от государства принятия быстрых, продуманных мер, которые зачастую не предусмотрены классическими канонами рыночной экономики.

Мы видим, что даже в странах, всегда считавшихся форпостами рыночной экономики и чисто рыночных принципов управления, в новых условиях, государство становится ключевым игроком не просто экономики, но и собственником предприятий финансового и банковского сектора. Я имею в виду США, ЕС, Японию.

Поэтому сегодня все инвесторы и международные эксперты внимательно следят за проводимой нами государственной политикой, и от правильности, а главное — своевременности принимаемых нами мер зависит скорейший выход из кризисной ситуации.

Начиная с 2005 года, я неоднократно предупреждал наши банки об их несбалансированной политике, основанной на быстром росте внешних заимствований. Сегодня государству приходится «вытаскивать» их из ситуации, в которую они попали. Но хотел бы отметить, что эта помощь будет соразмерна участию акционеров в этом процессе.

Таким образом, с наступлением второй волны мирового финансового кризиса появились новые угрозы, которые требуют продуманных и своевременных действий со стороны Правительства и Национального Банка.

Есть и другая сторона начавшегося мирового кризиса.

У Правительства есть хорошая возможность вывести экономику из этой ситуации более зрелой и сильной. Мы должны научиться извлекать пользу для экономики даже в кризисные периоды. Это предполагает повышение качества экономического развития.

В этой связи я даю Правительству карт-бланш на реализацию Программы стабилизации экономики и финансовой системы и широкие полномочия для принятия нестандартных решений.

Но вместе с этими возможностями на Правительство и Национальный Банк возлагается персональная ответственность за состояние экономики, финансовой системы и социальной сферы. Правительству необходимо сконцентрироваться на безотлагательных мерах.

Для финансового обеспечения первоочередных мер Правительству будет выделено из средств Национального фонда до 10 млрд. долларов на 2009-2010 годы под проработанную и согласованную стабилизационную программу.

Считаю, что основными приоритетами стабилизационных действий Правительства и Национального Банка должны стать следующие.

Первое. Важнейшая задача это обеспечить устойчивость финансового сектора нашей страны.

Для этого необходимо ускорить принятие закона о финансовой стабильности, которое неоправданно затянулось.

Дополнительно необходимо принять меры по восстановлению доверия к банковскому сектору со стороны населения и бизнеса. Уже принято решение увеличить уровень гарантирования вкладов населения в банках второго уровня до 5 млн. тенге.

Эта мера позволяет гарантировать стопроцентную сохранность 99% всех банковских счетов. То есть гражданин, у которого есть вклад в банке на сумму до 5 млн. тенге, может быть полностью уверен в его сохранности. Это ему гарантирует государство. Поэтому никаких сомнений на этот счет не должно быть.

Национальному Банку в самые сжатые сроки нужно обеспечить реализацию этого решения за счет увеличения капитала Казахстанского фонда гарантирования депозитов.

Правительству, акимам, партии «Нур Отан» уже сейчас следует начать широкую информационную кампанию и довести до населения предпринимаемые государством меры.

Национальному Банку для обеспечения банковской системы ликвидностью, необходимой для нормальной работы, следует выработать и принять по своей линии ряд мер.

Продумайте снижение минимальных резервных требований, что высвободит для банковской системы дополнительную ликвидность.

Также необходимо принять меры, которые расширят возможности банков привлекать у Национального Банка краткосрочное финансирование. Это нужно сделать оперативно в течение одного месяца.

Не менее важный вопрос — это поддержка дальнейшего экономического роста в условиях сокращения ликвидности в мировой финансовой системе. У нас есть опыт размещения фондом «Казына» депозитов в банковской системе, которые дальше направляются на финансирование проектов в реальной экономике.

Этот опыт нужно использовать и дальше. Поручаю Правительству тщательно продумать механизмы, взвесить все риски, сформулировать четкие требования к банкам и через институты развития рефинансировать деятельность банков по проектам в реальном секторе.

Еще одна важная мера, на реализации которой должно сконцентрироваться Правительство, это стабильность ресурсной базы банковской системы, обеспечиваемой депозитами и вкладами национальных компаний, акционерных обществ и государственных предприятий. Правительству нужно проработать этот вопрос и обеспечить его решение.

Кроме того, необходимо ускорить запуск Фонда стрессовых активов. Капитал фонда за счет средств бюджета на 2008-2009 годы должен составить не менее 1 млрд. долларов.

Полагаю, что средства государственного бюджета, не освоенные государственными органами, должны быть направлены на формирование капитала данного фонда.

Правительству совместно с партией «Нур Отан» следует решить данный вопрос с депутатами Парламента.

Второе. Поручаю Правительству и акимам в рамках стабилизационной программы продумать меры по повышению доходов и занятости населения через реализацию различных дополнительных инвестиционных и региональных программ. Эти программы должны быть обеспечены достаточными финансовыми ресурсами.

Третье. Важнейшим источником роста занятости в экономике и повышения деловой активности должно стать использование средств национальных компаний и государственных органов для размещения заказов на отечественных предприятиях.

Здесь нужно пойти на беспрецедентные меры.

По моему поручению Правительство разработало законопроект «О государственных закупках». Я поручил, чтобы все закупки бюджета и национальных компаний в первоочередном порядке размещались на отечественных производствах.

Закупки Министерств обороны, внутренних дел, здравоохранения, транспорта должны, в первую очередь, осуществляться у отечественных производителей. То же самое касается таких компаний, как «Қазақстан темір жолы», «КазМунайГаз», «KEGOC» и их дочерних предприятий.

При этом подчеркиваю, что средства должны оседать не у посредников, а у отечественных производственных предприятий.

В случае крупных закупок импортного оборудования необходимо добиться локализации в Казахстане их сборки, ремонта и обслуживания.

Поручаю Правительству продумать и принять исчерпывающие меры для решения поставленной мной задачи, внедрить мониторинг и контроль через соответствующие структуры, регулярно рассматривать ход исполнения.

Четвертое. Параллельно в рамках стабилизационной программы нужно расширить финансовую поддержку малого и среднего бизнеса, а также увязать такую поддержку с размещением закупок государства и национальных компаний.

Сейчас у многих предприятий не хватает оборотных средств. Поддержка МСБ через госзаказы поможет им участвовать в поставках государству и национальным компаниям, а также поддержать им бизнес и сохранить рабочие места.

Пятое. Экономическому благополучию будет способствовать активная инвестиционная политика.

Снижение мирового спроса на продукцию горно-металлургического комплекса уже затронуло ряд наших крупных промышленных предприятий. Это может негативно сказаться на реализации данными предприятиями крупных прорывных инвестиционных проектов.

Поэтому в рамках нового Налогового кодекса считаю возможным проработать ряд преференций, связанных с реализацией ими инвестиционных проектов.

При этом следует учитывать, что все основные положения нового Налогового кодекса должны быть сохранены.

Планируется последовательно в течение трех лет вдвое снизить ставку корпоративного подоходного налога с 30 до 15% к 2011 году. Уже в 2009 году до 20%.

Для несырьевых секторов экономики предоставляются также инвестиционные преференции в форме ускоренного вычета инвестиций на период до 3 лет, одновременно удлиняется срок переноса убытков с 3 до 10 лет.

Кроме того, планируется снизить ставку НДС с 13 до 12%. Заметно улучшится налоговое администрирование.

Все эти меры позволят создать дополнительные источники финансирования для модернизации экономики и расширения инвестиционных возможностей предпринимателей на сумму более 300 млрд. тенге.

Вместе с тем, и сами крупные предприятия должны понимать свою социальную ответственность перед обществом. Государство долгое время поддерживало их, создавая мягкие условия для их деятельности.

Преодоление кризиса — задача всех компаний в стране, любой формы собственности, включая иностранные компании.

Они должны продемонстрировать конкретную поддержку мерам, предпринимаемым Правительством. От этого будет зависеть дальнейшее сотрудничество Правительства с инвесторами, в том числе иностранными.

Для улучшения социальной ситуации в регионах акимы областей должны постоянно работать с руководством крупных предприятий и иностранными инвесторами по данному вопросу.

Шестое. У нас есть еще много неиспользованных возможностей в экономике. Это мне стало ясно по результатам совещаний, которые я провел в регионах по энергетике, химической промышленности, сельскому хозяйству.

Только по итогам совещания по вопросам химической промышленности можно констатировать наличие конкретных инвестиционных предложений на сумму более чем 5 млрд. долларов. Уже в 2009 году можно ожидать около 500 млн. долларов инвестиций в эту отрасль.

Социальный эффект огромный: если все, что намечено реализовать, то будет создано более 15 тысяч стабильных рабочих мест.

Необходимо активно взяться за энергетическую отрасль. Нужно перейти от слов к делу. Энергетика может стать тормозом развития экономики. Мы много говорим о строительстве электростанций на Балхаше, в Костанайской области, расширении Экибастузской ГРЭС, гидростанций, ЛЭП.

Поручаю Правительству заключить с инвесторами контракты до конца года или начать строить самим. По итогам года Правительство должно будет отчитаться.

Международные поездки показали, что зарубежные инвесторы проявляют огромный интерес к Казахстану и к нашим проектам. Только по результатам поездки в Шарм аль-Шейх создаются два совместных фонда с Бахрейном и Абу-Даби на сумму более 1,5 млрд. долларов.

Во время поездки в Китай создан совместный с корпорацией «CITIC» фонд с капитализацией до 1 млрд. долларов.

По итогам поездки во Францию и Японию достигнуты договоренности между нашими национальными компаниями и иностранными партнерами по реализации проектов на сумму более 3 млрд. долларов.

Считаю, что все эти проекты должны быть доведены нашими национальными компаниями до конца, а Правительство должно решить все вопросы, находящиеся в его компетенции.

В условиях мирового кризиса в наших интересах быстро и оперативно снимать вопросы по привлечению инвестиций в конкретные проекты.

Сегодня в условиях нестабильности мы должны объединить наши государственные активы, чтобы и дальше развивать экономику и ее ключевые отрасли, такие как нефтегазовый сектор, металлургия, химия, нефтехимия, инфраструктура.

Поэтому я сегодня подписал Указ о слиянии двух крупнейших государственных холдингов «Казына» и «Самрук» и создании на их базе нового холдинга — «Фонда национального благосостояния «Самрук-Казына».

Более того, чтобы раз и навсегда решить вопрос об объединении крупнейших государственных активов, поручаю Правительству в месячный срок передать на капитализацию нового холдинга государственные пакеты акций «Казатомпрома», «Евразийской корпорации природных ресурсов», «Казахмыса», «Казахстанской ипотечной компании», «Казахстанского фонда гарантирования ипотечных кредитов» и «Жилищного строительного сберегательного банка».

Для того чтобы новый холдинг активно работал в регионах, поручаю передать 7 СПК в создаваемый холдинг «Самрук-Казына».

В целом идея создания «Самрук» и «Казыны» была правильной. Каждый из них развивался и достиг определенных результатов.

В ходе ряда региональных поездок предприниматели благодарили за создание «Казыны», которая оказывала помощь в реализации их проектов.

«Казына» сегодня одобрила свыше 200 проектов, из которых только новых производств уже запущено в эксплуатацию 60.

При этом за 2 года с момента создания «Казына» увеличила портфель проектов в 4 раза — с 2,5 млрд. до 10 млрд. долларов. Тогда, как мы выделили ей всего 4,5 млрд. долларов. При этом более 2 млрд. направлены на целевую защиту дольщиков и поддержку малого и среднего бизнеса.

«Казына» показала себя наиболее эффективным финансовым инструментом, поддержав и строительный сектор, и малый и средний бизнес, и агропромышленный комплекс, и даже строительство стратегических объектов в Астане.

«Самрук» наряду с внедрением новых методов корпоративного управления, занимался покупкой стратегических объектов в стране и за рубежом и усилил свои позиции в стратегических отраслях экономики: он приобрел 50% доли по угольным разрезам ТОО «Богатырь Аксесс Комир», увеличил свою долю в Северо-Каспийском проекте и завершает сделку по приобретению 51% в АО «Мангистаумунайгаз».

Таким образом, объединяя активную инвестиционную позицию «Казыны» со стратегическими ресурсами «Самрука», мы создаем государственную корпорацию мирового уровня, которая способна реализовать проекты любых масштабов.

Новый холдинг должен работать по примеру успешных холдингов в мире, таких как «Temasek Holdings» в Сингапуре, «Khazanah National Berhad» в Малайзии.

Холдинг «Самрук-Казына» через передаваемые ему СПК должен активизировать работу в регионах.

Каждый регион обладает своими преимуществами. Это и ресурсы, и земля, и самое главное — люди.

Холдинг «Самрук-Казына» должен максимально использовать эти преимущества и развивать крупные промышленные проекты, он должен стать локомотивом как регионального, так и общестранового индустриального прорыва.

Я поручаю новому холдингу в месячный срок создать специальную компанию, которая будет заниматься проектами в химической отрасли.

Другим проектом должно стать создание горнорудной холдинговой компании на базе государственных пакетов акций «Казахмыса», Евразийской корпорации и доли в проекте «Богатырь Аксес Комир».

По сути, холдинг «Самрук-Казына» должен стать эффективной компанией, которая не только управляет существующими национальными активами, но и создает их.

С точки зрения стабилизации финансового сектора, холдинг «Самрук-Казына» продолжит работу с банками по развитию малого и среднего бизнеса, по завершению строительства объектов в Астане и Алматы.

Также холдинг должен поддержать хорошие индустриальные проекты, которые не могут получить финансирование в банках.

Для реализации всех указанных задач я принял решение выделить на капитализацию нового холдинга 5 млрд. долларов из выделяемых в рамках стабилизационной программы 10 млрд. долларов из Национального фонда.

Холдинг «Самрук-Казына» должен быть гибким, активным, мобильным, и мы должны создать все необходимые законодательные условия для этого. В условиях кризиса холдинг должен стать сердцевиной экономической деятельности Правительства. Поэтому на данном этапе Совет директоров холдинга возглавит Премьер-министр.

Деятельность холдинга должна быть прозрачной и подотчетной обществу. Я считаю, что холдинг «Самрук-Казына» станет ядром казахстанской правительственной программы по вопросам преодоления глобального кризиса, а также основным инструментом Правительства, которым нужно воспользоваться для увеличения возможностей государства.

В целом новая компания будет выполнять как функцию развития, так и увеличения прибыли.

Седьмое. Невзирая на проблемы мировой экономики и наши трудности, со следующего года по моему поручению увеличиваются социальные выплаты, пенсии и заработные платы бюджетников. Пенсии, заработные платы и стипендии вырастут на 25% в 2009 и 2010 годах и еще на 30% — в 2011 году.

Также будут выполнены все мои поручения по социальным обязательствам, данные мной 2 сентября текущего года на открытии сессии Парламента.

Должны также быть введены в строй запланированные новые школы, больницы и другие социальные объекты.

Восьмое. Текущие проблемы не должны чрезмерно увлекать нас от нашей магистральной линии развития.

Стратегическая программа развития страны до 2030 года должна неукоснительно выполняться. Для этого надо активизировать разработку Стратегического плана развития Казахстана до 2020 года.

И последнее. Хочу обратиться к нашей партии «Нур Отан». Сейчас в непростое время требуется слаженная и скоординированная работа всех ветвей власти.

Поэтому от эффективности работы нашей фракции в Парламенте будет зависеть очень многое. Вы видите, как оперативно принимаются в других странах законы, которые направлены на борьбу с кризисными явлениями.

Поэтому я считаю, что все необходимые и важные законопроекты должны скоординированно, в оперативном порядке обсуждаться, а парламентская фракция «Нур Отана» должна поддерживать их быстрое принятие.

Еще одной важной задачей в новых условиях, которую должна взять на себя партия, является постоянная работа с населением в регионах.

Партия «Нур Отан» должна выступить как партия, которой народ доверяет и консолидируется вокруг нее в сложный экономический период.

Работу региональных филиалов партии нужно поднять на новый уровень. Они должны четко контролировать исполнение местными властями всех установок, проводить в жизнь платформу партии «Нур Отан».

Эта работа особенно важна в настоящий период, когда требуется консолидация не только ресурсов, но и общества. Необходимо четкое понимание гражданами осуществляемых в стране мер, направленных на обеспечение финансовой стабильности и благосостояния населения.

Трудности такого масштаба можно преодолеть только в условиях единства народа, который решает одну общую задачу — укрепление нашей независимости.

Всех, кто захочет использовать сегодняшнюю ситуацию в своих узких, в том числе политических целях, распуская различные провокационные слухи, должно ожидать жесткое наказание.

Поручаю партийной фракции «Нур Отан» в Парламенте принятие законов «О государственных закупках», «О финансовой стабильности», по государственному холдингу «Самрук-Казына» в месячный срок.

В целом, подводя итог сказанному, хочу еще раз отметить, что влияние мирового кризиса — это для нас еще один шаг в преодолении трудностей, который должен укрепить позицию нашего молодого государства на мировой арене.

Мы за короткий исторический промежуток переживаем не первые экономические потрясения. Был кризис развала хозяйственных связей и перехода к рынку в начале 1990-х годов, азиатский и российский кризис 1997–1998 годов.

Ситуация в 1992–1996 годах была намного сложнее и драматичнее. Ведь у нас тогда не было ни резервов, ни специалистов, ни рыночного опыта, ни современных институтов. Денег не хватало даже на минимальные потребности.

Но мы успешно преодолели все трудности переходного периода и каждый раз выходили из кризиса обновленными и еще более сильными.

И хотя мировой кризис сегодня по масштабам является самым большим за последние 70 лет, но у нас сегодня совсем другие возможности.

Мы создали Национальный фонд, институты развития и национальные компании, СПК, которые показывают свою эффективность в этот сложный период.

Упорно работая все эти годы, мы создали устойчивую экономику, воспитали своих собственных профессиональных экономистов, финансистов, управленцев. У нас есть резервы. Все это доказывает, что мы ведем правильную политику.

У нас есть все возможности не только достойно выйти из кризиса, но и сделать соответствующие выводы и внести изменения в законодательную базу для укрепления финансовой стабильности с тем, чтобы после кризиса выйти на новый вектор развития страны и обеспечить рост благосостояния наших граждан и национальной экономики.

Для выполнения этой задачи мы имеем все рычаги. У нас есть профессиональное Правительство, его профессиональный финансово-экономический блок, который принимает правильные решения.

Есть единая команда Правительства и акимов, нацеленная на общие цели.

Сформирован благоприятный инвестиционный и деловой климат для развития обрабатывающей промышленности.

Создан мощный инструмент для реализации нашей программы в лице холдинга «Самрук-Казына».

Дополнительно выделены финансовые средства в размере 10 млрд. долларов.

Имеется широкая поддержка партии «Нур Отан».

Уважаемые участники заседания!

Национальное согласие признается одним из важнейших достижений нашей страны за годы независимости. Основываясь на нем, нам удалось добиться устойчивого экономического роста, повышения жизненного уровня населения, притока иностранных инвестиций.

Кризисы проходят, и мы должны не только достойно перенести их, но и создать все условия для будущего успеха страны, для привлечения инвесторов. А это, прежде всего, стабильность в регионе, в стране, хорошие взаимоотношения с соседями и партнерами.

Дальнейшие инвестиционные перспективы будут зависеть от создания лучших правил и удобных условий для ведения бизнеса, а также стабильности в обществе.

Сегодня я поставил ряд поручений перед Правительством, Национальным Банком, другими государственными органами и партией «Нур Отан», которые должны быть в полной мере реализованы.

Я уверен, что мы успешно справимся с решением всех задач, которые стоят перед нами. Давайте вместе приложим для этого все усилия.

Спасибо за внимание.

Қазақстан халқы Ассамблеясының XIV сессиясында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 23 қазаны

Құрметті отандастар!
Ардақты ағайын!

Баршаңызды Қазақстан халқы Ассамблеясының XIV сессиясының ашылуымен құттықтаймын!

Біздің бүгінгі басқосуымыз мемлекетіміздің айтулы мерекесі — Республика күні қарсаңында өтіп отыр.

Осыдан 18 жыл бұрын 25 қазанда біз Қазақстан Республикасының егемендігі туралы декларацияны қабылдағанымыз естеріңізде болар. Ел дербестігін айқындайтын осы құжат арқылы біз барша қазақстандықтар болып жас мемлекетіміздің іргесін қалауға кірістік. Егемендік туралы сол декларацияның тұжырымдары кейінірек Ата Заңымыздың қабылдануына негіз салды. Сондықтан да бұл мерекенің бәріміз үшін мәні мен маңызы зор.

Халқымыздың «Бірлік бар жерде тірлік бар» дейтін мақалын мен жиі айтамын. Мұның жөні бар. Өйткені біздің ортақ отанымыз — Қазақстанның қазіргідей қарыштап дамып отырғаны — елімізді мекендеуші барлық этностардың ынтымағы мен бірлігінің арқасы.

Тәуелсіздігімізді тұғырлы ететін де, елімізді жаңа белестерге шығаратын да біздің осы қоғамдық татулығымыз. Бірліксіз ел тозады, бірлікті ел озады дейтін даналықтың шындығына бүгінде бәріміздің көзіміз жетіп отыр.

Бүгінгі таңда Қазақстан халқы Ассамблеясы осы айтып отырған мемлекетіміздегі тұрақтылық пен тұтастықты сақтаудың берік тұғырына айналды. Он үш жыл ішінде өзінің өміршең іс-әрекетімен ол өзге елдерге де үлгі-өнеге болуда. Біз қазір демократиялық қадамдар арқылы Ассамблеяны одан әрі нығайтуға, оның қоғамдық рөлін барынша арттыруға күш салудамыз. Ассамблея мүшелері үшін Парламент Мәжілісінен депутаттық тоғыз орынның белгіленуі, «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» жаңа Заңның қабылдануы сияқты жағымды жаңалықтар осы бағыттағы жұмыстардың бастамасы деп білем.

Осындай ауқымды шаралар арқылы біз әрбір отандасымыздың жүрегіне «Қазақстан» деген қасиетті ұғымды берік ұялатудамыз деп ойлаймын.

Уважаемые члены Ассамблеи!
Дорогие гости!

Нынешняя XIV сессия Ассамблеи народа Казахстана проходит в канун Дня Республики.

Это глубоко символично, поскольку единство народа, стабильность и согласие в обществе — наше главное достояние, которое формирует основу казахстанской государственности.

И для нас важно сохранить эти ценности.

Пять лет назад я писал в своей книге, что нам предстоит пройти через критическое десятилетие.

К сожалению, сегодня негативные прогнозы сбываются. Мир вокруг нас становится все менее безопасным. Мы стали свидетелями очередного кризиса отношений между ведущими странами. Разворачивается новая гонка вооружений, падает доверие к основным международным организациям. На планете нарастает политическая напряженность, ухудшается экономическая ситуация, вспыхивают новые конфликты. Во многих странах теракты, расовая нетерпимость, ксенофобия, гражданские беспорядки становятся обычным делом.

События, произошедшие на Кавказе, всколыхнули весь мир. Людей, веками живших бок о бок, вместе деливших радости и невзгоды, разделила жестокая междоусобная война. От нее больше всего пострадали невинные люди, старики, женщины и дети. Целый регион оказался на грани гуманитарной катастрофы, превратился в очаг нестабильности.

Все это происходит на фоне глобального финансового кризиса, который затронул все государства. По своим масштабам он может стать гораздо более серьезным, чем Великая депрессия 30-х годов прошлого века в США.

Сегодня целые страны оказались на грани банкротства, вынуждены искать помощи извне. Крупнейшие банки и финансовые институты мира терпят убытки, исчисляющиеся миллиардами долларов. Никто не мог предугадать такое развитие событий 2–3 года назад.

Сегодня перед любой страной на планете стоит очень сложный вопрос: как в этих условиях обеспечить стабильное развитие.

В такой ситуации ни деньги, ни природные богатства, ни военная мощь не помогут справиться с проблемами, если нация не станет единым целым.

Сила любой страны — в единстве ее народа!

Сегодня многие государства признают уникальность казахстанской модели, обеспечивающей гармонию в нашем полиэтничном обществе, высоко оценивают эффективность ее деятельности.

Мы показали всему миру, что страна, в которой проживает более 130 этносов, может избежать конфликтов на национальной почве.

За короткий срок мы вместе, общими усилиями построили сильное государство. 17 лет назад мало кто в мире слышал о Казахстане. А сегодня нас знают, к нам прислушиваются, наше мнение уважают.

Сегодня мы живем в свободном, демократическом обществе. У нас крепкая экономика с большим запасом прочности. Повышается уровень жизни граждан.

Мировой финансовый кризис заставил многие государства предпринять беспрецедентные меры по защите своих экономик. Казахстан оказался подготовленным встретить этот серьезный вызов. Было выделено 540 млрд. тенге из бюджета на поддержку социально уязвимых слоев населения и малого бизнеса, обеспечение продовольственной безопасности и стабилизацию жилищного строительства.

Своевременно принятые меры позволили нам сохранить финансовую и экономическую стабильность.

Недавно мы приняли дополнительный пакет мер по противодействию мировому финансовому кризису. На эти цели государство выделяет из Национального фонда до 1,2 трлн. тенге (10 млрд. долларов). Мы объединили наши государственные активы в единый холдинг «Самрук-Казына», который будет решать крупные вопросы развития.

Мировой финансовый кризис создает трудности для всех стран мира, и мы не исключение.

Но казахстанцы могут быть уверены в том, что государство сделает все для преодоления этих трудностей. Я уверен, что Казахстан выйдет на новый виток экономического роста и улучшения благосостояния населения.

Мы часто говорим о наших достижениях в политике и экономике. Но у Казахстана много успехов и в любой другой сфере.

Возьмите, к примеру, спорт. На Олимпийских играх в Пекине наша команда вошла в тридцатку лучших команд мира. В эту победу внесли свой вклад представители самых разных этносов нашей страны. 13 казахстанских спортсменов, среди которых есть и казахи, и русские, а также татарин, осетин, кумык и ингушка, привезли на Родину, в Казахстан, олимпийские медали.

Другой пример. Работа нашего научно-производственного центра «Фитохимия» известна всему миру. Многонациональный коллектив ученых, в котором работают казахи, русские, татары, киргизы, корейцы, немцы, узбеки, белорусы и украинцы, смог разработать более 40 уникальных отечественных лекарственных препаратов, в том числе для лечения онкологических заболеваний. В прошлом году они получили государственную премию.

Наша столица Астана построена руками всех, кто живет в Казахстане.

Эти примеры являются ярким доказательством того, что межэтническое согласие и единство казахстанцев позволяют нам достигать выдающихся результатов.

Важно, чтобы сейчас Казахстан не только сохранил, но и укрепил достижения в сфере общественного согласия. Весь народ должен направить свои усилия на то, чтобы преодолеть временные социально-экономические трудности, пришедшие к нам извне в результате мирового финансового кризиса.

Уважаемые участники сессии!

Во всех достижениях страны есть весомый вклад Ассамблеи народа Казахстана, ваш вклад.

В 1995 году, когда мы только создали Ассамблею, мало кто верил, что она будет играть важную роль в развитии страны. В то время во многих уголках бывшего СССР бушевало пламя межнациональных конфликтов. Ош, Фергана, Баку, Сумгаит, Нагорный Карабах, Приднестровье, Прибалтика. Многие скептики, особенно из-за рубежа, полагали, что Казахстан станет следующим в этом ряду.

Этим прогнозам не суждено было сбыться. Как сказано одним из философов, благодаря согласию растут малые государства, из-за раздора гибнут великие державы.

Наше общество осознало важность гармоничных межнациональных отношений. И Ассамблея стала главным проводником идеалов мира и согласия.

С момента своего создания она прошла 3 важных этапа в своем развитии.

Начиная с 1995 года, Ассамблея стала уникальной площадкой, в рамках которой мы смогли обеспечить взаимодействие всех этносов и согласование их интересов.

Именно Ассамблея дала возможность открыто, конструктивно обсуждать все острые вопросы, касавшиеся национальных отношений.

Благодаря этому межэтническому диалогу Казахстан в непростые 90-е годы прошлого века избежал гражданских конфликтов. Этот период можно назвать первым этапом в деятельности Ассамблеи.

С 2001 года, когда Казахстан прочно встал на путь политической стабильности и социально-экономического роста, начался второй этап. У государства появились экономические возможности, чтобы усилить работу Ассамблеи, направить ее на развитие культуры и языков всех этносов.

Если за 3 года, с 1998 по 2000 годы, на эту сферу из бюджета было выделено 138 млн. тенге, то в последние 3 года — уже 1,3 млрд. Это почти десятикратное увеличение!

В нашей стране любой этнос, крупный или малочисленный, является важной и гармоничной частью казахстанского общества. Его представители получают все возможности удовлетворить свои духовные потребности, сохранить самобытность, реализовать себя, участвуя в строительстве казахстанского государства.

Сегодня перед нами стоит новая стратегическая цель, а в деятельности АНК начинается качественно новый этап. Ассамблея народа Казахстана должна продолжить процесс формирования единого и сплоченного казахстанского народа, способного преодолевать любые кризисы, любые угрозы и вызовы. Альтернативы этому у нас нет.

Для выполнения этой задачи у Ассамблеи есть необходимый созидательный потенциал.

За годы своей деятельности Ассамблея трансформировалась из малоизвестной структуры в конституционный орган с широкими полномочиями. В прошлом году она получила конституционный статус и право избирать депутатов Мажилиса. Это повысило авторитет и Ассамблеи, и Парламента.

На днях я подписал закон «Об Ассамблее народа Казахстана». Он стал признанием огромных заслуг Ассамблеи в сохранении мира и согласия в Казахстане.

Это уникальный закон, не имеющий аналогов в мире. Он очень важен для будущего нашей страны. Его нормы формируют фундамент нашей межнациональной политики.

Я поздравляю всех нас с этим событием!

Все это еще раз говорит о том, что единство народа является не только основой казахстанской государственности, но и нашей вечной ценностью.

Именно эту вечность символизирует Дворец мира и согласия, в котором теперь будет работать Ассамблея народа Казахстана.

Как гласит древняя египетская пословица: все на свете боится времени, но время боится пирамид.

Этот дворец — уникальное здание, которое находится в самом центре нашей молодой столицы. Все, кто будет приезжать в Астану, увидят, какое большое значение мы придаем единству народа.

Гости столицы мне говорят, что внутри дворца они ощущают особую ауру и позитивную энергию. Это, наверное, оттого, что здесь всегда говорится о вечных ценностях мира, согласия, человеколюбия и духовности.

Когда я внес идею строительства Дворца в виде пирамиды, я как раз это и имел в виду.

Уважаемые члены Ассамблеи!

Уважаемые гости!

Мы все вместе создали уникальную модель общенационального согласия, которая легла в основу нашей государственности.

Эта модель основывается на 5 принципах.

Первый принцип. Мы убеждены в том, что этническое, конфессиональное, культурное, языковое многообразие является нашим бесценным богатством.

Оно составляет идеологическую, нравственную, духовную основу нашего общества, постоянно дает обществу новые силы для развития.

В республике поступательно растет численность этнокультурных объединений. Их количество выросло до 621. Свои центры имеют представители 46 этносов.

В 1991 году у нас было менее 700 религиозных объединений, сейчас их количество превышает 4 тысячи.

Исторически сложившуюся полиэтничность и поликонфессиональность мы смогли превратить в наше стратегическое преимущество и национальную силу.

Второй принцип. Наше государство целенаправленно создает все условия для развития культуры и языков этносов Казахстана.

Газеты и журналы выпускаются у нас на 11 языках, радиопередачи выходят на 8, а телепередачи на 7 языках. Общий тираж СМИ, выходящих на национальных языках, превышает 80 тысяч экземпляров. Это без учета казахских и русских СМИ.

У нас действуют 88 школ, в которых обучение полностью ведется на узбекском, таджикском, уйгурском и украинском языках. В 108 школах языки 22 этносов Казахстана преподаются в качестве самостоятельного предмета. Кроме того, открыто 195 специализированных лингвистических центров, где не только дети, но и взрослые могут изучать языки 30 этносов. Сейчас в них учится более 7 тысяч человек.

Кроме казахских и русских театров, в Казахстане работают еще 4 национальных театра — узбекский, уйгурский, корейский и немецкий. Причем 3 из них — единственные на территории СНГ.

Третий принцип. Важнейшими ценностями нашей нации стали толерантность и ответственность.

«Мир невозможно удержать силой, — говорил Альберт Эйнштейн. — Его можно достичь лишь пониманием».

Успехи Казахстана стали возможными благодаря тому, что мы осознали свою ответственность перед прошлыми и будущими поколениями.

Ответственность — это наш универсальный принцип, которым мы руководствуемся и внутри страны, и в международных отношениях.

Все наши внешнеполитические инициативы: интеграция в рамках СНГ, ЕврАзЭС, отказ от ядерного оружия, СВМДА, Съезд лидеров мировых и традиционных религий, Международный форум «Общий мир: прогресс через разнообразие», который неделю назад прошел в Астане — направлены на то, чтобы снизить политическую напряженность в мире, урегулировать опасные конфликты, предотвратить страдания и гибель людей.

Четвертый принцип — консолидирующая роль казахского этноса.

В разные периоды казахи приняли на своей земле многие народы. Это были переселенцы и ссыльные из дореволюционной России, жертвы репрессий и депортаций советского режима.

Вдумайтесь, в 40-е годы прошлого столетия в Казахстане оказалось 1,2 млн. так называемых спецпереселенцев. В те трагические годы многие немцы, чеченцы, ингуши, корейцы, греки, поляки и другие народы, оставленные в степи в лютый мороз, нашли кров в казахских семьях, получили братскую поддержку.

Потом была целина. В Казахстан прибыло более 600 тысяч человек со всего Союза, из них 350 тысяч составляла молодежь. Многие из тех, кто приехал, остались и обрели здесь свою новую Родину.

Одним из наиболее почитаемых в Великой степи был древний закон гостеприимства. Казахи с радостью принимали гостей, входивших под шанырак юрты с добрыми намерениями.

Казахский народ всегда был интегратором. Он и в будущем должен оставаться ядром, консолидирующим наше общество.

А это налагает особую ответственность на казахский народ за будущее страны.

И, наконец, пятый принцип — единство казахстанского народа.

Мы не случайно назвали нашу Ассамблею — Ассамблея народа Казахстана. Наша Конституция начинается словами — «Мы народ Казахстана, объединенный общей исторической судьбой».

Все граждане нашей страны составляют один народ, устремленный в совместное будущее.

Наш народ должен всегда быть единым и сплоченным. Наше общество должно быть открытым и конкурентоспособным. Наши граждане должны исповедовать ценности солидарности и патриотизма, активно работать на процветание нашей общей Родины — Республики Казахстан. Только так мы сможем дать достойный отпор кризисам и другим современным вызовам, и сделаем Казахстан процветающим и успешным государством, где спокойно будут жить и трудиться наши дети.

Это наша главная цель.

Уважаемые участники сессии!

Сегодня перед нами в рамках нового третьего этапа деятельности Ассамблеи стоит ряд важных практических задач, которые мы должны решить в ближайшие годы.

Во-первых, мы должны разработать доктрину национального единства, которая определит основные цели дальнейшего развития казахстанского общества.

Поручаю Администрации Президента совместно с Правительством начать подготовку этого документа с привлечением членов Ассамблеи народа Казахстана.

Основные принципы этого документа должны войти в Стратегический план развития страны до 2020 года.

Во-вторых, необходимо дальше усиливать практическую работу Ассамблеи, ее территориальных подразделений.

Совет Ассамблеи должен стать полноценным рабочим органом, действующим в постоянном режиме.

Думаю, что нам нужно несколько поменять и порядок назначения заместителей Председателя Ассамблеи. Вношу предложение иметь трех заместителей Председателя Ассамблеи. Двое из них будут представлять республиканские национально-культурные объединения и один заместитель возглавлять аппарат Ассамблеи. Два

заместителя, представляющие НКО, должны меняться ежегодно на нашей сессии. Такая ротация даст возможность всем национально-культурным объединениям поочередно возглавлять Ассамблею.

Прошу Совет Ассамблеи внести мне предложения по двум заместителям.

Мы продолжим организационное укрепление рабочих органов Ассамблеи на местах.

Поручаю акимам всех регионов принять соответствующие меры.

Межнациональные отношения требуют научной, выверенной работы. Поэтому к работе Ассамблеи нужно активнее привлекать ученых, деятелей культуры, интеллигенцию. Для этого следует создать экспертный совет. Это повысит качество разрабатываемых нами решений.

Один из важных вопросов, который необходимо решить для обеспечения нормальной работы, касается финансирования деятельности Ассамблеи, ее территориальных структур, а также этнокультурных центров.

Есть несколько путей решения этой задачи, в том числе привлечение общественных средств.

Вложения деловых людей в стабильность — это в их же интересах, это инвестиции в наше будущее.

Для организации такой работы, для привлечения общественных средств мы могли бы создать при Ассамблее специальный фонд. Определенный опыт в этой сфере есть.

Его деятельность должна быть абсолютно прозрачной. Решения о финансировании проектов должны приниматься коллективно.

До настоящего времени в рамках госзаказа мы фактически не привлекали этнокультурные центры к реализации социально значимых проектов. Этот инструмент финансирования нам также необходимо использовать.

Поручаю Министерству культуры и информации, а также акиматам областей, гг. Астаны и Алматы решить вопрос финансирования национально-культурных объединений в рамках государственного заказа. Средства должны выделяться под решение конкретных задач.

В-третьих, мы должны обратить самое серьезное внимание на воспитание нашего подрастающего поколения.

Основную роль здесь, конечно же, играет семья. Но и государство не должно стоять в стороне.

Поручаю Правительству к началу следующего учебного года разработать комплексную программу, которая должна обеспечить формирование полноценной личности. Начиная с детского сада, в школе, в колледже или вузе, в армии мы должны не только учить, но и воспитывать нашу молодежь.

Молодые люди должны понимать, что в современном, глобализирующемся мире ценятся коммуникабельность, активность, мобильность, постоянная работа над собой, терпимость, верность слову. Пагубными являются зависть, лень и возвеличивание одного народа, языка и культуры над другими. Все это должно усваиваться с детства.

Идеи превосходства одной нации над другой противоречат вектору мирового развития и дискредитировали себя раз и навсегда, как человеконенавистнические. Они не сработали даже в моноэтнической среде. Не говоря уже о полиэтничных государствах.

Известный российский ученый, автор идеи евразийства Лев Николаевич Гумилев в свое время говорил о том, что сила народа не в его многочисленности, а в духовной культуре, которую он смог сохранить, передать потомкам и остальному миру.

Надо учить нашу молодежь слушать и понимать других, уважать язык, религию и обычаи других народов. Без этого в современном мире невозможно добиться успеха.

Молодые казахстанцы должны быть патриотами своей страны, иметь надежный иммунитет к любым экстремистским идеям, будь-то на этнической, конфессиональной или любой другой основе.

Ассамблея должна быть в первых рядах в деле укрепления толерантности в обществе.

На примере других стран мы видим, что риторика нетерпимости, ксенофобия легко получает распространение. К сожалению, люди могут легко подпадать под влияние провокационных идей, особенно в условиях трудностей.

Кто, как не Ассамблея, может поставить заслон против таких попыток! Вы, лидеры этнокультурных центров, пользуетесь уважением в обществе, к вам прислушиваются. Используйте свой авторитет для того, чтобы продвигать в нашем обществе общегражданские ценности, укреплять единство народа Казахстана.

В-четвертых, Ассамблея должна активно пропагандировать необходимость изучения государственного языка.

Я уже говорил о том, какой поток переселенцев пришлось принять Казахстану. Такому миграционному давлению кроме казахов не подвергался, пожалуй, ни один народ в мире. Это привело к тому, что в 1970-е годах казахи оказались в меньшинстве на своей исконной земле.

Чтобы общаться со всеми, кто приехал в Казахстан, казахам пришлось выучить русский язык. Тем более, что такой была политика советского центра. Без русского языка невозможно было найти работу. История и культура были под прессом идеологии. Это оказало катастрофическое влияние на казахский язык и культуру. В этом нет вины того поколения казахстанцев и тех казахов, которых не учили родному языку. Такой была политика тоталитарной власти, таким было то суровое время.

Академик Дмитрий Лихачев как-то сказал, что если отнять у народа его язык и культуру, тогда нет и народа. В конце XX века язык и культура казахского народа оказались на грани исчезновения.

Поэтому сегодня стремление казахского народа восстановить утерянное абсолютно закономерно. И мы видим, как другие этносы относятся к этому с пониманием и поддержкой.

Я воспринимаю такую поддержку, с одной стороны, как благодарность тех, для кого Казахстан стал Родиной. С другой стороны, такая взаимная поддержка станет стержнем крепкой дружбы и единства казахстанцев, которые обеспечат спокойное, уверенное будущее наших детей.

В дальнейшем роль казахского языка в Казахстане будет возрастать. Таков естественный ход вещей. Конечно, мы также продолжим поддержку развития русского, английского и других языков.

Государственный язык должны знать наши дети. И тогда через какое-то время, его будут знать все граждане Казахстана. Этот процесс уже идет.

Для этого создаются все условия: разработана необходимая нормативная база, выделяются большие средства. В этом году на поддержку государственного языка из бюджета было направлено 5 млрд. тенге. В 2005 году эта статья в бюджете составляла всего 133 млн. тенге.

Сейчас на казахском языке в школах обучается более 25 тысяч детей других национальностей. В детских садах в казахских группах обучается около 10 тысяч детей других национальностей.

Обучение на казахском языке осуществляется в 5800 школах с казахским и смешанными языками обучения, что составляет 76% всех школ республики. В 1991 году таких школ было около 50%.

В общей сложности сегодня 60% казахстанских школьников учатся на казахском языке. В 1991 году этот показатель составлял 30%.

С каждым годом увеличивается количество казахстанцев неказахской национальности, которые прекрасно владеют государственным языком.

Знание казахского языка становится одним из важнейших условий личной конкурентоспособности. Родители, думая о будущем своих детей, должны позаботиться о том, чтобы они знали казахский язык.

К сожалению, в большинстве образовательных учреждений пока применяются неэффективные методики обучения. Профессиональный уровень учителей не всегда соответствует необходимым стандартам. У нас есть факты, когда издаются некачественные учебники на казахском языке. Сама грамматика казахского языка требует осмысления и совершенствования.

Правительству необходимо создать специальную комиссию и тщательно проанализировать ситуацию с развитием государственного языка.

Соответствующим государственным органам следует подумать и о том, чтобы на телевизионных каналах новости, фильмы и в целом основные программы, которые идут на казахском языке, сопровождались субтитрами на русском языке. И наоборот. Это касается и тех передач на телеканалах, суть которых мы хотим довести до всех граждан страны.

Все вопросы, касающиеся развития государственного языка, необходимо решать в строгом соответствии с Конституцией и законами, без ущемления прав граждан.

Есть Закон «О языках». Его надо четко исполнять.

Хочу сегодня также подчеркнуть, что пора прекратить всякие провокационные разговоры на языковую тему. Если кого-то действительно волнует судьба казахского языка, пусть вкладывает деньги и реализует конкретные проекты. Для этого по моей инициативе создан Фонд развития государственного языка.

Нам сейчас нужны эффективные методики обучения языку, подготовленные преподаватели, хорошие книги, интересные телевизионные проекты на казахском языке. У нас даже нет хороших мультфильмов на казахском языке. Необходимо над этим сейчас работать.

А зарабатывать себе политический авторитет на языковой теме, будоражить общество, провоцировать межэтническую напряженность, никому не позволено.

И, наконец, в-пятых. Начиная со следующего года, Казахстан войдет в «руководящую тройку» ОБСЕ, а в 2010 году возглавит эту авторитетную организацию. Это

высокая оценка наших достижений по обеспечению мира и согласия в полиэтничном обществе.

Мы будем непосредственно участвовать в разработке повестки дня этой организации, которая направляет свои усилия на укрепление международной безопасности и снижение глобальной напряженности.

В 2011 году Казахстан будет председательствовать и в другом авторитетном объединении — Организации «Исламская Конференция». Это также знак огромного уважения нашей роли в развитии глобального диалога между культурами.

И на Востоке, и на Западе ценят наш уникальный опыт, наши достижения в вопросах согласования интересов и защиты прав этносов. Уверен, чем больше стран будет использовать наш опыт общественного диалога и межэтнического согласия, тем безопаснее станет мир.

Ассамблея народа Казахстана должна принять активное участие в этой работе. Именно она может показать, как нужно развивать межкультурный диалог. Многим странам будет полезен наш опыт укрепления межэтнического и межконфессионального согласия. Его можно применять во всех постконфликтных обществах на обширном евразийском пространстве.

Поручаю МИДу и Секретариату АНК проработать формат участия Ассамблеи в соответствующих мероприятиях. Это сделает нашу Ассамблею еще более известной. Поднимет ее авторитет в мире.

Уважаемые участники сессии!

Ассамблея народа Казахстана внесла бесценный вклад в сохранение и укрепление мира и согласия в стране. Благодаря ее деятельности мы успешно прошли путь строительства общегражданской идентичности и при этом сохранили культурную самобытность всех казахстанских этносов.

Теперь перед нами стоит следующая, не менее важная задача — укрепление единства народа, способного уверенно продвигаться к прогрессу и процветанию.

Мы должны всегда помнить — у нас общее будущее. И оно зависит от единства всех казахстанцев!

Не зря говорят: «Если народ един — он непобедим», «Дружба и братство — дороже богатства».

Қадірлі ағайын!

Мемлекет құрушы ұлт ретінде қазақ халқына бүгінгі таңда зор тарихи жауапкершілік жүктеліп отырғанын тағы да атап айтам.

Бұл жауапкершіліктің түпкі мәні күллі қазақстандықтарды бір мақсатқа ұйыстырып, ортақ іске жұмылдыра отырып, замана дауылы шайқалта алмайтын іргелі мемлекет құру ісімен астасып жатыр.

Мен әрқашан туған халқымның парасат-пайымына иек артып, даналық мінезіне сүйеніп келемін. Қазақ ұлты қай кезде де жақсылық бастамалардың қозғаушысы, этностарды топтастырушы рөлін атқарып келді және бұдан былай да атқара беретініне сенімдімін. Ендігі кезеңде біз баршамыз болып қазақстандықтардың бойына отаншылдық сезімін қалыптастыру ісіне қызмет жасауымыз қажет. Сонда ғана біз мемлекет құрушы ұлт екенімізді нықтап, жаһандық бәсекеге төтеп бере алатын мықты мемлекет болмақпыз.

«Кеңесті ел кемімес» дейді қазақ. Біз Қазақстан халқы Ассамблеясын қоғамды біріктіруші, ұлттық тұтастықты қалыптастырудағы стратегиямызды жүзеге асырушы бірегей институт ретінде бұдан былайғы кезеңде де дамыта түспекпіз.

Айтулы үлкен істердің айқай-шусыз атқарылатыны ежелден белгілі. Біз халқымыздың бойындағы ұстамдылық қабілетін қажетті де ұлағатты істерге бағыттай беруіміз керек. Ел ішіндегі келісім мен татулықтың әсіресе қазіргідей дағдарысты кезеңде қаншалықты қымбат екеніне бәріміз куә болып отырмыз.

Әрдайым тереңнен толғанып, әріден зерделеген жөн. Тәуелсіздігіміздің баянды болуын, ұрпақ келешегін бір сәт те естен шығармасақ деймін. Тәуелсіздігіміз берік болып, ел іші тыныш болса алға, қойған мақсаттарымыздың бәрі де кезең-кезеңімен орындала беретініне күмән жоқ.

Тыңдағандарыңызға рахмет.

«Нұр Отан» Халықтық-демократиялық партиясының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес форумында сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 6 қарашасы

Құрметті форумға қатысушылар!

Бүгінгі басқосуымыз қоғамдағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы пәрменді күрес шараларына арналып отыр. Осы мәселе жөнінде нақты әңгіменің уақыты жетті деп санаймын.

Жемқорлық мемлекеттің, қоғамның дамуына тежеу болатын, болашағына кесірін тигізетін індет. Оның тамырына түбегейлі балта шаппайынша, мемлекетте тұрақты өсу-өркендеу болмайды.

Біз экономикамызды барынша дамытып, саяси жүйемізді жетілдіріп жатырмыз. Білімді, мәдениетті әрі бәсекелестікке қабілетті ұлт қалыптастыру жолында алдымызға стратегиялық мақсат қойып отырмыз.

Алайда, сыбайлас жемқорлыққа қарсы күресті күшейтпей, одан нақты бір нәтиже шығармай, алға қойған мақсатқа толық жете алмаймыз.

Жемқорлықпен күрес науқандық шара емес. Ол тек құзырлы мекемелердің ғана міндетіне жатпайды. Онымен бүкіл халық болып күресуіміз керек.

Бүгін мен сіздермен осы мәселе төңірегінде, қордаланған проблемалар мен оларды шешудің заңнамалық және нақты іс-шаралары жөнінде ашық сөйлесуді жөн көріп отырмын.

Уважаемые участники форума!

Коллеги!

Сегодня мы собрались еще раз обсудить наши дальнейшие действия по борьбе с коррупцией.

Все государства мира сталкиваются с этим злом. Более того, в современных условиях коррупция постепенно из внутригосударственной проблемы превращается в глобальную проблему.

Сейчас все страны, включая самые передовые, пересматривают свои модели борьбы с коррупцией с учетом новых вызовов. Принимают новые законы об ужесточении ответственности за коррупцию.

Здесь хочу акцентированно подчеркнуть, что если мы говорим о коррупции в Казахстане, это не значит, что ее уровень у нас более высокий, чем в других странах.

По уровню антикоррупционной деятельности Казахстан занимает одну из лидирующих позиций среди стран СНГ. Мы за эти годы многое сделали для искоренения этого социального зла. Это подтверждают и международные эксперты.

Еще 10 лет назад мы впервые на постсоветском пространстве приняли специальный Закон «О борьбе с коррупцией». Создан специальный орган — Агентство по борьбе с экономической и коррупционной преступностью (финансовой полиции).

В Уголовном кодексе установлен четкий перечень преступлений, признаваемых коррупционными. Ужесточена уголовная ответственность за взяточничество.

По моей инициативе введен пожизненный запрет на занятие любых должностей в государственных органах и организациях для лиц, ранее уволенных с работы за совершение коррупционного правонарушения. Все должны помнить, что совершившие какое-либо противоправное действие полностью лишаются всех привилегий.

В целях снижения уровня коррупции в судебной системе ужесточена ответственность судей за совершение правонарушений и несоблюдение судейской этики.

Недавно Парламентом принят закон, предусматривающий более прозрачные процедуры выдвижения судей на руководящие судейские должности.

Антикоррупционные меры предусмотрены и в ряде законодательных актов, регламентирующих государственные закупки, налогообложение, таможенное дело, лицензирование и другие сферы.

В целом казахстанское законодательное обеспечение антикоррупционной деятельности стало, по сути, модельным для наших коллег по СНГ.

Одним из важных инструментов реализации антикоррупционной стратегии является действующая при Президенте Комиссия по вопросам борьбы с коррупцией.

Противостоять коррупционным проявлениям на региональном уровне призваны областные дисциплинарные советы при Агентстве по делам государственной службы.

Не могу не отметить ту огромную работу, которую проводит партия «Нур Отан».

При партии созданы республиканский и региональные общественные советы по борьбе с коррупцией, в которые уже поступило около 5 тысяч обращений граждан. Более трети из них получили полное или частичное положительное разрешение.

По моему поручению партия контролирует процесс распределения социального жилья во всех регионах страны. Налажено тесное и результативное взаимодействие с населением, исполнительными и правоохранительными органами.

Однако говорить о том, что антикоррупционная система работает полноценно и максимально эффективно, пока не приходится. Статистика коррупционных правонарушений остается негативной.

По результатам социологических опросов, немало жителей республики оказывались в ситуации, когда их вопрос решался эффективнее с помощью взятки. В группу «лидеров» по распространенности коррупционных отношений, по мнению опрошенных, входят работники правоохранительных органов, юстиции, акиматов, здравоохранения, образовательных учреждений.

С начала года всего по республике зарегистрировано 1581 коррупционное преступление. Осуждены за коррупционные преступления 520, привлечено к дисциплинарной ответственности 990 человек.

Только акимами всех уровней совершено 69 коррупционных преступлений. 18 из них уже осуждены.

Анализ показывает, что размер материального ущерба от коррупционных преступлений исчисляется большими суммами.

Такая ситуация нас категорически не устраивает! Коррупция угрожает развитию нашего государства, его экономическому росту и политической стабильности.

И мы будем вести самую жесткую и решительную борьбу с ней.

Поэтому сегодня я объявляю о том, что мы принимаем Общенациональный план действий по борьбе с коррупцией.

В этой связи необходимо следующее.

Первое — совершенствование антикоррупционного законодательства.

Необходима глубокая «инвентаризация» законодательства, регулирующего различные сферы экономики, государственного управления, в том числе и правоохранительную деятельность.

До сих пор в законодательных актах, относящихся к разрешительной системе, контрольно-надзорной деятельности, государственным закупкам, остаются большие «коррупционные ниши». Причем реальная практика применения законодательства показывает, что оно нередко используется для создания искусственных административных барьеров для развития малого и среднего предпринимательства.

В этой связи должна быть обязательной антикоррупционная экспертиза всех законов и подзаконных актов. Статус этой экспертизы необходимо закрепить законодательно. Это я прошу сделать партию «Нур Отан» в нашем Парламенте.

Прокуратуре необходимо, не дожидаясь принятия специального закона, опротестовывать, а органам юстиции при регистрации проверять на коррупционность все акты, принимаемые госорганами.

Противодействию коррупции должна способствовать регламентация лоббистской деятельности. В этих целях следует принять Закон «О лоббировании», который должен установить механизмы, исключающие коррупционные схемы продвижения корпоративных интересов в ущерб интересам общества и государства.

Следует провести работу по коррекции норм Уголовного кодекса. Для уменьшения условий для коррупции необходимо сузить вариативность ответственности за конкретные преступления.

Второе — конкретизация и оптимизация функций государственного управления.

К сожалению, за несколько лет проведения административных реформ мы существенно не продвинулись в разграничении функций государственных органов, исключении их дублирования.

Я не раз говорил о том, что государство должно последовательно уходить от практики осуществления избыточных функций, не относящихся к сфере государственной монополии.

Правительство должно, наконец, конкретно определить, что является государственной функцией, а что только государственной услугой. Услуги можно последовательно передавать в конкурентную среду. Отсутствие ясной грани между этими понятиями снижает эффективность госуправления, является одной из предпосылок для роста коррупционных проявлений.

Важной задачей является обязательное наличие стандартов и процедур оказания государственных услуг, их нормативное закрепление и повсеместное внедрение.

Следует шире использовать возможности электронного Правительства и в целом современных технологий в управлении. Темпы этой работы не устраивают. Пока больше несогласованности и разночтений в данном вопросе, нежели конкретных дел.

Главная задача создаваемого электронного Правительства — это максимальное исключение личных контактов граждан с чиновниками при оказании последними государственных услуг.

Каждый человек электронным способом должен иметь возможность как на получение полной и достоверной информации об оказываемой услуге, так и на получение самой услуги качественно и в срок.

Нужно также активизировать внедрение в регионах «электронных акиматов», которые будут работать по принципу «одного окна», выдавать все разрешительные документы на строительство и земельные участки, оказывать другие услуги населению и бизнесу.

Правительству следует ускорить эту работу, а партии «Нур Отан» взять ее под особый контроль.

Третье — совершенствование качества работы государственного аппарата. Противодействию коррупции должно способствовать укрепление системы государственной службы.

Наша стратегическая задача — создать новую генерацию государственных управленцев.

Это должны быть люди, профессионально подготовленные, грамотные, современные, честно работающие на интересы страны, не ангажированные различными интересами. Мы стоим на пороге изменения поколения госслужащих.

Мы должны поднять престиж государственной службы, привлечь талантливых молодых людей в государственный аппарат, воспитать их. Одновременно решительно очиститься от различных коррупционных элементов.

Без этого все наши намерения по вхождению в число наиболее конкурентоспособных стран мира останутся только планами.

Государственный служащий должен руководствоваться следующими этическими нормами, их восемь:

1. Он должен уметь распоряжаться властью и полномочиями и при этом быть честным.

2. На государственной службе нужно работать на благо государства, а не ради собственного благополучия, не путать государственные средства с собственным карманом.

3. Чиновник должен жить, не боясь вопроса «На что живешь?», так как не должно быть оснований для появления снимков его вилл, высоких заборов вокруг них и дорогих иномарок.

4. Важно жить в полном согласии с требованиями законов.

5. Нужно на любом посту, на любой должности работать так, чтобы ни при каких обстоятельствах не утратить доверия народа, граждан своей страны.

6. Казахстанский госслужащий должен быть примером справедливости, скромности, уметь вести себя среди людей.

7. Прежде чем руководить коллективом, он должен сам научиться подчиняться, уметь выполнять то, что требует от своих сотрудников.

8. Надо немедленно вмешиваться, принимать меры, если видишь, что наносится ущерб интересам государства или готовится коррупционное деяние.

Это только часть моральных требований к работникам органов государственного управления.

Мы должны воспитать, привести на госслужбу и к власти именно таких людей, которые строго выполняют отмеченные мною этические нормы.

Это и есть истинные патриоты Родины, которые сделают все для ее процветания.

Мерой, реально позволяющей сократить проникновение на государственную службу потенциальных коррупционеров, является институт кадрового резерва. Администрация Президента должна организовать и возглавить комплексную работу по формированию и продвижению реального кадрового резерва страны.

Мы и дальше будем работать над повышением социальной защищенности государственных служащих, уровня их материального обеспечения. Последовательно решаем, и будем решать эти вопросы с учетом финансовых возможностей государства.

По моему поручению с 1 января 2009 года на 25% повышается уровень оплаты труда всем категориям государственных служащих. Одновременно на 60% возрастет заработная плата судей местных судов. Еще большее повышение зарплаты ожидает дорожных полицейских — она повышается почти в 3 раза.

В этих условиях общество вправе ожидать от государственного аппарата честной и добросовестной работы во благо всех граждан страны.

Большие проблемы накопились в правоохранительной системе. Есть существенные недостатки и недоработки в их работе. Нередко сами работники правоохранительных органов оказываются замешанными в коррупционных преступлениях.

У меня по этому поводу вчера состоялся жесткий и обстоятельный разговор с руководителями Прокуратуры, МВД, КНБ и других правоохранительных органов.

Уверен, что вся правоохранительная система страны нуждается в серьезном реформировании. Надо сделать ее более эффективной, открытой, работающей исключительно на интересы народа.

Вопросы борьбы с коррупцией надо сосредоточить в одном органе, поднять его статус, дать необходимые полномочия.

Четвертое — совершенствование системы выявления и противодействия коррупции.

Мы должны добиться того, чтобы каждый осознавал неотвратимость наказания за коррупционное правонарушение.

Необходимо установить эффективный контроль за источниками доходов чиновников.

Действующая система декларирования сведений о доходах и имуществе не всегда позволяет осуществлять надлежащий контроль за достоверностью представляемых сведений. Поэтому следует проработать вопрос о поэтапном переходе к всеобщему декларированию доходов.

Особо недопустимо использование чиновниками служебного положения для продвижения своих личных бизнес-интересов. Те чиновники, которые передали бизнес в управление, должны реально от него отойти. Любой случай решения экономических вопросов в пользу своего бизнеса или лоббирования чьих-то интересов в корыстных целях должен приводить к немедленному снятию с должности и наказываться в соответствии с законом.

Агентство по делам государственной службы и Агентство по борьбе с экономической и коррупционной преступностью должны приступить к проверке таких фактов.

Следует запустить и другой действенный механизм — постоянный финансовый мониторинг за операциями с денежными средствами в крупных объемах. Это функция недавно созданного Комитета финансового мониторинга Министерства финансов.

Нам следует разработать и внедрить механизм, обязывающий всех должностных лиц государства своевременно и оперативно реагировать на критические материалы о фактах коррупционных проявлений, изложенных в СМИ.

Каждый руководитель должен нести персональную ответственность за состояние борьбы с коррупцией в его ведомстве. Для этого надо повсеместно ввести рейтинговую оценку уровня коррупции государственного аппарата.

Новые задачи стоят перед Агентством по борьбе с экономической и коррупционной преступностью. Во главу угла должны быть поставлены не только карательные меры, но и профилактика правонарушений, выявление и искоренение схем совершения коррупционных преступлений.

Агентство должно тесно взаимодействовать с Комитетом финансового мониторинга.

Хотел бы отметить, что контроль за расходованием бюджета у нас «растащен» по разным органам. Деятельность Счетного комитета, Финконтроля Министерства финансов, а также органов, проверяющих исполнение местных бюджетов, остались бесконтрольными.

Правительству необходимо до конца года разобраться в такой ситуации и навести порядок.

Пятое — пресечение коррупции в финансово-экономической сфере.

Когда в нашей стране говорят о коррупции, почему-то непременно имеют в виду только госслужащих.

Между тем, масштабы коррупционных правонарушений в частном секторе если не больше, то уж точно не меньше, чем в госаппарате.

До недавнего времени у нас это явление неправильно называлось словом «бизнес».

Хотя в развитых странах его рассматривают как «корпоративную коррупцию» и прилагают огромные усилия для борьбы с ним. Принимаются специальные законы, усиливаются контролирующие функции государства.

В условиях мирового финансового кризиса и для нас особую остроту приобретает проблема «корпоративной коррупции». Именно для борьбы с ней мною недавно подписан закон об устойчивости финансовой системы.

Сейчас важно не допускать, чтобы нечистоплотные бизнесмены при попустительстве коррумпированных чиновников расшатывали финансовую устойчивость государства и наносили ущерб экономическим интересам граждан.

Мы должны в корне пресекать любого рода махинации, лжебанкротства, незаконный вывоз капитала за рубеж.

Обеспечение соблюдения законности и прозрачности в банковской сфере, защита вкладов и имущественных интересов граждан — вот одна из главных задач соответствующих органов на сегодняшний день.

Поручаю Правительству внести предложения об отмене налоговых льгот для частных застройщиков жилья.

В условиях кризиса также актуальна защита трудовых прав граждан, в связи с чем следует выявлять и пресекать факты незаконных увольнений, несвоевременной выплаты заработной платы работникам.

Шестое — оптимизация и обеспечение прозрачности системы государственных проверок.

Следует разобраться и поставить точку в вопросе проверок, проводимых государственными органами. Несмотря на принимаемые меры, поток жалоб на необоснованность проверок не прекращается.

В настоящее время контрольно-надзорными функциями, предусматривающими право осуществления проверок, наделено большое количество государственных органов. Разного рода проверки предусмотрены в кодексах, десятках законов, во множестве подзаконных актов.

Действующее законодательство допускает возможность проверить любой хозяйствующий субъект или государственное учреждение под самыми разными предлогами.

В свое время я согласился с мнением Правительства, которое выступило с возражениями против принятия Закона «О государственном контроле и надзоре».

Однако, как видно, жизнь диктует необходимость принятия такого закона. Надо вернуться к рассмотрению этого вопроса.

И седьмое — формирование атмосферы нетерпимости к коррупции в обществе.

На мой взгляд, это самая важная часть нашей работы. Без нее все вышеперечисленные меры не принесут результата.

К сожалению, в нашем обществе еще не окончательно утвердились нормы и ценности правового сознания.

Граждане по-прежнему имеют упрощенные представления о причинах коррупции и методах борьбы с ней.

Им не хватает антикоррупционного просвещения. Многие сами провоцируют чиновников на получение взятки.

Победить такое зло, как коррупция, невозможно только усилиями государственных и правоохранительных органов. Необходимо наладить взаимодействие с институтами гражданского общества.

Считаю, что партия «Нур Отан» должна возглавить эту работу. Существенную роль в этом должен сыграть Комитет партийного контроля, который создается при партии. Важно широко привлекать к этой работе неправительственные организации.

Данный комитет как постоянно действующий орган партии должен обеспечивать широкую общественную поддержку и активно участвовать в реализации Общенационального плана действий по борьбе с коррупцией.

Совместно с молодежными объединениями Комитет партийного контроля может проводить акции по выявлению и недопущению коррупции в образовательных учреждениях. В сотрудничестве с правозащитными НПО партия в поле зрения должна держать вопросы коррупции в системе здравоохранения и юстиции.

В сознании граждан нужно культивировать абсолютную нетерпимость к любого рода коррупционным проявлениям. Для этого нужно постоянно вести масштабную антикоррупционную пропаганду в СМИ.

Нужно изучить и мировой опыт в этой области. Например, в Южной Корее право начинать расследование о коррупции имеет любой совершеннолетний гражданин страны.

Уполномоченный государственный орган обязан начать расследование обвинений по любому заявлению. От злоупотребления этим правом людей сдерживает одна из статей закона, предусматривающая ответственность за ложное обвинение в коррупции — тюремное заключение до 10 лет.

В Сингапуре, если государственный служащий знал о готовящемся коррупционном преступлении и не сообщил соответствующим органам, его увольняют с должности.

Возможно, такой опыт нужно внедрять и у нас.

Уважаемые коллеги! Члены партии!

В «Нур Отане» казахстанцы должны видеть эффективный механизм своей защиты от коррупционеров.

Это работа должна быть поставлена на широкую, системную основу, стать одним из базовых направлений идеологической платформы партии.

Для этого у вас есть все необходимые ресурсы: доверие большинства населения, депутатские мандаты в Парламенте и маслихатах, широкие контрольные полномочия.

Сейчас «Нур Отан» обязан по максимуму использовать эти ресурсы, возглавить общенародную борьбу с коррупцией.

На то мы и народная партия, чтобы служить ему и защищать интересы всех казахстанцев.

Нам нужны не искусственная шумиха или очередная кампанейщина, а точные и реалистические меры, направленные на выявление и предупреждение коррупции.

Только так мы сможем добиться всех стратегических и амбициозных целей, которые сегодня стоят перед нашей страной!

Құрметті форумға қатысушылар!

Бүгінгі басқосудың қаншалықты маңызды екенін баршаңыз де сезініп отырған боларсыздар.

Сыбайлас жемқорлықтың белең алуы біздің ғана емес, бүкіл әлемнің бас ауруына айналғанын жаңа айттым.

Бүгінде жаһандық сипат алған бұл індет тұтастай мемлекеттердің экономикасын күйретіп жіберу қаупін туғызып отыр.

Олай болса, жемқорлықпен күрес қатаң жүргізілуі қажет. Ешкімнің лауазымына, шен-шекпеніне қараудың қажеті жоқ. Қылмыс жасаған адам қандай жағдайда да жауапқа тартылуы тиіс.

Қоғам бізден нақты іс-әрекетті күтіп отыр. Баршамыздың ел алдындағы қызметіміз де, беделіміз де бірлесіп істеген жұмыстың нәтижесіне байланысты.

Тағы да қайталап айтамын, бұл істе «Нұр Отан» партиясына жүктелер міндет үлкен. Партияның орталық, жергілікті жердегі басшылығы, мүшелері халықты жұмылдыра отырып, жемқорлықтың алдын алу мен жою шараларын белсенді жүргізуі керек.

Қазақта «Ауруын жасырған өледі» дейтін мәтел бар. Жемқорлыққа қарсы күрес жан-жақты, үздіксіз, ашық әрі әділетті түрде жүргізілуі тиіс. Біз сонда ғана алға қойған биік мақсаттарға қол жеткізе аламыз.

Назар аударып, тыңдағандарыңыз үшін рахмет.

Қазақстан Республикасының Тәуелсіздік күніне арналған салтанатты жиналыста сөйлеген сөзі

Астана қаласы, 2008 жылдың 15 желтоқсаны

Қымбатты отандастар!
Құрметті қонақтар!

Біз бүгін Тәуелсіздік мерекесін тұңғыш рет Астананың елордалық сипатын аша түсетін аса айшықты нысан — Тәуелсіздік Сарайында қарсы алып отырмыз.

«Қазақ Елі» мемориалдық кешенін, Бейбітшілік пен келісім Сарайын және Тәуелсіздік Сарайын бүгінгі Қазақстанның ажырамас ең қастерлі үштаған символдық белгісі деп айтуға болады.

Елорданың бұл жаңа нысандары — бабаларымыз бізге аманат етіп қалдырған қасиетті атамекенге, бүгінде 130-дан астам ұлт пен ұлыстың өкілі тату-тәтті ғұмыр кешіп, халықтар достығы, бейбітшілік пен келісімді ту еткен Отанымызға деген ортақ тағзым мен құрметті білдіреді.

Қазақстан тәуелсіздігі — ең алдымен ұлтымыздың ежелден бостандыққа деген асқақ рухының жеңісі.

Азаттық рухы кең көсілген Арқадан кербез Алатауға дейінгі, алтын тамырлы Алтайдан кәрі Каспийге дейінгі аралықта ұланғайыр даланың ұлы өркениетін қалыптастырған батыр бабаларымыздың қайсар мінезінен оянған еді.

Керей мен Жәнібекке алғашқы қазақ хандығын құрғызған да сол бостаншыл рух емес пе?

Орбұлақ пен Аңырақайдағы тарихи маңызды жойқын жеңістер де Азаттықтың ақ туы астында желбіреді.

Жоңғар шапқыншылығы тұсында қазақ даласы «Елім-айлап» күңіренгенде де үміт оты өшпеді.

Сол — рух ата-бабамызды отаршылдық саясатқа қарсы ұлт-азаттық көтеріліске бастап шықты.

Кенесары хан, Сыздық төре, Сырым батыр, Исатай, Есет, Жанқожалар бастаған 100 жылдан астам уақыт толастамай, 1916 жылғы Амангелді Иманов, Әбдіғаппар Жанбосынұлы, Бекболат Әшекеев, Ұзақ Саурықұлы, Омар Шолақұлы басқарған ұлттық көтеріліске ұласқан күрестерде шыңдала түсті.

Өзегіңді өртер отты өлеңдердің иесі Махамбет пен күй атасы Құрманғазының шығармаларында азаттышыл әуеннің атойлап тұратыны да сондықтан.

Осыдан 90 жыл бұрын Алаш ардақтыларына қазақ автономиясын құрғызған да сол өршіл мінез болатын.

Азаттық рухын кешегі сталиндік нәубет пен саяси қуғын-сүргін зобалаңы да тұншықтыра алмады. Ұлы Отан соғысы жылдары қазақ даласы босқынға ұшыраған сан мыңдаған ұлт пен ұлысты бауырына басты. Жарты үзім нанын бөлісті. Алайда, халқымыздың қайсар рухы мұқалмады, майдан мен тылдағы ерлігі арқылы ұштала түсті.

Кешегі тоталитарлық жүйе де тарихи жадымыз бен ұлттық болмысымыздан, салт-дәстүр, иба, иманымыздан айыра алмады.

Ана тілі — ардағымызды жойылудың аузынан аман алып қалған да осы киелі күш емес пе?

Желтоқсан көтерілісі кезінде жастарды алаңға алып шығып, ескі тоталитарлық жүйеге қарсы көтерген де сол тәуелсіздікті көксеген асқақ арман болатын.

Осы ерен ерліктер өнегесі тарихи мүмкіндікті мүлт жібермей, біздің бәрімізді тәуелсіз Қазақстан мемлекетін құруға жұмылдырды. Тарихымызда тұңғыш рет толық тәуелсіздікке қол жеткіздік.

Бәріміз үшін қуанышы мен қиындығы қатар келген сол кезеңде маған әрқашан біздің қуатты, еркін мемлекетте өмір сүрсек деген ізгі мақсатымыз үнемі күш беріп, қанаттандырып отырды.

Аз уақыттың ішінде біз егемен еліміздің әлеуметтік-экономикалық әл-ауқатын, мәдени, рухани келбетін бұрын болып көрмеген биік деңгейге көтердік.

Кеңес Одағы күйреген кезеңдегі дағдарып қалған елді, тоқырап қалған экономиканы бұрын-соңды болмаған қысылтаяңнан шығарып, тәуелсіз мемлекет құра білдік. Еңсеміз енді көтеріле бастағанда Оңтүстік Шығыс Азиядан басталған дағдарысқа тап болып, тіпті, қарттарға зейнетақы төлей алмаған жағдайды бастан өткердік.

Ол кездері экономикамыз әлсіздеу, қаражат мүлде жетіспейтін еді. Қазақстан бұл қиындықты да еңсеріп, аймақтағы көшбасшы елге айналды.

Әсем де, айшықты елордамыз — Астанамызды еліміздің бел ортасына орнаттық.

Соңғы жылдары ұлттық мұраны қайта түлету, ұлттық мәдениетті қолдау тұрғысында үлкен-үлкен істер атқарылды.

Биылдың өзінде «Мәдени мұра» мемлекеттік бағдарламасын іске асыру аясында 51 тарихи және мәдени ескерткіштер қалпына келтірілді, ондаған археологиялық ескерткіштерге қолданбалы ғылыми зерттеулер жүргізілді.

Мемлекеттік тілді дамыту жөнінде жұмыстар жүйелі жүргізілуде. Менің бастамам бойынша «Мемлекеттік тілді дамыту» Президенттік қоры құрылып, қазірдің өзінде бірқатар жаңа жобаларды жүзеге асыра бастады.

Мемлекеттік тілді оқыту жөнінде өңірлік орталықтар жұмысын жасап жатыр. Жаңа сөздіктер шығарылды және бірқатар компьютерлік бағдарламалар жасалды.

Енді, міне, бүкіл әлем ғаламдық қаржы дағдарысына ұшырап отыр. Капиталистік нарық әлемінде бұл жиі болып тұратын жәйт. Экономикасы өсіп тұрған кезде болашағын ойлаған ел қор жинайды.

Біз сондай санаулы елдердің қатарындамыз. Алла қолдаса, бірлігіміздің жаңылмай қимылдасақ, бұл сыннан да сүрінбей өтерміз.

Тәуелсіздік алған алғашқы күннен бастап жас мемлекетіміздің қаз тұрып қалыптасуына, бүгінгі шыққан биігі мен қол жеткен жетістіктеріне зор үлес қосқан барша қазақстандықтарға, отандастарыма шынайы алғысымды білдіремін.

Ардақты ағайын!

Тәуелсіздіктің он жеті жылында өз қолымызбен жасаған игілікті істерді жоғалтпай, оларды жасампаздықпен жалғастырып отыру — ата-бабалар рухы алдындағы баршамыздың қасиетті парызымыз екенін естен шығармайық.

Сол себепті халықтың бірлігін сақтап, Отанымызда ынтымақ пен татулықты одан әрі нығайта түсу біздің басты міндетіміз.

Біз ғасырлар тезінен өткен ұлттық рух пен туған тілімізге, дәстүр-салтымызға қамқорлық жасап, бұдан былайғы кезеңдерде де олардың өрісін кеңейте беретін боламыз.

Отанымызды шексіз сүйіп, ел игілігі мен оның дамуы жолында бар күш-қуатымызды аянбай жұмсаймыз деп сенемін.

Дорогие соотечественники!

Уважаемые гости!

16 декабря 1991 года сбылась мечта многих поколений казахстанцев. Мы возвестили миру о появлении нового государства — Республики Казахстан.

Формула независимости Казахстана — это слагаемое двух равнозначных понятий — свободы и ответственности.

Только благодаря ответственности мы смогли выбрать правильный стратегический путь развития, построили государство, сохранили мир и согласие.

Мировое сообщество обрело в лице Казахстана достойного и надежного партнера.

Обретя независимость и свободу, мы сразу же взяли на себя историческую ответственность. Во-первых, перед памятью наших предков и героическим прошлым казахского народа. Во-вторых, перед самими собой и перед будущими поколениями казахстанцев. И, в-третьих, перед мировым сообществом.

Сегодня я могу гордо сказать, что народ Казахстана с честью справляется с этой ответственностью.

17-й год независимости Казахстана был непростым. Страна испытала влияние глобального финансового кризиса, самого сильного за последние 70–80 лет.

Падают цены на нефть и металлы, фондовые рынки мира теряют триллионы долларов. Крупнейшие компании снижают производство и сокращают рабочие места. Ряд стран оказался на грани банкротства.

Казахстан стал частью мировой экономики, и мировой финансовый кризис проверяет на прочность все, что мы создали за годы независимости.

Итоги 2008 года показывают, что Казахстан выдерживает этот сложный экзамен.

Наглядный тому пример — достижения, которыми могут гордиться все казахстанцы.

К празднику введены в строй 19 новых промышленных производств в 9 областях Казахстана. Среди них уникальные заводы по производству металлургического кремния в Караганде, по производству базальтового волокна в Актюбинской области, фабрика по выпуску текстиля в Южно-Казахстанской области, электролинии и другие предприятия.

Хороших успехов добились хлеборобы и животноводы страны, хотя год не был простым.

Введен первый отечественный автобан «Астана – Бурабай». Закончилось строительство важной для страны железнодорожной магистрали «Шар–Усть-Каменогорск». Построены современные мосты и эстакады в Астане, Атырау и Алматы, аэровокзал в Актобе и многие другие инфраструктурные объекты.

В этом году открыты 2 новых театра — оперы и балета в Шымкенте и казахский драматический в Караганде.

Объем ВВП продолжает расти. В среднем на 7,6% увеличились инвестиции в основной капитал.

Внешнеторговый оборот страны возрос более чем на треть и превысил 94 млрд. долларов.

Все эти факты — слагаемые поступательного роста экономики Казахстана, за которыми стоит труд конкретных людей.

И мы должны воздать особые почести тем, кто вносит значительный вклад в укрепление независимости нашей Родины.

В преддверии Дня независимости большая группа казахстанцев награждена орденами и медалями страны. В их числе представители экономики, образования и культуры, работники правоохранительной системы и др.

Сегодня я вручил государственные награды особо отличившимся казахстанцам.

Высшая государственная награда — звание «Халық Қаһарманы» — присвоено генерал-лейтенанту, заместителю председателя Комитета начальников штабов Вооруженных Сил Казахстана Бахытжану Ертаеву.

Во время войны в Афганистане он был единственным казахом-командиром батальона мотострелковой бригады. За героизм он тогда представлялся к высокой награде, но не получил ее.

Награждая Бахытжана Ертаева, мы отдаем дань всей нашей армии, всем защитникам Отечества!

Вы знаете, по моему предложению учреждена новая государственная награда — «Қазақстанның Еңбек ері».

Данное звание присваивается за выдающиеся достижения в экономическом и социально-гуманитарном развитии Республики Казахстан. Ее обладатели награждаются Золотой звездой и Орденом «Отан».

Сегодня я вручил награды первым двум обладателям этого почетного звания — директору алматинской гимназии имени Ы. Алтынсарина Миразовой Аякул Торекызы и руководителю крупного аграрного предприятия Северо-Казахстанской области Зенченко Геннадию Ивановичу. Страна знает их трудовой подвиг.

Высокой новой награды за выдающиеся заслуги удостоены достойные и уважаемые люди — педагог и работник сельскохозяйственной отрасли Казахстана.

Это наши герои, которые своим повседневным трудом укрепляют благосостояние страны.

Хотел бы пожелать гражданам Казахстана, и в первую очередь, молодежи, всегда равняться на этих людей, брать с них пример!

Сегодня в своем выступлении хотел бы затронуть еще одну тему.

В обращениях депутатов Сената и Мажилиса Парламента, ветеранских и общественных организаций, различных трудовых коллективов, отдельных граждан предлагалось присвоить звание «Қазақстанның Еңбек ері» мне. Особенно тронуло, что это предложение также исходило от молодежи, студентов, ради будущего которых вместе мы все работаем, не жалея сил.

Искренне благодарен всем за эти предложения!

Самая высокая награда для меня — сам этот факт всенародной поддержки и доверия народа, которые неизменно оказываются мне все эти годы.

Именно это вдохновляло и вдохновляет меня в самые трудные времена.

Но, дорогие друзья, наша Конституция наделила только Президента правом награждать. Я не счел возможным принять такое решение. Надеюсь быть правильно понятым.

Могу сказать твердо одно, до тех пор, пока хватит здоровья и сил, буду работать, буду трудиться на благо Родины и народа Казахстана!

Уважаемые участники торжественного собрания!

Невзирая на кризис, в 2008 году государство продолжало реализацию важных реформ в экономике, политической системе, социальном секторе.

Стратегическое значение для устойчивости экономики имеет переход на трехлетнее бюджетное планирование.

Новые возможности для бизнеса и развития производства открывает принятие Налогового и Бюджетного кодексов, законодательства о конкуренции, финансовой стабильности и других законов.

Парламент Казахстана проделал огромную, необходимую для страны работу, приняв эти и другие законы. Это была напряженная работа наших депутатов совместно с Правительством. Активно и созидательно трудилась в Парламенте фракция партии «Нур Отан».

Благодаря принятым мерам, казахстанская экономика выдержала удар первой волны мирового кризиса.

За прошедший год государством на программу стабилизации экономики страны было выделено 4 млрд. долларов.

Эти деньги реально помогли экономике. Уже достроен ряд объектов. Ведется строительство 122 жилых комплексов, в котором участвуют более 20,5 тысяч дольщиков. Строительство этих объектов завершится в 2009 году.

Средства, выделенные на поддержку предпринимательства, дали возможность начать реализацию свыше 2,5 тысяч проектов малого и среднего бизнеса.

Помощь, оказанная агропромышленному комплексу, пошла на конкретные проекты в земледелии, животноводстве, сельскохозяйственном машиностроении и других отраслях.

Банк развития выделил 500 млн. долларов на возобновление фактически замороженного финансирования 28 крупных инвестиционных проектов.

Все предоставленные государством средства сегодня работают на экономику, дают конкретные результаты.

Однако вторая волна мирового кризиса вызвала падение цен на наши основные экспортные товары: нефть, металлы, зерно. Это усугубило положение и, прежде всего, сказалось на ситуации в финансовом секторе.

Поэтому по моему поручению был подготовлен и уже реализуется антикризисный План совместных действий Правительства, Национального Банка и Агентства по регулированию и надзору финансового рынка по стабилизации экономики и финансовой сферы.

Стабилизационный план концентрирует действия государства по 5 основным направлениям. Еще раз хотел бы заострить на них внимание.

Первое. Стабилизация финансового сектора.

С учетом международного опыта, нами были приняты следующие меры.

Гарантированы вклады населения на сумму до 5 млн. тенге. Таким образом, мы охватили 99% всех счетов в банковской системе.

В целях стабилизации всей банковской системы принято решение о дополнительной капитализации государством на общую сумму 480 млрд. тенге четырех ведущих банков Казахстана.

Подчеркиваю, государство выделяет средства для поддержания экономики, прежде всего в интересах простых граждан.

По моему поручению создан Фонд стрессовых активов.

Его задача заключается в том, чтобы освободить банки от проблемных кредитов, помочь им очистить свой баланс.

Все эти меры должны обеспечить укрепление финансового состояния казахстанской банковской системы.

Второе. Решение проблем на рынке недвижимости.

Государство берет на себя активную роль в данном процессе.

В текущем году в стране построено свыше 5,8 млн. кв. м жилья, включая индивидуальное строительство. За 17 лет независимости в Казахстане введено в строй свыше 56 млн. кв. м жилой площади. Большая часть этого жилья построена за последние 5–6 лет.

В рамках антикризисного плана выделяется до 360 млрд. тенге на преодоление трудностей, возникших в сфере жилищного строительства и ипотечного кредитования.

На это будет ориентирована и Госпрограмма жилищного строительства.

В целом надо обеспечить населению доступную ипотеку и нормальную приемлемую цену на жилье. Обеспечением доступной ипотеки целенаправленно занимается Государственный банк жилстройсбережений.

Третье. Поддержка малого и среднего бизнеса.

Сегодня более 1,8 млн. человек работает в малом и среднем бизнесе.

Я поручил Правительству поддержать данный сегмент экономики и выделить на это не менее 120 млрд. тенге.

Кроме того, малому и среднему бизнесу и в целом всем отечественным производителям нужно помочь через механизм закупок у них товаров, работ и услуг. Это касается всех госорганов и национальных компаний, а также иностранных инвесторов.

Новый Закон «О государственных закупках» позволяет это сделать.

В то же время Правительство должно обеспечить прозрачность госзакупок и максимально привлекать к ним отечественных производителей.

Мы должны существенно увеличить долю малого и среднего бизнеса в структуре экономики, доведя ее до уровня в среднеразвитых европейских странах.

И тогда противостоять очередным кризисным циклам нам будет легче.

Для каждого казахстанца должны быть возможности освоить новое дело, открыть новый бизнес или расширить свою сферу деятельности. Необходимо уделить особое внимание системе микрокредитования для поддержки самых уязвимых слоев населения.

В связи с этим считаю, что нам нужен принципиально новый план поддержки и развития предпринимательства в сегодняшних условиях.

Эту задачу я ставлю персонально перед Премьер-министром К. Масимовым. В течение одного месяца этот план должен быть разработан и запущен!

Четвертое. Стимулирование агропромышленного комплекса.

Нужно максимально реализовать имеющийся потенциал агропромышленного комплекса.

Я поручил Правительству на развитие агропромышленного сектора направить 120 млрд. тенге. При этом в трехлетнем бюджете на 2009–2011 годы мы выделяем еще 360 млрд. тенге. То есть в ближайшие 3 года агропромышленный сектор получит более 4 млрд. долларов. Таких объемов финансирования сельского хозяйства никогда не было.

За этими цифрами — создание новых ферм, элеваторов, овощехранилищ, минизаводов и фабрик по переработке сельхозпродукции. Строительство нового жилья, больниц и школ для сельчан, качественных дорог.

При этом эти деньги должны быть доступны широкому кругу предпринимателей и сельхозпроизводителей.

Пятое. Реализация индустриальных и инфраструктурных проектов. Несмотря на кризис, нужно продолжить наш стратегический курс на диверсификацию экономики.

Поэтому Правительство в рамках Антикризисного плана действий предусмотрело выделение 120 млрд. тенге на реализацию прорывных проектов.

Особо важный вопрос — это развитие инфраструктуры.

В трехлетнем бюджете предусмотрено свыше 700 млрд. тенге на развитие транспортной инфраструктуры по всей республике. Со следующего года мы начинаем строить казахстанский участок крупнейшей автомагистрали «Западный Китай — Западная Европа» стоимостью 800 млрд. тенге.

В 2009 году мы передаем областям на модернизацию инженерно-коммуникационной инфраструктуры еще 160 млрд. тенге.

В энергетической отрасли для повышения ее инвестиционной привлекательности со следующего года внедряются новые подходы к формированию тарифов. Это должно привлечь дополнительные инвестиции в эту сферу.

Правительство и фонд «Самрук-Казына» будут продолжать реализацию намеченных проектов по строительству новых электростанций, развитию энергетической инфраструктуры.

В целом антикризисный пакет государства, включая налоговые послабления и снижение резервных требований для банков, составляет 2,2 трлн. тенге или порядка 14% ВВП страны.

При этом, несмотря на сложности, государство не сократило финансирования ни по одной из социальных программ! Сейчас такое может себе позволить лишь ограниченное количество государств мира. Нынешнее Правительство полностью отвечает за исполнение антикризисного плана, эффективное использование и возврат средств в Национальный фонд.

Мы будем, как всегда, честны и правдивы перед народом!

Текущий кризис многому учит, закаляет нас. У нас есть резервы, у нас есть единство народа.

Я знаю, что нынешний мировой кризис беспокоит наших граждан. Поэтому хотел бы напомнить вам о том, что за годы независимости мы переживали и худшие времена.

В 1991 году вместе с независимостью Казахстан получил осколок агонизирующей, развалленной экономики. В стране царила гиперинфляция, безработица, дефицит продовольствия и товаров первой необходимости.

В начале 1990-х годов мы имели спад в промышленности 50%, ВВП снизился на 60%, сельскохозяйственное производство — на 70%. Заработная плата уменьшилась в разы.

Несмотря на все сложности, мы стойко и решительно преодолели те трудности.

Но только мы стабилизировали ситуацию, в конце 1990-х годов нас настиг так называемый «азиатский кризис» и обвал российского рубля.

В результате мы имели серьезный дефицит бюджета, многие социальные программы были сокращены. Выплаты пенсий задерживалась на 4–5 месяцев.

Вот такое было время.

Я вспоминаю те годы, чтобы подчеркнуть, что мы не только преодолели те серьезнейшие кризисы, но и стали одним из лидеров постсоветского пространства!

Уверен, мы выйдем и из нынешних трудностей еще более сильными и сплоченными!

Хочу подчеркнуть, что наши внутренние экономические проблемы сегодня связаны с финансовым кризисом во всем мире и не являются следствием наших ошибок. Пострадали все страны. Подъем также будет связан с благополучием и восстановлением положительной экономической динамики во всем мире.

Кризисы вечными не бывают. Надеемся, что мы будем скоро наблюдать рост экономики в мире и у нас в стране.

Я призываю вас, мои соотечественники, к терпению, взаимопониманию и единству, как призывал в первые годы независимости!

Вместе мы пройдем и это испытание!

Государство со своей стороны принимает все возможные меры для защиты социальных завоеваний.

В 2008 году расходы бюджета, идущие на социальную помощь населению, увеличились на 103 млрд. тенге.

На строительство объектов здравоохранения только в рамках программы «100 больниц» будет выделено в ближайшие 3 года 227 млрд. тенге, а также более 200 млрд. будет выделено на строительство 250 школ, 200 детских садов, 50 учебных заведений профессионально-технического образования.

Значимым событием года стало принятие закона об Ассамблее народа Казахстана, который не имеет аналогов в мире.

Это еще одно свидетельство уникальности казахстанской модели, обеспечивающей гармонию в нашем многонациональном обществе.

В этом году было широко отмечено 10-летие нашей столицы г. Астаны.

За прошедшие годы столица стала важным политическим центром всего Центральноазиатского региона. Астана — это гордость всего народа Казахстана, олицетворение достижений независимости.

Уважаемые сограждане!

Пожалуй, сказанное и есть главные политические и экономические итоги 17-го года независимости Казахстана и ключевые задачи на предстоящий период.

Мы показали, что высокая ответственность перед самими собой и перед будущим заключена в том, чтобы ставить перед собой правильные цели и добиваться их выполнения; честно трудиться на благо Родины; достойно преодолевать любые сложности; проявлять выдержку и спокойствие, крепить национальное единство; передать грядущим поколениям страну с развитой экономикой и чистой экологией, с качественной системой образования и медициной, высоким уровнем развития культуры.

Ответственная политика независимого Казахстана стала нашим вкладом в гармоничное развитие мира. Первые же шаги суверенного Казахстана — закрытие Семипалатинского полигона и отказ от ядерного оружия — задали новый «моральный стандарт» поведения в глобальной политике, недостижимый для многих и сегодня.

Предложив в 1992 году созвать Совещание по взаимодействию и мерам доверия в Азии, мы начали конкретную работу по выстраиванию доверительных отношений между странами Евразии.

Внешнеполитические итоги 2008 года закрепили за нашей страной статус авторитетного и ответственного государства, активно участвующего в формировании глобальной повестки дня.

Предстоящие 3 года для нашей страны станут еще более ответственными. Казахстан будет председательствовать в 6 влиятельных международных объединениях: СВМДА, ОБСЕ, ОИК, ШОС, ЕврАзЭС и ТЮРКСОЙ.

В следующем году в Астане состоится III Съезд лидеров мировых и традиционных религий, который мы предложили провести под эгидой ООН.

Наша активная работа на внешнеполитическом поле — не просто способ самоутвердиться. Она обуславливается пониманием простой вещи: процветание Казахстана возможно только в процветающем мире.

Мы осознаем свою ответственность перед миром, которая заключается в том, чтобы из нашей страны никогда не исходила угроза другим странам и человечеству; достижения Казахстана стали достижениями наших соседей и партнеров; предлагать свои решения самых насущных проблем мира; своей активной политикой делать народы мира ближе друг к другу.

Я приветствую находящихся в этом зале глав дипломатических миссий дружественных нам государств. Надеюсь на совместную работу по укреплению сотрудничества между нашими странами!

Қымбатты қазақстандықтар!

Тәуелсіздіктің он жеті жылы Отанымыздың тарихи шежіресіндегі жарқын бетterге айналды. Біз бұны мақтан тұтуымыз керек.

Қазақта «кешегі күннен алыс жоқ, ертеңгі күннен жақын жоқ» деген аталы сөз бар.

Біз жас ұрпақтың әлеуметтік шиеленістер мен қақтығыстарсыз, үйлесімі жарасқан бейбіт қоғамда өмір сүруі үшін аянбай еңбек істеп жүрген ұрпақпыз.

Отанға деген сүйіспеншілік — еліміздің келешегіне, оның кемел ұрпағына біздің аманат етер ең қасиетті өсиетіміз деп білейік.

Отанын Бауыржан Момышұлындай сүюді өнеге етіп қалдырған басқа ғаламгер жоқ.

Ол: «Өз ұлтын сыйламау, оны мақтаныш етпеу — сатқындықтың белгісі. Ел дегенде еміреніп, жұрт дегенде жүгініп қызмет еткін! Отан үшін отқа түс — күймейсің. Опасызда Отан жоқ. Елсіз ер болмайды, жұртсыз жігіт болмайды», — дейді.

Ағылшын ақыны Джорж Байрон: «Өз елінің қадіріне жетпеген адам ешкімнің де қадіріне жетпейді», — деген.

Біздің халқымыз, әсіресе жастар осы қағидаларды естерінде ұстаса деймін.

Мінеки, Қазақстан Республикасы өз Тәуелсіздігінің он сегізінші жылына аяқ басып отыр.

Алдымызда талай-талай асу-белдер, сын кезеңдер кездесері хақ. Біз ондай қиындықтардан талай мәрте өткенбіз, келешекте де жұмған жұдырықтай бірлесіп еңсеретінімізге кәміл сенемін.

Барша отандастарымды еліміздің ең басты мерекесі — Тәуелсіздік күнімен шын жүректен құттықтаймын!

Отбастарыңызға бақыт пен береке, елімізге әрдайым тыныштық берсін.

Тыңдағандарыңызға рахмет!

Жаңажылдық құттықтауы

Астана қаласы, 2008 жылдың 31 желтоқсаны

Қымбатты отандастар!

Санаулы минуттардан кейін жаңа 2009 жыл табалдырығымыздан аттайды.

Үміт пен сенімге толы осы сәтте өткен жылды қорытындылаймыз. Алдымызға жаңа мақсат-міндеттерді белгілейміз.

2008 жыл еліміз үшін шын мәнінде бірлік пен берекенің, жаңа жетістіктер мен мүмкіндіктердің жылы болды деп айтуға болады.

Сонымен бірге, әлемдік экономикалық дағдарысқа душар болдық. Бұл жағдайда Қазақстанның дамуына сын болған жыл ретінде есте қалатын болды. Үлкен қиындықтарға ұшыраған әлемнің көптеген елдерімен салыстырғанда, біз дер кезінде шұғыл шаралар қабылдадық. Экономикамыздың жалпы тұрақтылығын сақтай білдік. Межелеген әлеуметтік жобаларымызды түгелдей жүзеге асырдық. Өтіп бара жатқан 2008 жылы әлеуметтік көмек көрсетуге бағытталған бюджет шығыны 103 млрд. теңгеге ұлғайды.

Биыл Қазақстанда көптеген жаңа мектептер, ауруханалар, тұрғын үйлер, өндіріс орындары, мәдениет ошақтары пайдалануға берілді. Оның барлығы сіздерге мәлім.

«Мәдени мұра» бағдарламасын да ұмытқамыз жоқ. Бағдарлама аясында тарихымызға, мәдениетімізге үлкен қолдау көрсетіліп келе жатқанын барлық жұрт біледі. Мемлекеттік тілдің дамуына бөлінген қаражат ұлғайып, арнайы қор құрылды, айрықша көңіл бөліп жатырмыз.

Елімізде 2 миллионға жуық адам жұмыс істейтін шағын және орта бизнесті дамытуға үлкен мән берілді. Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі артып, қазақстандық тауарлардың сапасы жақсарды. Ел экономикасына отандық инвесторлар да қомақты қаржы салды.

Осы жетістіктердің барлығы да еңбек адамының, қарапайым қазақстандықтардың қолымен жасалып отыр.

Күшті мемлекет болу үшін ең алдымен ішкі бірлік, ұйымшылдық пен өзара түсіністік қажет екенін мен ылғи айтып келемін. Көп ұлтты Қазақстанның халқы тәуелсіздігіміздің тұғырлы, мемлекетіміздің ғұмырлы болуына әрдайым өз үлестерін қосып келеді.

Ұлтаралық келісім мен диалогтың қазақстандық моделін бүгінде әлем танып, үлгі алып отыр.

2008 жылы Қазақстанның халықаралық қауымдастық алдындағы абыройбеделі арта түсті.

Ардақты ағайын!

Әлемдік экономикалық дағдарыстың әсеріне қарамастан халықтың әл-ауқатын арттыру 2009 жылы да мемлекеттік саясаттың басым бағыттарының бірі болып қала береді.

Еліміз талай қиындықтарды еңсерді тәуелсіздік жылдарында. Үкімет, банктер, іс адамдары, барша қазақстандықтар бірлесе қимылдап, біліктілік танытар болсақ, бұл сыннан да лайықты шығатынымыз сөзсіз. Оған біздің толық мүмкіндігіміз бар.

Қымбатты отандастарым!

2009 жыл кең байтақ елімізге молшылық, қасиетті жерімізге құт-береке әкелсін деп тілейік.

Елімізді өркендету жолындағы еңбектеріңізге мол табыс, отбасыларыңызға бақыт пен шаттық тілеймін!

Жаңа жыл құтты болсын баршаңызға!

Зор қуаныш әкелсін!

Дорогие соотечественники!

Через несколько минут мы встретим Новый 2009 год. Каждый из нас в эти мгновения мысленно подводит итоги уходящего года. Вспоминает, как мы встречали прошлые годы и, что было в нашей личной жизни, и строим мы планы на будущее.

Несмотря на сильнейший мировой экономический кризис, в 2008 году в целом был продолжен рост казахстанской экономики.

В стране введены в строй десятки новых промышленных производств и электролиний.

У нас появились первый отечественный автобан «Астана-Бурабай», новая железнодорожная ветка, современные мосты и развязки и другая инфраструктура.

Особой заботой государства стало развитие медицины, образования, науки и культуры.

Открыты новые больницы, школы, театры. Благодаря государственной поддержке более 20 тысяч казахстанских дольщиков имели возможность достроить свое жилье и сейчас встречают Новый год в новых квартирах. Я их поздравляю от души.

В 2008 году увеличены пенсии, пособия и другие социальные выплаты. Приняты меры по поддержке семей с детьми. Выросла зарплата бюджетников. И на будущее мы запланировали последовательный рост доходов населения.

С 1 января увеличиваются на 25% заработная плата бюджетников и пенсии.

10-летний юбилей отметила наша юная столица Астана. Новых высот достигли наши спортсмены на прошедших Олимпийских играх в Пекине.

Все это говорит о том, что Казахстан сохраняет стабильность и уверенность своего развития!

Успехи страны были бы невозможны без вашего кропотливого труда, мои дорогие соотечественники! За что я вас и искренне благодарю.

Через мгновение мы встретим Новый 2009 год. Он будет не простым для всего мира из-за глобального экономического кризиса. Его последствия могут повлиять и на нас. Но мы заранее готовились к трудностям, наша страна копила средства именно для таких случаев.

Правительством разработана программа поддержки банковской системы, жилищного строительства, малого бизнеса, сельского хозяйства. Будет продолжена реализация важных инновационных проектов. Всего на эти цели выделяется 1,2 трлн. тенге. Это даст работу тысячам наших граждан и подготовит экономику к будущему быстрому росту.

Я убежден, что наш трудолюбивый и талантливый народ преодолеет любые трудности и превратит Казахстан в процветающую страну.

Для этого у нас есть все необходимое – богатые ресурсы страны, оптимизм и целеустремленность казахстанцев. Согласно Конституции страны мы сохраняем политическую стабильность на основе равенства прав всех наших граждан, не ущемляя никого по национальному, религиозному, языковому признаку. И, конечно, мы развиваем казахский, государственный язык. Такая стратегия оправдала себя. Только мир и согласие являются твердой основой развития и процветания страны и народа. Мы продолжим эту проверенную политику!

Уважаемые казахстанцы!

Поздравляю вас с наступающим Новым годом! Желаю каждой казахстанской семье достатка и благополучия! Каждому из вас – здоровья и успехов!

С Новым 2009 годом, дорогие друзья!

С новым счастьем!

2008 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы заңдарының тізбесі

1. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Финляндия Республикасының Үкіметі арасындағы Инвестицияларды көтермелеу және өзара қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 11 қаңтардағы №16-IV;

2. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Азия даму банкінің арасындағы Техникалық көмек туралы негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 11 қаңтардағы №17-IV;

3. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Ресей Федерациясының Үкіметі арасындағы Орынбор газ өңдеу зауытының базасында шаруашылық қоғам құрудағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 5 ақпандағы №18-IV;

4. «1926 жылғы 25 қыркүйектегі Құлдық туралы конвенцияны, 1953 жылғы 7 желтоқсандағы Құлдық туралы конвенцияға өзгерістер енгізу туралы хаттаманы және 1956 жылғы 7 қыркүйектегі Құлдықты, құл саудасын және құлдыққа ұқсас институттар мен әдет-ғұрыптарды жою туралы қосымша конвенцияны ратификациялау туралы» 2008 жылғы 5 ақпандағы №19-IV;

5. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі Кеңестің Хатшылығы арасындағы Хатшылықтың Қазақстан Республикасының аумағында болуы шарттары туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 20 наурыздағы №20-IV;

6. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордания Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды өзара көтермелеу және қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 20 наурыздағы №21-IV;

7. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Армения Республикасының Үкіметі арасындағы Азаматтардың өзара сапарлары туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 7 сәуірдегі №22-IV;

8. «Шанхай қаласында (Қытай Халық Республикасы) 2001 жылғы 15 маусымда қол қойылған Терроризмге, сепаратизмге және экстремизмге қарсы күрес туралы Шанхай конвенциясына өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 7 сәуірдегі №23-IV;

9. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Қазақстан-қырғыз мемлекеттік шекарасындағы бірлескен бақылау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 8 сәуірдегі №24-IV;

10. «Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) 2002 жылғы 7 маусымда қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы Өңірлік терроризмге қарсы құрылым туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 8 сәуірдегі №25-IV;

11. «2000 жылғы 10 қазандағы Еуразиялық экономикалық қоғамдастық құру туралы шартқа өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 22 сәуірдегі №26-IV;

12. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттердің темір жолдарын техникалық бүркемелеудің бірыңғай жүйесін құру туралы келісімді және 2003 жылғы 28 сәуірдегі Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше

мемлекеттердің темір жолдарын техникалық бүркемелеудің бірыңғай жүйесін құру туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 22 сәуірдегі №27-IV;

13. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Теңіз арқылы жүк тасымалдау туралы 1978 жылғы конвенциясын ратификациялау туралы» 2008 жылғы 23 сәуірдегі №28-IV;

14. «Қазақстан Республикасы Жоғарғы Кеңесі Төралқасының «Қазақстан Республикасы прокуратура органдарында қызмет атқару туралы, Қазақстан Республикасы прокуратурасы қызметкерлерінің кластық шендері мен әскери атақтары туралы ережені бекіту туралы» қаулысының күші жойылды деп тану туралы» 2008 жылғы 4 мамырдағы №29-IV;

15. «Республикалық референдум туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 4 мамырдағы №30-IV;

16. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы конвенциясын ратификациялау туралы» 2008 жылғы 4 мамырдағы №31-IV;

17. «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының Кодексіне толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 6 мамырдағы №32-IV;

18. «Ядролық терроризм актілерімен күрес туралы халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» 2008 жылғы 14 мамырдағы №33-IV;

19. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 26 мамырдағы №34-IV;

20. «Қазақстан Республикасы мен Әзірбайжан Республикасы арасындағы Қазақстан Республикасының Каспий теңізі және Әзірбайжан Республикасының аумағы арқылы мұнайды «Баку-Тбилиси-Джейхан» жүйесімен халықаралық нарықтарға тасымалдауға қолдау көрсету және жәрдемдесу жөніндегі шартты ратификациялау туралы» 2008 жылғы 28 мамырдағы №35-IV;

21. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне 2008 жылға арналған республикалық бюджетті нақтылау мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 4 маусымдағы №36-IV;

22. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын толықтыратын Адамдарды, әсіресе әйелдер мен балаларды сатудың алдын алу мен жолын кесу және ол үшін жазалау туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 4 маусымдағы №37-IV;

23. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын толықтыратын Мигранттарды құрлық, теңіз және әуе арқылы заңсыз әкелуге қарсы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 4 маусымдағы №38-IV;

24. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын толықтыратын Атыс қаруының, оның құрамдас бөліктері мен компоненттерінің, сондай-ақ оның оқ-дәрілерінің заңсыз дайындалуына және айналымына қарсы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 4 маусымдағы №39-IV;

25. «Біріккен Ұлттар Ұйымының Трансұлттық ұйымдасқан қылмысқа қарсы конвенциясын ратификациялау туралы» 2008 жылғы 4 маусымдағы №40-IV;

26. «Қазақстан Республикасының Конституциялық кеңесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 17 маусымдағы №41-IV;

27. «Қылмыстық сот ісін жүргізуге қатысушыларды қорғау туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 17 маусымдағы №42-IV;

28. «Биологиялық әртүрлілік туралы конвенцияға биологиялық қауіпсіздік жөніндегі Картахен хаттамасын ратификациялау туралы» 2008 жылғы 17 маусымдағы №43-IV;

29. «Бірыңғай кеден аумағын құру және кеден одағын қалыптастыру туралы шартты ратификациялау туралы» 2008 жылғы 24 маусымдағы №44-IV;

30. «Кеден одағының комиссиясы туралы шартты ратификациялау туралы» 2008 жылғы 24 маусымдағы №45-IV;

31. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне түзеу мекемелерін күзету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 24 маусымдағы №46-IV;

32. «Қазақстан Республикасындағы мерекелер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 25 маусымдағы №47-IV;

33. «Азаптауларға және басқа да қатыгез, адамгершілікке жатпайтын немесе ар-намысты қорлайтын іс-әрекеттер мен жазалау түрлеріне қарсы конвенцияға факультативтік хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 26 маусымдағы №48-IV;

34. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Қырғыз Республикасының Үкіметі арасындағы Қырғыз Республикасы Ыстықкөл, Талас, Шу облыстарының Қазақстан Республикасымен шекаралас аудандарының және Қазақстан Республикасы Алматы, Жамбыл облыстарының Қырғыз Республикасымен шекаралас аудандарының аумақтары шегінде Қазақстан Республикасы мен Қырғыз Республикасының үшінші мемлекеттердің азаматтарына берілетін туристік визаларын өзара тану туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 27 маусымдағы №49-IV;

35. «Қазақстан Республикасының Қылмыстық, Қылмыстық іс жүргізу кодекстеріне және Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексіне есірткінің заңсыз айналымы саласындағы жауапкершілікті күшейту мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 27 маусымдағы №50-IV;

36. «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы бірлескен әскери оқу-жаттығулар өткізу туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 1 шілдедегі №51-IV;

37. «1995 жылғы 10 ақпандағы Тексеру және метрологиялық аттестациялау мақсатында алып өтілетін нормативтік құжаттарды, эталондарды, өлшеу құралдарын және стандарттық үлгілерді алып өткені үшін кеден бажын, салықтар төлеуден және арнайы рұқсат беруден босату туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 1 шілдедегі №52-IV;

38. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жеке және заңды тұлғалардың нысанды және арнаулы киімді киіп жүруі (пайдалануы) мәселесі бойынша өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 4 шілдедегі №53-IV;

39. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне заңды тұлғаларды мемлекеттік тіркеу және филиалдар мен өкілдіктерді есептік тіркеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 4 шілдедегі №54-IV;

40. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне жол жүрісі қауіпсіздігін қамтамасыз ету мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 4 шілдедегі №55-IV;

41. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік нышандары туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 4 шілдедегі №56-IV;

42. «Нормативтік құқықтық актілер туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 4 шілдедегі №57-IV;

43. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне корпоративтік дауларды шешу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №58-IV;

44. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне туристік қызмет мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №59-IV;

45. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне банкроттық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №60-IV;

46. «Сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №61-IV;

47. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне сәйкестікті бағалау саласындағы аккредиттеу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №62-IV;

48. «Қазақстан Республикасының ішкі істер органдары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №63-IV;

49. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне кәмелетке толмағандардың істері жөніндегі мамандандырылған ауданаралық соттар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №64-IV;

50. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қамауға алу, үйде қамауда ұстау түріндегі бұлтартпау шараларын қолдану мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №65-IV;

51. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне концессия мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №66-IV;

52. «Трансферттік баға белгілеу туралы» 2008 жылғы 5 шілдедегі №67-IV;

53. «Кеден одағының шарттық-құқықтық базасын қалыптастыруға бағытталған халықаралық шарттардың күшіне ену, олардың шығу және оларға қосылу тәртібі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 29 қыркүйектегі №68-IV;

54. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Румыния Үкіметі арасындағы Жүктердің халықаралық автомобиль тасымалдары туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 29 қыркүйектегі №69-IV;

55. «Қазақстан халқы Ассамблеясы туралы» 2008 жылғы 20 қазандағы №70-IV;

56. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Солтүстік атлантикалық шарт ұйымы арасындағы НАТО байланыс офицерінің Қазақстан Республикасында болу

және қызмет ету шарттары туралы ноталар алмасу нысанындағы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 20 қазандағы №71-IV;

57. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне қаржы жүйесінің тұрақтылығы мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 23 қазандағы №72-IV;

58. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының бітімгершілік қызметі туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 24 қазандағы №73-IV;

59. «2002 жылғы 7 қазандағы Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының құқықтық мәртебесі туралы келісімге өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 24 қазандағы №74-IV;

60. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы ұжымдық қауіпсіздік жүйесінің күштері мен құралдарын басқару жүйесін құру туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 24 қазандағы №75-IV;

61. «2008 жылға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 24 қазандағы №76-IV;

62. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау секторындағы технологияларды беру және институционалдық реформа жүргізу жөніндегі жоба) ратификациялау туралы» 2008 жылғы 6 қарашадағы №77-IV;

63. «Әзірбайжан Республикасы, Қазақстан Республикасы, Қырғыз Республикасы, Ресей Федерациясы, Тәжікстан Республикасы, Түрікменстан және Өзбекстан Республикасы арасындағы Есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен олардың прекурсорларының заңсыз айналымына қарсы күрес жөніндегі Орталық Азия өңірлік ақпараттық үйлестіру орталығын құру туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 6 қарашадағы №78-IV;

64. «Қазақстан Республикасының Жоғары сот кеңесі туралы» 2008 жылғы 17 қарашадағы №79-IV;

65. «Қазақстан Республикасының сот жүйесі мен судьяларының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 17 қарашадағы №80-IV;

66. «Бірыңғай кедендік-тарифтік реттеу туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 18 қарашадағы №81-IV;

67. «Үшінші елдерге қатысты тарифтік емес реттеудің бірыңғай шаралары туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 18 қарашадағы №82-IV;

68. «Үшінші елдерге қатысты кедендік әкету баждары туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 18 қарашадағы №83-IV;

69. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Кеден қызметін дамыту жобасы) ратификациялау туралы» 2008 жылғы 19 қарашадағы №84-IV;

70. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Өскемен қаласының қоршаған ортасын қалпына келтіру жобасы) ратификациялау туралы» 2008 жылғы 19 қарашадағы №85-IV;

71. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы Қарыз туралы келісімді (Технологияларды коммерцияландыру жобасы) ратификациялау туралы» 2008 жылғы 19 қарашадағы №86-IV;

72. «Мемлекеттік сатып алу туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 20 қарашадағы №87-IV;

73. «Қазақстан Республикасы кейбір заңнамалық актілеріне ұжымдық инвестициялау және жинақтаушы зейнетақы қорлары қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 20 қарашадағы №88-IV;

74. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне байланыс мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 21 қарашадағы №89-IV;

75. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Сирия Араб Республикасының Үкіметі арасындағы Дамаск қаласында Әл-Фарабидің тарихи-мәдени орталығының және кесенесінің құрылысын салудағы, Сұлтан Аз-Захир Бейбарыс кесенесін қалпына келтірудегі ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 21 қарашадағы №90-IV;

76. «2002 жылғы 7 маусымда Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы Өңірлік терроризмге қарсы құрылым туралы келісімге өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 21 қарашадағы №91-IV;

77. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен «SOS Kinderdorf International» SOS балалар ауылдарын құру жөніндегі халықаралық қоғам арасындағы шартқа толықтыру енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 21 қарашадағы №92-IV;

78. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградалары туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс пен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 1 желтоқсандағы №93-IV;

79. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ерекше қорғалатын табиғи аумақтар мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 1 желтоқсандағы №94-IV;

80. «Қазақстан Республикасының Бюджет кодексі» 2008 жылғы 4 желтоқсандағы №95-IV;

81. «2009–2011 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» 2008 жылғы 4 желтоқсандағы №96-IV;

82. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бюджет процесін жетілдіру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 4 желтоқсандағы №97-IV;

83. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан 2007–2009 жылдарға арналған кепілдендірілген трансферт туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 4 желтоқсандағы №98-IV;

84. «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы (Салық кодексі)» 2008 жылғы 10 желтоқсандағы №99-IV;

85. «Салық және бюджетке төленетін басқа да міндетті төлемдер туралы» Қазақстан Республикасының кодексін (Салық кодексі) қолданысқа енгізу туралы» 2008 жылғы 10 желтоқсандағы №100-IV;

86. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне салық салу мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 10 желтоқсандағы №101-IV;

87. «Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне (Жалпы бөлім) өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 11 желтоқсандағы №102-IV;

88. «Санкт-Петербург қаласында (Ресей Федерациясы) 2002 жылғы 7 маусымда қол қойылған Шанхай ынтымақтастық ұйымының хартиясына өзгерістер енгізу туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 15 желтоқсандағы №103-IV;

89. «Күштеп жоқ қылып жіберуден барлық адамдарды қорғауға арналған халықаралық конвенцияны ратификациялау туралы» 2008 жылғы 15 желтоқсандағы №104-IV;

90. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттерге агрессия қатері туындаған немесе агрессия актісі жасалған жағдайларда әскери-техникалық көмек көрсету тетігі туралы хаттаманы ратификациялау туралы» 2008 жылғы 15 желтоқсандағы №105-IV;

91. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің электр энергетикасы жүйелерінің орнықты қосарлас жұмысын қамтамасыз ету үшін ресурстар резервін жасау және оларды тиімді пайдалану туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 15 желтоқсандағы №106-IV;

92. «2002 жылғы 10 шілдедегі Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы Өзара түсіністік туралы меморандумды ратификациялау туралы» 2008 жылғы 23 желтоқсандағы №107-IV;

93. «2001 жылғы 15 желтоқсандағы Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Америка Құрама Штаттарының Үкіметі арасындағы Өзара түсіністік туралы меморандумды ратификациялау туралы» 2008 жылғы 23 желтоқсандағы №108-IV;

94. «Парижде Халықаралық эпизоотиялық бюроны құру туралы халықаралық келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 24 желтоқсандағы №109-IV;

95. «Қазақстан Республикасында зейнетақымен қамсыздандыру туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 24 желтоқсандағы №110-IV;

96. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне ауылдық елді мекендердің әлеуметтік сала қызметкерлерін әлеуметтік қолдау және ынталандыру мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 24 желтоқсандағы №111-IV;

97. «Бәсекелестік туралы» 2008 жылғы 25 желтоқсандағы №112-IV;

98. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне бәсекелестік мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 25 желтоқсандағы №113-IV;

99. «Арнаулы әлеуметтік қызметтер туралы» 2008 жылғы 29 желтоқсандағы №114-IV;

100. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне арнаулы әлеуметтік қызметтер мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2007 жылғы 29 желтоқсандағы №115-IV;

101. «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тәуелсіз салалық реттеуіштер қызметінің мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 29 желтоқсандағы №116-IV;

102. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Египет Араб Республикасының Үкіметі арасындағы Каир қаласында Сұлтан Аз-Захир Бейбарыс мешітін қалпына келтіру жөніндегі ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» 2008 жылғы 30 желтоқсандағы №117-IV.

2008 жылы қабылданған Қазақстан Республикасы Президенті жарлықтарының тізбесі

1. «В.П. Зверьков туралы» 2008 жылғы 4 қаңтардағы №507;

2. «Ғ.Р. Әбдірахымовты Қазақстан Республикасының Мемлекеттік қызмет істері агенттігінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 14 қаңтардағы №508;

3. «Н.Б. Онжановты Қазақстан Республикасының Германия Федеративтік Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 14 қаңтардағы №509;

4. «М.Х. Абалақовты Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2008 жылғы 14 қаңтардағы №510;

5. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 27 ақпандағы №3859 Жарлығының күші жойылды деп тану туралы» 2008 жылғы 14 қаңтардағы №511;

6. «Бурабай» арнайы экономикалық аймағын құру туралы» 2008 жылғы 15 қаңтардағы №512;

7. «Қ.Қ. Әбусейітовті Қазақстан Республикасының Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Құрама Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 17 қаңтардағы №513;

8. «А.Б. Қарашевты Қазақстан Республикасының Чехия Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 17 қаңтардағы №514;

9. «А.Н. Хамзаев туралы» 2008 жылғы 18 қаңтардағы №515;

10. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 қаңтардағы №273 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 18 қаңтардағы №516;

11. «С.Д. Пірімбетовті Қазақстан Республикасының Әзірбайжан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №517;

12. «Ө. Өзбеков туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №518;

13. «Ә.Р. Жақсыбеков туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №519;

14. «Қ.Н. Келімбетовті Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Басшысы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №520;

15. «М.Т. Есенбаев туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №521;

16. «А.П. Рауды Ақмола облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №522;

17. «Бизнестің әлеуметтік жауапкершілігі жөніндегі «Парыз» конкурсы туралы» 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523;

18. «Е.К. Баударбек-Қожатаевты Қазақстан Республикасының Сингапур Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 25 қаңтардағы №524;

19. «Қазақстан Республикасының Грузиядағы Дипломатиялық миссиясын қайта ұйымдастыру туралы» 2008 жылғы 28 қаңтардағы №525;

20. «Қ.Қ. Лама Шариф туралы» 2008 жылғы 29 қаңтардағы №526;

21. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 30 қаңтардағы №527;

22. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2008 жылғы 30 қаңтардағы №528;

23. «А.Қ. Жанқұлиевті Қазақстан Республикасының Швейцария Конфедерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, Женева қаласындағы (Швейцария) Біріккен Ұлттар Ұйымының бөлімшесі мен басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы Қазақстан Республикасының Тұрақты өкілі міндетін қоса атқарушы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 6 ақпандағы №529;

24. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 6 ақпандағы №530;

25. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 8 ақпандағы №531;

26. «Е.Х. Қазыхановты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 11 ақпандағы №532;

27. «Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің штат саны мен құрылымы туралы» 2008 жылғы 11 ақпандағы №533;

28. «Ш.А. Тарпищевті II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2008 жылғы 14 ақпандағы №534;

29. «Мемлекет басшысының 2008 жылғы 6 ақпандағы «Қазақстан халқының әл-ауқатын арттыру — мемлекеттік саясаттың басты мақсаты» атты Қазақстан халқына Жолдауын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» 2008 жылғы 14 ақпандағы №535;

30. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 29 қыркүйектегі №1449 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 14 ақпандағы №536;

31. «О.И. Жұмабековті Қазақстан Республикасы Жоғары сот кеңесінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 14 ақпандағы №537;

32. «С.М. Бүркітбаев туралы» 2008 жылғы 14 ақпандағы №538;

33. «Ә.Ө. Исекешевті Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 14 ақпандағы №539;

34. «Ғ.І. Оразбақов туралы» 2008 жылғы 19 ақпандағы №540;

35. «В.С. Школьникті Қазақстан Республикасының Индустрия және сауда министрі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 19 ақпандағы №541;

36. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына толықтыру мен өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 19 ақпандағы №542;

37. «Б.М. Имашевты Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 19 ақпандағы №543;

38. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 22 қаңтардағы №29 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 19 ақпандағы №544;

39. «Н.Ж. Дәненов туралы» 2008 жылғы 21 ақпандағы №545;

40. «И.Д. Меркель туралы» 2008 жылғы 21 ақпандағы №546;

41. «Б.Ө. Исабаев туралы» 2008 жылғы 28 ақпандағы №547;

42. «Қазақстан Республикасының 1993 жылғы 24 қыркүйектегі Босқындарға және мәжбүрлі қоныс аударушыларға көмек туралы келісім мен 1995 жылғы

10 ақпандағы Босқындарға және мәжбүрлі қоныс аударушыларға көмек туралы келісімге хаттамаға қатысушы болмау ниеті туралы» 2008 жылғы 28 ақпандағы №548;

43. «В.П. Зверьков туралы» 2008 жылғы 29 ақпандағы №549;

44. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» 2008 жылғы 3 наурыздағы №550;

45. «Қазақстан Республикасы мен Халықаралық қайта құру және даму банкі арасындағы «Арал теңізінің балық шаруашылығы кәсіпорындарын қоғамдық басқару және олардың тұрақты тыныс-тіршілігін қамтамасыз ету» жобасын қаржыландыру үшін грант бөлу туралы келісім хатқа қол қою туралы» 2008 жылғы 4 наурыздағы №551;

46. «Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі туралы ережені бекіту туралы» 2008 жылғы 11 наурыздағы №552;

47. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 14 наурыздағы №553;

48. «Б.С. Шабарбаев туралы» 2008 жылғы 18 наурыздағы №554;

49. «Қазақстан Республикасы Тұңғыш Президентінің мемлекеттік бейбітшілік және прогресс сыйлығын беру туралы» 2008 жылғы 21 наурыздағы №555;

50. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 25 шілдедегі №155 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 21 наурыздағы №556;

51. «М.А. Құл-Мұхаммед туралы» 2008 жылғы 21 наурыздағы №557;

52. «1965 жылғы 21 желтоқсандағы Нәсілдік кемсітушіліктің барлық нысандарын жою туралы халықаралық конвенцияның 14-бабында көзделген Нәсілдік кемсітушілікті жою жөніндегі комитеттің құзыретін тану туралы Қазақстан Республикасының мәлімдемесіне қол қою туралы» 2008 жылғы 21 наурыздағы №558;

53. «Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 16 қарашада Кейптаунда қол қойылған Авиациялық объектілерге қолданылатын жылжымалы жабдыққа қатысты халықаралық кепілдіктер туралы конвенцияға қосылуы туралы» 2008 жылғы 25 наурыздағы №559;

54. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2008 жылғы 25 наурыздағы №560;

55. «М.С. Мырзамадиева туралы» 2008 жылғы 27 наурыздағы №561;

56. «Қазақстан Республикасының жергілікті соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2008 жылғы 31 наурыздағы №562;

57. «Белгіленген әскери қызмет мерзімін өткерген мерзімді әскери қызметтегі әскери қызметшілерді запасқа шығару және Қазақстан Республикасының азаматтарын 2008 жылдың сәуір-маусымында және қазан-желтоқсанында кезекті мерзімді әскери қызметке шақыру туралы» 2008 жылғы 1 сәуірдегі №563;

58. «А.Ұ. Мамин туралы» 2008 жылғы 4 сәуірдегі №564;

59. «И.Н. Тасмағамбетовті Астана қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 4 сәуірдегі №565;

60. «А.С. Есімовті Алматы қаласының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 4 сәуірдегі №566;

61. «Кешірім жасау туралы» 2008 жылғы 7 сәуірдегі №567;

62. «А.Қ. Күрішбаевты Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 8 сәуірдегі №568;

63. «Ғ.І. Оразбақовты Қазақстан Республикасының Израиль Мемлекетіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 16 сәуірдегі №569;

64. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2008 жылғы 21 сәуірдегі №571;

65. «Бірінші басшыларын Қазақстан Республикасының Президенті қызметке тағайындайтын және қызметтен босататын мемлекеттік жоғары оқу орындарының мәселелері туралы» 2008 жылғы 21 сәуірдегі №573;

66. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1270 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 23 сәуірдегі №575;

67. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 24 сәуірдегі №576;

68. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2008 жылғы 24 сәуірдегі №577;

69. «Ү. Жетенов туралы» 2008 жылғы 29 сәуірдегі №578;

70. «Мемлекеттік наградалар мен мерекелік медальдерден, арнаулы және әскери атақтар мен дипломатиялық дәрежелерден айыру туралы» 2008 жылғы 30 сәуірдегі №579;

71. «Жоғары әскери және арнаулы атақтар, сыныптық шендер беру туралы» 2008 жылғы 5 мамырдағы №580;

72. «Қазақстан Республикасы астанасының 10 жылдығы құрметіне арналған мерекелік медаль туралы» 2008 жылғы 6 мамырдағы №581;

73. «Ж.С. Кәрібжанов туралы» 2008 жылғы 7 мамырдағы №582;

74. «Ә.С. Бергеневті Шығыс Қазақстан облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 7 мамырдағы №583;

75. «Е.Қ. Ертісбаев туралы» 2008 жылғы 12 мамырдағы №584;

76. «М.А. Құл-Мұхаммедті Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 12 мамырдағы №585;

77. «Б.Б. Қуандықовты Қызылорда облысының әкімі, Қазақстан Республикасы Президентінің «Байқоңыр» кешеніндегі арнаулы өкілі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 12 мамырдағы №586;

78. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1998 жылғы 20 қаңтардағы №3827 Жарлығына толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 12 мамырдағы №587;

79. «М.Х. Мубаракты «Алтын Қыран» орденімен наградтау туралы» 2008 жылғы 13 мамырдағы №588;

80. «Қазақстан Республикасы Ұлттық банкінің 2007 жылғы есебін бекіту туралы» 2008 жылғы 15 мамырдағы №589;

81. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы шеңберінде әскери-экономикалық ынтымақтастық барысында алынған және пайдаланылатын зияткерлік қызмет нәтижелеріне құқықтарды өзара қорғау туралы келісімді бекіту туралы» 2008 жылғы 15 мамырдағы №590;

82. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 13 сәуірдегі №314 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 15 мамырдағы №591;

83. «Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына мүше мемлекеттер арасындағы әскери-экономикалық ынтымақтастық саласындағы жарнама-көрме қызметі аясындағы өзара іс-қимыл туралы келісімді бекіту туралы» 2008 жылғы 15 мамырдағы №592;

84. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 15 мамырдағы №593;

85. «Қазақстан Республикасының жергілікті соттарының алқалары төрағаларын, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2008 жылғы 20 мамырдағы №594;

86. «Қазақстан Республикасының прокуратура органдарында қызмет өткеру туралы ережені және Қазақстан Республикасының прокуратура органдары қызметкерлерінің антын бекіту туралы» 2008 жылғы 20 мамырдағы №595;

87. «Е.Ә. Әбілдаевты Қазақстан Республикасының Канададағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 21 мамырдағы №596;

88. «Ә.І. Ахметовті Қазақстан Республикасының Тәжікстан Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 21 мамырдағы №597;

89. «М.С. Тәшібаевты Қазақстан Республикасының Француз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 21 мамырдағы №598;

90. «А.Б. Қарашев туралы» 2008 жылғы 21 мамырдағы №599;

91. «А.А. Мусинов туралы» 2008 жылғы 23 мамырдағы №600;

92. «Қ.Е. Омаров туралы» 2008 жылғы 23 мамырдағы №601;

93. «Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы жанындағы Қазақстан Республикасының тұрақты өкілдігін ашу туралы» 2008 жылғы 27 мамырдағы №602;

94. «Б.С. Оспановты Қазақстан Республикасының Қырғыз Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 29 мамырдағы №604;

95. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2008 жылғы 30 мамырдағы №605;

96. «Н.Б. Онжанов туралы» 2008 жылғы 3 маусымдағы №606;

97. «Қазақстан Республикасы Президентінің Күзет қызметі туралы ережені бекіту туралы» 2008 жылғы 3 маусымдағы №607;

98. «А.Қ. Жанқұлиев туралы» 2008 жылғы 4 маусымдағы №609;

99. «Б.Қ. Әміреевті Қазақстан Республикасының Түрік Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 12 маусымдағы №610;

100. «Б.С. Тасымовты Қазақстан Республикасының Египет Араб Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 12 маусымдағы №611;

101. «Е.Б. Бөлегеновті Қазақстан Республикасының Испания Корольдігіндегі Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 13 маусымдағы №612;

102. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 29 мамырдағы №335 Жарлығына толықтыру мен өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 13 маусымдағы №613;

103. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 29 маусымдағы №645 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 17 маусымдағы №614;

104. «Астананың 10 жылдығы» мерекелік медалімен наградтау туралы» 2008 жылғы 17 маусымдағы №615;

105. «Е.К. Баударбек-Қожатаев туралы» 2008 жылғы 20 маусымдағы №616;

106. «Д.Х. Бақышев туралы» 2008 жылғы 24 маусымдағы №617;

107. «Д.Ә. Бердәлиевті Қазақстан Республикасының Корея Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 24 маусымдағы №618;

108. «Б.С. Сәрсенбаев туралы» 2008 жылғы 24 маусымдағы №619;

109. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2008 жылғы 25 маусымдағы №620;

110. «Жан-Клод Юнкерді I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2008 жылғы 25 маусымдағы №621;

111. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2004 жылғы 11 қазандағы №1459 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 25 маусымдағы №622;

112. «Қазақстан Республикасы Президентінің 1999 жылғы 27 қыркүйектегі №217 Жарлығына өзгерістер мен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 26 маусымдағы №623;

113. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 25 қыркүйектегі №1193 Жарлығына толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 26 маусымдағы №624;

114. «Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Жастар саясаты жөніндегі кеңес құру туралы» 2008 жылғы 1 шілдедегі №625;

115. «Қазақстан Республикасында техникалық және кәсіптік білім беруді дамытудың 2008–2012 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы туралы» 2008 жылғы 1 шілдедегі №626;

116. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 17 мамырдағы №1096 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 2 шілдедегі №627;

117. «Кешірім жасау туралы» 2008 жылғы 3 шілдедегі №628;

118. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2007 жылғы 20 тамыздағы №383 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 8 шілдедегі №629;

119. «Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қалыптастырылуы мен пайдаланылуы туралы 2007 жылғы есепті бекіту туралы» 2008 жылғы 8 шілдедегі №630;

120. «Қазақстан Республикасының жергілікті соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2008 жылғы 14 шілдедегі №631;

121. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 20 шілдедегі №632;

122. «Қазақстан Республикасы Бәсекелестікті қорғау агенттігінің (Монополияға қарсы агенттіктің) кейбір мәселелері туралы» 2008 жылғы 23 шілдедегі №633;

123. «Тэцуо Итоны Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2008 жылғы 24 шілдедегі №634;

124. «Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттарын сайлауды 2008 жылғы 4 қазанға тағайындау туралы» 2008 жылғы 28 шілдедегі №635;

125. «Қ.Қ. Әбусейітов туралы» 2008 жылғы 5 тамыздағы №636;

126. «Қазақстан Республикасының елордасы – Астана қаласында «Есіл» ауданын құру туралы» 2008 жылғы 5 тамыздағы №637;

127. «Қазақстан Республикасы мен Беларусь Республикасы арасындағы Құпия ақпаратты өзара қорғау туралы келісімге қол қою туралы» 2008 жылғы 5 тамыздағы №638;

128. «О.Н. Өксікбаевты Қазақстан Республикасы Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитетінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 5 тамыздағы №639;

129. «А.Б. Зейнелғабдин туралы» 2008 жылғы 5 тамыздағы №640;

130. «Ш. Шардарбек туралы» 2008 жылғы 5 тамыздағы №641;

131. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» және «Күміс алқа» алқаларымен наградтау туралы» 2008 жылғы 18 тамыздағы №642;

132. «Е.Ж. Имантаев туралы» 2008 жылғы 19 тамыздағы №643;

133. «Б.М. Имашевты Қазақстан Республикасының Парламенті Сенатының депутаты қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 19 тамыздағы №644;

134. «Қ.Ш. Сүлейменовті Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі — Қауіпсіздік кеңесінің хатшысы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 19 тамыздағы №645;

135. «Қазақстан Республикасында ювенальды әділет жүйесін дамытудың 2009–2011 жылдарға арналған тұжырымдамасы туралы» 2008 жылғы 19 тамыздағы №646;

136. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2003 жылғы 31 желтоқсандағы №1271 Жарлығына өзгеріс енгізу туралы» 2008 жылғы 20 тамыздағы №647;

137. «Е.Б. Бөлегенов туралы» 2008 жылғы 22 тамыздағы №648;

138. «Астананың 10 жылдығы» мерекелік медалімен наградтау туралы» 2008 жылғы 25 тамыздағы №649;

139. «Джон Ордвейді II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2008 жылғы 26 тамыздағы №650;

140. «Шанхай ынтымақтастық ұйымына мүше мемлекеттердің Терроризмге қарсы бірлескен оқу-жаттығуларын ұйымдастыру және өткізу тәртібі туралы келісімге қол қою туралы» 2008 жылғы 26 тамыздағы №651;

141. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2008 жылғы 29 тамыздағы №652;

142. «2009–2011 жылдарға арналған «Еуропаға жол» мемлекеттік бағдарламасы туралы» 2008 жылғы 29 тамыздағы №653;

143. «Чжан Сиюньді Қазақстан Республикасының Құрмет грамотасымен наградтау туралы» 2008 жылғы 3 қыркүйектегі №654;

144. «Қ.Қ. Әбдірахмановты Еуропадағы қауіпсіздік пен ынтымақтастық ұйымы және Вена қаласындағы басқа да халықаралық ұйымдар жанындағы Қазақстан Республикасының Тұрақты өкілі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 4 қыркүйектегі №655;

145. «Р.С. Жиенбаев туралы» 2008 жылғы 19 қыркүйектегі №656;

146. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 26 сәуірдегі №853 және 2003 жылғы 18 тамыздағы №1166 жарлықтарына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 19 қыркүйектегі №657;

147. «А.Т. Оразбайды Қазақстан Республикасының Түрікменстандағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 22 қыркүйектегі №658;

148. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 22 қыркүйектегі №659;

149. «Бір тараптан Қазақстан Республикасы және екінші тараптан еуропалық қоғамдастықтар мен оларға мүше мемлекеттер арасындағы Әріптестік пен ынтымақтастық туралы келісімге (ӘЫК) Тоқыма саудасы жөніндегі екіжақты келісімнің қолданылу мерзімінің аяқталуын ескере отырып, тоқыманың екіжақты саудасына ӘЫК ережелерінің қолданылуын таратуға қатысты хаттамаға қол қою туралы» 2008 жылғы 22 қыркүйектегі №660;

150. «М.С. Өтебаев туралы» 2008 жылғы 29 қыркүйектегі №661;

151. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 11 ақпандағы №533 Жарлығына өзгеріс пен толықтыру енгізу туралы» 2008 жылғы 29 қыркүйектегі №662;

152. «Қ.А. Нұрпейісов туралы» 2008 жылғы 30 қыркүйектегі №663;

153. «Б.Ә. Сағынтаевты Павлодар облысының әкімі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 30 қыркүйектегі №664;

154. «В. Затлерсті I дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2008 жылғы 2 қазандағы №665;

155. «Кешірім жасау туралы» 2008 жылғы 3 қазандағы №666;

156. «Қазақстан Республикасының тәуелсіздігіне 10 жыл» мерекелік медалінен айыру туралы» 2008 жылғы 3 қазандағы №667;

157. «С. Чаморроны II дәрежелі «Достық» орденімен наградтау туралы» 2008 жылғы 7 қазандағы №668;

158. «Ұлттық экономиканың бәсекеге қабілеттілігі мен тұрақтылығын қамтамасыз ету жөніндегі кейбір шаралар туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №669;

159. «Қ.Н. Келімбетовті «Самұрық-Қазына» Ұлттық әл-ауқат қоры» акционерлік қоғамының басқарма төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №670;

160. «А.Е. Мусинді Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігінің Басшысы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №671;

161. «Д.А. Кәлетаев туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №672;

162. «Қ.А. Нұрпейісовті Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №673;

163. «Ғ.Р. Әбдірахымов туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №674;

164. «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №675;

165. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2008 жылғы 13 қазандағы №676;

166. «Н.Ә. Әбіқаев туралы» 2008 жылғы 14 қазандағы №677;

167. «А.Қ. Жанқұлиев туралы» 2008 жылғы 14 қазандағы №678;

168. «Т.С. Донақовты Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі Басшысының орынбасары қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 16 қазандағы №679;

169. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір жарлықтарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 16 қазандағы №680;

170. «Көп балалы аналарды «Алтын алқа» алқасымен наградтау туралы» 2008 жылғы 20 қазандағы №681;

171. «Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан берілетін 2008 жылға арналған нысаналы трансферт туралы» 2008 жылғы 23 қазандағы №682;

172. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2005 жылғы 6 шілдедегі №1605 Жарлығына өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» 2008 жылғы 23 қазандағы №683;

173. «П.Р. Сұлтанқұловты мемлекеттік наградасынан айыру туралы» 2008 жылғы 28 қазандағы №684;

174. «Ғ.І. Оразбақов туралы» 2008 жылғы 31 қазандағы №685;

175. «Ә.Р. Жақсыбековті Қазақстан Республикасының Ресей Федерациясындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 11 қарашадағы №686;

176. «Б.Қ. Әміреев туралы» 2008 жылғы 11 қарашадағы №687;

177. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2006 жылғы 9 қазандағы №194 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 12 қарашадағы №688;

178. «Қазақстан Республикасы Президентінің кейбір актілеріне өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 12 қарашадағы №689;

179. «Оралмандарды 2009-2011 жылдарға арналған көшіп келу квотасы туралы» 2008 жылғы 17 қарашадағы №690;

180. «1995 жылғы 23 желтоқсандағы Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы арасындағы Байқоңыр қаласының мәртебесі, ондағы атқарушы өкімет органдарын құрудың тәртібі мен олардың мәртебесі туралы келісімге толықтырулар мен өзгерістер енгізу туралы хаттамаға қол қою туралы» 2008 жылғы 17 қарашадағы №691;

181. «А.Г. Дерновой туралы» 2008 жылғы 19 қарашадағы №692;

182. «Ж.А. Досқалиевты Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 19 қарашадағы №693;

183. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2008 жылғы 23 қаңтардағы №523 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 19 қарашадағы №694;

184. «Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығына қатысушы мемлекеттердің еңбекші-мигранттары мен олардың отбасы мүшелерінің құқықтық мәртебесі туралы конвенцияға қол қою туралы» 2008 жылғы 20 қарашадағы №695;

185. «Қазақстан Республикасының Жоғары сот кеңесінің құру және оның құрамы туралы» 2008 жылғы 21 қарашадағы №696;

186. «Әдебиет пен өнер саласындағы 2008 жылғы Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сыйлығын беру туралы» 2008 жылғы 25 қарашадағы №697;

187. «Қазақстан Республикасының Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясының кейбір мәселелері туралы» 2008 жылғы 28 қарашадағы №698;

188. «Б.Ғ. Ысқақов туралы» 2008 жылғы 28 қарашадағы №699;

189. «А.В. Смирновты Қазақстан Республикасының Беларусь Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, ТМД Жарғылық органдарының жанындағы Тұрақты Өкіл міндетін қоса атқарушы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 28 қарашадағы №700;

190. «Қазақстан Республикасының жергілікті және басқа соттарының алқалар төрағалары, төрағалары мен судьяларын қызметке тағайындау және қызметтен босату туралы» 2008 жылғы 28 қарашадағы №701;

191. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2002 жылғы 26 сәуірдегі №853 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 28 қарашадағы №702;

192. «Қазақстан халқының рухани даму қоры» акционерлік қоғамын құру және қызметін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар туралы» 2008 жылғы 1 желтоқсандағы №703;

193. «М.М. Тәжинге Төтенше және Өкілетті Елші дипломатиялық дәрежесін беру туралы» 2008 жылғы 2 желтоқсандағы №704;

194. «Дипломатиялық дәрежелер беру туралы» 2008 жылғы 2 желтоқсандағы №705;

195. «Т.С. Қабдырахманов туралы» 2008 жылғы 4 желтоқсандағы №706;

196. «Ғ.Т. Қойшыбаевты Қазақстан Республикасының Литва Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 4 желтоқсандағы №707а;

197. «Қазақстан Республикасының мемлекеттік наградаларымен марапаттау туралы» 2008 жылғы 5 желтоқсандағы №708;

198. «Б.Ж. Өтемұратов туралы» 2008 жылғы 11 желтоқсандағы №709;

199. «С.С. Қалмырзаевты Қазақстан Республикасы Президентінің Іс басқарушысы қызметіне тағайындау туралы» 2007 жылғы 11 желтоқсандағы №710;

200. «Мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияға және Мүгедектердің құқықтары туралы конвенцияға Факультативтік хаттамаға қол қою туралы» 2008 жылғы 11 желтоқсандағы №711;

201. «Қ.П. Қожамжаровты Қазақстан Республикасы Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігінің төрағасы қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 12 желтоқсандағы №712;

202. «М.С. Тәшібаев туралы» 2008 жылғы 12 желтоқсандағы №713;

203. «Қазақстан Республикасы мен Жапония арасындағы Табысқа салынатын салыққа қатысты қосарланған салық салуды болдырмау және салық салудан жалтаруға жол бермеу туралы конвенцияға және оған Хаттамаға қол қою туралы» 2008 жылғы 15 желтоқсандағы №714;

204. «Иран Ислам Республикасындағы Қазақстан Республикасының Бас консулдығын көшіру туралы» 2008 жылғы 15 желтоқсандағы №715;

205. «Қазақстан Республикасының азаматтығына қабылдау және Қазақстан Республикасының азаматтығынан шығу туралы» 2008 жылғы 24 желтоқсандағы №716;

206. «Қазақстан Республикасының кейбір аудандық және оларға теңестірілген соттарын қайта ұйымдастыру туралы» 2008 жылғы 25 желтоқсандағы №717;

207. «Қ.Қ. Әбдірахманов туралы» 2008 жылғы 26 желтоқсандағы №718;

208. «Е.Х. Қазыхановты Қазақстан Республикасының Австрия Республикасындағы Төтенше және Өкілетті Елшісі, Қазақстан Республикасының Вена қаласындағы халықаралық ұйымдар жанындағы Тұрақты Өкілі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 26 желтоқсандағы №719;

209. «Қ.Ш. Сарыбайды Қазақстан Республикасы Президентінің көмекшісі қызметіне тағайындау туралы» 2008 жылғы 26 желтоқсандағы №720;

210. «Б.С. Тасымов туралы» 2008 жылғы 29 желтоқсандағы №721;

211. «Қазақстан Республикасы Президентінің 2001 жылғы 29 маусымдағы №645 Жарлығына өзгерістер енгізу туралы» 2008 жылғы 29 желтоқсандағы №722.

Қысқартылған сөздер тізбесі

ААҚ — ашық акционерлік қоғам
АҚ — акционерлік қоғам
АӨСШК — Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі
БАҚ — бұқаралық ақпарат құралдары
БҰҰ — Біріккен Ұлттар Ұйымы
ДДҰ — Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы
ДСҰ — Дүниежүзілік сауда ұйымы
ЕҚДБ — Еуропа қайта құру және даму банкі
ЕҚЫҰ — Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы
ЕО — Еуропалық Одақ
ЕурАзЭҚ — Еуразиялық экономикалық қоғамдастық
ЖШС — жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ЖЭО — жылу электр орталығы
ЖЭС — жылу электр стансасы
ИКҰ — Ислам конференциясы ұйымы
КСРО — Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы
МАГАТЭ — Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік
МЭЕҰ — Мұнай экспорттаушы елдер ұйымы
НАТО — Солтүстік Атлантикалық шарт ұйымы
ӨБ — өндірістік бірлестік
СЭС — су электр стансасы
ТМД — Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы
ТҮРКСОЙ — Түркі мәдениеті мен өнерін бірлесіп дамытуды көздейтін халықаралық ұйым
УЕФА — Еуропалық футбол қауымдастықтарының одағы
ҮЕҰ — үкіметтік емес ұйым
ҰҚШҰ — Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы
ҰМБ — ұлттық-мәдени бірлестік
ХҚДБ — Халықаралық қайта құру және даму банкі
ШЫҰ — Шанхай ынтымақтастық ұйымы
ЭСКАТО — БҰҰ-ның Азия мен Тынық мұхитына арналған экономикалық және әлеуметтік комиссиясы
ЮНЕСКО — БҰҰ білім беру, ғылым және мәдениет жөніндегі ұйымы
ЮНИСЕФ — БҰҰ Балалар қоры

Географиялық атаулар көрсеткіші

Абай, даңғылы (Алматы қ.) 138
Абу Даби, қаласы (БАӘ) 7, 15, 324
Абылай хан, алаңы (Көкшетау қ., Ақмола обл.) 77
Абылай хан, резиденциясы (Солтүстік Қазақстан обл.) 140
«Авиценна-Элит», тұрғын үй кешені (Астана қ.) 9, 176
Австралия 214, 233
Австрия 214
Азия, құрлығы 133, 143, 174, 262, 265, 278, 287, 296, 300, 301
Азия-Тынық мұхиты, өңірі 105
Ақмола, облысы 11, 12, 26, 64, 77, 126, 128, 208, 230
«Ақорда», ҚР Президентінің резиденциясы (Астана қ.) .....8, 23, 29, 34, ...79, 105, 112, 121, 124, 127, 141, 146, 158, 173, 174, 199, 206, 295
Ақтау, қаласы (Маңғыстау обл.) 63, 121, 158, 248
Ақтөбе, қаласы 15, 146, 155
Ақтөбе қаласының әуежайы 155
Ақтөбе, облысы 8, 37, 64, 67, 155, 156
Алатау, ауданы (Алматы қ.) 129
«Алатау», сауда, ойын-сауық орталығы (Ақтөбе қ.) 155
Алматы, қаласы .....3, 5, 6, 12, 14, 36, 57, 58, 64, 94, ...105, 112, 119, 121, 127, 129, 138, 142, 170, 188, 200, 203, ...233, 235, 242, 249, 260, 261, 273, 289, 308, 326, 335, 350
Алматы қаласының халықаралық әуежайы 7, 80
Алматы, облысы 7, 54, 64, 115, 129, 178
Америка Құрама Штаттары (АҚШ) .....12, 14, 72, 90, 93, 105, 115, ...125, 147, 152, 165, 183, 189, 209, 211, 212, 278, 299, 319
Ангарск, қаласы (Ресей) 316
Арабия, түбегі 50
Арал, теңізі 12, 60, 83, 170
Армения 8, 12, 61, 106, 124, 166, 199, 208, 214
Арыс, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 113
Арыс, қаласы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 84
«Асар», шағын ауданы (Шымкент қ., Оңтүстік Қазақстан обл.) 113
Астана, қаласы (Қазақстан астанасы) .....3, 5, 6, 8, 11, 15, 28, 35, 45, ...54, 62, 64, 70, 74, 79, 86, 88, 102, 104, 106, 108, 112, 116, 119, ...121, 125, 133, 151, 158, 170, 178, 185, 204, 209, 212, 215, 219, ...255, 289, 290, 291, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 331
«Астана-Бәйтерек», монументі (Астана қ.) 52
«Астана», ұлттық теннис орталығы (Астана қ.) 123
Атырау, қаласы 6, 248, 350
Атырау, облысы 59, 63, 64, 97, 98, 233
Ауғанстан .....24, 80, 143, 145, 165, 183, ...212, 266, 286, 287, 301, 351
Афины, қаласы (Грекия астанасы) 58, 260

Әзірбайжан 8, 94, 124, 174, 214, 291
Әулие Вознесенск, кафедралды соборы (Алматы қ.) 73

Байқоңыр, қаласы (Қызылорда обл.) 86, 91, 188
Баку, қаласы (Әзірбайжан астанасы) 94, 331
Балқаш, қаласы (Қарағанды обл.) 134, 160, 247, 324
Балтық, өңірі 164, 331
Балтық, теңізі 175
«Балықшы», ауданы (Атырау қ.) 97
Батыс Еуропа, өңірі 98, 106, 248, 265, 303, 317, 354
Батыс Қазақстан, облысы 8, 64, 157
Батыс Қытай, өңірі 84, 248, 303, 317, 354
Баутино, теңіз порты (Маңғыстау обл.) 158, 248
Бахрейн 7, 324
«Бәйтерек», монументі (Астана қ.) 295
Бейбарыс сұлтан, кесенесі (Дамаск қ., Сирия) 193
Бейбітшілік пен келісім, сарайы (Астана қ.) 121, 124, 128, 137, 148, 177, 209
Бейжің, қаласы (Қытай) 15, 59, 127, 136, 260, 261
Бейнеу, ауылы (Бейнеу ауд., Маңғыстау обл.) 83, 248
Беларусь 134
Бельгия 213
Бозой, кенті (Шалқар ауд., Ақтөбе обл.) 83
Болгария 214
Бостандық, ауданы (Алматы қ.) 234
Бразилия 214
Бурабай, көлі 126
Бурабай, қаласы (Ақмола обл.) 7, 126, 208, 248, 350
Бурбон, сарайы (Париж қ., Франция) 102
Біріккен Араб Әмірліктері (БАЭ) 14, 68, 127, 142, 178, 299, 300
Бішкек, қаласы (Қырғызстан астанасы) 11, 101, 144, 168, 170

Ватикан 152
Вена, қаласы (Австрия астанасы) 166
Венгрия 166
Вентспилс, қаласы, теңіз порты (Латвия) 164
Вильнюс, қаласы (Литва астанасы) 87
«Восход», хром кен орны (Ақтөбе обл.) 67

Германия (ГФР) 15, 20, 58, 107, 152, 213, 317
Глубокое, ауданы (Шығыс Қазақстан обл.) 163
Грекия 214
Гродеково, ауылы (Жамбыл ауд., Жамбыл обл.) 168
Грузия 8, 21, 123, 124, 138, 302, 305
«Гүлдер», шағын ауданы (Қарағанды қ.) 203, 215

Давос, қаласы (Швейцария) 12, 17, 89

Дамаск, қаласы (Сирия астанасы) 193
Джейхан, қаласы (Түркия) 94
Достық, үйі (Павлодар қ.) 160
Доха, қаласы (Катар астанасы) 44
Душанбе, қаласы (Тәжікстан астанасы) 11, 13, 34, 144, 145, 151, 154, 305
Дүкенұлының Ы., ескерткіші (Тараз қ., Жамбыл обл.) 168

Египет 12, 78, 89, 90, 106, 147, 166, 215
Екатеринбург, қаласы (Ресей) 290
Елисей, сарайы (Париж қ., Франция) 103
Ералиев, темір жол бекеті (Маңғыстау обл.) 248
Ескене, кенті (Мақат ауд., Атырау обл.) 99
Есіл, ауданы (Астана қ.) 134
Есіл, өзені 9, 104, 199, 289, 295
Еуразия, материгі 145, 218, 265, 287, 356
«Еуразия», монументі (Астана қ.) 122
Еуропа, құрлығы 12, 82, 115, 233, 265, 284, 287, 296, 320

Жабаевтың Ж., ескерткіші (Астана қ.) 122
Жайық, өзені 97
Жамбыл, облысы 8, 64, 115, 167, 168
Жандосов, көшесі (Алматы қ.) 138
Жаңа, Зеландия 233
Жаңақорған, ауданы (Қызылорда обл.) 84
Жапония 13, 15, 106, 109, 110, 111, 132, 208, 219, 284, 317, 321, 325
«Жастар», алаңы (Астана қ.) 8, 119
Жезқазған, қаласы (Қарағанды обл.) 11, 25
Женева, қаласы (Швейцария) 34
Жетіген, темір жол бекеті (Алматы обл.) 248
«Жұмыскер», ауданы (Атырау қ.) 97
Жылыой, ауданы (Атырау обл.) 98

Израиль 15, 35, 67, 90, 108, 166, 214
Индонезия 214, 227
Ингушетия, республикасы (Ресей) 315
«Интерконтиненталь», қонақ үйі (Астана қ.) 291
Иордания 25, 51, 90, 124, 142, 291, 300
Ирак 79, 143, 165, 183, 212, 286, 301
Иран 142, 144, 146, 179, 208, 286, 301
Иркутск, облысы (Ресей) 316
Испания 14, 106, 130, 133, 166, 195
Италия 14, 178, 299

Кабус Сұлтан, мешіті (Маскат қ., Оман) 49, 50
Кавказ, өңірі 143, 165, 291, 301, 302, 305, 306
Казан, қаласы (Ресей) 290, 317

Каир, қаласы (Египет астанасы) 216
Канада 91, 133
Канны, қаласы (Франция) 13, 101
Каспий маңы, өңірі 63, 270, 286
Каспий, қайраңы 62, 286
Каспий, теңізі 63, 94, 250
Катар 14, 15, 45, 63, 195, 299, 300
Каунас, қаласы (Литва) 87
Кейптаун, қаласы (Оңтүстік Африка Республикасы) 53
«Керуен», сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.) 9, 211
Киото, қаласы (Жапония) 111, 160
Клайпеда, қаласы (Литва) 87
Конгресс-холл (Астана қ.) 45, 79, 204
Көксарай, су қоймасы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 60, 61, 84
Көкшетау, қаласы (Ақмола обл.) 77
«Көрме», кешені (Астана қ.) 191
КСРО (Кеңестік Социалистік Республикалар Одағы) 331
Куба 195
Кувейт 57, 299
Кіші Алматы, өзені 129

Қағба, мешіті (Мекке қ., Сауд Арабиясы) 50
«Қазақ елі», монументі (Астана қ.) 35, 74, 104, 125, 176, 295
«Қазақстан», спорт кешені (Астана қ.) 299
Қазақстанның Тұңғыш Президентінің, саябағы (Қызылорда қ.) 83
Қайраққұм, су қоймасы (Тәжікстан) 61
Қандыағаш, қаласы (Ақтөбе обл.) 248
Қапшағай, қаласы (Алматы обл.) 129
Қара, теңіз 250
Қарағанды, қаласы 119
Қарағанды, облысы 7, 8, 11, 19, 25, 64, 67, 116, 119, 202
Қарасу, көлі 126
Қарашығанақ, мұнай-газ кен орны (Батыс Қазақстан обл.) 98, 248
Қашаған, мұнай-газ кен орны (Маңғыстау обл.) 20, 99, 247
Қоныс, мұнай-газ кен орны (Қызылорда обл.) 84
Қорғас, темір жол бекеті (Алматы обл.) 248
Қостанай, қаласы 11, 140
Қостанай, облысы 11, 64, 94, 128, 140, 141
Құмкөл, мұнай-газ кен орны (Қызылорда обл.) 84, 247
Құнанбаевтың А., ескерткіші (Қарағанды қ.) 203
Құрық, теңіз порты (Маңғыстау обл.) 99, 248
«Құс ұясы», стадионы (Бейжің қ., Қытай) 137
Қызыләскер, ауылы (Сарыағаш ауд., Оңтүстік Қазақстан обл.) 113
Қызылжар, ауданы (Солтүстік Қазақстан обл.) 10, 139, 207
Қызылорда, қаласы 83
Қызылорда, облысы 36, 60, 61, 64, 82, 83, 205

Қырғызстан 12, 14, 15, 61, 67, 101, 124, 138, 145, 208, 214
Қытай (ҚХР) 14, 15, 58, 106, 137, 166, 278

Латвия 14, 163, 164, 165, 214
Латын Америкасы, өңірі 285
Ливан 214
Ливия 63
Литва 14, 86, 87, 200
Лондон, қаласы (Ұлыбритания астанасы) 133
Люксембург 14, 114
Люксембург, сарайы (Париж қ., Франция) 102

Мақат, кенті (Мақат ауд., Атырау обл.) 248
Малайзия 219, 227, 312, 325
Маңғыстау, облысы 8, 63, 64, 120, 158
Маңғышлақ, түбегі 248
Маскат, қаласы (Оман астанасы) 49
Мәскеу, қаласы (Ресей астанасы) 11, 34, 39, 92, 153. 202
«Мега Центр» сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.) 71
«Медеу», мұз айдыны (Алматы қ.) 57, 58
Мексика 219
Мемлекеттік Кремль, сарайы (Мәскеу қ., Ресей) 39
«Металлург», стадионы (Теміртау қ., Қарағанды обл.) 120
Минск, қаласы (Беларусь астанасы) 11, 153
Молдағұлованың Ә., ескерткіші (Астана қ.) 122
Молдова 170
Момышұлының Б., ескерткіші (Астана қ.) 122
Монреаль, қаласы (Канада) 133
Моңғолия 14, 134, 135, 136
Мумбаи, қаласы (Үндістан) 195
Мұнайлы, ауданы (Маңғыстау обл.) 158
«Мұнайшы», спорт кешені (Атырау қ.) 97

Нидерланды 60, 114
Новоникольское, ауылы (Қызылжар ауд., Солтүстік Қазақстан обл.) 139
Новосибирск, қаласы (Ресей) 157
«Нұр Астана», мешіті (Астана қ.) 8, 44, 45, 120, 159, 299
Ніл, өзені 89

Оман 13, 48, 49, 50
Омбы, қаласы (Ресей) 290
Оңтүстік Азия, өңірі 35, 152
Оңтүстік, Корея 14, 58, 86, 87, 113, 138, 214, 346
Оңтүстік Қазақстан, облысы 24, 40, 60,
.....61, 64, 113, 127, 186, 176, 232, 253, 350
Оңтүстік, Осетия 137, 143, 146, 301, 302, 305, 306

Оңтүстік-Шығыс Азия, өңірі 319, 349
Орал, қаласы (Батыс Қазақстан обл.) 157
Ордабасы, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 113
Орталық Азия, өңірі .....11, 12, 15, 51, 70, ...85, 165, 183, 187, 258, 262, 266, 278, 285, 306, 355
Орталық Қазақстан, өңірі 270
Орталық, алаң (Қостанай қ.) 140
Орынбор, қаласы (Ресей) 156, 317
Осака, қаласы (Жапония) 133
Ош, қаласы (Қырғызстан) 331
Ош, облысы (Қырғызстан) 166

Өзбекстан 14, 15, 29, 30, 61, 70, 144, 179, 214
Өскемен, қаласы (Шығыс Қазақстан обл.) 163, 190

Павлодар, қаласы 11, 160
Павлодар, облысы 64, 66, 159, 160, 205, 233
Палестина 15, 90, 152, 166, 213
Пальма де Майорка, қаласы (Испания) 130
Париж, қаласы (Франция астанасы) 102, 133
Парсы, шығанағы 13, 48
Пәкстан 155, 179
«Пекин Палас», қонақ үйі (Астана қ.) 9, 206
Польша 58, 214
Предгорное, ауылы (Глубокое ауд., Шығыс Қазақстан обл.) 11, 163
Президент, саябағы (Астана қ.) 121
Президенттік, мәдениет орталығы (Астана қ.) 105
Приднестровье, өңірі 331

Райымбек, даңғылы (Алматы қ.) 188
Резекне, қаласы (Латвия) 164
Ресей .....7, 9, 12, 14, 15, 43, 58, 62, 106, 107, 133, ...145, 156, 157, 165, 173, 179, 187, 188, 199, ...208, 240, 248, 258, 264, 268, 278, 285, ...290, 298, 299, 302, 315, 316, 317, 318, 319
«Риксос», қонақ үйі (Астана қ.) 291
Розыбақиев, көшесі (Алматы қ.) 138
Рудный, қаласы (Қостанай обл.) 11, 141
Румыния 58, 77
Рысқұлов, көшесі (Алматы қ.) 138

«Салтанат, сарайы» (Астана қ.) 46
Санкт-Петербург, қаласы (Ресей) 11, 62, 100, 193, 207, 290, 315, 317
Сарагоса, қаласы (Испания) 14, 133
Сарыағаш, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 11, 113
«Сарыарқа», сауда, ойын-сауық орталығы (Астана қ.) 9, 35, 86

Сауд, Арабиясы 50, 58, 299
Свердлов, облысы (Ресей) 315
Сеул, қаласы (Оңтүстік Корея астанасы) 174
Сингапур 9, 27, 107, 126, 214, 219, 227, 317, 325, 347
Сирия 193
Словакия 65
Солтүстік Америка, материгі 58
Солтүстік, Ирландия 23, 213
Солтүстік Каспий, өңірі 7, 20
Солтүстік, Корея 301
Солтүстік Қазақстан, облысы 10, 64, 67, 128, 139, 140, 207
Солтүстік Қазақстан, өңірі 247
«Солтүстік шұғыласы», тұрғын үй кешені (Астана қ.) 9, 176
Сумгаит, қаласы (Әзірбайжан) 331
Сүйінбай, даңғылы (Алматы қ.) 188
Сырдария, өзені 60, 61, 83, 84

Таиланд 302
Талас, облысы (Қырғызстан) 115
Тараз, қаласы (Жамбыл обл.) 11, 235, 270, 289
Татарстан, республикасы (Ресей) 315
Таулы Карабах, өңірі 331
Таяу Шығыс, өңірі 11, 12, 14, 35, 90, 108, 166, 301, 312
Тәжікстан 9, 12, 14, 15, 38, 61, 84, 145, 179, 187, 199, 208, 268, 291
Тәуелсіздік, сарайы (Астана қ.) 74, 128, 176, 207, 214, 348
Тбилиси, қаласы (Грузия астанасы) 94
Теміртау, қаласы (Қарағанды обл.) 99, 119, 120
Теңіз, мұнай-газ кен орны (Атырау обл.) 65, 98, 99
ТМД (Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы) .....11, 12, 39, 67, 92, 100, ...101, 156, 168, 169, 174, 183, 186, 188, ...192, 196, 207, 208, 258, 291, 294, 295, 296, 298, 310, 333, 340, 341
Токио, қаласы (Жапония астанасы) 109, 296
Тоқтағұл, су қоймасы (Қырғызстан) 61
Төлеби, ауданы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 232
Түпқараған, ауданы (Маңғыстау обл.) 158
Түркия 9, 14, 58, 106, 124, 176, 213 290, 299
Түркістан, қаласы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 38, 289
Түрікменстан 291

Украина 14, 45, 46

Ұлан-Батыр, қаласы (Моңғолия астанасы) 134
Ұлыбритания 23, 107, 202, 213, 278

Үлкен Алматы, өзені 129
Үндістан 62, 63, 179, 195

Ферғана, қаласы (Өзбекстан) 331
Финляндия 14, 19, 121, 122
Франция 13, 102, 103, 107, 133, 278, 281, 298, 325
Фучу, қаласы (Жапония) 11

Хайнань, провинциясы (Қытай) 19
«Хан шатыр», сауда, ойын-сауық кешені (Астана қ.) 195, 291
Хельсинки, қаласы (Финляндия астанасы) 287

Цхинвали, қаласы (Оңтүстік Осетия) 302

Челябі, қаласы (Ресей) 157
Черногория 126
Чехия 23, 77
Чистопрудный, бульвары (Мәскеу қ., Ресей) 92

«Шабыт», сарайы (Астана қ.) 176
«Шалқия», қорғасын-мырыш кен орны (Қызылорда обл.) 84
Шанхай, қаласы (Қытай) 61
Шар, қаласы (Шығыс Қазақстан обл.) 7, 248, 350
Шарбақ, су қоймасы (Өзбекстан) 61
Шардара, су қоймасы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 61
Шарм әл-Шейх, қаласы (Египет) 12, 89, 90, 324
Швейцария 33, 166, 206
Швеция 219
Шолпан-Ата, қаласы (Қырғызстан) 138
Шортанды-Бурабай, курорттық аймағы 126
Шу, облысы (Қырғызстан) 115
Шығыс Қазақстан, облысы 11, 27, 64, 67, 163, 205
Шымкент, қаласы (Оңтүстік Қазақстан обл.) 11, 113, 187, 270

Щучье, көлі (Ақмола обл.) 29, 126
Щучинск, қаласы (Ақмола обл.) 127

Ыстықкөл, облысы (Қырғызстан) 115

Іле Алатауы, ұлттық саябағы 129
Іле, ауданы (Алматы обл.) 7, 129

Эстония 62, 175, 254

Есімдер көрсеткіші

Абай (Құнанбаев А.) 203, 268
Абалақов М.Х. 21
Аббас М. 14, 214
Аббас Я. 166
Абдалла II бен Хусейн .....25, ...89, 90, 124, 291
Абитов Қ. 80
Абу-Олы Х.Ю. 152
Абылай хан 140, 289
Ага Хан К. 178, 214
Адвентон М. 195
Азимов Р. 179
Аймағамбетова А. 211
Айтматов Ш.Т. 53, 103, 104
Акилов А. 14, 179
Акира А. 13, 110
Акихито 13, 109, 213
Аккуайе Б. 13, 102
Ақылбай С.Б. 93
Алекперов В.Ю. 99, 200
Алексий II 202
Алиев И.Г. 8, 174, 214
Алтынсарин Ы. 10, 207, 351

Әбдірахманов Қ.Қ. 214
Әбдірахманов С.Ә. 215
Әбдірахымов Ғ.Р. 20, 172
Әбдіхалықова Г.Н. 205
Әбусейітов К.Қ. 23, 134
Әбусейітова М.Х. 105
Әбіқаев Н.Ә. 173
Әбілдаев Е.Ә. 91
Әл-Арнуси Абдалла 166
Әл-Барадеи М. 12, 90
Әл-Наими Насер Рашид Мұхамед ...195
Әл-Нахаян Мансұр бен Заид 68, 178
Әл-Нахаян Мұхаммед бен Заид ...15, 88
Әл-Нахаян Халифа бен Заид ...127, 128
Әл-Сауд әл-Уалид бен Талап бен Абдел Әзиз 7, 50
Әл-Тани Хамад бен Халифа 44, 45

Бердәлиев Д.Ә. 113
Бердымұхамедов Г.М. .....9, 124, ...125, 214, 291
Беркімбаева Ш.К. 107
Берлускони С. 178
Бжезинский З. 72
Блаватник Л.В. 99
Блэр Т. 12, 14, 90, 108
Бобров В.Я. 64
Божко В.К. 24, 60, 194, 205
Бозымбаев Қ.А. 36, 38, 65, 134, 158
Бонапарт Наполеон 103
Бордюжа Н.Н. 14, 54
Бөлегенов Е.Б. 106, 141
Брайс К. 214
Бришамбо М.П. 72
Брюнель Й. 206
Буендиа М.М. 152
Бутенко М. 80
Буш Дж. 9, 90, 126, 212
Бұхар жырау 119
Бүркітбаев С.М. 37
Біләлов С.С. 128, 140, 205
Бьорган К. 188

Важенина А. 146
Венеман Э. 172
Вильгельм II 114
Винокуров А. 206
Воллебек К. 13, 115
Воронин В.Н. 170
Вуянович Ф. 126
Вэнь Цзябао 14, 15, 179, 180

Геллерт Н.В. 210
Грабовецкая М. 147
Громов С.Н. 21
Гумилев Л.Н. 69, 294, 336
Гусман М.С. 72
Гүл А. 9, 124, 125, 213, 290
Гюнай А. 77

Давуди П. 179
Дәненов Н.Ж. 39

Дербісәлі Ә. 4, 37
Дерновой А.Г. 81, 190
Дескальци К. 201
Джанахи Э.Ю. 63
Дияров Д.К. 215
Дмитриев Л. 60
Донақов Т.С. 205
Досқалиев Ж.А. 65, 190, 205
Досмұхамбетов Т.М. 126
Дунаев А.Ғ. 66, 167
Дүкенұлы Ы. 168

Елизавета II 213
Ертаев Б.Е. 10, 207, 351
Ертісбаев Е.Қ. 23, 86
Есенбаев М.Т. 25
Есім Ғ. 93
Есімбаева Г.И. 64
Есімов А.С. 28, 54, 60, 67, 94, 129

Жақсыбеков Ә.Р. 24, 25, 134, 187
Жамбыл (Жабаев Ж.) 122
Жандосов О. 138
Жанқұлиев А.Қ. 33, 98, 173
Жәкішев М.Е. 107
Жәмішев Б.Б. 27, 36, 167, 205
Жексембин Б.Б. 167
Жексенбаев Қ. 80
Жетенов Ү.Ж. 74
Жиенбаев Р.С. 154
Жолдасбеков М.Ж. 105
Жустен Н. 152
Жұмабеков О.И. 37
Жұмабекова С. 84
Жұмағалиев А.Қ. 175
Жұмағұлов Б.Т. 21, 24, 34, 138
Жұмақанов В.З. 54
Жүргенов Т.Қ. 69
Жүсіпов Ш.А. 25
Жылқышиев Б.Ә. 74
Жіткеев А. 146

Заноян В. 63
Зардари А.А. 155
Зарипов Ғ. 80
Затлерс В. 163, 164, 165, 214
Зверьков В.П. 19, 40
Зейнелғабиден А.Б. 134
Зеллек Р. 7, 12, 90, 109
Зенченко Г.И. 10, 207, 351

Игнатенко В.Н. 72
Ильин И. 139, 146
Имантаев Е.Ж. 139
Имашев Б.М. 37, 139
Исабаев Б.Ө. 40
Исекешев Ә.Ө. 37, 205
Ито Т. 130
Ихсаноғлы Э. 14, 175
Йохан Я. 60

Кабус бен Саид 48, 49
Казарян В. 166
Каримов И.А. 70, 214
Кастаньо Э.Ф. 133
Качиньский Л. 214
Кәлетаев Д.А. 172
Кәрбозов Қ.К. 69
Кәрібжанов Ж.С. 27, 81, 173
Келлер Х. 213
Келімбетов Қ.Н. .....21, 24, 25, ...126, 128, 141, 171, 201
Керим С. 72
Ким В.С. 129, 192
Киркиласа Г. 86
Клебанов А. 192
Конно Й. 13, 110
Контадор А. 207
Копецки Б. 77
Кортес А. 195
Кудрин А.Л. 47
Кузнецова Е. 234
Кулагин С.В. 94, 128
Кун Дань 19
Курокава К. 295, 296
Күрішбаев А.Қ. .....62, 108, 128, ...167, 205, 210
Къелструп К. 188

Қабдырахманов Т.С. 200
Қазанбаева Ш. 84
Қазыханов Е.Х. 35, 214

Қалмырзаев С.С. 27, 205
Қарашев А.Б. 23, 91
Қариев Х. 80
Қасейінов Д.Қ. 210, 211
Қасымов Қ. 77
Қожамжаров Қ.П. 205, 206
Қойшыбаев Ғ.Т. 200
Қуандықов Б.Б. 83, 86, 205
Қуанышбаев Қ. 9, 211
Құлекеев Ж.Ә. 34
Құлмаханов 237
Құл-Мұхаммед М.А. 36, 52, 84, 86
Құрманғазы (Сағырбаев Қ.) 348

Лавров С.В. 173
Лама Шариф Қ.Қ. 28
Леви Т. 98
Леннмаркер Й. 13, 115
Ли Мен Бак 14
Лихачев Д.С. 336
Ло Баомин 19
Ломоносов М.В. 290
Лула да Силва Л.И. 214
Лундээжанцан Д. 14, 135

Маджид ат-Түрік 49
Малва Дж. 200
Мамин А.Ұ. 60, 195
Мансұров Т.А. 14, 34, 144
Марғұлан Ә.Х. 105
Марченко Г.А. 143
Мацуура К. 9, 126
Мәмбетов Ә. 147
Мәми Қ.Ә. 27, 158
Мәсімов К.Қ. .....15, 25, 36, 60, ...66, 116, 126, 128, 141, 154, 179
Медведев Д.А. .....9, 14, 15, 43, ...87, 91, 92, 124, 125, 146, 155, ...156, 199, 208, 290, 306, 315
Мей-Ами И. 166
Меркель И.Д. 38
Мефодий 73
Миразова А.Т. 10, 207, 351
Миров Т. 7, 200, 201
Миттал Л. 99, 200
Молдағұлова Ә. 8, 122
Момышұлы Б. 8, 80, 122, 357
Мубарак М.Х. 78, 87, 89
Мусин А.Е. 172
Мусинов А.А. 92
Муталимов М. 147
Мұсақожаева А.Қ. 52
Мұхамедьяров 234
Мұхаметжанов Б.Ә. 21, 27, 54, 238
Мұхтар Ч.А. 179
Мыңбаев С.М. 20, 167
Мырзамадиева М.С. 54

Нагорняк Н. 80
Нам О.Ю. 129
Насер Сабах әл-Ахмад әл-Жабер Ас-Сабах 57
Натан С. 214
Нацуи С. 152
Некрасова И. 146
Неллен Ш. 166
Нехорошев В.А. 28
Нұрпейісов Қ.А. 160, 172, 205
Нығматулин Н.З. 171
Нысанбаев Ә.Н. 105

О'Райлли Д. 65, 98, 99
Обама Б. 15, 183, 189
Олбрайт М. 126
Омаров Ж.С. 92, 215
Омаров Қ.Е. 92
Онжанов Н.Б. 20, 97
Оразбай А.Т. 157
Оразбақов Ғ.І. 37, 67, 180
Ордвей Дж. 144, 147
Орынбаев Е.Т. 142
Оспанов Б.С. 94

Өзбеков Ө. 25
Өксікбаев О.Н. 28, 172
Өтебаев М.С. 159
Өтемұратов Б.Ж. 126, 205

Павлов А.С. 192
Пан Ги Мун 9, 125
Папулиас К. 214
Паэт У. 175

Перес Ш. 35, 214
Перуашев А.Т. 25
Платини М. 123
Понселе К. 13
Путин В.В. 14, 43, 136, 137, 179
Пырванов Г. 214
Пірімбетов С.Д. 25
Пішембаев М.Қ. 25, 210

Райс К. 14, 15, 165
Райымбек батыр 188
Ранк Д. 101
Рапча Е. 77
Рау А.П. 25, 126, 128, 205
Рахмон Э.Ш. .....9, 38, 84, 85, ...86, 124, 208, 214, 291
Рашид Р.М. 147
Рейхэлл Н. 6, 93
Ренвик Р. 99
Риччи Битти Ф. 37
Розыбақиев А.А. 138
Рүстенбеков Ж. 48
Рысқалиев Б.С. 63
Рысқұлов Т.Р. 138
Рюйтель А. 62
Рябцев А.Д. 60

Саакашвили М.Н. ...8, 21, 123, 124, 291
Сабильянов Н.С. 210
Сағындықов Е.Н. 37, 92
Сағынтаев Б.Ә. 159, 160, 205
Сапарбаев Б.М. 93, 205
Саргсян С.А. 8, 124, 208, 214, 291
Саркози Н. 13, 103, 306
Сарыбай Қ.Ш. 214
Сәйденов Ә.Ғ. ...34, 36, 158, 183, 184
Сәлиев С.Ж. 215
Сәпиев С. 127, 137
Сәрпеков Р.Қ. 210
Сәрсекбаев Б. 142, 146
Сәрсенбаев Б.С. 113
Сәтбаев Қ.И. 69
Сезер А.Н. 38
Сезнек Р. 101
Сейфуллин С. 203
Сингх М. 195
Смағұл Б. 4, 80
Смирнов А.В. 196
Стоилов Г. 211
Стубб А. 14, 121, 122
Сулейман М. 214
Сүйінбай (Аронұлы С.) 188
Сүлейменов Қ.Ш. 139
Сүлейменов Р.Б. 105
Сұбханбердин Н.С. 192
Сұлтанқұлов П.Р. 178
Сұлтанов Б.Т. 54, 66, 142, 205
Сұлтанов Қ.С. 93

Табешов Б. 80
Таминдже Ф. 126
Тан Цзясюань 19
Тараков А.Ю. 215
Тармуга А. 9, 126
Тарпищев Ш.А. 37
Тасмағамбетов И.Н. .....59, 60, 65, ...93, 104, 112, 122, 158
Таспамбетова Ж. 84
Тасымов Б.С. 104, 215
Тәжин М.М. 24, 199
Тәшібаев М.С. 91
Твен М. 274
Теңізбаев Н. 147
Тигиев Т. 146
Тимченко А. 234
Тоқабаев Қ. 80
Тоқаев Қ.Қ. 24, 40, 133
Тоқпақбаев С.Б. 235
Тоқтарова Т. 9, 211
Толстой Л.Н. 266
Топтан К. 15, 176
Түймебаев Ж.Қ. 54, 81, 176
Түсіпбеков Р.Т. 27, 63
Тұрсынов Ф. 195
Тілеубаев Н.С. 25

Уоллак У. 126

Үмбетов С.А. 54

Феррер А. 195
Фийон Ф. 13, 34, 103

Фишер Х. 214
Фостер Н. 295
Фролов А. 80
Фукуда Я. 13, 111

Халонен Т. 122
Хамзаев А.Н. 23
Хан Сын Су 87
Хастингс Э. 13, 115
Хейзер Н. 126
Холбрук Р. 14, 105
Хоугланд Р. 166
Ху Цзиньтао 14, 15, 136, 212, 260
Хуан Карлос I 14, 130
Худова Л.Н. 25

Цзян Цзэминь 137

Чамморро С. 166
Чан М. 15, 172
Чапмэн Ф. 200
Чжан Сиюнь 58, 153
Чинг Куо Ву 51
Чэн Гопин 166

Шабарбаев Б.С. 50
Шаекин Р.М. 64
Шалыгина Е. 147
Шаою Жао 200, 201
Шардарбек Ш. 134
Шарманов Т. 4
Шаханов О. 9, 211
Шәмілұлы Ғ. 9, 211
Шваб К. 90
Шевченко Т. 158
Шинде С. 179
Ширак Ж. 13, 102
Школьник В.С. .....37, 66, 108, ...133, 167, 201
Шөкеев Ө.Е. 142
Шустер Р. 65
Шылманов А. 147
Шыналиев Е. 147

Ықсанова Г.М. 153, 215
Ысқақов Б.Ғ. 196
Ысқақов Н.А. 22

Эванс Р. 23
Эда С. 13, 110
Эйнштейн А. 333
Энхбаяр Н. 14, 134, 135

Югай А. 9, 211
Юдойоно С. 214
Юнкер Ж.-К. 113, 114
Ющенко В.А. 45, 46

Якунин В.И. 97
Ян Цзечи 112

Мекемелер мен ұйымдар көрсеткіші

Абай 19, 226
Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті 69
Абу-Даби қоры 88
Ага Ханның даму жөніндегі ұйымы 178
«Азия қоғамы» 14, 105
Азия даму банкі 200, 201
Ақпараттық технологиялардың Таяу Шығыс колледжі 50
«Ақтау-Сити» 88
«Ақтөберентген» 155
АҚШ Конгресі 13, 93, 115
АҚШ Конгресі Өкілдер палатасының Табиғи ресурстар жөніндегі комитеті 6
АҚШ Конгресінің Сенаты 15
АҚШ Үкіметі 209
АҚШ Ұлттық демократия институты 9, 126
Алматы қаласының әкімдігі 119
Алматы қаласының Бостандық аудандық ІІБ 234
Алматы қаласының Өңірлік қаржы орталығы 72, 143
Алматы қаласының Ы. Алтынсарин атындағы №159 гимназиясы 10, 207, 351
«Альянс банкі» 6
АӨСШК (Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары кеңесі) ...13, 15, 16, 48, ...85, 92, 108, 142, 143, 190, 258, 259, 265, 300, 301, 302, 303, 333, 356
Араб мұнай экспорттаушы елдерінің ұйымы 49
Армения Республикасының Үкіметі 61
«Арселор Миттал Теміртау» 28, 120
«Астана» 8, 123, 174
Астана қаласының әкімдігі 3, 8, 9, 53, 122, 204
Астана қаласының балалар мен жасөспірімдер спорт мектебі 9, 211
Астана қаласының ипподромы 123
Астана қаласының мәслихаты 59
Астана қаласының циркі 8, 116
Астана қаласының №2 перзентханасы 9, 211
Астана қаласының №58 орта мектебі 9, 211
Астана қаласының №60 лицейі 9, 151
«Астана телевизиясы» 215
«Астанабасжоспар» 204
Астық және әлеуметтік маңызы бар өнім түрлерінің тұрақтандырылған қоры ...308
Асфендияров С.Д. атындағы Қазақ ұлттық медициналық университеті 69
«Атамекен» 4, 8, 24, 25, 116
Ауған соғысы ардагерлері ұйымдарының қауымдастығы 4, 80

Әл-Фараби тарихи-мәдени орталығы 193
Әлем тілдері мектебі 244
Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті 69, 138

«Базис-А» 128
«Балбұлақ» 157
Балқаш ЖЭС-і 134, 160
Батыс Қазақстан машина жасау компаниясы 157
«Батыс» 64
Біріккен Араб Әмірлігінің Президент істері жөніндегі министрлігі 68, 178
«Богатырь Аксесс Көмір» 325, 326
«Болашақ» бағдарламасы түлектерінің қауымдастығы 243, 244
«БТА банкі» 6
БҰҰ (Біріккен Ұлттар Ұйымы) 9,
.....12, 14, 34, 44, 71, 72, 77, 90, 92, 97, 108, 111, 125, 126, 143,
.....154, 172, 173, 227, 233, 262, 263, 265, 287, 300, 302, 356
БҰҰ Бас Ассамблеясы 72
БҰҰ Нәсілдік кемсітушілікті жою жөніндегі комитеті 52

«Вести-24» 188

Германия Федеративтік Республикасының Экономика және технология федералды министрлігі 153
«Гидромаш-Орион МЖБК» 157
Гумилев Л.Н. атындағы Еуразия ұлттық университеті 69
«Гүлдер» 215

«Даму» 7, 129, 130
ДДҰ (Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымы) 172, 173
ДСҰ (Дүниежүзілік сауда ұйымы) 47
Дүниежүзілік банк 7, 12, 109
Дінаралық қайырымдылық қоры 108

«Егемен Қазақстан» 215
Египет Араб Республикасының Сауда және индустрия министрлігі 147
Египет Араб Республикасының Үкіметі 193, 215
Екібастұз МАЭС-2 .....247, 324
ЕҚДБ (Еуропа қайта құру және даму банкі) 7, 200, 201
ЕҚЫҰ (Еуропадағы қауіпсіздік және ынтымақтастық ұйымы) 11, 12,
.....13, 15, 39, 72, 92, 115, 121, 152, 165, 183, 189, 190, 218, 258, 259,
.....266, 275, 278, 284, 285, 286, 287, 296, 302, 312, 313, 338, 356
ЕҚЫҰ жанындағы ҚР тұрақты өкілдігі 34, 94, 153, 313
ЕҚЫҰ Парламенттік ассамблеясы 11, 12, 13, 15, 115, 296, 312
«Ел Арна» 274
ЕО (Еуропалық Одақ) 12, 14, 90, 108, 213
«Ертіс» 64
Есірткі құралдарының, психотроптық заттар мен олардың прекурсорларының заңсыз айналымына қарсы күрес жөніндегі Орталық Азия өңірлік ақпараттық үйлестіру орталығы 187
Еуразиялық даму банкі 47, 169

«Еуразиялық табиғи ресурстар корпорациясы» 171
Еуразиялық экономикалық одақ 169
ЕурАзЭҚ (Еуразиялық экономикалық қоғамдастық) 34, 70, 144, 169
ЕурАзЭҚ Интеграциялық комитеті 34
ЕурАзЭҚ Мемлекетаралық кеңесі 12, 34, 144, 168, 169
Еуропалық Комиссия өкілдігі 152

Жамбыл облысының Ішкі істер департаменті 168
Жаңажамбыл фосфор зауыты 167
Жаңажол газ өңдеу зауыты 248
Жапонияның Парламенті 110
Жапония Парламенті Кеңесшілерінің палатасы 110
Жапония Парламенті Өкілдерінің палатасы 110
Жапонияның Экономика, индустрия және сауда министрлігі 13, 110
«Жас Отан» 8, 87, 222, 268, 271, 272, 273, 274, 275
«Жезқазғантүстіметалл» 171
«Жетісу» 64
Жинақтаушы зейнетақы қоры 192
Жүргенов Т.Қ. атындағы Қазақ ұлттық өнер академиясы 69

«Заречный» 141
«Зенченко және К» 10, 207
«ЗИКСТО» 140

ИКҰ (Ислам конференциясы ұйымы) 44, 175, 190, 287, 356
Инвестициялық технологиялар паркі 242
«Интерфакс» 188
Иордания Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі 51
Испания Корольдігінің Экономикалық даму министрлігі 133
Италия Республикасының Министрлер кеңесі 178
«Итар-ТАСС» 72

Кабус Сұлтанның Ұлттық университеті 49, 50
«Казахстанская правда» 215
«Каспий» 64
Каспий құбыры консорциумы (ҚҚК) 98
«Каспий энергетикалық хабы» 63
Катар инвестициялық қоры 44
Катар Мемлекетінің ҚР-дағы дипломатиялық өкілдігі 44
Катар Мемлекетінің Сыртқы істер министрлігі 44
Кеден одағы 112, 159
«Кнауф гипс Қапшағай» 129
Кувейт Мемлекетінің Әмірі Әкімшілігі 57

«ҚазАгро» 6
Қазақ гуманитарлық-заң университеті 8, 121

Қазақ мемлекеттік қыздар педагогикалық институты 107
Қазақ тамақтану академиясы 4
Қазақ ұлттық аграрлық университеті 69
Қазақ ұлттық музыка академиясы 52, 69
«Қазақ энциклопедиясы» 105
«Қазақмыс» 6, 26, 129, 171, 192, 209, 229
«Қазақпарат» 215
Қазақстан астық одағы 25
Қазақстан ипотекалық компаниясы 6, 171
Қазақстан қаржыгерлерінің қауымдастығы 184, 192
Қазақстан менеджмент, экономика және болжау институты 58
Қазақстан мұсылмандарының діни басқармасы 4, 37
«Қазақстан темір жолы» 34, 60, 195, 323
Қазақстан халқы Ассамблеясы 10, 176, 177, 329, 339
«Қазақстан халқының рухани даму қоры» 199
«Қазақстан эксимбанкі» 192
Қазақстан-Әмірлік тікелей инвестициялық қоры 88
Қазақстан-Катар Іскерлік кеңесі 44
Қазақстан-Қытай трансшекаралық өзендер жөніндегі комиссиясы 136
Қазақстан-Қытай ынтымақтастық жөніндегі комитеті 136
Қазақстан-Оман Іскерлік кеңесі 48
Қазақстан-Тәжік тікелей инвестициялық қоры 85
Қазақстан-Франция Іскерлік кеңесі 103
«Қазақстан» 53, 174, 215
Қазақстандық депозиттерді кепілдендіру қоры 322
Қазақстандық ипотекалық несиелерді кепілдендіру қоры 6, 171
Қазақстанның даму банкі 92
Қазақстанның жеңіл өнеркәсіп кәсіпорындары қауымдастығы 25
Қазақстанның машина жасаушылар одағы 25
Қазақстанның микроқаржы ұйымдарының қауымдастығы 25
«Қазақтелеком» 175
«Қазатомөнеркәсіп» 6, 107, 171
«Қазгипроводхоз» 60
«Қазкат» 26
«Қазкоммерцбанк» 6, 192
«Қазмұнайгаз» 20, 229
«Қазмырыш» 26, 229
«Қазына» 6, 66, 167, 170
«Қалқан» 212
«Қапланбек» 187
Қарағанды облысы Жезқазған қаласының №10 орта мектебі 26
«Қоныс» 155
«Қорғау» 28
ҚР Алматы қаласының өңірлік қаржы орталығының қызметін реттеу агенттігі 72, 143
ҚР Ана мен бала ұлттық ғылыми орталығы 71, 86, 119, 294

ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі 28, 54, 60, 128, 299
ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігінің Су ресурстары комитеті 60
ҚР Әділет министрлігі 10, 184, 194, 236, 253
ҚР Әділет министрлігінің Қылмыстық-атқару жүйесі комитеті 184
ҚР Әділет министрлігінің Сот сараптамасы орталығы 194
ҚР Бас прокуратурасы 4, 10, 26, 63, 80, 184
ҚР Бәсекелестікті қорғау агенттігі 128
ҚР Білім және ғылым министрлігі 54, 81, 82, 105, 176, 255, 256
ҚР Білім және ғылым министрлігінің Ә.Х. Марғұлан атындағы археологиялық институты 105
ҚР Білім және ғылым министрлігінің Р.Б. Сүлейменов атындағы Шығыстану институты 105
ҚР Білім және ғылым министрлігінің Халықаралық бағдарламалар орталығы 244
ҚР Грузиядағы Дипломатиялық миссиясы 28
ҚР Денсаулық сақтау министрлігі 81, 190, 205
ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрлігі 135
ҚР және Латвия Республикасының Сауда-экономикалық ынтымақтастық жөніндегі үкіметаралық комиссиясы 164
ҚР және Оман Сұлтандығының Сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық және ғылыми-техникалық ынтымақтастығы жөніндегі үкіметаралық комиссиясы 49
ҚР Жоғарғы Кеңесі 77
ҚР Жоғарғы соты 27, 158, 159, 184, 194
ҚР Жоғары сот кеңесі 194
ҚР Индустрия және сауда министрлігі 37, 66, 108, 167, 193
ҚР Индустрия және сауда министрлігінің Инвестиция жөніндегі комитеті 193
ҚР Иран Ислам Республикасындағы Бас консулдығы 208
ҚР Кардиохирургиялық ғылыми орталығы 71, 86, 119
ҚР Катар Мемлекетіндегі Елшілігі 195
ҚР Конституциялық кеңесі 109
ҚР Көлік және коммуникация министрлігі 22
ҚР Қаржы министрлігі 27, 36, 167, 184, 193, 205
ҚР Қаржы министрлігінің Кедендік бақылау комитеті 10, 69
ҚР Қаржы министрлігінің Қаржы мониторингі комитеті 344, 345
ҚР Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарының жұмысын реттеу және қадағалау агенттігі 6, 36, 72, 144, 193, 205
ҚР Қарулы Күштері 79
ҚР Қарулы Күштері Штабтары бастықтарының комитеті 10, 206
ҚР Қарулы Күштерінің Әскери-теңіз институты 121
ҚР Қарулы Күштерінің Әскери-теңіз күштері 121
ҚР Қауіпсіздік кеңесі 3, 10, 23, 54, 139, 151, 184
ҚР Қорғаныс министрлігі 79
ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрлігі 22, 85
ҚР Мәдениет және ақпарат министрлігі 84, 86
ҚР Мемлекеттік қызмет істері агенттігі 20, 85
ҚР Мемлекеттік тілді дамыту қоры 349

ҚР мен Қырғыз Республикасының Жоғарғы мемлекетаралық кеңесі 67, 68
ҚР мен Қырғыз Республикасының Сыртқы істер министрлері кеңесі 68
ҚР мен Қырғыз Республикасының Үкіметаралық кеңесі 68
ҚР мен Тәжікстан Республикасының Сыртқы істер министрлері кеңесі 85
ҚР мен Тәжістан Республикасының Мемлекетаралық үйлестіру кеңесі 85
ҚР мен Украинаның Экономикалық ынтымақтастық жөніндегі мемлекетаралық комиссиясы 46
ҚР Олимпиадалық құрама командасы 127
ҚР Парламенті .....130, 133, 151, 219, 220, 223, ...252, 309, 313, 319, 326, 342, 352
ҚР Парламентінің Мәжілісі 21, 24, 25, 28, 63, 173, 210, 221, 351
ҚР Парламентінің Сенаты 24, 40, 75, 93, 130, 133, 305
ҚР Президенті жанындағы Жастар саясаты жөніндегі кеңес 88, 120
ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясы 107, 196
ҚР Президенті жанындағы Мемлекеттік басқарудың ұлттық жоғарғы мектебі 281
ҚР Президенті жанындағы Сыбайлас жемқорлықпен күрес комиссиясы ...10, 341
ҚР Президенті жанындағы Ұлттық жоғары мектебі 281
ҚР Президенті жанындағы Ұлттық инвесторлар кеңесі 3, 6, 192
ҚР Президенті жанындағы Шетел инвесторлары кеңесі 200, 201
ҚР Президентінің Әкімшілігі 47, 172, 175
ҚР Президентінің Күзет қызметі 97
ҚР Президентінің Іс басқармасы 126, 205
ҚР Республикалық бюджеттің атқарылуын бақылау жөніндегі есеп комитеті ....10, ...28, 134, 172
ҚР Сауда-өнеркәсіптік палатасы 50
ҚР Стрестік активтер қоры 309, 323, 353
ҚР Сыртқы істер министрлігі 4, 15, 189
ҚР Сыртқы істер министрлігінің ЕҚЫҰ-мен ынтымақтастық жөніндегі департаменті 313
ҚР Төтенше жағдайлар министрлігі 24, 60, 79, 80, 194, 205
ҚР Туризм және спорт министрлігі 86, 271
ҚР Ұлттық әскери университеті 35
ҚР Ұлттық банкі 5, 6, 34, 36, 72, 88, 183, 250, 319, 322
ҚР Ұлттық инновациялық қоры 92
ҚР Ұлттық қауіпсіздік комитеті 10, 54, 78, 80, 184
ҚР Ұлттық қоры 6, 125, 177, 200, 327, 354
ҚР Үкіметі .....19, 20, 33, 36, 51, 61, 62, 66, 100, 103, ...106, 159, 176, 193, 209, 210, 228, 247, 251, 253, 267, ...270, 274, 295, 301, 308, 320, 322, 323, 334, 345, 351
ҚР Халық банкі 6, 143, 192
ҚР Ішкі істер министрлігі 10, 21, 54, 184, 231
ҚР Экономика және бюджеттік жоспарлау министрлігі 54, 66, 142, 205, 253
ҚР Экономикалық қылмысқа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес агенттігі (қаржы полициясы) 27, 184, 185, 205, 206
ҚР Энергетика және минералдық ресурстар министрлігі 20, 86

Қуанышбаев Қ. атындағы Қазақ музыкалық-драма театры 9, 211
«Қуат» 128
Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы 69
Құрманғазы атындағы Мемлекеттік оркестр 125
Қызылорда қаласының облыстық медициналық орталығы 83
Қызылорда облысының мәслихаты 83
Қырғыз Республикасының Үкіметі 62, 115
Қытай Халық Республикасының Мемлекеттік кеңесі 180
Қытай Халық Республикасының Сыртқы істер министрлігі 112

Ломоносов М.В. атындағы Мәскеу мемлекеттік университеті 290
«Лукойл» 99, 200

МАГАТЭ (Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік) 90
«Маңғыстаумұнайгаз» 325
«Мир» 72
Мойнақ СЭС-і 134, 247
Моңғол Халық Республикасының Кіші Хуралы 135
Моңғолия Республикасының Еңбек және әлеуметтік қорғау министрлігі 135
Моңғолия Республикасының Сыртқы істер министрлігі 135
Моңғолия Республикасының Ұлы мемлекеттік хуралы 135
МЭЕҰ (Мұнай экспорттаушы елдер ұйымы) 49

НАТО (Солтүстік Атлантикалық шарт ұйымы) 176, 258
«Нұр Отан» .....7, 8, 10, 21, 22, 24, 64, 87, 88, 134, 140, ...158, 185, 210, 218, 219, 221, 222, 224, 225, ...233, 241, 244, 246, 254, 258, 258, 270, 273, ...274, 279, 311, 312, 313, 323, 327, 341, 343, 347
«Нұр Отан» ХДП жанындағы Сыбайлас жемқорлықпен күрес жөніндегі қоғамдық кеңес 218
«Нұрсәт» мектебі (Ақтөбе қ.) 155

Оман Сұлтандығының Білім министрлігі 49
Оман Сұлтандығының Сауда-өнеркәсіптік палатасы 50
Оман Сұлтандығының Сыртқы істер министрлігі 49
Оңтүстік Қазақстан облысы Төлеби аудандық ІІБ 232
Оңтүстік Қазақстан облысының әкімдігі 24, 40
«Оңтүстік» 64, 187
«Ортаазиялық елдердің су-энергетикалық консорциумы» 61, 70
Ортаазиялық мемлекеттер одағы 67, 265, 286, 303
Орталық Азия университеті 178
Орынбор газ өңдеу зауыты 33
Орыс православиелік шіркеуінің Қасиетті синоды 202

Өскемен қаласының №1 кәсіби лицейі 163
Өскемен титан-магний комбинаты 163

Павлодар облысының мәслихаты 159
«Павлодарэнерго» 160
Палестина ұлттық әкімшілігі 15, 152, 166, 214
Пәкстан Ислам Республикасының Қорғаныс министрлігі 179

«Ресей темір жолдары» 97
Ресей теннис федерациясы 37
Ресей Федерациясының Қаржы министрлігі 47
Ресей Федерациясының Сыртқы істер министрлігі 173
Ресей Федерациясының Үкіметі 33, 47, 92, 136, 179
Ресейлік нанотехнологиялар корпорациясы 92
Республикалық балаларды оңалту орталығы 71, 86, 119, 294
Республикалық медициналық жедел жәрдем ғылыми орталығы ...71, 86, 119, 294
Республикалық нейрохирургия ғылыми орталығы 71, 86, 119, 294
«Роснанотех» 316
«Российская газета» 188
Румынияның Үкіметі 159

«Самұрық» 6, 23, 36, 38, 65, 134, 158, 160, 170, 171, 183
«Самұрық-Қазына» 6, 64, 170, 171, 193, 201
«Сарыарқа» 64, 203
Сәтбаев Қ.И. атындағы Қазақ ұлттық техникалық университеті 69
«Сәулетай» 229
Сейфуллин С. атындағы Қазақ драма театры 203
«Сембол Иншаат» 126
Семей ядролық полигоны 285
«Сенім» 168
Сингапур Республикасының Парламенті 9, 126
Сирия Араб Республикасының Үкіметі 193
Соколов-Сарыбай кен-байыту өндірістік бірлестігі 141
«Сыртқы экономбанк» 92

Тараз металлургия зауыты 168
Тәжікстан Республикасы Президентінің жанындағы Мемлекеттік қызмет басқармасы 86
Тәжікстан Республикасының Ауыл шаруашылығы және табиғатты қорғау министрлігі 85
Тәжікстан Республикасының Үкіметі 85
Тәжікстан Республикасының Үкіметі жанындағы Жастар ісі, спорт және туризм жөніндегі комитеті 85
Тәжікстан Республикасының Энергетика және минералдық ресурстар министрлігі 86
«Теңізшевройл» 98
ТМД мүше мемлекеттер басшыларының кеңесі 12, 168
«Тобыл» 64
Тұрғын үй-құрылыс жинақ банкі 6, 171

Түркия Республикасының Ұлы ұлттық жиналысы 14, 176
ТҮРКСОЙ (Түркі мәдениеті мен өнерін бірлесіп дамытуды көздейтін халықаралық ұйым) 15, 176, 210, 356

«Уальжад» 50
Ульба металлургиялық зауыты 229

ҰҚШҰ (Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымы) .....11, 14, 54, 67, 70, 85, ...88, 89, 92, 153, 154, 177, 207, 208, 258
ҰҚШҰ мүше мемлекеттердің Заңсыз есірткі айналымына қарсы күрес жөніндегі құзіретті орган басшыларының үйлестіру кеңесі 54
ҰҚШҰ Ұжымдық қауіпсіздік кеңесі 11, 153

Үндістан Республикасының Парламенті 62
Үндістан Республикасының Энергетика министрлігі 179

Финляндия Республикасының Сыртқы істер министрлігі 14, 121
Финляндия Республикасының Үкіметі 19
«Фитохимия» 203, 331
Франция Республикасы Парламентінің Сенаты 102
Франция Республикасы Парламентінің Ұлттық жиналысы 102
Франция Республикасының Парламенті 102
Франция Республикасының Үкіметі 103

«Хабар» 72, 153, 174, 214, 215
Халықаралық Аралды құтқару қоры 12, 170
Халықаралық әуесқой бокс федерациясы 51
Халықаралық Олимпиадалық комитеті 37
Халықаралық теннис федерациясы 37
Халықаралық энергетика агенттігі 263
Халықаралық эпизоотиялық бюро 210
Халыққа қызмет көрсету орталығы 194
ХҚДБ (Халықаралық қайта құру және даму банкі) 7, 44, 186, 190, 200, 201

Шардара СЭС-і 61
Шевченконың Т. мемориалдық мұражайы 158
Шетелде кадр дайындау жөніндегі республикалық комиссия 243
Ширактың Ж. Тұрақты даму және мәдениеттер диалогы қоры 102
Шымкент қаласындағы облыстық қан орталығы 186
Шымкент қаласындағы Опера және балет театры 187
Шымкент қаласының Медициналық мақсаттағы құрал-жабдықтар мен бұйымдарды зарарсыздандыру орталығы 186
ШЫҰ (Шанхай ынтымақтастық ұйымы) .....11, 13, 14, 15, 62, 85, 92, 120, ...137, 144, 151, 178, 182, 193, 207, 208, 258, 286, 303, 305, 356
ШЫҰ мүше мемлекеттер Үкіметтері басшыларының кеңесі 178, 179
ШЫҰ Өңірлік терроризмге қарсы құрылымы 62, 193

Электролиз зауыты 67
«ЭНА» 282
ЭСҚАТО (БҰҰ-ның Азия мен Тынық мұхитына арналған Экономикалық және әлеуметтік комиссиясы) 126
Эстония Республикасының Сыртқы істер министрлігі 175

ЮНЕСКО (БҰҰ білім беру, ғылым және мәдениет жөніндегі ұйымы) 9, 126, 294
ЮНИСЕФ (БҰҰ Балалар қоры) 172, 173

№12 механикаландырылған бригада 79
№65 шахта 171

«AccessIndustries» 99
«Agip KCO» 256
«Alstom» 102
«Apple Inc.» 51
«Arcelor Mittal» 200
«AREVA» 102
«Aubert&Duval» 102

«BF Global» 29
«BG Group» 200

«Chevron Corporation» 65, 98, 99
«CITIC» 7, 324
«ConocoPhillips Inc.» 7, 20, 200

«Discovery» 295
«Disney Land Resort Paris» 51
«Dragados S.A.» 14, 130

«EADS» 102
«Eighth Wonder International Limited» 195
«Eni S.p.A.» 7, 20, 201
«Euroconsult Mott MacDonald» 60
«ExxonMobil Corporation» 7, 20

«General Electric» 7, 38
«Guif Financial House» 63

«Haileybury Almaty» 202

«Iberdrola» 14, 130
«Indra» 14, 130
«INPEX» 7, 13, 20, 110

«IT-университет» 244
«Itochu Corporation» 13, 110

«JP Morgan Chase» 99

«Kansai Electric Power Company Inc.» 13, 110
«KEGOC» 160, 323
«Khazanah National Berhad» 325
«Kingdom» 7, 50, 51

«Marubeni Corporation» 13, 110
«Mitsubishi Corporation» 13, 110
«Mitsui&Co Ltd» 13, 110
«Morgenbladet» 188
«Motorola» 51

«News Corporation Ltd» 51
«NRK» 188

«PFC Energy International» 63

«Royal Dutch Shell» 7, 20

«Silicium Kazakhstan» 7, 67, 203
«SOS Kinderdorf International» 193
«Sumitomo Corporation» 13, 110

«Talgo» 14
«Telefonica. S.A.» 14, 130
«Temasek Holdings» 325
«Thales» 13
«Thales Alenia Space» 101
«Time Warner» 51
«Tokio Electric Power Company Inc.» 13, 110
«Toshiba» 13, 110, 111
«Total S.A.» 7, 20

Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президенті
Нұрсұлтан Назарбаев. Қызмет хроникасы. 2008 жыл

Тапсырыс беруші: «Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитеті» ММ
Басып шығарушы: «Деловой Мир Астана» ЖШС
Директоры Ш.В. Сыздықова
Аударған: Г.Ш. Қадырова
Беттеген: Б. Бозтай
Фото: С.В. Бондаренко, Б.Қ. Отарбаев, С.А. Мунько